

Bløgen

Samling

af

Retsregler vedrørende Brandpolitilovgivningen

for

Kjøbenhavn og Frederiksberg.

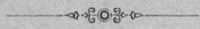
Udgiven af

Forsikringsforeningen i Kjøbenhavn

ved

A. Heide og **C. E. Cold**

Cand. jur.

Kjøbenhavn.

Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

1889.

SAMLING

AF

RETSREGLER

VEDRØRENDE

BRANDPOLITILOVGIVNINGEN

FOR

KØBENHAVN OG FREDERIKSBERG

1. DEL

INDTIL 1889

UDGIVEN AF

FORSIKRINGSFORENINGEN I KØBENHAVN

VED

A. HEIDE og C. E. COLD

CAND. JUR.

KØBENHAVN

HARALD JENSENS BOGTRYKKERI

1909

Efter Anmodning af „Forsikrings Foreningen“ i Kjøbenhavn har Undertegnede i Forening med cand. jur. Assistent i Justitsministeriet C. E. Cold udarbejdet nærværende Haandbog indeholdende den samlede Brandpolitilovgivning for Kjøbenhavn og Frederiksberg tillige med de til denne Lovgivning knyttede Forskrifter angaaende Bygningsvæsenet.

Det har været nødvendigt at optage saadanne almindelige Bestemmelser, som ere fælles for Kjøbenhavn, Kjøbstæderne og Landet, hvorfor man, saafremt „Forsikringsforeningen“ senere skulde beslutte sig til ogsaa at samle de for Kjøbstæderne og Landet gjældende Brandpolitibestemmelser, vil kunne nøjes med en Henviſning til nærværende Arbejde, forsaavidt angaar samtlige Fællesregler.

* Haandbogen er, som det vil ses, ledsaget af tvende Registre, et kronologisk og et alfabetisk ordnet Sagsregister, hvilket formentlig vil lette dens Benyttelse i det praktiske Liv.

Sluttelig maa det være mig tilladt at rette en hjertelig Tak til Forretningsføreren for Kjøbenhavns Brandforsikring Hr. cand. jur. C. A. Iversen og Direktøren for Nye danske Brandforsikrings Selskab Hr. Ludvig Bramsen for deres velvillige Bistand ved Udarbejdelsen.

Frederiksberg, den 10. Januar 1889.

A. Heide.

Indhold.

	Side
I. Placat af 3. Februar 1847 angaaende Tilladelse til at benytte Ild og Lys ombord i Skibe i Kjøbenhavns Havn	1.
II. Bygningslov af 17. Marts 1856 for Staden Kjøbenhavn og dens Forstæder	1.
III. Lov af 12. Januar 1858, hvorved Bygningsloven af 17. Marts 1856 forsaavidt den angaar Kjøbenhavns Forstæder, med nogle Forandringer udvides til ogsaa at gjælde for en Del af Frederiksberg og Hvidovre Sogne	25.
IV. Regulativ af 6. August 1858 for Gasindlægning fra Kjøbenhavns Gasværk	30.
V. Lov af 15. Maj 1868 om Brandvæsenet i Kjøbenhavn	34.
VI. Justitsm. Bekj. af 20. Juni 1870, hvorved i Henhold til § 43 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15. Maj 1868 fastsættes, at den nævnte Lov skal træde i Kraft den 1. August d. A.	49.
VII. Regulativ af 21. Juni 1870 for Kjøbenhavns Brandvæsen	49.
VIII. Lov af 26. November 1870 om Forhandling af Stenolie og andre Belysningsvædsker	50.
IX. Raadstue-Placat af 1. December 1870 angaaende Forskrifter for Benyttelse af Værksteder til idetmindste 2 Arbejdere for Snedkere, Stølemagere og andre Haandværkere, der arbejde i Træ	51.
X. Anordning af 28. Januar 1871 angaaende den Prøve, ved hvilken det skal afgjøres, om Stenolie og andre Belysningsvædsker falde ind under Bestemmelsen i Lov om Forhandling af Stenolie og andre Belysningsvædsker af 26. November 1870 § 1	51.
XI. Marineministeriets Skr. af 29. Marts 1871 indeholdende Forholdsregler for Opbevaring af Krudt m. m. i Marinens Bygninger	52.

	Side
XII. Krigsministeriets Skrivelse af 5. April 1871 indeholdende Forholdsregler for Opbevaring af Krudt m. m. i Hærens Bygninger i Kjøbenhavn og paa Stadens Grund	52.
XIII. Justitsm. Bekj. af 15. Maj 1871 angaaende Henlæggelsen af de Brandpolitiet og Bygningsvæsenet vedrørende Sager, der for Tiden henhøre under 1ste Afdeling af Brandforsikringskontoret under Justitsministeriet, til Ministeriets 1ste Departements Expeditionskontor	54.
XIV. Justitsm. Bekj. af 12. August 1871 om Forandring i de i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15. Maj 1868 § 25. 1. Stykke, indeholdte Bestemmelser med Hensyn til visse Værksteder	54.
XV. Bygningslov af 21. November 1871 for Staden Kjøbenhavn	55.
XVI. Justitsm. Bekj. af 11. Marts 1872 om Oplag i Kjøbenhavn af Krudt, Fyrværkerisager og Sprængstoffer, der tilhøre Andre end Militæretaterne	77.
XVII. Justitsm. Skr. af 14. Marts 1872 angaaende Stadfæstelse af et af Kjøbenhavns Magistrat udarbejdet Forslag til Bekjendtgjørelse om Bestemmelser for Driften af de i Lov af 15. Maj 1868 omhandlede brandfarlige Næringsveje	78.
XVIII. Placat af 26. Marts 1872 om Forsigtighedsforanstaltninger ved Petroleum m. v.	81.
XIX. Lov af 14. Februar 1874 om Forbud mod visse Tændstikker m. m.	82.
XX. Indenrigsministeriets Skr. af 23. April 1874 om hvad der bliver at iagttage af stenolieførende Skibe i Kjøbenhavns Havn	83.
XXI. Lov af 30. November 1874 om Erstatning for den ved Brandvæsenets Sluknings- og Redningsforanstaltninger bevirkede Skade, forsaavidt angaar Kjøbenhavn og Landet	83.
XXII. Lov af 24. Marts 1875 om Tilsyn med Dampfartøjer	84.
XXIII. Lov af 24. Marts 1875 om Tilsyn med Dampkjedler paa Landjorden	93.
XXIV. Lov af 15. Maj 1875 om Forandring i Bygningslov for Staden Kjøbenhavn af 21. November 1871	99.
XXV. Justitsm. Bekj. af 28. Juni 1875 ang. Indretningen af og Tilsynet med Dampkjedler paa Landjorden	103.
XXVI. Justitsm. Bekj. af 28. Juni 1875 ang. nærmere Forskrifter for Tilsynet med Dampfartøjer	103.

	Side	
XXVII.	Justitsm. Bekj. af 8. September 1875 om Udvidelse af Bestemmelserne i §§ 19 og 21 af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15. Maj 1868	110.
XXVIII.	Justitsm. Circulære af 29. Oktober 1875 angaaende Forstaaelsen af Lov af 14. Februar 1874 om Forbud mod visse Tændstikker m. m.	111.
	Placat af 16. Decbr. 1876 om Indretning af Tændstikfabrikker i Kjøbenhavn	112.
XXIX.	Justitsm. Bekj. af 28. December 1876 om Tillæg til Bestemmelserne i § 19 af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15. Maj 1868	112.
XXX.	Bekjendtgjørelse af 1. Februar 1877 om et af Justitsm. stadfæstet Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn	112.
XXXI.	Placat af 16. December 1876 for Kjøbenhavn, jfr. Justitsm. Bekj. af 28. Februar 1877 for bl. a. Frederiksberg Sogn, angaaende de reglementariske Bestemmelser, som ved Indretningen og Driften af Tændstikfabrikker skulle iagttages	125.
XXXII.	Indenrigsministeriets Bekj. af 16. Juni 1877 ang. en Overenskomst mellem Kjøbenhavns Havnevæsen og Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker om Tuborg Havns Benyttelse som Dok for Stenolie og lign. brandfarlige Vædsker til eller fra Kjøbenhavns Havn	131.
XXXIII.	Indenrigsministeriets Bekj. af 16. Juni 1877 indeholdende reglementariske Bestemmelser angaaende Ind- og Udførelsen af Stenolie og lignende brandfarlige Vædsker til og fra Kjøbenhavn ad Søvejen samt om, hvad der bliver at iagttage af Skibe i Kjøbenhavns Havn, der have slige Vædsker ombord som Last . .	132.
XXXIV.	Justitsm. Bekj. af 17. August 1877 om en forandret Affattelse af Bestemmelsen i § 18, første Stykke af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15. Maj 1868	135.
XXXV.	Justitsm. Bekj. af 17. August 1877 for bl. andet Frederiksberg Sogn ang. Bestemmelse af de Kvantiteter af Fyrværkerisager, Patroner og desl., som det er tilladt at have udenfor Krudttaarn eller i Butik og Arbejdslokale	136.
XXXVI.	Justitsm. Bekj. af 27. Februar 1878 om en forandret Affattelse af Bestemmelsen i § 25 andet Stykke sidste Punktum af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15. Maj 1868	137.
XXXVII.	Regulativ af 10. Maj 1878 for Indretning, Under-søgelser og Prøver af Marinens Dampkjedler	138.

	Side
XXXVIII. Bekj. af 7. Oktober 1878 fra Københavns Magistrat	144.
XXXIX. Lov af 2. April 1880 angaaende forandret Affattelse af § 1 i Lov om Tilsyn med Dampkjedler paa Landjorden af 24. Marts 1875	144.
XL. Justitsm. Bekj. af 1. December 1880 ang. Indretningen af og Tilsynet med Dampkjedler paa Landjorden	145.
XLI. Kirke- og Undervisningsministeriets Circulære af 23. December 1880 ang. Foranstaltninger til at forhindre Ildsvaade i Kirkebygningerne i København	158.
XLII. Justitsm. Bekj. af 31. December 1880, hvorved Brugen af Dampkjedler med svejsede Pladesamlinger i Dampfartøjer forbydes	159.
XLIII. Justitsm. Bekj. af 9. Maj 1881 om en forandret Affattelse af 2det og 3die Stykke af § 4 i Bekjendtgørelse ang. nærmere Forskrifter for Tilsynet med Dampfartøjer af 28. Juni 1875	160.
XLIV. Anordning af 20. Juni 1881 om en Udvidelse til hele Frederiksberg Sogn af Lov af 12. Januar 1858, hvorved Bygningsloven af 17. Marts 1856, forsaavidt den angaar Københavns Forstæder, med nogle Forandringer udvides til ogsaa at gjælde for en Del af Frederiksberg og Hvidovre Sogne	160.
XLV. Justitsm. Bekj. af 24. September 1881 indeholdende et Tillæg til Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868 § 22	161.
XLVI. Justitsm. Skr. af 1. December 1881 hvorved meddeles Approbation paa en Forandring i de den 14. Marts 1872 stadfæstede reglementariske Bestemmelser for at forebygge Brandfare ved Driften af de i Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868 § 26 omhandlede Næringsveje	161.
XLVII. Justitsm. Bekj. af 14. December 1881 om Forandring i § 28 af Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868 m. m.	162.
XLVIII. Bekj. af 21. December 1881 indeholdende Bestemmelser for Indretningen og Benyttelsen af Theatre i København	162.
XLIX. Justitsm. Bekj. af 7. Marts 1882 om Forandring i § 23 af Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn af 1. Februar 1877	167.
L. Justitsm. Bekj. af 27. Juli 1882 ang. en forandret Affattelse af § 17 andet Punktum i Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868	167.

	Side
LI. Raadstue-Placat af 1. November 1882 angaaende Forskrifter for Benyttelsen af Værksteder for Snedkere m. fl.	168.
LII. Politivedtægt af 22. Juni 1883 for Kjøbenhavn	170.
LIII. Indenrigsministeriets Reglement af 10. December 1883 for Ordens Overholdelse m. m. paa Kjøbenhavns Inderhed og i Kjøbenhavns Havn	170.
LIV. Kirke- og Undervisningsministeriets Circulære af 17. Oktober 1884 indeholdende forskellige Paalæg sigtende til at sikre Sognekirkerne i Kjøbenhavn mod Ildsvaade	173.
LV. Regulativ af 1. September 1885 for Gasindlægning fra Kjøbenhavns Gasværk	174.
LVI. Justitsm. Bekj. af 6. Marts 1886 indeholdende et Tillæg til Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15. Maj 1868	175.
LVII. Justitsm. Bekj. af 3. August 1886 angaaende en forandret Affattelse af § 19, 1ste Punktum i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15. Maj 1868	175.
LVIII. Lov af 15. April 1887 om Jurisdiktionsforandringer i Kjøbenhavns Amt	176.
LIX. Justitsm. Bekj. af 3. Oktober 1887 om at Indretningen og Benyttelsen af elektriske Anlæg, der tilsigte Belysning eller Kraftoverførelse, i Kjøbenhavn ere underkastede de Forskrifter, Brandvæsenet maatte foreskrive til Forebyggelse af Brandfare m. m.	176.
LX. Placat af 2. November 1887 om elektriske Anlæg m. v.	177.
LXI. Tillæg af 1. Juli 1888 til Regulativ for Gasindlæg fra Kjøbenhavns Gasværker	179.
LXII. Forskrifter fra Kjøbenhavns Brandvæsen angaaende Oplag af de i Lov af 15. Maj 1868 § 17 omhandlede Brændselsmaterialier	182.

I.

Placat af 3die Februar 1847 angaaende Tilladelse til at benytte Ild og Lys ombord i Skibe i Kjøbenhavns Havn.

Jfr. nu Indrm. Regl. af 10de Decbr. 1883 §§ 16—20.

II.

Bygningslov af 17de Marts 1856 for Staden Kjøbenhavn og dens Forstæder.

(Gjælder nu kun for Frederiksberg. Jvfr. Lov af 12te Januar 1858, Anordn. af 20de Juni 1881 og Lov af 15de April 1887 § 2).

§ 1. Nærværende Bygningslov er gjeldende for Staden Kjøbenhavn, derunder dog ikke indbefattet Citadellet Frederikshavn og Nyholm, samt for dens Forstæder (§ 2), dog, hvad disse angaaer, med de i §§ 84—91 indeholdte nærmere Bestemmelser.

§ 2. Til Forstæderne henregnes i denne Lov kun de Dele af Stadens Grund, som ligge indenfor den ældre Demarcationslinie, saaledes som denne findes afsat paa det denne Lov vedheftede Kort. Paa de Bygninger, som opføres paa Stadens Grund udenfor denne Linie, finde denne Lovs Forskrifter, med Undtagelse af Bestemmelsen i § 91, ingen An-

vendelse, men de kunne opføres efter de for Landet gjeldende Regler. Kongen kan dog udvide Loven, enten i det Hele, eller for endeel, efterhaanden som den tiltagende Bebyggelse maatte gjøre det nødvendigt, til denne Del af Stadens udenbyes Grund.

§ 3. Ved Opførelse af nye eller Nedbrydelse eller Hovedreparation af ældre Bygninger, som ere beliggende ved Gade eller offentlig Vej, skal anbringes Plankeværk eller anden Indhegning, og træffes de øvrige Foranstaltninger, som af Politiet findes nødvendige til Forebyggelse af Ulempe for de Forbipasserende.

§ 4. Naar der til et Bygningsarbeides Udførelse udfordres Stilladser, Løbebroer, Afstivninger m. m., skulle disse have tilstrækkelig Styrke, retteligen anbringes samt af duelige og paa lidelige Folk benyttes.

§ 5. Ubebyggede Pladse, der benyttes enten til Gaardsrum, Have eller til lignende Brug, skulle afhegnes mod Gaden eller Veien med Grundmuur, Plankeværk eller Stakitværk. Høiden af saadant Hegn maa ikke være under $2\frac{1}{2}$ eller, forsaavidt det opføres af Træ eller Muur, ikke over 6 Alen. Med Hensyn til de tilgrændsende Grunde bliver Indhegningen et privat Naboforhold, dog at Hegnets Høide ikke her maa overstige $4\frac{1}{2}$ Alen. Indhegningen af Tomter, som opstaae efter Ildebrande eller ved Nedbrydelse af Bygninger og i længere Tid henligge ubebyggede, skal være samme Regler undergiven.

§ 6. Hjørnebygninger skulle have afbrudte Hjørner af idetmindste 4 Alens Brede med ligestore Vinkler med Sidefladerne; dog kunne Hjørnerne ogsaa afrundes, men i saa Fald maa Buen ikke springe mere end 12 Tommer ud fra den ovenfor bestemte Linie. Hvor locale Forhold eller Stilen i Bygningens Ydre taler derfor, kan Bygningscommissionen tilstaae Dispensation fra den her givne Forskrift.

§ 7. Kjældernedgange og udvendige Trapper maa for Eftertiden ikke gives længere Fremspring fra Huslinien end 18 Tommer, og dette kun under Forudsætning af, at der

bliver 2 Alen mellem Nedgangen eller Trappen og Bordurstenens Yderside, saa at Passagen paa ethvert Sted er mindst 2 Alen bred. Trapperne skulle derhos gives afrundede Hjørner. Saadanne Op- og Nedgange maae ikke fra Nyt af anbringes, eller Kjældervinduer sænkes uden Brolægningsvæsenets Samtykke. Hvor Kjældernedgange eller Trapper med et større Fremspring nu forefindes, skulle de, i Tilfælde af Fortougets Omlægning, forandres i Overensstemmelse hermed, hvorfra dog Bygningscommissionen kan meddele Dispensation, naar dette ikke kan ske uden en væsentlig Forandring ved Bygningen.

§ 8. Ligesom nye Karnapper og udbuede Vinduer for Fremtiden ikke maae anbringes paa nogen Bygningsfaçade ud over Gaden, saaledes maa ingen Del af Bygningen springe udenfor Linien af Byggegrunden ud mod Fortouget. Herfra undtages dog saadanne Fremspring, der ere begrundede i Bygningens Construction eller dens Forziring, saasom: aabne Altaner, Gesimser, Baand m. m., naar de ere anbragte i en Høide af mindst $3\frac{1}{4}$ Alen fra Gaden, og overhovedet Udladninger, der ikke overstige 2 Tommer. Ligeledes forbydes det at indrette Porte og Døre til at aabne udad, hvilket ogsaa gjælder om Kjældervinduer og Vinduer i Stueetager ud mod Gaden, naar deres Underkant ikke er holdt i den nysangivne Høide. Fra Forbudet i denne Paragraph undtages dog større offentlige Bygninger, saasom Kirker, Theatre, og andre, der med dem kunne sættes i Classe.

§ 9. Enhver ny Bygning skal opføres paa et Fundament, som er forsvarligt i Forhold til Bygningens Størrelse og Bestemmelse samt til Beskaffenheden saavel af selve Bygningen som af Jordsmonnet.

§ 10. Alle udvendige Mure paa Bygninger, være sig Forhuse, Side-, Mellem- eller Baghuse og lukkede Skure, uden Hensyn til, om disse Mure ere fritstaaende eller støde op til tilgrænsende Bygninger, skulle opføres af Grundmuur.

§ 11. Ved almindelige Vaaningshuse samt ved de dertil hørende Udhuse, saasom Stalde, Vadskerhuse m. m., bliver

Tykkelsen af Muren at bestemme saaledes: Muurtykkelsen i Formurene, saavel til Gade som til Gaard, skal i den øverste Etage være $1\frac{1}{2}$ Steen, i de to nedenfor liggende Etager 2 Steen, i de to paafølgende Etager $2\frac{1}{2}$ Steen, og i enhver nedenfor liggende Etage gives et Tillæg af $\frac{1}{2}$ Steen. Naar een af Etagerne gives en større Muurtykkelse, end her er fastsat, maae ogsaa Muurtykkelserne, saafremt Stadsbygmesteren finder det fornødent, i de nedenfor værende Etager forøges saaledes, at Stigningen i Muurtykkelsen nedefter vedligeholdes i det her angivne Forhold.

§ 12. I disse Mure kunne anbringes Vinduer med 1 Steens Brystningsblænding. Vinduesaabningernes Brede i udvendigt Maal tør tilsammen ikke overstige Totrediedele af Bygningens Brede.

§ 13. Muurtykkelsen i Ende- og Bagmurene eller i de saakaldte Gavle skal være $1\frac{1}{2}$ Steen med 1 Steens Blændinger i den Strækning, der er over det øverste Bjælkelag, samt igjennem de to øverste Etager; i den derefter følgende Etage $1\frac{1}{2}$ Steen uden Blændinger; og i alle de andre 2 Steen med $1\frac{1}{2}$ Steens Blændinger. Pillerne maae ikke være under 18 Tommers Brede og skulle forbindes med Buer. Bredden af Blændingerne maa ikke være over $3\frac{1}{2}$ Alen. Ved Endegavle af ringe Udstrækning, saavel som naar nye Etager agtes paaførte ældre Bygninger, kan Stadsbygmesteren tilstaae Dispensation fra den her angivne Regel, ligesom han, naar Omstændighederne tale derfor, kan tillade Vinduer i Gavle, naar disse ikke kunne henregnes til de i § 35 omhandlede Brandgavle.

§ 14. Bjælkerne i de heromhandlede Bygninger skulle have et Tversnit af mindst 6 Tommer i Qvadrat, naar Afstanden mellem Understøtningerne ikke er over 5 Alen. For hver Fod, som denne Afstand tiltager, skal der lægges $\frac{1}{3}$ Tomme til Siden i Bjælkens kvadratiske Tversnit. Man kan ogsaa vælge rectangulaire Tversnit istedetfor kvadratiske, naar Bredden deri er mindst halv saa stor som Høiden, og Tversnittet idetmindste har vundet halvt saa meget i Høide, som det har tabt i Brede.

§ 15. To Bjælkens Afstand maa i Gjennemsnit ikke være over $1\frac{1}{2}$ Alen fra Midte til Midte, og idetmindste en Trediedeel af Bjælkerne maa være gennemgaaende og forsynes med et forsvarligt Anker i begge Ender, saaledes at disse Ankeres Afstande ikke overstige $4\frac{1}{2}$ Alen, hvilket ogsaa maa iagttages ved Endegavlens Tilslutning med Ankere til Bjælken.

§ 16. I ethvert Bjælkelag, der adskiller Etager med Beboelsesleiligheder enten i begge eller i den ene, skal indskydes en Flade af Bræder, der belægges med et 2 Tommer tykt Leerlag. Hvor Bjælkerne ere smallere end 7 Tommer, maae Bræderne dog ikke indskydes i selve Bjælkerne, men skulle hvile paa Lægter, fastgjorte paa disse.

§ 17. Tagværkets Tømmer maa ikke have en ringere Gjennemsnitsflade end 5 Tommer i Qvadrat, og dette kun, naar Afstanden imellem Understøttelsespunderne ikke er over 5 Alen. For større Afstande beregnes Tykkelsen paa samme Maade som ved Bjælkerne, kun at Afstandene maales for de skraatstaaende Stykkers Vedkommende ikke paa Stykket selv, men paa dets horizontale Projection.

§ 18. Hovedskillerum og alle saadanne Skillerum, som strække sig lodrette igjennem flere Etager i en Bygning, skulle i Kjælderetagens fulde Højde være af 1 Steens Grundmuur, men kunne i de andre Etager være af Bindingsværk med udmurede Tavler. Andre Skillerum, der ikke have Understøttelse franeden af, kunne være af Planker eller af dobbelte Bræder med udvendig Kalkpuds.

§ 19. Pakhuse, Bryggerier, Brænderier, Laboratorier, alle større Fabrik- og Værkstedbygninger, samt andre lignende Bygninger maae, foruden at være de i §§ 10—18 fastsatte almindelige Regler underkastede, opføres efter saadanne specielle Bestemmelser, som Stadsbygmesteren i hvert enkelt Tilfælde anseer fornødne. Ligeledes afgjør Stadsbygmesteren, om den i § 16 omhandlede Indskudsflade undtagelsesviis skal anbringes i saadanne Bygninger, naar der i dem findes Ildsteder.

§ 20. Kirker, Theatre, Udstillings- og Forlystelseslocaler og andre Bygninger, der ere beregnede paa i store Rum at samle en betydelig Menneskemasse, skulle opføres efter Bygningscommissionens Bestemmelser.

§ 21. Hvor særegne ikke i det Foregaaende omhandlede Constructioner agtes anvendte, eller andre Materialier agtes brugte, f. Ex. Støbejern, Smedejern, hule Muursteen, hugne Steen m. m., skal Stadsbygmesterens Approbation herpaa forud indhentes, som han dog er pligtig at meddele, naar deslige Constructioner saavel med Hensyn til Styrke og Brandsikkerhed, som og i sanitær Henseende ikke staae tilbage for den i de foregaaende Paragrapher omhandlede Byggemaade.

§ 22. Ethvert Bygningsarbejde skal udføres paa forsvarlig Maade, og dertil anvendes gode og paalidelige Materialier. Anvendelsen af raa Steen, Leer eller Sæbegruus forbydes aldeles.

§ 23. Med Hensyn til de i denne Lov fastsatte Muurtykkelser er en Muursteen stedse regnet at have en Længde af $8\frac{1}{2}$ Tomme.

§ 24. Ved nye Bygningers Opførelse er den Byggende pligtig at underkaste sig de Regler, som Vandleddningernes hensigtssvarende Anbringelse gjør fornøden.

(§ 25. Ingen ny Gade tør anlægges med en Brede mindre end 20 Alen.)

(§ 26. Om der i Gader under 12 Alens Brede, istedetfor afbrændte eller nedbrudte Bygninger, maae opføres nye Bygninger, afgjøres af Communalbestyrelsen efter Bygningscommissionens Indstilling, og bestemmes det i bekræftende Fald af Bygningscommissionen, paa hvilken Maade og til hvilken Høide der igjen maa bygges. Dersom det forbydes Eieren at bygge paany, eller det findes fornødent som Betingelse for Gjenopførelsen at paalægge ham Indskrænkninger ihenseende til Bygningsmaaden, som gaae udenfor, hvad der ellers i Almindelighed er foreskrevet, skal han være berettiget til at forlange Grunden overtaget af Staden imod Erstatning af dennes Kasse efter de for Afstaaelse af Eiendom til det Offentlige i

Almindelighed gjældende Regler. Den samme Ret tilkommer ham, naar det paalægges ham at bygge i en mindre Høide end den, der svarer til Gadens Brede efter den i § 28 givne almindelige Regel.)

(§ 27. De, Private tilhørende, Grunde og Bygninger i Kjøbenhavn og dens Forstæder (§§ 1—2), der ere til Hinder for en bedre Ordning af Stadens Gader og de udenbys Veie, skulle, naar Communalbestyrelsen derpaa gjør Fordring, afstaaes mod Erstatning efter de for Afstaaelse af Ejendom til det Offentlige gjældende almindelige Regler. Dog skal det staae Vedkommende frit for at begjære Spørgsmaalet om Afstaaelsens Nødvendighed indstillet til Justitsministeriets Afgjørelse.)

§ 28. Ingen Bygning, som fremtidig opføres, være sig Forhuus, Side-, Mellem- eller Baghuus, maa have større Højde end Gadens Brede med et Tillæg af en Fjerdedeel (cfr. dog § 32).

§ 29. Den til Gader af 20 Alens Brede svarende Bygningshøjde af 25 Alen er tillige den Grændse, som ikke maa overskrides paa Torve og aabne Pladse eller i Gader af 20 Alens Brede (cfr. dog § 32); Qviste til Varers Opheisning, der kun have den dertil fornødne Størrelse, maae dog overalt opføres over den normerede Højde.

§ 30. Bygningshøiden regnes fra Fortouget til Overkanten af Gesimsen, maalt paa Midten af Bygningen. Gadebredden udfor en Bygning maales efter den Linie, som, dragen fra Midten af Bygningen, danner samme Vinkel med Gadens to Sider paa dette Sted. Ved Hjørnebygninger regnes Høiden efter den Gades Brede, hvortil de have den længste Side, og, naar de have en lige lang Façade ud til to Gader af forskjellig Brede, beregnes Høiden efter den bredeste af disse. Den Omstændighed, at en Gade støder lodret imod en Bygning, berettiger ikke til at opføre denne høiere end ellers efter Bredden af den Gade, hvori den ligger.

§ 31. Intet Tag eller nogen Deel af samme maa danne en større Vinkel med Horizontalplanen end 45 Grader. Ryg-

ningen af Halvtage maa i intet Tilfælde ligge mere end 8 Alen over Façadehøjden, og Høiden af andre Tage maa ikke overstige Bygningens halve Dybde.

§ 32. Naar et Tag gives en mindre Reisning, end det ifølge § 31 maa have, kunne de i § 28 fastsatte Bygningshøider forøges med Halvdelen af den Størrelse, som Tagrygningen derved kommer til at ligge lavere.

§ 33. Naar Tagqviste agtes anbragte, maa deres Høide vælges saaledes, at Rammens Fals ikke bliver høiere end 2 Alen; deres udvendige Brede maa ikke overstige $2\frac{3}{4}$ Alen, Mellemvidden af 2 Tagqviste maa ikke være mindre end Bredden af den bredeste af dem, og Afstanden fra Husets Gavl ikke være mindre end Halvdelen af en saadan Mellemvidde. Saadanne Tagqviste skulle derhos ligge mindst 1 Alen 9 Tommer tilbage fra Murens Yderside; deres Tag dækkes med et uforbrændeligt Materiale, og deres Sideflader behandles paa lignende Maade eller udmures.

§ 34. Med Hensyn til de i § 20 omhandlede Bygninger kan Bygningscommissionen dispensere fra Bestemmelserne i §§ 28—31. Ligeledes kan Commissionen meddele Dispensation fra Bestemmelserne i § 31 for andre Bygninger, naar en særegen Stiil eller andre Omstændigheder gjøre Saadant ønskeligt; dog at Tagrygningen ikke derved kommer høiere end ved en Bygning med normal Høide og 45 Graders Tag.

§ 35. Enhver Gavl, der adskiller en Bygning fra Nabo-eiendommen, skal være en Brandgavl, og som saadan have følgende Egenskaber:

- a. Den skal have mindst de Tykkelser, der ere fastsatte i § 13 for Gavle i Almindelighed.
- b. Den skal overalt række $\frac{1}{2}$ Alen op over Taget.
- c. Deri maa ingen Drager, Bjælke, Muurlægte eller andet Træværk lægges dybere end 1 Sten fra Ydersiden, og i det Hele maa den intet Sted være af ringere Tykkelse end 1 Sten.
- d. Vinduer eller andre Aabninger maae kun anbringés deri efter særlig Tilladelse af Bygningscommissionen og under de i § 80 fastsatte Betingelser.

§ 36. Ingen Bygning maa deles i flere særskilte Eiendomme, medmindre disse adskilles ved en Brandgavl.

§ 37. En Brandgavl kan være fælles for to til hinanden stødende Eiendomme, naar den, foruden at opfylde de i § 35 fastsatte Betingelser, er forsvarligen forbunden med begge Bygninger, og der ved tinglæste Declarationer er erhvervet Sikkerhed for, at den ikke kan borttages af nogen af Eierne, saalænge en af Bygningerne endnu staaer.

§ 38. Naar sammenstødende Bygninger ønskes satte i en midlertidig Forbindelse med hverandre, kan Bygningscommissionen give Tilladelse til, at der i de mellemliggende Brandgavle anbringes Jernkarm med Jerndøre til begge Sider, som maae slutte tæt i Karmen, og have mindst en Afstand af 9 Tommer fra hverandre.

§ 39. Ved Omdannelsen af 2 eller flere Bygninger til een kunne de Brandgavle, der adskille disse, af Bygningscommissionen tillades borttagne.

§ 40. Alle Tage skulle være dækkede med uantændeligt Materiale, og hvor det Modsatte endnu maatte finde Sted paa ældre Bygninger eller Skure, skulle disse Tage inden en af Bygningscommissionen bestemt kort Frist forandres i Overensstemmelse hermed. Forsaavidt Nogen vil benytte Asphalt til Tagbedækning, forholdes dermed efter Plac. af 29de Januar 1845.

(§ 41. Tagrender af Træ, saavel til Gade som til Gaard, ere for Fremtiden aldeles forbudne. Det Samme gjælder om udvendige Gesimser, dog kan Bygningscommissionen undtagelsesviis tillade Trægesimser, hvor Forbud mod dem vilde medføre særegne Vanskeligheder, i hvilket Fald de enten skulle røres og gibses eller dækkes med andet uforbrændeligt Materiale. Ved Reparation af ældre Bygninger blive Gesimser og Render at forandre i Overensstemmelse hermed.)

§ 42. Forsaavidt Udlæggere til Varers Opheisning anbringes af Træ, skulle de paa begge Sider beklædes med uantændeligt Materiale.

§ 43. Træluger, som aabnes udad, skulle indrettes saaledes, at de, naar de ere tillukkede, udgjøre en Plan med Yderfladen af Bygningens Muur, saa at ikke nogen Deel af Muren staaer udenfor Lugen eller nogen Deel af Lugen udenfor Muren. Dersom Lugen aabnes indad, forsynes den med et Skraabrædt, hvis yderste Kant, naar Lugen er lukket, ligger i den yderste Deel af Murens Plan og saaledes aldeles dækker Karmen, hvorhos dette Skraabrædt bliver at bedække med Jernblik, der tillige anbringes noget op paa Lugen over sammes Forbindelse med Skraabrædtet. Dog skal Bygningscommissionen efter de locale Forhold kunne fordre anbragt enten Luger beklædte med Jernplader eller endog Luger af fuldt Jern. Lugerne Hængsler indrettes saaledes, at Lugerne, naar de aabnes, ikke kunne løftes af Stablerne.

§ 44. I enhver ny Bygning skal anbringes 2 Trapper, hvis Brede imellem Vangerne skal være for den ene mindst 1 Alen 9 Tommer, og for den anden mindst 1 Alen 3 Tommer, og skal den Gang, der forbinder den større Trappe med Gade eller Gaard, have en Brede af mindst 2 Alen. Disse Trapper maae anbringes i passende Afstand fra hinanden, eller være adskilte ved en Brandmuur, og skal der fra hver Beboelsesleilighed være Udgang til dem begge. Naar en Bygning ved Brandmuur adskilles i flere Dele, skal enhver af disse forsynes med 2de saadanne Trapper. Dog kan Bygningscommissionen, hvor særegne Omstændigheder tale derfor, og hvor det derhos, navnlig i Bygninger af ringe Høide, findes uden nogen væsentlig Betænkelighed at kunne skee, meddele Dispensation fra disse Forskrifter. Trapperne skulle forsynes med behørigt Rækværk og i det Hele være saaledes indrettede, at det ikke er forbundet med Fare at passere dem, hvorhos de ikke maae mangle fornøden Lys og Luft.

(§ 45. Ligesom al Anvendelse af Bindingsværk og Træværk til Bygningers og Skures udvendige Vægge er forbudt, saaledes forbydes det at anvende Træ eller andet brændbart Materiale til Altaner, Svaler, udvendige Trapper og overhovedet til nogen Deel af eller Tilføining til Bygningen, der ligger udenfor Ydermuren. Ei heller maae de Beklædninger, Gavle,

Skure, Svaler og Altaner af Bræder eller Træ, som endnu findes her i Staden, herefter istandsættes, naar de blive brøstfældige, hvorimod de da, naar de ikke ganske borttages, skulle opføres af fuldt Murværk. Dog kan Bygningscommissionen i høist fornødne Tilfælde meddele Dispensation fra sidstnævnte Bestemmelse med Hensyn til ringere Reparationer, ligesom den kan tillade Anbringelsen af aldeles aabne Skure, hvilende paa Træpillen, naar de locale Omstændigheder maatte tale derfor. Latrinhuse, der ikke ere over $4\frac{1}{2}$ Alen høie, og som alene benyttes som saadanne, kunne opføres saavel af Bindingsværk som af Tømmer og Bræder.)

§ 46. Skorsteensrør, der tjene til Afledning af Røg fra Køkkenildsteder, Kakkellovne og Kaminer, skulle, naar de ved Rensningen maae passeres af Skorstensfeieren, være overalt af mindst $\frac{1}{2}$ Steens Grundmuur og have et indvendigt Gjennemsnit af 18 Tommer i Qvadrat, eller af respective 16 Tommer og 20 Tommer, naar en rectangulær Form foretrækkes, samt være forsynede med en i enhver Henseende forsvarlig Rensdør af samme Lysning.

§ 47. Naar Røret passerer igjennem Bjælkelaget og Forskalingen, skal dets indvendige Side holdes mindst $8\frac{1}{2}$ Tomme fjernet fra alt Tømmerværk, ligesom et saadant Rør ikke maa paneles, forskales eller gives Betræk paa Blindlister.

§ 48. Røret maa være opført enten fra Grunden af eller hvile paa en Hvælving mellem 2 Grundmure, og i intet Tilfælde kunne komme til at hvile paa Bjælkerne. Det skal ogsaa være tilladt at udkrage disse Rør fra en Grundmuur, naar denne af Bygningsinspecteuren erkjendes stærk nok dertil.

§ 49. Naar Rørene trækkes i en skraa Retning, skulle deres verticale Sider være understøttede af en Stol, forsynet med en tør Muursteen paa Fladen mellem Stolen og Røret; dog maa den skraa Retning ikke danne en mindre Vinkel end 45 Grader med Horizonten.

§ 50. Snevre Rør, der skulle renses med Snoreapparater, skulle enten have en Rectangel eller en Cirkel som

Gjennemsnit. Iøvrigt kan der gives dem den Størrelse, som den Byggende anseer for tjenligst, kun at Eieren, naar Gjennemsnittet ikke er enten 6 eller 9 Tommer i Qvadrat, eller en Cirkel med Diameter af 6 eller 9 Tommer, da for egen Regning anskaffer, vedligeholder og opbevarer de til enhver Tid af Brandvæsenet for slige Rørs Rensning foreskrevne Apparater til Skorsteensfeierens Afbenyttelse.

§ 51. Muurtykkelsen for saadanne Rør maa være mindst $4\frac{1}{4}$ Tomme. De ere underkastede de samme Bestemmelser med Hensyn til Anlægget og til Fjernelsen fra Tømmerværk med mere, som ere foreskrevne i §§ 46—49 for de andre Skorsteensrør.

§ 52. For hvert Kakkellovnsrør, der indledes i en saadan snever Skorsteen, skal en Jernbøsning med en indvendig frempringende Rand indmures, saaledes, at Randen forhindrer Enden af Kakkellovnsrøret i at trænge ind i Skorstenen.

§ 53. Naar snævre Skorsteensrør ikke opføres lodrette, men gives Bøininger, maae disse kun anlægges efter de samme Regler, som gjælde for Rør af 18 Tommers Lysning, men de Hjørner, som opstaae ved Rørets forandrede Retninger, maae indvendig afrundes i en Bue af mindst 3 Fods Radius. Rørene forsynes med de for Rensningen fornødne Sideaabninger, der lukkes med Jerndøre, og hvor slige Rør anvendes, maa en Aabning anbringes i Taget med beqvem Adgang for Skorsteensfeieren til Skorsteensmundingen. Alle Skorsteensrør skulle være opførte mindst $1\frac{1}{4}$ Alen i Høiden over Tagets Rygning.

§ 54. Kjøkkenildsteder funderes fra Grunden, gives murede Kapper, hvis Røfgang fortsættes som Skorsteensrør, enten som særskilt Rør for hvert Ildsted, og da mindst af $\frac{9}{9}$ Tommer i Lysning, eller som et fælles Rør, hvori Røgen fra flere Ildsteder indledes, og hvis Lysning kan være mindst $\frac{18}{18}$ Tommer. Stiger Lysningen over dette Maal, maa Røret gjøres 1 Steen tykt.

§ 55. Hvor Luen kan spille paa aabne Ildsteder, skulle disses Vægge være 1 Steen tykke. Skorsteensankere skulle være af Jern, og Trædøre maae ikke anbringes foran Ild-

steder. Gulvet foran dem skal i 18 Tommers Afstand fra dem være dækket med uantændeligt Materiale.

§ 56. Slunke eller aabne Ildsteder, anlagte paa Bjælkelag, forbydes aldeles. Lukkede Ildsteder, eller de saakaldte Kogeindretninger, kunne af Stadsbygmesteren tillades anlagte paa Bjælker, men maae dog aldrig anbringes i Loftsetager.

§ 57. Med Hensyn til Kakkelovne og Kaminer gjælde følgende Regler:

- 1) Kakkelovne og Kaminer maae ikke anbringes nærmere ved alt Træværk end 6 Tommer.
- 2) Kakkelovns- og Kaminfødder skulle være af Steen eller Jern.
- 3) Gulvet, saavel under Kakkelovne eller Kaminer som i en Afstand af 18 Tommer fra Indfyringen, skal være belagt med uantændeligt Materiale.
- 4) Alle Kakkelovnsrør skulle ledes ind i Skorstene og maae ikke føres igjennem Vinduer og Vægge ud i Luften.
- 5) Alle Kakkelovnsrør skulle være forsynede med Spjeld og saaledes anbragte, at de ikke komme nærmere til Loftet end 6 Tommer, og hvor de passere forbi eller igjennem Træværk, være fjernede fra samme i en Afstand af 6 Tommer.

§ 58. Alle større Ildsteder, saasom i Dampbrænderier, Bryggerier, Sæbesyderier og Fabrikker, hvis Røgmasse er saa stor, at den af Bygningscommissionen antages at ville blive til Besvær for de tilgrændsende Eiendomme, skulle have Skorstene af en Høide af mindst 35 Alen over Jordfladen. Det overlades til Bygningscommissionen at bestemme, hvorvidt de i § 46 omhandlede Rør maae anvendes til Røgaffledning fra større Ildsteder, eller om dertil skal anvendes Rør af særegen Construction.

§ 59. Alle Kjøller skulle være af Grundmuur rundt om, mindst 1 Steen tyk, og hvælvede. Grisen skal overalt være af samme Tykkelse, og Kjøllen være forsynet med Metallflager, saa at Alt i, ved eller omkring Kjøllen bliver af Muur eller Metal. Til Ildstedets og Ildkanalernes Construction og Beliggenhed skal indhentes Stadsbygmesterens Approbation. Gamle

uhvævede Kjøller maae sikkert derved, at der uden omkring Grisen i nogle Tommers Afstand anbringes en Skjerm af Jernplader 1 à 1½ Alen høi, samt imellem Grisen og Fla-gerne et Hængetag af Jernplader, som gives et Forspring af 10 Tommer over Skjermen. Finder Bygningscommissionen denne Foranstaltning ikke anvendelig eller tilstrækkelig, bestemmer den, hvorledes den fornødne Sikkerhed paa anden Maade kan tilveiebringes.

§ 60. Nye Bagerovne skulle altid forsynes med dobbelte Hvelvinger.

§ 61. Alle til Næringsbrug indrettede Tørrestuer skulle være underkastede Bygningscommissionens Bestemmelse om, hvorledes de skulle være indrettede, førend de maae tages i Brug.

§ 62. Lofter maae ikke bestaae af Papir eller Lærred, udspændt under eller imellem Bjælkerne.

§ 63. Ingen Bygning maa anstryges med en ublandet hvid Farve. Dette Forbud gjælder saavel om Side-, Mellem- og Baghuse, som om Forhuse. Stødt Glas maa aldeles ikke bruges ved Bygningers Afpudsning.

§ 64. Ved Opførelsen af nye Bygninger istedetfor afbrændte eller nedrevne, saavel som ved Forandring af ældre Eiendomme, er Bygningscommissionen berettiget til at fordrø, at de nuværende Indkjørsler, hvor Localiteterne udkræve det, vedblive til Adgang for Sprøjter i Ildebrandstilfælde. Det Samme gjælder ved Bebyggelsen af hidtil ubebyggede Grunde, der have en Dybde af 50 Alen eller derover. De i Overensstemmelse med Placat af 4de Juli 1795 § 15 bestaaende Gjennemkjørsler eller Gjennemgange fra Bygninger i en Gade til Bygninger i en anden Gade maae ikke uden Bygningscommissionens Samtykke nedlægges.

(§ 65. Det eller de til Vaaningshuus hørende ubebyggede Gaardsrum maae ikke formindskes under $\frac{1}{4}$ af hele Grundens Areal, og enhver Gaard, ud til hvilken der anbringes Vinduer fra Værelser eller Køkkener, skal idetmindste indeholde 25 Quadrat Alen ubebygget Areal, og maae ikke i nogen Retning have en mindre Udstrækning end 3 Alen. Hvor Gaardspladsen

allerede er indskrænket til mindre end nysanført, maae ingen Forhøielse af de dertil hørende Bygninger finde Sted.)

§ 66. Enhver Bygning bør saavel til Gade som til Gaard forsynes med Tagrender med nedløbende Rør. For de nuværende Bygningers Vedkommende skulle de ommeldte Forandringer være udførte inden 2 Aar fra Lovens Udgivelse. Fra den her givne Forskrift undtages de Bygninger, der kun bestaae af een Etage og ikke benyttes som Vaaningshuse.

§ 67. Enhver Gaardsplads, ogsaa til de nuværende Eendomme, bør være forsynet med Brolægning idetmindste i en Afstand af $1\frac{1}{2}$ Alen fra alle Bygninger, og saaledes indrettet, at Vandet fra Gaarden, Posten, Køkkenet og Tagrenderne har behørigt Afløb, hvilken Forandring bør være udført inden 1 Aar efter Lovens Udgivelse.

(§ 68. Beboelseskjældere maae ikke anbringes i Gader, som ei ere over 12 Alen brede. Efter Udgangen af Aaret 1865 tør ingen ny Beboelseskjælder indrettes.)

(§ 69. Ingen Kjælder maa for Fremtiden indrettes til Beboelse, medmindre den af sin hele Høide har 4 Fod over Brolægningens Niveau.) Derhos skal enhver Beboelseskjælder være forsynet med Vinduer, der give tilstrækkelig Lys og Luft, samt have et ordentligt Brædegulv og en forsvarlig trækkende Vindovn. De af de nuværende Beboelseskjældere, som ikke opfylde de sidstnævnte Betingelser, skulle forandres i Overensstemmelse hermed og blive, naar dette ikke er skeet inden en vis af Bygningscommissionen fastsat Tid, af Politiet at tillukke.

§ 70. Beboelsesleiligheder maa ikke indrettes paa Loffer, medmindre der findes Paneel mod Tagskraaning og Vinduer, der kunne give tilstrækkelig Lysning og Luft i Localet.

§ 71. Enhver Stueetage, som for Fremtiden indrettes til Beboelse, skal, naar der ikke under samme findes Kjælder, have sit Gulv hævet idetmindste 6 Tommer over Brolægningens Niveau.

§ 72. Hvor Rendestenen fra en Bygning maa ledes igjennem selve Huset, skulle disse Ledninger for Fremtiden bestaae af et lukket Rør enten af Metal eller af glaceret Leer.

§ 73. Ligesom Latriner ikke for Fremtiden maae anbringes under Beboelsesleiligheder eller Trapper, saaledes maae Retirader med Udløbsrender til Latringruber eller Tønder kun anbringes i Bygningernes Etager under Iagttagelse af de Forskrifter, som Bygningscommissionen finder det nødvendigt at foreskrive.

§ 74. Ethvert nyt Latrinhuus bør være fjernet 3 Alen fra Post eller Brønd og indeholde mindst et Sæde for hver 20 Mennesker, som maatte antages at benytte samme. Under hvert Sæde hensættes en Tønde, som skal staae paa et Gulv, der enten ved Cement, Flisebeklædning eller paa anden Maade er gjort uigjennemtrængeligt, og som ikke maae ligge under Jordens Overflade. I Taget til Latrinhuset anbringes en Skorsteen eller et Rør til Afledning af Uddunstningerne, hvilket Rør, saafremt der findes Vinduer fra Beboelsesleiligheder ovenover samme, kan af Bygningscommissionen fordres forlænget op over disse.

§ 75. Ingen Kostald tør anlægges under Beboelsesleiligheder eller ud til Gaden. Heller ikke maae Stalde til Heste og Qvæg herefter anbringes i nogen Kjælder eller noget Rum, hvis Gulv er under Gaardens eller Gadens Niveau. Indenfor den i Loven af 10de Marts 1852 § 1 angivne Grændselinie maae Kostalde ikke anlægges uden Bygningscommissionens Tilladelse, og Hestestalde kun, forsaavidt Gaardspladsen har den i § 65 bestemte Udstrækning. I enhver ny Heste- eller Kostald skal derhos Bunden i den Deel af samme, som optager Urinen, brolægges saaledes, at den gjøres uigjennemtrængelig.

§ 76. Gruber til Optagelse af Kreaturgjødning, som i Fremtiden indrettes, skulle være fjernede 3 Alen fra Post eller Brønd, ikke staae i Forbindelse med Latringruberne, samt indvendig cementeres og forsynes med en tætsluttende Lem.

§ 77. Alle nye Køkkenvadske og Køkkenrender skulle være af Steen eller Metal, og skal Køkkenrenden naae op til Taget og være aaben foroven. I nye Bygninger maae Køkkenvadsken ikke anbringes paa Gangen eller Trappen.

§ 78. Ingen Etage, som indrettes til Beboelse, maa være under 4 Alens Høide, denne regnet fra Gulv til Loft.

§ 79. Naar en Eier enten vil nedrive en Bygning, der støder op til Andenmands Grund eller Bygning, eller vil opføre en ny Bygning ind mod Nabogrunden, har han mindst 14 Dage forud derom skriftligt at underrette Naboen. De Foranstaltninger og Bygningsforetagender, som Naboen da, paa Grund af den tilstødende Eiendoms Nedrivelse eller Opførelse, seer sig nødt til at træffe paa sin Grund eller Bygning, skulle, naar de enten aldeles ikke eller ikke uden uforholdsmæssig Bekostning kunne skee paa selve denne, kunne fordres foretagne fra den tilstødende Eiendom under Udførelsen af de der paatænkte Bygningsanlæg, dog paa Vedkommendes egen Bekostning. Kunne Parterne ikke derom i Mindelighed forenes, har Bygningsinspecteuren og, hvis Nogen af dem ikke er tilfreds med hans Afgjørelse, Stadsbygmesteren at bestemme, hvorledes der i saa Henseende skal forholdes, hvorved bør iagttages, at den Eier, paa hvis Grund Naboen vil udføre deslige Bygningsforetagender, saalidt som muligt derved generes i sine egne Bygningsanlæg. Vil den Byggende indrette Kjældere eller andre underjordiske Anlæg af mere end 3 Alens Dybde under Jordfladen, er han pligtig til paa sin egen Bekostning paa en forsvarlig Maade at undermure Naboens tilgrændsende Muur og derhos paa sin egen Grund træffe de Foranstaltninger, som udkræves for at betrygge Naboen for de deraf opstaaende Ulemper, og blive de derom opstaaende Spørgsmaal ligeledes at afgjøre af Bygningsinspecteuren eller i fornødent Fald af Stadsbygmesteren.

§ 80. Paa en Muur, der vender ind mod Naboeiendommen, og ikke er i en Afstand af 2 Alen fra samme, maa der ikke uden Naboens Samtykke eller anden særlig Adkomst anbringes større Lys- eller Luftaabninger end 9 Tommer i Firkant og med mindst 3 Alens Mellemrum, og som ikke maae være til at aabne eller tilstede Udsigt til Naboens Eiendom. De skulle derfor være dækkede enten med fast indsat mat Glas eller med et Jerngitter, hvis Aabninger maae holde høist 1 Tomme og være stillede saaledes, at der ikke kan

sees igjennem dem ind til Naboen, eller være indrettede paa anden for Naboen ligesaa betryggende Maade, og blive alle herom opstaaende Spørgsmaal at afgjøre af Stadsbygmesteren. Til Anbringelse af Aabninger i slige Mure udkræves dog Bygningscommissionens Tilladelse. Det er en Selvfølge, at Naboen ikke derved berøves Ret til at bygge umiddelbart paa Grændsen af sin Eiendom.

§ 81. Enhver Eier er, forsaavidt ikke Andet er hjemlet ved Overenskomst eller Hævd, pligtig til at lede Tagdryppet og andet Vandafløb fra sin Eiendom paa sin egen Grund, saaledes at det ikke paa noget Sted har Fald paa Naboens Bygning eller Grund, hvorhos han skal give det behørigt Afløb, saa at Naboeiendommen ikke derved beskadiges.

§ 82. Ingen ny Bygning eller nogen Del af samme tør tages i Beboelse, før Eierne har erholdt en skriftlig Beboelses-tilladelse, som Bygningsinspecteuren først meddeler, naar han har forsikret sig om, at Bygningen er udført efter den approberede Plan, at ingen af denne Lovs Bestemmelser ere tilside-satte og at Bygningen er tilstrækkelig udtørret.

§ 83. Foruden de Dispensationer fra nærværende Lov, som ifølge flere af de foregaaende Paragrapher deels Stadsbygmesteren og deels Bygningscommissionen kan meddele, skal det være Justitsministeriet forbeholdt, efterat bemeldte Commission desangaaende har afgivet Betænkning, at indrømme ogsaa andre Afgivelser fra samme, naar Lovens Forskrifter i enkelte særegne Tilfælde ikke passende kunne anvendes, eller særdeles vægtige Grunde tale for en Afgivelse fra Lovens Bestemmelser, hvormed Øjemedet med disse ligefuldt kan opnaaes.

§ 84. Uagtet nærværende Lov ogsaa er anvendelig paa Stadens Forstæder (§ 2), er dette dog at forstaae med følgende Undtagelser og nærmere Bestemmelser: Bygninger af Mur- og Bindingsværk maae sammesteds opføres, dog at de indrettes med brandfrit Tag, at deres Højde til Tagrygningen ikke overstiger 12 Alen, og at de ere fjernede 15 Alen fra anden Mands Grund. Fra denne Afstand undtages dog smaa Udhuse, Stalde, lukkede Skure og deslige.

§ 85. I samme Afstand kunne smaa Udhuse, Stalde, lukkede Skure og deslige, der med Taget ikke ere over 8 Alen høie og intet Ildsted indeholde, opføres af hvilketsomhelst Materiale, kun at de dækkes med et uantændeligt Materiale.

§ 86. Bygninger, der ere dækkede med Straa eller andet antændeligt Materiale, maae i Forstæderne (§ 2) kun opføres i 50 Alens Afstand fra andre Bygninger og fra anden Mands Grund.

§ 87. Vindmøller maae ikke opføres nærmere ved andre Bygninger eller anden Mands Grund en 30 Alen. Dog maae Møllehuset opføres enten i umiddelbar Forbindelse med Møllen eller i en kortere Afstand end den ommeldte, kun at det i saa Fald ikke maa indrettes til flere end en Familie. Stubmøller og lignende lavstaaende Møller, saavel de nuværende som de fremtidige, skulle være omgivne af et Stakit eller andet forsværligt Hegn udenom Vingeslaget.

§ 88. Hvor de i §§ 86—87 omhandlede straatækte Bygninger og Vindmøller nu ere eller herefter blive opførte, maa paa samme Mands Grund ingen anden Bygning opføres indenfor de i disse Paragrapher angivne Grændser; den samme Indskrænkning vedbliver at hvile paa denne Grund, om den bliver deelt imellem flere Eiere, derimod skal Tilstedeværelsen af nogle af de i §§ 85—88 ommeldte Bygninger, der, forinden denne Lovs Emanation, ere opførte nærmere ved Naboens Grund end ovenfor fastsat, ikke hindre denne i at bygge til Grændsen af sin Grund, naar dette ikke kommer i Strid med andre Bestemmelser i nærværende Lov.

§ 89. De i § 5 givne Regler om Hegn gjælde ikke for Forstæderne (§ 2), hvor det er overladt Enhver at indhegne sin Eiendom, saaledes ssm han finder for godt, og som han med sin Nabo kommer overeens om.

§ 90. Bygningshøiden beregnes i Forstæderne (§ 2) paa samme Maade som i selve Staden efter Breden af den Vei, hvorved Bygningen ligger. Hvorledes denne skal maales, afgjøres, i Tilfælde af Meningsforskjellighed derom mellem Bygningsinspecteuren og den Byggende, af Brolægnings- og Vei-commissionen.

(§ 91. I Forstæderne (§ 2) maa ingen Bygning paabegyndes, forinden Kjøbenhavns Magistrat har meddeelt Resolution for, at Vandafløbet er reguleret, og at der, om fornødent gjøres, er udlagt en Vei af tilstrækkelig Brede og i en hensigtsmæssig Retning ud til en tilstødende offentlig Vei, samt foreskrevet, hvorledes der skal forholdes med Hensyn til Overkjørsler til denne Vei. Forinden Magistraten afgiver sin Bestemmelse, har den at indhente Erklæring fra Stadens Bro-lægnings- og Veicommission. Det Samme skal gjælde med Hensyn til de Bygninger, der opføres paa Stadens udenbyes Grunde, udenfor den i § 2 nævnte Grændselinie. Den Anmeldelse, der saaledes skeer til Magistraten om et paatænkt Bygningsforetagende paa Stadens Grund, gjør videre Anmeldelse for Kæmneren med Hensyn til Bygningens Opførelse overflødig.)

§ 92. De i nærværende Lov indeholdte Forskrifter skulle bringes til Udførelse ikke blot ved nye Bygningers Opførelse, men ogsaa ved Ombygning eller Tilbygning af ældre Bygninger, forsaavidt de derpaa ere anvendelige. Alle derom opstaaende Spørgsmaal afgjøres af Stadsbygmesteren og, forsaavidt den Byggende ikke dermed er tilfreds, af Bygningscommissionen som sidste Instants.

§ 93. Ingen ny Bygning i Kjøbenhavn eller dens Forstæder (§§ 1—2) maa opføres, eller nogen Forandring af Bygningen, som falder ind under denne Lovs Bestemmelser, foretages, forinden Saadant er anmeldt for vedkommende Bygningsinspecteur og Tilladelse dertil fra ham er erhvervet. Anmeldelsen skal ledsages af behørig Tegning og Forklaring i 2 Exemplarer over det tilsigtede Arbeide samt i fornødent Fald af Attest fra Stadsconducteuren, at der fra hans Side Intet ved Bygningen er fundet at erindre, og fra Bro-lægningsinspecteuren i de Tilfælde, hvor Bro-lægningsvæsenets Samtykke efter § 7 udkræves, ligesom der ved udenbyes Bygninger skal medfølge den i § 91 befalede Resolution fra Kjøbenhavns Magistrat med Hensyn til Vandafløb og Veianlæg. Aktes Arbeidet paabegyndt strax efter Approbationen, skal dette udtrykkeligt bemærkes i Anmeldelsen. I modsat Fald

bliver ny Anmeldelse herom at gjøre 2 Dage før Arbeidet paabegyndes. Standser Arbeidet aldeles i 2 Maaneder, skal der ligeledes skee ny Anmeldelse 2 Dage, forinden det atter paabegyndes. Naar Arbeidet er færdigt, skal den Byggende erhverve Bygningsinspecteurs Attest om, at det er udført i Overeensstemmelse med Bygningsloven, hvilken Attest erholdes hos Bygningscommissionens Kasserer, imod Erlæggelsen af den Betaling, der findes fastsat i den denne Lov vedhæftede Fortegnelse.

(§ 94. For Kjøbenhavn og dens Forstæder (§§ 1—2) skal der være en Bygningscommission, bestaaende af Politidirecteuren, Stadsbygmesteren, Brandmajoren, Stadsphysicus, to tekniske Medlemmer (hvoriblandt mindst een Architect), som udnævnes af Justitsministeriet paa 4 Aar, og et Medlem af Communalbestyrelsen, som denne selv dertil udnævner, ligeledes paa en Tid af 4 Aar. For denne Commission udfærdiges af Justitsministeriet en Instruction, indeholdende de nærmere Regler, som af den skulle iagttages i Forbindelse med nærværende Lovs Forskrifter.)

(§ 95. Stadsbygmesteren, der udnævnes af Kongen, er Commissionens forretningsførende Medlem, og forbereder som saadan det Fornødne til Sagens Behandling i Commissionen. Han fører Overtilsyn med det hele Bygningsvæsen, er Bygningsinspecteurernes nærmeste Foresatte, til hvem Enhver, der ikke er tilfreds med disses Beslutninger, har at henvende sig, og dispenserer fra Lovens Bestemmelser i de Tilfælde, hvor dette er ham overladt. Finder Nogen sig utilfreds med Stadsbygmesterens Afgjørelse, har han derom at henvende sig til Bygningscommissionen. For Stadsbygmesteren udfærdiges af Justitsministeriet en Instruction, hvori hans Forretninger og Pligter nærmere fastsættes.)

(§ 96. Ihenseende til Tilsynet med Opførelsen af nye og Forandringer af ældre Bygninger indeles Hovedstaden med Forstæder (§§ 1—2) i Districter, hvis Antal og Fordeling fastsættes af Communalbestyrelsen efter Indstilling af Bygningscommissionen. I hvert af disse Districter ansættes en Bygningsinspecteur. Disse Bygningsinspecteurer have, under Stads-

bygmesterens Overtilsyn, i Overensstemmelse med de i denne Lov indeholdte Bestemmelser og de nærmere Regler, som blive dem foreskrevne i en af Bygningscommissionen udfærdiget og af Justitsministeriet approberet Instrux, at vaage over de befalede Bygningsreglers lagttagelse og Bygningslovens Overholdelse i det Hele. Bygningsinspecteurerne udnævnes af Justitsministeriet efter Forslag af Bygningscommissionen.)

(§ 97. Finder Bygningsinspecteuren den af den Byggende affattede Bygnings- eller Forandringsplan (§ 93) overensstemmende med Bygningslovens Forskrifter, meddeler han den fornødne Approbation paa samme. I modsat Fald gjør han den Byggende opmærksom paa de Forandringer, der maae foretages i Plan og Tegning, og, saafremt denne ikke hertil er villig, andrager han Sagen for Stadsbygmesteren. Under Arbeidets Udførelse har Bygningsinspecteuren at føre nøiagtigt Tilsyn med, at den approberede Plan og Tegning følges, og at Forskrifterne i denne Lov nøie overholdes, Alt i Overensstemmelse med den ham meddelte Instrux.)

§ 98. Overtrædelse af de i §§ 3—4 givne Politiforskrifter ansees, forsaavidt Handlingen ikke efter Lovgivningens øvrige Bestemmelser medfører høiere Straf, med Bøder fra 2 til 20 Rd.

§ 99. Forsømmer nogen at gjøre de i § 93 befalede Anmeldelser om Opførelsen af nye eller Forandring af ældre Bygninger m. m., skal han derfor bøde fra 10 til 100 Rd: Lige Straf skal den være undergiven, som tager en Bygning i Brug, eller benytter et udført Arbeide, uden forinden at have tilveiebragt den i saa Henseende befalede Attest.

§ 100. For andre Overtrædelser af denne Lovs Bestemmelser ansees den eller de Haandværksmestere, som have udført Arbeidet, med Bøder fra 20 til 200 Rd. Kan eller vil den Byggende ikke opgive disse, ansees han selv med samme Straf. Eieren skal derhos tilpligtes at rette det Lovstridige, ved enten at borttage eller forandre Arbeidet inden en vis bestemt Tid under Tvang af en tilstrækkelig daglig Mulet, indtil det efterkommes.

§ 101. Alle Bøder efter denne Lov tilfalde Staden Kjøbenhavns Fattigvæsen.

§ 102. Sager angaaende de Forseelser, for hvilke Straffen er fastsat i § 98, behandles ved Kjøbenhavns Criminal- og Politiret.

§ 103. De i §§ 99—100 fastsatte Virkninger af de der omhandlede Overtrædelser af Bygningslovens Forskrifter bestemmes af Bygningscommissionen ved Kjendelse. Rettergangsmaaden for denne Commission er summarisk, og forholdes der ihenseende til Sagernes Behandling og de afsagte Kjendelsers Execution og Appel paa samme Maade, som for Kjøbenhavns Brandcommission er foreskrevet ved Fdn. af 1ste Novbr. 1805 § 131—133.

§ 104. Ligesom Stadsbygmesteren og Bygningsinspec-teurerne blive at lønne af Stadens Kasse, saaledes afholdes alle Udgifter ved Bygnings-sagers Behandling af denne Kasse. Derimod tilflyder samme Betalingen for de offentlige Forretninger, som forefalde i Anledning af Bygnings-sager, hvilke Gebyrer, der findes fastsatte i den denne Lov vedheftede Fortegnelse indbetales til Bygningscommissionen, som for samme aflægger aarligt Regnskab til Communen.

§ 105. Fdn. af 27de Febr. 1683 om Kjøbenhavns Gader og Bygning, Plac. af 14de Jan. 1779 om Maltkøllers Indretning, Plac. af 4de Decbr. 1793 om Uordeners Forebyggelse ved Bygningers Opførelse i Henseende til Gadelinien, Plac. af 4de Juli 1795 angaaende de Regler, som ved Bygningers Opførelse i Kjøbenhavn for Eftertiden blive at iagttage, Plac. af 28de Juli 1795 angaaende Anvendelsen af Plac. af 4de Juli 1795 i Forstæderne, Plac. af 9de Septbr. 1795 om Overtrædelse af Bygningsanordningerne, Plac. af 23de Septbr. 1795 om nærmere Bestemmelser ved nye Bygningers Opførelse, Plac. af 1ste Marts 1796 om Straf for slet murede Gavle, Plac. af 15de Marts 1796 om Bygningers Høide paa ujevn Grund, Plac. af 16de Marts 1796 om Muursteen paa Fladen paa Lofterne at lægge, Trærender med Kobber, Bly, Blik at beklæde m. m., Plac. af 20de Juli 1796 om Skorstenes Høide, Plac. af 1ste Aug. 1797 om Blændinger i Bygninger, der

ingen Gjennemgang tilstede, Plac. af 2den Octbr. 1797 om Forbud mod Render uden Forskaling, Plac. af 18de Juli 1799 angaaende visse Betingelser, under hvilke det tillades Huuseiere i Kjøbenhavn at foretage Forandringer med deres Bygninger, Plac. af 17de Aug. 1803 om Forbud imod horizontale Skorstene, Plac. af 5te Juli 1805 angaaende at Bygningerne i Forstæderne maae opføres af Bindingsværk, Plac. af 2den Aug. 1808 angaaende at Dispensation fra Bygningsreglerne meddeles af Cancelliet, Plac. af 12te April 1809 om Bygningsvæsenet i Kjøbenhavn og Stadsbygmesterens Betaling, Plac. af 10de Juli 1809 angaaende at Stadsbygmesteren maa give skriftlig Approbation paa Bygningsforandringer, Plac. af 11te Jan. 1810 om Høiden af Bygninger i Gader under 18 Alens Brede, Plac. af 8de Octbr. 1810 om flere Regler ved Bygningers Opførelse, Plac. af 21de Mai 1811 om hvorvidt udbuede Vinduer eller saakaldte Karnapper maae anbringes i Huse og Gaarde i Kjøbenhavn, Plac. af 17de Juli 1811 om Kjælderhalse og fremspringende Trapper, Plac. af 26de Febr. 1812 om Bygninger i Forstæderne, Plac. af 2den April 1813 angaaende Anmeldelse for Stadsbygmesteren om Trappers og Kjælderhalses Indrykning, Plac. af 28de April 1813 om Anmeldelse af udvendigt Arbeide for Stadsbygmesteren, Plac. af 25de Marts 1814 om Buers Indretning under nye Bygninger til Vandrenders Indlæggelse, Plac. af 17de Octbr. 1817 om at Bygninger paa Stadens Grund udenfor Portene ei maae opføres, før Grunden er paaviist af Kæmneren m. m., Plac. af 24de Septbr. 1819 om Forbud imod Kostalde ud til Gaden, Lov af 19de Marts 1854 indeholdende nogle Bestemmelser i Henseende til Bygninger, der opføres i Staden Kjøbenhavn eller dens nærmeste Omegn, §§ 1 og 2, ligesom alle andre ældre Lovbestemmelser, der ere i Strid med nærværende Lov, sættes, forsaavidt de endnu ere gjældende, ud af Kraft, hvilket ogsaa gjælder om de Bestemmelser i Forordningen angaaende Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 1ste Novbr. 1805, navnlig den sammes Capitel 1, der ikke ere forenelige med nærværende Lov.

§ 106. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Mai 1856. Forsaavidt Approbation maatte være meddeelt paa paatænkte

Bygningsforetagender, der staae i Strid med forestaaende Bestemmelser, taber saadan Approbation sin Gyldighed, hvis Bygningsforetagendet ikke paabegyndes inden Forløb af en Maaned fra denne Lovs Datum.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

III.

Lov af 12te Januar 1858, hvorved Bygningsloven af 17de Marts 1856 forsaavidt den angaaer Kjøbenhavns Forstæder, med nogle Forandringer udvides til ogsaa at gjælde for en Deel af Frederiksberg og Hvidovre Sogne.

(Jfr. Anordn. af 20de Juni 1881 og Lov af 15de April 1887 § 2).

§ 1. Bygningsloven af 17de Marts 1856, forsaavidt den angaaer Kjøbenhavns Forstæder, udvides, med efterfølgende nærmere Bestemmelser, til den Deel af Frederiksberg og Hvidovre Sogne, som mod Vest begrændses af en ret Linie, dragen fra Foreningspunktet imellem Grøndalsaaen og Lygteaaen indtil den nordre Ende af Fasanveien, hvorpaa Linien følger denne Veis østlige Side indtil Roeskilde Landevei og fortsættes langs Søndermarkens vestlige og sydlige Grændse indtil den Vei, der fører til Carlsberg, langs dennes østlige Side til Jernbanebroen, og langs Jernbanens nordlige Side indtil Stadens Grund, saaledes som denne Grændse findes afsat paa det denne Lov vedhæftede Kort. Kongen kan udvide Loven enten i det Hele eller for en Deel, efterhaanden som den tiltagende Bebyggelse maatte gjøre det nødvendigt, til den Deel af de tvende nævnte Sogne, der ligger udenfor den i denne Paragraph omtalte Grændselinie.

§ 2. Bestemmelserne i Bygningslovens §§ 11 og 13 om at Muurtykkelsen i Formurene skal i øverste Etage mindst være $1\frac{1}{2}$ Steen og i de nærmest nedenfor liggende Etager 2 Steen, og i Ende- og Bagmurene $1\frac{1}{2}$ Steen de øverste Etager, behøve dog i Bygninger, som ikkun ere 2 Etager høie

i det Hele, ikke at følges i deres fulde Strængthed, naar kun Bygningskommissionen finder, at Muurtykkelsen er tilstrækkelig i Forhold til Bygningens Størrelse.

§ 3. Istedetfor de i Bygningslovens §§ 25 og 26 indeholdte Bestemmelser fastsættes for det ovennævnte Distrikt følgende Regler: Ingen ny Gade eller Vei tør anlægges med en Brede mindre end 20 Alen, Grøfterne indbefattede. De allerede anlagte Gader og Veie af mindre Brede bør søges efterhaanden udvidede til den nysnævnte Brede, og hvor dette ikke kan skee, bør det dog ved ethvert nyt Bygningsforetagende paasees, at der stedse bliver en Afstand af mindst 20 Alen fra den ene Bygnings yderste Grændse til den ligeoverfor liggende Bygning eller Byggeplads. Veie, som ikkun føre til enkelte Bygninger og altsaa hverken for Tiden ere eller med Rimelighed kunne antages at blive Communicationsveie, hvilket i Tilfælde af Tvist afgjøres af Bygningskommissionen, henhøre ikke under nærværende Paragraphs Forskrift.

§ 4. Bygningslovens § 27 bliver for det ovennævnte Distrikts Vedkommende forandret saaledes: De, Private tilhørende, Grunde og Bygninger, hvis Afstaaelse findes nødvendig til Anlæg af nye Gader og Veie, eller til Udvidelse af ældre, eller til Anlægget af Kloaker, eller i andre almeennyttige Øiemed, skulle, naar Bygningskommissionen derpaa gjør Fordring og vedkommende Sogns Kommunalbestyrelse med Amtsraadets Approbation dertil giver sit Minde, afstaaes mod Erstatning efter de for Afstaaelse af Eiendom til det Offentlige gjældende almindelige Regler, hvilken Erstatning udredes af den Kommune, hvorunder det afstaaede Grundstykke henhører, og fordeles paa Beboerne af samme Kommunes, under nærværende Lovs § 1 henhørende Distrikt, i Forhold til den Nytte, de have af Foranstaltningen, dog at ogsaa Beboerne udenfor Distriktet kunne medtages, forsaavidt de have Fordeel af samme. Fordelingen foretages i hvert enkelt Tilfælde af vedkommende Sogns Kommunalbestyrelse med Amtsraadets Billigelse. Det staaer alle Vedkommende, og navnlig vedkommende Sogns Kommunalbestyrelse, frit for at begjære Spørgsmaalet om Afstaaelsens Nødvendighed igjennem Amtet indstillet

til Justitsministeriets Afgjørelse. Med Hensyn til Afstaaelse af Grunde til det for Staden Kjøbenhavns udenbyes Grunde og den tilgrændsende Del af Kjøbenhavns Amts Grund paa-tænkte Vandaflednings- eller Kloakanlæg, bliver at forholde overensstemmende med Loven af 30te November 1857.

§ 5. Bygningslovens §§ 41 og 45 blive saaledes at forandre: I en Afstand af mindre end 10 Alen fra Naboens Grund skal det være forbudt at anvende Træ eller andet brændbart Materiale til Tagrender, udvendige Gesimser, Altaner, Svaler, Verandaer, udvendige Trapper, Spiir eller Forsiringer og overhovedet til nogen Deel af eller Tilføining til Bygningen, der ligger udenfor Ydermuren.

§ 6. Istedetfor Bygningslovens § 65 træde for det nævnte Distrikt følgende Bestemmelser. Det til et Vaaningshus hørende ubebyggede Areal maa i intet Tilfælde være mindre end det bebyggede, og enhver Gaard, ud til hvilken der anbringes Vinduer fra Værelser eller Kjøkkener, og som til alle Sider er eller ved Tilbygning, være sig af Eieren eller Naboerne, kan blive indesluttet af Bygninger, skal idetmindste indeholde 100 □ Alen ubebygget Areal, og maa ikke i nogen Retning have en mindre Udstrækning end 4 Alen. I Bygninger, som indrettes til Beboelse i flere end 2 Etager, blive de Arealer, som ifølge foranstaaende Forskrift skulle være ubebyggede, at forøge med $\frac{1}{4}$ for enhver Etage, som Bygningen indeholder mere end foranført.

§ 7. Ingen ny Beboelseskjelder maa for Fremtiden indrettes i det omhandlede Distrikt, hvorved Bestemmelsen i Bygningsloven af 17de Marts 1856 §§ 68 og 69, 1ste Punktum bortfalder.

§ 8. Istedetfor Bestemmelsen i Lov af 17de Marts 1856 § 91 fastsættes for det ommeldte Distrikt, at ingen Bygning sammesteds maa paabegyndes, forinden Bygningskommissionen har erklæret, at Vandløbet er reguleret, og at der, hvor det behøves, er udlagt en Vei af tilstrækkelig Brede, og i en, ikke blot med Hensyn til den omspurgte Bygning, men ogsaa med Hensyn til det hele, deels bestaaende, deels paa-tænkte System af Gader og Veie, hensigtsmæssig Retning ud til en

tilstødende offentlig Vei, samt foreskrevet, hvorledes der skal forholdes med Overkjørsler til denne Vei.

§ 9. For det ovennævnte Distrikt oprettes en Bygningskommission, der skal bestaae af Birkedommeren, Bygningsinspektoren samt et Medlem, som begge Kommunalbestyrelser i Forening vælge for et Tidsrum af 4 Aar. Endvidere udnævner Justitsministeren, ligeledes for 4 Aar, en Lægekyndig og en Tekniker, hvilke, saavel som Branddirektøren, have at tiltræde Kommissionen, saa ofte det af denne eller dens Formand forlanges. For denne Kommission, der for det ommeldte Distrikts Vedkommende overtager de Bygningskommissionen for Kjøbenhavn og dens Forstæder efter Lov af 17de Marts 1856 tilkommende Forretninger og Pligter, og tillige træder istedetfor Brolægnings- og Veikommissionen i det i den nævnte Lovs § 90 omhandlede Tilfælde, udfærdiges af Justitsministeriet en Instruktion, indeholdende de nærmere Regler, som af den skulle iagttages i Forbindelse med nærværende Lovs Forskrifter.

§ 10. Ligeledes ansættes for det ovennævnte Distrikt en Bygningsinspektør, som udnævnes af Justitsministeriet efter Forslag af Bygningskommissionens øvrige Medlemmer. Bygningsinspektøren har under denne Kommissions Overtilsyn i Overensstemmelse med de Regler, som blive ham foreskrevne i en af Bygningskommissionen udfærdiget og af Justitsministeriet approberet Instruktion, at vaage over de befalede Bygningsreglers Iagttagelse og Bygningslovens Overholdelse i det Hele, samt ligeledes at meddele det Samtykke, der i § 7 af Loven af 17de Marts 1856 er bestemt at skulle afgives af Brolægningsvæsenet. Han er derhos Bygningskommissionens forretningsførende Medlem og forbereder som saadan det Fornødne til Sagerne Behandling i Kommissionen. Han træder istedetfor saavel Bygningsinspektøren som Stadsbygmesteren efter Loven af 17de Marts 1856 og overtager de disse tilkommende Forretninger og Pligter. Finder Nogen sig utilfreds med hans Afgjørelse, har han derom at henvende sig til Bygningskommissionen.

§ 11. Alle Bøder efter denne Lov tilfalde Kjøbenhavns Amts Fattigkasse.

§ 12. Sager angaaende de Forseelser, for hvilke Straffen er fastsat i Loven af 17de Marts 1856 § 98, behandles ved Birkets Politiret.

§ 13. De i Loven af 17de Marts 1856 §§ 99—100 fastsatte Virkninger af de der omhandlede Overtrædelser af Bygningslovens Forskrifter bestemmes for det ovennævnte Distrikts Vedkommende af den i § 9 ommeldte Bygningskommission ved Kjendelse. Rettergangsmaaden for denne Kommission er summarisk, og forholdes der i Henseende til Sagernes Behandling paa samme Maade, som for Kjøbenhavns Brandkommission er foreskrevet ved Forordningen af 1ste November 1805 §§ 131—132. I Henseende til de afsagte Kjendelsers Exekution og Appel forholdes saaledes som er foreskrevet for Politiretsdomme.

§ 14. Betalingen for de offentlige Forretninger, som forefalde i Anledning af Bygningssager efter nærværende Lov, indflyder i en fælles Kasse, af hvilken Bygningsinspektorens Løn samt andre Administrationsudgifter, der kunne forefalde, blive at udrede. Kunne disse Udgifter ikke bestrides af fornævnte Indtægt, bliver det Manglende at fordele paa begge Sogne i Forhold til det, som Indtægten i det sidst forløbne Aar har udgjort for hvert Sogn. Gebyrerne, som findes fastsatte i den nærværende Lov vedhæftede Fortegnelse, indbetales til Bygningskommissionen, der aflægger aarligt Regnskab for samme til vedkommende Kommuner.

§ 15. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Februar 1858; dog skal den ikke være anvendelig paa Byggeforetagender, der inden den Tid ere paabegyndte, forsaavidt de fuldføres inden Udgangen af 1858. Forsaavidt Resolution i Henhold til § 3 i Loven af 19de Marts 1854 er meddeelt paa et paa-tænkt Bygningsforetagende, taber denne sin Gyldighed, hvis Bygningsforetagendet ikke paabegyndes inden Forløbet af en Maaned fra denne Lovs Datum, og bliver da ny Resolution at erhverve i Overensstemmelse med nærværende Lovs § 8.

§ 16. Lov af 19de Marts 1854 § 3 ophæves.

§ 17. Indtil Adskillelsen af Frederiksberg og Hvidovre Sogne har fundet Sted, er det Sogneforstanderskabet for disse, som ifølge § 4 giver sit Minde til Afstaaelsen af Grundstykker, samt ifølge § 9 udnævner et Medlem af Bygningskommissionen m. v. Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Fortegnelse over de Gebyrer, som skulle erlægges efter nærværende Lov. Ved Forandring af en Etages Indre eller Udførelsen af mindre Bygningsarbejder, saasom Anbringelse af nye eller Forandring af ældre Ildsteder, Tagkviste, Boutiksvinduer, Latrinindretninger og lignende Arbejder erlægges 4 Rd. Betalingen bliver den samme, om ogsaa flere af disse Arbejder udføres i samme Bygning, naar det skeer samtidigt. For Opførelsen af en eenetages Bygning eller for Paaførelsen af een Etage paa en Bygning erlægges 10 Rd. For Opførelsen af en toetages Bygning eller Paaførelsen af 2 Etager paa en Bygning erlægges 15 Rd. For hver Etage, som kommer til, erlægges endvidere 5 Rd. Kjælderen regnes altid for een Etage, dog undtages herfra blotte Viktualiekjældere. Denne Betaling erlægges, naar Arbejdet er udført og af Bygningsinspektøren findes forsvarligt. Indbetalingen skeer til Birkedommeren, af hvem den Byggende da erholder udleveret en af Bygningsinspektøren udfærdiget Attest om Arbejdets Fuldførelse, hvorpaa denne har anført Beløbet af Gebyrerne, forsynet med behørig Kvittering.

IV.

Regulativ af 6te August 1858 for Gasindlægning fra Kjøbenhavns Gasværk. (Jfr. Regul. af 1ste Sept. 1885, navnlig ved §§ 2, 9 og 11, og Tillæg af 1ste Juli 1888.

§ 1. Fra det Kjøbenhavns Commune tilhørende Gasværk kan til enhver Eiendom heri Staden og paa dens Grund eller til en enkelt Deel af samme, i Overensstemmelse med de i nærværende Regulativ indeholdte Bestemmelser, erholdes Gasindlæg fra et Hovedrør. Den, der attraaer saadant, har derom at henvende sig til Magistratens 4de Afdeling med en skriftlig Begjæring, som angiver, hvormange Blus der ønskes.

§ 2. (Den Paagjældende afholder alle Omkostninger ved Gasindlægget.) Indlægget af Ledningen fra Hovedrøret til Gas-

maaleren foranstalles udført af Gasværksbestyreren, de øvrige Ledninger skal den Paagjældende under Gasværksbestyrerens Tilsyn lade iværksætte ved en af de ifølge Lov af 4de Marts 1857 autoriserede Gasmestre. Forinden Arbeidet paabegyndes, skal Gasmesteren gjøre Anmeldelse derom til Gasværksbestyreren, og senere, naar Ledningen er fuldført, underrette denne herom.

§ 3. Gassen tilmaales, hvor Undtagelse ikke tilstedes, ved Gasmaalere, som anbringes paa saadanne Steder, at ingen Gas kan forbruges, der ei har passeret Maaleren. Der maa ikke benyttes andre Maalere end de, som erholdes hos Gasværksbestyreren og ere forsynede med Gasværkets Stempel. (Gasmaalere indtil 30 Flammer kunne erholdes enten tillelle eller tilkjøbs. Alle større Gasmaalere anskaffes kun efter Bestilling af Vedkommende og for hans Regning. Udgaar iflg. Regul. af 1ste Sept. 1885.)

§ 4. Den fra Hovedrøret til en Bygning førende Ledning skal bestaae af Støbejernsrør eller trukne Smedejernsrør. Hvor den træder ind i Bygningen, skal den af Hensyn til Ildsvaade forsynes med en Hane, der anbringes enten udenfor Bygningen eller umiddelbart indenfor Muren, saaledes at Huusledningen med Lethed kan aflukkes.

§ 5. Alle til Gasindlægget paa Strækningen fra Hovedrøret til Gasmaaleren førende Rør, Haner og andre Apparater skulle være af saadant Materiale og af saadan Indretning, som i de enkelte Tilfælde nærmere foreskrives. Det indre Anlæg, indbefattende Forgreningen af Ledningen fra Maaleren til Bygningens forskjellige Dele, med alt Tilbehør af Haner, Brændere, Lampetter, Candelabre m. m., indrettes efter Forbrugerens Ønske, dog med Iagttagelse af følgende Bestemmelser: Rørene og Forbindelsesstykkerne mellem disse skulle være enten af Jern, Tin, Bly eller Kobber. Forbindelsesstykker af Messing maae kun anvendes, forsaavidt de ligge frit. Ledningerne skulle have Fald enten til Maaleren, forsaavidt denne er vaad, eller til smaa Vandsamlere, som anbringes paa passende Steder. Hvor locale Omstændigheder, saasom Bygningens Høide eller deslige, maatte gjøre det nødvendent, skulle efter Gasværksbestyrerens nærmere Bestemmelse

anbringes smaa Regulatorer. Ledningerne skulle samles paa solid og forsvarlig Maade ved Sammenskruning eller Sammenlodning, og det tillades kun at anbere $1\frac{1}{4}$ Tomme Rør med $\frac{1}{4}$ Tomme Rør og $1\frac{1}{2}$ Tomme Rør med $\frac{1}{2}$ Tomme Rør, alt indvendigt Maal. Sammenskydning med blot Kitning maa ikke anvendes. Kun Haner af den Art, som forevises paa Gasværket, maa anvendes; de skulle være vel indslebne og have $\frac{1}{2}$ Vandring. Gasmaaleren skal, efter Gasværksbestyrerens nærmere Anviisning, anbringes paa et hensigtssvarende Sted, hvor den ikke er underkastet for stor Temperaturafveksling. (Den skal opsættes af en autoriseret Gasmester paa et fast anbragt, aldeles vandret Underlag, og forbindes med Ledningerne ved Blyrør. Der skal være idetmindste een Hane umiddelbart foran Maaleren, saa at Tilstrømningen af Gassen til samme fra Hovedledningen kan standses. Hvor det forlanges af Gasværksbestyreren, anbringes over Maaleren en Kasse af en Construction, som paavises paa Gasværket. Udgaaer iflg. Regul. af 1ste Sept. 1885.)

§ 6. Gas bliver ikke indledet til en Bygning, forinden Indlægget er prøvet og approberet af Gasværksbestyreren, og først da udleveres Maaleren til vedkommende Bruger, som qvitterer for Modtagelsen og er ansvarlig for den. Ingen Gasmaaler maa omflyttes, førend dette er anmeldt for og tilladt af Gasværksbestyreren.

§ 7. Gasværket vedligeholder alle leiede Gasmaalere, dog kun forsaavidt Udgiften herved er en Følge af Slid eller Feil; ellers godtgjør Leieren denne. Da Gasværket selv sørger for Vandstandens rette Høide i Maalerne, er det ikke tilladt Forbrugerne at fylde Vand paa disse.

§ 8. Forbrugeren er pligtig til at vedligeholde Gasindlægget fra Hovedrøret at regne, samt Gasmaaleren, forsaavidt han er Eier af denne. Han skal øieblikkelig anmelde enhver Feil, der maatte vise sig paa Gasindlægget, for en autoriseret Gasmester, for at denne for hans Regning kan foranstalte Mangelen afhjulpen. Hvis Forsømmelighed i saa Henseende udvises, er Gasværksbestyreren berettiget til at lade det Fornødne iværksætte paa den Paagjældendes Bekostning. De Udgifter, der ere forbundne med Undersøgelser, som Gasværks-

bestyreren lader anstille for at opdage Feil ved en Gasledning, skulle efter Regning betales af den, paa hvis Ledning Feilen findes.

§ 9. (Uden Gasværksbestyrerens Samtykke maa ingen Forandring foretages ved den Deel af Gasindlægget, der strækker sig fra Hovedrøret til Gasmaaleren, ei heller nye Rør forbindes med disse.)

§ 10. For at Gasværksbestyreren kan være istand til at kontrollere Gasforbruget og forvisse sig om, at alt ved Gasindlægget er i Orden, skulle Gasværksbestyrerens Tilsynshavende have uhindret Adgang til Maalerne og til alle de Steder, hvorhen Gasindlægget er forgrenet.

§ 11. (Betalingen for forbrugt Gas erlægges paa Anfordring, og naar en Regning herpaa, eller paa Gasmaalere, udførte Reparationer o. desl. ei strax betales, har den Paagjældende at forsyne Regningen med Paategning om hvilken Dag den er ham foreviist. Indbetales Beløbet derefter ikke i Løbet af 8 Dage paa Gasværkets Contoir, vil det med Tillæg af $\frac{1}{2}$ Procent i Indkrævnings-Omkostninger atter blive indkrævet, og først naar det da ei betales, lukkes der for Gasforsyningen, borttages Gasmaaleren og inddrives Beløbet ved Rettens Hjælp. Den fremtidige Brug af Gas kan da kun tilstedes, imod at Vedkommende enten stiller en solid Selvskyldner-Cautionist, eller paa Gasværket deponerer en Sum af 8 Rd. for hvert Blus Gasmaaleren lyder paa.)

§ 12. Naar Nogen ikke ønsker længer at modtage Gas, eller naar Flytning finder Sted, skal der 8 Dage forud gjøres skriftlig Anmeldelse derom til Gasværksbestyreren, som foranstalter den private Ledning paa Eierens Bekostning adskilt fra Hovedrøret.

§ 13. Den, der erholder et Gasindlæg, modtager et Exemplar af dette Regulativ, og skal tillige ved sin Underskrift paa et Exemplar af samme, der forbliver i Gasværksbestyrerens Værge, anerkjende sin Forpligtelse til at efterkomme de heri indeholdte Forskrifter. Tilsidesættes disse, er Gasværksbestyreren berettiget til at afskjære Gasforsyningen og efter Sagens Omstændigheder at anlægge Søgemaal.

§ 14. Leverance af Gas til Gader, Veie, Pladse m. m., som ei belyses paa Communens Regning, kan skee efter særlig Contract med Magistraten.

V.

Lov af 15de Mai 1868 om Brandvæsenet i Kjøbenhavn.

§ 1. Brandvæsenet i Kjøbenhavn og paa Stadens Grund med Undtagelse af Nyholm henlægges under Kjøbenhavns Commune til Bestyrelse overensstemmende med Forskrifterne i Loven af 4de Marts 1857 om Bestyrelsen af Kjøbenhavns communale Anliggender. Det nu bestaaende Brandcorps og den Kongelige Brandcommission ophæves, og den sidstnævnte tillagte dømmende Myndighed overgaar til Kjøbenhavns Criminal- og Politiret.

§ 2. Kjøbenhavns Commune overtager hele det Brandvæsenet for Tiden tilhørende Materiel, derunder indbefattet det for Kjøbenhavns Brandforsikkrings Regning indrettede Telegraphanlæg med Tilbehør og Nicolai Kirkes Taarn. Det af den Kongelige Brandcommission hidtil bestyrede extraordinaire Understøttelsesfond henlægges under Kjøbenhavns Magistrats Bestyrelse.

§ 3. Ved Brandvæsenet ansættes en Høistcommanderende, der vælges og afskediges af Borgerrepræsentantskabet efter den samlede Magistrats Indstilling og med Forbehold af Kongens Samtykke. Den Høistcommanderende indtræder i Brandmajorens Sted i den ved Lov af 17de Marts 1856 § 94 anordnede Bygningscommission. Under den Høistcommanderende ansættes en Næstcommanderende, der antages og afskediges af den samlede Magistrat, samt 3 Underbefalingsmænd for det lønnede Mandskab og 2 Underbefalingsmænd for Reserven, der antages og afskediges af Magistraten efter den Høistcommanderendes Indstilling. Endvidere antages det fornødne lønnede Mandskab til Besættelse af Brandvagterne, Sprøiternes og Redningsstigerens Betjening, Pumpning m. v.

(Jfr. Lov af 21de November 1871 § 78.)

§ 4. De nærmere Regler angaaende Over- og Underbefalingsmændenes Lønning og Pensionering, angaaende Mandskabets Antagelse, Afskedigelse og Lønning samt angaaende Brandvæsenets fremtidige Materiel fastsættes ved et af Københavns Communalbestyrelse vedtaget og af Justitsministeriet stadfæstet Regulativ.

(Jfr. Regul. af 21de Juni 1870 for Kbhvns. Brandvæsen.)

Samtlige Befalingsmænds og Mandskabets Tjenesteforhold ordnes ved Instruxer, der udfærdiges af Magistraten.

Forseelser mod Regulativet eller Instruxerne fra de lønnede Befalingsmænds og det lønnede Mandskabs Side kunne af Magistraten straffes med Lønningsafkorting, Bøder indtil 20 Rd. eller Suspension indtil 2 Maaneder.

§ 5. Til Brandvæsenets Reservecorps ansættes det fornødne Mandskab af den borgerlige Indrulleringscommission efter de Regler, som hidtil ere fulgte med Hensyn til Tilveiebringelsen af det til Brandcorpset fornødne Mandskab. Reservecorpsets Størrelse fastsættes af Justitsministeriet. De nærmere Regler for Reservecorpsets Tjenesteplichter fastsættes af Magistraten.

(Jfr. Andn. af 5te Aug. 1871 og Lov af 28de Mai 1870 § 14.)

§ 6. Den Kirkerne og andre offentlige Bygninger i København paahvilende Forpligtelse til at vedligeholde de ved samme anbragte Sprøiter bortfalder for Fremtiden, hvorimod Sprøiterne fremdeles kunne fordres stationerede ved de Kirker og andre offentlige Bygninger, hvor de nu ere anbragte, imod at Brandvæsenet, saalænge det vil benytte de nuværende, Brandvæsenet ikke tilhørende Sprøjtehus, bekoster disses Vedligeholdelse og Brandforsikkring.

§ 7. Ved det i § 4 ommeldte Regulativ bestemmes, hvilke Brandredskaber der skulle holdes ved enhver fast Eiendom i Staden og paa dens Grund. Disse Redskaber skulle altid forblive ved Eiendommene, og i dem maa ikke gives særligt Udlæg enten for Skatter eller for anden Gjæld.

Magistraten er berettiget til, saa ofte den anseer det nødvendigt, ved Brandvæsenets Befalingsmænd at lade foretage Eftersyn af de vedkommende Eiendomme, for at forsikre sig

om, at de befalede Brandredskaber ere tilstede og i behørig Orden. Opdages ved dette Eftersyn eller ved anden Leilighed Mangel ved Brandredskaberne, bliver Eieren at ansee med Straf fra 2 Rd. til 10 Rd., hvorhos han bliver at tilpligte, under Tvang af en fortløbende Bøde, inden en vis fastsat Frist at lade Manglerne afhjælpe.

(Jfr. Regul. for Kbhvns. Brandvæsen af 21de Juni 1870 § 14.)

§ 8. Naar Ild opkommer udenfor Stadens Grund i de samme tilstødende Landcommuner, vil paa derom skeet Forlangende hos den Høistcommanderende og efter hans nærmere Bestemmelse en eller efter Omstændighederne flere Sprøiter med fornødent Mandskab være at udsende til Hjælp.

Ligeledes skal Brandvæsenet være forpligtet til paa Forlangende at afgive fornøden Hjælp til Slukning af Ildebrand paa Nyholm.

Foranlediges der ved saadanne Leiligheder uden det kjøbenhavnske Brandvæsens Skyld Skade paa Brandredskaberne, bliver denne at erstatte henholdsvis af vedkommende Commune eller af Statskassen.

Paa lige Maade og under samme Betingelser skal Brandvæsenet i de nævnte Landcommuner være pligtigt at komme til Hjælp med Sprøiter og Mandskab ved opstaaende Ildebrande paa Stadens Grund.

Skulde der under overordentlige Omstændigheder ved vidt om sig gribende Ildebrande i Kjøbenhavn eller Forstæderne blive Spørgsmaal om udvidet Hjælp fra andre Kjøbstæder eller fra Landet, bemyndiges Justitsministeren til at træffe de i saa Henseende fornødne Foranstaltninger ved i videre Omfang at paalægge Communerne i de Kjøbenhavn omsluttende Amter at afsende Sprøiter og andre Brandredskaber, Vogne og Mandskab til Hjælp.

§ 9. Til Udgifterne ved Brandvæsenet udredes af alle Bygninger i Staden og paa dens Grund, med Undtagelse af Nyholm, være sig Statseiendomme, communale eller private Eiendomme, et aarligt Bidrag af 4 Sk. af hvert 100 Rd. af Brandforsikkrings- eller Taxationsværdien.

Bidraget afholdes for de under Kjøbenhavns og Landbygningernes Brandforsikringer indbefattede Eiendomme af vedkommende Forsikringer efter halvaarlige Opgivelser af Forsikringssummernes samlede Beløb. Af alle andre Bygninger, hvad enten disse ere uforsikrede eller andetsteds forsikrede, som ogsaa af de i Kjøbenhavns og Landbygningernes Brandforsikring indtegnede Bygninger, forsaavidt disse have en større Værdi end den, hvortil de sammesteds ere indtegnede til Forsikring, bliver Bidraget paa Grundlag af en ved Magistratens Foranstaltning uden Udgift for Eieren efter de almindelige Regler for Brandtaxationer foretagen Vurdering af Bygningernes Værdi at opkræve i Forbindelse med Communeafgifterne og efter de for disse gjældende Regler samt med den Communeafgift af faste Eiendomme indrømmede Pante- og Fortrinsret.

Den Deel af Udgifterne til Brandvæsenet, som ikke kan afholdes af ovennævnte Bidrag fra Bygningerne, udredes af Communen.

§ 10. De Pensioner og Understøttelser, der for Tiden paahvile Kjøbenhavns Brandforsikring, saavel som de Pensioner eller Ventepenge, der maatte blive en Følge af Brandcommis-sionens og Brandcorpsets Ophævelse, afholdes af den nævnte Brandforsikring.

§ 11. Enhver er pligtig med tilbørlig Forsigtighed at omgaaes med Ild og Lys og med Alt, hvad der kan fremkalde eller befordre Ildebrand. Saa skal og enhver Huusfader eller Huusbond paasee, at hans Børn, Tyende eller andre Personer, der høre til hans Huusstand eller som i hans Tjeneste have Forretninger i hans Huus, i saa Henseende udvise forsvarligt Forhold. Det skal endelig ogsaa paaligge Huuseiere at være opmærksomme paa og saavidt muligt at afværge eller forhindre Til sidesættelse af foranførte Bestemmelser fra deres Leieres eller Huusbeboeres Side.

§ 12. Det forbydes udtrykkeligt: at henlægge letfængende Ting, saasom Hør, Hamp, Hø, Halm og deslige tæt ved Ildsteder eller op ad Røgledninger fra saadanne; at ryge Tobak eller bære tændt Lys eller Lampe, der ikke er indesluttet i

forsvarlig Lygte, eller bære Gløder eller anden Ild, der ikke er forvaret i lukket Ildkasse, i Stalde eller paa andre Steder, hvor Hø, Halm eller andre letfængelige Gjenstande opbevares; at eftersøge Utætheder i Gasledninger ved Hjælp af Lys, medmindre det skeer ved en autoriseret Gasmester; at opbevare Aske og andet Affald fra Ildsteder enten ublandet eller blandet med Feieskarn og deslige undtagen i Kar af Metal, Steen eller Leer; at affyre Skydevaaben i Nærheden af Bygninger eller Stakke og andre lignende letantændelige Gjenstande; at afbrænde Fyrværkerisager, saavel som at illuminere med Fakler eller Begkrandse uden Politiets Tilladelse; at antænde Halm-dynger eller andre Dynger af forbrændeligt Affald eller andre forbrændelige Gjenstande uden Politiets Tilladelse.

§ 13. Anvendelsen af flyttelige og midlertidige Ildsteder paa Gade og offentlig Plads eller Vei er underkastet de Forsigtighedsregler, Brandvæsenet maatte foreskrive.

§ 14. Enhver Eier er ansvarlig for, at alle Skorstene i de ham tilhørende Bygninger behørig vedligeholdes. Hvor ofte Skorstene skulle renses, fastsættes af Brandvæsenet; dog ere Skorstene, til hvis Fyrsteder der udelukkende bruges Steenkul eller Cokes og Cinders, fritagne for Skorsteensfeining. Om saadanne Skorstene skal halvaarlig gjøres skriftlig Meddelelse til Brandvæsenet.

For Rensningens Udførelse er Skorsteensfeieren ansvarlig, hvorimod Ansaret paahviler Eieren, saafremt han lægger Hindringer iveien for Rensningens Udførelse eller ved Afgivelse af urigtige Forklaringer giver Anledning til, at Feiningen af Skorstene ikke foretages til de fastsatte Tider.

At udbrænde Skorstene er ikke tilladt uden Samtykke af Brandvæsenet og under dets Tilsyn.

§ 15. For Reenholdelsen af Kakkellovnsrør og andre til Skorstene førende Røgledninger er den ansvarlig, der beoer den Leilighed, til hvilken Røgledningerne høre, saafremt han enten er Eier eller Leier med mindst et Fjerdingaars Opsigelse. Har den, der beoer Leiligheden, leiet med kortere Opsigelse, paahviler Ansaret den, af hvem han har leiet, hvad enten denne er Eier eller Leier.

Ansaret for, at deslige Røgledninger vedligeholdes i saadan Stand, at de ikke medføre Brandfare, paahviler i Forening med Eieren tillige Leieren, naar denne ikke betimelig har anmeldt en ham bekjendt Mangel for Brandvæsenet.

Den, der beviislig har overdraget Reenholdelsen af samtlige Kakkelovne og Kaminer i den af ham beboede Leilighed til en af Magistraten beskikket Skorsteensfeiermester, fritages for alt Ansvar for Reenholdelse af disse med tilhørende Røgledninger.

§ 16. Skorsteensfeierne antages og afskediges af Magistraten, der bestemmer deres Antal, Virkekreds og de nærmere Forskrifter for deres Virksomhed. Communalbestyrelsen fastsætter under Justitsministeriets Approbation den dem for deres Arbeide tilkommende Betaling.

Skorsteensfeierne og deres Medhjælpere kunne i Tilfælde af Forseelser imod deres Instrux straffes af Magistraten overensstemmende med Forskrifterne i § 4, forsaavidt ikke Tilfældet efter sin Beskaffenhed bør medføre højere Straf og Paatale ved Criminal- og Politiretten.

§ 17. Brænde, Steenkul, Tørv og andet Brændsel maa, forsaavidt det ikke er bestemt til Brug i Husholdning og i daglig Næringsdrift, ikke oplægges udenfor Huus uden Brandvæsenets Tilladelse. Større Oplag af Tømmer og Bræder udenfor Huus maae ei heller have uden Brandvæsenets Tilladelse og kun paa saadanne Steder, som dertil ansees passende, og under saadanne Betingelser, som Brandvæsenet finder det fornødent at foreskrive.

(Jfr. Bekj. af 27de Juli 1882 ang. en forandret Affattelse af § 17 andet Punktum i Lov ^{15/5} 1868.)

§ 18. Ingen maa i sit Huus eller samlet paa eet Sted have mere end 10 Pd. Krudt, der skal gjemmes i et laaset Blik- eller Kobberrum og være ophængt under Taget over Hanebjælkerne. En Beholdning af indtil 4 Pd. Krudt er det tilladt at have ogsaa paa et andet Sted i Huset, naar det er forvaret i veltillukkede og tætte Beholdere. Disse Bestemmelser finde ogsaa Anvendelse paa Skydebomuld, Nitroglycerin og lignende Sprængstoffer, samt paa Fyrværkerisager.

(Jfr. Bekj. af 17de August 1877 om en forandret Affattelse af § 18 1ste Stykke i Lov ¹⁵/₅ 1868.)

Disse Regler skulle dog ikke finde Anvendelse paa Militair-etaternes Bygninger. De Forholdsregler, der i disse Bygninger ville være at følge ved Opbevaring af Krudt m. m., fastsættes efter Forhandling mellem Justitsministeriet og de militaire Ministerier.

(Skriv. af 29de Marts og 5te April 1871 og Bekj. af 11te Marts 1872.)

§ 19. Oplag af Steenolie (Petroleum), Terpentin, Camfin og lignende Belysningsvædsker maa ikke findes i Staden Kjøbenhavn uden særlig dertil af Justitsministeriet meddeelt Tilladelse og paa den Deel af Stadens udenbyes Grund, for hvilken Bestemmelserne i Byggeloven af 17de Marts 1856 ere gjældende, ikkun paa saadanne Steder, hvor de efter Brandvæsenets Skjøn ikke antages at medføre særlig Brandfare.

(Bekj. af 28de Decbr. 1876 om Tillæg til § 19 af Lov ¹⁵/₅ 1868 og Bekj. af 3die Aug. 1886 ang. en forandret Affattelse af § 19, 1ste Punktum i Lov ¹⁵/₅ 1868.)

Disse Bestemmelser finde dog ikke Anvendelse paa Oplag under 20 Tdr. (3,500 Potter), naar de ere anbragte under Jordens Overflade og under ubeboede Bygninger, og skulle derhos de Handlende og Fabrikanter være berettigede til at opbevare indtil 800 Potter af de nævnte Stoffer paa Træ eller Flasker i Udsalgs- eller Værksteder, der ere anbragte i beboede Bygninger, men under Jordens Overflade og indtil 200 Potter af de samme Stoffer i Udsalgs- og Værksteder, der ere anbragte over Jordens Overflade.

Med Hensyn til samtlige Oplag blive de Forsigtighedsregler at iagttage, som Brandvæsenet finder det fornødent at foreskrive.

(Jfr. Lov af 26de Novbr. 1870, Anord. af 28de Januar 1871, Anord. af 4de Septbr. 1871 og 2 Bekj. af 8de Septbr. 1871, Plac. af 26de Marts 1872, Bekj. af 8de Septbr. 1875 og 2 Bekj. af 16de Juni 1877.)

§ 20. Enhver, som indfører de i §§ 18 og 19 nævnte Stoffer i Kjøbenhavn, skal lade medfølge en skriftlig Anmeldelse

om, for hvem de ere bestemte, hvilken Anmeldelse bliver at aflevere til Toldopsynet, forinden det tillades Stofferne at indpassere, og har Toldvæsenet uopholdelig at afgive den modtagne Anmeldelse til Brandvæsenet.

§ 21. Større Oplag af Spirituosa og Tjære ere undergivne Brandvæsenets nærmere Tilsyn, og skal der uopholdelig gjøres Anmeldelse til Brandvæsenet om Oprettelsen af saadanne Oplag. Med Hensyn til Oplagets Størrelse og Forsigtighedsreglers iagttagelse blive de Forskrifter, som Brandvæsenet maatte finde Anledning til at give, at efterkomme.

(Jfr. Bekj. af 8de Septbr. 1875.)

§ 22. Til særdeles brandfarlige Næringsveie henregnes:

- 1) Fabriker, hvori tilvirkes eller behandles let exploderende og let antændelige Legemer, saasom Krudtmøller, Nitroglycerin-fabriker, Skydebomuldsfabriker, samt Knaldsølv- og Fænghættefabriker og større Fyrværkerifabriker.
- 2) Fabriker, hvori tilvirkes eller anvendes flygtige og let antændelige Stoffer i større Mængde og hvori tillige anvendes aaben Ild, saasom alle Fabriker, der tilvirke Belysningsvædske, hvad enten den tilvirkes af Terpentin, Terpentinolie, Steenolie, Biprodukter fra Gasværker, Harpix, Kautschouk eller andre lignende Stoffer, Spritfabriker, Gasværker, Parafinoliefabriker, Ferniskogier, Trankogier, Beg- og Tjærekogier.
- 3) Fabriker for Tilvirkning af Fyrstikker af alle Slags, af Ildsteen og Ildtændere.

De under Nr. 1 anførte Fabriker maae ikke anlægges undtagen i isolerede Bygninger, der ligge i en saadan Afstand saavel fra andre Bygninger, som fra anden Mands Grund, som af Brandvæsenet findes passende. Det samme kan af Brandvæsenet fordres iagttaget med Hensyn til de under Nr. 2 og 3 anførte Fabriker, forsaavidt disse drives i større Omfang. Samtlige ovennævnte Fabriker, saavel de nuværende som de, der herefter oprettes, skulle derhos med Hensyn til deres Indretning og Drift være de Forskrifter underkastede, som Brandvæsenet anseer nødvendige til Forebyggelse af Brandfare, og Brandvæsenet er navnlig berettiget til at fordre, at der ved deslige Værksteder og Fabriker haves Sprøiter og andre Brandredskaber tilstede samt en for Ildebrandstilfælde tilstrækkelig Vandforsyning.

Endelig kunne saadanne Etablissementer underkastes Syn af Sagkyndige, saa ofte Brandvæsenet finder saadant fornødent.

(Jfr. Pl. af 25de Marts 1872, II, og 16de Decbr. 1876; jfr. Bekj. af 24de Septbr. 1881.)

§ 23. Ligesom Flytning af Næringsbrug og Fabriker, der henhøre til de særdeles brandfarlige Næringsveie, ikkun kan tilstedes under de for nye Anlæg gjældende Betingelser, saaledes gjælder det samme om Gjenoptagelsen af Driften af saadanne Næringsbrug eller Fabriker, naar de have været nedlagte i 2 Aar eller derover.

§ 24. Værksteds- og Fabrikbygninger, der henhøre til de særdeles brandfarlige Næringsveie, blive, naar de underkastes saadan Ombygning eller Tilbygning, at Bygningsloven af 17de Marts 1856 efter sammes § 92 paa dem kommer til Anvendelse, ogsaa i Forhold til nærværende Lov at behandle som nye Anlæg.

§ 25. Værksteder til idetmindste 2 Arbeidere for Snedkere, Stolemagere, Fortepianofabrikanter, Forgyldere og andre Haandværkere, der arbeide i Træ, forbydes aldeles i Localer med Brædeloft eller som kun ere adskilte fra tilstødende Leiligheder ved Brædeskillerum, hvorimod Væggene i saadanne Værksteder skulle være af Muur eller rørede og pudsede og Lofterne gibside ikke alene i selve Værkstedet, men tillige i det underliggende Locale.

(Jfr. Bekj. af 12te August 1871.)

Naar der i saadanne Værksteder findes aabne Ildsteder, Kaminer, Kakkellovne eller Liimovne, skulle de aabne Ildsteder og Kaminer være forsynede med Jerndøre og en Gulvplade af uforbrændeligt Materiale af 18 Tommers Brede; Kakkellovne og Liimovne skulle staae paa en Gulvplade af uforbrændeligt Materiale, som til hver Side er 13½ Tomme bredere end Ovnens, ligesom der udenfor Fyrdøren skal anbringes en Metal-kasse af 18 Tommers Høide, der er saaledes fastgjort til Ovnens, at Ild fra Fyrdøren maa falde i Kassen. Endvidere skal der i saadanne Værksteder findes en Vandhane eller en med Vand fyldt Vandbeholder af passende Størrelse, to Brandspande og en Svaber.

(Bekj. af 27de Februar 1878.)

For Benyttelsen af de omhandlede Værksteder, samt for de dertil hørende Oplag af Træmateriale fastsættes de nærmere Forskrifter af Brandvæsenet.

(Raadstueplacat af 1ste Novbr. 1882 angaaende Forskrifter for Benyttelsen af Værksteder for Snedkere m. Fl.)

§ 26. Hvad angaaer efternævnte Næringsveie, nemlig: 1) Fabriker, hvori anvendes megen Ild, saasom Bagerier, Bryggerier, Maltgjørier, Brændeviinsbrænderier, Sukkerrefinaderier, Olierafinaderier, Sæbesyderier, Farverier, Porcellains- og Fajancefabriker, Pottemagerier, Teglovne, Kalkovne, Jern- og Metalstøberier, Klokkestøberier, Maskinfabriker, Tørrestuer, som opvarmes med aaben Ild eller med Ovne, Fabriker med Dampkjedler af 6 Hestes Kraft eller derover eller med højere Spænding end 4 Atmosphærens Tryk eller endelig saadanne, der bruge overhede Dampe, 2) endvidere alle saadanne mindre Fabriker, der, hvis de vare store, vilde henhøre til de særdeles brandfarlige samt Talgsmelterier, Lysestøberier, Fabriker for Tilvirkning af kunstige Steen, hvortil anvendes Harpax, Fabriker for lakerede Varer og deslige fastsætter Brandvæsenet i almindelige reglementariske Bestemmelser, der skulle forsynes med Justitsministeriets Approbation, de Forsigtighedsregler, som ved Driften blive at iagttage for at forebygge Brandfare, samt om Sprøiter og andre Brandredskaber skulle være tilstede.

(Justm. Skriv. af 14de Marts 1872 og Justm. Skriv. af 1ste Decbr. 1881.)

§ 27. Intet Oplag af brandfarlige Gjenstande (§§ 17—19) maa oprettes, og ingen af de som brandfarlige betegnede Næringsveie eller Fabriker (§§ 22, 25 og 26) sættes i Drift eller flyttes eller deres Drift, efterat have været afbrudt, gjenoptages uden foregaaende Anmeldelse for Brandvæsenet, der, efterat det Fornødne i Overensstemmelse med denne Lov er iagttaget, meddeler Attest om, at Intet derfor er til Hinder.

(Bekj. fra Kbhvns. Magistrat af 7de Octbr. 1878.)

§ 28. Kirker, Theatre, Udstillings- og Forlystelseslocaler og andre Bygninger, hvor der i store Rum samles en betydelig

Menneskemasse, ere undergivne Brandvæsenets særegne Tilsyn. Brandvæsenet kan navnlig fordre, at der i saadanne Localer haves Sprøiter og andre Brandredskaber tilstede samt en for Ildebrandstilfælde tilstrækkelig Vandforsyning, saavel som at der efter Omstændighederne holdes Brandvagt, naar Localet afbenyttes.

(Circul. af 23de Decbr. 1880, Bekj. af 14de Decbr. 1881 og 21de Decbr. 1881 og Circul. af 17de Octbr. 1884.)

§ 29. Det er Eierens og, naar denne ikke er tilstede, vedkommende Leiers eller Beboers ufravigelige Pligt, naar Ild opkommer, derom at gjøre øieblikkelig Anmeldelse til nærmeste Brandstation og, om muligt, til en patrouillerende Politibetjent eller til en Politistation.

§ 30. Enhver, i hvis Huus eller Bolig Ildebrand opkommer, bør, foruden derom strax at underrette Stedets Beboere, ved alle til hans Raadighed staaende Midler stræbe strax at dæmpe Ilden, uden at det dog af denne Grund maa forsømmes uopholdelig at bringe Ildens Udbrud til Brandvæsenets og om muligt til Politiets Kundskab.

§ 31. Enhver er i Ildebrandstilfælde pligtig at tilstede Brandvæsenet, dets Sprøiter og andre Redskaber Adgang til sit Huus og sin Grund og taale, at saadan Adgang aabnes ved Gjennembrydning og Bortskaffelse af Hindringer.

Ei heller kan Nogen modsætte sig, at en ham tilhørende Bygning nedrives, naar saadant af Brandvæsenet findes nødvendigt for at standse Ildens Udbredelse.

§ 32. Det paaligger i Ildebrandstilfælde Enhver paa Forlangende af Brandvæsenet at yde den Hjælp til Ildens Slukning, som han maatte være istand til, det være sig ved personligt Arbeide eller ved at stille Vandbeholdninger, Taphaner, Brandredskaber, Heste, Vogne eller andre Gjenstande til Brandvæsenets Raadighed. Al saadan Ydelse og al Skade, de afbenyttede Redskaber og Gjenstande derved maatte lide, kan den Vedkommende fordre sig godtgjort af Brandvæsenet.

§ 33. Ingen maa i Ildebrandstilfælde indtrænge sig indenfor de til Brandstedets Afspærring for Uvedkommende udsatte Poster eller vægre sig ved at efterkomme Politiets eller Brand-

væsenets Opfordring om at forlade det saaledes afspærrede Terrain. Enhver, der gjør sig skyldig i Overtrædelse heraf, kan strax anholdes. Det Samme gjælder om dem, der ved urigtigt at udgive sig for Beboere af de indenfor Afspærringen liggende Huse eller ved andre urigtige Foregivender forskaffe sig Adgang til Brandstedet.

§ 34. Ingen maa i Ildebrandstilfælde uden Brandvæsenets Tilladelse udkaste Gods af Luger eller Vinduer ned paa Gade, Plads eller i Gaarde, hvor Brandvæsenet arbejder eller Folk opholde sig.

§ 35. Med de Huse, der ligge saa nær ved Brandstedet, at de kunne være udsatte for at angribes af Ilden, eller som naaes af Flyveild, skal Eieren eller den, der træder i hans Sted, være pligtig at føre omhyggeligt Tilsyn, hvorhos han skal gjøre Alt, hvad der staaer i hans Magt, for at forebygge Antændelse, ligesom han ogsaa betimeligt skal give Brandvæsenet Underretning, hvis Fare skulde true.

§ 36. Medens Tilsynet med Overholdelsen af nærværende Lov og navnlig med de Vareoplag, Værksteder, og Fabriker, der omhandles i samme som brandfarlige, nærmest paahviler Brandvæsenet, skulle dog ogsaa de ifølge Bygningslov af 17de Marts 1856 § 96 ansatte Bygningsinspecteurer under Udførelsen af deres Forretninger være opmærksomme paa alle Mangler ved Bygninger, der stride mod denne Lov eller antages at kunne medføre Brandfare, og i forekommende Tilfælde anmelde saadant for Brandvæsenet. Jfr. nu Lov 21de Nov. 1871 § 80.

Ingen kan nægte Brandvæsenets Embedsmænd Adgang til sin Grund eller Bygning, naar de indfinde sig der for at anstille Undersøgelse angaaende Overtrædelse af denne Lovs Bestemmelser.

§ 37. Politidirecteuren og det ham underlagte udøvende Politi er forpligtet til ved alle til Politiets Raadighed staaende Midler at understøtte Brandvæsenet til Opnaaelsen af dets Øiemed og navnlig at være opmærksom paa Overtrædelser af Brandpolitilovgivningen og derom at gjøre Anmeldelse til Brandvæsenet. Politiet har i Ildebrandstilfælde at foranstalte Afspærring af Brandstedet og de tilstødende Gader og ved

saadanne Leiligheder at lede alle til Ordens Overholdelse og for den offentlige Sikkerhed fornødne Foranstaltninger.

§ 38. I Tilfælde af betydeligere Ildebrande bør Hæren og Flaaden yde Bistand til Fremme af Slukningsforanstaltningerne. Om de nærmere Regler for Ydelsen af denne Bistand vil være at træffe Overenskomst mellem Justitsministeriet og de militaire Ministerier.

Til Ordens Overholdelse ved større Ildebrande bør paa Forlangende af Politiet Borgervæbningen yde Bistand, ligesom saadan, om fornødent, bør ydes fra Hæren eller Flaaden efter nærmere Aftale med vedkommende Høistcommanderende.

§ 39. De Paalæg og Forbud, der gives af Brandvæsenet til Opfyldelse af nærværende Lovs Bestemmelser, skulle, naar det forlanges af den, hvem Paalæget eller Forbudet gives, være støttede paa et af Grunde ledsaget Skjøn om de stedfindende factiske Forhold, disses brandfarlige Beskaffenhed og Nødvendigheden af, at deri foregaaer en Forandring, samt efter Omstændighederne tillige angive Maaden, hvorpaa denne bør skee.

§ 40. Overtrædelser af denne Lov, der ikke falde ind under den almindelige Straffelov, saavel som Overtrædelser af de af Brandvæsenet givne Paalæg eller Forbud paatales som offentlige Politiforseelser og straffes med Bøder indtil 200 Rd. eller simpelt Fængsel indtil 2 Maaneder. Bøderne tilfalde Communens Kasse.

§ 41. I Sager, der anlægges mod Nogen for ikke at have rettet sig efter de ham af Brandvæsenet givne Paalæg eller Forbud, blive de i Lovgivningen hjemlede almindelige Tvangsmidler ved Dommen at bringe til Anvendelse. Skjønner Brandvæsenet, at noget stedfindende Forhold er af en saadan brandfarlig Beskaffenhed, at det for den offentlige Sikkerheds Skyld uopholdelig bør forandres, og Vedkommende ikke strax retter sig efter det Paalæg, der i saa Henseende gives ham, skal Politiet være pligtigt til paa Brandvæsenets Begjæring og Ansvar at foranstalte det Fornødne ved umiddelbar Anvendelse af Magt.

§ 42. Justitsministeriet bemyndiges til efter Forhandling med de militaire Ministerier at tilstede de for militaire Formaal fornødne Modificationer i Lovens Bestemmelser, saavel som til at udvide de om Oplag af brændbare og brandfarlige Stoffer i §§ 17—19, 21, samt de om brandfarlige Næringsbrug og Fabriker i §§ 22—26 givne Forskrifter til andre end de der nævnte Stoffer og Næringsbrug.

Ligeledes skal Justitsministeriet være berettiget til at foreskrive de Forandringer i og Tillæg til de Brandpolitiet vedrørende Forskrifter, hvortil Erfaringen maatte vise Trang, hvorom da i alt Fald offentlig Bekjendtgjørelse bør udgaae.

(Bekj. af 6te Marts 1886 og Bekj. af 3die Octbr. 1887.)

§ 43. Denne Lov træder i Kraft til den Tid, som af Justitsministeren fastsættes.

(Justm. Bekj. af 20de Juni 1870.)

§ 44. Fra samme Tid ophører Forpligtelsen for Eierne af Bygninger indenfor Kjøbenhavns og Christianshavns Volde og paa disse til at lade deres Bygninger forsikre i Kjøbenhavns Brandforsikkring, og det tillades enhver Eier at udtræde af denne ved ethvert Assuranceaars Udløb efter 3 Maaneders forudgaaet Opsigelse og imod at betale den indtil Udtrædelsen paaløbne Præmie og sin Andeel i de indtil Udtrædelsen indløbne Skadeserstatninger, saafremt disses Beløb skulde overstige Brandforsikkringsens Fond. Forinden nogen Bygning udslættes af Brandforsikkringen, maa Eierne tilveiebringe Samtykke dertil fra alle dem, der inden Assuranceaarets Udgang ere indtegnede i Pantebogen som Pantecreditorer, deriblandt ogsaa den eller dem, der ere berettigede til Hæftelsen til Nationalbanken eller den istedetfor samme udstedte Panteobligation, saavel som fra dem, der iøvrigt ved thinglæste Kjøbecontracter eller andre Overdragelsesdocumenter eller Udlægsforretninger eller deslige have erhvervet Adkomster til Eiendommen, ligesom der om Udslettelsen bør gjøres Paategning paa de udstedte Panteobligationer og fornævnte Adkomstdocumenter. Det i Sportelreglementet af 22de Marts 1814 § 78 fastsatte Gebyr for Attester af Skjøde- og Pantebøgerne nedsættes til 24 Sk. for de Attester, der udkræves til Brug ved en Eien-

doms Udslettelse af Københavns Brandforsikkring, naar de begjæres af Bestyrelsen for en Brandforsikkring for urørlige Eiendomme, som har Justitsministeriets Samtykke til, at de i samme forsikkrede Eiendomme maae antages til Pant for Umyndiges eller offentlige Stiftelsers Midler; dog bliver Attesten at forsyne med Paategning om, at den ikke maa benyttes til anden Brug. Af den her bestemte Betaling bliver ingen Forhøielse til Justitsvæsenets Fond at beregne, og der erlægges kun Betaling for een Attest for alle, samme Eier tilhørende Eiendomme, der findes anførte paa samme Folium i Realregistret. Foranførte Bestemmelser komme og til Anvendelse, naar de omhandlede Attester begjæres af Eiendomsbesiddere, hvis Eiendomme ere forsikkrede i en saadan privat Brandforsikkring som fornævnt, og som ønske at udtræde af denne for at indlemmes i Københavns Brandforsikkring.

§ 45. Fra den i § 43 nævnte Tid ophæves efternævnte Bestemmelser, nemlig: Forordningen af 1ste November 1805 angaaende Brandvæsenet i København; Placat af 16de December 1805 om Fritagelse for Brandcorpsets Personale for Tjeneste i Borgervæbningen; Placat af 28de August 1806 om Brandcommissionens Rettigheder og Pligter; Placat af 13de April 1810 om Forpligtelsen til i Ildebrandstilfælde at fremføre Sluffer med Tønder; Placat af 1ste Mai 1810 om Udvivelse af Brandcommissionens dømmende Myndighed; Placat af 27de September 1811 om nærmere Bestemmelse af Forordningen af 1ste November 1805 § 5; Placat af 4de October 1811 om, hvorvidt Trælast og Tjære maa henlægges paa aabne Pladser indenfor Københavns Volde; Placat af 31te Mai 1815 om Begkrandses Brug til Illumination; Reglement af 1ste Mai 1818 for det københavnske Brandcorps; Placat af 10de December 1818, hvorved adskillige Bestemmelser i Forordningen af 1ste November 1805 bringes i Erindring; Placat af 21de Februar 1828, hvorved Forordningen af 1ste November 1805 § 24 forklares; Placat af 16de September 1835 om nærmere Bestemmelser og Forandringer i Forordningen af 1ste November 1805 og Reglement af 1ste Mai 1818; Placat af 29de Januar 1841, hvorved Forordningen af

1ste November 1805 § 28 indskærpes m. v.; Placat af 27de Mai 1846 om en Forandring af Forordningen af 1ste November 1805 § 24.

Ligeledes træde fra samme Tid ud af Kraft alle ældre Lovbestemmelser, der ere uforenelige med nærværende Lov, forsaavidt de endnu maatte være gjældende.

De af Brandcommissionen udstedte Bekjendtgjørelser opføre at have Gyldighed, forsaavidt de ere i Strid med nærværende Lov, naar den er traadt i Kraft, og iøvrigt, naar Regulativet eller Brandvæsenets Bestyrelse har nærmere ordnet de i dem omhandlede Forhold.

Med Hensyn til de Forskrifter, som gjælde for Skibe i Havnen og paa Rheden, hvad Brandpolitiet angaaer, har det sit Forblivende ved de nugældende Bestemmelser.

(Jfr. Bekj. af 16de Juni 1877 og Regl. af 10de Dec. 1883.)

VI.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 20de Juni 1870, hvorved i Henhold til § 43 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 fastsættes, at den nævnte Lov skal træde i Kraft den 1ste August d. A.

VII.

Regulativ af 21de Juni 1870 for Kjøbenhavns Brandvæsen.

§ 14. Enhver Eiendom i Staden og dens Forstæder skal, forsaavidt der ikke med Hensyn til dens Indretning og Benyttelse efter Loven af 15de Mai 1868 gjælder særegne Forskrifter i saa Henseende, være forsynet med en Haandlygte og, naar der er Plads dertil, en Brandstige og en Brandhage, samt hvis der ikke er indledet Vand fra Kjøbenhavns Vandværk til Eiendommens Gaardsrum, een Brandspand for hver 2,000 Rd. af Eiendommens Assurancesum eller, om den ikke

er assureret, da af dens Taxationssum, indtil 10,000 Rd., og derefter fremdeles een Spand for hver 5,000 Rd. indtil 30,000 Rd. og endelig endnu een Spand for hver 10,000 Rd., som Assurance- eller Taxationssummen overstiger 30,000 Rd. Hvor Vandet er ledet ind paa Eiendommens Grund, holdes kun Halvdelen, dog aldrig under 2 Brandspande. Er Vandet ledet op i samtlige Bygningers Etager, bortfalder Forpligtelsen til at holde Spande ganske. Alle Redskaber skulle stedse holdes i fuldstændig brugbar Tilstand, med hvid Oliemaling være mærkede med Eiendommens Matriculnummer og opbevares paa Steder, der ere let tilgængelige for alle Eiendommens Beboere. Opdages nogen Mangel ved Brandredskaberne, bliver Eieren i Overeensstemmelse med Lov af 15de Mai 1868 § 7 at ansee med Straf fra 2 til 10 Rd., hvorhos han bliver at tilpligte, under Tvang af en fortløbende Bøde, inden en vis fastsat Frist at lade Manglerne afhjælpe.

§ 17. I Overeensstemmelse med det hidtil Gjældende udbetales der Douceurer til den, som først gjør Anmeldelse til en Brandvagt om, at Ild er udbrudt, til de Vagtmandskaber, som hurtigst bringe deres Sprøiter til Ildstedet, samt til den eller dem, som ved Ildebranden vise særdeles Conduite og Flinkhed.

VIII.

Lov af 26de November 1870 om Forhandling af Steenolie og andre Belysningsvædsker.

(Jfr. Anordn. af 28de Januar 1871 og 4de September 1871, 2 Bekj. af 8de September 1871 og 2 Bekj. af 16de Juni 1877).

§ 1. Naar Steenolie (Petroleum) og andre Belysningsvædsker give antændelige Dampe ved en lavere Varmegrad end 40 Grader efter Hundrededeelsthermometret, maae de, under Straf af Bøder fra 20 til 200 Rd., ikke sælges til

Forbrug uden i Beholdere, der i tydelig, og efter Beholdernes Størrelse passende Skrift ere mærkede med Ordet „Farlig“.

Ved Kongelig Anordning fastsættes, hvorledes den Prøve skal foretages, ved hvilken det afgjøres, om Steenolien og Belysningsvædskerne falde ind under foranstaaende Bestemmelse.

§ 2. Sager angaaende Overtrædelser af denne Lov behandles som offentlige Politisager. Den, der sigtes for Overtrædelse, skal, naar Prøve ved Politiets Foranstaltning i den Anledning foretages, varsles med Aftenvarsel til at overvære samme.

§ 3. Denne Lov, der træder i Kraft den 1ste April 1871, gjælder ikke for Færøerne.

IX.

Raadstue-Placat af 1ste December 1870 angaaende Forskrifter for Benyttelse af Værksteder til idetmindste 2 Arbeidere for Snedkere, Stølemagere og andre Haandværkere, der arbeide i Træ.

Ophævet ved Placat af 1ste November 1882.

X.

Anordning af 28de Januar 1871 angaaende den Prøve, ved hvilken det skal afgjøres, om Stenolie og andre Belysningsvædsker falde ind under Bestemmelsen i Lov om Forhandling af Stenolie og andre Belysningsvædsker af 26de November 1870 § 1.

(Jfr. Anordn. af 4de September 1871; 2 Bekj. af 8de September 1871).

XI.

Marineministeriets Skrivelse af 29de Marts 1871 indeholdende Forholdsregler for Opbevaring af Krudt m. m. i Marinens Bygninger.

Efter Brevvexling med Justitsministeriet har Ministeriet i Henhold til Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 § 18 fastsat følgende Forholdsregler for Opbevaring af Krudt m. m. i Marinens Bygninger:

„I Kaserne og andre af Flaaden til Vagtlokaler benyttede, Staten tilhørende Bygninger maa der opbevares det Parti Ammunition, for hvilket der paa disse Steder til enhver Tid haves Brug, dog at dette holdes under paalideligt Tilsyn og i god Emballage. — De Flaaden tilhørende, særlig til Opbevaring og Behandling af Krudt og andre exploderende eller brandfarlige Stoffer indrettede Bygninger og Magasiner kunne benyttes i Overensstemmelse med deres Øiemed under Iagttagelse af den størst mulige Forsigtighed. — Forsaavidt det maatte være nødvendigt under overordentlige Omstændigheder at opbevare et større Kvantum Krudt paa Steder, som ikke særlig dertil ere bestemte, bør der iagttages alle de Forsigtighedsregler, som Forholdene tillade, og Brandvæsenet meddeles Underretning derom. — Det paahviler Flaadestyrelsen at paase, at disse Regler overholdes.“

XII.

Krigsministeriets Skrivelse af 5te April 1871 indeholdende Forholdsregler for Opbevaring af Krudt m. m. i Hærens Bygninger i Kjøbenhavn og paa Stadens Grund.

I Henhold til Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 § 18 og efter Forhandling med Justitsministeriet vil Krigsministeriet herved have fastsat følgende almindelige Forholdsregler for Opbevaring af Krudt m. m. i Hærens Bygninger i Kjøbenhavn og paa Stadens Grund:

I Kaserne og andre Staten tilhørende, af Hæren benyttede Bygninger maa der opbevares det Parti Ammunition til Bagladevaaben, for hvilket der paa disse Steder til enhver Tid haves Behov. — Forsaavidt det maatte være nødvendigt, at der ved de herværende Afdelinger opbevares andre Sorter Ammunition, saasom løst Krudt eller Patroner i Papirhylstre, bør Beholdningen indskrænkes saa meget, som muligt, hvorhos den under ordinære Forhold bør være samlet under paalideligt Tilsyn og i god Emballage. — De Hæren tilhørende, særlig til Opbevaring og Behandling af Krudt og andre exploderende og brandfarlige Stoffer indrettede Bygninger og Magasiner kunne benyttes i Overensstemmelse med deres Øiemed under lagttagelse af den størst mulige Forsigtighed.

I Forbindelse hermed fastsættes de forskjellige største Beholdninger af Krudt, som det under almindelige Forhold herefter vil være tilladt Vedkommende at opbevare i efternævnte Kaserne og andre Staten tilhørende, af Hæren benyttede Bygninger i Kjøbenhavn og paa Stadens Grund udenfor de almindelige Krudtmagasiner, til følgende Mængder:

i Sølgadens Kaserne	320	Pund	Krudtvægt	} i Metallyster- patroner,
- Livgardens Kaserne	160	—	—	
- Strandgadens Kaserne	40	—	—	
- Fredericiagadens Kaserne	40	—	—	
- Kvæsthusgadens Kaserne	40	—	—	
- Kronprindsessegadens Kaserne	80	—	—	
- Gardehusarregimentets Kaserne	120	—	—, deraf 90	
	Pund	i Metallysterpatroner	og 30 Pund	i løst Krudt
				eller Papirhylstre,
- Ny Artillerikaserne	180	Pund	Krudtvægt	i løse Ladninger,
				pakkede i Kanonforstillingerne,
- Hovedvagten	10	Pund	Krudtvægt	i Metallyster- eller Papir-
				hylsterpatroner,
- Toldbodvagten	10	Pund	Krudtvægt	i Metallyster- eller Papir-
				hylsterpatroner.

Det paalægges for Kasernernes Vedkommende Kasernekommandanten og for Vagternes Vedkommende Souskommandanten at være ansvarlig for disse Bestemmelser Overholdelse.

XIII.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 15de Mai 1871 angaaende Henlæggelsen af de Brandpolitiet og Bygningsvæsenet vedrørende Sager, der for Tiden henhøre under 1ste Afdeling af Brandforsikkringskontoret under Justitsministeriet, til Ministeriets 1ste Departements Expeditionskontor.

Paa Justitsministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Førestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 12te d. M. allernaadigst at bifalde, at de Brandpolitiet og Bygningsvæsenet vedrørende Sager, der for Tiden henhøre under 1ste Afdeling af Brandforsikkringskontoret under Justitsministeriet, maa henlægges til Ministeriets 1ste Departements Expeditionskontor fra den 1ste Juni d. A. at regne.

Meddelt om Tilgang til Act i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15/5/1868 § 25 omhandlede Parere XIV. Kapsler for Kjøbenhavns Brandvæsen af 5 August 1871.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 12te August 1871 om Forandring i de i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 § 25, 1ste Stykke, indeholdte Bestemmelser med Hensyn til visse Værksteder.

I Henhold til Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 § 42, 2det Stykke, bemyndiges herved Kjøbenhavns Magistrat til at fritage for lagttagelse af de i bemeldte Lovs § 25, 1ste Stykke, indeholdte Bestemmelser om Pudsning og Gibsning henholdsvis af Vægge og Lofter i de dersteds omhandlede Værksteder i følgende Tilfælde:

1) naar Værkstederne findes paa Lofter, hvor der ikke er Beboelsesleiligheder, imod at Vægge og Lofter beklædes eller bestryges med et eller andet Materiale, som af Brandvæsenet er anerkjendt for skikket til at yde en betydelig Modstand imod Ilds videre Udbredelse, f. Ex. Tagpap, tykt, med Kalk overstrøget Papir, Vandglas og deslige. Naar der i Værkstedet

findes Tagskraaninger, kan derhos Fritagelse for de nævnte Bestemmelser paa de angivne Betingelser meddeles for Tagskraaningernes Vedkommende, selv om der er Beboelsesleiligheder paa Loftet.

2) i Værksteder i særskilte Bygninger, der alene benyttes til Værksted, dog saaledes at det kan fordres, at de paa den under Nr. 1 anførte Maade gjøres mindre antændelige.

3) i Værksteder, hvor der anvendes Maskinkraft, imod at de paa den under Nr. 1 anførte Maade gjøres mindre antændelige.

Løvrigt ville de nævnte Fritagelser kun være at meddele, forsaavidt Iagttagelsen af Lovens Forskrifter vilde medføre betydelige Ulemper og Undladelsen derhos efter de stedlige Forhold og den paagjældende Bygnings Benyttelse ikke kan antages at medføre særlig Fare for Mennesker eller tilgrændsende Bygninger.

XV.

Bygningslov af 21de Nobember 1871 for Staden Kjøbenhavn.

Jfr. Instrux af 30te December 1871 og Lov af 15de Mai 1875.

§ 1. Denne Lov gjælder for hele Kjøbenhavns Kommunes Grund med Undtagelse af Citadellet Frederikshavn og Nyholm, hvortil Loven kan udvides ved kongelig Anordning.

§ 2. Ubebyggede Pladser skulle hegnes mod Gaden eller Veien med Grundmur, Plankeværk eller Stakitværk. Høiden af saadant Hegn maa ikke være under 2 Alen. Magistraten kan fritage for at hegne mod Gade eller Vei paa lidet bebyggede eller lidet befærdede Steder.

§ 3. Hjørnebygninger eller Hjørnegrunde skulle have afbrudte Hjørner af i det mindste 4 Alens Brede med ligestore Vinkler mod Sidefladerne; dog kunne Hjørnerne ogsaa afrundes, men i saa Fald maa Buen ikke springe udenfor den ovenfor

betegnede Linie. Hvor stedlige Forhold eller Bygningens Stil taler derfor, kan Bygningskommissionen fritage for den foranstaaende Forpligtelse.

§ 4. Der maa for Eftertiden hverken gives Nedgange fra Gade eller Vei til Kjældere eller udvendige Opgange større Fremspring fra Gadelinien end 18 Tommer, og dette kun, hvor der bliver mindst 2 Alen tilbage mellem Fortogets Yderside og Op- eller Nedgangen. Saadanne Op- og Nedgange maa, ligesaa lidt som Kjældervindueskarme, enten anbringes fra Nyt af eller forandres uden Brolægningsvæsenets Tilladelse; de nuværende, som have et større Fremspring end det, den her givne Forskrift tillader, skulle i Tilfælde af Fortogets Omlægning forandres i Overensstemmelse med denne Forskrift, hvorfra Magistraten dog kan fritage, naar det ikke kan ske uden en væsentlig Bygningsforandring. Det er tilladt at føre Kjældervinduer ud til Gaden ned under Fortoget, naar der udfør dem anbringes en muret Lyskasse, som skal være dækket med en forsvarlig Jernrist, der ligger i Plan med Fortoget, og som ikke maa springe længere frem end 12 Tommer fra Gadelinien og ikke længere end, at der bliver 2 Alen tilbage mellem Fortogets Yderside og Lyskassen.

Paa fremspringende Trapper skulle Hjørnerne være afrundede.

§ 5. Hverken Karnapper, udbuede Vinduer eller andre Dele af Bygningen maa anbringes udenfor Gadelinien ud over Fortoget, Gaden eller Veien. Dog tillades saadanne Fremspring som aabne Altaner, Gesimser, Baand og Lignende, naar de ere anbragte i en Høide af mindst $3\frac{3}{4}$ Alen fra Gaden, og i det Hele Udladninger, der ere Dele af Bygningen og ikke overstige 2 Tommer eller, naar Bygningskommissionen tillader det 6 Tommer. Det forbydes at indrette Porte og Døre til at aabne udad mod Gaden, hvilket ogsaa gjælder om Skodder og Vinduer, naar deres Underkant ikke er holdt i en Høide af mindst $3\frac{3}{4}$ Alen fra Gaden. Fra Forbudet i denne Paragraph undtages dog større offentlige Bygninger som Kirker, Theatre og andre, der kunne sættes i Klasse med dem.

§ 6. Enhver ny Bygning skal opføres paa et Fundament, som er forsvarligt i Forhold til Bygningens Størrelse, Beskaffenhed og Bestemmelse. I enhver ny Bygnings Fundamentmure skal der paa det Sted, hvor disse træde frit frem over Jorden, anbringes et Lag af Asphalt, Skifer eller andet for Fugtighed uigjennemtrængeligt Materiale.

§ 7. Alle udvendige Mure paa større eller mindre Bygninger skulle opføres af Grundmur (dog med de i §§ 36 og 70 nævnte Undtagelser) efter følgende Regler;

- a) Formuren, saavel til Gade som til Gaard, skal mindst have følgende Murtykkelse: i den øverste Etage $1\frac{1}{2}$ Sten, i de to nedenfor værende Etager 2 Sten, i de to paafølgende Etager $2\frac{1}{2}$ Sten, og i enhver nedenfor liggende Etage skal der gives et Tillæg af $\frac{1}{2}$ Sten. Naar en Etage er over 6 Alen høi, gjøres Murtykkelsen mindst $\frac{1}{2}$ Sten større, end her er foreskrevet, og, naar der gives en Etage en større Murtykkelse end her foreskrevet, maa ogsaa Murtykkelserne i nedenfor værende Etager forøges saaledes, at Forøgelsen i Murtykkelsen nedefter vedligeholdes i det ovenfor angivne Forhold, Alt forsaa-vidt Stadsbygmesteren finder det fornødent.
- b) I disse Mure kunne Vinduer anbringes med 1 Stens Brystningsblænding; Vinduesaabningernes Brede i udvendigt Maal maa tilsammen ikke overstige $\frac{2}{3}$ af Bygningens Brede.
- c) Murtykkelsen i Ende- og Bagmure, de saakaldte Gavle, skal være mindst $1\frac{1}{2}$ Sten med 1 Stens Blændinger i den Strækning, der er over det øverste Bjælkelag, samt igjennem de to øverste Etager; Bagmurens Tykkelse skal i den derefter følgende Etage være mindst $1\frac{1}{2}$ Sten uden Blændinger og i alle de andre Etager mindst 2 Sten med $1\frac{1}{2}$ Stens Blændinger; Endemurens Tykkelse skal derimod i de næste 3 Etager være mindst $1\frac{1}{2}$ Sten uden Blændinger og iøvrigt mindst 2 Sten med $1\frac{1}{2}$ Stens Blændinger. Pillerne maa ikke have under 18 Tommers Brede og skulle forbindes med Buer; Bredden af Blændingerne maa ikke være over $3\frac{1}{2}$ Alen.

d) Ved Endegavle af ringe Udstrækning saavel som, naar nye Etager paaføres ældre Bygninger, kan Stadsbygmesteren fritage for den under c angivne Regel, ligesom han, naar Omstændighederne tale derfor, kan tillade Vinduer i Gavle, naar disse ikke ere de i § 30 omhandlede Brandmure.

§ 8. Bjælkerne i en Bygning skulle have et Tversnit af mindst 6 Tommer i Kvadrat, naar Afstanden imellem Understøttelserne ikke er over 5 Alen. For hver halve Alen, som denne Afstand tiltager, skal der lægges $\frac{1}{3}$ Tomme til Siden i Bjælkens kvadratiske Tversnit.

Man kan ogsaa vælge andre rektangulære Tversnit end kvadratiske, naar Bredden deri er mindst halv saa stor som Høiden og Tversnittet i det Mindste har vundet halvt saa meget i Høide, som det har mistet i Brede.

§ 9. To Bjælkens Afstand maa i Gjennemsnit ikke være over $1\frac{1}{2}$ Alen fra Midte til Midte, og idetmindste $\frac{1}{3}$ af Bjælkernes Antal maa forsynes med et forsvarligt Anker i begge Ender, saaledes at disse Ankeres Afstande ikke overstige $4\frac{1}{2}$ Alen, hvilken Afstand ogsaa maa iagttages ved Endegavlens Tilslutning med Ankere til Bjælken.

§ 10. I Bjækelagene over og under enhver Beboelsesleilighed skal der anbringes Indskud af Bræder; dette Indskudsdække skal bedækkes med et 2 Tommer tykt Lerlag. Hvor Bjælkerne ere smallere end 7 Tommer, maa Bræderne kun indskydes i Bjælkerne, naar disse gjøres saameget høiere end i § 8 bestemt, som Halvdelen af Fordybningen i Bjælken udgjør; i modsat Tilfælde skal Indskudsdækket hvile paa Lægter, fastgjorte til Bjælkernes Sider.

§ 11. Naar et Tag dækkes med sædvanlige Tagsten, maa Tagværkets Tømmer ikke have et mindre Tversnit end 5 Tommer i Kvadrat og dette kun, naar Afstanden imellem Understøttelsespunkterne ikke er over 6 Alen. For større Afstande følges samme Regel som for Bjælkerne; Afstanden maales paa den horizontale Projektion.

§ 12. Skillerrummene i en Bygning skulle være enten af Grundmur, Mur- og Bindingsværk, Planker eller af dobbelte

Bræder; anvendes Planker eller dobbelte Bræder til Skillerum, skulle de være mindst 2 Tommer tykke og udenfor denne Tykkelse have Kalkpuds paa begge Sider. Skillerum, der fra nedен af staa over hverandre igjennem flere Etager, kunne af Stadsbygmesteren fordres af Grundmur eller af Mur- og Bindingsværk. De Skillerum, der i nederste Etage ere Støtter for to eller flere Etagers Skillerum af Grundmur eller af Mur- og Bindingsværk, skulle selv være af Grundmur, mindst 1 Sten tyk. Skillerum, der ikke adskille Beboelsesrum, kunne med Stadsbygmesterens Tilladelse udføres som enkelte Brædevægge uden Kalkpuds eller af Lægter.

§ 13. Til at anvende Konstruktioner eller Materialier, der ikke ere omhandlede i denne Lov, skal der af Stadsbygmesteren meddeles Tilladelse, naar de hverken med Hensyn til Styrke og Brandsikkerhed eller i anden Henseende staa tilbage for de Konstruktioner og Materialier, som denne Lov hjemler.

§ 14. Tørrestuer til Næringsbrug, Maltkøller og Bagerier, Pakhuse, Bryggerier, Brænderier, Laboratorier, alle større Fabrik- og Værkstedbygninger, andre lignende Bygninger samt Lokaler, hvis Etagehøide er over $7\frac{1}{2}$ Alen, skulle, foruden at være de iøvrigt i denne Lov fastsatte almindelige Regler underkastede, opføres efter saadanne særlige Bestemmelser, som Stadsbygmesteren i hvert enkelt Tilfælde anser fornødne. Ligeledes afgjør Stadsbygmesteren, om det i § 10 omhandlede Indskud undtagelsesvis skal anbringes i saadanne Bygninger, naar der i dem findes Ildsteder.

§ 15. Kirker, Theatre, Udstillings- og Forlystelseslokaler og andre Bygninger, der ere beregnede paa i store Rum at samle en betydelig Menneskemasse, skulle opføres efter Bygningskommissionens Bestemmelser.

§ 16. Ethvert Bygningsarbejde skal udføres paa forsvarlig Maade, og dertil skal anvendes gode og paalidelige Materialier. Anvendelse af ubrændte Mursten, Ler eller Sæbe-grus i Murværk forbydes aldeles. Stilladser, Afstivninger og Lignende skulle have tilstrækkelig Styrke og benyttes af due-lige og paalidelige Folk.

§ 17. Med Hensyn til de i denne Lov fastsatte Murtykkelser er en Mursten stedse regnet at have en Længde af $8\frac{1}{2}$ Tomme.

§ 18. Ingen ny Gade maa anlægges af mindre Brede end 20 Alen.

Før en ny Gade kan anlægges, maa Magistraten have anerkjendt, at den er udlagt i en hensigtsmæssig Retning, og, naar den støder til en offentlig Gade eller Vei, have bestemt, hvorledes det skal forholdes med Overkørslerne til samme. Ved Bedømmelsen af den hensigtsmæssige Retning skal der ikke blot tages Hensyn til Gadens Beliggenhed paa selve det paagjældende Grundstykke, men ogsaa til det hele System af Gader, der efter Forholdene paa vedkommende Sted vil være det hensigtsmæssigste.

§ 19. Imod en ikke eller kun tildels bebygget Vei eller Gade kunne Bygningerne forlanges opførte i indtil 10 Alens Afstand fra Veiens Midtlinie og paa de Strækninger, som omhandles i Lov om Afløsning af de ved Demarkationslinien om Kjøbenhavn paalagte Indskrænkninger m. m. af 6te Juli 1867, i indtil $12\frac{1}{2}$ Alens Afstand fra Midtlinien.

§ 20. Om der i Gader under 12 Alens Brede istedetfor afbrændte eller nedbrudte Bygninger maa opføres nye Bygninger, afgjøres af Kommunalbestyrelsen efter Bygningskommissionens Indstilling, og bestemmes det i bekræftende Fald af Bygningskommissionen, paa hvilken Maade og til hvilken Høide der igjen maa bygges. Dersom det forbydes Eieren at bygge paany eller det findes fornødent som Betingelse for Gjenopførelsen at paalægge ham Indskrænkninger i Henseende til Bygningsmaaden, som gaa udenfor, hvad der ellers i Almindelighed er foreskrevet, skal han være berettiget til at forlange Grunden overtagen af Staden imod Erstatning af dennes Kasse efter de for Afstaaelse af Eiendom til det Offentlige i Almindelighed gjældende Regler. Den samme Ret tilkommer ham, naar det paalægges ham kun at bygge i en mindre Høide end den, der svarer til Gadens Brede efter den i § 22 givne almindelige Regel.

§ 21. De Private tilhørende Grunde, Bygninger, Vandarealer, Bolværker m. m., der ere til Hinder for en bedre Ordning af Stadens Gader, Torve og Veie, skulle, naar Kommunalbestyrelsen derpaa gjør Fordring, afstaas mod Erstatning efter Reglerne i Lov af 14de December 1857 om Gader, Veie og Vandløb i Kjøbenhavn § 10. Dog skal det staa Vedkommende frit for at begjære Spørgsmaalet om Afstaaelsens Nødvendighed indstillet til Justitsministerens Afgjørelse.

§ 22. Ingen Bygning, som fremtidig opføres, være sig For-, Side-, Mellem- eller Baghus, maa have større Høide end Gadens Brede med et Tillæg af en Fjerdedel; hertil maa imod Gaden føies indtil 1 Alen over Tagbjælkens Overside til Anbringelse af Gesims, hvilket Tillæg med Bygningskommissionens Tilladelse endog kan forøges indtil 2 Alen, naar Bygningens Ydre og de stedlige Forhold tale derfor.

§ 23. Den til Gader af 20 Alens Brede svarende Bygningshøide af indtil 25 Alen er, med Tillæg til Gesims efter § 22, tillige den Grændse, som ikke maa overskrides paa Torve og aabne Pladser eller i Gader af over 20 Alens Brede (jfr. dog § 27). Kviste til Varers Opheisning, der kun have den dertil fornødne Størrelse, maa dog overalt opføres over den fastsatte Høide. (Jfr. Lov af 15de Mai 1875 § 1.)

§ 24. Bygningshøiden er, foruden det i § 22 nævnte Tillæg til Anbringelse af Gesims, Afstanden imellem Oversiden af øverste Bjælkelag og det Punkt i Fortogets indre Kant, der ligger ud for Midten af Bygningen. Gadebredden udfor en Bygning maales efter den Linie, som, dragen fra Midten af Façadelinien, danner samme Vinkel med Gadens to Sider paa dette Sted. Ved Hjørnebygninger regnes Høiden efter den Gades Brede, hvortil de have den længste Side, og, naar de have en lige lang Façade ud til to Gader af forskjellig Brede, beregnes Høiden efter den bredeste af disse.

Den Omstændighed, at en Gade støder lodret imod en Bygning, berettiger ikke til at opføre denne høiere end efter Bredden af den Gade, hvori den ligger.

§ 25. Hvad der i §§ 22—24 er bestemt om Gader, gjælder ogsaa om Veie. Hvorledes Veiens Brede skal maales,

afgjøres, i Tilfælde af Meningsforskjellighed derom imellem Bygningsinspektøren og den Byggende, af Magistraten.

§ 26. Intet Tag eller nogen Del af samme maa danne en større Vinkel med Horizontalplanen end 45 Grader. Rygningen af Halvtage maa i intet Tilfælde ligge mere end 8 Alen over Façadesiden, og Høiden af andre Tage maa ikke overstige Bygningens halve Dybde.

§ 27. Naar der gives et Tag en mindre Høide, end det ifølge § 26 maa have, kunne de i § 22 fastsatte Bygningshøider forøges med Halvdelen af den Størrelse, som Tagrygningen derved kommer til at ligge lavere.

§ 28. Tagkviste maa ikke have mere end 2 Alen 9 Tommers Høide i Falsen og 2 Alen 18 Tommers Brede, maalt udvendig; Mellemvidden mellem 2 Tagkviste maa ikke være mindre end Bredden af den bredeste af dem, og Afstanden fra Indersiden af Husets Gavl til nærmeste Tagkvist maa ikke være mindre end Halvdelen af dens Brede.

§ 29. Med Hensyn til de i Slutningen af § 5 omhandlede Bygninger kan Bygningskommissionen fritage fra Bestemmelserne i §§ 22—26. Ligeledes kan Bygningskommissionen meddele Fritagelse fra Bestemmelserne i § 26 for andre Bygninger, naar en særegen Stil eller andre Omstændigheder gjøre Saadant ønskeligt, dog at Tagrygningen ikke derved kommer høiere end ved en Bygning med normal Høide og 45 Graders Tag.

§ 30. Ingen Bygning, der ikke ligger fjernet mindst 2 Alen fra Nabogrunden, maa mod denne vende Tagflade eller anden Art af Mur end Brandmur, der skal have følgende Egenskaber:

- a) Den skal have mindst den Tykkelse, der er fastsat i § 7 for Ende- og Bagmure.
- b) Den skal overalt række $\frac{1}{2}$ Alen op over Taget.
- c) Deri maa ingen Drager, Bjælke, Murlægte eller andet Træværk lægges dybere end 1 Sten fra Ydersiden, og i det hele maa den intet Sted være af ringere Tykkelse end 1 Sten.

d) Vinduer eller andre Aabninger maa kun anbringes deri efter særlig Tilladelse af Bygningskommissionen og under de i § 68 fastsatte Betingelser.

§ 31. En Brandmur kan være fælles for to til hinanden stødende Eiendomme, naar den, foruden at opfylde de i § 30 fastsatte Betingelser, er forsvarlig forbunden med begge Bygninger og der ved thinglæste Deklarationer er erhvervet Sikkerhed for, at den ikke kan borttages af nogen af Eierne, saalænge en af Bygningerne endnu staar.

§ 32. Naar sammenstødende Bygninger i forskjellige Eiendomme ønskes satte i en midlertidig Forbindelse med hverandre, kan Bygningskommissionen give Tilladelse til, at der i de mellemliggende Brandmure anbringes Jernkarm med Jerndøre til begge Sider, som slutte tæt i Karmen og have en Afstand af mindst een Murstens Længde fra hinanden.

§ 33. Ved Sammenlægningen af to eller flere Eiendomme til een kunne de Brandmure, der adskille dem, af Bygningskommissionen tillades borttagne.

§ 34. Tage maa i Reglen kun dækkes med Sten eller Metal, men Stadsbygmesteren kan tillade Anvendelsen af Tagpap eller Tagfilt, naar han efter Omstændighederne anser dette for tilstrækkelig betryggende mod Brandfare.

§ 35. I enhver ny Bygning, der indeholder Kakkelovne eller Ildsteder, og som foruden Kjælder har mere end een til Beboelse indrettet Etage, skal der anbringes 2 Trapper, hvis Brede imellem Vangerne skal være for den ene mindst 1 Alen 9 Tommer og for den anden mindst 1 Alen og 3 Tommer, og skal den Gang, der forbinder den større Trappe med Gade eller Gaard, have en Brede af mindst 2 Alen. Disse Trapper skulle anbringes i passende Afstand fra hinanden eller være adskilte ved en Grundmur, og skal der fra hver Beboelseslejlighed være fri og uhindret Adgang til dem begge, udenat det er nødvendigt at passere en anden Beboelseslejlighed for at komme til enhver af disse Trapper. Naar en saadan Bygning ved Brandmur adskilles i flere Dele, skal enhver af disse forsynes med 2 saadanne Trapper. Dog kan Bygningskommissionen, hvor særegne Omstændigheder tale derfor, meddele

Fritagelse fra disse Forskrifter. Trapperne skulle forsynes med behørigt Rækværk og i det Hele være saaledes indrettede, at det ikke er forbundet med Fare at passere dem, hvorhos de ikke maa mangle fornødent Lys og Luft.

§ 36. Altaner, udvendige Beklædninger, Gesimser, Rønder, Trapper, Svaler o. s. v. maa ikke udføres af Træ, medmindre den paagjældende Bygning er fjernet 15 Alen fra anden Mands Grund. Dog kan Bygningskommissionen indrømme Undtagelse herfra, navnlig naar Bygningens Stil i Forbindelse med en fri Beliggenhed giver Anledning hertil.

Udvendige Pakhusluger skulle indrettes saaledes, at de ikke kunne løftes af Stablerne, og, naar Bygningskommissionen finder, at de stedlige Forhold gjøre det ønskeligt, kan den fordre, at saadanne Luger gjøres brandsikre.

Bygningskommissionen kan tillade mindre Istandsættelser af Bindingsværk paa Steder, hvor dette ikke fra Nyt maa anvendes, samt Anbringelse af aabne Skure, der alene bestaa af et paa Træpiller hvilende Tag. Latrinhuse, der kun benyttes som saadanne, kunne udføres af Bindingsværk eller af Tømmer og Bræder. Vedkommende Bygningsinspektør kan tilstede, at der paa Byggepladser opføres midlertidige Skure af Tømmer og Bræder, der skulle borttages, saasnart Arbeidet paa Stedet er tilende.

§ 37. Skorstensrør, der tjene til Afledning af Røg fra Kjøkkenildsteder, Kakkellovne og Kaminer, skulle, naar de ved Rensningen maa passeres af Skorstensfeieren, være overalt af mindst $\frac{1}{2}$ Stens Grundmur og have et Gjennemsnit af 18 Tommer i Kvadrat samt være forsynede med en i enhver Henseende forsvarlig og selvlukkende Rensdør af Metal af samme Lysning.

§ 38. Naar Røret gaar igjennem Bygningen, skal dets indvendige Side holdes mindst $8\frac{1}{2}$ Tomme fjernet fra Træværket i Bjælkelag, Skillerum og Tagværk. Røret maa ikke paneles eller betrækkes paa Blændlister; dog er det tilladt at anbringe et indtil 5 Tommer bredt Fodbrædt imod Røret, naar det ikke befæstes i dette.

§ 39. Røret skal enten være opført fra Grunden af eller hvile paa en Hvælving mellem 2 Grundmure, og i intet Tilfælde maa det kunne komme til at hvile paa Bjælkerne. Det skal dog være tilladt at udkrage disse Rør fra en Grundmur, naar denne af Bygningsinspektøren erkjendes stærk nok dertil.

§ 40. Naar Rørene trækkes i en skraa Retning, skulle deres lodrette Sider være understøttede af en Stol, forsynet med en tør Mursten paa Fladen mellem Stolen og Røret; dog maa den skraa Retning ikke danne en mindre Vinkel end 45 Grader med Horizonten.

§ 41. Snevre Rør, der skulle renses med Snoreapparater, skulle enten have en Rektangel eller en Cirkel som Gjennemsnit. Iøvrigt kan der gives dem den Størrelse, som den Byggende anser for tjenligst, kun at Eieren, naar Gjennemsnittet ikke er enten 6 eller 9 Tommer i Kvadrat eller en Cirkel med Diameter af 6 eller 9 Tommer, da for egen Regning anskaffer, vedligeholder og opbevarer de til enhver Tid af Brandvæsenet for slige Rørs Rensning foreskrevne Apparater til Skorstensfeierens Afbenyttelse.

§ 42. Murtykkelsen for saadanne Rør maa være mindst $\frac{1}{2}$ Sten. De ere underkastede de samme Bestemmelser med Hensyn til Anlægget og til Fjernelsen fra Tømmerværk m. m., som ere foreskrevne i §§ 37—40 for andre Skorstensrør.

§ 43. For hvert Kakkellovnsrør, der indledes i en saadan snevre Skorsten, skal en Jernbøsning med en indvendig frem-springende Rand indmures, saaledes at Randen forhindrer Enden af Kakkellovnsrøret fra at trænge ind i Skorstenen.

§ 44. Naar snevre Skorstensrør ikke opføres lodrette, men der gives dem Bøiningen, maa disse kun anlægges efter de samme Regler, som gjælde for Rør af 18 Tommers Lysning, og de Hjørner, som opstaa ved Rørets forandrede Retninger, skulle indvendig afrundes i en Bue af mindst 3 Fods Radius. Rørene forsynes med de for Rensningen fornødne Sideaabninger, der lukkes med selvlukkende Rensedøre af Metal, og, hvor slige Rør anvendes, maa en Aabning anbringes

i Taget med bekvem Adgang for Skorstensfeieren til Skorstensmundingen.

§ 45. Alle Skorstensrør skulle føres mindst $1\frac{1}{4}$ Alen ud over Tagets Ryg.

§ 46. Kjøkkenildsteder med murede Kapper skulle funderes fra Grunden. Fritstaaende Kogeindretninger kunne i en Bygnings Etager sættes paa Bjælkelaget, naar deres Bund er mindst $4\frac{1}{2}$ Tomme fra Gulvet, der under dem maa være gjort uantændeligt. I Loftsetager maa de kun anvendes med Stadsbygmesterens Tilladelse. Hvor Omstændighederne tillade det, skal der anbringes Emrør ved Kjøkkenildsteder.

§ 47. Hvor Luen kan spille paa aabne Ildsteder, skulle disses Vægge være mindst 1 Sten tykke. Skorstensankere skulle være af Jern, og Trædøre maa ikke anbringes foran Ildsteder. Gulvet foran Ildstederne skal i 18 Tommers Afstand fra dem være dækket med uantændeligt Materiale.

§ 48. Med Hensyn til Kakkelovne, Komfurer og Kaminer gjælde følgende Regler:

1. De maa ikke anbringes nærmere end 8 Tommer til Træværk.
2. De skulle staa paa en Fod af fuld Mur eller paa en Jernfod; er der i Kakkelovnens Bundflade en Rist, altsaa i Foden en Askeskuffe, og Kakkelovnen er anbragt paa en hul Jernfod, skal der umiddelbart under Askeskuffen og mindst 2 Tommer fra Gulvet anbringes en Jernplade, der nøjagtig udfylder Foden.
3. Gulvet skal foran Indfyringen i en Afstand af mindst 12 Tommer og til Siden eller bagtil fra Indfyringen i en Afstand af mindst 6 Tommer være belagt med uantændeligt Materiale.
4. Rørene fra dem skulle føres ind i murede Rør; de maa ikke komme Loftet eller Træværket nærmere end 8 Tommer.
5. De skulle forsynes med en Indretning, hvorved Lufttrækket igjennem dem kan standses.

§ 49. Alle ikke i det Foregaaende ommeldte Indretninger til Bygningers Opvarmning (Varmeapparater) skulle være under-

kastede Bygningskommissionens Bestemmelse om, hvorledes de skulle være indrettede, førend de maa tages i Brug.

§ 50. Alle Skorstene, der ere bestemte til eller senere anvendes til at bortføre en saa stor Røgmasse, at den af Bygningskommissionen antages at ville blive til Besvær for de Omboende, skulle opføres til en Høide af mindst 35 og efter Bygningskommissionens Bestemmelse indtil 50 Alen over Jordfladen. Ildstederne skulle være vel indrettede i alle Henseender og have en passende Størrelse. Bygningskommissionen skal endvidere kunne forlange nu bestaaende Skorstene af den nævnte Art forhøiede, forsaavidt dette kan ske uden en Ombygning af dem, samt Ildstederne velindrettede med Hensyn til Forbrændingen. Hvor Bygningskommissionen ikke finder Anledning til strax at paabyde, at Skorstene opføres til den ovenfor anførte største Høide, er den bemyndiget til overfor den Byggende at tage Forbehold om, at Skorstenen, saafremt det senere maatte findes fornødent, skal forhøies eller fra Nyt af opføres til bemeldte Høide. Det overlades til Bygningskommissionen at bestemme, hvorvidt de i §§ 37 og 41 omhandlede Rør maa anvendes til Røgafledning fra større Ildsteder, eller om dertil skal anvendes Rør af særegen Konstruktion.

§ 51. Lofter maa ikke være af Lærred, med eller uden Papir, udspændt imellem Bjælkerne. I Lokaler med Ildsteder eller Kakkellovne, hvor Høiden til Loftet er under 5 Alen, skulle i Fremtiden Lofterne gibses eller beklædes med andet uantændeligt Materiale.

§ 52. Ingen Bygning maa anstryges med en ublandet hvid Farve. Dette Forbud gjælder saavel om Side-, Mellem- og Baghuse som om Forhuse. Stødt Glas maa aldeles ikke bruges ved Bygningers Afpudsning.

§ 53. Ved Opførelse af nye Bygninger istedetfor afbrændte eller nedrevne saavel som ved Forandring af ældre Eiendomme er Bygningskommissionen berettiget til at fordre, at de nuværende Indkjørsler, hvor de stedlige Forhold udkræve det, forblive til Adgang for Sprøiter i Ildebrandstilfælde. Indkjørsler kunne ogsaa fordres ved Bebyggelsen af hidtil

ubebyggede Grunde, der have en Dybde af 50 Alen eller derover. De i Overensstemmelse med Plakat af 4de Juli 1795 § 15 bestaaende Gjennemkjørsler eller Gjennemgange fra Bygninger i en Gade til Bygninger i en anden Gade maa ikke uden Bygningskommissionens Samtykke nedlægges.

§ 54. Til enhver Eiendom indenfor de nuværende Volde skal mindst $\frac{1}{4}$ og til Eiendomme udenfor Voldene mindst $\frac{1}{3}$ af hele Grundens Areal danne en ubebygget Plads, der udenfor Vinduer til Værelse eller Kjøkken ikke maa i nogen Retning have en mindre Udstrækning end 3 Alen og ikke være mindre end 25 □ Alen. Hvor det ubebyggede Areal allerede er indskrænket til mindre end nysanført, maa de til Eiendommen hørende Bygninger ikke forhøies. Ved Hjørnegrunde kan det ubebyggede Areal dog altid indskrænkes til $\frac{1}{4}$ af hele Grundens Størrelse. (Jfr. Lov af 15de Mai 1875 § 2.

§ 55. Enhver saavel ny som ældre Bygning bør baade til Gade og Gaardsplads være forsynet med Tagrende med nedløbende Rør.

§ 56. Enhver Eiendom, ogsaa de nuværende, bør være forsynet med Brolægning i en Brede af mindst $1\frac{1}{2}$ Alen omkring de til Eiendommen hørende Bygninger; tillige maa der derved være sørget for, at der paa behørig Maade skaffes Afløb baade for Regnvand og Spildevand. Hvor Bygningerne ligge ved Have, kan Vandets Bortledning tilstedes ved Draining eller paa lignende Maade, idet Fordringen om Brolægning i saa Fald bortfalder.

§ 57. Beboelseskjældere maa for Fremtiden kun indrettes enten i Forhuse alene eller i Forhuse og tilstødende Sidehuse, forsaavidt de i disse benyttede Rum danne een Leilighed med Kjælderværelserne i Forhusene. Til Indrettelse af saadanne Kjældere udkræves dog, at Gaden er mindst 20 Alen bred, og at der er drainet under deres Gulv med Afløb til Kloaken i Gaden paa en af Brolægningsinspektøren som fyldestgjørende anerkjendt Maade, hvorhos Kjælderne skulle have 2 Alen af deres Høide over Fortoget og være forsynede paa forsvarlig Maade med Vinduer og Brædegulv, der skal ligge mindst 2 Alen over daglig Vande. Væggene om Beboelses-

rummene skulle behandles saaledes, at Jordfugtigheden ikke kan trænge igjennem deres Inderflader. Fordringen om tilstrækkeligt Lys og et forsvarligt Gulv gjælder ogsaa for de nuværende Beboelseskjældere.

Bygningskommissionen skal dog, hvor de stedlige Forhold tale derfor, kunne tillade, at ogsaa andre Kjældere benyttes til Udsalg, Værksteder, Portnerværelser, Kjøkkener og anden lignende, selv med Natteophold forbunden Brug.

§ 58. Beboelseslejligheder maa ikke indrettes paa Loftet, medmindre Tagskraaning er panelet eller gibset og der er sørget paa forsvarlig Maade for at tilveiebringe fornødent Lys og Luft.

§ 59. I enhver Stueetage, som indrettes til Beboelse, skal Gulvet, naar der ikke er Kjælder under dette, idetmindste ligge 6 Tommer over det omliggende Areal Niveau.

§ 60. Ethvert Rum, som indrettes til Beboelse, skal have mindst 4 Alens Høide, denne regnet fra Gulv til Loft.

§ 61. Hvor Rendestenen ledes igjennem selve Huset, skal Ledningen være et Rør af Metal eller glaseret Ler. Dette finder dog ikke Anvendelse paa Ledninger igjennem aabne Porte.

§ 62. Latriner maa kun anbringes i en Bygnings Etager under lagttagelse af de Forskrifter, som Sundhedskommissionen finder det nødvendigt at give.

§ 63. Enhver ny Latrinbygning bør være fjernet mindst 3 Alen fra den nærmeste Brønd og skal indeholde mindst 1 Sæde for hver 20 Beboere. Under hvert Sæde skal der hensesættes en Tønde paa et Underlag, der skal bestaa af Mursten paa Høikant i Cement eller af en Flisebeklædning eller være paa anden Maade gjort uigjennemtrængeligt for Fugtighed; det maa ikke ligge under Jordens Overflade og skal have passende Skraaning til Afløb for Udskylning. I Taget til Latrinhuset skal der anbringes et Rør til Afledning af Uddunstningerne, og dette Rør kan fordres forlænget over de Vinduer, der maatte findes ovenover Latrinhuset.

§ 64. Indenfor de nuværende Volde maa ingen ny Klostald anlægges. (Jfr. Lov af 15de Mai 1875 § 64.)

Alle Kostalde, ogsaa de allerede nu indrettede, skulle med Hensyn til deres Indretning være de Forskrifter undergivne, som Sundhedskommissionen finder det nødvendigt at give. Kostalde maa ikke anbringes under Beboelsesleiligheder. Saadanne Stalde og Hestestalde maa kun indrettes, hvor Gaardsrummet mindst er en Trediedel af hele Byggegrundens Areal; de maa ikke anbringes i Rum, hvis Gulv ligger under Gaardens eller Gadens Niveau, og der maa være sørget for en fuldstændig Afledning saavel af Urinen som af den daarlige Luft, saaledes at de ikke blive til Besvær for de Omboende.

§ 65. Gruber til Optagelse af Kreaturgjødning, som i Fremtiden indrettes, skulle være fjernede 3 Alen fra den nærmeste Brønd, maa ikke benyttes til Latringruber samt skulle indvendig dækkes med Cement eller behandles paa lignende Maade og forsynes med en tætsluttende Lem.

§ 66. Nye Kjøkkenvaske og Kjøkkenrender skulle være af Sten eller Metal og maa i nye Bygninger ikke ligge paa aaben Gang. Vaskene skulle have Vandlaase. Kjøkkenrenden skal være aaben foroven eller udmunde i et Skorstensrør.

§ 67. Naar en Eier enten vil nedrive en Bygning, der støder op til Andenmands Grund eller Bygning, eller vil opføre en ny Bygning ind mod Nabogrunden, har han mindst 14 Dage forud derom skriftlig at underrette Naboen. De Foranstaltninger og Bygningsforetagender, som Naboen da paa Grund af den tilstødende Eiendoms Nedrivelse eller Opførelse ser sig nødt til at træffe paa sin Grund eller Bygning, skulle, naar de enten aldeles ikke eller ikke uden uforholdsmæssig Bekostning kunne ske paa selve denne, kunne fordres foretagne fra den tilstødende Eiendom under Udførelsen af de der paatænkte Bygningsanlæg, dog paa Vedkommendes egen Bekostning. Kunne Parterne ikke derom i Mindelighed enes, har Bygningsinspektøren og, hvis nogen af dem ikke er tilfreds med hans Afgjørelse, Stadsbygmesteren at bestemme, hvorledes der i saa Henseende skal forholdes, hvorved det bør iagttages, at den Eier, paa hvis Grund Naboen vil udføre deslige Bygningsforetagender, saa lidt som muligt derved hindres i sine egne Bygningsanlæg. Vil den Byggende ind-

rette Kjælder eller andre underjordiske Anlæg af mere end 3 Alens Dybde under Jordfladen, er han pligtig til paa sin egen Bekostning paa en forsvarlig Maade i fornøden Dybde at undermure Naboens tilgrændsende Mur og derhos paa sin egen Grund træffe de Foranstaltninger, som udkræves for at betrygge Naboen. Alle deraf opstaaende Spørgsmaal blive ligeledes at afgjøre af Bygningsinspektøren eller i fornødent Fald af Stadsbygmesteren.

§ 68. I en Mur eller et Tag, der vender mod en Nabo-eiendom og ikke er i en Afstand af 2 Alen fra samme, maa der ikke unden Naboens Samtykke eller anden særlig Adkomst anbringes andre Lys- eller Luftaabninger end saadanne, som ikke ere over 9 Tommer i Firkant og ere anbragte med mindst 3 Alens Mellemrum, og som ikke maa være til at aabne eller tilstede Udsigt til Naboens Eiendom. De skulle derfor være dækkede enten med fast indsat, tykt, mat Glas eller med et Jerngitter, hvis Aabninger maa holde høist 1 Tomme, og som skal være stillet saaledes, at der ikke kan ses igjennem det ind til Naboen, eller være indrettet paa anden for Naboen ligesaa betryggende Maade, og blive alle herom opstaaende Spørgsmaal at afgjøre af Stadsbygmesteren. Til Anbringelse ogsaa af denne Art Aabninger i slige Mure udkræves dog Bygningskommissionens Tilladelse. Det er en Selvfølge, at Naboen ikke ved dem berøves Ret til at bygge umiddelbart paa Grænsen af sin Eiendom.

§ 69. Enhver Eier er, forsaavidt ikke Andet er hjemlet ved Overenskomst eller Hævd, pligtig til at lede Tagdryppet og andet Vand fra sin Eiendom paa sin egen Grund, saaledes at det ikke paa noget Sted har Fald paa Naboens Bygning eller Grund, hvorhos han skal give det behørigt Afløb, saa at Naboeiendommen ikke derved beskadiges.

§ 70. Hvor Bebyggelsen kun er ringe, navnlig paa den fjernere Del af Stadens Grund, kan Bygningskommissionen tillade, at der opføres Bygninger efter følgende Bestemmelser:

- a) Bygninger af Mur- og Bindingsværk maa sammesteds opføres, naar de dækkes med uantændeligt Materiale, naar deres Høide til Tagrygningen ikke overstiger 15

Alen, og naar de ere fjernede 15 Alen fra anden Mands Grund.

- b) Smaa Udhuse kunne, naar den ovenangivne Høide ikke overstiges, opføres af Mur- og Bindingsværk ogsaa nærmere ved Nabogrund end 15 Alen. Er Høiden ikke over 8 Alen, Taget iberegnet, og indeholde de ikke Ildsted, kunne de opføres af hvilket som helst Materiale; dog skulle de dækkes med uantændeligt Materiale.
- c) Bygninger, der ere tækkede med Straa eller andet ikke brandsikkert Materiale, maa kun tillades opførte, hvor de stedlige Forhold efter Bygningskommissionens Skjøn tale derfor, og ikke nærmere ved andre Bygninger eller anden Mands Grund end 50 Alen.
- d) Saa kan Bygningskommissionen ogsaa for de her omhandlede Bygningers Vedkommende fritage fra Bestemmelsen i § 55.

§ 71. Vindmøller maa ikke opføres nærmere ved Gade eller Vei, andre Bygninger eller anden Mands Grund end 50 Alen. Dog kan Møllehuset opføres enten i umiddelbar Forbindelse med Møllen eller i en kortere Afstand end den ommeldte; kun maa det i saa Fald ikke indrettes til flere end een Familie. Stubmøller og lignende lavstaaende Møller skulle være omgivne af Stakit eller andet forsvarligt Hegn uden om Vingslaget.

§ 72. Hvor de i § 70 Litra c og i forrige Paragraph omhandlede, med antændeligt Materiale tækkede Bygninger nu ere eller herefter blive opførte, maa paa samme Mands Grund ingen anden Bygning opføres indenfor de i disse Paragrapher angivne Grændser; den samme Indskrænkning vedbliver at hvile paa denne Grund, om den end bliver delt imellem flere Eiere.

§ 73. Ingen Bygning maa paabegyndes, forinden der af Magistraten er meddelt Bestemmelse om, i hvilken Høide den skal lægges, forat Vandafløbet fra samme kan ordnes paa en tilfredsstillende Maade. Paa en Grund, der ikke ligger ved en af Magistraten godkendt offentlig eller privat Gade eller Vei, maa Bygninger først paabegyndes, naar derfra er udlagt en

Vei af tilstrækkelig Brede og i en hensigtsmæssig Retning ud til en tilstødende offentlig Vei. Den Del af Eiendommen, paa hvilken der findes Bygninger, maa, naar den ikke ligger ved en af Magistraten godkjendt offentlig eller privat Gade eller Vei, ikke særskilt matrikuleres, forinden der til Parcellen er udlagt en Vei af tilstrækkelig Brede og i en hensigtsmæssig Retning ud til en tilstødende offentlig Vei. Magistraten bestemmer i de nævnte Tilfælde, hvorledes Veien skal anlægges, dog at det ikke kan fordres, at den skal have en større Brede end 20 Alen, samt hvorledes der skal forholdes med Hensyn til Overkørsler til denne Vei.

§ 74. De i nærværende Lov indeholdte Forskrifter om Indretningen af Bygninger eller sammes enkelte Dele eller Tilbehør skulle, hvor Loven ikke udtrykkelig befaler, at de skulle anvendes paa ældre Bygninger eller sammes forskjellige Dele eller Tilbehør, ikkun bringes til Udførelse ved nye Bygningers Opførelse samt ved Ombygning af eller Tilbygning til ældre Bygninger, forsaavidt de derpaa ere anvendelige. Alle derom opstaaende Spørgsmaal, som ikke dreie sig alene om, hvorvidt Loven hjemler en Forskrifts Anvendelse ogsaa paa ældre Bygninger eller Bygningsdele, afgjøres af Stadsbygmesteren.

Udstykning af Eiendomme, hvorved der vilde fremkomme Forhold, der ere i Strid med denne Lov, maa ikke finde Sted.

§ 75. Alle de i denne Lov til Stadsbygmesterens Afgjørelse henlagte Spørgsmaal kunne af den, der er misfornøiet med Afgjørelsen, indbringes for Bygningskommissionen; ligeledes kunne Bygningskommissionens Afgjørelser indbringes for Justitsministeren.

§ 76. Det skal være Justitsministeren forbeholdt, i særlige Tilfælde og efter at have modtaget Bygningskommissionens Betænkning, at indrømme Afvigelser fra de foregaaende Bestemmelser, naar Lovens Forskrifter i enkelte særegne Tilfælde ikke passende kunne anvendes, eller naar særdeles vægtige Grunde tale for en Afvigelse fra dens Bestemmelser og Øiemedet med disse ligefuldt kan opnaas.

§ 77. Ingen ny Bygning maa opføres eller nogen Forandring af Bygninger, som falder ind under denne Lovs Bestemmelser, foretages, forinden Saadant er anmeldt for vedkommende Bygningsinspektør og Tilladelse dertil fra ham er erhvervet. Anmeldelsen skal ledsages i to Exemplarer af behørig Tegning, af Forklaring over det tilsigtede Arbeide og af en Plan, som viser Byggegrundens Størrelse og Form samt Bygningens Beliggenhed paa den, Alt dog kun forsaavidt Arbeidets Beskaffenhed ikke gjør det overflødig. I fornødent Fald skal der derhos med Anmeldelsen følge Attest fra Stads-konduktøren om, at der fra hans Side Intet ved Bygningen er fundet at erindre, og fra Brolægningsinspektøren i de Tilfælde, hvor Brolægningsvæsenets Samtykke efter § 4 udkræves, ligesom der ved udenbys Bygninger skal medfølge den i § 73 befalede Resolution fra Magistraten med Hensyn til Vandafløb og Veianlæg. Agtes Arbeidet paabegyndt strax efter Approbationen, skal dette udtrykkelig bemærkes i Anmeldelsen. I modsat Fald bliver ny Anmeldelse herom at gjøre senest 2 Dage, før Arbeidet paabegyndes. Standser Arbeidet aldeles i 2 Maaneder, skal der ligeledes ske ny Anmeldelse 2 Dage, forinden det atter paabegyndes. Naar Arbeidet er færdigt og med Hensyn til dets Bestemmelse tilstrækkelig udtørret, skal den Byggende, forinden han tager det udførte Bygningsarbeide i Brug, erhverve Bygningsinspektørens Attest om, at det er udført i Overensstemmelse med Bygningsloven, imod Erlæggelsen af de Kjendelser, der fastsættes af Kommunalbestyrelsen med Justitsministerens Billigelse. Forinden en saadan Attest kan erholdes for hele Byggearbeidets Vedkommende, kan Bygningsinspektøren, naar han har forsikret sig om, at en særskilt Del af dette er udført efter den approberede Plan, at ingen af denne Lovs Bestemmelser derved ere tilsidesatte, og at denne Del af Bygningen er tilstrækkelig udtørret, meddele en foreløbig Tilladelse til at tage en saadan Del af det udførte Arbeide i Brug.

Efter blot Anmeldelse for Bygningsinspektøren skulle dog Kakkellovne, Kogeindretninger og Vaske kunne anbringes paa

ældres Plads. For Anmeldelsen meddeler Bygningsinspektøren Attest uden Betaling.

§ 78. Københavns Bygningskommission bestaar af to Medlemmer — hvoraf mindst eet teknisk —, som udnævnes af Justitsministeren paa 4 Aar, to Medlemmer af Kommunalbestyrelsen, som denne udnævner, ligeledes paa 4 Aar, Stadsbygmesteren, Stadslægen og Brandinspektøren.

§ 79. Stadsbygmesteren, der vælges og afskediges af Københavns Borgerrepræsentantskab efter Indstilling af den samlede Magistrat og med Forbehold af Kongens Samtykke, er Bygningskommissionens forretningsførende Medlem og forbereder som saadan det Fornødne til Sagernes Behandling i Kommissionen.

§ 80. Med Hensyn til Tilsynet med Overholdelsen af nærværende Lov inddeles dens Omraade i Distrikter, hvis Antal og Fordeling fastsættes af Kommunalbestyrelsen efter Bygningskommissionens Indstilling. I hvert af disse Distrikter ansættes en Bygningsinspektør, der under Tilsyn af Stadsbygmesteren og overensstemmende med en af Justitsministeren approberet Instrux har at vaage over Lovens Overholdelse.

Bygningsinspektørerne saavelsof Bygningskommissionens Sekretær udnævnes og afskediges af den samlede Magistrat.

§ 81. Nye Instruktioner saavelsof Forandringer i eller Tillæg til de nu bestaaende Instruktioner for Bygningskommissionen, Stadsbygmesteren og Bygningsinspektørerne udfærdiges af Justitsministeren —, forsaavidt Stadsbygmesteren og Bygningsinspektørerne angaar, efter Forhandling med Kommunalbestyrelsen.

§ 82. Forsømmer Nogen at gjøre de i § 77 befalede Anmeldelser, skal han derfor bøde fra 5 til 100 Rd. Den, der uden at have erhvervet enten den i § 77 ommeldte Attest eller den i samme Paragraphs Slutning omtalte foreløbige skriftlige Tilladelse, tager en Bygning i Brug til Beboelse, bøder derfor fra 20 til 200 Rd., hvorhos Bygningen, naar Sundhedskommissionen finder det fornødent, skal ryddeliggjøres af Politiet. Ifald det ulovlig benyttede Bygningsarbeide ikke tjener til Beboelse, bødes fra 5 til 100 Rd.

§ 83. Andre Overtrædelser af denne Lov end de i forrige Paragraph omhandlede anses med Bøder fra 20—200 Rd. Bestaar Overtrædelser i Udførelsen af et Arbeide, skulle de Haandværksmestre staa til Ansvar, der have udført det paagjældende Arbeide; kan den Byggende ikke opgive saadanne Mestre, anses han selv med samme Straf. Det imod Loven stridende Forhold skal det paalægges den Byggende at rette inden en vis Tid under Tvang af en tilstrækkelig daglig Bøde.

§ 84. Sager angaaende Overtrædelser af denne Lov henvises til Kjøbenhavns Kriminal- og Politiret og behandles som offentlige Politisager, saaledes at de Overtrædelser, for hvilke Bødens mindste Beløb er fastsat til 20 Rd., behandles ved en af Afdelingerne for kriminelle Sagers Behandling i Overensstemmelse med de før Lov af 11te Februar 1863 for offentlige Politisager gjældende Regler.

§ 85. Alle Bøder efter denne Lov og de i § 77 ommeldte Kjendelser tilfalde og indbetales i Kommunens Kasse, der har at afholde Stadsbygmesterens og Bygningsinspektørernes Løn samt alle Udgifter ved Bygningssagers Behandling.

§ 86. Denne Lov træder istedetfor Bygningslov for Staden Kjøbenhavn af 17de Marts 1856, ogsaa forsaavidt der i Lov om Afløsning af de ved Demarkationslinien om Kjøbenhavn paalagte Indskrænkninger m. m. af 6te Juli 1867 § 6 og særlig i denne Paragraphs Litra c er henvist til Loven af 17de Marts 1856. Iøvrigt har det sit Forblivende ved de hidtil gjældende Bestemmelser med Hensyn til Bebyggelsen af det i den nævnte Lov af 6te Juli 1867 ommeldte Terrain.

§ 87. Bestemmelserne i denne Lov om Bygningskommissionen og de til samme henlagte Forretninger skulle ikke være til Hinder for, at Kongen i Overensstemmelse med Lov om Bestyrelsen af Kjøbenhavns kommunale Anliggender af 4de Marts 1857 § 1 kan henlægge de Bygningsvæsenet vedkommende Sager under Kjøbenhavns Magistrats Bestyrelse.

§ 88. Denne Lov træder i Kraft en Maaned fra den Dag, da det Nummer af Lovtidenden, i hvilken Loven kundgjøres, udkommer.

Forsaauidt Approbation maatte være meddelt paa paa-tænkte Bygningsforetagender, der staa i Strid med de foran-staaende Bestemmelser, taber saadan Approbation sin Gyldig-hed, hvis Byggeforetagendet ikke paaibegyndes, inden Loven træder i Kraft.

XVI.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 11te Marts 1872 om Oplag i Kjøbenhavn af Krudt, Fyrværkerisager og Sprængstoffer, der tilhøre Andre end Militæretaterne.

(Jfr. 2 Justm. Bekj. af 17de Avgust 1877.)

I Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 § 18 er det bestemt, at Ingen maa i sit Hus eller samlet paa eet Sted have mere end 10 Pd. Krudt, Skydebomuld, Nitroglycerin og lignende Sprængstoffer samt Fyrværkerisager.

Der er imidlertid ved Forordningen af 9de November 1680 givet dem, som sælge Krudt, saavel som Andre, der bruge Krudt, Tilsagn om, at det dem tilhørende Krudt skal kunne modtages i de kongelige Krudttaarne, og, da de Forskrifter med Hensyn til saadant Krudts Aflevering og Modtagelse, som indeholdes i Plakaten af 6te November 1782 og Plakaten af 2den Juli 1783, efter de forandrede Forhold ikke i alle Henseender kunne finde Anvendelse længer, har Justitsministeriet indledet Forhandling med Krigs- og Marineministeriet, i Henhold til hvilken følgende nærmere Regler for Aflevering og Modtagelse af Privates Krudtbeholdninger i Statens Oplagssteder fastsættes:

Paa Søfortet Trekroner modtages alene Provisionskrudt fra Skibe, som lægge ind i Havnen. Saadan Modtagelse finder dog kun Sted paa Vilkaar, at Krudtet er i forsvarlig Indpakning, at Indpakningen er af saadan Beskaffenhed, at man kan overbevise sig om, at den ikke indeholder andre exploderende Sager end Krudt, og at Krudtet ikke forbliver længer paa Fortet, end til vedkommende Skib atter udgaar.

Andet Private tilhørende Krudt, som indføres her til Staden, modtages i Søværnets Magasiner. Om Aflevering til Opbevaring maa betimelig Anmeldelse ske til Søtøimesteren, og Modtagelse og Aflevering maa ske under Iagttagelse af de lovbestemte Forsigtighedsregler. Derhos vil selvfølgelig Bekostningen ved Transporten og andre i Anledning af dette Krudts Modtagelse, Opbevaring og Tilbagelevering foraarsagede Udgifter være at afholde af vedkommende Eiere af Krudtet.

Da Fyrværkerisager og andre Sprængstoffer end Krudt herefter ikke modtages til Opbevaring for Private i de kongelige Magasiner, vil det saaledes være deres Sag, der indføre saadanne Stoffer, at drage Omsorg for, at Opbevaringen af samme sker i Overensstemmelse med Forskrifterne i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 § 18.

XVII.

Justitsministeriets Skrivelse af 14de Marts 1872 angaaende Stadfæstelse af et af Kjøbenhavns Magistrat udarbejdet Forslag til Bekjendtgjørelse om Bestemmelser for Driften af de i Lov af 15de Mai 1868 omhandlede brandfarlige Næringsveie.

Bekjendtgjort ved Placat af 25de Marts 1872.

I.

„For nedenstaaende Næringsveie, nemlig:

- 1) for Fabrikker, hvori anvendes megen Ild, saasom Bagerier, Bryggerier, Maltgjørerier, Brændevinsbrænderier, Sukkerraffinaderier, Olieraffinaderier, Sæbesyderier, Farverier, Porcellæns- og Fajancefabriker, Pottemagerier, Teglovne, Kalkovne, Jern- og Metalstøberier, Klokkestøberier, Maskinfabriker, Tørrestuer, som opvarmes med aaben Ild eller med Ovne, Fabriker med Dampkjedler af 6 Hestes Kraft eller derover eller med højere Spænding end 4 Athmosphærers Tryk eller endelig saadanne, der bruge overhedede Dampe,
- 2) for Talgsmelterier, Lystemøberier, Fabriker for Tilvirkning af kunstige Sten, hvortil anvendes Harpix, Fabriker for

lakerede Varer og lignende Fabriker, hvori meget brændbare Stoffer forarbejdes ved Anvendelse af stærk Varme, samt

- 3) for alle mindre Fabriker, hvori tilvirkes eller anvendes flygtige og let antændelige Stoffer, og hvori tillige anvendes aaben Ild, saasom Fabriker, der tilvirke Belysningsvædske, hvadenten den tilvirkes af Terpentin, Terpentiniolie, Stenolie, Biprodukter af Gasværker, Harpix, Kautschuk eller andre lignende Stoffer, Spritfabriker, Gasværker, Parafinolfabriker, Ferniskogerier, Trankogerier, Beg- og Tjærekogerier ligesom mindre Fyrværkerifabriker.

fastsættes i Henhold til § 26 i Lov af 15de Mai 1868 om Brandvæsenet i Kjøbenhavn følgende reglementariske Bestemmelser, som ved Driften blive at iagttage under Strafansvar efter den nævnte Lovs § 40:

- A. Alle ovennævnte Fabriker skulle bestyres og ledes af voxne, med Fabrikationen fuldkomment kjendte Folk, der have at paase, at der iagttages den største Forsigtighed af alle Arbejderne, at Fabrikationen drives paa saalidet farlig en Maade som muligt, samt at Fyrsteder, Ovne, Kjedler, Skorstene og andre Indretninger, hørende til Fabriken, vedligeholdes i en saadan Stand, at de ikke medføre Brandfare.
- B. Børn maa ikke anvendes i de nævnte Fabriker, medmindre de ere under uafbrudt Tilsyn af voxne og fuldstændig paalidelige Folk.
- C. Ved Ildstederne maa kun findes saameget Brændsel, som er fornødent til høist een Dags Forbrug. Større Oplag af Brændsel skulle, forsaavidt de ikke opbevares i Hus, være fjernede mindst 15 Alen fra Fabrikbygningerne.
- D. I ethvert Lokale med et Ildsted, hvis Rist har et Areal af 2 Kvadratfod eller derover, skal findes en Taphane fra Vandværkets Ledninger eller en med Vand fyldt Vandbeholder, som rummer mindst een Tønde, samt 2 Spande.

- E. Ved alle i denne Bekjendtgjørelse nævnte Fabriker skal desuden, forsaavidt Brandvæsenet forlanger det, holdes en efter dets Skjøn passende Brandsprøjte med tilhørende Slange, der stedse skal holdes i fuldstændig brugbar Stand. Dog skal det i intet Tilfælde kunne forlanges, at Sprøiten skal kunne give over 1 Kubikfod Vand i en Minut, eller at den tilhørende Slange er over 20 Alen lang.
- F. Brændbare Stoffer maa ikke opstables eller ophænges i det Rum, hvori Dampkjedlen er anbragt, eller umiddelbart op ad denne. Dampkjedler, der ere anbragte i Hus, maa ikke beklædes med Træ, Kork eller andre lignende letfængelige Stoffer. Hvor nu opstillede Dampkjedler have en saadan Beklædning, maa denne ikke istandsættes, naar den bliver brøstfældig, og skal den fuldstændig fjernes inden 2 Aar fra den Dag, da disse Bestemmelser træde i Kraft.
- G. Gløder, Slagger, Aske og andet Affald fra Ildsteder, skal, naar det udtages af disse, enten opbevares i fuldstændig sikke Beholdere af Metal eller Sten eller strax slukkes fuldstændig og derpaa udbringes af Bygningen.
- H. Klude, Blaar og Deslige, der have været anvendte til Aftørring eller Pudsning af Maskindele, skulle hver Aften enten opbrændes eller gjemmes paa Steder, hvor de, saafremt de blive antændte, ikke kunne foraarsage nogensomhelst Skade.
- I. Flammer, der tjene til Belysning; maa ikke anbringes nærmere ved brændbare Materialier end 3 Fod, naar disse ligge over Flammen, og 1 Fod, naar de ligge ved Siden af den, medmindre der mellem Flammen og de brændbare Materialier anbringes en Skjerm af Jern, mindst een Fod i Firkant og i en saadan Afstand saavel fra Flammen som fra de brændbare Materialier, at ingen Antændelse kan finde Sted.
- K. Hver Aften, efterat Arbeidet er ophørt og alle Arbeidere have forladt Fabriken, skal en paalidelig Mand paase, om Alt i alle Lokalerne er i tilbørlig Orden, og derefter aflukke Fabriken for alle Uvedkommende.

II.

Alle under I A—K anførte Bestemmelser skulle ogsaa iagttages ved Driften af de under I Post 3 i denne Bekjendtgjørelse nævnte Næringsveie, forsaavidt disse drives i større Omfang, samt af de andre i § 22 i Lov af 15de Mai 1868 om Brandvæsenet i Kjøbenhavn som særdeles brandfarlige betegnede Næringsveie, forsaavidt Brandvæsenet ikke for nogen af de til disse Klasser henhørende Fabriker maatte finde sig foranlediget til at foreskrive videregaaende Bestemmelser angaaende deres Drift.

(Jvfr. Justn. Skriv. af 1ste December 1881.)

XVIII.

Plakat af 26de Marts 1872 om Forsigtighedsforanstaltninger ved Petroleum m. v.

I Henhold til § 19 i Loven af 15de Mai 1868 om Brandvæsenet i Kjøbenhavn fastsættes følgende Forsigtighedsregler, som under Straffeansvar efter ovennævnte Lovs § 40 skulle iagttages ved Oplag af Steenolie (Petroleum), Terpentin, Kamfin og lignende Belysningsvædsker.

- 1) I Oplag paa over 5 Tønder (800 Potter) maa hverken benyttes Ild eller Lys, selv om dette er indesluttet i en Lygte. I disse Oplag maa heller ikke findes Ildsteder, Skorstene eller andre Rørledninger.
- 2) I Oplag, Udsalgs- og Værksteder, hvor Beholdningen er mindre end 5 Tønder (800 Potter), maa Ild og Lys kun benyttes med den største Forsigtighed, og aldrig anvendes i Nærheden af Beholdningerne. Omtapning eller Aftapning af Tønder eller lignende større Beholdninger maa ikke foretages ved Lys, medmindre at dette er anbragt i en forsvarlig Lygte, som skal ophænges mindst 2 Alen fra Beholderne. Omtapning eller Aftapning af Belysningsvædsker, der i Henhold til Lov af 26de November 1870 skulle mærkes „Farlig“, forbydes i Lokaler, hvor der findes Ild eller Lys.

- 3) I samtlige Oplag, Udsalgs- eller Værksteder maa iagttages den største Reenlighed, saa at Alt, som spildes, strax saa fuldstændigt som muligt optørres, ligesom der ikke her maa henligge letfængelige Sager, som Papir, Halm, Klude, Hør, Hamp eller deslige, medmindre det er omhyggelig tildækket med uldne Tæpper. Alt Arbeide i saadanne Oplag, Udsalgs- eller Værksteder skal foretages af eller under stadigt Tilsyn af Voxne, ligesom alle deslige Oplag, Udsalgs- eller Værksteder skulle holdes fuldstændig aflukkede for Uvedkommende, naar de voxne Folk, der skulle føre Opsynet, ikke ere tilstede.

XIX.

Lov af 14de Februar 1874 om Forbud mod visse Tændstikker m. m.

(Justm. Cirk. af 29de Oktober 1875, Justm. Skriv. af 29de Januar 1876 og Justm. Bekj. af 28de Februar 1877.)

§ 1. Efter den 1ste Januar 1875 forbydes det her i Landet at forfærdige Tændstikker, i hvis Tændsats der findes hvidt Fosfor, eller andre Tændstikker end saadanne, der ere bestemte til at afstryges paa særlige dertil indrettede Strygeflader. Det forbydes derhos fra samme Tid her til Landet at indføre og efter den 1ste Juli 1875 her i Landet at forhandle Tændstikker, hvis Forfærdigelse i Henhold til det Ovenstaaende er forbudt.

§ 2. I de Tændstikkefabriker, i hvilke der bruges rødt (amorf) Fosfor og klorsurt Kali, skulle de Rum, hvori Bearbejdelsen af det røde Fosfor foregaar, være vel afsondrede fra de Lokaler, hvori der arbeides med klorsurt Kali.

§ 3. Overtrædelser af denne Lov straffes med Bøder fra 20—200 Kroner og Konfiskation af de ulovlige Tændstikker. Sagerne behandles som offentlige Politisager.

§ 4. Denne Lov kan ved Kongelig Anordning udvides til at gjælde for Færøerne.

XX.

Indenrigsministeriets Skrivelse af 23de April 1874 om hvad der blive at iagttage af stenolieførende Skibe i Kjøbenhavns Havn.

ophævet ved

Indenrmin. Bekj. af 16de Juni 1877 § 10.

XXI.

Lov af 30de November 1874 om Erstatning for den ved Brandvæsenets Sluknings- og Redningsforanstaltninger bevirkede Skade, forsaavidt angaar Kjøbenhavn og Landet.

Den Skade, som i Ildebrandstilfælde bevirkes ved Brandvæsenets Sluknings- og Redningsforanstaltninger, betragtes ogsaa i Kjøbenhavn som Brandskade, og bliver den, forsaavidt som den rammer Marker og Haver, den paa disse voxende eller i samme nedlagte Afgrøde eller levende Hegn, saavel i Kjøbenhavn som paa Landet at erstatte af Stedets Kommunekasse.

Skulde paa Landet den Erstatning, hvorom der saaledes bliver Spørgsmaal, i et Aar udgjøre mere end 33 Øre pr. Tønde af Kommunens samlede Hartkorn, bliver det Overskydende ved Aarets Udgang at godtgjøre Kommunekassen af Amtsrepartitionsfonden.

Den, som vil paastaa Erstatning af Brandvæsenet, har snarest mulig og senest 8 Dage efter Branden at fremsætte sin Paastand i Kjøbenhavn for Magistraten og udenfor samme for den stedlige Kommunalbestyrelses Formand, som derefter have at drage Omsorg for, at Erstatningens Størrelse fastsættes, enten i Forbindelse med de til Bestemmelse af Brandskade paa faste Eiendomme stedfindende Taxationer eller ved tvende i Kjøbenhavn af Magistraten og udenfor samme af den stedlige Kommunalbestyrelse særlig dertil udmeldte Mænd.

De udmeldte Mænd erholde i Dagpenge i Kjøbenhavn hver 4 Kroner og paa Landet hver 2 Kroner for hver halv Dag, beregnet til 6 Timer, der medgaar til Forretningen og Reisen, og mindst for en halv Dag, samt fri Befordring beregnet til 1 Kr. 33 Øre for hver løbende Mil, naar Mødestedet ligger en halv Mil eller derover fra deres Hjem. Dagpenge og Befordringsgodtgjørelse udredes af Kommunekassen.

Denne Lov gjælder ikke for Færøerne.

XXII.

Lov af 24de Marts 1875 om Tilsyn med Dampfartøier.

A. Skibets Indretning og Udrustning m. m.

§ 1. Ethvert Dampfartøi, der sættes i Fart fra, arbejder i eller farer imellem danske Havne eller Steder, skal forsaa-vidt Dampkjedlen angaar og, naar Skibet bruges i Passager-fragt, tillige forsaa-vidt Maskinen og selve Skibet angaar være det Offentliges Tilsyn undergivet, Alt i Overensstemmelse med nedenstaaende nærmere Forskrifter.

§ 2. Skibets Dampkjedel skal være indrettet overensstemmende med de Forskrifter, som fastsættes ved Anordning, der tillige kan bestemme, hvilke Prøver og Undersøgelser Dampkjedlen aarlig skal være underkastet.

(Justm. Bekj. af 28de Juni 1875; Justm. Bekj. af 31te December 1880.)

§ 3. Ethvert Passagerdampskib skal være udrustet overensstemmende med følgende Forskrifter:

- a) Er Skibet bygget af Jern, skal det have mindst 3 vand-tætte Skodder, nemlig eet foran og eet agtenfor Maskinen, samt et Kollisions-Skod. Denne Bestemmelse kommer dog kun til Anvendelse i Skibe, som ere satte i Bygning, efter at denne Lov er traadt i Kraft.

- b) Det skal i Forhold til Drægtigheden være forsynet med følgende Antal Pomper, nemlig:

for Skibe under 60 Reg. Tons 1 Pompe;

— mellem 60 og 300 Reg. Tons 2 Pomper;

— over 300 Reg. Tons mindst 3 Pomper eller en i hvert af de større Rum.

Pomperne skulle være af mindst 4", i Skibe af over 300 Reg. Tons mindst 6" Vidde, dobbeltvirkende eller af tilsvarende Styrke enkeltvirkende.

- c) Det skal være forsynet med Baade, hvis samlede Bæreevne staar i passende Forhold til Skibets Drægtighed og det største tilladte Passagerantal, og som fastsættes ved Anordning.

Forsaavidt Skibet efter Anordning skal have 3 Baade eller derover, skal den største af dem være synkefri.

Baadene skulle være forsynede med alt nødvendigt Tilbehør og saaledes ophængte i Jollebomme, at de til enhver Tid med Lethed kunne sættes i Vandet.

- d) Det skal have en Brandslange af en saadan Længde, at den kan virke paa ethvert Sted i Skibet; denne skal være indrettet saaledes, at den kan sættes i Forbindelse med Maskinpompen, og saa stærk, at den kan taale, at denne arbejder med fuld Kraft.
- e) Det skal være forsynet med 2 Redningsbøier, ophængte saaledes, at de let kunne kastes overbord, og med en Bæreevne af mindst 25 Pd. hver. Endvidere skal der findes ombord Redningsapparater for 50 pCt. af det største Passagerantal, beregnede til en Bæreevne af 20 Pund pr. Individ. Disse Apparater skulle være saaledes henlagte, at de i Ulykkestilfælde ere let tilgængelige.
- f) Det skal have mindst 2 Kompasser anbragte ombord paa passende Steder, og skal deres Deviation undersøges og indføres i en Tabel mindst een Gang om Aaret, hvorom Attest bliver at forevise Synsmændene.
- g) Det skal have de til enhver Tid ved Anordning foreskrevne Lanterner anbragte paa befalet Maade.

- h) Det skal være forsynet med 12 røde og 12 blaa Blus samt med en Kanon med 12 tilhørende Ladninger. Ved Anordning kan det bestemmes, at og i hvor stort Antal, andre ifølge Overenskomst imellem søfarende Nationer brugelige Signaliseringsredskaber skulle have tilstede.
- i) Det skal have et Exemplar af de om Lanterneføring, om Seilads for at undgaa Paaseiling og om Signal for Fare m. m. gjældende Bestemmelser ombord.
- k) Det skal have et Aftryk eller en Afskrift af denne Lovs Forskrifter samt af de for det paagjældende Fartøi af Synsmændene i Medfør af § 4 trufne Bestemmelser opslaaet paa et iøinefaldende Sted.

Bestemmelserne under a. c. d. f. og h. ere ikke gjældende for Fartøier uden Dæk.

§ 4. Ved Passagerdampfartøier skal det af Synsmændene bestemmes:

- a) om Fartøiets Maskine er tilstrækkelig stærk og solid, og om den er anbragt i Fartøiet paa en saadan Maade, at deraf ingen Fare kan opstaa;
- b) om Fartøiet er skikket til Passagerfragt, samt i hvilke Farter det forsvarlig kan anvendes;
- c) det høieste Passagerantal, det kan medtage med og uden Dækslast;
- d) hvis Skibet er bestemt til at befordre Kreaturer, i hvilket Antal og hvor i Fartøiet saadanne da maa indtages.

Naar de i denne Paragraf omhandlede Bestemmelser skulle afgives, paaligger det Føreren af Fartøjet eller den, der træder i hans Sted, at opgive, i hvilke Farter Fartøjer tænkes benyttet.

Synet kan gaa ud paa, at Fartøjet anses skikket til at gaa i samtlige opgivne Farter, eller at det kun maa benyttes i enkelte af dem eller Dele deraf. Paa samme Maade kan Passagerantallet og Antallet af de Kreaturer, der maa tages ombord, sættes enten lige for samtlige Farter eller forskjelligt for de forskjellige Farter.

Nærmere Forskrifter med Hensyn til de Fordringer, der

i Henhold til denne Paragraf kunne stilles til Passagerdampfartøier, kunne fastsættes ved Anordning.

§ 5. Letantændelige, exploderende eller andre brandfarlige Stoffer maa enten aldeles ikke eller kun under lagttagelse af de fornødne betryggende Forholdsregler indtages som Ladning i Passagerdampfartøier eller tillades medtagne af Passagerer eller Mandskab paa saadanne Skibe.

Det fastsættes ved Anordning, hvilke Stoffer der kan henregnes under denne Paragrafs Bestemmelser, og hvilke Forsigtighedsregler der skal iagttages med Hensyn til dem af de nævnte Stoffer, der betingelsesvis maa medtages i de paa-gjældende Fartøjer.

§ 6. Rhederen for et Passagerdampfartøi har at drage Omsorg for, at der paa saadanne Steder, hvor Passagerer tages om Bord eller sættes i Land ved Bolværk eller anden Anlægsplads, findes en bekvem og sikker Landingsbro, og at denne i Mørke holdes tilbørligt belyst. Sker Landsætningen ved Baade, skal Skibet være forsynet med en passende og sikker Nedgangstrappe, og skal Rhederen være ansvarlig for, at Landsætningen sker ved forsvarlige Baade samt for at Baadene ikke overfyldes.

§ 7. Det bliver nærmere ved Lov at fastsætte, hvilke Egenskaber der skal fordres hos Førere af eller Styrmand eller Maskinister paa Passagerdampfartøjer, samt hvorvidt saadanne Fartøjer skulle være forsynede med prøvede Maskinister. Indtil en saadan Lov træder i Kraft, maa Ingen, der ikke før 1ste April 1875 har bestaaet den almindelige Styrmandsexamen eller Søofficersskolens Overgangsprøve, tage Tjeneste som Fører af Passagerdampskibe, medmindre han foruden at være i Besiddelse af de til at føre Skibe i saadan Route i Henhold til den gjældende Lovgivning fornødne Egenskaber tillige kan fremlægge Bevis for at have bestaaet den i Lov af 10de April 1874 om Forandringer i Styrmandsexamen anordnede Prøve i Maskinlære for Styrmand eller Søofficersskolens Overgangsprøve; ei heller maa Nogen efter 1ste April 1875 overtage Tjeneste som Maskinist paa et Passagerdampskib, medmindre han a) har fyldt sit 21de Aar, b) i mindst 3 Aar

har arbejdet ved et Maskinværksted saavel ved Maskiners Forfærdigelse som ved deres Istandsættelse, c) i mindst 1 Aar har gjort Tjeneste som Medhjælper ved Maskine i et Dampskib i Fart og fra sin tidligere Tjeneste medbringer Vidnesbyrd om Duelighed; dog kan Tjeneste som Medhjælper ved Maskinen paa et Dampskib træde i Stedet for lige saa lang Tjeneste i en Maskinfabrik.

B. Om Tilsynet.

§ 8. Ethvert Dampskib skal synes ikke blot, forinden det som nyt eller efter foretagen Hovedreparation paa Skrog eller Maskine begynder at fare fra en indenrigsk Havn eller imellem danske Steder, men derhos, forsaavidt det vedvarende farer fra en dansk Havn eller imellem danske Steder, hver Gang et Aar er forløbet siden det senest foretagne Syn. Synet skal gaa ud paa at prøve og undersøge, om Skibets Kjedel fyldestgør de for Dampkjedler ved Anordning fastsatte Forskrifter, og for Passagerdampskibes Vedkommende endvidere at undersøge om de i § 3 og § 7 givne Forskrifter ere fyldestgjorte, og at afgive de i Medfør af § 4 fornødne Bestemmelser.

Det aarlige Syn bortfalder dog for Dampfartøier, der ikke have helt Dæk, forsaavidt der ikke er forløbet mere end 2 Aar efter det sidst foretagne Syn, og det derhos for Politiovrigheden ved Attest fra tvende paalidelige og sagkyndige Mænd godtgøres, at der ikke senere er sket noget Bræk eller Brud eller nogen Overlast paa Skibets Kjedel og Maskine, og at iøvrigt Alt er i Orden efter § 3 og § 7.

§ 9. Synet over Passagerdampfartøier skal foretages i Kjøbenhavn, forsaavidt Skibet anløber dette Sted paa sine Farter. I andre Tilfælde kan Undersøgelsen ske paa Skibets Hjemsted eller et af dets Anløbssteder, medmindre Rhederen med Justitsministerens Samtykke foretrækker at lade den foretage paa et andet Sted i Riget.

Andre Dampskibe, som i Medfør af § 1 ere det Offentliges Tilsyn underkastede, kunne synes paa det Sted, hvorfra

eller hvortil vedkommende Skib farer, saavel som paa ethvert af dets Anløbssteder.

§ 10. Politiovrighederne i vedkommende Distrikter have at paase, at de foreskrevne Syn finde Sted, og skulle, saasnart den Frist, inden hvilken Dampskibe i Medfør af § 8 skulle underkastes gjentaget Syn, overskrides, ufortøvet selv begjære Syn afholdt over vedkommende Fartøi. Forinden noget Dampskib som nyt eller efter foretagen Hovedreparation sættes i Fart, skal derom ske Anmeldelse for Politiovrigheden, og Farten maa saavel i dette Tilfælde som naar der ved Synet er gjort Udsættelse af Synsmændene, ikke begynde eller fortsættes, inden Øvrigheden dertil har givet sit Samtykke; dette kan knyttes til den Betingelse, at det ved en ny Synsforretning, hvis samtlige Omkostninger afholdes af Rhederen, er godtgjort, at Manglerne ere afhjulpne. Naar der findes særlig Anledning dertil, er Øvrigheden fremdeles berettiget til at lade ethvert Dampskib underkaste et overordentligt Syn; dog bør derom forud afgives en Kjendelse, hvori angives Grunden til de nærede Tvivlsmaal og de foreløbige Undersøgelser, hvorpaa disse støttes.

Det er vedkommende Øvrigheds Pligt at sørge for, at de paabudne Syn foretages saa hurtig, at intet uforløst Ophold derved foranlediges.

§ 11. Toldvæsenets Embedsmænd og Betjente maa ikke udklarere noget Dampfartøi, der som nyt eller efter foretagen Hovedreparation agtes sat i Fart, uden at det er forsynet med Bevis fra Politiovrigheden om, at denne Lovs Forskrifter ere fyldestgjorte. Dog undtages herfra den første Reise til det Sted, hvor Undersøgelsen skal ske, hvorom der da gjøres fornøden Anførsel paa Skibspapirerne.

§ 12. Naar Politiovrigheden, enten fordi Fristen for det gjentagne Syn er oversiddet eller fordi den finder Anledning til at lade foretage et overordentligt Syn over et Dampfartøi, derom henvender sig til Toldvæsenet, maa Udklareringen heller ikke finde Sted, foruden der tilveiebringes Bevis for, at Intet er til Hinder for, at Farten vedbliver.

§ 13. Til at foretage Syn over Dampskibe udnævnes i Kjøbenhavn af Sø- og Handelsretten og udenfor Kjøbenhavn af Amtmanden eller med Justitsministerens Tilladelse i de større Kjøbstæder af Magistraten tvende, og ved Syn over Passagerdampskibe trede sagkyndige Mænd, af hvilke mindst den ene skal være søkyndig. Synsmændene kunne udmeldes ogsaa udenfor Amtet eller Kjøbstaden. Ved Udmeldelsen blive Exemplarer af de i denne Lovs §§ 2, 3 og 4 omhandlede Anordninger at indhænde Synsmændene.

§ 14. Foretages Prøve og Undersøgelse ikke inden Kjedlen er lagt i sit Leie eller beklædt, skal Rhederen borttage, hvad der efter Synsmændenes Skjøn er fornødent til Kjedlens forsvarlige Prøve og Undersøgelse. Synsmændene skulle derhos ved Syn over Passagerdampfartøjer være berettigede til at fordre Adgang overalt ombord, Dampen bragt op og Maskinen sat i Gang, samt endelig, naar Aarstiden tillader det, Skibet holdt i Fart i en Tid af indtil 2 Timer, hvorhos Føreren under Synsforretningen skal lade foretage enhver forlangt Manøvre med Maskinen.

§ 15. Med Hensyn til udenrigske Dampskibe kan Justitsministeren efter Beskaffenheden af de paa Skibets Hjemsted foretagne Syn tilstaa de Fritagelser for Bestemmelserne i denne Lov, som findes tilstedelige.

§ 16. Ved Syn over Kjedler, der ere forfærdigede i Udlandet, kan Trykprøve forbigaa, naar denne ikke kan foretages uden Borttagelse af Kjedlens Beklædning, og forsaavidt det ved Attest fra Stedets Øvrighed, legaliseret af vedkommende danske Konsul, godtgjøres, at Prøven i det sidste Aar er foretaget i Udlandet overensstemmende med vedkommende Lands Lovgivning, og at Kjedlen har udholdt Prøven, dog at Attesten iøvrigt indeholder de Oplysninger, der ere fornødne til at bestemme Kjedlernes Overensstemmelse med de her gjældende Forskrifter.

§ 17. Synsmændene skulle efter endt Forretning, der skal omfatte, hvad der er foreskrevet i §§ 2, 3, 4, 6 og 7, afgive en fuldstændig Beretning om den synede Gjenstands Beskaffenhed, de Prøver og Undersøgelser, der ere foretagne,

og de Mangler, de have opdaget. Synsmændenes Erklæring afgives i 2 Exemplarer, af hvilke det ene, der betragtes som originalt, opbevares af Øvrigheden, det andet, forsynet med Øvrighedens Paategning, overgives Rhederen til Vitterlighed. Til Veiledning for Synsmændene bliver af Justitsministeren at udarbejde et Skema.

§ 18. Saafremt Eieren eller Føreren af det synede Skib begjærer Synsforretningen prøvet ved Oversyn, udnævner Justitsministeren hertil det dobbelte Antal af sagkyndige Mænd, hvem der ved Udmeldelsen indhændiges Exemplarer af de i denne Lovs § 2, 3 og 4 omhandlede Anordninger. Oversynsmændene have, naar de ikke i enhver Henseende stadfæste den først foretagne Forretning, at udtale sig om, i hvilke Punkter den stadfæstes, og i hvilke den forandres.

§ 19. For Udførelsen af de i denne Lov omhandlede Synsforretninger tilkommer der Synsmændene til lige Deling:

a) naar Skibets Drægtighed er under 100 Tons . . 30 Kr.

b) naar det er 100 Tons drægtigt eller derover . . 48 -

Denne Betaling udredes af Forretningens Rekvirent eller, naar Synet i Medfør af § 10 begjæres af Politimesteren, fordi Fristen, inden hvilken Synet skulde være foretaget, er oversiddet, af den, hvem Ansvaret for Synets betimelige Foretagelse paahviler.

§ 20. Naar Øvrigheden ifølge § 10 foranstalter en overordentlig Synsforretning, tilkommer der Synsmændene ligeledes den i § 19 ommeldte Betaling, der bliver at udrede af Fartøiets Rheder, saafremt Synsmændenes Erklæring gaa ud paa, at Kjedlen eller Fartøiet skal undergaa en Forandring, forinden det atter tages i Brug; i modsat Fald udredes den af Statskassen.

§ 21. For et Oversyn tilkommer der Oversynsmændene $1\frac{1}{2}$ Gang den i § 19 ommeldte Betaling, der bliver at udrede af Forretningens Rekvirent, saafremt Oversynsmændene i Hovedsagen stadfæste Udfaldet af Synsmændenes Forretning; i modsat Fald udredes de af Statskassen.

§ 22. Naar Synet foretages over $\frac{1}{4}$ Mil fra Synsmændens eller Oversynsmandens Hjem, tilkommer der ham fri Befordring

og derhos, forsaavidt Forretningen varer over 6 Timer, i Dagpenge 6 Kroner for hver Dag.

§ 23. Omkostningerne ved Anskaffelsen af de til Dampkjedlers Prøvelse nødvendige Redskaber afholdes af Statskassen, ligesom ogsaa Bekostningerne ved Redskabernes Transport samt Synsmændenes og Oversynsmændenes Reiser og Dagpenge, jfr. dog § 10. Alle øvrige med Synsforretningen eller Oversynet forbundne Omkostninger afholdes, forsaavidt ikke Andet er bestemt i de foregaaende Paragrafer, af Rekvirenten, der tillige er pligtig at yde al den til Synets Foretagelse fornødne Arbeidshjælp.

§ 24. Hvad de Staten tilhørende Dampfartøier angaar, paaligger det vedkommende Myndigheder, under hvilke de høre, at paase, at de opfylde Bestemmelserne i denne Lov og de i Medfør af samme udstedte Anordninger.

C. Straffebestemmelser m. m.

§ 25. Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold til samme udstedte Anordninger eller af de i Medfør af denne Lovs § 4 trufne Bestemmelser blive, forsaavidt de ikke i Medfør af den øvrige Lovgivning egne sig til høiere Straf, at anse med Bøder fra 10—400 Kroner. Sagerne behandles som offentlige Politisager.

§ 26. Lov angaaende Beskaffenheden af samt Tilsynet med Dampkjedler, Dampmaskiner og Dampskibe af 12te April 1851 ophæves, forsaavidt den vedrører de i denne Lov omhandlede Dampskibe med derhen hørende Dampkjedler.

§ 27. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Juli 1875. Regjeringen bemyndiges til ved Kgl. Anordning at sætte den i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som ifølge disse Øers særegne Forhold maatte findes formaalstjenlige.

XXIII.

Lov af 24de Marts 1875 om Tilsyn med Dampkjedler paa Landjorden.

(Jfr. Justm. Bekj. af 1ste Decbr. 1880.)

§ 1. Enhver Dampkjedel, der paa Landjorden bruges enten som særskilt Dampudviklingsapparat eller til at forsyne en Dampmaskine, skal i Henhold til denne Lovs Bestemmelser være det Offentliges Tilsyn underkastet. Dog ere Dampkjedler, som ikke rumme over 200 Potter, fritagne for saadant Tilsyn, forsaavidt de ere af den Beskaffenhed, som nærmere fastsættes ved Anordning, ligesom Kjedler, der paa Landet udenfor Fabrik- eller anden Industri-Virksomhed benyttes alene som særskilt Dampudviklingsapparat, fritages for Tilsyn, naar de ikke rumme over 500 Potter, og det for Politimesteren godtgjøres, at det høieste Damptryk, hvorunder de kunne komme til at arbeide, ikke overstiger 10 Pd. pr. Kvadrattomme.

(Forandret ved Lov af 2den April 1880.)

§ 2. Enhver det Offentliges Tilsyn underkastet Dampkjedel med tilhørende Dampafledningsrør (jfr. § 15) skal være indrettet overensstemmende med de Forskrifter, som fastsættes ved Anordning, ved hvilken der ogsaa kan gives nærmere Regler for Pasningen af Dampkjedler, der benyttes i Fabrik- og Industri-Virksomhed.

§ 3. For Brugen af Lokomobiler i Nærheden af Bygninger og let antændelige Gjenstande kan der ved Anordning fastsættes nærmere Forskrifter.

§ 4. Enhver det Offentliges Tilsyn undergIVEN Dampkjedel skal synes, forinden den som ny eller efter foretagen Hovedreparation tages i Brug, saa og naar 3 Aar ere hængaaede, siden den sidst blev synet. Lignende Syn skal en faststaaende Dampkjedel undergives, forinden den efter en Flytning tages i Brug. Synet skal gaa ud paa at prøve og undersøge, om Kjedlen fyldestgjør de for Dampkjedlers Indretning ved Anordning fastsatte Forskrifter, og forsaavidt bevægelige Dampkjedler ere bestemte til at benyttes i Nærheden

af let fængelige Gjenstande, om de ere forsynede med saadanne Indretninger, som i Medfør af § 3 maatte blive paabudne ved Anordning.

§ 5. Angaaende Maaden, hvorpaa de i § 4 ommeldte Prøver og Undersøgelser skulle foregaa, kunne nærmere Regler gives ved Anordning.

§ 6. Foretages Prøve og Undersøgelse ikke, forinden Kjedlen er indmuret, lagt i sit Leie eller beklædt, skal Kjedlens Eier eller Bruger borttage, hvad der efter Synsmændenes Skjøn er fornødent til Kjedlens forsvarlige Prøve og Undersøgelse.

§ 7. Ved Syn over Kjedler, der ere forfærdigede i Udlandet, kan Trykprøve forbigaa, naar denne ikke kan foretages uden Borttagelse af Kjedlens Beklædning, og forsaavidt det ved Attest fra Stedets Øvrighed, legaliseret af vedkommende danske Konsul, godtgjøres, at Prøven i det sidste Aar er foretagen i Udlandet overensstemmende med vedkommende Lands Lovgivning, og at Kjedlen har udholdt Prøven, dog at Attesten iøvrigt indeholder de Oplysninger, der ere fornødne til at bestemme Kjedlens Overensstemmelse med de her gjældende Forskrifter.

§ 8. Syn over Dampkjedler kan efter Vedkommendes eget Valg foretages enten paa det Sted, hvor Kjedlen forfærdiges, eller der, hvor den bruges.

§ 9. Til at foretage de paabudne Syn udnævnes to sagkyndige Mænd. Udnævnelsen af Synsmændene foretages i Kjøbenhavn af Magistraten, udenfor Kjøbenhavn af Amtmanden, som er berettiget til at vælge Synsmændene ogsaa udenfor Amtet og til, med Justitsministeriets Tilladelse, at overdrage Udnævnelsen til Magistraten i de større Kjøbstæder. For saavidt Vedkommende ere villige til at modtage Udnævnelse som faste Synsmænd, kan saadan meddeles, dog ikke udover et Tidsrum af 3 Aar.

§ 10. Synsmændene have efter endt Forretning at afgive en fuldstændig Beretning om den synede Gjenstands Beskaffenhed, de Prøver og Undersøgelser, der ere foretagne, og de Mangler, de have opdaget. Synsmændenes Erklæring afgives i 2 Exemplarer, af hvilke det ene der betragtes som originalt,

opbevares af Politimesteren, det andet, forsynet med hans Paategning, overgives Eieren af Kjleden til Vitterlighed. Synsmændenes Beretning staar ved Magt, saalænge de mulig fremhævede Mangler ved den synede Gjenstand ikke ere afhjulpne, eller Beretningen ikke er underkendt ved Oversyn.

§ 11. Saafremt Eieren eller Brugeren af den synede Kjedel kræver Synet prøvet ved Oversyn, udnævner Justitsministeren hertil det dobbelte Antal af sagkyndige Mænd. Udenfor Kjøbenhavn kan Ministeren overdrage Udnævnelsen til vedkommende Amtmand.

Oversynsmændene have, naar de ikke i enhver Henseende stadfæste den først foretagne Forretning, at udtale sig om, i hvilke Punkter den stadfæstes, og i hvilke den forandres.

§ 12. Forinden en under det Offentliges Tilsyn hørende Dampkjedel som ny eller efter foretagen Hovedreparation, eller en faststaaende Dampkjedel efter stedfunden Flytning, tages i Brug, skal der ske Anmeldelse derom til Stedets Politimester.

Enhver, som bliver Eier af en det Offentliges Tilsyn undergIVEN bevægelig Dampkjedel (Lokomotiv eller Lokomobil), skal anmelde dette for Stedets Politimester og forevise den i § 10 ommeldte Udskrift af Synsforretningen. Han er endvidere forpligtet til, naar Dampkjedlen, uden i Løbet af Aaret at have været underkastet Syn eller Eftersyn (se § 15), bruges udenfor Jurisdiktionen, at anmelde dette for Politimesteren og til, naarsomhelst denne forlanger det, at meddele ham Underretning om, hvor Dampkjedlen findes.

Er der ved Synet af en Dampkjedel gjort Udsættelse af Synsmændene, maa Kjleden ikke benyttes, forinden Politimesteren har givet sit Samtykke dertil; dette kan knyttes til den Betingelse, at det ved en ny Synsforretning, hvis samtlige Omkostninger afholdes af Kjledens Brug, er godtgjort, at Manglerne ere afhjulpne.

§ 13. Politimesteren i det Distrikt, hvor en det Offentliges Tilsyn underkastet Dampkjedel er i Brug, har at paase Overholdelsen af Bestemmelserne i denne Lov og de dertil hørende Anordninger, og skal, saafremt den Frist, inden hvilken

Dampkjedler i Medfør af § 4 skulle underkastes gjentaget Syn, overskrides, ufortøvet selv begjære Syn afholdt over vedkommende Kjedel. Politiovrigheden er derhos berettiget til at lade enhver Dampkjedel underkaste et overordentligt Syn, naar den dertil finder særlig Anledning, i hvilket Tilfælde den dog forud skal afgive en Kjendelse, hvori anføres Grundene til de nærede Tvivlsmaal om Kjedlens Beskaffenhed og de foreløbige Undersøgelser, som støtte disse Tvivlsmaal.

§ 14. Det er vedkommende Øvrigheds Pligt at sørge for, at de paabudne Syn og særlig det i foregaaende Paragraf omhandlede overordentlige Syn foretages saa hurtig, at intet uforment Ophold derved foranlediges. Naar Syn begjæres, bør det senest foretages inden 3 Uger, hvorhos der om Foretagelsen, i Mangel af anden Aftale, bør gives Rekvirenten mindst 3 Dages Varsel.

§ 15. Enhver Dampkjedel, der er det Offentliges Tilsyn underkastet, skal ved Politimesterens Foranstaltning en Gang i hvert Aar, i hvilket den ikke i Medfør af Bestemmelserne i §§ 4, 12 eller 13 er bleven synet eller skal synes, til ubestemt Tid undergives et Eftersyn, hvorved det paases, at Kjedlen fremdeles er indrettet overensstemmende med de gjældende Bestemmelser, at Spilledampen bortledes paa en saadan Maade, at den ikke forulemper Naboeiendommene, og at de bevægelige Dampkjedler ere forsynede med de i § 4 nævnte, mod Ildsfare betryggende Indretninger; Trykprøve foretages ikke. Eftersynet, om hvilket der afgives Beretning til Politimesteren, foretages af en efter Reglerne i § 9 udnævnt Sagskyndig. I Fabriker, der ere undergivne Tilsyn af de i Henhold til Lov af 23de Mai 1873 ansatte Arbeidsinspektører, foretages Eftersynet af disse, medmindre Eieren eller Brugeren foretrækker at faae det foretaget efter fornævnte almindelige Regel.

§ 16. For Udførelsen af de i § 4 omhandlede Synsforretninger tilkommer der Synsmændene til lige Deling:

ved en Kjedel, svarende til 20 Hestes Kraft (effektiv)	
eller derover saavelson med Anlæg med 2 eller	
flere særskilte Kjedler	20 Kr.
i andre Tilfælde	12 —

Denne Betaling udredes af Forretningens Rekvirent, eller, naar Synet i Medfør af § 13 begjæres af Politimesteren, fordi Fristen, inden hvilken Synet skulde være foretaget, er oversiddet, af den, hvem Ansvarret for Synets betimelige Foretagelse paahviler.

§ 17. Naar Øvrigheden ifølge § 13 foranstalter en overordentlig Synsforretning, tilkommer der Synsmændene ligeledes den i § 16 ommeldte Betaling, der bliver at udrede af Kjedlens Bruger, saafremt Synsmændenes Erklæring gaar ud paa, at Kjedlen skal undergaa Forandring, forinden den atter tages i Brug; i modsat Fald udredes den af Statskassen.

§ 18. For et Oversyn tilkommer der hver af Oversynsmændene $1\frac{1}{2}$ Gang den i § 16 for Synsmænd fastsatte Betaling, der bliver at udrede af Forretningens Rekvirent, saafremt Oversynsmændene i Hovedsagen stadfæste Udfaldet af Synsmændenes Forretning; i modsat Fald udredes den af Statskassen.

§ 19. Naar Synet foretages over $\frac{1}{4}$ Mil fra Synsmandens eller Oversynsmandens Hjem, tilkommer der ham fri Befordring og derhos, forsaavidt Forretningen varer over 6 Timer, i Dagpenge 6 Kroner for hver Dag.

§ 20. For det i § 15 ommeldte Eftersyn betales Intet af Kjedlens Bruger. Foretages det af en særlig udnævnt Synsmand, tilkommer der denne en Betaling af 6 Kroner, der udredes af Statskassen, foruden fri Befordring og Dagpenge efter Reglerne i § 19. Arbeidsinspektørerne erholde for de af dem foretagne Eftersyn et af Justitsministeren nærmere bestemt, omtrent til en Betaling af 4 Kroner for hvert Eftersyn svarende, Tillæg til deres faste aarlige Løn.

§ 21. Omkostningerne ved Anskaffelsen af de til Dampkjedlers Prøvelse nødvendige Redskaber afholdes af Statskassen, ligesom ogsaa Bekostningerne ved Redskabernes Transport samt Synsmændenes og Oversynsmændenes Reiser og Dagpenge, jfr. dog § 12, sidste Stykke. Alle øvrige med Synsforretningen eller Oversynet forbundne Omkostninger afholdes, forsaavidt ikke Andet er bestemt i de foregaaende Paragrafer,

af Rekvirenten, jfr. § 16 sidste Stykke; der tillige er pligtig at yde al den til Synets Foretagelse fornødne Arbeidshjælp.

§ 22. Af de i denne Lov omhandlede Anordninger blive de fornødne Exemplarer at meddele Synsmændene og Oversynsmændene samtidig med deres Udnævnelse. Et af Justitsministeriet forfattet Uddrag af de vigtigste Bestemmelser om Dampkjedlers Indretning, der kan faas udleveret hos enhver Politimester, skal ved faststaaende Kjedler findes opslaaet paa et lyst Sted i Nærheden af Kjedelrummet.

Ved ethvert Syn eller Eftersyn bør Synsmændene eller Synsmanden medbringe Exemplarer af de i Henhold til denne Lov givne nærmere Bestemmelser og paa Forlangende forevise dem for Kjedlens Bruger.

§ 23. Denne Lov finder ingen Anvendelse paa de det sjællandske Jernbaneselskab og Staten tilhørende Lokomotiver, med Hensyn til hvilke det har sit Forblivende ved de desangaaende gjældende særlige Bestemmelser. Hvad de Staten tilhørende Dampkjedler angaar, paaligger det de Myndigheder, under hvilke de henhøre, at paase, at de opfylde Bestemmelserne i denne Lov og de i Medfør af samme udstedte Anordninger.

Justitsministeren bemyndiges til ved andre end fornævnte Jernbaneanlæg at fritage vedkommende Selskabs Lokomotiver for Tilsyn, naar der ved andre særlige Bestemmelser træffes de fornødne betryggende Foranstaltninger.

Justitsministeren kan endvidere for Tilsynet fritage Dampkjedler, som ere forsikrede i Foreninger, hvis Ordning med Hensyn til Tilsynet Ministeren skjønner at være tilstrækkelig betryggende.

§ 24. Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold til samme udstedte Anordninger blive, forsaavidt de ikke i Medfør af den øvrige Lovgivning egne sig til højere Straf, at anse med Bøder fra 10—400 Kr. Sagerne behandles som offentlige Politisager.

§ 25. Lov angaaende Beskaffenheden af samt Tilsynet med Dampkjedler, Dampmaskiner, og Dampskibe af 12te April

1851 ophæves, forsaavidt den omhandler Dampkjedler paa Landjorden.

§ 26. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Juni 1875. Regjeringen bemyndiges til ved Kgl. Anordning at sætte den i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som ifølge disse Øers særegne Forhold maatte findes formaalstjenlige.

XXIV.

Lov af 15de Mai 1875 om Forandring i Bygningslov for Staden Kjøbenhavn af 21de November 1871.

§ 1. Bygningslov for Staden Kjøbenhavn af 21de November 1871 § 23 forandres saaledes:

Den til Gader af 20 Alens Brede svarende Bygningshøide af indtil 25 Alen, med Tillæg til Gesims efter § 22, jfr. derhos § 27, er tillige den Grændse, som ikke maa overskrides paa Torve og aabne Pladser eller i Gader af over 20 Alens Brede. I Gader paa ikke under 25 Alens Brede og imod Torve og aabne Pladser kan Bygningskommissionen dog paa de Vilkaar, som den maatte fastsætte, tillade, at den anførte Maximums-Høide forøges med indtil 2 Alen for Bygninger, som ikke have Beboelse i Loftsetagen, og som, naar Kjælderenes Loft ligger i det Høieste 1 Alen over Fortoget, indeholde 5 Etager, eller, hvis Kjælderloftet ligger højere, indtil 4 Etager, naar det indrømmede Tillæg alene anvendes til en Forøgelse af Beboelsesetagerens indre Høide.

Kviste til Varers Opheisning, der kun have den dertil fornødne Størrelse, maa overalt opføres over den fastsatte Høide.

§ 2. Istedetfor samme Lovs § 54 træde følgende Bestemmelser:

- a) Ved enhver Eiendom indenfor den indre Linie af de tidligere Volde, samt ved Hjørnegrunde udenfor denne Linie skal mindst $\frac{1}{4}$, men ved andre Eiendomme udenfor bemeldte Linie mindst $\frac{1}{3}$ af hele Grundens Areal

være ubebygget. Justitsministeren kan paa Bygningskommissionens Indstilling udvide de for Byen udenfor Voldlinien gjældende Bestemmelser til saadanne Arealer i den indre By, som af det Offentlige udlægges til Bebyggelse.

- b) Det ubebyggede Areal maa i ingen Retning have mindre Tværmaal end 4 Alen, hvorhos ingen Del af samme, der ved Bygninger er adskilt fra den øvrige Del, maa være mindre end 25 □ Alen.

Fra disse Regler undtages dog de Dele af det ubebyggede Areal, der maatte ligge imellem Forbygningen og Gadelinien. En mindre Brede end 4 Alen kan af Bygningskommissionen tillades imellem Latriner og andre Bygninger, selv om der i disse er anbragt Vinduer.

- c) Hvor Vinduer fra Værelse, Værksted eller Kjøkken vende ud imod det ubebyggede Areal, skal dette idetmindste have følgende Tværmaal:

1. imellem saadanne Vinduer og Nabogrunde: 3 Alen med Tillæg af $\frac{1}{4}$ af Bygningernes Høide;
2. imellem tvende til samme Eiendom hørende, modstaaende Bygninger, der begge have saadanne Vinduer imod Arealet: 3 Alen med Tillæg af $\frac{1}{4}$ af de tvende Bygningers samlede Høide;
3. imellem tvende til samme Eiendom hørende Bygninger, af hvilke kun den ene har saadanne Vinduer imod Arealet: 3 Alen med Tillæg af $\frac{1}{8}$ af de tvende Bygningers samlede Høide, dog ikke under det Tværmaal, som Anvendelsen af Nr. 1 alene angiver.

- d) Hvor de ovenstaaende Bestemmelser om det ubebyggede Areal mindste Tværmaal ikke uden at gribe særdeles forstyrrende ind i Eiendommens Benyttelse kunne bringes til Anvendelse paa Grunde, som forud for denne Lovs Træden i Kraft have været bebyggede, men hvor Bygningerne ere ødelagte af Ildebrand eller ønskes nedrevne til Ombygning, kan Bygningskommissionen tilstede saadanne Afbigelser fra samme, som den skjønner at være tilstedelige under fornødent Hensyn til, at Be-

boelsesleilighederne erholde tilstrækkeligt eller i hvert Fald væsentligt bedre Lys.

- e) Bygningskommissionen kan, hvor Forholdene tale derfor, f. Ex. i Endegavle og i indadgaaende Hjørner paa Bygninger, tillade, at der anbringes Vinduer fra Værelse, Køkken eller Værksted imod et ubebygget Areal af mindre Tværmaal end fastsat i Litr. c. Nr. 1—3, naar dette Areal udgjør en Del af et større til Eiendommen hørende ubebygget Areal, eller staar i Forbindelse med Gaden.

Ligeledes kan Bygningskommissionen tillade, at der ud til Lysningsgaarde, der ikke staa i nogen umiddelbar Forbindelse med andet til Eiendommen hørende ubebygget Areal, anbringes Vinduer, væsentlig bestemte til at skaffe Lys og Luft til Trappe, Korridor eller Køkken, naar de ere mindst 25 □ Alen store, og deres Areal ikke er indbefattet i det ved Litr. a. foreskrevne Minimum af ubebygget Areal.

Fremdeles kan Bygningskommissionen, naar to eller flere Nabogrunde bebygges efter en fælles Plan, tilstede, at dette sker efter Reglerne i Litr. c. Nr. 2 til 3 for en enkelt Eiendom, forsaavidt der ved thinglæste DeklARATIONER overfor det Offentlige tilveiebringes Sikkerhed for, at enhver Eier af nogen af de paagjældende Eiendomme er forpligtet til ikke at foretage saadanne Ændringer i Bygningernes Beliggenhed, Benyttelse, Høide eller deslige, som maatte komme i Strid med den oprindelige Plan for den fælles Bebyggelse.

- f) Forhøielse af en til en Eiendom hørende Bygning kan kun finde Sted, forsaavidt den paagjældende Bygning i den Skikkelse, den vil faae ved Forhøielsen, efter ovenstaaende Regler vilde have kunnet opføres som Nybygning, og, hvor det ubebyggede Areal allerede er mindre end det efter Litr. a. Tilstedelige, maa aldeles ingen Forhøielse af nogen til Eiendommen hørende Bygning finde Sted.

§ 3. Samme Lovs § 64 ændres saaledes:

Indenfor den indre Linie af de tidligere Volde maa ingen ny Kostald anlægges.

Alle Kostalde, ogsaa de allerede nu indrettede, skulle med Hensyn til deres Indretning være de Forskrifter undergivne, som Sundhedskommissionen finder det nødvendigt at give. Kostalde maa ikke anbringes under Beboelsesleiligheder. Saadanne Stalde og Hestestalde maa kun indrettes, hvor Gaardsrummet er mindst en Trediedel af hele Byggegrundens Areal, og hvor Gaardsrummet ved Eiendomme, i hvilke der før 1ste Januar 1872 er indrettet Stalde, er mindre end anført, maa ingen Indskrænkning af Gaardsrummet eller Forhøielse af de til Eiendommen hørende Bygninger finde Sted. De nævnte Stalde maa ikke anbringes i Rum, hvis Gulv ligger under Gaardens eller Gadens Overflade, og der maa være sørget for en fuldstændig Afledning saavel af Urinen som af den daarlige Luft, saaledes at de ikke blive til Besvær for de Omboende.

Hvor Bygningskommissionen skjønner det tilstedeligt, og navnlig hvor der ved Bygningernes Anbringelse paa og om en Hjørnegrund er tilveiebragt et sammenhængende større Gaardareal, kan den tillade Opførelsen af en mindre Hestestald med Vognremise, dog at Høiden til Tagrygningen ikke overstiger 11 Alen, naar der for alle de saaledes til Hjørneejendommen hørende Bygninger haves $\frac{1}{4}$ ubebygget Areal.

§ 4. Denne Lov træder i Kraft 14 Dage fra den Dag, da det Nummer af Lovtidenden, i hvilket Loven kundgjøres, udkommer.

Forsaavidt Approbation maatte være meddelt paa paa-tænkte Byggeforetagender, der staa i Strid med foranstaaende Bestemmelser, taber saadan Approbation sin Gyldighed, hvis Byggeforetagendet ikke paabegyndes inden Loven træder i Kraft.

XXV.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 28de Juni 1875 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkjedler paa Landjorden.

ophævet ved

Justm. Bekj. af 1ste December 1880.

XXVI.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 28de Juni 1875 angaaende nærmere Forskrifter for Tilsynet med Dampfartøier.

I Medfør af Lov om Tilsyn med Dampfartøier af 24de Marts d. A. §§ 2, 4 og 5 fastsættes herved Følgende:

§ 1. Dampkjedlens Ildpaavirkningsflade, hvorved forstaaes hele den Flade af Kjedelens Vægge, Kanaler eller Rør, som er udsat for Ildens eller Røgens umiddelbare Paavirkning, skal overalt være i Berøring med Vand og ligge mindst saa dybt under den normale Vandstand i Kjedlen, som Synsmændene fastsætte.

Ovenstaaende Bestemmelse finder dog ikke Anvendelse paa:

1) Apparater til Overhedning af Damp, der ikke udgjøre Dele af selve Kjedlen, og

2) saadanne Dele af Ildpaavirkningsfladen, som paa Grund af deres forholdsvis ringe Udstrækning og deres Beliggenhed ifølge Synsmændenes Skjøn ingensinde ere udsatte for at blive glødende, selv ved meget stærk Fyring.

Ingen Del af en Kjedelens Ildpaavirkningsflade maa udføres af Støbejern eller Messing. Herfra undtages dog cylindriske Rør af Messing, der ikke ere over 4 Tommer i indvendigt Tværmaal.

§ 2. Kjedelens normale Vandstand skal være angiven ved en tydelig Linie paa Kjedlen, eller, hvis den er beklædt, paa Beklædningen.

For at kunne kontrollere Vandstanden i Kjleden skal der paa denne findes et Apparat, der stadig viser Vandstanden, samt 3 fra dette Apparat fuldstændigt adskilte Prøvehaner, hvis Plads bestemmes af Synsmændene.

Prøvehanerne skulle være saaledes indrettede, at man for at fjerne Kjledsten og andre Urenligheder kan støde i lige Retning igjennem dem.

De ovennævnte Apparater skulle anbringes saaledes, at de med Lethed kunne iagttages af Fyrbøderen.

§ 3. Enhver Dampkjedel skal være forbundet med mindst 1 forsvarligt Vandforsyningsapparat, som er istand til at vedligeholde den normale Vandstand i Kjleden.

Hvor Røret fra et Forsyningsapparat — Føderøret — indmunder i Kjleden, skal der udvendigt paa denne anbringes en særlig selvlukkende Ventil, som hindrer Vandet i at strømme ud af Kjleden igjennem Føderøret.

Dersom Forsyningsapparatet drives af Hovedmaskinen, skal det enten kunne udløses fra denne og drives med Haandkraft eller tillige et særligt Forsyningsapparat haves, der drives enten ved en særskilt Maskine eller med Haandkraft.

Det er tilladt at forsyne flere Kjledler ved et fælles Forsyningsapparat, naar dette er istand til at forsyne saavel hver enkelt Kjedel som alle Kjledlerne tilsammen med den fornødne Vandmængde.

§ 4. Paa enhver Dampkjedel skal anbringes mindst 1 eller, naar Kjledlens Ildpaavirkningsflade er større end 400 Kvadratfod, mindst 2 Sikkerhedsventiler.

Belastningen paa Ventilerne skal tilveiebringes ved Vægte, som trykke paa Ventilerne umiddelbart eller ved Hjælp af Vægtstænger.

(Justm. Bekj. af 9de Mai 1881.)

Belastningen maa ikke være større, end at Dampen aabner Ventilerne, naar den har naaet den største Spænding, som ifølge den af Synsmændene foretagne Prøve med Kjleden (§ 9) maa haves i denne, ligesom Belastningen ikke maa kunne forøges ved Forskydning af Vægten; derfor maa, hvor Be-

lastningen er tilveiebragt ved Vægte paa Vægtstænger, disse ikke have Overlængde.

(Justm. Bekj. af 9de Mai 1881.)

Alle Ventiler skulle iøvrigt være saaledes indrettede, at Dampen i intet Tilfælde kan afkaste Ventilen eller løfte den høiere end en Fjerdedel af Ventilaabningens Diameter udgjør.

Arealet af Sikkerhedsventilens Lysaabning eller Summen af alle Sikkerhedsventilernes Lysaabningers Arealer σ : Summen af Arealerne af de Aabninger, hvorigjennem Dampen, naar alle Sikkerhedsventilerne samtidig løftes, kan strømme ud, maa ikke være mindre end angivet i omstaaende Tabel, der bestemmer Lysaabningen i Kvadrattommer for hver Kvadratfod af Kjeldens Ildpaavirkningsflade i Forhold til den høieste Spænding over Atmosfærens Tryk, som det ifølge Synsmændenes Prøve er tilladt at have i Kjelden.

Største tilladte Trykforskjel paa Kvadrattommen.	0 til 7 Pd.	7 til 14 Pd.	14 til 21 Pd.	21 til 28 Pd.
Areal af Lysaabningen for hver Kvadratfods Ild- paavirkningsflade	Kvadrattommer			
	0,0707	0,0485	0,0369	0,0298
Største tilladte Trykforskjel paa Kvadrattommen.	28 til 35 Pd.	35 til 42 Pd.	42 til 49 Pd.	49 til 56 Pd.
Areal af Lysaabningen for hver Kvadratfods Ild- paavirkningsflade	Kvadrattommer			
	0,0250	0,0215	0,0189	0,0168

Største tilladte Trykforskjel paa Kvadrattommen.	56 til 63 Pd.	63 til 70 Pd.	70 til 77 Pd.	77 til 84 Pd.
Areal af Lysaabningen for hver Kvadratfods Ild- paavirkningsflade	Kvadrattommer			
	0,0152	0,0138	0,0127	0,0117
Største tilladte Trykforskjel paa Kvadrattommen.	84 til 91 Pd.	91 til 98 Pd.	98 til 105 Pd.	105 til 112 Pd.
Areal af Lysaabningen for hver Kvadratfods Ild- paavirkningsflade	Kvadrattommer			
	0,0109	0,0102	0,0096	0,0091

Veien for Dampen fra Kjedlen til Sikkerhedsventilerne og fra disse til den fri Luft maa paa intet Sted have mindre Tværnsitsarealer end Sikkerhedsventilernes Lysaabninger.

Kjedler med flade eller indbuede Sider eller Bunde skulle være forsynede med en Luftventil, saafremt ikke de nævnte Dele af Kjedlen have saa stor Styrke i Forhold til deres Udstrækning, at de efter Synsmændenes Skjøn kunne modstaa Atmosfærens Tryk udvendig fra.

§ 5. Enhver Kjedel skal være forsynet med en efter Synsmændenes Skjøn forsvarlig Maaler for Dampens Spænding. Paa denne Maaler skal anbringes et tydeligt Mærke, som angiver den høieste i Kjedlen tilladte Dampspænding.

Paa Fartøier med helt Dæk skal der umiddelbart paa Kjedlen anbringes en fra Dækket let tilgængelig Ventil, hvorved Dampen kan afspærres fra Maskinen.

§ 6. Paa enhver Dampkjedel skal Fabrikkens Mærke og Løbenummer eller andre Mærker, hvorved Kjedelens Identitet aldeles utvivlsomt kan godtgjøres, samt det Aar, i hvilket den er forfærdiget, være angivet paa en solid og iøinefaldende Maade.

§ 7. Paa Kjelder, der lovligt ere tagne i Brug før den 1ste Juli d. A., komme Bestemmelserne i § 1, sidste Stykke, § 2, § 3, 2det Stykke og § 4, 5te Stykke ikke til Anvendelse, forsaavidt Kjelderne iøvrigt ere overensstemmende med de i Lov af 12te April 1851 givne Forskrifter.

§ 8. Forinden en Dampskibskjedel første Gang prøves her i Landet, skal Rekvirenten af Forretningen med Begjæringen om Synets Foretagelse aflevere en in duplo affattet nøiagtig Beskrivelse af Kjedlen med Angivelse af Ristens og Ildpaavirkningsfladens Størrelse i Kvadratfod, samt hvor stor en Del af Ildpaavirkningsfladen, der ligger over den normale Vandstand; ligeledes opgives den største Spænding af Dampen over Atmosfærens Tryk, som Kjedlen ved Brugen vil blive underkastet.

Beskrivelserne indhændiges Synsmændene til Brug ved deres Forretning, forsynes af disse med Paategning og hæftes ved de tvende Exemplarer af Synsforretningen (Lov af 24de Marts d. A. § 10). Ved enhver efterfølgende Synsforretning skal det Eieren tilhørende Exemplar af den første Synsforretning med vedhæftet Beskrivelse af Kjedlen være tilstede.

§ 9. Ved Synsforretningen skulle Synsmændene undersøge om alle ved denne Anordning truffne Bestemmelser om Kjedlen ere iagttagne, samt underkaste denne en Trykprøve.

Trykprøven foretages saaledes:

Alle Aabninger paa Kjedlen, som ikke skulle benyttes ved Prøven, tillukkes. En af Synsmændene medbragt Trykpumpe med Sikkerhedsventil sættes i Forbindelse med Kjedlen, denne fyldes helt med Vand, og Kjedelens Sikkerhedsventil eller Sikkerhedsventiler belastes med et Tryk, svarende til den i Henhold til § 8 opgivne høieste Spænding i Kjedlen.

Der indpumpes dernæst Vand i Kjedlen, og hver Gang Vand paa Grund af den stigende Spænding i Kjedlen udstømmer

fra den største Del af den til Trykpumpen hørende Ventil Omkreds, forøges Belastningen paa denne Ventil, og det undersøges samtidigt, om den til Kjleden hørende Trykmaaler angiver en Spænding svarende til den Belastning, hvorved Trykpumpens Sikkerhedsventil hver Gang er bleven løftet.

Naar Belastningen paa Trykpumpens Sikkerhedsventil har naaet en Størrelse svarende til den ovenanførte høieste Dampspænding i Kjleden, efterses om Vand udstømmer samtidigt fra den største Del af Omkredsen af saavel Kjledens som Trykpumpens Sikkerhedsventiler.

Indpumpning af Vand i Kjleden standses nu, Forbindelsen imellem Kjedel og Trykmaaler lukkes, og Kjledens og Trykpumpens Sikkerhedsventiler belastes med et Tryk, som er $\frac{5}{3}$ Gange saa stort som det Tryk, Dampen ved den ovennævnte høieste Spænding vil udøve.

Indpumpning af Vand i Kjleden fortsættes derpaa indtil Trykket i Kjleden er saa stort, at Vand udstømmer fra den største Del af Omkredsen paa Trykpumpens Sikkerhedsventil.

Dette Tryk i Kjleden vedligeholdes saa lang Tid, som er nødvendig til at Synsmændene kunne overbevise sig om, at der paa intet Sted af Kjleden udstømmer Vand i anden Form end Taage eller enkelte Draaber, samt at Kjleden ikke har erholdt nogen større Formforandring.

Ere disse Betingelser ikke opfyldte eller Kjleden ved Prøven har erholdt en blivende Formforandring, undersøge Synsmændene, saafremt det forlanges, hvor stort et Tryk Kjleden kan udholde uden at lade Vand strømme ud i anden Form end Taage eller enkelte Draaber, samt uden at faa større eller blivende Formforandringer, og Kjleden maa da kun benyttes paa Betingelse af, at Dampen i Kjleden ingen- sinde kommer til at udøve et større Tryk end $\frac{3}{5}$ af det, hvormed den er prøvet og fundet tilstrækkelig stærk og tæt.

Er en Kjedel prøvet i Udlandet, fastsættes det høieste tilladte Damptryk i Kjleden ligeledes til $\frac{3}{5}$ af det, hvormed Kjleden er prøvet.

Naar det høieste tilladelige Damptryk i Kjleden saaledes er fastsat, og Sikkerhedsventilerne og deres Belastning ere

indrettede i Overensstemmelse med dette Tryk, mærkes saavel Sikkerhedsventilerne som de til deres Belastning tjenende Apparater med Stempler, hvorved paa selve Ventilen angives Ventilaabningens Diameter i danske Tommer, paa Vægtstængerne disses fulde Længde i danske Tommer, og paa Vægtlodderne, der tjene til Belastning af Ventilerne, deres Vægt i danske Pund.

§ 10. Ethvert Passagerdampskib, der er forsynet med Dæk, skal være udrustet med Baade i følgende Omfang:

			Længde.	Brede.
Skibe under 60 R. Tons	1 Baad . . .		14'	4'9"
— imellem 60—200 R. T.	2 Baade . . .	}	1—14'	4'9"
			1—18'	5'6"
— over 200 og ikke over 300 R. T.	} 3 — . . .	}	1—16'	5'3"
			1—20'	5'9"
			1—22'	6'0"
— over 300 og ikke over 500 R. T.	} 4 — . . .	}	1—16'	5'3"
			2—22'	6'0"
			1—24'	6'6"
— over 500 og ikke over 800 R. T.	} 4 — . . .	}	1—18'	5'6"
			2—24'	6'6"
			1—26'	7'0"
— over 800 R. T.	5 — . . .	}	1—18'	5'6"
			2—24'	6'6"
			2—26'	7'0"

Afvigelser i Fartøiernes Dimensioner kunne indrømmes af Synsmændene, saafremt en tilsvarende Bæreevne er tilstede.

Forsaavidt Skibet har 3 Baade eller derover, skal den største af dem være synkefri.

§ 11. Nitroglycerin, Dynamit og lignende Sprængstoffer maa aldeles ikke medføres paa Passagerdampfartøier; eiheller maa disse Skibe medføre saadanne Tændstikker, som det ved Lov af 14de Februar 1874 er forbudt at forfærdige eller indføre her i Landet; andre Tændstikker skulle være opbevarede i forsvarlig tætte Beholdere.

Krudt og Fyrværkerisager i større Kvantiteter end for-

nødent til Skibets egen Forsyning, Svovlsyre, Salpetersyre og lignende ætsende flydende Stoffer, samt Stenolie, Terpentin, Kamfin og lignende letantændelige flydende Stoffer, maa paa Passagerfartøier kun have som Dækslast, forsaavidt de opbevares i et hertil paa Dækket indrettet og for Passagererne utilgængeligt, vandtæt, fra den øvrige Del af Dækket adskilt Rum, og forsaavidt de nævnte Gjenstande ere anbragte i aldeles forsvarlige Beholdere. Under Dæk maa de nævnte Gjenstande kun medføres, forsaavidt de anbringes i forsvarlige tætte Beholdere i Aflukker, der dels ved fuldkommen vandtætte Skotter ere adskilte fra Maskinrummet og de til Ophold for Passagererne bestemte Rum, dels kunne aflukkes saaledes, at Tilgang af Luft til samme kan forhindres.

Hø og Halm maa paa Passagerdampfartøier kun medtages som Dækslast i pressede Baller.

Foranstaaende Bestemmelser træde i Kraft fra 1ste Juli d. A.

XXVII.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 8de September 1875 om Udvidelse af Bestemmelserne i §§ 19 og 21 af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868.

(Jfr. Justm. Bekj. af 28de December 1876 og 3die August 1886.)

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 tillagte Bemyndigelse til at udvide Bestemmelserne i §§ 19 og 21 af bemeldte Lov til andre end de der nævnte Stoffer fastsættes det herved:

1) At Bestemmelserne i § 19 herefter komme til Anvendelse paa Stenolie (Petroleum), Terpentin, Kamfin og lignende Belysningsvædske, Æther, Petroleumsnafta, Harpixer eller Gummier, opløste i Terpentin samt alle flydende Kulbrinter, der antændes mindst ligesaa let som de Belysnings-

vædsker, der i Henhold til Lov af 26de November 1870 skulle mærkes „farlig“, og

2) at Bestemmelserne i § 21 herefter komme til Anvendelse paa Spirituosa, Tjære, Petroleumsaffald. Harpixer, Gummi og Gummiharpixer.

XXVIII.

Justitsministeriets Cirkulære af 29de Oktober 1875 angaaende Forstaaelsen af Lov af 14de Februar 1874 om Forbud mod visse Tændstikker m. m.

Medens Lov om Forbud mod visse Tændstikker m. m. af 14de Februar f. A. ikke fordrer, at Tændstikkerne skulle være antændelige alene ved Afstrygning paa en præpareret Strygeflade, turde det paa den anden Side anses for givet, at Tændstikker, der i Reglen, altsaa af de Fleste, hvem de falde i Hænderne, kunne tændes paa næsten enhver ikke til Afstrygning bestemt Flade, navnlig Gulve og Mure, ere i Strid med Loven, uden Hensyn til, at de ledsages i Forhandlingen af præparerede Flader og angives at være bestemte til at stryges paa disse.

Da der imidlertid forhandles Tændstikker, som omtrent af Enhver kunne antændes ved Afstrygning paa de almindeligst forekommende Flader, og der efter hvad Ministeriet har erfaret har hersket Tvivl, om der af det Offentlige kunde skrives ind herimod, saa finder Ministeriet sig foranlediget til at meddele, at det anser Forfærdigelse og Forhandling af Tændstikker, der, selv om de angives at være bestemte til at afstryges paa en særegen Strygeflade, dog vise sig at kunne antændes ved et sædvanligt Strøg paa de almindeligst for Haanden værende ikke tilberedte Flader, navnlig Gulve og Vægge, for at være i Strid med Loven af 14de Februar f. A., og at der, naar saadanne Tændstikker forfærdiges og forhandles, bør skrives ind ved at drage Forfærdigerne og Forhandlerne til Ansvar.

Da der imidlertid er Grund til at antage, at Lovens Mening har været Gjenstand for en udbredt Misforstaaelse, vil

Ministeriet ikke finde Noget at erindre imod, at saadant Ansvær først gjøres gjældende, naar det 3 Maaneder efter Offentliggjørelsen af nærværende Cirkulære viser sig, at saadanne Tændstikker fremdeles forekomme i Handelen.

Placat af 16de December 1876 om Indretning af Tændstikfabrikker i Kjøbenhavn, se Side 126.

XXIX.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 28de December 1876 om Tillæg til Bestemmelserne i § 19 af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868.

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 tillagte Bemyndigelse fastsættes herved Følgende:

De i § 19 af Lov af 15de Mai 1868 om Brandvæsenet i Kjøbenhavn indeholdte Bestemmelser skulle ogsaa komme til Anvendelse paa alle, selv fuldstændig midlertidige Oplag af de i denne Paragraf, saaledes som den er udvidet ved Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 8de September 1875, nævnte Varer. Al Losning og Ladning af saadanne Varer skal som Følge deraf foregaa fra Vogn eller lovligt Oplag til Skib eller omvendt, uden nogen midlertidig Oplægning paa Gade, Plads eller i Gaard. (Jfr. Bekj. 3die August 1886).

XXX.

Bekjendtgjørelse af 1ste Februar 1877 om et af Justitsministeriet stadfæstet Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn.

I Henhold til § 38 i Lov af 21de Marts 1873 om Brandvæsenet i Kjøbstæderne med Undtagelse af Kjøbenhavn stadfæstes herved følgende af vedkommende Kommunalbestyrelse vedtagne Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn:

§ 1. Ved en Vedtægt, som affattes af Kommunalbestyrelsen og stadfæstes af Amtmanden, fastsættes for Frederiksberg Sogn inden den 1ste April 1877 de nærmere Regler for:

a) De Brandredskaber, som skulle være tilstede og vedligeholdes for Kommunens Regning;

b) De Brandredskaber, som det paahviler Grundeierne at anskaffe og vedligeholde; disse Redskaber skulle altid forblive ved Eiendommen, og der maa i dem ikke gives særligt Udlæg, hverken for Skatter eller for anden Gjæld;

c) Brandkorpsets Ordning og Tjenestepligt;

d) Den for Brandvæsenet fornødne Vandforsyning og Vandtilførsel;

e) Brandvisitationerne;

f) Det til Opdagelse af udbrydende Ild fornødne Natte-tilsyn og Brandallarmeringen;

g) Den almindelige Forsigtighed, som vil være at iagttage med Hensyn til de i dette Reglements §§ 7, 12, 14 og 20 omhandlede Forhold.

Tjenestepligt i Brandkorpset paahviler enhver Mandsperson imellem 20 og 50 Aars Alder, der ikke paa Grund af Svaghed eller i Henhold til særlige Bestemmelser i Vedtægten derfor er fritagen; dog kan Aldersgrænsen i Vedtægten nedsættes til 45 Aar. Kjørsel i Brandvæsenets Tjeneste kan paalægges Enhver, der holder Hest og Vogn, dog kun imod Betaling for Kjørsler udenfor Kommunens Grændser.

Af de i Brandkorpset Tjenestepligtige dannes en egen Ordensafdeling med Forpligtelse til ved Ildebrande at bidrage til Ordens Overholdelse.

Naar Enighed ikke kan tilveiebringes imellem Kommunalbestyrelsen og Amtmanden om Indholdet af Vedtægten, forelægges den opstaaede Meningsulighed Justitsministeren til Afgjørelse. Dog kan der ikke i Vedtægten optages nogen Bestemmelse angaaende en ny Ordning af Brandvæsenet, Anskaffelsen af flere eller Indførelsen af nye Arter af Brandredskaber, hvorved forøget Udgift vil blive paaført Kommunens Kasse, naar Kommunalbestyrelsen erklærer sig derimod.

§ 2. Vedtægten trykkes paa Kommunekassens Bekostning og bringes til almindelig Kundskab overensstemmende med de Forskrifter, som indeholdes i Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 6te November 1873.

Forandringer i Vedtægten og Tillæg til samme tilveiebringes og offentliggøres paa samme Maade som den oprindelige Vedtægt.

§ 3. Den umiddelbare Styrelse af Kommunens Brandvæsen paahviler Brandkommissionen. Denne bestaar af Politimesteren som Formand, 2 Medlemmer af Kommunalbestyrelsen, valgte for 3 Aar, Branddirektøren og en Brandinspektør, der beskikkes og afskediges af Kommunalbestyrelsen, og hvis Tjenesteforhold og Lønningsvilkaar bestemmes i Vedtægten. Brandkommissionen skal aarlig forelægge Kommunalbestyrelsen et Overslag over Brandvæsenets Udgifter; den har at anvende de Brandvæsenet bevilgede Beløb paa hensigtsmæssig Maade, at drage Omsorg for, at Brandvæsenet i det Hele holdes i en saadan Orden, at det til enhver Tid kan fyldestgjøre sin Opgave, samt at vaage over, at Brandpolitiforskrifterne overholdes, og at Overtrædelser deraf paatales.

Brandinspektøren fører det umiddelbare Tilsyn med Kommunens Brandredskaber, forestaar og leder Brandvisitationerne og har Kommandoen over Brandkorpset. Hvem der i Brandinspektørens Forfald, eller naar han ikke er tilstede, træder i hans Sted, fastsættes ved Vedtægten.

§ 4. Udgifterne til Kommunens Brandvæsen udredes af Kommunekassen, dog saaledes at den almindelige Brandforsikkring for Landbygninger deltager i Udredelsen af disse Udgifter i Henhold til Justitsministeriets Skrivelse af 15de Marts 1866 og senere Bestemmelser.

§ 5. Enhver er pligtig med tilbørlig Forsigtighed at omgaas med Ild og Lys og med Alt, hvad der kan fremkalde eller befordre Ildebrand. Saa skal og enhver Husfader eller Husbond paase, at hans Børn, Tyende eller andre Personer, der høre til hans Husstand, eller som i hans Tjeneste have Forretninger i hans Hus, i saa Henseende udvise forsvarligt Forhold. Det skal endelig ogsaa paaligge Huseiere at være

opmærksomme paa og saavidt muligt at afværge eller forhindre Tilsidesættelse af foranførte Bestemmelser fra deres Leieres eller Husbeboeres Side.

§ 6. Det forbydes udtrykkelig:

at henlægge letfængende Ting, saasom Hør, Hamp, Hø, Halm og deslige, tæt ved Ildsteder eller opad Røgledninger fra saadanne;

at ryge Tobak eller bære tændt Lys eller Lampe, der ikke er indesluttet i forsvarlig Lygte, eller bære Gløder eller anden Ild, der ikke er forvaret i lukket Ildkasse, i Stalde eller paa andre Steder, hvor der findes Hø, Halm eller andre letfængelige Gjenstande i større Mængde;

at eftersøge Utætheder i Gasledninger ved Hjælp af Lys, medmindre det sker ved en af Gasværkets Folk eller en kyndig Haandværker;

i Bygninger at opbevare Aske og andet Affald fra Ildsteder enten ublandet eller blandet med Feieskarn og deslige, undtagen i Kar af Metal, Sten eller Ler, eller at udkaste Saadant paa Møddinger, før enhver Fare for Antændelse er fjernet ved Paagydelse af Vand eller paa anden Maade;

at affyre Skydevaaben i Nærheden af Bygninger eller Stakke og andre lignende letantændelige Gjenstande;

at afbrænde Fyrværkerisager saavel som at illuminere med Fakler eller Begkrandse uden Politiets Tilladelse;

at antænde Halmdynger eller andre Dynger af forbrændeligt Affald eller andre forbrændelige Gjenstande uden Politiets Tilladelse.

§ 7. Anvendelsen af flyttelige og midlertidige Ildsteder paa Gade og offentlig Plads eller Vei er kun tilladt under lagttagelse af de i Vedtægten foreskrevne almindelige Forsigtighedsregler. Brandinspektøren har derhos at føre særligt Tilsyn med saadanne Ildsteder og kan i enkelte Tilfælde forbyde dem, naar Brandfare maatte være at befrygte.

§ 8. Enhver Eier er ansvarlig for, at alle Skorstenene i de ham tilhørende Bygninger behørig vedligeholdes. Hvor ofte Skorstene skulle renses, fastsættes af Kommunalbestyrelsen;

dog ere Skorstene, til hvis Fyrsteder der udelukkende bruges Stenkul eller Cokes og Cinders, fritagne for Skorstensfeining.

Rensningens Udførelse tilkommer de af Kommunalbestyrelsen antagne Skorstensfeiere, og Ansvar^{et} for Rensningens Udførelse paahviler vedkommende Skorstensfeier, hvorimod der paahviler Eieren Ansvar, saafremt han lægger Hindringer i Veien for Rensningens Udførelse eller ved Afgivelse af urigtige Forklaringer giver Anledning til, at Feiningen af Skorstene ikke foretages til de fastsatte Tider.

At udbrænde Skorstene er ikke tilladt uden Samtykke af Brandinspektøren og under lagttagelse af de Forsigtighedsregler, han finder Anledning til at foreskrive.

§ 9. For Renholdelse af Kakkellovnrør og andre til Skorstene førende Røgledninger er den ansvarlig, der beboer den Leilighed, til hvilken Røgledningerne høre, saafremt han enten er Eier eller Leier med mindst et Fjerdingsaars Opsigelse. Har den, der beboer Leiligheden, leiet med kortere Opsigelse, paahviler Ansvar^{et} den, af hvem han har leiet, hvad enten denne er Eier eller Leier.

Ansvar^{et} for, at deslige Røgledninger vedligeholdes i saadan Stand, at de ikke medføre Brandfare, paahviler i Forening med Eieren tillige Leieren, naar denne ikke betimelig har anmeldt en ham bekjendt Mangel for Eieren eller i fornødent Fald for Brandinspektøren.

Den, der bevislig har overdraget Renholdelsen af samtlige Kakkellovne og Kaminer i de af ham beboede Leiligheder til en af Kommunalbestyrelsen antagen Skorstensfeier, fritages for alt Ansvar for Renholdelse af disse med tilhørende Røgledninger.

§ 10. Efter Indstilling af Brandinspektøren antager og afskediger Kommunalbestyrelsen det fornødne Antal Skorstensfeiere og fastsætter den dem tilkommende Betaling, der, forsaavidt den ikke er bestemt til et fast aarligt Vederlag af Kommunekassen, kan inddrives ved Udpantning. Kommunalbestyrelsen fastsætter de nærmere Forskrifter for deres Virksomhed.

De af Kommunalbestyrelsen antagne Skorstensfeiere og

deres Medhjælpere kunne i Tilfælde af Forseelser imod deres Instrux anses af Brandkommissionen med Bøder indtil 40 Kr. eller Suspension indtil 2 Maaneder, forsaavidt ikke Tilfældet efter sin Beskaffenhed bør medføre højere Straf og Paatale ved Domstolene.

§ 11. Med Hensyn til Kakkellovne og Kaminer, som herefter opsættes, gjælde følgende Regler:

1) de maa ikke anbringes nærmere end 8 Tommer til Træværk, hvilken Afstand dog for Ovne af Porcellæn indskrænkes til 4 Tommer;

2) de skulle staa paa en Fod af fuld Mur eller paa en Jernfod; er der i Kakkellovnens Bundflade en Rist, altsaa i Foden en Askeskuffe, og Kakkellovnen er anbragt paa en hul Jernfod, skal der umiddelbart under Askeskuffen og mindst 2 Tommer fra Gulvet anbringes en Jernplade, der nøiagtig udfylder Foden;

3) Gulvet skal foran Indfyringen i en Afstand af mindst 12 Tommer og til Siden eller bagtil fra Indfyringen i en Afstand af mindst 6 Tommer være belagt med uantændeligt Materiale;

4) Rørene fra dem skulle føres ind i murede Rør og maa ikke komme Loftet eller Træværk nærmere end 8 Tommer.

De under Nr. 1, 3 og 4 givne Forskrifter komme ogsaa til Anvendelse paa Komfurer.

Afviselser fra Paragrafens Bestemmelser kunne indrømmes af Brandkommissionen, naar der er truffet anden Foranstaltning, der udelukker Brandfare.

§ 12. Brænde, Stenkul, Tørv og andet Brændsel maa, forsaavidt det ikke er bestemt til Brug i Husholdning og i daglig Næringsdrift, ikke oplægges udenfor Hus, naar Brandkommissionen finder, at saadant er forbundet med Brandfare. Større Oplag af Tømmer og Bræder samt Halmstakke udenfor Hus maa kun have paa saadanne Steder, som Brandkommissionen anser for passende, og i Øvrigt under de i Vedtægten fastsatte Betingelser.

§ 13. Af Krudt, Fyrværkerisager og Skydebomuld maa Ingen i sit Hus eller samlet paa et Sted have mere end 10

Pd., der skulle gjemmes i et laaset Blik- eller Kobberrum og være ophængt under Taget over Hanebjælkerne. Imidlertid kan herfra gjøres Undtagelse med Hensyn til en Beholdning af indtil 4 Pd., som det skal være tilladt at have i Butikken eller det Lokale, hvor der arbeides med de paagjældende Stoffer, men som ogsaa der skal holdes opbevaret i laasede Blik- eller Kobberkar.

Beholdninger af over 10 Pd. af de nævnte Stoffer og enhver som helst Beholdning af Nitroglycerin, Dynamit og lignende Sprængstoffer, maa ikke uden særlig dertil af Justitsministeriet meddelt Tilladelse opbevares undtagen i Krudttaarne.

Nærmere Bestemmelser om Tilsynet med dem, der handle med Krudt, kunne fastsættes af Justitsministeriet.

Disse Regler skulle dog ikke finde Anvendelse for Militæretatens Bygninger. De Forholdsregler, der i disse Bygninger ville være at følge ved Opbevaring af Krudt m. m., fastsættes efter Forhandling mellem Justitsministeriet og de militære Ministerier.

§ 14. Oplag, saavel midlertidige som vedvarende, af Stenolie (Petroleum), Terpentin, Kamfin og lignende Belysningsvædske maa ikkun have paa saadanne Steder, hvor de efter Kommunalbestyrelsens Skjøn ikke antages at medføre særlig Brandfare.

Dette gjælder dog ikke Oplag under 20 Tdr. (3,500 Potter), naar de ere anbragte under Jordens Overflade og under ubeboede Bygninger, og skulle derhos de Handlende og Fabrikanter være berettigede til at opbevare indtil 800 Potter af de nævnte Stoffer paa Træ eller Flasker i Udsalgs- eller Værksteder, der ere anbragte i beboede Bygninger, men under Jordens Overflade, og indtil 200 Potter af de samme Stoffer i Udsalgs- og Værksteder, der ere anbragte over Jordens Overflade.

Med Hensyn til samtlige Oplag blive de i Vedtægten foreskrevne almindelige Forsigtighedsregler at iagttage, og derhos kan Brandinspektøren i særlige Tilfælde paabyde yderligere Forsigtighedsregler.

§ 15. Inden en Maaned efter dette Reglements Træden i Kraft skal Enhver, som har en Beholdning af over 4 Pd. Krudt, Fyrværkerisager og Skydebomuld eller af over 200 Potter af de i § 14 nævnte Stoffer gjøre skriftlig Anmeldelse til Brandinspektøren derom med Opgivelse af Beholdningens Størrelse og den Bygning, hvori Beholdningen findes.

Lignende Anmeldelse skal, naar Nogen, som ikke hidtil har havt Beholdninger af den nævnte Art, agter at anlægge saadanne, eller naar Beholdninger flyttes, finde Sted inden 3 Dage efter at Beholdningen har naaet den nævnte Størrelse eller efter at Flytningen er foregaaet.

Ved Brandvisitationer skulle Krudtbeholdninger paa over 4 Pd. forlanges foreviste.

§ 16. Større Oplag af Spirituosa, Tjære og brændt, men ulæsket Kalk ere undergivne Brandkommissionens Tilsyn, og ere Oplagshavere af de nævnte Gjenstande med Hensyn til Oplagsstedet, Oplagets Størrelse og Forsigtighedsreglers Iagttagelse pligtige at efterkomme de Forskrifter, som Brandkommissionen maatte finde Anledning til at give.

§ 17. Til særdeles brandfarlige Næringsveie henregnes:

1) Fabriker, hvori tilvirkes eller behandles let exploderende og let antændelige Legemer, saasom Krudtmøller, Nitroglycerinfabriker, Skydebomuldsfabriker, samt Knaldsølv- og Fænghættefabriker og større Fyrværkerifabriker;

2) Fabriker, hvori tilvirkes eller anvendes flygtige og let antændelige Stoffer i større Mængde, og hvori tillige anvendes aaben Ild, saasom alle Fabriker, der tilvirke Belysningsvædske, hvad enten den tilvirkes af Terpentin, Terpentinolie, Stenolie, Biprodukter fra Gasværker, Harpix, Kautschouk eller andre lignende Stoffer, Spritfabriker, Gasværker, Parafinoliefabriker, Ferniskogerier, Trankogerier, Beg- og Tjærekogerier;

3) Fabriker for Tilvirkning af Fyrstikker af alle Slags, af Ildsten og Ildtændere.

De under Nr. 1 anførte Fabriker maa ikke anlægges uden Justitsministeriets Tilladelse. Ved Anlæget af de under Nr. 2 og 3 anførte Fabriker kan det, forsaavidt de drives i større Omfang, af Brandkommissionen fordres iagttaget, at de skulle

anlægges i isolerede Bygninger, der ligge i en saadan Afstand saavel fra andre Bygninger som fra anden Mands Grund, som af Brandkommissionen findes passende. Samtlige ovennævnte Fabriker, saavel de nuværende som de, der herefter oprettes, skulle derhos med Hensyn til deres Indretning og Drift være underkastede saavel de reglementariske Bestemmelser, der indeholdes i Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 10de Januar 1874 eller der senere af Justitsministeriet maatte blive fastsat som de særlige Forskrifter, det af Brandkommissionen anses nødvendigt at give til Forebyggelse af Brandfare; navnlig kan det fordres, at der ved deslige Værksteder og Fabriker have Sprøiter og andre Brandredskaber tilstede samt en for Ildebrandstilfælde tilstrækkelig Vandforsyning. Endelig kunne saadanne Etablissementer underkastes Syn af Sagkyndige, saa ofte Brandkommissionen finder saadant fornødent.

§ 18. Ligesom Flytning af Næringsbrug og Fabriker, der henhøre til de særdeles brandfarlige Næringsveie, ikkun kan tilstedes under de for nye Anlæg gjældende Betingelser, saaledes gjælder det samme om Gjenoptagelsen af Driften af saadanne Næringsbrug eller Fabriker, naar de have været nedlagte i 2 Aar eller derover.

§ 19. Naar Værksteds- og Fabrikbygninger, der henhøre til de særdeles brandfarlige Næringsveie, skulle underkastes Ombygning eller Tilbygning, bliver det at anmelde for Brandkommissionen, der bestemmer, om Ombygningen eller Tilbygningen kan anses for saa væsentlig, at de i denne Lov for nye Anlæg givne Forskrifter derpaa skulle komme til Anvendelse.

§ 20. Værksteder til flere end 2 Arbeidere for Snedkere, Stolemagere, Fortepianofabrikanter, Forgyldere og andre Haandværkere, der arbeide i Træ, skulle være adskilte fra tilstødende Beboelsesleiligheder ved Vægge, der ere af Mur eller rørede og pudsede, og naar der findes Beboelsesleiligheder over eller under saadanne Værksteder, skulle Lofterne henholdsvis i Værkstedet eller i det underliggende Lokale være gibsede.

Naar der i saadanne Værksteder findes aabne Ildsteder, Kaminer, Kakkelovne eller Limovne, skulle de aabne Ildsteder

og Kaminer være forsynede med Jerndøre og en Gulvplade af uforbrændeligt Materiale af 18 Tommers Brede; Kakkellovne og Limovne skulle staa paa en Gulvplade af uforbrændeligt Materiale, som til hver Side er $13\frac{1}{2}$ Tomme bredere end Ovnene, ligesom der udenfor Fyrdøren skal anbringes en Metal-kasse af 18 Tommers Høide, der er saaledes fastgjort til Ovnene, at Ild fra Fyrdøren maa falde i Kassen. Endvidere skal der i saadanne Værksteder findes en Vandhane eller en med Vand fyldt Vandbeholder af passende Størrelse, to Brand-spande og en Svaber.

I Øvrigt forholdes med Benyttelsen af de omhandlede Værksteder samt af de dertil hørende Oplag af Træmateriale overensstemmende med de i Vedtægten givne Forskrifter.

Hvor Omstændighederne tale derfor, kan Brandkommissionen tilstaa indtil 2 Aars Frist fra Reglementets Træden i Kraft at regne med at efterkomme de i denne Paragraf indeholdte Bestemmelser, fra hvilke derhos Afvigelser kunne tilstaas af Brandkommissionen, naar samme finder, at der paa anden ligesaa fyldestgjørende Maade er truffet Anstalt til at forebygge Brandfare.

§ 21. For efternævnte Næringsveie, nemlig:

- 1) Fabriker, hvori anvendes megen Ild, saasom Bagerier, Bryggerier, Maltgjørerier, Korntørringsovne, Brændevinsbrænderier, Sukkerraffinaderier, Olieraffinaderier, Sæbesyderier, Farverier, Glas-, Porcellæns- og Fajancefabriker, Pottemagerier, Teglovne, Kalkovne, Jern- og Metalstøberier, Klokkestøberier, Maskinfabriker, Tørrestuer, som opvarmes med aaben Ild eller med Ovne, Fabriker med Dampkjedler af 6 Hestes Kraft eller derover eller med høiere Spænding end 4 Atmosfærers Tryk, eller endelig saadanne, der bruge overhede Dampe;
- 2) endvidere alle saadanne mindre Fabriker, der, hvis de vare store, vilde henhøre til de særdeles brandfarlige, samt Talgsmelterier, Lysestøberier, Fabriker for Tilvirkning af kunstige Sten, hvortil anvendes Harpax, Fabriker for lakerede Varer og deslige,

gjælde de Bestemmelser om Forsigtighedsregler, som ved Driften blive at iagttage for at forebygge Brandfare samt om Sprøiter og andre Brandredskaber skulle være tilstede, der indeholdes i Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 10de Januar 1874 eller der senere af Justitsministeriet maatte blive fastsatte.

§ 22. Intet af de i §§ 13 og 14 omhandlede Oplag af brandfarlige Gjenstande maa oprettes, og ingen af de som brandfarlige betegnede Næringsveie eller Fabriker (§§ 17, 20 og 21) sættes i Drift eller flyttes, eller deres Drift, efter at have været afbrudt, gjenoptages uden foregaaende Anmeldelse for Brandinspektøren, der, efter at det Fornødne i Overensstemmelse med dette Reglement er iagttaget, meddeler Attest om, at Intet derfor er til Hinder.

§ 23. Kirker, Theatre, Udstillings- og Forlystelseslokaler og andre Bygninger, hvor der i store Rum samles en betydelig Menneskemasse, ere undergivne Brandkommissionens særegne Tilsyn. Brandkommissionen kan navnlig fordre, at saadanne Lokaler ere forsynede med et tilstrækkeligt Antal Udgange, og at der i dem haves Sprøiter og andre Brandredskaber tilstede samt en for Ildebrandstilfælde tilstrækkelig Vandforsyning, saavel som at der efter Omstændighederne holdes Brandvagt, naar Lokalet afbenyttes, Alt paa Eierens Bekostning. (Jfr. Bekj. af 7de Marts 1882).

§ 24. Det er Pligt for Enhver, som opdager en udbydende Ildebrand, derom at gjøre Anskrig; Eieren af Stedet, hvori Ild opkommer, og, naar denne ikke er tilstede, vedkommende Leier eller Beboer skal snarest muligt sørge for, at Anmeldelse sker paa Brandstationen.

§ 25. Enhver, i hvis Hus eller Bolig Ildebrand opkommer, bør, foruden derom strax at underrette Stedets Beboere, ved alle til hans Raadighed staaende Midler stræbe strax at dæmpe Ilden, uden at det dog af denne Grund maa forsømmes at gjøre den i forrige Paragraf foreskrevne Anmeldelse.

§ 26. Enhver er i Ildebrandstilfælde pligtig at tilstede Brandvæsenet, dets Sprøiter og andre Redskaber Adgang til

sit Hus og sin Grund og taale, at saadan Adgang aabnes ved Gjennembrydning og Bortskaffelse af Hindringer.

Ei heller kan Nogen modsætte sig, at en ham tilhørende Bygning nedrives, naar saadant af den Høistkommanderende ved Branden findes nødvendigt for at standse Ildens Udbredelse. Dog maa dette, naar Birkedommeren er tilstede, ikke ske uden efter Tilladelse af ham.

§ 27. Den Skade, som bevirkes ved de i foregaaende Paragraf ommeldte Foranstaltninger, betragtes som Brandskade og bliver at erstatte i Henhold til Lov af 30te November 1874.

§ 28. Det paaligger i Ildebrandstilfælde Enhver paa Forlangende af Brandvæsenet at yde den Hjælp til Ildens Slukning, som han maatte være i Stand til, det være sig ved personligt Arbeide eller ved at stille Vandbeholdninger, Taphaner, Brandredskaber, Heste, Vogne eller andre Gjenstande til Brandvæsenets Raadighed. Al Skade, de afbenyttede Redskaber og Gjenstande derved maatte lide, kan den Vedkommende fordre sig godtgjort af Brandvæsenet.

§ 29. Ingen maa i Ildebrandstilfælde indtrænge sig indenfor de til Brandstedets Afspærring for Uvedkommende udsatte Poster eller vægre sig ved at efterkomme Politiets eller Brandvæsenets Opfordring om at forlade det saaledes afspærrede Terrain. Enhver, der gjør sig skyldig i Overtrædelse heraf, kan strax anholdes. Det Samme gjælder om dem, der ved urigtig at udgive sig for Beboere af de indenfor Afspærringen liggende Huse eller ved andre urigtige Foregivender forskaffe sig Adgang til Brændstedet.

§ 30. Ingen maa i Ildebrandstilfælde uden Brandvæsenets Tilladelse udkaste Gods af Luger eller Vinduer ned paa Gade, Plads eller i Gaarde, hvor Brandvæsenet arbejder eller Folk opholde sig.

§ 31. Med de Huse, der ligge saa nær ved Brandstedet, at de kunne være udsatte for at angribes af Ilden, eller som naaes af Flyveild, skal Eieren eller den, der træder i hans Sted, være pligtig at føre omhyggeligt Tilsyn, hvorhos han skal gjøre Alt, hvad der staar i hans Magt, for at forebygge

Antændelse, ligesom han ogsaa betimelig skal give Brandvæsenet Underretning, hvis Fare skulde true.

§ 32. Ingen kan nægte Brandvæsenet eller sammes Udsendinge Adgang til sin Grund eller Bygning, naar de indfinde sig der for at anstille Undersøgelse til Overholdelse af dette Reglements Bestemmelser, og enhver Grundeier er pligtig til paa Forlangende af Brandvæsenet eller sammes Udsendinge at forevise de Brandredskaber, der skulle findes paa Eendommen.

§ 33. De Paalæg og Forbud, der gives af Brandvæsenet til Opfyldelse af nærværende Lovs Bestemmelser, skulle, naar det forlanges af den, hvem Paalæget eller Forbudet gives, være støttede paa et af Grunde ledsaget Skjøn om de stedfindende faktiske Forhold, disses brandfarlige Beskaffenhed og Nødvendigheden af, at der deri foregaar en Forandring, samt efter Omstændighederne tillige angive Maaden, hvorpaa denne bør ske.

Brandkommissionens Afgjørelser kunne indbringes for Justitsministeren, men Ingen kan ved at henvende sig til Justitsministeren unddrage sig fra foreløbig at efterkomme Brandkommissionens Afgjørelse.

§ 34. Overtrædelser af dette Reglement, der ikke falde ind under den almindelige Straffelov, saavelsom Overtrædelse af de i § 1 ommeldte Vedtægter og de i Medfør af dette Reglement af Justitsministeriet udstedte almindelige Forskrifter eller af de af Brandvæsenet givne Paalæg eller Forbud paa tales som offentlige Politiforseelser og straffes med Bøder indtil 400 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 2 Maaneder. Bøderne tilfalde Kommunens Kasse.

§ 35. I Sager, der anlægges mod nogen for ikke at have rettet sig efter de ham af Brandvæsenet givne Paalæg eller Forbud, blive de i Lovgivningen hjemlede almindelige Tvangsmidler ved Dommen at bringe til Anvendelse. Skjønner Brandkommissionen, at noget stedfindende Forhold er af en saadan brandfarlig Beskaffenhed, at det for den offentlige Sikkerheds Skyld uopholdelig bør forandres, og Vedkommende ikke strax retter sig efter det Paalæg, der i saa Henseende

gives ham, skal Politiet være pligtig til paa Brandkommissionens Begjæring og Ansvar at foranstalte det Fornødne ved umiddelbar Anvendelse af Magt.

§ 36. Justitsministeriet bemyndiges til efter Forhandling med de militære Ministerier at tilstede de for militære Formaal fornødne Modifikationer i dette Reglements Bestemmelser, saavel som til at udvide de om Oplag af brændbare og brandfarlige Stoffer i §§ 12—14, 16 samt de om brandfarlige Næringsbrug og Fabrikker i §§ 17—21 givne Forskrifter til andre end de der nævnte Stoffer og Næringsbrug.

Ligeledes skal Justitsministeriet være berettiget til at foreskrive de Forandringer i og Tillæg til de Brandpolitiet vedrørende Forskrifter, hvortil Erfaringen maatte vise Trang, hvorom da i alt Fald offentlig Bekjendtgjørelse bør udgaa.

Jfr. Bekj. af 17de Aug. 1877.

§ 37. Dette Reglement gjælder for hele Frederiksberg Sogn, men for den Del af samme, for hvilken Bygningsloven af 12te Januar 1858 ikke er gjældende, bliver det ved Affattelsen af den i § 1 ommeldte Vedtægt at iagttage, at det ikke paalægges Bygningseieren at anskaffe andre Brandredskaber, end hvad der efter Loven om Brandpolitiet paa Landet af 2den Marts 1861 § 36 for Tiden paahviler dem.

§ 38. Dette Reglement træder i Kraft den 1ste April 1877, og ophæves fra nævnte Tid, forsaavidt det i § 37 ommeldte Omraade angaar, de i Brandpolitiloven af 2den Marts 1861 givne Bestemmelser, dog at de af disse Bestemmelser, der give Regler for Bygningers Opførelse, forblive gjældende for den Del af Frederiksberg Sogn, som Bygningsloven af 12te Januar 1858 ikke omfatter, forsaavidt de ikke ere uforenelige med nærværende Reglement.

XXXI.

Placat af 16de December 1876 for Kjøbenhavn, jfr. Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 28de Febr. 1877 for bl. andet Frederiksberg Sogn: angaaende de

reglementariske Bestemmelser, som ved Indretningen og Driften af Tændstikfabrikker skulle iagttages.

I Henhold til § 22 i Lov af 15de Mai 1868 om Brandvæsenet i Kbhvn. (jfr. § 17 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbstæderne med Undtagelse af Kjøbenhavn af 21de Marts 1873 og § 17 i Bekjendtgjørelse om et af Justitsministeriet stadfæstet Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn af 1ste Februar 1877) fastsættes herved følgende Forskrifter for Indretningen og Driften af Tændstikfabrikker.

- A. Den Del af Fabrikken, i hvilken Æskerne og Kasserne forfærdiges, Træet sønderdeles til Stikker og disse sættes i Rammer, skal i Henseende til dens Indretning og Drift være underkastet Bestemmelserne i § 25 i Lov af 15de Mai 1868 (jfr. § 20 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbstæderne med Undtagelse af Kjøbenhavn af 21de Marts 1873 og i § 20 i Bekjendtgjørelse om et af Justitsministeriet stadfæstet Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn af 1ste Februar 1877). Hertil hørende Tørrestuer, der opvarmes til en højere Temperatur end 30° Reaumur, skulle være opførte helt af Sten og Metal.
- B. Den Del af Fabrikken, i hvilken Svovlingen og Paraffineringen foregaar, hvor der arbeides med Tændsatsen eller Strygeflademassen, eller de i dem virksomme Bestanddele, eller hvor der findes ikke indpakkede satsede Stikker, skal foruden at opfylde Bestemmelserne i § 25 (jfr. § 20) i ovennævnte Lov og Bekjendtgjørelse tillige være underkastet følgende Bestemmelser:
1. Samtlige Arbejdslokaler skulle være beliggende i Kjælder- eller Stueetagen. Alle Ovne i disse Lokaler — dog med Undtagelse af Ovnene i de Lokaler, hvori Svovlingen og Paraffineringen samt Dypningen foregaar — skulle, forsaavidt de opvarmes med Ild, være omgivne af en fast Metalskjærm mindst 3 Fod høj og i en Afstand af mindst 1 Fod fra Ovnene. Over horizontale Varmerør, der ligge mindre end 3 Fod fra Gulvet, skal anbringes skraatstillede Metalskjærme,

anbragte saaledes, at intet Affald kan falde ned paa Rørene eller blive liggende paa Skjærmene.

2. a. De Lokaler, hvori der arbeides med Tændsatsen eller de i samme virksomme Bestanddele, eller hvor der findes ikke indpakkede satsede Stikker, skulle være adskilte fra de Lokaler, hvori der foretages noget Arbeide med Strygeflademassen eller de i samme virksomme Bestanddele eller i hvilke der findes færdige Strygeflader; og forbydes det nogensinde at føre færdige Strygeflader, Strygeflademasse eller de i den virksomme Bestanddele ind i eller gennem de førstnævnte Lokaler eller omvendt ikke indpakkede satsede Stikker ind i eller gennem de sidstnævnte Lokaler, ligesom Arbeiderne fra de sidstnævnte Lokaler ikke maa have Adgang til de førstnævnte Lokaler eller omvendt.
- b. De Redskaber, som anvendes til noget Arbeide ved Tændsatsen, maa ikke anvendes til Arbeide ved Strygeflademassen.
3. Opvarmning af den færdige Tændsatsmasse maa kun ske ved Damp eller varmt Vand.
4. De Rum, i hvilke Svovlingen og Paraffineringen foregaar skulle være adskilte fra de Rum i hvilke der arbeides med eller haves Oplag af satsede Stikker eller Tændsatsen.
5. a. Tørrelokalerne skulle være adskilte fra Fabrikkens øvrige Arbeidsrum og maa ikke benyttes til anden Arbeidsvirksomhed end til Tørringen.
- b. Hvor Tørrelokalerne opvarmes ved kunstig Varme, maa Temperaturen intetsteds i Lokalet, hvor der findes anbragt Rammer med satsede Stikker, overskride 20° R. Temperaturen angives ved et Par Thermometre anbragte i Tørrerummet paa passende Steder og forsynede med et tydeligt Mærke, der viser hvor høit Varmegradeu maa stige.

- c. De Reoler, i hvilke Rammerne med de satsede Stikker hensættes til Tørring, skulle ved Skillevægge afdeles i Rum paa ikke over 1 Alens Høide og ikke bredere end 1 Ramme. Hvor der i Tørrerummene findes Ildsteder, skal der enten være Skillevægge mellem hver enkelt Ramme med satsede Stikker, eller tætsluttende Døre for Reolerne.
6. Anvendelsen af „Aftagningsmaskiner“ som afgive Tændstikkerne som samlede Masser af løse Stikker, Traver, forbydes. Til Benyttelsen af andre Aftagningsmaskiner udkræves særlig Tilladelse.
7. a. De Lokaler, i hvilke der ved Aftagning eller Ifyldning af satsede Tændstikker, samt ved Æsker-nes eller Tutternes Bestrygning med Strygeflade-massen og derpaa følgende Indpakning beskjæftiges 10 Arbeidere eller derover, skulle være forsynede med mindst 2 hensigtsmæssigt beliggende Ud-gange, som føre ud til det Frie eller til Rum hvor der ikke arbeides med eller findes Oplag af ikke indpakkede satsede Stikker, og hvorfra der er let og sikker Adgang til det Frie. Hvor et større Antal Arbeidere ere beskjæftigede paa nævnte Maade, kan det paabydes at anbringe et større Antal af slige Ud-gange fra Lokalerne eller at en eller flere af dem skulle føre umiddelbart ud i det Frie.
- b. I Aftagnings- eller Ifyldningslokalerne maa der ikke findes større Oplag af indpakkede Stikker eller en større Mængde af uindpakkede Stikker end nødvendigt for en uafbrudt Fortsættelse af Arbeidet. Saaledes maa der ikke i Lokalet findes mere end 2 à 3 Rammer med satsede Stikker pr. Arbeider.

Hvor Rammerne med de satsede Stikker bringes til Aftagningsstuen i Waggons eller lignende Apparater til Transport af et større Antal

Rammer og disse Apparater ere forsynede med Skillevægge mellem hver Ramme, tillades det dog i Aftagningslokalet at have indtil 6 Rammer med satsede Stikker pr. Arbejder, naar mindst Halvdelen af disse Rammer ere i saadanne Apparater. Samlede Masser af løse Tændstikker maa ikke findes i Aftagnings- eller Ifyldningslokalet.

- e. Arbeidsbordene i Ifyldnings- eller Aftagningslokalerne skulle være adskilte ved Skillevægge af mindst 1 Fods Høide, saaledes, at de enkelte Arbejdspladser, der skulle indtage en Bordplads af mindst $2\frac{1}{2}$ Fods Længde og 2 Fods Brede, derved ere indbyrdes adskilte.

Bordpladen skal være beklædt med Metal.

- d. Langs Arbeidsbordene, paa de Sider, paa hvilke Arbejdspladserne findes og derfra til Udgangen fra Lokalet skal der være en fri Gang af mindst 2 Alens Brede. Hvor der paa begge Sider af Gangen langs Bordene findes Pladser til 10 Arbejdere eller derover, skal Gangens Brede være 3 Alen.

I Gangen af den angivne Brede maa der ikke hensættes Noget, som kan forhindre den frie Passage. Hvor der i Lokalet indføres de i § 7 b. nævnte Waggons, skal Kjørebanelen for disse i Overensstemmelse med de anførte Regler ligge i en Afstand af mindst 2 Alen fra Arbejdsbordene.

8. Børn, som ikke have fyldt deres 14de Aar, maa ikke anvendes til Arbejder ved Tilberedning af Tændsats eller Strygeflademasse, Stikkernes Paraffinering, Svovling eller Dypning og Paastrygning af Strygeflademassen. De maa ikke benyttes til nogetsomhelst Arbejde i Tørrerummene og maa ikke have deres regelmæssige Gang der. I de andre Fabrikslokaler maa Børn kun anvendes, naar de ere under stadig Opsigt af voxne Folk.

9. Samtlige Arbejdsrum skulle altid holdes rene og ryddelige og skal navnlig alt Affald fra Fabrikationen mindst 2 Gange daglig, hver Middag og Aften efter at Arbeidet er standset, omhyggelig fjernes fra Arbejdslokalerne. Forsaavidt der mellem Affaldet findes Tændsats eller Strygeflademasse skal det strax brændes.
- C. 1. I Henseende til Vandforsyning, Slukningsredskaber og andre Foranstaltninger til Forebyggelse af Brandfare blive iøvrigt de Forskrifter at efterkomme, som Brandkommissionen i hvert enkelt Tilfælde maatte finde Anledning til at foreskrive.
2. Forinden en Tændstikfabrik sættes i Drift, flyttes, eller dens Drift, efterat have været afbrudt, gjenoptages, skal dette i Henhold til § 27 i Lov af 15de Mai 1868 (§. 22 i Lov af 21de Marts 1873 og § 22 i Bekjendtgjørelse af 1ste Februar 1877) anmeldes for Brandvæsenet i Kbhvn. (Brandkommissionen) for at denne kan afgjøre, om Fabrikationen maa drives paa det opgivne Sted, og om det iøvrigt Fornødne i Overensstemmelse med denne Lov og Bekjendtgjørelse er iagttaget.
3. Paa enhver af de omhandlede Fabrikker skal mindst et Aftryk af disse Bestemmelser findes opslaaet paa et iøinefaldende Sted.

(Denne Bekjendtgjørelse træder i Kraft 1 Maaned efter den Dag, da det Nummer af Lovtidenden, hvori den bekjendtgjøres, udgaar. Ligesom dog Bestemmelsen i B. 1. om at samtlige Arbejdslokaler skulle være beliggende i Kjælder- eller Stueetagen for allerede i Drift værende Fabrikkers Vedkommende, saalænge de drives paa samme Sted, først træder i Kraft fra den 1ste halvaarlige Flyttedag, der indtræffer et fuldt Aar efter denne Bekjendtgjørelses Træden i Kraft, saaledes skal Brandkommissionen for de nævnte Fabrikkers Vedkommende, hvor Omstændighederne tale derfor, kunne tilstaa indtil en lige saa lang Frist med at efterkomme de i 4, 5 a og c, 7 a, c og d indeholdte Bestemmelser. Alene vedrørende Frederiksberg.)

XXXII.

Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 16de Juni 1877 angaaende en Overenskomst mellem Kjøbenhavns Havnevæsen og Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker om Tuborg Havns Benyttelse som Dok for Stenolie og lignende brandfarlige Vædsker til eller fra Kjøbenhavns Havn.

Mellem Kjøbenhavns Havnevæsen og Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker er der blevet afsluttet en Overenskomst om Tuborg Havns Benyttelse som Petroleumsdok for Kjøbenhavns Havn, ved hvilken Overenskomst der blandt Andet er blevet truffet følgende Bestemmelser:

§ 1. Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker er forpligtet til at lade sin Havn tjene som Petroleumsdok for Kjøbenhavns Havn og til den Hensigt at uddybe til 16 Fod Indløbet til Havnen og selve Havnen i en saadan Udstrækning, at mindst 2 Skibe af 16 Fods Dybgaaende samtidigt kunne lægge til Bolværk for at losse eller indlade Stenolie.

§ 2. Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker er forpligtet til at modtage i Havnen og i det Høieste med 24 Timers Ophold at lade komme til Bolværk alle Skibe, Baade og Pramme, som Kjøbenhavns Havnevæsen maatte henvise til Tuborgs Havn for der at losse eller indlade Stenolie; dog er Aktieselskabet kun pligtig til af Skibe af 16 Fods Dybgaaende, som maatte blive henviste til Tuborgs Havn af Kjøbenhavns Havnevæsen, at have 2 liggende paa samme Tid ved Bolværk til Losning eller Ladning af Stenolie.

§ 3. Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker er forpligtet til — uden Udgift for det paagjældende Skib, Pram, Baad, Ladnings-Modtager eller Afskiber eller for Kjøbenhavns Havnevæsen — til enhver Tid at tilstede fri og uhindret Passage paa de over Aktieselskabet Tuborgs Fabrikkers Grund anlagte Veie for al den Stenolie, som maatte blive udlosset fra eller som maatte skulle indlades i et af Kjøbenhavns Havnevæsen til Tuborgs Havn henvist Skib, Pram eller Baad.

§ 4. Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker er forpligtet til ikke uden Indenrigsministeriets Samtykke at udstede reglementariske Bestemmelser vedrørende Losning, Indladning og Transport paa Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker tilhørende Veie af Stenolie, som føres fra eller til Bolværk i Tuborgs Havn.

§ 5. Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker har frafaldet:

- 1) Opkrævning af Bolværkspenge for Seilskibe, der henvises sammesteds for enten at oplægge eller til Komplettering af deres Ladning at afhente 16 Td. Stenolie eller derunder.
- 2) Opkrævning af Havneafgift for Udgaende af de Skibe, der fra Kjøbenhavns Havn have været henviste til Tuborgs Havn for at losse Stenolie, og som efter endt Losning udklarere til Kjøbenhavn; samt indrømmet:

at Skibe, der ere udklarerede fra Kjøbenhavn til Tuborgs Havn for der at indtage Stenolie, altsaa gaa fra indenrigs Sted til indenrigs Sted, i Tuborgs Havn ved Udklarering faa godtgjort i Havneafgift, hvad de have erlagt i Havneafgift for Udgaende i Kjøbenhavn.

Bemeldte Overenskomst er derhos senere blevet udvidet til at omfattede andre lignende brandfarlige Vædsker, der skulle indføres til eller udføres fra Kjøbenhavn ad Søveien.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab, idet henvises til en anden Bekjendtgjørelse af Dags Dato indeholdende reglementariske Bestemmelser angaaende Ind- og Udførsel af Stenolie og lignende brandfarlige Vædsker til og fra Kjøbenhavn ad Søveien, samt om hvad der bliver at iagttage af Skibe i Kjøbenhavns Havn, der have slige Vædsker ombord som Last, hvorefter den heromhandlede Ordning træder i Kraft den 1ste August d. A.

XXXIII.

Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 16de Juni 1877 indeholdende reglementariske Bestemmelser an-

gaaende Ind- og Udførselen af Stenolie og lignende brandfarlige Vædsker til og fra Kjøbenhavn ad Søvejen samt om, hvad der bliver at iagttage af Skibe i Kjøbenhavns Havn, der have slige Vædsker ombord som Last.

Under Dags Dato har Indenrigsministeriet stadfæstet følgende reglementariske Bestemmelser angaaende Ind- og Udførselen af Stenolie og lignende brandfarlige Vædsker til og fra Kjøbenhavn ad Søveien, samt om, hvad der bliver at iagttage af Skibe i Kjøbenhavns Havn, der have slige Vædsker ombord som Last.

§ 1. Indtil videre skal al Indladning og Udlosning af Stenolie og lignende brandfarlige Vædsker, saasom Benzin, Nafta, Terpentin, Paraffinolie, Tjære- og Fuselolier, Petroleums-Æther og Petroleums-Affald, til eller fra Staden Kjøbenhavn i Almindelighed foregaa i Tuborg Havn, der i den Anledning er foranstaltet uddybet til 16 Fods Dybde.

§ 2. I Kjøbenhavns Havn og paa sammes Inderrhed maa der ikke finde Indladning og Udlosning Sted af uraffineret Stenolie.

Raffineret Stenolie eller lignende brandfarlige Vædsker, saasom Benzin, Nafta, Terpentin, Paraffinolie, Tjære og Fuselolier, Petroleums-Æther og Petroleums-Affald ville, forsaavidt saadant særligt maatte ønskes, kunne inlades eller udlosses paa Kjøbenhavns Inderrhed eller i sammes Havn paa følgende Betingelser:

- a) Partier paa over 16 Tdr. raffineret Stenolie og lignende brandfarlige Vædsker maa kun inlades eller udlosses paa Inderrheden og fra nærmere af Havnepolitiet anviste Ankerpladser samt i Henhold til dettes i hvert enkelt Tilfælde givne Samtykke; skal Ladningen eller Losningen foregaa fra eller til nordre Toldbodplads eller Bolværker indenfor Toldboddommen, maa det iagttages, at ingen Lægter, Pram eller Baad, der benyttes til Ladningen eller Losningen, paa engang fører mere end 16 Tdr. af de nævnte Vædsker til eller fra Skibet.

- b) Partier paa indtil 16 Tdr. raffineret Stenolie eller lignende brandfarlige Vædsker kunne indlades eller udlosses indenfor Toldbodbommen, naar Losningen eller Ladningen foretages umiddelbart efter Skibets Ankomst til eller før dets Afgang fra Bolværket, og naar Losningen og Ladningen foregaar umiddelbart fra Skib til Vogn eller omvendt; dog maa intet Skib eller Fartøi gaa indenfor Toldbodbommen indehavende Stenolie eller andre lignende brandfarlige Vædsker som Last, forinden det har faaet anvist Bolværksplads, ligesom intet Skib eller Fartøi maa henligge Natten over indenfor Toldbodbommen med Stenolie eller andre brandfarlige Vædsker ombord.

Saa vel i de under a) som de under b) nævnte Tilfælde blive de nedenfor i §§ 3 til 9 nævnte Sikkerheds-Foranstaltninger at iagttage. Jfr. Regl. af 10de December 1883.

§ 3. Ethvert Skib, ombord i hvilket findes Stenolie eller andre lignende brandfarlige Vædsker som Last, skal føre et rødt Flag paa den forreste Mast og Kjøttingen eller Fortøiningen skal altid være klar til at kastes Ios. Skibet maa, saalænge de nævnte Vædsker ere ombord, ikke henligge uden sin fulde Besætning. De Beholdere, der indeholde de brandfarlige Vædsker, maa ikke aabnes ombord af andre end Toldvæsenet.

§ 4. Stenolie og lignende brandfarlige Vædsker maa ikke blive henstaaende paa Dækket, og, naar Ladningen eller Losningen afbrydes, skulle Lastlugerne lægges over, dog saaledes at der haves fri Luftstrømning fra Lasten.

§ 5. Naar Havnepolitiet paa Grund af indtrædende Omstændigheder maatte skjønne det forbundet med Fare at fortsætte Losningen eller Ladningen af brandfarlige Vædsker, er det berettiget til at afbryde samme og at træffe saadanne Foranstaltninger, som efter Omstændighederne skjønnes nødvendige.

§ 6. I ethvert Skib eller andet Fartøi, ombord i hvilket findes Stenolie eller lignende brandfarlige Vædsker som Last, er Havnepolitiet berettiget til at anbringe Brandvagt i saa lang

Tid, saadant maatte findes nødvendigt. Brandvagten betales af Skibet med 4 Kr. for hvert Halvdøgn.

§ 7. Naar Stenolie eller lignende brandfarlige Vædsker føres i Pramme eller andre aabne Fartøier eller som Dækslast, skal den være tildækket med Presenninger.

§ 8. Al Brug af Ild og Lys ligesom ogsaa Tobaksrygning forbydes ombord i Skibe, Pramme og aabne Fartøier, der føre Stenolie eller lignende brandfarlige Vædsker som Last, dog kan Havnepolitiet for Dampskibes Vedkommende indrømme Afvigelser fra Bestemmelserne om Brugen af Ild og Lys.

§ 9. Overtrædelser af de foran givne Forskrifter straffes med Bøder fra 50 til 400 Kr., hvilke Bøder tilfalde Havnekassen.

For Indbetalingen af Bøderne, hvad enten de ere paa-lagte ved Dom eller frivillig paatagne, er Skibsføreren ansvarlig mod Regres til Vedkommende.

Sager angaaende Overtrædelser af dette Reglement bliver at behandle som offentlige Politisager, forsaavidt Vedkommende ikke i Mindelighed maatte ville erlægge en saadan Bøde, som Havnekapitainen bestemmer.

§ 10. Foranstaaende Bestemmelser træde i Kraft den 1ste August d. A., fra hvilket Tidspunkt de af Indenrigsministeriet under 23de April 1874 stadfæstede reglementariske Bestemmelser om, hvad der bliver at iagttage af stenolieførende Skibe i Københavns Havn, ophæves.

XXXIV.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 17de August 1877 om en forandret Affattelse af Bestemmelsen i § 18, første Stykke af Lov om Brandvæsenet i København af 15de Maj 1868.

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i København af 15de Mai 1868 tillagte Bemyndigelse fastsættes herved følgende forandrede Affattelse af

§ 18, første Stykke, af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868.

Ingen maa i sit Hus eller samlet paa et Sted have mere end 4 Pd. Krudt, der skal opbevares i veltillukkede og tætte Beholdere. De, som handle med Krudt, maa dog desuden have indtil 10 Pd. Krudt, der skal gjemmes i et aflaaet Blik- eller Kobberrum og være ophængt under Taget over Hanebjælkerne. Hvor der maatte være særlig Trang dertil, kan denne sidstnævnte Beholdning med Brandvæsenets Tilladelse og paa de af det fastsatte Vilkaar imidlertid forøges til 16 Pd.

Istedetfor hvert Pund Krudt i de ovennævnte Beholdninger er det tilladt at have enten 2 Pund Fyrværkerisager (Hylstrenes Vægt iberegnet), eller 300 skarpe Patroner til Geværer eller 1,500 skarpe Patroner til Omdreiningspistoler (Revolvere) eller 15,000 Salonpatroner eller 30,000 Fænghætter eller tomme Patronhylstre, forsynede med Fænghætter.

Sprængstoffer, som exploderende Bomuld, Dynamit eller andre nitroglycerinholdige Sprængstoffer, Nitroglycerin, Knaldkviksølv og deslige maa kun have med Brandvæsenets Samtykke og kun i saa smaa Kvantiter og paa saadanne Steder at deres Explosion efter Brandvæsenets Skjøn ikke kan antages at medføre Ødelæggelse af større Betydning, samt under de Betingelser, som Brandvæsenet i hvert enkelt Tilfælde maatte foreskrive.

XXXV.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 17de August 1877 for bl. andet Frederiksberg Sogn angaaende Bestemmelse af de Kvantiteter af Fyrværkerisager, Patroner og deslige, som det er tilladt at have udenfor Krudttaarn eller i Butik og Arbejdslokale.

I Henhold til § 37 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbstæderne med Undtagelse af Kjøbenhavn af 21de Marts 1873 og § 36 i Bekjendtgjørelse om et af Justitsministeriet stadfæstet

Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn af 1ste Februar 1877 bestemmes herved Følgende:

Istedetfor hvert Pund Krudt, som det ifølge § 13 af Lov om Brandvæsenet i Kjøbstæderne med Undtagelse af Kjøbenhavn af 21de Marts 1873 og i § 13 af Bekjendtgjørelse om et af Justitsministeriet stadfæstet Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn af 1ste Februar 1877 er tilladt at opbevare udenfor Krudttaarn eller i Butik og Arbejdslokale, skal det herefter være tilladt under lagttagelse af de i de nævnte Bestemmelser iøvrigt indeholdte Forskrifter at have Oplag af 2 Pd. Fyrværkerisager (Hylstrenes Vægt iberegnet) eller 300 skarpe Patroner til Geværer eller 1,500 skarpe Patroner til Omdreiningspistoler (Revolvere) eller 15,000 Salonpatroner eller 30,000 Fænghætter eller tomme Patronhylstre, forsynede med Fænghætter.

XXXVI.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 27de Februar 1878 om en forandret Affattelse af Bestemmelsen i § 25 andet Stykke sidste Punktum af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868.

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 tillagte Bemyndigelse fastsættes herved følgende forandrede Affattelse af § 25 andet Stykke sidste Punktum af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868:

Endvidere skal der i saadanne Værksteder uden Hensyn til, om der i dem er Ildsteder eller ikke, findes en Vandhane eller en med Vand fyldt Vandbeholder af passende Størrelse, to Brandspande og en Svaber.

XXXVII.

*Regulativ af 10de Mai 1878 for Indretning, Undersøgelser og Prøver af Marinens Dampkjedler.***I. Indretning af Marinens Dampkjedler.**

§ 1. Dampkjedlens Ildpaavirkningsflade, hvorved forstaas hele den Flade af Kjedlens Vægge, Kanaler eller Rør, som er udsat for Ildens eller Røgens umiddelbare Paavirkning, skal overalt være i Berøring med Vand og i Landkjedler ligge mindst 4 Tommer*) under den normale Vandstand i Kjedlen. For enhver Skibskjedels Vedkommende bestemmes det af Direktøren for Maskinvæsenet, hvor meget Ildpaavirkningsfladen skal ligge under den normale Vandstand i Kjedlen.

Ovenstaaende Bestemmelse finder dog ikke Anvendelse paa Apparater til Overhedning af Damp, der ikke udgjøre Dele af selve Kjedlen, og paa Røgopgangen.

Ingen Del af en Kjedels Ildpaavirkningsflade maa udføres af Støbejern eller af Kobberlegeringer. Herfra undtages dog cylindriske Rør, der ikke ere over 4 Tommer i indvendigt Tvermaal, hvilke kunne udføres af sidstnævnte Materiale.

§ 2. Kjedlens normale Vandstand skal være angiven ved en tydelig Linie paa Kjedlen eller, hvis den er beklædt, paa Beklædningen.

For at kunne kontrollere Vandstanden i Kjedlen, skal der paa denne findes et Apparat, der stadig viser Vandstanden, samt 3 fra dette Apparat fuldstændig adskilte Prøvehaner, af hvilke paa Landkjedler den ene skal have sin indvendige Munding 3 Tommer over, den anden 1 Tomme og den tredje 3 Tommer under den normale Vandstand. Paa Skibskjedler bestemmes Prøvehanernes Plads af Direktøren for Maskinvæsenet.

Prøvehanerne skulle være saaledes indrettede, at man for at fjerne Kjedelsten og andre Urenligheder kan støde i lige Retning igjennem dem.

---

*) I dette Regulativ er overalt benyttet dansk Maal og Vægt.

De ovennævnte Apparater skulle anbringes saaledes, at de med Lethed kunne iagttages af den, der passer Fødeapparaterne.

§ 3. Enhver Dampkedel skal være forbunden med mindst eet forsvarligt Fødeapparat, som er istand til at vedligeholde den normale Vandstand i Kjedlerne.

Hvor et Føderør indmunder i Kjedlen, skal der udvendig paa denne anbringes en særlig, selvlukkende Ventil, som hindrer Vandet i at strømme ud af Kjedlen gennem Føderøret.

Dersom Fødeapparatet drives af Hovedmaskinen, skal det enten kunne udløses fra denne og drives med Haandkraft, eller ogsaa skal tillige et særligt Fødeapparat have, der drives enten ved en særskilt Maskine eller med Haandkraft.

Det er tilladt at forsyne flere Kjedler ved et fælles Fødeapparat, naar dette er istand til at forsyne alle Kjedlerne til sammen med den fornødne Vandmængde, og naar det er indrettet til særskilt at forsyne hver enkelt Kjedel.

§ 4. Paa enhver Dampkedel skal anbringes mindst 1 eller, naar Kjedlens Ildpaavirkningsflade er større end 400 Kvadratfod, mindst 2 Sikkerhedsventiler.

Belastningen paa Ventilerne skal tilvejebringes ved Vægte eller spændte Fjedre, som trykke paa Ventilerne umiddelbart, eller ved Hjælp af Vægtstænger.

Belastningen maa ikke være større, end at Dampen aabner Ventilerne, naar den har naaet den højeste Spænding, hvormed Kjedlen skal arbejde, ligesom Belastningen ikke maa kunne forøges ved Forskydning af Vægten eller Spænding af Fjedren. Hvor Belastningen er tilvejebragt ved Vægte paa Vægtstænger, maa disse derfor ikke have Overlængde, og hvor Belastningen er tilvejebragt ved Fjedre, maa der være anbragt en Stopper, som forhindrer, at Fjedren spændes yderligere.

Alle Ventiler skulle iøvrigt være saaledes indrettede, at Dampen i intet Tilfælde kan afkaste Ventilen, selv om de Fjedre, der tjene til at belaste den, skulde springe.

Sikkerhedsventilernes samlede Lysaabning, α : Summen af Arealerne af de Aabninger, hvorigennem Dampen kan strømme ud, naar alle Sikkerhedsventiler samtidig løftes, maa ikke være

mindre end angivet i nedenstaaende Tabel, der bestemmer den samlede Lysaabning i Kvadrattommer for hver Kvadratfod af Ildpaavirkningsfladen, svarende til det største Tryk over Atmosfærens, hvormed Kjleden maa arbejde. I Tabellens første Kolonne (A) er anført det største tilladte Tryk over Atmosfæren, angivet i Pd. paa Kvadrattommen, i dens anden Kolonne (B) findes den dertil svarende samlede Lysaabning i Kvadrattommer for hver Kvadratfod af Ildpaavirkningsfladen.

A.		B.	A.		B.
Over 0	indtil 7	0,0707	Over 56	indtil 63	0,0152
— 7	— 14	0,0485	— 63	— 70	0,0138
— 14	— 21	0,0369	— 70	— 77	0,0127
— 21	— 28	0,0298	— 77	— 84	0,0117
— 28	— 35	0,0250	— 84	— 91	0,0109
— 35	— 42	0,0215	— 91	— 98	0,0102
— 42	— 49	0,0189	— 98	— 105	0,0096
— 49	— 56	0,0168	— 105	— 112	0,0091

Vejene for Dampen fra Kjleden til Sikkerhedsventilerne og fra disse til den fri Luft maa paa intet Sted have mindre Tversnitsarealer end Sikkerhedsventilernes samlede Lysaabning.

Kjledler med flade eller indbuede Sider eller Bunde skulle være forsynede med en Luftventil.

§ 5. Enhver Kjled skal være forsynet med en forsvarlig Trykmaaler. Paa denne skal anbringes et tydeligt Mærke, som angiver det største Tryk, hvormed Kjleden maa arbejde.

Paa Fartøjer med helt Dæk skal der, hvor intet vandtæt Skod findes imellem Maskinrummet og Kjledrummet, og hvor Lokalteterne ikke forbyde det, paa Damprøret umiddelbart ved Kjlederne anbringes en Ventil, som er let tilgængelig fra Dækket over Maskinen, og hvorved Dampen kan afspærres fra denne. Denne Bestemmelse finder dog ikke Anvendelse paa de alt tilstedeværende Dampskibe.

§ 6. Paa enhver Dampkjled skal Fabrikens Mærke og Løbenummer eller andre Mærker, hvorved Kjledens Identitet

aldeles utvivlsomt kan godtgjøres, samt det Aar, i hvilket den er forfærdiget, være angivet paa en solid og iøinefaldende Maade.

II. Undersøgelser og Prøver af Marinens Dampkedler.

§ 7. De i dette Regulativ paabudte Undersøgelser og Prøver skulle foretages af en Kommission, bestaaende af Underdirektøren ved Maskinvæsenet, Mesteren i Maskinværkstedet og et tredje Medlem, som for Skibskjedlers Vedkommende skal være den ved det paagældende Skib ansatte Maskinmester eller, dersom ingen saadan er ansat, en anden dertil af Direktøren for Maskinvæsenet beordret, søfarende Maskinmester. — Ved Undersøgelser og Prøver af Landkedler skal Undermesteren i Kjedelsmedeværkstedet være Kommissionens tredje Medlem.

§ 8. Ved Undersøgelser og Prøver af Kjedler, der ere beklædte eller indmurede, skal saa meget af Beklædningen eller Murværket borttages, som Kommissionen anser for nødvendigt.

§ 9. Ved Undersøgelsen af en Dampkedel skal Kommissionen paase, at alle i dette Regulativ givne Forskrifter for Kjedlers Indretning ere iagttagne, og efter de Omstændigheder, hvorunder Undersøgelsen finder Sted, tillige at Kjedlen er forsvarlig forarbeidet, at Reparationer ere forsvarlig udførte, at Kjedlen er i god arbejdende Stand, eller at den er oplagt paa rette Maade og er i en saadan Stand, at den strax kan tages i Brug.

§ 10. Prøven af en Dampkedel bestaar i en hydraulisk Trykprøve, som skal udføres paa følgende Maade:

Alle Aabninger paa Kjedlen, som ikke skulle benyttes ved Prøven, tillukkes. En Trykpumpe og en Kontrol-Trykmaaler sættes i Forbindelse med Kjedlen, som fyldes helt med Vand, hvorpaa Forbindelsen imellem Kjedlen og dens Trykmaaler lukkes, og dens Sikkerhedsventiler befæstes eller belastes saaledes, at de ikke ville aabne sig ved det nedenfor nævnte Prøvetryk. Der indpumpes dernæst langsomt Vand i Kjedlen,

og medens Trykket stiger, iagttager Kommissionen omhyggeligt, om der paa noget Sted af Kjleden skulde vise sig Tegn paa Svaghed. Saalænge dette ikke sker, fortsættes Indpumpningen langsomt, indtil Kontrol-Trykmaaleren viser et Tryk, der er $\frac{5}{3}$ Gange saa stort som den højeste Spænding, hvormed Kjleden skal arbejde. Dette Tryk i Kjleden vedligeholdes saa længe, som det er nødvendigt, for at Kommissionen kan overbevise sig om, at der paa intet Sted af Kjleden udstrømmer Vand i anden Form end Taage eller fine Draaber, samt at Kjleden ikke har erholdt nogen Formforandring af Betydning.

Trykket i Kjleden ophæves dernæst langsomt, Forbindelsen mellem Kjleden og dens Trykmaaler aabnes, og Belastningen af Kjledens Sikkerhedsventiler forandres saaledes, at den svarer til den højeste Spænding, hvormed Kjleden skal arbejde. Der indpumpes paany langsomt Vand i Kjleden, indtil Kontrol-Trykmaaleren viser den nysnævnte Spænding, og det efterses da, om Kjledens egen Trykmaaler stemmer hermed, og om dens Sikkerhedsventiler samtidig løfte sig og lade Vandet slippe ud.

Viser Kjleden under Prøven Tegn paa Svaghed eller anden større Feil, standses Prøven, og efter at Kommissionen paany nøie har undersøgt Kjleden, indberettes Sagen til Direktøren for Maskinvæsenet. Efter Omstændighederne beordrer denne enten Svagheden udbedret og en ny Undersøgelse og Trykprøve derefter foretagen, eller ogsaa indsender han Forslag til Ministeriet om en Reduktion af Sikkerhedsventilernes Belastning eller om Kjledens Kassation.

Viser Kjleden under Prøven Utætheder eller andre mindre Feil, skulle disse udbedres, og en ny Undersøgelse og Prøve derefter foretages. Prøven kan dog bortfalde, naar Kommissionen paa Grund af de fundne Feils Ubetydelighed finder den uformøden.

§ 11. Ny Kjledler, samt Kjledler, der have undergaaet større Reparationer eller af anden Grund ere blevne udtagne af et Skib eller frigjorte for deres Beklædning, skulle under-

søges og prøves, forinden de anbringes paa deres Plads, eller forinden de forsynes med Beklædning.

Den Del af Prøven, der angaar Undersøgelsen af, om Kjeldens Trykmaaler og Belastningen af Sikkerhedsventilerne stemme med det arbejdende Tryk, kan dog udsættes, indtil Kjleden er anbragt paa sit Sted.

§ 12. Naar et Skib eller Fartøj, som er anskaffet færdig fra Udlandet, ankommer til Orlogsværftet, skal dets Kjelder undersøges og prøves. Dog kan Direktøren for Maskinvæsenet tillade, at Trykprøven bortfalder, naar denne ikke kan foretages uden Borttagelse af Kjeldernes Beklædning, og forsaavidt det ved Attest fra Stedets Øvrighed, legaliseret af vedkommende danske Konsul, godtgjøres, at Prøven i det sidste Aar er foretagen i Udlandet overensstemmende med vedkommende Lands Lovgivning, og at Kjelderne have udholdt Prøven, dog at Attesten iøvrigt indeholder de Oplysninger, der ere fornødne til at bestemme Kjeldernes Overensstemmelse med de her gjældende Forskrifter.

De samme Bestemmelser gjælde for Landkjelder, der modtages fra Udlandet.

§ 13. Dampkjelder, som ere i stadig Tjeneste, skulle undersøges mindst een Gang om Aaret. Kjelderne i Skibe med Dæk skulle tillige prøves samtidig med den aarlige Undersøgelse. Kjelderne i Fartøier, der ikke have helt Dæk, skulle prøves mindst hvert andet Aar og Landkjelderne mindst hvert 3die Aar.

§ 14. Dampkjelder, som ikke ere i Tjeneste, skulle undersøges mindst en Gang om Aaret.

§ 15. Naar et Skib skal udrustes til Togt, skulle dets Kjelder undersøges og prøves. Det samme iagttages med Landkjelder, som tages i Brug igjen efter at have været oplagte. Dog kan Direktøren for Maskinvæsenet tillade, at Trykprøven bortfalder ved et Skibs Udrustning, naar den Tid, der er forløben siden den sidst foretagne Prøve, ikke overstiger den Tid, der maa forløbe mellem to Prøver af Skibskjelder, der ere i stadig Tjeneste (jfr. § 13).

§ 16. En fuldstændig Beretning om enhver foretagen

Undersøgelse og Prøve indføres af Kommissionen i en dertil af Direktøren for Maskinvæsenet autoriseret Protokol. Af saadanne Protokoller skal een indrettes for ethvert af Marinens Skibe eller Fartøier, hvori der findes Dampkjedler, og een for Orlogsværftets Landkjedler. Af Underdirektøren ved Maskinvæsenet indføres fremdeles i disse Protokoller foruden andre Bemærkninger, Kjedlerne vedrørende, som han maatte finde sig foranlediget til at gjøre, en Beretning om enhver ved Kjedlerne udført Reparation. I Protokollerne over Skibskjedlerne indfører han tillige, naar det paagjældende Skib har været udrustet samt de Bemærkninger angaaende Kjedlerne, der ere gjorte paa Togtet.

Disse Protokoller, hvis nærmere Indretning bestemmes af Direktøren for Maskinvæsenet, opbevares af Underdirektøren ved Maskinvæsenet.

§ 17. Efter Undersøgelsen og Prøven af ny Kjedler indsendes stedse en Beretning om Udfaldet til Marineministeriet.

Fremdeles indsendes aarlig i Januar Maaned en detailleret Indberetning om samtlige Dampkjedlers Tilstand og om de i Aarets Løb foretagne Kjedelprøver.

XXXVIII.

Bekjendtgjørelse af 7de Oktober 1878 fra Københavns Magistrat, hvorved Samme henleder Opmærksomheden paa Bestemmelserne i § 27 i Lov af 15de Mai 1868 om Brandvæsenet i København, hvorefter, blandt Andet, intet Værksted til Arbeidere i Træ maa tages i Brug eller flyttes, eller paany tages i Brug efter at have været ubenyttet, uden foregaaende Anmeldelse til Brandvæsenet.

XXXIX.

Lov af 2den April 1880 angaaende forandret Affattelse af § 1 i Lov om Tilsyn med Dampkjedler paa Landjorden af 24de Marts 1875.

§ 1 i Lov om Tilsyn med Dampkjedler paa Landjorden af 24de Marts 1875 affattes saaledes:

Enhver Dampkjedel, der paa Landjorden bruges enten som særskilt Dampudviklingsapparat eller til at forsyne en Dampmaskine, skal i Henhold til denne Lovs Bestemmelser være det Offentliges Tilsyn underkastet. Herfra undtages dog:

- 1) Kjedler, som ikke rumme over 200 Potter, naar de ere af den Beskaffenhed, som nærmere fastsættes ved Anordning;
- 2) Kjedler, som ikke rumme over 500 Potter, naar de ere forsynede med en Sikkerhedsventil med fri Udstrømningsaabning for Dampen af mindst 0,07 Kvadrattomme for hver Kvadratfods Ildpaavirkningsflade, og Totalbelastningen af denne Sikkerhedsventil høist udgjør 10 Pund pr. Kvadrattomme, eller det paa anden Maade godtgjøres for Politimesteren, at Trykket ikke overstiger den nævnte Størrelse;
- 3) Kjedler, som rumme over 500 Potter, naar de ere forsynede med
  - a) en Sikkerhedsventil af Størrelse som under Nr. 2, og hvis Totalbelastning høist udgjør 7 Pund pr. Kvadrattomme,
  - b) et aabent med Atmosfæren i Forbindelse staaende Rør af mindst 3 Tommers Lysningsdiameter samt høist 16 Fods vertikal Høide, regnet fra Rørets nederste Aabning, hvorhos dette ikke maa naae dybere ned i Kjedlens Vandbeholdning end til mindst 4 Tommer over Kjedlens Bund. Indenfor den nævnte Grændse kan det ved Anordning nærmere bestemmes, hvor dybt det nævnte Rør maa naae ned i Kjedlen.

Der kan ved Anordning træffes nærmere Bestemmelser for de under Nr. 2 og 3 nævnte Kjedlers Beskaffenhed og Indretning.

XL.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 1ste December 1880 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkjedler paa Landjorden.

I Medfør af Lov om Tilsynet med Dampkjedler paa Landjorden af 24de Marts 1875 § 1, saaledes som denne Paragraf

er bleven forandret ved Lov af 2den April d. A., samt førstnævnte Lovs §§ 2 og 5 fastsættes herved Følgende:

A. Tilsynets Gjenstand.

§ 1. Gjenstand for det Offentliges Tilsyn er enhver Dampkjedel, der paa Landjorden bruges enten som særskilt Dampudviklingsapparat eller til at forsyne en Dampmaskine.

Fra det Offentliges Tilsyn ere dog, foruden de i Lov af 24de Marts 1875 § 23 nævnte Dampkjedler, endvidere undtagne:

1) Cylindriske Dampkjedler uden indvendig Ildkanal, hvis Rumfang ikke er over 200 Potter, naar de: a) ere forsynede med en Sikkerhedsventil af 1 Tommes Diameter uden Snævring i Aabningen samt med idetmindste een Vandstandsviser og et Forsyningsapparat for Vand, og b) fyldestgjøre de Forskrifter, som indeholdes i de 4 sidste Stykker af denne Bekjendtgørelses § 2.

2) Kjedler, som ikke rumme over 500 Potter, naar de ere forsynede med en Sikkerhedsventil med fri Udstrømningsaabning for Dampen af mindst 0,07 Kvadrattomme for hver Kvadratfod Ildpaavirkningsflade (jfr. § 2, 1ste Stykke), og Totalbelastningen af denne Sikkerhedsventil højst udgjør 10 Pund pr. Kvadrattomme, eller det paa anden Maade godtgøres for Politimesteren, at Trykket ikke overstiger den nævnte Størrelse.

3) Kjedler, som rumme over 500 Potter, naar de ere forsynede med: a) en Sikkerhedsventil som under Nr. 2, og hvis Totalbelastning høist udgjør 7 Pund pr. Kvadrattomme, b) et aabent med Atmosfæren i Forbindelse staaende Rør af mindst 3 Tommers Lysningsdiameter samt høist 16 Fods vertikal Høide, regnet fra Rørets nederste Aabning, hvorhos dette ikke maa naa dybere ned i Kjedlens Vandbeholdning end til mindst 4 Tommer over Kjedlens Bund.

Paa de under Nr. 2 og Nr. 3 nævnte Kjedler finde Forskrifterne i de 4 sidste Stykker af denne Bekjendtgørelses § 2 Anvendelse, dog at Kjedler, som ikke rumme over 300 Potter, helt eller delvis kunne forfærdiges af Støbejern, for-

saavidt de ere forsynede med et aabent, med Atmosfæren i Forbindelse staaende Rør af mindst $1\frac{1}{2}$ Tommes eller, hvis Kjedlen lovligt er tagen i Brug før den 1ste Januar 1881, af 1 Tommes Lysaabning, samt høist 6 Fods vertikal Høide, regnet fra Rørets nederste Aabning, der tillige ikke maa være Kjellens Bund nærmere end 4 Tommer.

B. Indretningen af de Tilsynet undergivne Dampkjedler.

§ 2. Dampkjellens Ildpaavirkningsflade, hvorved forstaaes hele den Flade af Kjellens Vægge, Kanaler eller Rør, som er udsat for Ildens eller Røgens umiddelbare Paavirkning, skal overalt være i Berøring med Vand, idet den normale Vandstand i Kjedlen skal ligge mindst 4 Tommer over Ildpaavirkningsfladen.

Ovenstaaende Bestemmelse finder dog ikke Anvendelse paa:

1) Apparater til Overhedning af Damp, der ikke udgjøre Dele af selve Dampkjedlen,

2) saadanne Dele af Ildpaavirkningsfladen, som paa Grund af deres forholdsvis ringe Udstrækning og deres Beliggenhed ifølge Synsmændenes Skjøn ingensinde ere udsatte for at blive glødende selv ved meget stærk Fyring.

Ingen Del af en Kjellens Ildpaavirkningsflade maa udføres af Støbejern eller Messing. Herfra undtages dog cylindriske Rør af Messing, der ikke ere over 4 Tommer i udvendigt Tværmaal. Bestemmelserne i dette Stykke komme ikke til Anvendelse paa Kjedler, der lovligt ere tagne i Brug før den 1ste Juli 1875.

Brugen af Dampkjedler, hvis Plader ere samlede ved Falsning, forbydes.

Ligeledes forbydes Brugen af Dampkjedler med svejdede Pladesamlinger, paa hvilke Dampens Tryk virker i sønderrivende Retning.

Bestemmelserne i 4de og 5te Stykke af denne § finde ikke Anvendelse paa Kjedler, der lovligt ere tagne i Brug før den 1ste Januar 1881.

§ 3. Kjellens normale Vandstand (jfr. § 2, 1ste Stykke) skal være angiven ved en tydelig Linie paa Kjedlen, samt, saa-

fremt dette Mærke skjules ved Mur eller anden Beklædning, tillige ved en tydelig Linie paa Muren eller Beklædningen.

For at kunne kontrollere Vandstanden i Kjedlen, skal der paa denne findes et Apparat, der stadig viser Vandstanden, samt 3 Prøvehaner eller Prøveventiler med passende Udstrømningsaabninger, af hvilke den ene skal have sin indvendige Munding 3 Tommer over, den anden 1 Tomme under og den 3die 3 Tommer under den normale Vandstand. For saa vidt Vandstandsviseren og Prøvehanerne eller Prøveventilerne ikke hver for sig ere anbragte umiddelbart paa Kjedlen, skal den fælles Forbindelse mellem dem og Kjedlen tilveiebringes ved Rør af mindst 3 Tommers Lysningsdiameter.

Prøvehanerne eller Prøveventilerne skulle være saaledes indrettede, at man for at fjerne Kjedelsten og andre Urenligheder kan støde i lige Retning gennem dem.

De ovennævnte Apparater skulle anbringes saaledes, at de med Lethed kunne iagttages af Fyrbøderen.

Bestemmelserne i denne § med Undtagelse af sammes første Stykke finde ikke Anvendelse paa Kjedler, der lovligt ere tagne i Brug før den 1ste Juli 1875, forsaavidt Kjedlerne vedvarende ere i Overensstemmelse med de i Lov af 12te April 1851 givne Forskrifter.

§ 4. Enhver Dampkjedel skal være forbunden med mindst eet forsvarligt Vandforsyningsapparat, som er istand til at vedligeholde den normale Vandstand i Kjedlen.

Hvor Røret fra et Forsyningsapparat — Føderøret — indmunder i Kjedlen, skal der udvendigt paa denne anbringes en særlig selvlukkende Ventil, som hindrer Vandet i at strømme ud af Kjedlen gennem Føderøret. Denne Bestemmelse finder dog ikke Anvendelse paa Kjedler, der lovligt ere tagne i Brug før den 1ste Juli 1875.

Lokomotiver og Lokomobiler skulle have 2 af hinanden uafhængigt virkende Forsyningsapparater, der ikke maa drives ved samme Maskine, og som hvert for sig er i Stand til at vedligeholde Vandstanden i Kjedlen.

Med Hensyn til Lokomotiver og Lokomobiler, som lovligt ere tagne i Brug før den 1ste Januar 1881, tilstedes det dog,

at de kun ere forsynede med en af Hovedmaskinen dreven Fødepumpe, forsaavidt den lader sig udløse af Maskinen og drive ved Haandkraft.

Umiddelbar Forsyning af Kjedlen fra en Bys Vandledning kan i Reglen ikke anses for forsvarlig.

Flere Dampkjedler, henhørende til samme Bedrift, tillades det at forsyne ved et fælles Forsyningsapparat, naar dette er istand til at forsyne saavel hver enkelt Kjedel som alle Kjedlerne tilsammen med den fornødne Vandmængde.

§ 5. Paa enhver Dampkjedel skal anbringes mindst 1 eller, naar Kjedlens Ildpaavirkningsflade er større end 400 Kvadratfod, mindst 2 Sikkerhedsventiler:

Belastningen paa Ventilerne skal tilveiebringes ved Vægte, som trykke paa Ventilerne umiddelbart eller ved Hjælp af Vægtstænger. Det tillades at ophænge Vægtene i eller lade dem hvile paa Fjedre.

At belaste Ventilerne ved spændte Fjedre alene, virkende umiddelbart eller ved Hjælp af Vægtstænger paa Ventilerne, kan kun tillades paa Lokomotiver og saadanne Lokomobiler, som ved Maskinens Gang ere underkastede stærke Rystelser, og kun forsaavidt Fjedrene efter Synsmændenes Skjøn tilstede Ventilerne at aabne sig tilstrækkeligt.

Belastningen maa ikke være større, end at Dampen aabner Ventilerne, naar den har naaet den største Spænding, som ifølge den af Synsmændene foretagne Prøve med Kjedlen maa have i denne (jfr. C. § 10), ligesom Belastningen ikke yderligere maa forøges ved Paahængning af Vægt eller kunne forøges ved Forskydningen af Vægte eller Spænding af Fjedre. — Hvor Belastningen derfor er tilveiebragt ved Vægte paa Vægtstænger, maa disse ikke have Overlængde, og hvor Belastningen er tilveiebragt ved Fjedre, maa der være anbragt en Stopper, som forhindrer, at Fjedrene spændes for stærkt.

Alle Ventiler skulle iøvrigt være saaledes indrettede, at Dampen i intet Tilfælde kan afkaste Ventilen, selv om de Midler, ved hvilke Ventilerne belastes, skulle ophøre at virke. Denne Bestemmelse finder dog ikke Anvendelse paa Kjedler, som lovligt ere tagne i Brug før den 1ste Juli 1875.

Arealet af Sikkerhedsventilens Lysaabning eller Summen af alle Sikkerhedsventilernes Lysaabningers Arealer 3: Summen af Arealerne af de Aabninger, hvorigjennem Dampen, naar alle Sikkerhedsventilernes samtidig løftes, kan strømme ud, maa ikke være mindre end angivet i nedenstaaende Tabel, der bestemmer Lysaabningerne i Kvadrattommer for hver Kvadratfod af Kjedlens Ildpaavirkningsflade i Forhold til den høieste Spænding over Atmosfærens Tryk, som det ifølge Synsmændenes Prøve er tilladt at have i Kjedlen.

Største tilladte Trykforskjel paa Kvadrattommen.	0 til 7 Pd.	7 til 14 Pd.	14 til 21 Pd.	21 til 28 Pd.
Areal af Lysaabningen for hver Kvadratfods Ild- paavirkningsflade	Kvadrattommer.			
	0,0707	0,0485	0,0369	0,0298
Største tilladte Trykforskjel paa Kvadrattommen.	28 til 35 Pd.	35 til 42 Pd.	42 til 49 Pd.	49 til 56 Pd.
Areal af Lysaabningen for hver Kvadratfods Ild- paavirkningsflade	Kvadrattommer.			
	0,0250	0,0215	0,0189	0,0168
Største tilladte Trykforskjel paa Kvadrattommen.	56 til 63 Pd.	63 til 70 Pd.	70 til 77 Pd.	77 til 84 Pd.
Areal af Lysaabningen for hver Kvadratfods Ild- paavirkningsflade	Kvadrattommer.			
	0,0152	0,0138	0,0127	0,0117

Største tilladte Trykforskjel paa Kvadrattommen.	84 til 91 Pd.	91 til 98 Pd.	98 til 105 Pd.	105 til 112 Pd.
Areal af Lysaabningen for hver Kvadratfods Ild- paavirkningsflade	Kvadrattommer.			
	0,0109	0,0102	0,0096	0,0091

Veiene for Dampen fra Kjleden til Sikkerhedsventilerne og fra disse til den fri Luft maa paa intet Sted have mindre Tværnsnitsarealer end de Lysaabninger, som Sikkerhedsventilerne efter Ovenstaaende mindst skulle have.

Kjedler med flade eller indbuede Sider eller Bunde skulle være forsynede med en Luftventil, saafremt ikke de nævnte Dele af Kjleden have saa stor Styrke i Forhold til deres Udstrækning, at de efter Synsmændenes Skjøn kunne modstaa Atmosfærens Tryk udvendig fra.

§ 6. Enhver Dampkjedel skal være forsynet med en efter Synsmændenes Skjøn forsvarlig Maaler for Dampens Spænding. Paa denne Maaler skal anbringes et tydeligt Mærke, som angiver den høieste i Kjleden tilladte Dampspænding.

§ 7. Paa enhver efter 1ste Januar 1881 i Brug tagen Dampkjedel skal der findes et Apparat til Anbringelse af Synsmændenes Kontrolmanometer, nemlig et med Hane forsynet Rør, der ender i en lodret Metalflansche af $\frac{3}{16}$ Tommes Tykkelse og $1\frac{1}{2}$ Tommes Tvermaal. Flanschen af de angivne Dimensioner kan anbringes paa den øverste Prøvehane.

For Kjledler, som ere lovligt tagne i Brug før 1ste Januar 1881, skal den angivne Indretning forefindes senest 1ste Januar 1884.

§ 8. Paa enhver Dampkjedel skal Fabrikkens Mærke og Fabrikkens Løbenummer eller andet Mærke, hvorved Kjledens Identitet aldeles utvivlsomt kan godtgjøres, og det Aar, i hvilket Kjleden er forfærdiget, være angivet paa en solid og

ioinefaldende Maade. Paa Lokomobiler skal desuden paa samme Maade Eierens Navn være anbragt.

C. Prøvelse af de Tilsyn undergivne Dampkedler.

§ 9. Forinden en Kjedel, der ikke tidligere har været underkastet Prøve her i Landet, prøves, skal Rekvirenten med Begjæringen om Synets Foretagelse aflevere en nøiagtig Beskrivelse af Kjedlen med Angivelse af Ristens og Ildpaavirkningsfladens Størrelse i Kvadratfod, samt af, hvor stor en Del af Ildpaavirkningsfladen, der ligger over den normale Vandstand; ligeledes opgives den største Spænding af Dampen over Atmosfærens Tryk, som Kjedlen ved Brugen vil blive underkastet. Beskrivelsen indhændiges Synsmændene til Brug ved deres Forretning.

I de af Synsmændene afgivne tvende Beretninger om den første Prøve, som en Kjedel underkastes her i Landet eller efter at have undergaaet en Hovedreparation eller Forandring, have de at indføre en nøiagtig Beskrivelse af Kjedlen. Ved enhver efterfølgende Synsforretning skal det Eieren af Kjedlen tilhørende Exemplar af den første Synsforretning, indeholdende Beskrivelse af Kjedlen, være tilstede.

Ved de aarlige Eftersyn af faststaaende Kjedler skal det Eieren tilhørende Exemplar af den sidste Synsforretning være tilgængeligt for Synsmanden.

§ 10. Ved Synsforretningen skulle Synsmændene undersøge, om alle ved denne Anordning truffne Bestemmelser om Kjedlen ere iagttagne, samt underkaste denne en Trykprøve ved Indpumpning af Vand, hvorved godtgjøres, om Kjedlen ved et Tryk, som er $\frac{5}{3}$ Gange saa stort som det Damptryk, den ved Brugen vil blive underkastet, udviser nogen væsentlig Utæthed eller nogen større Formforandring, som kunde medføre Fare ved Kjedlens Benyttelse med den af Eieren eller Brugeren opgivne Dampspænding.

Saafremt Kjedlen paa et af Trykprøvens Stadier har vist nogen betænkelig Utæthed, eller den har erholdt en væsentlig Formforandring, saaledes at dens Benyttelse ved den opgivne Spænding maa anses for utilstedelig, ere Synsmændene, saa-

fremt det forlanges, bemyndigede til at undersøge, hvor stort et Tryk Kjedlen da kan udholde uden at vise nogen væsentlig Utæthed samt uden at faa større eller blivende Formforandringer.

Kjedlen maa kun benyttes ved en Dampspænding, som ikke overstiger $\frac{3}{5}$ af det Tryk, hvormed den er prøvet og funden tilstrækkelig stærk og tæt.

Er en Kjedel prøvet i Udlandet, fastsættes det højeste tilladte Damptryk i Kjedlen ligeledes til $\frac{3}{5}$ af det, hvormed Kjedlen er prøvet.

Naar det højeste tilladelige Damptryk i Kjedlen er fastsat, og Sikkerhedsventilerne og deres Belastning ere indrettede i Overensstemmelse med dette Tryk, mærkes saavel Sikkerhedsventilerne som de til deres Belastning tjenende Apparater med Stempler, hvorved paa selve Ventilen angives Ventilaabningens Diameter i danske Linier, paa Vægtstængerne disses fulde Længde i danske Tommer, og paa Vægtlodderne, der tjene til Belastning af Ventilerne, deres Vægt i danske Pund. Hvor Vægtlodderne, med hvilke Ventilerne belastes, bestaa af flere Stykker, stemples hver enkelt af dem med sin Vægt.

Saafremt en Sikkerhedsventil belastes med spændte Fjedre, stemples den Stopper, som hindrer Fjedrene i at spændes for stærkt, med Angivelse af dens Længde i danske Linier.

Saafremt Eieren af en Kjedel deri er enig, ere Synsmændene undtagelsesvis bemyndigede til at prøve en Kjedel, uden at Sikkerhedsventilen er anbragt paa samme, imod at de ved Beregning forvisse sig om, at Ventilens Belastning er en saadan, at den for Kjedlen tilladte højeste Spænding ikke kan overskrides, og derefter tilkjendegive dette ved den ovenfor paabudne Stempling.

D. Om Pasning af de det Offentliges Tilsyn undergivne Dampkjedler.

§ 11. Paa og omkring Kjedlen skal der altid være ryddeligt, rent og ordentligt, Spjeldet til Skorstenen skal stedse være i Orden.

§ 12. Prøvehanerne og Vandstandsviserne skulle altid holdes i ren og brugbar Stand.

a) Prøvehanerne undersøges flere Gange om Dagen,

men navnlig ved hver Opfyring; ere de tilstoppede, skulle de ufortøvet renses.

Under Brugen af Kjedlen skal der af underste Prøvehane altid udstrømme Vand, af mellemste Hane som Regel ligeledes Vand og af den øverste Damp.

- b) Vandstandsglasset maa stadigt iagttages og det maa navnlig paases, at Vandet, hver Gang der fyres, staar mindst i samme Høide som Vandlinien paa Kjedlen. Mindst en Gang om Dagen maa Fyrbøderen forvisse sig om, at Hanerne paa Vandstandsglasset ere i Orden, idet Glassets Udblæsningshane aabnes samtidigt med, at de to Forbindelseshaner skiftevis aabnes og lukkes forsigtigt. Viser nogen af Hanerne sig herved at være tilstoppet, maa den uopholdelig renses; findes Utætheder, skulle de snarest muligt repareres.

Springer Glasset, skal det senest ved det første længere Ophold erstattes af et nyt.

- c) Svømmeren prøves jævnligt, navnlig hver Gang der fyres, om den bevæger sig frit.

§ 13. Vandstanden i Kjedlen maa ikke synke dybere end til det paa Kjedlen anbragte Vandstandsmærke, der stedse skal holdes tydeligt angivet. Skulde af en eller anden Grund, f. Ex. ved Forsømmelighed fra Fyrbøderens Side eller ved et pludseligt stort Dampforbrug Vandstanden synke væsentlig dybere, navnlig saafremt den synker saa dybt, at den ikke angives ved Vandstandsviserne eller Prøvehanerne, og der saaledes kan være Fare for, at nogen Del af Ildpaavirkningsfladen er blottet for Vand, skal Kjedlen, saafremt den er i Forbindelse med en eller flere andre Kjedler, afspærres fra disse; Ilden skal dernæst ufortøvet rages ud, Spjeldet og Fyrdøren aabnes og Kjedlen henstaa roligt, til den er afkølet. Under ingen Omstændigheder maa der, naar ovenstaaende Tilfælde indtræder, sættes Vand paa Kjedlen, forinden Afkjølingen af Kjedlen og Murværket har fundet Sted.

Har nogen Del af Ildkanalen været glødende, maa Kjedlen ikke benyttes, forinden det ved en omhyggelig Undersøgelse er godtgjort, at den fremdeles er i tjenstdygtig Stand.

Paa Vandforsyningsapparaterne og dertil hørende Føderør med Kontraventil skal Fyrbøderen under Fødningen jævnlige have sin Opmærksomhed henvendt, for at overbevise sig om, at der virkelig gaar Vand paa Kjleden.

Hvor der findes Reserve-Fødeapparat, skal dette mindst en Gang om Ugen sættes i Virksomhed, for at der kan have Sikkerhed for, at det er i brugbar Stand.

§ 14. Dampspændingen maa ikke stige højere end angivet ved Mærket paa Trykmaaleren. Skulde det ved uforsigtig Fyring eller pludselig ophørt Dampforbrug stige højere end tilladt, saaledes at Sikkerhedsventilerne begynde at blæse stærkt ud, skal Ilden ufortøvet dæmpes og Kjleden forsynes med Vand. Er Vandstanden imidlertid sunken saa dybt, at der kan være Fare for, at nogen Del af Ildpaavirkningsfladen kan være blottet for Vand, maa der dog, som angivet i forrige §, under ingen Omstændigheder sættes Vand paa Kjleden.

- a) Trykmaaleren skal iagttages, hver Gang der fyres. Naar Leilighed dertil gives, skal det efterses, om Trykmaalerens Viser, naar der ingen Spænding er paa Kjleden, er gaaet tilbage paa Nulpunktet; viser der sig nogen væsentlig Afvigelse herfra, som kunde tyde paa, at Trykmaaleren er i Uorden, skal dette meddeles Kjledens Eier eller Bruger.
- b) Sikkerhedsventilerne maa under ingen Omstændigheder overbelastes. De skulle mindst een Gang daglig forsigtigt løftes lidt, for at Sikkerhed kan have for, at de stedse ere i Orden.

§ 15. Kjedelrensningen skal finde Sted, saa ofte det gjøres fornødent; herved skal alt Bundfald samt al Kjedelsten fjernes af Kjleden.

Føderøret og Udblæsningsrøret saavel som Forbindelsesrørene imellem Kjleden og Vandstandsglasset samt Prøvehanerne befries omhyggeligt for Sten og Slam. Sikkerhedsventilen, Kontraventilen samt de forskjellige Haner efterses omhyggeligt og efterslibes om fornødent.

Ved enhver Kjedelrensning efterses Kjleden omhyggeligt saavel udvendigt som indvendigt, og Feil eller Læk, som ere

forefundne ved den daglige Gang eller ved Rensningen, skulle da afhjælpes. Ere Fejlene saa betydelige, at de ikke strax kunne udbedres, skal Kjledens Eier eller Bruger underrettes derom.

Afsætter Fødevandet meget Slam og Bundfald, bør der hver Morgen eller efter et andet længere Ophold, forinden Kjleden atter sættes i Arbeide (altsaa medens Vandet endnu er i Ro) udblæses saa meget Vand, at den væsentligste Del af Slam og Bundfald bortfjernes. Ved Arbeidets Ophør om Aftenen sættes da mindst saa meget Vand paa Kjleden over normal Vandstand, som der skal blæses ud den næste Morgen.

Saafermt der vises Forsømmelighed i Henseende til Kjledens forsvarlige Rensning, kunne Synsmændene paabyde, at Kjleden renses med visse bestemte Mellemrum, der dog ikke maa være kortere end 3 Uger, naar Kjleden benyttes 12 Timer i hvert Døgn, og i Forhold dertil, naar den bruges mere eller mindre.

§ 16. Før ethvert længere Ophold skal Kjleden forsynes med Vand over den sædvanlige Vandstand, ligesom Ilden skal slukkes, saafremt Kjleden lades uden Tilsyn. Før eller under en kortere Stansning skal Ilden dæmpes og Vand sættes paa Kjleden. Saalænge der er Ild paa Risten, maa Spjeldet til Skorstenen — til Forhindring af Gasexplosioner i Fyrkanalen — aldrig lukkes fuldstændigt.

Saalænge der er Spænding paa Kjleden maa Stød eller Slag paa den undgaas; det er derfor ikke tilstedeligt at foretage Stemninger af Flanscher eller Stemmebuger, medens Kjleden er i Brug.

§ 17. Den, som betjener Kjleden, skal i en Bog, som skal forevises ved hvert aarligt Eftersyn, optegne, hvor mange Timer Kjleden benyttes, naar den renses og efterses, og hvilke væsentlige Mangler der ere forefundne eller formodede at være tilstede. Saadanne Mangler skal han uopholdelig anmelde for Kjledens Eier eller Bruger, der er pligtig til snarest muligt at lade dem afhjælpe.

E. Om Brugen af Lokomobiler i Nærheden af Bygninger og let antændelige Gjenstande.

§ 18. Enhver kan modsætte sig, at et Lokomobil benyttes indenfor 50 Alen fra hans med Straa, Rør eller lignende let antændeligt Tag belagte Bygning, Stak eller Mødding. Brugeren af en Eiendom har i saa Henseende samme Ret som Eieren.

§ 19. Lokomobiler maa ikke benyttes i nærmere Afstand end 10 Alen fra Bygninger belagte med Straa, Rør eller lignende let antændeligt Tag, Stak, Mødding eller andre større Oplag af ligesaa brændbare Stoffer udenfor Hus, og naar de benyttes i nærmere Afstand fra de nævnte Gjenstande end 20 Alen, skal der

- a) under Risten være anbragt en tætsluttende lukket Ask-kasse af støbt Jern eller af forsvarligt tykke Smedejernsplader med en hensigtsmæssigt indrettet Forplade under Indfyrringsstedet,
- b) omkring Lokomobilet anbringes en Skjærm af Jernblik eller af Træ, mindst 2 Alen høi og i en saadan Afstand fra Lokomobilet, at en Mand kan gaa mellem dette og Skjærmen,
- c) til Brændsel alene benyttes Stenkul eller Kokes og Cinders, hvorhos der
- d) over Skorstenens Munding skal være anbragt enten en kuppelformig Gnistfanger, hvis hele nederste Kant er ledet ind i en omkring Skorstenens øverste Kant anbragt Vandbeholder, der stedse skal holdes forsynet med Vand gennem et fra Fødepumpen anbragt Rør, eller en til Skorstenens øverste Rand nøie sluttende dobbelt Gnistfanger af Jerntraad, hvis Traade ikke ere fjernede over $\frac{1}{4}$ Tomme fra hinanden og med en Afstand af mindst 2 Tommer mellem Nettene.

Naar et Lokomobil benyttes i mindre end 50 Alens Afstand fra Bygninger belagte med Straa, Rør eller lignende let antændeligt Tag, Stak, Mødding eller andre større Oplag af ligesaa brændbare Sager udenfor Hus, skal Pladsen, hvorpaa Lokomobilet opstilles, forinden frigjøres og under Brugen i en

Omkreds af 10 Alen fra Lokomobilet stedse holdes ryddelig for Halm og lignende brændbare Stoffer, hvorhos der under Brugen i Lokomobilets umiddelbare Nærhed altid skal have et større Kar med Vand og Brandspande samt en Brandstige paa rede Haand.

§ 20. Ved Benyttelse af Lokomobiler i Byer kan det af Politiet forlanges, at der skal drages Omsorg for, at Røgen fra Lokomobilet ikke bliver til Ulempe for de Omboende.

§ 21. Et Exemplar af de om Brugen af Lokomobiler i Nærheden af Bygninger og let antændelige Gjenstande til enhver Tid gjældende Bestemmelser skal stedse medfølge ethvert Lokomobil, der udleies til Brug. Ved Lokomobiler, der benyttes indenfor 50 Alen fra nogen Bygning, skal tillige Fyrbøderen være i Besiddelse af et Exemplar af de i ovenstaaende Afsnit D indeholdte Bestemmelser for Pasing af Dampkjedler.

Saadanne Exemplarer kunne forlanges udleverede uden Betaling hos enhver Politimester.

F. Om Ophævelse af ældre Bestemmelser.

§ 22. Bekjendtgjørelse angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkjedler paa Landjorden af 28de Juni 1875 og de dertil sig sluttende Bekjendtgjørelser af 17de Marts og 28de Juni 1876 samt Bekjendtgjørelse af 2den November 1877 ophæves.

Foranstaaende Bestemmelser træde i Kraft fra den 1ste Januar 1881.

XLI.

Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære af 23de December 1880 angaaende Foranstaltninger til at forhindre Ildsvaade i Kirkebygningerne i Kjøbenhavn.

(Jfr. Cirk. af 17de Oktober 1884).

Da, ved Antændelse af en Kirkebygning, Ilden, hvis den i Tide bemærkes, i Almindelighed vil kunne slukkes, naar blot noget Vand og de fornødne Redskaber ere ved Haanden,

men den derimod neppe vil være til at overvinde, naar den først har faaet Lejlighed til uhindret at gribe om sig, skulde Ministeriet tjenligst anmode Patronatet om behageligen at ville paalægge den under Samme sorterende Kirkeinspektion at drage Omsorg for, at Kirkebygningen for Kirkens Regning holdes forsynet med et Vandkar, ikke under halvanden Alen højt og som rummer idetmindste 2 Tønder, samt med mindst 1 Haandsprøjte af den Slags, som bruges af Londons Brandkorps, hvilke tilsammen ville være at hensætte i Taarnet eller, hvor intet Taarn er, paa Højloftet, men i begge Tilfælde tæt ved det Sted, hvor Opgangen til Taarnet eller til Loftet ender. Karret vil stadigt være at holde fyldt med Vand, saalænge Frost ikke er indtraadt.

Det bemærkes, at de ommeldte Sprøjter med tilhørende Spand, der uden Vanskelighed kunne bæres og afbenyttes af en enkelt Mand, faas hos Merryweather & Sons (York Street, Lambeth, London), og at Indkjøbsprisen i London ikke overstiger 60 Kr. Endvidere bemærkes, at den heldigste Maade, hvorpaa Vandet kan fornyes i Karret, er ved at lede Regnvand ind i dette, medens det overflødige Vand ledes ud gjennem et Afløbsrør.

Patronatet vilde behageligen paase, at de Foranstaltninger, som ville være at udføre i Henhold til Ovenanførte, iværksettes uden Ophold.

XLII.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 31de December 1880, hvorved Brugen af Dampkjedler med svejsede Pladesamlinger i Dampfartøjer forbydes.

I Medfør af Lov om Tilsyn med Dampfartøier af 24de Marts 1875 § 2 fastsættes herved Følgende:

I Dampfartøier forbydes Brugen af Dampkjedler med svejsede Pladesamlinger, paa hvilke Dampens Tryk virker i sønderrivende Retning.

Denne Bestemmelse finder dog ikke Anvendelse paa Kjedler, der lovligt ere tagne i Brug før den 1ste Januar 1881.

XLIII.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 9de Mai 1881 om en forandret Affattelse af 2det og 3die Stykke af § 4 i Bekjendtgjørelse angaaende nærmere Forskrifter for Tilsynet med Dampfartøjer af 28de Juni 1875.

I Medfør af Lov om Tilsyn med Dampfartøjer af 24de Marts 1875 § 2 fastsættes herved Følgende:

2det Stykke af § 4 i Bekjendtgjørelsen angaaende nærmere Forskrifter for Tilsynet med Dampfartøjer af 28de Juni 1875 affattes saaledes:

„Belastningen paa Ventilerne skal tilveiebringes ved Vægte eller spændte Fjedre, som trykke paa Ventilerne umiddelbart eller ved Hjælp af Vægtstænger.“

Samme Paragrafs 3die Stykke affattes saaledes:

„Belastningen maa ikke være større end at Dampen aabner Ventilerne, naar den har naaet den største Spænding, som ifølge den af Synsmanden foretagne Prøve med Kjleden (§ 9) maa have i denne, ligesom Belastningen ikke maa kunne forøges ved Forrykning af Vægten eller Spænding af Fjedren. Hvor Belastningen er tilveiebragt ved Vægte paa Vægtstænger, maa disse derfor ikke have Overlængde, og hvor Belastningen er tilveiebragt ved Fjedre, maa der være anbragt en Stopper, som forhindrer, at Fjedren spændes yderligere.

XLIV.

Anordning af 20de Juni 1881 om en Udvidelse til hele Frederiksberg Sogn af Lov af 12te Januar 1858, hvorved Bygningsloven af 17de Marts 1856, forsaavidt den angaar Kjøbenhavns Forstæder, med nogle Forandringer udvides til ogsaa at gjælde for en Del af Frederiksberg og Hvidovre Sogne.

Vi Christian den Niende o. s. v. gjøre vitterligt: At Vi, i Henhold til Lov, hvorved Bygningsloven af 17de Marts 1856,

forsaavidt den angaar Kjøbenhavns Forstæder, med nogle Forandringer udvides til ogsaa at gjælde for en Del af Frederiksberg og Hvidovre Sogne, af 12te Januar 1858 § 1 *in fine*, allernaadigst ville have fastsat, at de Forskrifter, som ved bemeldte Lov ere givne for en Del af Frederiksberg og Hvidovre Sogne, fra 1ste Juli d. A. at regne udvides til at gjælde for hele Frederiksberg Sogn, dog saaledes, at Lovens Bestemmelser ikke bringes til Anvendelse paa Byggeforetagender, der ere paabegyndte inden den 1ste Juli d. A., saafremt de fuldføres inden indeværende Aars Udgang.

XLV.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 24de September 1881 indeholdende et Tillæg til Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 § 22.

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 tillagte Bemyndigelse fastsættes herved, at Kornmøller, der drives ved Damp, for Fremtiden skulle henregnes til de i Lovens § 22 omhandlede særdeles brandfarlige Næringsveie og sættes i Klasse med de i Paragrafens 3die Post ommeldte Fabrikker.

XLVI.

Justitsministeriets Skrivelse af 1ste December 1881 hvorved meddeles Approbation paa en Forandring i de den 14de Marts 1872 stadfæstede reglementariske Bestemmelser for at forebygge Brandfare ved Driften af de i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 § 26 omhandlede Næringsveje.

Efter Modtagelsen af Kjøbenhavns Magistrats behagelige Skrivelse af 23de f. M. meddeler Justitsministeriet herved Approbation paa, at Post I E i de af Ministeriet under 14de Marts 1872 stadfæstede, ved Raadstueplakat af 25de s. M.

bekjendtgjorte reglementariske Bestemmelser, der blive at iagttage ved Driften af de i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Maj 1868 § 26 omhandlede Næringsveje for at forebygge Brandfare m. v., forandres til:

„Ved alle i denne Bekjendtgjørelse nævnte Fabriker skal desuden have de Sprøjter og andre Brandredskaber, som Brandvæsenet maatte finde Anledning til at foreskrive“.

XLVII.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 14de December 1881 om Forandring i § 28 af Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 m. m.

I Medfør af § 42, sidste Stykke, i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 og af § 37, sidste Stykke, i Lov om Brandvæsenet i Kjøbstæderne med Undtagelse af Kjøbenhavn af 21de Marts 1873, fastsættes herved følgende:

Theatre og lignende offentlige Forlystelseslokaler, saavel de nuværende som de, der herefter indrettes, skulle, foruden som hidtil at være undergivne Brandvæsenets særegne Tilsyn, endvidere med Hensyn til deres Indretning og Benyttelse være underkastede de Forskrifter, som Brandvæsenet finder det fornødent at foreskrive for at forhindre Udbrud af Ild, for at sikre en hurtig Slukning af udbrydende Ild og, i Tilfælde af Ildsvaade, for at sikre og lette Redning af de i Bygningen værende Personer.

XLVIII.

Bekjendtgjørelse af 21de December 1881 indeholdende Bestemmelser for Indretningen og Benyttelsen af Theatre i Kjøbenhavn.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. Theatre skulle være forsynede med de Vandledninger, Vandbeholdere og Slukningsredskaber, som Brandvæsenet

maatte foreskrive. Disse skulle altid være let tilgængelige, rede til øieblikkelig Benyttelse, og vedligeholdes i fuldkommen god Stand. Betjeningen af Slukningsredskaberne paahviler det Vagtmandskab, som sendes af Brandvæsenet, i fornødent Fald ved Medvirkning af Theatrets Maskinfolk, der skulle være kjendte med Brugen af de forskjellige Slukningsredskaber.

2. Fra hvert Theater skal gennem elektrisk Ledning kunne sendes Melding om Ildløs til nærmeste Brandstation. I Forhold til Theatrets Størrelse skal denne Melding efter Brandvæsenets Skjøn kunne afsendes fra 1, 2 eller flere Steder af Theatret.

3. Forstanderen for Theatret skal paasee, at der før og efter enhver Forestilling ved bestemte af Theatrets Personale foretages et nøiagtigt Eftersyn af alle Rum i Theaterbygningen.

4. Det forbydes at ryge Tobak samt at tænde Cigarer eller Tobakspiber i Theaterbygningen, dog med Undtagelse af de Rum, der benyttes som egentlige Beboelsesleiligheder, eller i hvilke Brandvæsenets særlige Tilladelse hertil erhverves.

5. Steenolie, Benzin og andre lignende brandfarlige Vædsker maae ikke benyttes eller have i Theaterbygningen.

6. Enhver, selv den ubetydeligste, Ildløs skal strax meldes til den tilstedeværende Brandvagt.

7. Ingen Vinduer maa være tilgittrede.

8. Brandvæsenets Inspecteurer og Assistenten skulle til enhver Tid have uhindret Adgang til samtlige Rum i Theatret, og skal der ved hver Forestilling staae en bestemt Siddeplads til deres Disposition yderst paa en af de forreste Rækker paa Gulvet af Tilskuerpladsen.

B. Belysning og Opvarmning.

1. I Theaterbygningen maae kun anvendes faste Gasarme o: saadanne som ikke kunne dreies i horizontal Retning.

2. Over alle Flammer, som ikke ere fjernede mindst 3 Fod fra overliggende antændeligt Loft eller Træværk, skal anbringes en tilstrækkelig stor Metalskjærm i mindst 6 Tommers Afstand fra dette, og de maae under ingen Omstændigheder anbringes nærmere ved saadant Loft eller Træværk end 18 Tommer. Træ, som i horizontal Retning er nærmere ved

Flammer end 12 Tommer, skal beskyttes mod Antændelse ved Metalskjærme, anbragte saaledes, at Luften frit kan circulere mellem Træet og Skjærmen. Alle Flammer i Scenerummet, Magasiner, Garderobes og Værksteder skulle være omgivne med et betryggende Net af Metaltraad.

3. De nederste Flammer af Coulissebelysningen skulle ligge mindst 4 Fod over Scenegulvet.

4. Flammerne i Soffiterne skulle være beskyttede foroven ved Skjærme af Metalplader, forneden og til Siderne ved Net af Metaltraade, anbragte saaledes, at Ydersiderne af disse Skjærme og Net aldrig ophedes saa stærkt, at de kunne foranledige Antændelse.

5. Paa samtlige Gange og Trapper, der skulle passeres af Tilskuerne, Theatrets Personale eller Brandvagten, skal foruden den sædvanlige Gasbelysning anbringes Olielamper i saadant Antal, at disse Gange og Trapper, selv om Gassen skulde slukkes, blive tilstrækkelig oplyste. Disse Lamper skulle holdes tændte fra den Tid, Theatret aabnes, og til Tilskuerne og Theaterpersonalet have forladt Theatret.

6. At benytte Tændstikker samt at gaee omkring i Theaterbygningen med aabent Lys eller Ild forbydes. Flammer og Lamper maae i Scenerummet kun tændes ved Lys anbragte i sikre Lygter. Forinden Flammerne i Soffiterne tændes, skulle disse være sænkede til en Afstand af mindst 5 Fod fra Loftsdecorationerne.

7. Alle Gasflammer paa Tilskuerpladsen, paa Gange, Trapper og andre Rum udenom denne skulle forsynes fra en særlig Stikledning, uafhængig af de Ledninger, som forsyne Flammerne i den øvrige Deel af Theaterbygningen.

Gasledningerne skulle holdes tætte og mindst hver 3die Maaned prøves, og Gastabet i Ledningerne pr. Time bestemmes, idet Brænderhanerne lukkes, og Hovedhanen aabnes.

8. Udfør Fyrdøren af Kakkellovne skal anbringes en Metalkasse af 18 Tommers Høide, der er saaledes fastgjort til Ovnen, at Ild fra Fyrdøren maa falde i Kassen. I Magasinrum maae ikke findes Kakkellovne eller andre Ildsteder.

a mi.
kipl.
1894

a brugt
1894

C. Scenen.

1. Hele Scenerummet skal ved Grundmur være adskilt fra den øvrige Deel af Theaterbygningen.

2. Prosceniumsaaabningen i denne Mur skal kunne lukkes med et tæt Tæppe af Metalplader, som kun maa løftes under Forestillinger og Prøver saa meget som nødvendigt. Dette Tæppe skal let og hurtigt kunne sænkes, saavel fra Scenerummet som fra et let tilgængeligt Sted udenfor Scenemuren.

3. Alle andre Aabninger i Scenemuren skulle forsynes med tætsluttende Jerndøre med Lukkeindretning. Forsaavidt Dørene tjene til Passage for Mennesker, skulle de være selvlukkende og indrettede til at aabne fra begge Sider uden Nøgle eller andet løst Redskab. Dørene, som tjene til Passage for Skuespillerne ind til Scenegulvet, behøve dog ikke at være selvlukkende. Dørene skulle holdes lukkede, naar de ikke benyttes.

4. Paa Scenen maae samtidig kun findes saa mange Tæpper, Coulisser, Sætstykker og andre Decorationssager eller Rekvisiter, som ere fornødne til høist 2 Forestillinger. Iøvrigt maa hverken Scenen eller Rum over eller under denne eller Tilskuerrummene benyttes til Oplag af Decorationer, Theaterrekvisiter eller andre brændbare Sager.

5. Contravægtene paa Tæpper og andre Decorationer maae være anbragte saaledes, at Folk saavidt muligt ere sikrede mod at komme til Skade, dersom de skulde styrte ned.

6. Raketter og andet Fyrværkeri maa kun benyttes med Brandvæsenets særlige Tilladelse, og naar samtlige Decorationsgjenstande ved Maling, Impregnering eller paa anden Maade ere gjorte vanskelig antændelige. Ved Brug af Skydevaaben maa anvendes den største Forsigtighed og til Forladning kun benyttes uantændeligt Materiale.

7. Tæpper og Forhæng af Flor og andet let Stof skulle være saaledes ophængte og styrede, at der ikke er Fare for, at de ved Lufttræk eller under Opheisning eller Nedfiring skulle føres for nær henimod Flamme. Tæpper og Forhæng af Yute og lignende Stoffer, som ere let antændelige og tillige

udvikle meget stærk Ild under Forbrændingen, maae ikke benyttes.

8. Naar Hø, Halm og lignende let antændelige Stoffer anvendes, skulle de strax efter Benyttelsen ved Prøve eller Forestilling fjernes fra Scenen og bringes ud af Bygningen eller til særlig brandsikre Rum.

9. Alt Affald, særlig Høvlspaaner, paa Værksteder, i Garderober og Magasiner skal daglig, forinden Theatret aabnes for Tilskuerne, fjernes fra Theaterbygningen, eller bringes til særlig brandsikre Rum.

D. Tilskuerrummene.

1. Under enhver Forestilling og indtil Tilskuerne have forladt Theatret skulle alle Udgange, ogsaa Reserveudgangene, være uaflaasede.

2. Alle Corridorer, Gange, Trapper, Døre og andre Passager, der benyttes af Tilskuerne, naar de forlade Theatret, skulle holdes frie og ryddelige, saa at der Intet er i Veien for en uhindret Passage. Der maa derfor kun udstedes Billetter til bestemte Siddepladser.

3. Trapperne skulle være forsynede med Haandlister paa begge Sider. Trapper, hvis Brede er 3 Alen eller derover, skulle desuden langs Midten af dem være forsynede med et fast Rækværk med Haandlister.

4. Alle Døre skulle være indrettede til at aabne udad.

5. Reserveudgange skulle paa en iøinefaldende Maade være betegnede som saadanne. De maae under Forestillingen kun holdes tillukkede ved en enkelt Skyderigel, anbragt paa dens Indersider i bekvem Høide, og som let kan aabnes.

6. Ophængning af Tilskuernes Garderobe maa kun finde Sted paa særskilte dertil bestemte Pladser og saaledes, at den frie Passage ikke hæmmes derved.

XLIX.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 7de Marts 1882 om Forandring i § 23 af Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn af 1ste Februar 1877.

I Medfør af § 36 sidste Stykke i Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn af 1ste Februar 1877 fastsættes herved Følgende:

Theatre og lignende offentlige Forlystelseslokaler, saavel de nuværende som de, der herefter indrettes, skulle foruden som hidtil at være undergivne Brandvæsenets særegne Tilsyn, endvidere med Hensyn til deres Indretning og Benyttelse være underkastede de Forskrifter, som Brandvæsenet finder det fornødent at foreskrive for at forhindre Udbrud af Ild, for at sikre en hurtig Slukning af udbrydende Ild, og i Tilfælde af Ildsvaade, for at sikre og lette Redning af de i Bygningen værende Personer.

L.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 27de Juli 1882 angaaende en forandret Affattelse af § 17 andet Punktum i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868.

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 tillagte Bemyndigelse fastsættes herved følgende forandrede Affattelse af Lovens § 17 andet Punktum:

Større Oplag af Træ, forarbejdet eller uforarbejdet, saasom Tømmer, Brædder, Tønder og Lignende maa ei heller have udenfor Hus uden Brandvæsenets Tilladelse, og kun paa saadanne Steder, som dertil anses passende og under saadanne Betingelser, som Brandvæsenet finder det fornødent at foreskrive (jvfr. Forskrifter fra Kjøbhvns. Brandvæsen Side 182).

LI.

Raadstue-Placat af 1ste November 1882 angaaende Forskrifter for Benyttelsen af Værksteder for Snedkere m. Fl.

Magistraten i Kjøbenhavn gjør vitterligt: I Henhold til § 25 i Loven af 15de Mai 1868 om Brandvæsenet i Kjøbenhavn fastsættes herved følgende Forskrifter for Benyttelsen af Værksteder til idetmindste 2 Arbeidere for Snedkere, Stolemagere, Fortepianofabrikanter, Forgyldere og andre Haandværkere, der arbeide i Træ.

§ 1. Det forbydes at bruge Ild udenfor Ovnene eller Kakkellovnen, at ryge Tobak, at tilvirke Politur, Beitser eller lignende Præparater, hvortil anvendes Spiritus, Terpentin eller andre flygtige og letantændelige Stoffer, samt at benytte eller hensætte saadanne Stoffer eller Præparater tæt ved Ovne eller Flammer.

§ 2. Naar Limpotte bruges, skal denne sættes paa en Metalplade, der idetmindste rager 3 Tommer udenfor den til alle Sider.

§ 3. Lys maa kun benyttes, naar det er anbragt i en forsvarlig Lyseplade af Metal eller andet uforbrændeligt Materiale med tilhørende velsluttende Lysesax; at pudse eller slukke Tællelys med Fingrene forbydes, det maa kun skee med Lysesax. Belysningsvædske, der i Henhold til Lov af 26de November 1870 skulle mærkes „Farlig“, maae ikke benyttes.

§ 4. Af Frictionsfyrstikker maae ikke benyttes andre Sorter end de, som kun tænde ved at stryges mod en særlig dertil præpareret Flade. De maae ikke henligge løse, men skulle være indesluttede i lukkede Kasser af Metal eller andet uforbrændeligt Materiale. Naar saadanne Fyrstikker ere brugte, maae de ikke kastes paa Gulvet, men skulle enten kastes i Ovnene eller, efter at være fuldstændig slukkede, lægges paa Lysepladen eller andre ligesaa sikre Steder.

§ 5. Træ maa ikke henstilles til Tørring, henlægges eller ophænges nærmere ved Ovnens end 3 Fod, indenfor hvilken Afstand Pladsen om Ovnens desuden altid skal holdes fri for Spaaner og andet Affald. Spaaner maae ikke blive liggende paa Værkstedsgulvet fra den ene Dag til den anden, men skulle hver Aften, strax efterat Arbeidet er endt, enten fjernes fra Værkstedet eller nedpakkes i Trækasser med tæt-sluttende Laag, indvendig beklædt med Blik, der kunne henstaae paa Værkstedet. Hvor Plads til saadanne Kasser mangler, skulle Spaanerne, saavidt de ikke fjernes fra Værkstedet, hver Aften samles i Sække, der den følgende Dag, inden Arbeidet atter begynder, maae bringes bort.

Større Oplag af Spaaner skulle altid være fast sammenpakkede og maae kun findes paa Steder, der ere fuldstændig aflukkede for Uvedkommende, og hvor de ikke kunne medføre nogen særlig Brandfare.

§ 6. Oplag af Træmateriale maa ikke finde Sted paa Trapper og Gange, og i Porte kun med Brandvæsenets særlige Tilladelse.

Haandværkere, der arbeide baade i Træ og i Jern, maae ikke have Træmaterialier eller Træarbeide staaende i Smedien længere Tid eller i større Mængde end fornødent til Arbejdets Udførelse.

§ 7. Forinden Folkene, efterat Arbeidet om Aftenen er endt, forlade Værkstedet, skal Ild og Lys fuldstændig slukkes, hvorefter Værkstedet aflukkes for Uvedkommende.

§ 8. Paa ethvert af de omhandlede Værksteder skal et Aftryk af disse Bestemmelser findes opslaaet paa et iøjnefaldende Sted, og Huusbonden skal paasee, at det ikke nedtages eller tilintetgjøres, og at de her givne Forskrifter overholdes, ligesom at der overhovedet paa Værkstedet iagttages den størst mulige Forsigtighed ved Benyttelsen af Ild og Lys.

LII.

Politivedtægt af 22de Juni 1883 for Kjøbenhavn.

§ 8. Ingen maa paa offentlig Gade, Vej eller Plads udover disse skyde med Bøsse, Pistol, Nøglebøsse, Bue, Pusterør eller saadant, afbrænde Krudt, Fyrværkerisager eller exploderende Gjenstande af hvilken som helst Slags, ej heller kaste med eller fra Huse udkaste Stene, Sneboldte, Snavs, Vand eller Andet, hvorved Skade kan bevirkes, eller de, som færdes paa disse Steder, fortrædiges.

LIII.

Indenrigsministeriets Reglement af 10de December 1883 for Ordens Overholdelse m. m. paa Kjøbenhavns Inderred og i Kjøbenhavns Havn.

Bekjendtgjort ved Plac. 17. Januar 1884.

VII.

Om Ild og Lys ombord i Skibe.

§ 16. Naar et Skibs Ladning ikke bestaar af let brændbare Stoffer og naar Skibets Kabys, Ovn og Lanterner af Havnepolitiet ere befundne i god og forsvarlig Stand, tillades det at have Ild og Lys ombord i Skibet, naar et tilbørligt Tilsyn stedse er tilstede. Tilladelsen udfærdiges af Havnepolitiet paa særlige dertil bestemte trykte Blanketter af nedenstaaende Form:

Nr.

Attest.

Skibet

ført af

der har forsvarlig Kabys, Ovn, Lanterner og Askespand, tillades det herved at have Fyr paa Kabysen og i Ovnen, samt Lys i Lanterner og i Folkelukafet.

Kjøbenhavn, den

Strømbetjent.

Tilladelsen skal ethvert Skib erhverve strax ved sin Ankomst paa Inderreden eller i Havnen; den skal stedse være tilstede i Skibet og paa Forlangende forevises for Havnepolitiet.

Den heromhandlede Tilladelse gjælder dog kun for alle offentlige Vandarealer; ligger et Skib ved privat Skibsværft eller i private Bassiner, ville foruden foranstaaende Regler endvidere de af vedkommende private Ejer givne yderligere Regler for Ild og Lys i Et og Alt være at følge.

§ 17. Ild paa Smede-Esse eller anbragt paa anden Maade i fri Luft maa ikke have ombord i Skibe, paa Pramme, Flaader eller lignende, medmindre Havnepolitiets særlige Tilladelse først er indhentet.

Beg, Tjære, Olie eller deslige maa udenfor de tilstedeværende Skibsværfter ikke koges eller varmes ombord i Skib eller Fartøj, hverken paa Inderreden eller i Havnen, ej heller maa gammel Maling indvendig eller udvendig paa Skibe afbrændes, afsvides eller lignende.

VIII.

Om Krudt og lignende exploderende Stoffer samt om Stenolie og andre brandfarlige Vædsker.

§ 18. Skibe, hvis Ladning indeholder Krudt eller andre exploderende Stoffer af hvilken som helst Art, skulle ankre paa Yderreden og derfra gjøre skriftlig Anmeldelse til Havneforvaltningen om Ladningens Indhold, Stoffernes Art, Beskaffenhed og Mængde samt Maaden, hvorpaa de ere emballerede. Havneforvaltningen vil da for hvert enkelt Tilfælde tage Bestemmelse om, hvorvidt Losning kan tillades paa Inderreden samt i bekræftende Fald, hvor den skal foregaae. Losningen skal skee under Havnepolitiets stadige Tilsyn, hvorfor der for Skibets Regning strax vil blive etableret et Vagthold i Skibet, hvilken Vagt forbliver ombord saalænge, indtil Losningen er tilendebragt.

Saalænge der ombord i et Skib findes Krudt eller exploderende Stoffer, skal det paa Fortoppen føre et rødt Flag og al Ild og Lys være slukket ombord.

Skibet skal paa Forlangende af Havnepolitiet forlade Inderreden ved Aftenens Begyndelse, hvis Losningen ikke er tilendebragt inden den Tid, og atter gaae til Ankers paa Yderreden.

§ 19. Skibe, som have Provisionskrudt, Fyrværkerisager eller lignende ombord, som ikke er indtaget i Havnen for at benyttes af Skibet selv, skulle aflevere saadant til Batteriet „Trekroner“, og maa ikke indtage det igjen, før Skibet er kommet ud paa Inderreden. Krudt, som føres i Baad eller Pram gennem Inderreden og Havnen, skal være tilbørlig tildækket med Presenninger.

§ 20. Intet Skib, ingen Baad eller Pram, der har mere end 16 Tdr. Stenolie eller lignende brandfarlige Vædsker ombord, maa gaae indenfor Toldbodbommen, men skal ankre paa Inderreden, vise rødt Flag paa Fortoppen og snarest mulig gjøre Melding til Havnepolitiet, der derefter bestemmer, om Brandvagt skal anbringes ombord i Skibet.

Skibe, Baade og Pramme med under 16 Tdr. Stenolie eller lignende brandfarlige Vædsker ombord, kunne indgaae i Havnen, men skulle strax losse de brandfarlige Vædsker, der ikke maa forblive henliggende i Fartøjet Natten over.

Ifølge nærværende Reglements § 1 begrænses Kjøbenhavns Inderred mod Nord ved en Linie, dragen fra det Punkt paa Kysten, hvor Staden Kjøbenhavns Grund nordefter ophører, til Tønden paa den sydøstlige Side af „Stubben“, mod Øst ved en Linie fra denne Vager til Østsiden af Batteriet „Trekroner“; mod Syd dannes Inderredens Grænse af Toldbodbommen.

Kjøbenhavns Havn omfatter hele Vandarealet fra Toldbodbommen Syd efter — Orlogshavnen ikke medregnet — saa langt Staden Kjøbenhavns Grund strækker sig, det vil sige paa Sjællandssiden til den sydlige Grænse af Vesterfælle og paa Amagersiden til Christianshavns Enveloppe.

(Jfr. iøvrigt Indenrigsministeriets Reglement af 16de Juni 1877.)

Justitsministeriets Skrivelse af 19de Februar 1885 til Københavns Magistrat angaaende Sikkerhedsforanstaltninger, der ville være at træffe ved Udgangene fra hver enkelt af de af Stadens Kirker, som tilhøre Folkekirken eller anerkendte Trossamfund.

§ 1. I Kirker skulle alle Døre, der tjene til Passage for Menigheden, aabnes udefter, dog skulle Yerdøre være tilladte til at aabne indefter, men de skulle da under alle kirkelige Handlinger staa fuldt aabne og i den aabne Stilling fastholdes ved en Aflaasning, saa at de ikke tilfældigvis eller af Uvedkommende kunne lukkes, forinden den kirkelige Handling er endt, og Menigheden har forladt Kirken.

§ 2. Alle Døre, som ere indrettede til at aabnes udefter skulle under de kirkelige Handlinger være uaflaasede og maa kun holdes lukkede paa en saadan Maade, at de med Lethed, selv under stærk Trængsel, kunne aabnes indvendig fra uden Anvendelse af noget særligt løst Redskab.

LIV.

Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære af 17de Oktober 1884 indeholdende forskjellige Paalæg, sigtende til at sikre Sognekirkerne i Kjøbenhavn mod Ildsvaade.

For at sikre Sognekirkerne i Kjøbenhavn mod Ildsvaade skulde Ministeriet tjenstligst anmode Patronatet om for den under det sorterende Kirkes Vedkommende behagelig at paalægge Kirkeinspektionen

1) ufortøvet at træffe Foranstaltning til, at i Tilfælde af Tordenvejr samt naar der udbryder Ildløs i Nærheden af Kirken, et Opsyn af sig selv giver Møde ved Kirken, stadig ser efter i Taarnet og paa Lofterne samt Kapellet, forsaavidt Kirken har et saadant, og holder Øje med Tagrender og deslige Steder, hvor Gnister kunne samle sig og foranledige Antændelse. Opsynet maa være forsynet med et Brækjern, og der maa, forsaavidt de ikke allerede findes, anskaffes det fornødne Antal baade af Spande og af forsvarlige Lygter med Talglys, Stearinlys eller Rapsolie i (ikke Petroleum eller lignende let antændelige Vædske). — Til saadant Opsyn bør der af Kirken antages 2 faste Mænd. Der kan ikke være Noget imod, at Kirkebudet bliver den ene af disse, saafremt han ellers er skikket dertil;

2) at vaage over, at der, naar der foretages Arbejder paa Kirkebygningen, føres jævnligt Tilsyn med Haandværkerne, og at der hver Dag, naar Arbejdet er endt og Haandværkerne have forladt Kirkebygningen, efterses af en paalidelig Mand overalt, hvor der er arbejdet. Høvlspaner og lignende Affald maa ikke forblive henliggende paa Arbejdsstedet Natten over. — Der maa ikke benyttes Ild eller Lys af Arbejderne, medmindre det er absolut nødvendigt med Hensyn til Arbejdets Udførelse, og der maa under ingen Omstændigheder røges Tobak. Benyttes Ildgryder, Loddeovne og deslige i de højere beliggende Dele af Kirkebygningen, bør der ubetinget være Brandvagt, nemlig 1 eller 2 paalidelige Mænd med Kirkens

Haandsprøjte og med Vand samt med Brækjern, tilstede i hele Arbejdstiden;

3) at foranledige, at der idetmindste 2 Gange aarligt prøves om Kirkens Gasledninger ere tætte, og at der derefter afgives en skriftlig Erklæring af den, der har foretaget Prøven, hvori angives, hvor stort Gastabet er i Timen og om det er større end tilstedeligt. Denne Erklæring vil være at indsende til Patronatet. Prøverne bør foretages af en kyndig Gasmeister, saavidt muligt under Gasværkbestyrerens Kontrol, og de bør begynde endnu i dette Efteraar;

4) at paase, at Ringetoug inde i Kirkebygningen, der hænge ned fra Taarn eller Loft, saafremt de ere af Hamp, ombyttes med Toug af Jertraad.

LV.

Regulativ af 1. September 1885 for Gasindlægning fra Kjøbenhavns Gasværk, se Side 30 og jfr. Tillæg af 1. Juli 1888.

§ 2. Den Paagjældende afholder alle Omkostninger ved Gasindlægget, dog vil Ledningen fra Hovedrøret til Grundens Grændse i Almindelighed blive udført for Gasværkets Regning.

.....

§ 9. Uden Gasværksbestyrerens Samtykke maa ikke foretages nogensomhelst Forandring eller Forlængelse af et Gasindlæg. Ønskes Forandring ved den Del af Gasindlægget, der strækker sig fra Hovedrøret til Gasmaaleren, maa Begjæring derom indgives til Kjøbenhavns Magistrat.

§ 11. Forinden Gasmaaler opsættes og Gasforbrug tilstedes, har Forbrugeren enten at stille antagelig Selvskyldnerkaution eller Depositum af 20 Kr. for hvert Blus, Gasmaaleren lyder paa, om saadant forlanges af Gasværksbestyreren. Depositum kan enten ydes contant eller ved Obligationer og Sparekassebøger som haandfaaet Pant. Betalingen for forbrugt Gas erlægges paa Anfordring, og naar en Regning herpaa eller paa Gasmaalere, udførte Reparationer o. desl. ej strax betales, har den Paagjældende at forsyne Regningen

med Paategning om, hvilken Dag den er ham forevist. Indbetales Beløbet derefter ikke i Løbet af 8 Dage paa Gasværkets Kontor, vil det med Tillæg af $\frac{1}{2}$ Procent i Indkrævnings-Omkostninger atter blive indkrævet, og først naar det da ej betales, lukkes der for Gasforsyningen, borttages Gasmaaleren og inddrives Beløbet ved Rettens Hjælp.

LVI.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 6te Marts 1866 indeholdende et Tillæg til Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868.

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 tillagte Bemyndigelse fastsættes herved, at Anvendelse af Ildgryder i Bygningers Indre for at fremme Murenes Udtørring er underkastet de Forsigtighedsregler, Brandvæsenet maatte foreskrive, og følgelig kun maa finde Sted efter foregaaende Anmeldelse for Brandvæsenet.

LVII.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 3die August 1866 angaaende en forandret Affattelse af § 19, 1ste Punktum i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868.

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 tillagte Bemyndigelse fastsættes herved følgende Forandring i Lovens § 19, 1ste Punktum:

De i bemeldte Paragraf, jfr. Justitsministeriets Bekjendtgjørelser af 8de September 1875 og 28de December 1876, omhandlede Oplag af Stenolie (Petroleum), Terpentin, Kamfin og lignende Belysningsvædsker, Æther, Petroleumskraft, Harpax eller Gummier, opløste i Terpentin, samt alle flydende Kulbrinter, som antænde mindst ligesaa let som de Belynings-

vædsker, der i Henhold til Lov af 26de November 1870 skulle mærkes „farlig“, maa uden Justitsministeriets Tilladelse ikke findes i Staden og paa dens Grund indenfor en Linie, som paa Amager følger Fæstningsgravene og paa Sjælland drages fra Sundet langs Sydgrænsen af Eiendommen „Gl. Kalkbrænderi“ og „Rolighed“ samt Opfostringshusets Grund til Kalkbrænderivei, ad denne til Østerbrogade, ad Blegdamsvei, Fællevei, Nørrebrogade, Blaagaardsgade, Ladegaardsaaen, St. Jørgens Sø, gamle Kongevei, langs denne til Vesterbrogade, over Vesterbro og langs Reventlowsgade til Kalvebodstrand.

Udenfor denne Grændselinie maa slige Oplag ikkun findes paa saadanne Steder, hvor de efter Brandvæsenets Skjøn ikke antages at medføre særlig Brandfare.

LVIII.

Lov af 15de April 1887 om Jurisdiktionsforandringer i Kjøbenhavns Amt.

§ 2. . . . Dog sker der med Hensyn til Birkedommerens Stilling i den i Lov af 12te Januar 1858 § 9 omhandlede Bygningskommission den Forandring, at denne Lovs Omraade indskrænkes til Frederiksberg Sogn, hvorimod Bestemmelserne i Bekjendtgjørelse af 14de Oktober 1878 om et Bygningsreglement for en Del af Hvidovre Sogn med de Forandringer i samme, som maatte blive vedtagne i Medfør af Lov om Tilveiebringelse af Bygningsreglementer for Landdistrikter af 11te Februar 1876, skal gjælde ogsaa for den Del af bemeldte Sogn, som hidtil har hørt under Frederiksberg Byggedistrikt.

LIX.

Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 3die Oktober 1887 om at Indretningen og Benyttelsen af elektriske Anlæg, der tilsigte Belysning eller Kraftoverførelse, i Kjøbenhavn ere underkastede de Forskrifter, Brand-

væsenet maatte foreskrive til Forebyggelse af Brandfare m. m

I Medfør af § 42, sidste Stykke, i Lov om Brandvæsenet i Kjøbenhavn af 15de Mai 1868 fastsættes herved Følgende:

Elektriske Anlæg, der tilsigte Belysning eller Kraftoverførelse, ere med Hensyn til deres Indretning og Benyttelse underkastede de Forskrifter, som Brandvæsenet finder det nødvendigt at foreskrive for at forebygge Brandfare og sikre Brandmandskabet under Udøvelsen af deres Hverv mod Ulykkestilfælde ved elektriske Strømme.

LX.

Placat af 2den November 1887 om elektriske Anlæg m. v.

§ 1. Dynamomaskiner anbringes paa et tørt og godt isoleret Sted, hvor de ikke ere udsatte for at komme i Berøring med let antændeligt Materiale eller med brændbare Luftarter. Saafremt de ikke ere indrettede saaledes, at Strømstyrken reguleres ved Maskinen selv, skal der altid være en sagkyndig Maskinpasser til Stede. Ved ethvert Anlæg skal der findes en Strøm- og Spændingsmaaler.

§ 2. Den elektriske Spænding mellem 2 Punkter af en Ledning maa som Regel ikke overstige 200 Volt; i særegne Tilfælde kan der dog efter derom til Magistraten indgivet Andragende tilstedes Anvendelse af Strømme med en større Spænding. Vexelstrømme maa kun anvendes med Magistratens særlige Tilladelse i hvert enkelt Tilfælde.

§ 3. Samtlige Ledninger skulle være fuldstændig og betryggende isolerede.

Til Ledninger eller Dele af Ledninger maa Gas- og Vandledninger ikke benyttes.

§ 4. Ledninger, der lægges i Gader, skulle være omgivne af stærke Jernrør eller Jernkasser. Ledninger i fri Luft maa kun anvendes med Magistratens Samtykke.

§ 5. Indvendige Ledninger gennem Murværk, Træværk eller Gulve eller paa Steder, hvor Ødelæggelse af det isolerende Materiale kan befrygtes, skulle være forsynede med en stærk Bevikling af Læder eller Gummi eller lægges forsvarelig i Jern- eller Glasrør eller andet beskyttende Materiale. Ledninger, som føres fra Jorden ind i Bygninger, skulle være saaledes beskyttede, at Vand ikke kan trænge ind i de Rør, gennem hvilke de føres ind i Bygningerne.

Ledninger maa ikke lægges skjulte i Loft eller i Gibs eller Puds, og Ledninger i mindre end 4 Alens Afstand fra Gulvet dækkes forsvarelig. Sløjfer paa Ledninger i Bygninger maa undgaas.

§ 6. En Strømafbryder til Benyttelse af Brandvæsenet eller Politiet skal anbringes paa enhver Hovedledning til en Bygning paa et beskyttet og let tilgængeligt Sted. Strømafbryderen skal have en saadan Konstruktion, at den ikke kan give Anledning til permanent Varmeudvikling og permanente Gnistdannelser. Den skal paa alle Sider være omgivet af uantændeligt Materiale. I Rum, hvor der findes let antændelige eller explosive Stoffer, maa der ikke anbringes nogen Strømafbryder.

§ 7. Traadforbindelser maa udføres omhyggelig og loddes. Traadlédninger til Buelys maa have en indbyrdes Afstand af mindst 4 Tommer, til Glødelys af mindst 2 Tommer. Herfra undtages dog de Ledninger, ved Hjælp af hvilke Lamperne forbindes med en Hoved- eller Biledning, men disse maa være forsynede med en ikke let antændelig Isolationsmasse.

§ 8. Ved enhver Ledning, som føres ind i en Bygning, ligesom ogsaa ved enhver Forgrening til en Lampe, skal der anbringes Forbindelsesstykker (Sikkerhedstraade) af let smelteligt Metal, som smelte og afbryde Strømmen, naar denne har naaet en Styrke af høist det dobbelte af den for den paa-gjældende Ledning ifølge § 10 tilladelige Strømstyrke. Forbindelsesstykkerne saavel som alle Lodningssteder paa Ledningerne omgives med uantændeligt Materiale.

§ 9. Enhver Buelampe skal være forsynet med Indretninger, som forhindre glødende Kulpartikler fra at falde uden-

for Lampen. I Lokaler, hvor der findes let antændelige eller explosive Stoffer, maa der ikke anbringes Buelamper. Derimod er det tilladt i saadanne Lokaler at benytte Glødelamper, naar disse tilligemed deres Armaturer ere omgivne af solide Glasklokker.

§ 10. Kobberledninger skulle have saadan Tykkelse, at de mindst frembyde følgende Tværsnit:

ved Buelys: 1 □^{mm} for hver 2 Ampère Strømstyrke,
ved Glødelys: 1 □^{mm} — 3 — — , naar
Strømstyrken er under 50 Ampère,
1 □^{mm} for hver 2,5 Ampère Strømstyrke, naar
denne er mellem 50 og 100 Ampère, og
1 □^{mm} for hver 2 Ampère Strømstyrke, naar
denne er over 100 Ampère.

Benyttes andet Ledningsmateriale end Kobber, bliver Magistratens Bestemmelse om Dimensionerne at indhente.

§ 11. Brandvæsenet saavel som den Tekniker, hvem Tilsyn med elektriske Anlæg maatte overdrages af Magistraten, har til enhver Tid Adgang til hele Anlægget.

§ 12. Saafremt Dispensation fra nogen af de her omhandlede Bestemmelser attraaes, maa Andragende herom, om fornødent ledsaget af Plan in duplo af Anlægget, indsendes til Magistraten.

LXI.

Tillæg af 1ste Juli 1888 til Regulativ for Gasindlæg fra Kjøbenhavns Gasværker.

§ 1. Til Ejendomme i Staden og paa dens Grund kan der erholdes Gasindlæg ved Gasværkernes Foranstaltning og paa sammes Bekostning fra Ledningerne i Gaden til Hovedgasmaalerne paa de i nærværende Tillægsregulativ indeholdte Bestemmelser i Forbindelse med Bestemmelserne i Regulativ af 1ste September 1885 samt de øvrige for Gasværkerne givne

Bestemmelser, der forblive gjældende, forsaavidt de ikke ere forandrede ved dette Tillægsregulativ.

§ 2. Forinden Indlægget foretages af Gasværkerne, skal der i Ejendommen være anbragt Ledninger med Afsætninger for tre efter Gasværksbestyrerens Skjøn effektive Gasblus eller for et effektivt Kogeapparat for hver 15 Fod Ledning, som indlægges gratis paa Ejendommens Grund. Hvor Gas anvendes i andre Øjemed end til Belysning eller Kogning, beregnes et Aarsforbrug af 10,000 Kbf. lig tre Blus.

De Ledninger, som udover den herefter beregnede Længde blive at lægge mellem Ejendommens Grændse og Hovedgasmaalerne, udføres af Gasværkerne, men blive at betale af vedkommende Ejer efter Regning fra Gasværksbestyreren. Dog kunne ogsaa disse Ledninger lægges paa Gasværkernes Bekostning, naar Ejeren stiller et kontant Depositum af Størrelse som Udgiften ved Lægningen. Dette Depositum, som ikke forrentes, tilbagebetales, naar der inden 2 Aar efter Indlægningen er anbragt de efter ovenstaaende fornødne Afsætninger i Ejendommen. Er dette ikke Tilfældet, tilfalder det stillede Depositum Gasværkerne.

§ 3. Gasværksbestyreren bestemmer alle Indlægningen vedrørende Enkeltheder, saasom Ledningernes Dimensioner, Stedet for deres Anbringelse, Maalernes Plads o. desl.

Alle Reparationer efter Indlægningen, f. Ex. efter Gjennembrydninger af Gulve, Lofter og Mure, samt Brolægning efter Nedlægning af Ledninger i Jorden o. a. d. udføres og bekostes af Ejeren; Gasværkerne ere uden Ansvar for enhver ved Arbejdet anrettet Skade.

§ 4. De paa Gasværkernes Bekostning indlagte Ledninger forblive Gasværkernes Ejendom, og Gasværkerne kunne, naar Ledningerne ødelægges eller forringes, uden at dette skyldes Slid eller Ælde, fordre dem erstattede af Ejendommens Ejer.

§ 5. Til Maaling af den til andre Øjemed end Belysning anvendte Gas, som leveres for nedsat Betaling, skal der opsættes særlige Gasmaalere, for hvilke der erlægges en aarlig Leje af 3 Kr. for hver Maaler. Forsyningen til disse Maalere

skal i Almindelighed ske direkte fra Ejendommens Hovedledning, og Opsætning af de saakaldte Bimaalere vil kun undtagelsesvis blive tilladt. Gasværksbestyreren kan dog tillade Bimaalers Anbringelse, hvor Forandring af ældre Ledninger vilde kræve uforholdsmæssig store Udgifter, naar disse Ledninger iøvrigt opfylde de gjældende Bestemmelser med Hensyn til Dimensioner o. s. v.

Gasmaalerne skulle anbringes i umiddelbar Nærhed af de Apparater, hvori Gassen bruges, og som Regel i de samme Rum som disse. Paa Ledninger, der føre fra Maaleren til Apparaterne, tillades ikke andre Forgreninger end de, der føre til nævnte Apparater, samt til et enkelt Belysningsblus i Køkkenet.

§ 6. Naar der fra en Gasmaaler, gennem hvilken Fersyning af Gas til nedsat Pris finder Sted, er eller har været anvendt Gas til Belysning udover det i § 5 nævnte enkelte Blus i Køkkenet, kan Magistraten forlange, at vedkommende Forbruger skal betale hele det af ham gennem denne Maaler forbrugte Gas til almindelig Pris for Belysningsgas, saaledes at Prisforskjellen paa de tidligere udstedte Regninger bliver at efterbetale. Eventuelt vil der tillige blive rejst kriminel Tiltale mod Vedkommende.

§ 7. Begjæring om Indlægning af Ledninger paa Gasværkernes Bekostning samt om Opsætning af Maalere for Gas til nedsat Betaling indgives skriftlig til Magistratens 4de Afdeling. Begjæringen maa indeholde alle fornødne Oplysninger og altsaa for nye Ledninger angive, hvormange Gasblus, Kogearrater o. s. v. der er eller vil blive i hver Etage af den paagjældende Ejendom.

§ 8. Alle Tvivlsspørgsmaal, som maatte opstaa mellem Gasværksbestyreren og Forbrugerne vedrørende Bestemmelserne i dette Regulativ, kunne henstilles til Magistraten, ved hvis Afgjørelse det skal have sit Forblivende.

§ 9. Ved sin Underskrift paa dette Regulativ erkjender vedkommende Ejer eller Gasforbruger at være underkastet de heri indeholdte Bestemmelser.

LXII.

Forskrifter¹⁾ fra Kjøbenhavns Brandvæsen angaaende Oplag af de i Lov af 15de Mai 1868 § 17 omhandlede Brændselsmaterialier.

Hvor Omgivelserne for de i Lov af 15de Maj 1868 § 17 omhandlede Brændselsmaterialier ere, som de i Almindelighed kunne ventes forefundne her i Byen, stiller Brandvæsenet ved Tilladelsen til Oprettelsen af de herhen hørende Oplag følgende Betingelser:

Bræde- og Tømmerstabler maa ikke gives en større Højde end 6 Alen eller bedække et større Areal end henholdsvis 200 eller 300 □ Alen.

Imellem Stablerne indbyrdes skal der være en Afstand af mindst 3 Alen.

Imellem Stablerne og Parcellens Grændser — herunder ikke indbefattet Grændser mod offentlig Gade eller Vej — skal være en Afstand af mindst 6 Alen.

Imellem Stablerne og Bygninger — Skure — paa selve Pladsen skal der være en Afstand af mindst 10 Alen.

Imellem Stabler og Bygninger paa Nabogrund, der ikke vende Brandmure mod Stablerne, skal være en Afstand af mindst 15 Alen.

Stabler af Brænde skulle opfylde de samme Betingelser, som ovenfor ere fastsatte for Stabler af Tømmer.

Stabler af Kul maa ikke bedække mere end 300 □ Alen og gjøres højst 6 Alen høje; imellem de enkelte Stabler skal der være mindst 3 Alens Afstand.

---

¹⁾ Disse Forskrifter ere meddelte Forsikringsforeningen af Kjøbenhavns Brandvæsen ved Skrivelse af 3die November 1888.

Sagregister.

- Adgang til privat Grund for Brandvæsenet K. 44, 45, F. 124.
- Afspærring ved Brandvæsenet K. 44, F. 123.
- Altaner F. 3, 27, K. 56, 64.
- Ammunition K. 52, 53.
- Ankere i Bjælker F. 5, K. 58.
- Anmeldelse om Benyttelse af Dampkjedler 95.
- om brandfarlig Last i Skibe K. 171, 172.
- om Bygningers Opførelse eller Forandring F. 20, 22, K. 74, 75.
- om Flytning af brandfarlige Næringsbrug og Fabrikker K. 42, 43, F. 120.
- om Ildløs K. 44, 50, F. 122.
- om Ildløs i Theatre K. 163.
- om Oplag af brandfarlige Gjenstande K. 43, F. 119.
- om Sprængstoffer K. 40, F. 119.
- om Tændstikfabrikkers Drift 130.
- om Værksteders Benyttelse K. 144.
- Anlæg, elektriske, K. 177.
- Arbejdets Ophør i Fabrikker, Efter-syn herefter K. 80.
- Arbejdsborde i Tændstikfabrikker 129.
- Askekasse i Lokomobiler 157.
- Askeskuffe K. 66, F. 121.
- Askes Opbevaring K. 38, 80, F. 115.
- Assistance, Pligt til, i Ildebrands-tilfælde K. 44, F. 123.
- Bagerier K. 59, 78, F. 121.
- Bagerovne F. 14.
- Beg maa ikke koges i Skibe i Kbhvn.s Havn 171.
- Begkogerier K. 41, 79, F. 119, K. 162.
- Begkrandse K. 38, F. 115.
- Beitsers Tilvirkning i Værksteder K. 168.
- Belastning af Ventiler 139, 149, 160.
- Belysning i Theatre K. 163.
- Belysningsvædsker, Benyttelse af, i Værksteder K. 168.
- Oplag af K. 40, 81, 110, F. 118.
- Benzin, se under brandfarlige Vædsker K. 40, 110, 112, 131, 133, 163, 171, 172.
- Bidrag til Brandvæsenet K. 36.
- Bindingsværk F. 10, K. 64, 71, 72.
- Bjælkens Beskaffenhed, Afstand m. m. F. 4, 5, K. 58.
- Bjælkelag skulle belægges med et Leerlag F. 5, K. 58.
- Blendinger F. 4, K. 57.
- Brandfarlige Stoffer i Skibe 87, 109, 110, K. 171, 172.

- Brandgavle og Brandmure F. 8, 9, K. 62, 63.
- Brandhage, se Brandredskaber.
- Brandinspektør, se Brandkommission og Brandv. Organisation.
- Brandkommissionen paa Frdbg. F. 114.
- Brandpoliti og Bygningsvæsen sorterer under Justitsministeriet K. 54, F. 124.
- Brandredskaber K. 35, 36, 42, 49, 50, 79, 80, F. 113, 120, 121, 142, 162.
- Brandslange paa Dampskibe 85.
- Brandspande i Værksteder K. 42, 137.
- Brandstige, se Brandredskaber.
- Brandvæsenets Organisation i Kbn. K. 34.
- Brædder, Oplag af, K. 39, F. 117, K. 167, 182.
- Brædeskure, se Skure.
- Brækjern hos Kirkeopsynet K. 173, 174.
- Brænde, se Brændsel.
- Brænderier F. 5, K. 43, 59, 78, F. 121, K. 162.
- Brændsel, Anvendelse af, i Lokomotiler, 157.
- Oplag af K. 39, F. 117, K. 182.
- Bryggerier F. 5, 13, K. 43, 59, 78, F. 121, K. 162.
- Buelamper, elektriske, K. 178.
- Bygningsdispensationer F. 18, K. 73, 100.
- Bygningshøjde F. 7, 19, K. 61, 99.
- , sammes Angivelse F. 7, K. 61.
- Bygningsinspektørerne F. 28, K. 45, 75.
- Bygningskommissionen F. 28, K. 75.
- Camfin, se Kamfin.
- Corridorer i Theatre K. 166.
- Coulisser K. 164, 165.
- Dampbrænderier F. 13.
- Dampkjedler paa 6 Hestes Kraft i Fabrikker K. 43, 78.
- Dampkjedler, Syn og Prøve af, paa Landjorden 93 flg. 145.
- tilhørende Marinen 138.
- i Skibe 88 flg., 103.
- Dynamit K. 77, 109, F. 118, K. 136, 171.
- Dynamomaskiner K. 177.
- Elektriske Anlæg K. 177.
- Etagehøjde F. 17.
- Expropriation F. 26.
- Fabrikker F. 5, 13, K. 59.
- Fabrikker til Brug for brandfarlige Næringsveje eller hvori fabrikeres brandfarlige Stoffer K. 41, 78 flg., F. 119, 120, 121, K. 162.
- Fakler K. 38, F. 115.
- Fajancefabrikker K. 78 flg., F. 121, K. 162.
- Farverier K. 78 flg., F. 121, K. 162.
- Ferniskogerier K. 41, F. 119, K. 162.
- Flag, rødt, paa Skibe K. 134, 172.
- Flammer til Belysning i Fabrikker K. 80.
- i Theatre K. 163, 164.
- Flytning af Fabrikker F. 120, 122, K. 42, 43.
- Forgylderværksteder K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.
- Forhøjelse af Bygning K. 101.
- Forlystelseslokaler F. 6, K. 43, 59, F. 122, K. 162.
- Fortepianofabrikker K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.
- Fosfor i Tændstikfabrikker 82.
- Frictionsfyrstikkens Benyttelse i Værksteder K. 168.
- Fundament til Bygninger F. 3, K. 57.

- Fuselolies Indladning og Udlosning, se under brandfarlige Vædsker.
- Fyrstikfabrikker K. 41, F. 119, K. 162.
- Fyrværkerifabrikker K. 41, F. 119, K. 162.
- Fyrværkerisager K. 38, 39, 77, 78, F. 115, 117, K. 136, F. 137, K. 170.
- i Skibe 110, K. 172.
- i Theatre K. 165.
- Fænghætter F. 137.
- Fænghættefabrikker K. 41, F. 119, K. 162.
- Fødeapparater til Dampkjedler 104, 139, 148.
- Gaders Bredde F. 6, 26, K. 60, 99.
- Garderobe i Theatre K. 166.
- Gasindlægning, Regler for K. 30, 34, 174, 179.
- Gas i Kirker K. 173.
- i Theatre K. 163, 164.
- Gasværker K. 41, F. 119, K. 162.
- Gavle F. 4, K. 57.
- Gesimser F. 3, 27, K. 56, 64.
- Gjennemkjørsler, Gjennemgange F. 14, K. 68.
- Gløders Opbevaring K. 38, 80, F. 115.
- Glødelamper, elektriske, K. 179.
- Gnistfanger i Lokomobiler 157.
- Grisen F. 13.
- Grunden, hvormeget af samme der maa bebygges F. 27, K. 68, 99, 100.
- Gummi og Gummiharpix, Oplag af, K. 111, 175.
- Gaardsrum F. 27, K. 101.
- Halm, Hø i Skibe 110.
- Halmdyngers Antændelse K. 38.
- Halmstakke F. 117.
- Halvtage F. 8.
- Harpixer, Oplag af, K. 111, 175.
- Havnen K. 49, 133, 170, 172.
- Hjørnebygningers Højde F. 7, K. 61.
- Høvlspaaner i Kirker K. 173.
- i Theatre K. 166.
- i Værksteder K. 168.
- Hør, Hamp, Hø, Halm, Forsigtighed ved Benyttelse af, K. 37, 82, 110, F. 115, K. 166.
- Haandsprøjte i Kirker K. 174.
- Haandlygte K. 49.
- Ildgryders Benyttelse K. 173, 175.
- Ildpaavirkningsflade, Dampkjedlers, 103, 138.
- Ildsteder K. 38, 66.
- aabne i Værksteder K. 42.
- Ild og Lys, Forsigtighed med, K. 37, F. 114, 115.
- i Skibe K. 135, 170.
- Inderrheden K. 49, 133, 170, 172.
- Indkjørsler F. 14, K. 67.
- Jærnbøjning F. 12, K. 65.
- Jærndøre i Brandmure F. 9, K. 63.
- i Theatre K. 165.
- Jærnstøberier, se under Fabrikker K. 78, 79, F. 121, K. 162.
- Jærntæppe i Theatre K. 165.
- Kakkelovne F. 13, K. 66, 74, F. 117, 120.
- i Fabrikker og Værksteder K. 42, F. 120.
- i Theatre K. 164.
- Kakkelovnsrør, sammes Vedligeholdelse F. 12, 13, K. 38, 65, F. 116, 117.
- Kakkelovnsfodder F. 13, K. 66, F. 117.
- Kali, klorsurt, i Tændstikfabrikker, K. 82.
- Kalk, ulædsket, Oplag af, F. 119.

- Kalkovne K. 78, 79, F. 119, 120, 121, K. 162.
- Kamfin K. 40, 81, 110, 112, F. 118, K. 175.
- Kaminer, se Kakkelovne.
- Karnapper F. 3, K. 56.
- Kirker, Foranstaltninger mod Brandfare i, F. 6, K. 43, F. 122, K. 158, 173.
- Kjøkkenildsteder F. 12, K. 66.
- Kjøkkenrender F. 16.
- Kjøkkenvadske F. 16.
- Kjøllet F. 13.
- Kjedelrensning 155.
- Kjældervinduer mod Gaden F. 3, K. 56.
- Klokkestøberier K. 78, F. 121, K. 162.
- Knaldsølvfabrikker K. 41, F. 119, K. 162.
- Knaldkviksølv K. 77, 109, F. 118, K. 136, 171.
- Kogeindretninger F. 13, K. 66.
- Komfurer K. 66.
- Kornmøller K. 161.
- Krudt K. 39, 40, 77, F. 117, K. 136, F. 137.
- i Hærens Bygninger 52, 53.
- i Marinens Bygninger 52.
- i Skibe 110, K. 171, 172.
- Krudtmøller, se Fabrikker.
- Kul, se Brændsel.
- Kulbrinther, flydende, K. 110, 175.
- Kviste til Varers Ophejsning F. 7, K. 61, 99.
- Laboratorier F. 5, K. 59.
- Ledninger, elektriske, K. 178.
- Limovne K. 42, F. 121, 155.
- Limpottes Benyttelse i Værksteder K. 168, 169.
- Loddeovne K. 173.
- Lofter F. 14, K. 67.
- Lokalers Indretning i Tændstikfabrikker 120 flg.
- Lokomobiler 93, 95, 148, 157.
- Lokomotiver 95, 98, 148.
- Luger F. 10, K. 64.
- Lygter til Brug i Kirker K. 172.
- Lysesløberier K. 78, 79, F. 121, K. 162.
- Lys og Ild, Forsigtighed ved Benyttelse af, K. 37, F. 114, 115.
- i Kirker K. 173.
- i Skibe K. 135, 170.
- i Theatre K. 164.
- i Værksteder K. 168, 169.
- ved Petroleumsoplag K. 81.
- Malings Afbrænding paa Skibe i Havnen K. 171.
- Maltgjørerier K. 78 flg., F. 121, K. 162.
- Maltkjøller K. 59.
- Maskinfabrikker K. 78 flg., F. 121, K. 162.
- Materialier til Bygninger F. 6, K. 59.
- Metalstøberier K. 78 flg., F. 121, K. 162.
- Mures Beskaffenhed F. 3, 4, 17, 25, 26, K. 57, 71.
- Murtykkelsens Beregning F. 6, K. 60.
- Naphta (se brandfarlige Vædsker) K. 40, 110, 112, 131, 133, 163, 171, 172.
- Nedrivning ved Brandvæsenet K. 44.
- Nitroglycerin K. 39, 77, 109, F. 118, K. 136, K. 171.
- Nitroglycerinfabrikker K. 41, 78 flg., F. 119 flg., K. 162.
- Næringsveje, brandfarlige, K. 41, 78, 79, F. 119, K. 162.

- Olie, Kogning af, paa Skibe i Havnen K. 171.
- Olielamper i Theatre K. 164.
- Olieraffinaderier K. 78, F. 121, K. 162.
- Ombygning af Fabrikker og Værksteder K. 42, F. 120.
- Oplag af brandfarlige Stoffer i Skibe K. 43, 52, 53, 77, 109, 110, 112, 171.
- Opvarmning i Theatre K. 163.
- Oversyn betræffende Dampkjedler 91, 95, 97.
- Ovnes Indretning i Tændstikfabrikker 126, 127.
- Pakhuse F. 5, K. 59.
- Pakhusluger K. 64.
- Parafinoliefabrikker K. 41, 78 flg., F. 119, 120, 121, K. 162.
- Patroner K. 53, 136, F. 137.
- Petroleum, se Stenolie.
- Petroleumsaffald K. 40, 111, 112, 133, 163, 172.
- Petroleums Af- eller Omtapning K. 81.
- Petroleumsdok K. 131.
- Petroleumsnaphta K. 40, 110, 112, 133, 163, 172.
- Petroleumsæther K. 40, 110, 112, 133, 163, 172.
- Piller, se Mure.
- Pladesamlinger svejsede i Dampkjedler 147, 159.
- Politurs Tilvirkning i Værksteder K. 168.
- Pomper paa Dampskibe 85.
- Porcellainsfabrikker K. 78 flg., F. 121, K. 162.
- Porte og Døre, hvilken Vej de skulle aabnes F. 3, K. 56, 166.
- Pottemagerier, se Fabrikker, K. 78 flg., F. 121, K. 162.
- Prøvehaner i Dampskibe 104.
- i Dampkjedler paa Landjorden 148, 153.
- i Marinens Dampkjedler 138.
- Raketter i Theatre K. 165.
- Rensedøre F. 11, K. 64, 65.
- Reoler til satsede Stikker 128.
- Reserveudgange K. 168.
- Ringetoug i Kirker K. 174.
- Salpetersyres Medførsel paa Dampskibe 110.
- Scenen paa Theatre K. 165.
- Sikkerhedstraade K. 178.
- Sikkerhedsventiler i Dampskibe 104, 105, 160.
- i Marinens Dampkjedler 139.
- i Dampkjedler paa Landjorden 145, 149, 155.
- Skallerum F. 5, K. 58, 59.
- Skorstensankere F. 12, K. 66.
- Skorstensfejning F. 12, K. 38, 39, F. 116.
- Skorstenes Højde F. 13, K. 67.
- Skorstensrør F. 11—12, K. 64, 65, 66.
- Skorstenes Udbrænding K. 38, F. 116.
- Vedligeholdelse K. 38.
- Skure F. 11, K. 64.
- Skydebomuld K. 39, 77, F. 109, 118, 119, K. 136, 171.
- Skydebomuldsfabrikker K. 41, 78 flg., F. 119, 120, 121, K. 162.
- Skydevaabens Affyrelse K. 38, F. 115, K. 165, 170.
- Slukning, Hjælp til, K. 44.
- Slukningsredskaber i Tændstikfabrikker F. 130.
- i Theatre K. 163.
- Slunke F. 13.
- Smedesse i Skibe K. 171.

- Snedkerværksteder K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.
 Spaaner af Træ K. 166, 169, 173.
 Spir F. 27.
 Spirituosa, Oplag af, K. 41, 111, F. 119, F. 131, 133, 163, 172.
 Spjeld F. 13, K. 153, 154.
 Spritfabrikker K. 41, 78 flg., F. 119, 120, 121, K. 162.
 Sprængstoffer K. 39, 77, 109, F. 118, K. 136, F. 137; K. 171.
 Sprøjter ved Fabrikker K. 41, 80.
 Sprøjters Adgang til Ejendomme K. 67.
 Sprøjters Udsendelse K. 36.
 — Vedligeholdelse K. 35.
 Sprøjteskure K. 35.
 Stadsbygmesteren, se Bygningskommissionen.
 Stenolies Benyttelse i Theatre K. 163.
 — Medtagelse i Skibe 110, K. 172.
 — Tuborg Havn, Dok for Stenolie K. 131 flg.
 — Indladning og Udlosning K. 133, 171, 172.
 — Oplag af, K. 40, 81, 110, 112, F. 118, K. 175.
 Stolemagerværksted K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.
 Strømafbryder ved elektriske Ledninger K. 178.
 Straatage F. 19, K. 72.
 Sukkerraffinaderier K. 78, F. 121, K. 162.
 Svaler, se Altaner.
 Svovlsyres Medførelse paa Dampskibe 110.
 „Svømmeren“ 154.
 Soffitterne i Theatre K. 164.
 Sæbesyderier K. 78, F. 121, K. 162.
 Sætstykker i Theatre K. 164.
 Tages Vinkel med Horizontalplanet F. 8, K. 62.
 Tagbedækning F. 9, K. 58, 63.
 Tagfilt og Tagpap K. 54, 63.
 Tagkviste, F. 8, K. 62, 99.
 Tagrender F. 15, 27, K. 64, 68.
 Tagrygning F. 8, K. 62.
 Talgsmelterier, se Fabrikker.
 Teglovne, se Fabrikker.
 Terpentins Indladning og Udlosning m. m. K. 112, 133, 171, 172.
 — Medførelse paa Dampskibe 110.
 — Oplag af, K. 40, 81, 110, 112, F. 118, K. 133, 175.
 Theatre, Indretning og Benyttelse af, K. 162 flg.
 — Tilsyn med F. 6, K. 43, F. 122.
 Tilskuerrum i Theatre K. 166.
 Tjærekogerier K. 41, 78, F. 119, K. 162.
 Tjære, Indladning og Udlosning af, K. 112, 133, 171, 172.
 — Kogning af, i Skibe, K. 171.
 — Oplag af, K. 41, 111, F. 119.
 Tobaksrygning i Skibe K. 135.
 — i Stalde K. 37, F. 115.
 — i Theatre K. 163.
 — i Værksteder K. 168.
 Trankogerier K. 41, 79, F. 119 flg., K. 162.
 Trapper F. 10, 27, K. 63, 64.
 Trykmaaler i Dampkedler 106, 140, 151, 155.
 Trykprøve af Dampkedler 90, 94, 107 flg., 141 flg., 152.
 Træ til Tørring i Værksteder K. 169.
 — Oplag af, K. 167, 169.
 Træarbejdsværksteder K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.
 Træluger F. 10 flg.
 Tændstikker 82, K. 111, 126 flg.
 — i Theatre K. 164.
 — i Værksteder, K. 168.
 Tæpper i Theatre K. 165.
 Tømmeroplag K. 39, F. 117, K. 167, 182.

- Tønder, Oplag af, K. 167.
 Tørrestuer F. 14, K. 43, 59, 78.
 — i Tændstikfabrikker 126, 127.
 Tørv, se Brændsel.
- Udgange fra Tændstikfabrikker 128.
 Udhuse F. 19, K. 72.
 Udlæggere til Varers Ophejsning F. 9.
 Udstillingslokaler F. 6, K. 44, 59, F. 122.
 Udstykning K. 73.
 Udkastning af Gods K. 45, F. 123.
 Underretning om Bygningers Opførelse, Forandring eller Nedrivning F. 17, K. 70.
- Vandforsyningsapparater 104, 148, 155.
 Vandforsyning i Fabrikker og Værksteder K. 41, 42, 79, 130, 137, 155.
 Vandhane i Værksteder F. 121, K. 137.
 Vandledning F. 6, K. 162.
 Vandstand, Kjelders normale, i Dampskibe 103, 104.
- Vandstand, Kjelders normale, Dampkjedler paa Landjorden 147.
 — i Marinens Dampkjedler 147.
 Vandstandsglasset 154.
 Varmeapparater K. 66, 67.
 Vejes Bredde F. 26, 27, K. 60, 61.
 Ventil, se Sikkerhedsventiler.
 Verandaer F. 27.
 Vindmøller F. 19, K. 72.
 Vinduer F. 4, K. 57, 100, 101.
 — i Theatre K. 163.
 Vædske, brandfarlige, Indledning og Udlosning af, K. 112, 133, 171, 172.
 — i Theatre K. 163.
 — Tuborg Havn, Dok for, K. 131 flg.
 — Oplag af, K. 110, 112, 175.
 Værksteder for Bearbejdelse af Træ K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.
 Værksteders Indretning F. 5, K. 42, 54, 55, F. 120 flg., K. 137, 168, 169.
- Æther, Oplag af, K. 110, 112, 174.
 Yuteforhæng i Theatre K. 165.

SAMLING
AF
RETSREGLER

VEDRØRENDE
BRANDPOLITILOVGIVNINGEN

FOR
KØBENHAVN

2. DEL

1889—1909

TILVEJEBRAGT VED
KØBENHAVNS BRANDVÆSEN

KØBENHAVN
HARALD JENSENS BOGTRYKKERI
1909

Indhold.

	Side
I. 1889, Marts 30. Bekendtgørelse om Brandpolitiet paa Landet og det nærmest dermed i Forbindelse staaende Bygningsvæsen ..	1
II. 1889, Oktbr. 15. Bekendtgørelse angaaende Rekvisitioner om Dampkedelsyn og de Ejere af Kedler paa hvilende Anmeldelser..	1
III. 1890, Marts 15. Regulativ for Københavns Brandvæsen ...	1
IV. 1890, April 21. Raadstueplakat angaaende Indretningen og Benyttelsen af elektriske Anlæg i København..	1
V. 1890, Oktbr. 10. Bekendtgørelse indeholdende reglementariske Bestemmelser angaaende Indførelsen af raffineret Stenolie i Tankskibe til Anlægene for Stenolie paa Revshaleøen...	5
VI. 1890, Decbr. 3. Bekendtgørelse angaaende Transport m. m. af Sprængstoffer..	5
VII. 1891, Febr. 28. Bekendtgørelse angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt den Kedelejerne paa hvilende Anmeldespligt...	5
VIII. 1891, Juni 4. Bekendtgørelse angaaende Oplag i beboede Bygninger i København af Stenolie og de øvrige i Justitsministeriets Bekendtgørelse af 8. September 1875 omhandlede brandfarlige Vædsker..	5
IX. 1892, Febr. 3. Magistratens Bekendtgørelse angaaende Indretningen og Benyttelsen af elektriske Anlæg i København..	9

X. 1892, Septbr. 2.	Bekendtgørelse om Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt den Kedelejerne paahvilende Anmeldelsespligt	9
XI. 1894, Febr. 9.	Magistratens Bestemmelser angaaende Foranstaltninger, der blive at iagttage ved Opgravning i Gader, i hvilke der findes elektriske Ledninger	9
XII. 1894, April 1.	Lov om Sprængstoffer	10
XIII. 1894, Juli 18.	Anordning hvorved Bestemmelserne i Lov af 1. April s. A. angaaende Sprængstoffer udvides til at gælde flere brisante Sprængstoffer	10
XIV. 1894, Juli 21.	Anordning angaaende de Forsigtighedsregler, der skulle iagttages ved Transport af visse eksploderende Stoffer	10
XV. 1894, Novb. 27.	Bekendtgørelse om Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt den Kedelejerne paahvilende Anmeldelsespligt	11
XVI. 1895, Oktb. 25.	Bekendtgørelse om et Tillæg til Bestemmelserne i § 18 første Stykke af Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868	11
XVII. 1895, Oktb. 26.	Bekendtgørelse om Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt den Kedelejerne paahvilende Anmeldelsespligt	11
XVIII. 1896, Jan. 7.	Ændring i Regulativ for Københavns Brandvæsen af 15. Marts 1890	12
XIX. 1896, Jan. 16.	Magistratens Skrivelse angaaende Tømning af Bassinvogne med Petroleum, Benzin og lignende brandfarlige Vædsker paa Nørrebros Jernbanestation	12

	Side
XX. 1896, Febr. 22. Bekendtgørelse om Indretning og Drift af Dowson Gasværker og lignende Anlæg	13
XXI. 1896, Marts 12. Raadstueplakat i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 22. Februar 1896 angaaende Anlæg og Drift af Dowson Gasværker.	13
XXII. 1896, April 1. Lov om Pasningen af Dampkedler paa Landjorden.	18
XXIII. 1897, Maj 25. Magistratens Bestemmelser om Kontrol ved Etablering og Benyttelse af elektriske Anlæg i Teatre, store Koncertlokaler og lignende Etablissementer i København, i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 3. Oktober 1887.	22
XXIV. 1897, Maj 28. Bekendtgørelse om Indretning og Drift af Acetylen-Gasværker og lignende Anlæg i København.	24
XXV. 1897, Juni 10. Justitsministeriets Skrivelse til Magistraten om Anbringelse af Brandredskaber	24
XXVI. 1897, Juni 24. Raadstueplakat i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Maj 1897 om Anlæg og Drift af Acetylen-Gasværker	25
XXVII. 1897, Juli 9. Bekendtgørelse om Reglement for Ordens Overholdelse m. m. i Københavns Havn.	30
XXVIII. 1898, April 1. Regulativ for Københavns Brandvæsen	37
XXIX. 1898, April 16. Bekendtgørelse om Brandpolitiet paa Landet og det nærmest dermed i Forbindelse staaende Bygningsvæsen.	38
XXX. 1898, Nvbr 21. Bekendtgørelse om et Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 angaaende Dampkedler paa Landjorden.	71
XXXI. 1899, April 7. Lov angaaende Sprængstoffer.	71
XXXII. 1899, Juni 22. Anordning om de Forsigtighedsregler, der skulle iagttages ved Transport af visse eksploderende Stoffer	76

XXXIII. 1899, Aug. 19.	Anordning angaaende Opbevaring af de i Lov om Sprængstoffer af 7. April 1899 § 9 omhandlede Genstande. . . .	81
XXXIV. 1899, Decbr.	Forskrifter for Indretning og Benyt- telse af bestaaende offentlige Forly- stelses- og Forsamlingslokaler. . . .	83
XXXV. 1900, Juni 13	Regulativ for Københavns Brand- væsen.	84
XXXVI. 1901, Marts 15	Bekendtgørelse angaaende Tillæg til Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 og 21. November 1898 angaaende Dampkedler paa Landjorden.	84
XXXVII. 1901, Apr. 11.	Bekendtgørelse om Indretning af Ma- skiner, der drives ved Dowson Gas eller lignende.	84
XXXVIII. 1901, Juli 30.	Bekendtgørelse om Forandring i Reg- lement for Ordens Overholdelse i Kø- benhavns Havn	84
XXXIX. 1902, Okt. 15.	Ændring i Anordning af 19. August 1899 om Opbevaring af Krudt. . . .	85
XL. 1903, Jan. 23.	Lov om Forhandling af Stenolie m. m.	86
XLI. 1903, Juli 11.	Bekendtgørelse angaaende Frem- gangsmaaden ved Bestemmelse af Stenolies Antændelsepunkt m. m. . . .	88
XLII. 1903, Decbr. 1.	Raadstueplakat om større Oplag af Tømmer og Brænde udenfor Hus. . . .	94
XLIII. 1903, Decbr. 30.	Anordning angaaende Indladning af Sprængstoffer m. m. i Skibe.	98
XLIV. 1904, Fbr. 12.	Bekendtgørelse angaaende Indretning og Benyttelse af Dampkedler paa Landjorden m. v.	99
XLV. 1904 Fbr. 29.	Bekendtgørelse angaaende Udvidelse af Københavns Brandvæsen til Sund- by og Nathanaels Sogne.	102
XLVI. 1904, Decbr. 16.	Lov om forandret Affattelse af § 3, 2det Stykke, i Lov om Pasningen af Dampkedler paa Landjorden af 1. April 1896.	102
XLVII. 1905, Apr. 22.	Justitsministeriets Skrivelse om Brandvæsenets Pligt til at føre Til- syn ved Sammenkomster i offentlige Lokaler m. v.	103

XLVIII. 1905, Maj 16.	Bekendtgørelse om Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt Brugen af Lokomobiler..	104
XLIX. 1905, Juli 7.	Bekendtgørelse om Udvidelse af Københavns Brandvæsens Virksomhed til at omfatte Valby Distriktet.. . .	104
L. 1906, Aug. 29.	Bestemmelse for Indretningen og Benyttelsen af offentlige Forsamlings- og Forlystelseslokaler, for hvilke der ikke er udfærdiget særlige Bestemmelser	104
LI. 1907, Juni 19.	Bekendtgørelse om Udvidelse af Københavns Brandvæsens Virksomhed til at omfatte Brønshøj Sogn.. . . .	104
LII. 1907, Juli 26.	Foreløbigt Reglement for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg	105
LIII. 1908, Jan. 7.	Bestemmelser for Indretningen og Benyttelsen af de i Lov af 15. Maj 1868 § 28 omhandlede offentlige Forsamlings- og Forlystelseslokaler, for hvilke der ikke er udfærdiget særlige Bestemmelser	105
LIV. 1908, Jan. 31.	Bekendtgørelse om et Tillæg til foreløbigt Reglement af 26. Juli 1907 for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg	110
LV. 1908, Marts 1.	Regulativ for Københavns Brandvæsen	111
LVI. 1908, Maj 21.	Regulativ i Henhold til Lov af 11. April 1901 § 8 for Snedkerier og andre Virksomheder til Forarbejdelse af Træ..	115
LVII. 1908, Juni 29.	Bekendtgørelse om et Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 12. Febr. 1904 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden m. v.	117
LVIII. 1908, Juli 22.	Bekendtgørelse angaaende Indretningen og Driften af Generatorgas-Anlæg til Motorbrug..	118

LIX. 1908, Aug. 24.	Bekendtgørelse om Reglement for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg..	121
LX. 1908, Aug. 31.	Regulativ i Henhold til Lov af 11. April 1901 § 8 for private Krudtværker..	124
LXI.	Forskrifter for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg udgivne af Elektricitetskommissionen	132
LXII. 1909, Fbr. 22.	Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære til Patronaterne for Sognekirkerne i København..	136
LXIII. 1909, Juli 14.	Regulativ for Københavns Brandvæsen	137

I.

Bekendtgørelse af 30. Marts 1889 af Lov af 2. Marts 1861 om Brandpolitiet paa Landet og det nærmest dermed i Forbindelse staaende Bygningsvæsen, saaledes som den i Henhold til Loven af 1. Marts 1889 om Tillæg til og Forandringer i samme bliver at anse som affattet.

(Jfr. Bek. af 16. April 1898).

II.

Bekendtgørelse af 15. Oktober 1889 angaaende Requisitioner om Dampkedelsyn og de Ejere af Kedler paahvilende Anmeldelser.

Ophævet ved Bek. af 28. Febr. 1891 ang. Dampkedler paa Landjorden m. m.

III.

Regulativ af 15. Marts 1890 for Københavns Brandvæsen (jfr. Ændring af 7. Jan. 1896).

Ophævet ved Regulativ af 1. April 1898.

IV.

Raadstueplakat af 21. April 1890 i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 3. Oktober 1887 angaaende Indretningen og Benyttelsen af elektriske Anlæg i København.

§ 1. Dynamomaskiner anbringes paa et tørt og godt isoleret Sted, hvor de ikke ere udsatte for at komme i Berøring med let antændelige eller eksplosive Stoffer eller Luftarter. Saafernt de ikke ere indrettede saaledes, at Strømstyrken reguleres ved Maskinen selv, skal der altid være en sagkyndig Mand til Stede. Ved ethvert Anlæg skal der findes en Strøm- og Spændingsmaaler.

§ 2. Den elektriske Spænding mellem to Punkter af en Ledning maa ikke overstige for ensrettede Strømme 500 Volt og for Vekselstrømme 150 Volt; i særegne Tilfælde kan der dog efter derom til Magistraten indgivet Andragende tilstedes Anvendelse af Strømme med en større Spænding.

§ 3. Samtlige Ledninger skulde være fuldstændig og betryggende isolerede.

Til Ledninger eller Dele af Ledninger maa Gas- og Vandleddninger ikke benyttes ligesaa lidt som Jorden.

§ 4. Ledninger, der lægges under Jorden, skulde være godt beskyttede. Blanke Ledninger i fri Luft maa kun anvendes med Magistratens Samtykke.

§ 5. Indvendige Ledninger gennem Murværk, Træværk eller Gulve eller paa Steder, hvor Ødelæggelse af det isolerende Materiale kan befrygtes, skulle være forsynede med en stærk Bevikling af Læder eller Gummi eller lægges forsvarlig i Jern- eller Glasrør eller andet beskyttende Materiale. Ledninger, som føres fra Jorden ind i Bygninger, skulle være saaledes beskyttede, at Vand ikke kan trænge ind i de Rør, gennem hvilke de føres ind i Bygningerne.

Ledninger maa som Regel ikke lægges skjulte i Væg eller Loft eller i Gibs eller Puds, og Ledninger i mindre end 4 Alens Afstand fra Gulvet dækkes forsvarlig. Til umiddelbar Befæstelse af Ledninger maa Kramper og Søm ikke anvendes.

Forsaavidt Tilladelse til at lægge isolerede Ledninger skjulte i Væg eller Loft under særegne Omstændigheder gives, skulle de lægges i Metalrør, som ere indbyrdes tæt forbundne.

§ 6. Strømbrydere og Strømvekslere skulle have en saadan Konstruktion, at de ikke give Anledning til permanent Varmeudvikling og permanente Gnistdannelser. De skulle være anbragte paa et Underlag af ildfast og godt isolerende Materiale og indesluttede i et Hylster af Metal eller andet uforbrændeligt Stof.

Hvor Ledninger føres ind i en Bygning, maa der, saavidt muligt i Nærheden af det Sted, hvor Ledningerne føres ind, og paa et let tilgængeligt Sted, anbringes dobbeltpolige Sikkerhedstraade, se § 8.

§ 7. Traadforbindelser maa udføres omhyggeligt og loddes. Afstanden mellem to parallelt løbende Traade maa være mindst 2 Tommer, dog kan denne formindskes til $\frac{3}{8}$ Tomme, naar Traadene lægges i Hullister af Træ eller paa anden Maade ere saaledes befæstede, at en Tilmærmelse indenfor en Afstand af $\frac{3}{8}$ Tomme er udelukket.

Er Spændingsdifferencen mellem de to Ledninger over 120 Volt, maa Afstanden mellem Ledningerne gøres større i Forhold til Spændingen.

Paa Krydsningssteder maa Ledningerne være særlig godt befæstede og isolerede.

De ovennævnte Bestemmelser gælde ikke for isolerede, saakaldte »Blykabler« og for Ledningstraade til Lamper, men disse Traade maa være særlig godt isolerede.

§ 8. Ved enhver Ledning, som føres ind i en Bygning, ligesom ogsaa ved enhver Forgrening fra en større til en mindre Ledning skal der saavel i den positive som i den negative Traad anbringes automatiske Sikkerhedsapparater eller Forbindelsesstykker (Sikker-

hedstraade) af let smelteligt Metal, som smelte og afbryde Strømmen, naar denne har naaet en saadan Styrke, at Ledningen bliver følelig opvarmet. De automatiske Sikkerhedsapparater og Forbindelsesstykkerne omgives med uantændeligt Materiale.

§ 9. Enhver Buelampe skal være forsynet med Indretninger, som forhindre glødende Kulpartikler fra at falde udenfor Lampen. I Rum, hvor der findes let antændelige eller eksplosive Stoffer eller Luftarter, maa der ikke anbringes Buelamper, Rheostater, Elektromotorer, Strømbrydere, automatiske Afbrydere, Sikkerhedstraade eller Apparater med blanke Kontakter, med mindre de ere anbragte i fuldstændig lufttætte Apparater. Derimod er det tilladt i saadanne Lokaler at benytte Glødelamper, naar disse tilligemed deres Armaturer ere omgivne af solide Glasklokker.

§ 10. Ledningsstraade af Kobber maa ikke udsættes for større Paavirkning end :

4 Ampère pr. □ mm	for Traade fra 1—5 □ mm
3 — — — — —	5—15 —
2½ — — — — —	15—100 —
2 — — — — —	over 100 —

Ledninger med mindre Tværsnit end $\frac{1}{2}$ □ mm maa ikke anvendes.

Benyttes andet Ledningsmateriale end Kobber, bliver Magistratens Bestemmelse om Dimensionerne at indhente.

§ 11. Forinden noget af de her omhandlede elektriske Anlæg tages i Brug, skal der derom ske Anmeldelse til Magistraten.

Brandvæsenet saavel som den Tekniker, hvem Tilsyn med elektriske Anlæg maatte overdrages af Magistraten, har til enhver Tid Adgang til hele Anlægget.

§ 12. Saafremt Dispensation fra disse Bestemmelser attraas, maa Andragende herom, om fornø-

dent ledsaget af Plan in duplo af Anlægget, indsendes til Magistraten.

§ 13. Ovenstaaende Bestemmelser træde istedet for de ved Raadstueplakat af 2den November 1887 fastsatte, der derved ophæves.

V.

Bekendtgørelse af 10. Oktober 1890 indeholdende reglementariske Bestemmelser angaaende Indførelsen af raffineret Stenolie i Tankskibe til Anlægene for Stenolie paa Revshaleøen.

Ophævet ved Bek. af 9. Juli 1897.

VI.

Bekendtgørelse af 3. December 1890 i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 17. August 1877 angaaende Transport m. m. af Sprængstoffer.

Ophævet ved Andg. af 22 Juni 1899.

VII.

Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt den Kedelejerne paahvilende Anmeldelsespligt.

Ophævet ved Bek. af 12. Febr. 1904.

VIII.

Bekendtgørelse af 4. Juni 1891 angaaende Oplag i beboede Bygninger i København af Stenolie og de øvrige i Justitsministeriets Bekendtgørelse af 8. September 1875 omhandlede brandfarlige Vædsker.

I Stedet for de i Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868 § 19, jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse af 8de September 1875, indeholdte Bestemmelser angaaende Oplag i beboede Bygninger af Stenolie og de dermed ved fornævnte Bekendtgørelse i Klasse satte brandfarlige Vædsker skulle fra 1ste November 1892 følgende Regler gælde.

1. De brandfarlige Vædsker, som omhandles i ovennævnte Bestemmelser, nemlig Stenolie (Petroleum), Terpentin, Kamfin og lignende Belysningsvædsker, Æter, Petroleumsnafta, Harpikser og Gummier, opløste i Terpentin, samt alle flydende Kulbrinter, der antændes mindst lige saa let som de Belysningsvædsker, der i Henhold til Lov af 26de November 1870 skulle mærkes »farlig«, inddeles i 2 Klasser : Klasse A., de som ved Prøve i Overensstemmelse med Justitsministeriets Bekendtgørelse af 8de September 1871 give antændelige Dampe ved mindst 40 Graders Varme efter Hundrededelstermometret, og Klasse B., de som give antændelige Dampe ved en lavere Temperatur end 40 Graders Varme.

2. Oplag i beboede Bygninger af de under Klasse A. og B. henhørende Vædsker tilstedes, for saa vidt de overstige i Klasse A. 20 Potter og i Klasse B. 4 Potter, ikkun Industridrivende og Handlende til Forbrug i Bedriften eller Forhandling og under de nedenfor angivne Betingelser.

3. Oplaget maa i samme Bygning ingen Sinde overstige, af Vædsker, der henhøre til Klasse A., 800 Potter eller af Vædsker, der henhøre til Klasse B., 160 Potter. Bestaa Oplagene af Vædsker henhørende til begge Klasser, regnes af Vædsker i Klasse B. 1 Pot lig 5 Potter af Klasse A. Som samme Bygning anses enhver Del af den Ejendom, i hvilken Oplaget findes, som ikke ved Brandgavl eller et ubebygget Mellemrum

af 5 Alen er skilt fra den Del af Ejendommen, i hvilken Oplaget findes. Have i samme Bygning flere Industri-drivende eller Handlende Oplag, er hver af dem berettiget til at have lige stor Andel i de foreskrevne Mængder, for saa vidt ikke anden Overenskomst er truffen mellem dem.

4. Overstiger det samlede Oplag ikke 200 Potter af Klasse A. eller 40 Potter af Klasse B., er det med Hensyn til Opbevaringen ikke underkastet anden Indskrænkning end, at det skal være anbragt i lukkede Flasker eller lukkede Jernbeholdere (Blikdunke).

5. Overstiger det samlede Oplag 200 Potter af Klasse A. eller 40 Potter af Klasse B., men ikke 400 Potter af Klasse A. eller 80 Potter af Klasse B. skal det være anbragt i lukkede Flasker eller lukkede Jernbeholdere (Blikdunke) eller for Klasse A.s Vedkommende i Tønder, og maa kun opbevares i Kælderrum, der er helt omgivne af Grundmur, have uantændeligt Gulv, og ere overhævede samt ere ventilerede ud til det frie. I Stedet for de murede Sider og Loft skal det ogsaa være tilladt at anvende de i Bygningslov af 12te April 1889 § 28 omhandlede Vægge af dobbelte Brædder eller Planker samt almindelig Forskalning paa Bjælken, naar Loft og Vægge pudses mod Lagerrummet med Kalkmørtel eller Cement, hvorpaa der fastgøres Beklædning af gode galvaniserede Jernplader, der ikke maa være tyndere end Nr. 20 af engelske Wire guages. Kælderrummets Døre, Lemme og Karme skulle være af Jern eller mod Kælderrummet beslaaet med gode galvaniserede Jernplader af ovennævnte Beskaffenhed, og Fødstykket i Karmene skal være løftet mindst 1" over Gulvet. Døre og Lemme skulle, for saa vidt de ikke føre ud til det frie, være forsynede med selvlukkende Indretning, Vinduer og Ventilationsaabninger skulle være forsynede med galvaniserede Jerntraads-

næt med Masker af ikke over 5 Millimeters Størrelse. I Kælderrummet skulle Tønder under Aftapning ligge paa et Jernlad med dertil fastgjort rummelig Spildekumme, ligeledes af Jern, og der skal forefindes et passende Kvantum Sand efter Brandvæsenets nærmere Bestemelse.

Af Oplaget skal det dog være tilladt at opbevare indtil 200 Potter af Klasse A. eller indtil 40 Potter af Klasse B. udenfor Rummet, men kun i lukkede Flasker eller lukkede Jernbeholdere (Blikdunke).

6. Overstiger Oplaget 400 Potter af Klasse A. eller 80 Potter af Klasse B., maa det kun være anbragt i Kælderrum, der med Hensyn til Vægge, Gulv, Loft, Ventilation og Vinduer fyldestgøre de under Nr. 5 angivne Forskrifter, og til hvilke Adgangen kun maa finde Sted direkte fra det frie, hvorhos Nedgangsdøren skal være af Jern eller mod Kælderrummet beslaet med gode galvaniserede Jernplader af den under Nr. 5 angivne Beskaffenhed, samt holdes lukket, naar ingen er beskæftiget i Rummet. I dette skal der findes et Oplag af Sand, paa samme Maade som i Nr. 5 bestemt. En Forbindelse mellem et saadant Lagerrum og nogen anden Del af Bygningen kan dog under betryggende Omstændigheder tilstedes, naar Brandvæsenet har givet sit Samtykke.

Af Oplaget skal det derhos være tilladt at opbevare indtil 200 Potter af Klasse A. eller indtil 40 Potter af Klasse B. udenfor Rummet, men kun i lukkede Flasker eller lukkede Jernbeholdere (Blikdunke).

7. Ved Anvendelse af Reglerne Nr. 4—6 gælder ogsaa den under Nr. 3, 2det Punktum foreskrevne Beregningsmaade.

IX.

Magistratens Bekendtgørelse af 3. Februar 1892 angaaende Indretningen og Benyttelsen af elektriske Anlæg i København.

Magistraten henleder alle Vedkommendes Opmærksomhed paa de Bestemmelser, der i Henhold til Justitsministeriets, i Medfør af § 42 i Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868, udstedte Bekendtgørelse af 3. Oktober 1887 ere ved Raadstueplakater af 2. November 1887 og 21. April 1890 givne af Magistraten for Indretningen og Benyttelsen af elektriske Anlæg til Belysning eller Kraftoverførelse, sigtende til Forebyggelse af Brandfare m. m. Herefter skal der, forinden noget af de omhandlede elektriske Anlæg tages i Brug, ske Anmeldelse til Magistraten, som da vil foretage Tilsyn, om det er indrettet og benyttes efter Bestemmelserne. Overtrædelse af Raadstueplakaterne vil medføre Paatale og Straf.

X.

Bekendtgørelse af 2. September 1892 om Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt den Kedelejerne paahvilende Anmeldelsespligt.

Ophævet ved Bek. af 12. Febr. 1904.

XI.

Magistratens Bestemmelser af 9. Februar 1894 angaaende Foranstaltninger, der blive at iagttage ved Opgravning i Gader, i hvilke der findes elektriske Ledninger.

Forinden der foretages Opgravning i Gader, i hvilke der findes elektriske Ledninger, der staa i For-

bindelse med Kommunens elektriske Station, skal der gives denne Underretning om Opgravningen senest Kl. 7 Eftermiddag Dagen forud for Arbejdets Paabegyndelse. Skulde Arbejdets Beskaffenhed eller andre tvingende Omstændigheder ikke tillade, at der gives Stationen Underretning om Opgravningen forinden Paabegyndelsen, skal Anmeldelsen ske snarest muligt.

Tilkastning efter Opgravningen maa, hvis elektriske Ledninger har været blottede, som Regel ikke ske, forinden et Eftersyn fra den elektriske Station har fundet Sted.

XII.

Lov af 1. April 1894 om Sprængstoffer.

Ophævet ved Lov af 7. April 1899.

XIII.

Anordning af 18. Juli 1894, hvorved Bestemmelserne i Lov af 1. April s. A. angaaende Sprængstoffer udvides til at gælde flere brisante Sprængstoffer.

Ophævet ved Lov af 7. April 1899.

XIV.

Anordning af 21. Juli 1894 angaaende de Forsigtighedsregler, der skulde iagttages ved Transport af visse eksploderende Stoffer.

Ophævet ved Andg. af 22. Juni 1899.

XV.

Bekendtgørelse af 27. November 1894 om Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar

1891 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt den Kedelejerne paahvilende Anmeldelsespligt.

Ophævet ved Bek. af 12. Febr. 1904.

XVI.

Bekendtgørelse af 25. Oktober 1895 om et Tillæg til Bestemmelserne i § 18 første Stykke af Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868, jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse af 17. August 1877.

I Henhold til den Justitsministeriet ved § 42 i Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868 tillagte Bemyndigelse fastsættes herved, efter at 3die Stykke af Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 82 af 17de August 1877 om en forandret Affattelse af Bestemmelserne i § 18 første Stykke af bemeldte Lov er blevet forandret ved Lov angaaende Sprængstoffer af 1ste April 1894, følgende Tillæg til § 18 første Stykke af Lov om Brandvæsenet i København af 15de Maj 1868, jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse af 17de August 1877 :

Fyldning af Patroner med Sprængstoffer som eksploderende Bomuld, Dynamit eller andre nitroglycerinholdige Sprængstoffer, Nitroglycerin og deslige, maa ikke finde Sted uden Brandvæsenets særlige Tilladelse.

XVII.

Bekendtgørelse af 26. Oktober 1895 om Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt den Kedelejerne paahvilende Anmeldelsespligt.

Ophævet ved Bek. af 12. Februar 1904.

XVIII.

Ændring af 7. Januar 1896 i Regulativ for Københavns Brandvæsen af 15. Marts 1890.

Ophævet ved Regulativ af 1. April 1898.

XIX.

Magistratens Skrivelse af 16. Januar 1896 angaaende Tømning af Bassinvogne med Petroleum, Benzin og lignende brandfarlige Vædsker paa Nørrebros Jernbanestation.

Magistraten har i Dag tilskrevet Generaldirektoratet for Statsbanedriften saaledes :

»Efter at have modtaget det ærede Generaldirektorats Skrivelse af 23de f. M. tillader Magistraten sig at meddele, at man indtil videre kan give Tilladelse til Tømning af Bassinvogne med Petroleum, Benzin og lignende brandfarlige Vædsker paa Nørrebros Station paa følgende Betingelser :

1. Bassinvognenes Ankomst, der i Reglen bør finde Sted til en saadan Tid, at Tømningen kan paa-begyndes og endes samme Dag, skal anmeldes Dagen forud til Brandvæsenet.

Modtageren af Bassinvognenes Indhold skal ligeledes Dagen forud anmelde for Brandvæsenet, hvor Indholdet agtes oplagt.

2. Statsbanedriften paatager sig, naar større Ildebrande paa eller i Nærheden af Stationens Grund skønnes at kunne medføre Fare for Antændelse af Bassinvognens Indhold, at lade Bassinvognen bortføre til et farefrit Sted.

3. Bassinvognens Tømning skal foregaa paa den i »Tjenstlig Ordre A. Nr. 269« foreskrevne Maade og under Brandvæsenets Kontrol.

4. Betalingen for den i Anledning af den under 3 anførte Kontrol under Tømningen etablerede Brandvagt udredes af Modtageren ifølge Regning fra Brandvæsenet. «

Anm.

Samme Tilladelse er meddelt for Godsbanegaardens Vedkommende d. $29/1$ 1903 og for Østerbros og Frihavsstationens Vedkommende d. $21/3$ 1903.

XX.

Bekendtgørelse af 22. Februar 1896 om Indretning og Drift af Dowson Gasværker og lignende Anlæg.

I Medfør af § 42, sidste Stykke, i Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868 fastsættes herved følgende :

Dowson Gasværker og lignende Anlæg skulle med Hensyn til deres Drift, og de Anlæg af nævnte Art, som herefter indrettes, tillige med Hensyn til deres Indretning, være underkastede de Forskrifter, som Københavns Magistrat maatte finde det nødvendigt at fastsætte for at forebygge Fare for Eksplosion og Ildløs.

XXI.

Raadstueplakat af 12. Marts 1896 i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 22. Februar 1896 angaaende Anlæg og Drift af Dowson Gasværker.

I Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 22. Februar 1896 om, at Dowson Gasværker og lignende Anlæg med Hensyn til deres Drift og de Anlæg af nævnte Art, som herefter anlægges, tillige med Hensyn til deres Indretning skulle være underkastede de Forskrifter, som Københavns Magistrat maatte finde

det nødvendigt at fastsætte for at forebygge Fare for Eksplosion og Ildløs, fastsættes herved følgende :

§ 1. Forinden Indretningen af et Dowson Gasværk eller et Anlæg af lignende Art paabegyndes, skal der til Magistraten fremsendes Tegning og Beskrivelse af Anlægget i to Eksemplarer, og Magistratens Erklæring om, at der intet er til Hinder for Anlægget enten som vist paa Planerne eller med de af Magistraten eventuelt forlangte Forandringer, være erhvervet.

Ved Approbationen paa Anlægget vil der blive taget Hensyn til, hvad de Bygninger, i hvilke Anlægget agtes indrettet, iøvrigt ere bestemte til, navnlig til, om Bygningerne uden at kunne kaldes Beboelsesbygninger ere bestemte til Ophold for et større eller mindre Antal Mennesker eller staa i umiddelbar Forbindelse med saadanne Bygninger.

Ved Indretning og Drift af Dowson Gasværker og lignende Anlæg i Beboelsesbygninger d. v. s. Bygninger, der tjene til Natophold for Mennesker, dog Natarbejde og Natvagt undtagne, blive tillige de af Sundhedskommissionen foreskrevne Betingelser nøje at følge.

§ 2. Naar Anlægget efter erhvervet Approbation skal paabegyndes, underrettes Direktøren for Belysningsvæsenet forinden Paabegyndelsen derom. Ved hans Foranstaltning foretages Eftersyn og Prøve af Værkets forskellige Dele og af de anvendte Materialer, samt Trykprøve, naar hele Værket er opstillet. De Materialer, som han ikke maatte anse for tilstrækkelig gode, blive at erstatte med brugbare Materialier. Der anbringes de fornødne Blindflanger og foretages Anboring til Pumperne og Trykmaalerne. Blindflanger og Anboringer lades uforandrede, saa at de kunne benyttes ved senere Prøver.

§ 3. Der maa ikke foretages Forandringer ved de opstillede Apparater eller anlægges nye Ledninger, for-

inden Direktøren for Belysningsvæsenet derom er underrettet, for at de fornødne Prøver kunne blive foretagne. Ved Udvidelse af Værket bliver Magistratens Approbation at indhente som ved et nyt Anlæg.

§ 4. Rummene, hvori Dowson Gassen tilvirkes, opbevares eller anvendes, maa ikke staa i umiddelbar Forbindelse med Beboelsesrum.

Over Generatoren anbringes en Skærm, der staar i Forbindelse med en godt sugende Skorsten.

Hovedledningsrørene for Dowson Gassen maa saavidt muligt ikke anbringes nedenunder, indenfor eller nærvæd Rum, som tjene til Ophold for Mennesker.

Gasbeholderne skulle saavidt muligt anbringes i fri Luft eller i særlig dertil indrettede Bygninger, som ere forsynede med Ventilationsindretninger, der kunne reguleres udefra.

Alle Lokaler, hvori Apparaterne ere anbragte, skulle være godt ventilerede.

§ 5. Direktøren for Belysningsvæsenet og hans Tilsynshavende har til enhver Tid Adgang til Værket for at forvise sig om, at Alt er i Orden. Forefundne Mangler skulle straks afhjælpes. En Gang om Aaret eller oftere, hvis det maatte anses nødvendigt, underkastes Værket en Trykprøve.

§ 6. Da Dowson Gas er meget giftig og, indaanded i større Mængder, hurtig dræbende, samt blandet med Luft kan frembringe Eksplosion, skal der, hvis det straks eller senere under Driften af Belysningsdirektøren maatte anses nødvendigt, ved passende Til sætning gives Gassen en saa intensiv og gennemtrængende Lugt, at smaa Utætheder, hvorved selv ubetydelige Mængder Gas trænge uforbrændte ud i Lokalet, straks give sig tilkende ved Lugten. Der skal iagttages størst mulig Forsigtighed ved Gassens Behandling.

Til Fremstilling og Anvendelse af den maa kun anvendes Folk, der er fuldkommen kendte med samme ; Børn og Personer under 18 Aar maa ikke anvendes hertil.

§ 7. Alle Apparater, Rørledninger m. m. maa daglig renses udvendig for Støv. Haner og Skydere paa Ledningerne, Dækslerne paa Generatorerne og alle Pakninger skulle holdes renlige og tætte og, naar der maatte vise sig Mangler ved dem, uopholdelig paany sættes i god Stand. Ventilene skulle daglig prøves, saa at man er sikker paa, at de ikke sætte sig fast.

Saa ofte Lejlighed gives, bør de adskilles, renses og indsmøres med Talg og Grafit.

§ 8. Vandet i Vandlaasene maa til enhver Tid holdes i den rette Højde. Det maa om Vinteren paases, at Vandet i Vandledninger og Vandlaase ikke er frosset om Morgenen, naar Driften begynder.

§ 9. Den selvvirkende Afspærringsindretning mellem Beholder og Dampventilen skal daglig efterses to Gange.

§ 10. Alle Rensningsarbejder maa kun udføres om Dagen, og det maa nøje paases, at der, medens disse finde Sted, ikke findes Ild eller Lys i Lokalet. Af Hensyn til mulig forekommende Forgiftningstilfælde skulle mindst to Mand være til Stede under Rensningsarbejderne.

§ 11. I Tilfælde af, at der finder Gasudstrømning Sted i Lokalet, maa man kun nærme sig forsynet med Respirationsapparat ; Ild og Lys maa holdes borte, og der maa kun benyttes Sikkerhedslampe.

Tobaksrygning maa ikke finde Sted i Lokalet.

§ 12. Ved Igangsætning blæses Damp og Luft gennem Generatoren for aaben Skorstenshane, indtil Gassen, efter at være antændt, brænder af Generatorens

Prøvehuller med en kraftig Flamme ; først da maa Gassen ledes til Apparaterne.

Hvis Apparaterne have henstaaet ubenyttede i mere end 24 Timer, maa al Gas udblæses af Beholderen, og frisk Gas maa i mindst 10 Minutter gaa igennem hele Ledningen og ud i fri Luft, forinden Gassen benyttes. Det samme gælder om Igangsætning efter Rensning eller Opsætning af nye Apparater. Antændelsen af Gassen ved Hanen paa Gasbeholderen eller ved Prøvehanerne maa efter længere Stilstand først finde Sted, naar alle Apparater paa den anførte Maade ere fyldte med frisk Gas.

§ 13. Naar der standses med Gasudviklingen, maa Skyderne efter Generator og Beholder lukkes.

Forinden Arbejdsstedet efter endt Arbejde forlades, skal den Mand, hvem Pasningen af Anlægget er overdraget, nøjagtig undersøge, om alle Haner og Skydere ere rigtig lukkede.

§ 14. Der skal drages Omsorg for, at generende Støj ved falske Eksplosioner eller ved smaa Eksplosioner, fremkaldte ved Gassens Udblæsning, undgaas.

§ 15. Saafremt de i Henhold til Ovenstaaende givne Paalæg ikke efterkommes, vil Driften af Anlægget blive standset, og den Paagældende vil blive tiltalt for Retten i Henhold til § 40 i Lov af 15. Maj 1868 om Brandvæsenet i København.

§ 16. De Udgifter, som maatte foranlediges ved Prøverne af Anlægget og Tilsynet med samme m. m., betales af vedkommende Ejer af Anlægget efter Regning, der godkendes af Magistraten.

§ 17. Et Eksemplar af nærværende Bestemmelser skal være opslaaet i Lokalet.

§ 18. Magistraten forbeholder sig at foretagr

Ændringer i og Tilføjelser til disse Bestemmelser, naar den maatte finde saadanne fornødne.

Under 22. Februar 1896 har Justitsministeriet derhos udfærdiget saalydende :

Bekendtgørelse om et af Justitsministeriet stadfæstet Tillæg til § 23 i Sundhedsvedtægten for København.

I Henhold til Lov af 28. Marts 1868 angaaende Forandringer i Loven af 12. Januar 1858 om Tilvebringelsen af Sundhedsvedtægter stadfæstes herved følgende af Københavns Kommunalbestyrelse vedtagne Tillæg til § 23 i den af Justitsministeriet under 15. Juni 1886 stadfæstede Sundhedsvedtægt for København.

»Med Undtagelse af Ledningerne fra de kommunale Gasværker maa intet Gasværk eller Gasledninger fra saadanne anlægges i Beboelsesbygninger uden Sundhedskommissionens Tilladelse, medmindre den Del af Bygningen, hvori Anlægget agtes anbragt, er adskilt fra de beboede Dele af Bygningen ved Brandmure, hvori der ikke maa findes Aabninger, selv om saadanne ere forsynede med Jerndøre.

Ved Beboelsesbygninger forstaaes her saadanne Bygninger, der tjene til Natophold for Mennesker, dog Natarbejde og Natvagt undtagne.«

XXII.

Lov af 1. April 1896 om Pasningen af Dampkedler paa Landjorden. Jfr. Lov af 16. December 1904.

§ 1. Pasningen af de det offentliges Tilsyn underkastede Dampkedler paa Landjorden maa herefter kun forestaaes af eller overlades til Personer, der fyldestgøre de i de efterfølgende Paragraffer foreskrevne Betingelser.

§ 2. Til at forestaa Pasningen af eller selvstændig at passe :

- a) Lokomotiver og andre til Befordring af Personer eller Gods bestemte Dampmaskiner, som ikke ere Genstand for særlig Anordning,
- b) Dampkedler med Ildpaavirkningsflade paa 300 Kvadratfod eller derover samt Dampkedelanlæg bestaaende af 2 eller flere samvirkende Kedler, hvis samlede Ildpaavirkningsflade er 300 Kvadratfod eller derover, og
- c) Dampkedler, som arbejde med over 100 Pd.s Damptryk paa Kvadrattommen i Lokaler, hvori andre end Kedelpasseren til Stadighed ere beskæftigede, eller i Lokaler, der støde umiddelbart op til eller ere anbragte over eller under Beboelsesrum og andre Rum, hvori Mennesker til Stadighed skulle opholde sig paa Tider, hvor der er Ild under Kedlen,

udkræves, at den paagældende er ædruelig og paalidelig, samt er i Besiddelse af et af Fabriktilsynet udfærdiget Certifikat, indeholdende Attest for, at han enten har underkastet sig de ved Lovene af 10. April 1874 og 30. Marts 1892 foreskrevne Eksaminer for Maskinister eller har bestaaet den i næste Paragraf ommeldte særlige Prøve for Kedelpassere for Kedler paa Landjorden (eksaminerede Kedelpassere).

Indretningen af Certifikaterne fastsættes af Justitsministeren.

§ 3. Til Prøven for Kedelpassere for Kedler paa Landjorden, der afholdes af dertil af Justitsministeren beskikkede Kommisioner, kræves :

- 1. at kunne skrive Diktat med en læselig Haandskrift,

2. at kunne regne med benævnte og ubenævnte Tal samt med Decimalbrøker,
3. at kunne gøre Rede for Hovedtrækkene i Maskinlære, for saa vidt angaar Indretningen og Pasningen af de almindelige Dampkedler og Dampmaskiner paa Landjorden.

For at kunne stedes til Prøven skal vedkommende have fyldt 20 Aar og i mindst et Aar have arbejdet i et Maskinværksted, i hvilket der forfærdiges Dampkedler eller Dampmaskiner, eller ogsaa mindst i 1 Aar selvstændig og ulastelig (jfr. § 4) have passet en Dampkedel, samt yde en Betaling af 5 Kr., der tilfalder Statskassen.

De nærmere Bestemmelser om Afholdelsen af Prøven fastsættes af Justitsministeren.

De paa Grund af Prøvens Afholdelse fornødne Vedderlag fastsættes ved Finansloven.

§ 4. Til at passe andre end de i § 2 angivne Dampkedler eller Dampkedelanlæg maa kun antages ædruelige og paalidelige Personer, som have fyldt 18 Aar. De skulle være forsynede med en paa deres Navn lydende og dem tilhørende Kontrolbog, i hvilken Fabriktilsynet indfører Mangler ved Kedelpasningen, som det maatte forefinde under Udøvelsen af sit Tilsyn. Kontrolbogens Indretning fastsættes af Justitsministeren.

§ 5. De Personer, som paa den Tid, da denne Lov træder i Kraft, i mindst 3 Maaneder efter den 12. Oktober 1889 have forestaaet Pasningen af eller passet de i § 2 omhandlede Dampkedler og Dampkedelanlæg, have Ret til fremdeles at paatage sig samme Virksomhed, medmindre der i det sidste Aar, før denne Lov træder i Kraft, fra Fabriktilsynets Side er rejst Klage imod vedkommende for grov eller gentagen Overtræ-

delse af de for Kedlers Pasning givne Bestemmelser. For de Kedelpassere, som henhører til de under § 2 omhandlede, udfærdiger Fabriktilsynet Certifikater.

Under særlige Omstændigheder kan Justitsministeren bevilge Undtagelse fra de i § 2 givne Forskrifter.

§ 6. Retten til at forestaa Pasningen af eller til selv at passe Dampkedler paa Landjorden kan ved Kendelse af vedkommende Fabrikinspektør fratages den paagældende for bestandigt eller for en vis Tid, naar han efter Fabriksinspektørens Skøn ved grov eller gentagen Overtrædelse af de for Kedlers Pasning givne Bestemmelser eller paa Grund af manglende Ædruelighed ikke længer anses for egnet til at faa saadan Gerning betroet. Den paagældende kan dog forlange, at der uopholdelig optages Forhør, og at Sagen derefter saa snart som muligt bliver forelagt Justitsministeren til Afgørelse.

§ 7. Den, som forestaar Pasningen af eller passer en Dampkedel, maa, saa længe der er Ild under Kedlen, ikke til Stadighed være beskæftiget uden for de Rum, hvori Kedlen og Maskinen ere anbragte.

§ 8. Naar Kedelpasseren for de i § 2 omhandlede Kedler eller Kedelanlæg er forhindret i at udføre sin Gerning eller uden Varsel forlader den, kan Kedelejeren, Brugeren eller vedkommende befuldmægtigede ved Anlægget foreløbig lade Kedlen passe af en Person, som han anser for ædruelig og paalidelig, men som ikke har den ved nærværende Lov krævede Uddannelse. Han har dog derom snarest muligt at indgive Beretning til Fabrikinspektøren, der da bestemmer, hvor længe Fravigelsen fra Loven, der dog kun undtagelsesvis maa overskride 4 Uger, kan tilstedes.

§ 9. Hvor Pasningen af Dampkedelanlæg forestaas af Personer, som have underkastet sig de ved

Lov af 10. April 1874 og 30. Marts 1892 foreskrevne Eksaminer for Maskinister eller den i § 3 omhandlede Prøve for Kedelpassere, kan der som Kedelpassere i Anlægget anvendes Folk, der ikkun fyldestgøre de i § 4 nævnte Betingelser.

§ 10. Bestemmelser om Pasning af Dampkedler, som gives ved Anordning i Medfør af § 2 i Lov af 24. Marts 1875 om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden, gælde alle det offentliges Tilsyn underkastede Dampkedler.

§ 11. Overtrædelse af denne Lov og af den til Loven knyttede Anordning straffes med Bøder fra 10 til 200 Kr. ; Sagerne behandles som offentlige Politisager.

Ansvarret efter denne Paragraf paahviler ikke blot Kedelpasseren, men ogsaa Kedelejereren, Brugeren, vedkommendes befuldmægtigede og den tilsynshavende, for saa vidt Overtrædelsen er sket med deres Vidende eller har fundet Sted, fordi vedkommende ved det efter Forholdene mulige Tilsyn har ladet det mangle paa den fornødne Omhu.

§ 12. Denne Lov, der træder i Kraft 3 Maaneder efter den Dag, da det Nummer af Lovtidenden er udkommet, hvori den er kundgjort, kan ved kongelig Anordning sættes i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som ifølge disse Øers særegne Forhold maatte findes formaalstjenlige.

XXIII.

Magistratens Bestemmelser af 25. Maj 1897 om Kontrol ved Etablering og Benyttelse af elektriske Anlæg i Teatre, store Koncertlokaler og lignende Etablissementer i København, i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 3. Oktober 1887.

§ 1. De for elektriske Anlæg, der staa i Forbindelse med en kommunal elektrisk Station, gældende Bestemmelser, skulle ogsaa være gældende for de nævnte Etablissementer, selv om de ikke staa i Forbindelse med en kommunal elektrisk Station, men have egne Anlæg. Saavel nye Anlæg som Forandringer i disse skulle derfor udføres af en af de af Magistraten autoriserede Installatører, og der skal til Belysningsvæsenets Approbation indsendes Tegninger af Anlægene eller Ændringer af disse. Intet nyt Anlæg maa tages i Brug, og ingen Forandring i et ældre Anlæg maa foretages uden at være approberet af Belysningsvæsenet.

§ 2. Til Pasningen af et elektrisk Lysanlæg i de nævnte Lokaler maa kun anvendes Folk, som kunne godtgøre, at de ere i Besiddelse af fornøden Kendskab til Pasning af et elektrisk Lysanlæg.

§ 3. Teaterdirektøren eller den, der har den øverste Ledelse af de disse Bestemmelser vedrørende Etablissementer, er ansvarlig for, at de i §§ 1 og 2 opstillede Fordringer opfyldes.

§ 4. Efter Magistratens nærmere Bestemmelse vil der igennem Belysningsvæsenet jævnlig blive foretaget Eftersyn og Prøve af de elektriske Lysanlæg i de nævnte Lokaler, og skulle de Paagældende være pligtige til i enhver Henseende at rette sig efter de Fordringer, som maatte stilles af Belysningsdirektøren, for at Eftersynet og Prøverne kunne udføres paa fyldestgørende Maade.

Belysningsdirektøren og hvem han maatte overdrage Tilsynet skulle derfor til enhver Tid have Adgang til de disse Bestemmelser vedrørende Etablissementer.

§ 5. I Tilfælde af, at der ved et Eftersyn findes saadanne Mangler eller Fejl i Anlægget, at det skønnes, at der vil være Fare ved at benytte det, saalænge Fejlene ikke ere rettede, kan Brandvæsenet træffe de fornødne Foranstaltninger og eventuelt forbyde Anlæggets Benyttelse, indtil det er bragt i forsvarelig Stand.

XXIV.

Bekendtgørelse af 28. Maj 1897 om Indretning og Drift af Acetylen-Gasværker og lignende Anlæg i København.

I Medfør af § 42, sidste Stykke i Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868, fastsættes her ved følgende :

Acetylen-Gasværker og lignende Anlæg i København skulle med Hensyn til deres Drift, og de Anlæg af nævnte Art, som herefter indrettes, tillige med Hensyn til deres Indretning være underkastede de Forskrifter, som Københavns Magistrat maatte finde det nødvendigt at fastsætte for at forebygge Fare for Eksplosion og Ildløs.

XXV.

Justitsministeriets Skrivelse af 10. Juni 1897 til Magistraten om Anbringelse af Brandredskaber.

I Skrivelse af 20. f. M. har den ærede Magistrat — næst at meddele, at der fra Brandinspektøren i København er fremkommen en Indberetning, ifølge hvilken det oftere hænder, at der i en Ejendoms Gaard vel er fornøden Plads til de i § 14 i Regulativ for Københavns Brandvæsen af 15. Marts 1890 ommeldte Brand-

redskaber, medens derimod Indbringelsen af Brandredskaberne igennem vedkommende Ejendom ikke lader sig udføre, og Gaardsrummet heller ikke er stort nok til deri at sammensætte Brandstigen af de enkelte indførte Dele — forespurgt, om der efter Justitsministeriets Formening i nævnte Paragraf i bemeldte Regulativ — der bestemmer, at enhver Ejendom skal være forsynet med Brandstige og Brandhage, naar der er Plads dertil —, sammenholdt med Justitsministeriets Skrivelse af 10. December 1889, haves tilstrækkelig Hjemmel til at paabyde saadanne Ejendomme som de forannævnte Brandredskabers Anbringelse, og i bekræftende Fald, om det kan paabydes Naboejerne at finde sig i, at Redskaberne indbringes gennem deres Bygninger og Gaarde.

Foranlediget heraf skal man til behagelig Efterretning melde, at Justitsministeriet forstaar den ovenfor citerede Bestemmelse saaledes, at Reglementet om Brandredskabers Anbringelse kun kan gennemføres, naar disse kunne indbringes i vedkommende Ejendom ad ordinær Vej eller gennem Naboejendommen i Henhold til et dertil af vedkommende Naboejer meddelt Samtykke, som det maa være Brandvæsenets Sag at erhverve.

Efter den Anledning, Magistratens nævnte Skrivelse dertil giver, skal man tilføje, at Ministeriet savner Hjemmel til at give noget Paabud, ifølge hvilket Naboejerne vilde være pligtige at finde sig i en Benyttelse af deres Ejendomme som her ommeldt.

XXVI.

Raadstueplakat af 24. Juni 1897 i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Maj 1897 om Anlæg og Drift af Acetylen-Gasværker.

I Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Maj 1897 om, at Acetylen-Gasværker og lignende Anlæg i København skulle med Hensyn til deres Drift og de Anlæg af nævnte Art, som herefter indrettes, tillige med Hensyn til deres Indretning være underkastede de Forskrifter, som Københavns Magistrat maatte finde det nødvendigt at fastsætte for at forebygge Fare for Eksplosion og Ildløs fastsættes herved følgende :

§ 1. Forinden Indretning af et Acetylen-Gasværk eller et Anlæg af lignende Art paabegyndes, skal der til Magistraten fremsendes Tegning og Beskrivelse af Anlægget i to Eksemplarer, og Magistratens Erklæring om, at der intet er til Hinder for Anlægget enten som vist paa Planerne eller med de af Magistraten eventuelt forlangte Forandringer, være erhvervet.

Ved Approbationen paa Anlægget vil der blive taget Hensyn til, hvad de Bygninger, i hvilke Anlægget agtes indrettet, iøvrigt ere bestemte til, navnlig til, om Bygningerne uden at kunne kaldes Beboelsesbygninger ere bestemte til Ophold for et større eller mindre Antal Mennesker, eller staa i umiddelbar Forbindelse med saadanne Bygninger.

Anlæg af Acetylen-Gasværker i Beboelsesbygninger vil ikke blive tilladt. De Lokaler, i hvilke Gasen tilvirkes og denne eller Kalciumkulstoffet opbevares, skulle være lyse, vel ventilerede og maa ikke staa i direkte Forbindelse med Beboelsesrum d. v. s. Rum, der tjene til Natophold for Mennesker, dog Natvagt og Natarbejdere undtagne.

Anvendes Acetylgas i Beboelsesrum, blive de af Sundhedskommissionen foreskrevne Betingelser nøje at følge.

§ 2. Naar Anlægget efter erhvervet Approbation

skal paabegyndes, underrettes Direktøren for Belysningsvæsenet forinden Paabegyndelsen skriftlig derom.

Ved hans Foranstaltning foretages Eftersyn og Prøve af Værkets forskellige Dele, og af de anvendte Materialier samt Trykprøve, naar hele Værket er opstillet. De Materialier, som han ikke maatte anse for tilstrækkelig gode, blive at erstatte med brugbare Materialier. Der anbringes de fornødne Blindflanger og foretages Anboring til Pumperne og Trykmaalerne, saaledes at Værket til enhver Tid med kort Varsel kan underkastes Prøve.

§ 3. Der maa ikke foretages Forandringer ved de opstillede Apparater eller anlægges nye Ledninger, forinden Direktøren for Belysningsvæsenet derom er underrettet, for at de fornødne Prøver kunne blive foretagne. Ved Udvidelse af Værket bliver Magistratens Approbation at indhente som ved et nyt Anlæg.

§ 4. Direktøren for Belysningsvæsenet og hans Tilsynshavende har til enhver Tid Adgang til Værket for at forvise sig om at Alt er i Orden. Forefundne Mangler skulle straks afhjælpes. En Gang om Aaret eller oftere, hvis det maatte anses for nødvendigt, underkastes Værket en Trykprøve.

§ 5. Da Blandinger af Luft og Acetylen ere meget eksplosive, maa der iagttages størst mulig Forsigtighed ved Gassens Behandling. Til Fremstilling og Anvendelse af den maa kun anvendes Folk, der ere fuldkommen kendte med samme; Børn og Personer under 18 Aar maa ikke anvendes hertil.

§ 6. Alle Rensningsarbejder maa kun udføres om Dagen, og det maa nøje paases, at der, medens disse finde Sted, ikke findes Ild eller Lys i Lokalet. Af Hensyn til mulig forekommende Forgiftningstilfælde skulle mindst to Mænd være til Stede under Rens-

ningsarbejderne. Naar Generatoren renses, skal det tiloversblevne Stof kommes i en særlig Beholder og fortyndes med mindst 10 Gange saa meget Vand, forinden det bortkastes eller ledes til Kloaken.

§ 7. Alle Apparater, Rørledninger m. m. skulde holdes i proper Stand, Haner og Skydere paa Ledningerne og alle Pakninger skulle holdes tætte og, naar der maatte vise sig Mangler ved dem, uopholdelig paa ny sættes i god Stand. Ventilerne skulle daglig prøves, saa at man er sikker paa, at de ikke sætte sig fast.

Saa ofte Lejlighed gives, bør de adskilles, renses og indsmøres med Talg og Grafit.

§ 8. I Tilfælde af, at der finder Gasudstrømning Sted i Lokalet, maa man kun nærme sig forsynet med Respirationsapparat; Ild og Lys maa holdes borte, og der maa kun benyttes Sikkerhedslampe. Saavel Respirationsapparat som Sikkerhedslampe af godkendt Konstruktion skulle forefindes umiddelbart ved Acetylen-Gasværket i et Rum, hvor Acetylen-Gas ikke benyttes.

§ 9. Hvis Apparaterne have henstaaet ubenyttet i mere end 48 Timer, maa al Gas udblæses af Beholderen ud i fri Luft, og Acetylenen først benyttes, naar Beholderen igen er fyldt. Det samme gælder om Igangsætning efter Rensning, Paafyldning af Kalciumkulstof eller efter Opsætning af nye Apparater. Antændelse af Gassen maa efter længere Stilstand først finde Sted, naar alle Apparater paa den anførte Maade ere fyldte med frisk Gas. Forinden Arbejdsstedet efter endt Arbejde forlades, skal den Mand, hvem Pasningen af Anlægget er overdraget, nøjagtig undersøge, om alle Haner og Skydere er rigtig stillede.

Tobaksrygning maa ikke finde Sted i det Lokale, hvor Acetyलगassen fremstilles.

§ 10. Anvendes Acetylenen under Tryk større end 12" Vandtryk, maa de Beholdere, i hvilke den opbevares, være prøvede med et Tryk mindst 5 Gange saa stort som det, Acetylenen bliver underkastet. Mellem Acetylenbeholderen og Ledningsnettet skal indskydes Reduktionsventil, og Ledningsnettet, der skal være tæt ved 5 Fods Vandtryk, maa være forsynet med en Sikkerhedsventil, indrettet til at blæse ved højst 12" Vandtryk. Fra Sikkerhedsventilen skal et særligt Udblæsningsrør føres i fri Luft paa et saadant Sted, at Eksplosionsfare ikke kan opstaa, selv om der undslipper noget Acetylen.

§ 11. Der maa ikke anvendes Kobber til noget Apparat, der bliver paavirket af Acetylen. Forbindelse mellem Ledninger og Lamper maa ikke ske ved Hjælp af Gummislanger eller lignende.

§ 12. Kalciumkulfstof maa kun lagres i Beholdere, der skulle holdes vandtæt lukkede og opbevares i Rum, hvor Vand ikke kan trænge ind.

§ 13. Flydende Acetylen og transportable Acetylen-Gasværker, herunder Lamper, hvor Acetylenen udvikles i Lampens Fod, vil som Regel kun blive tilladt anvendt i fri Luft, og Paafyldning af Kalciumkulfstof og Rensning skulle ligeledes ske i fri Luft, og iøvrigt maa der iagttages samme Sikkerhedsforanstaltninger som ved faste Acetylen-Gasværker.

Undtagelse fra denne Bestemmelse vil kun finde Sted, naar Acetylenen skal benyttes i videnskabeligt Øjemed af Personer, der skønnes at have tilstrækkelig Indsigt til at bedømme Farerne ved saadanne Apparater.

§ 14. Saafremt de i Henhold til Ovenstaaende givne Paalæg ikke efterkommes, har Belysningsdirektøren Ret til at standse Driften af Anlægget, og den Paa-

gældende vil blive tiltalt for Retten i Henhold til § 40 i Lov af 15. Maj 1868 om Brandvæsenet i København.

§ 15. De Udgifter, som maatte foranlediges ved Prøverne af Anlægget og Tilsynet med samme m. m., betales af vedkommende Ejer af Anlægget efter Regning, som godkendes af Magistraten.

§ 16. Et Eksemplar af nærværende Bestemmelser skal være opslaaet i Lokalet.

§ 17. Statens Laboratorier og øvrige videnskabelige Anstalter ere undtagne fra de i denne Bekendtgørelse fastsatte Bestemmelser.

§ 18. Magistraten forbeholder sig at foretage Ændringer i og Tilføjelser til disse Bestemmelser, naar den maatte finde saadanne fornødne.

(Jvf. Justitsministeriets Bekendtgørelse Pag. 18.)

XXVII.

Bekendtgørelse af 9. Juli 1897 om Reglement for Ordens Overholdelse m. m. i Københavns Havn. Jfr. Bekendtgørelse af 30. Juli 1901, Tillæg af 27. Oktober 1903 og Ændring af 14. Juli 1904.

VII. Om Ild og Lys om Bord i Fartøjer.

§ 16. Naar et Fartøjs Ladning ikke bestaar af let antændelige Stoffer, og naar Fartøjets Kabys, Ovn og Lanterner af Havnepolitiet ere befundne i god og forsvarlig Stand, samt naar et tilbørligt Tilsyn stadig er til Stede, tillades det at have Ild og Lys i Kahyt og Lukaf. Befindes det enten ved et Fartøjs Ankomst til Havnen eller under et Fartøjs senere Henliggen samme Steds, at de foranførte Betingelser ikke ere fuldtud til Stede, forbyder Havnepolitiet Benyttelsen af Ild og Lys om Bord, indtil Manglerne ere afhjulpne.

Den heromhandlede Tilladelse gælder for alle Vandarealer i Havnen; ligger et Fartøj ved privat

Skibsværft eller i private Bassiner, ville foruden foranstaaende Regler endvidere de af vedkommende private Ejere givne yderligere Regler for Ild og Lys i et og alt være at følge.

§ 17. Ild anbragt i Smede-Esse eller paa anden Maade i fri Luft, Lys i Lanterner under Losning og Ladning eller andet Arbejde i Skibets Rum, maa ikke have om Bord i Skibe, paa Pramme, Flaader eller lignende, medmindre Havnepolitiets særlige Tilladelse først er indhentet og eventuelt en Brandvagt sat om Bord. Godtgørelsen for Brandvagten betales af vedkommende Fartøj.

Uden Havnepolitiets Tilladelse maa Beg, Tjære, Olie eller deslige uden for de tilstedeværende Skibsværfter ikke koges eller varmes om Bord i et Skib eller andet Fartøj i Havnen, ej heller gammel Maling indvendig eller udvendig paa Fartøjer afbrændes, afsvides eller lignende. Udrygning af Rotter tillades kun ved skriftlig Henvendelse til Havnepolitiet, og vedkommende Fartøj maa da, om fornødent, forhale til et af dette anvist Sted. Naar Havnepolitiet sætter Brandvagt om Bord, betales Udgifterne derved af Skibet.

VIII. Om eksploderende Stoffer.

§ 18. Fartøjer, hvis Ladning indeholder Krudt, Dynamit, Skydebomuld, Nitroglycerin, ladte Patroner og lignende, skulle ankre uden for Havnens Grænser og derfra gøre skriftlig Anmeldelse til Havnepolitiet om Ladningens Indhold, Stoffernes Art, Beskaffenhed og Mængde samt Maaden, hvorpaa de ere emballerede. Havneforvaltningen vil da for hver enkelt Tilfælde tage Bestemmelse om, hvorvidt Losning kan tillades i Havnen samt i bekræftende Fald, hvor og hvorledes den skal foregaa. Losningen skal ske under Havnepolitiets stadige Tilsyn, hvorfor der for Fartøjets Regning straks

vil blive etableret et Vagthold, hvilken Vagt forbliver om Bord saa længe, indtil Losningen er tilendebragt.

Saa længe der i Fartøjet findes eksploderende Stoffer, skal det om Dagen paa Fortoppen føre et rødt Flag og om Natten en rød Lanterne. I øvrigt skal al Ild og Lys under Losningen være slukket om Bord, og Tobaksrygning samt Brugen af Tændstikker og andre Midler til at frembringe Ild er forbudt.

Naar Havnepolitiet forlanger det, skal Fartøjet, selv om Losningen ikke er tilendebragt, inden Mørkets Frembrud forlade Havnen og atter gaa til Ankers uden for denne. Havnepolitiet skal desuden i alle andre Tilfælde, hvor det skønnes nødvendigt, kunne beordre Fartøjet til ufortøvet at forlade Havnen.

Naar et Fartøj skal indtage eksploderende Stoffer, forholdes paa lignende Maade som foran bestemt med Hensyn til Udlosningen af deslige Stoffer.

§ 19. Fartøjer, der ved deres Ankomst hertil have Krudt om Bord i mindre Partier, kunne med Havnepolitiets Tilladelse beholde dette om Bord. Gives Tilladelsen ikke, skulle de aflevere dette til Batteriet »Trekroner«, og maa ikke indtage det igen, før Fartøjet gaar til Søs. Fartøjer, der herfra skulle medtage Krudt i mindre Partier, ville med Havnepolitiets Tilladelse kunne indtage det i Havnen inden for Bombroen. Uden for Bombroen kan Krudt i større Partier indtages med Havnepolitiets Tilladelse. Gives Tilladelsen ikke, maa det alene indtages fra Batteriet »Trekroner«, naar dette passerer for Udgaende. Havnepolitiet kan for Skibets Regning sætte en Brandvagt om Bord indtil dette er uden for Havnen.

Dog skal det være Fartøjer tilladt at have Provisionskrudt, Fyrværkerisager eller lignende om Bord til eget Brug.

Naar de i denne og foregaaende Paragraf ommeldte Stoffer med Havnepolitiets særlige Tilladelse føres gennem Havnen, skal dette ske under en Brandvagts Tilsyn, og Stofferne skulle være tilbørligt tildækkede med Presenninger.

IX. Om Losning og Ladning af Stenolie.

§ 20. Fartøjer, der have uraffineret Stenolie om Bord, maa ikke komme inden for Havnens Grænser. Ved uraffineret Stenolie forstaas i dette Reglement Stenolie, hvis Antændelsestemperatur ligger under 21 Grader Celsius ved Opvarmning i Abels Apparat eller en tilsvarende Temperatur i det danske Apparat.

§ 21. Ethvert Fartøj, der indkommer til Havnen med Ladning af raffineret Stenolie om Bord, skal om Dagen føre et rødt Flag paa Fortoppen og om Natten en rød Lanterne over Topplanternen og vedblive dermed, indtil Fartøjet, hvis det har Stenolie i Tønder, er udlosset og ventileret paa en efter Havnepolitiets Skøn betryggende Maade, og hvis det er et Tankskib, indtil det har faaet sine Beholdere tømte og fuldstændig til-lukkede. Ethvert Fartøj, der skal indtage Ladning af Stenolie i Havnen, skal, forinden Indladningen paabegyndes, ligeledes om Dagen vise rødt Flag paa Fortoppen og om Natten rød Lanterne. Flaget eller Lanteren maa først fjernes, naar Fartøjet er uden for Havnens Grænser. Fortøjningerne skulle i paagældende Tilfælde altid være klare til at kastes los, og Fartøjet skal, saa længe det har Stenolie inde, beholde en saa stor Del af sin Besætning om Bord, som af Havnepolitiet skønnes nødvendigt. De Beholdere, der indeholde Stenolie, maa i Tilfælde af Losning kun aabnes af Toldvæsenet. Intet Fartøj maa henligge Natten over inden for Toldbodbommen med Stenolie om Bord. Om Losningen eller Ladningen skal der ske Anmel-

delse til Havnepolitiet, forinden den paabegyndes. Havneforvaltningen kan i alle Tilfælde sætte en Brandvagt om Bord fra Arbejdets Paabegyndelse. Betalingen for denne, der udredes af Fartøjet, fastsættes af Havnekaptajnen.

Havnepolitiet forbeholder sig at henvise Fartøjer til Losning eller Ladning af Stenolie til Tuborg Havn.

§ 22. Naar et Fartøj skal indtage Tønder fyldte med Stenolie, vil det være at iagttage, at de fyldte Tønder ikke forblive henstaaende paa Dækket. Naar Indladningen afbrydes, skulle Lastlugerne derhos lægges over, dog saaledes, at der haves fri Luftstrømning fra Lasten. Naar Tønder, fyldte med Stenolie, indlades i Pramme eller andre aabne Fartøjer eller som Dækslast, skulle de tildækkes med Presenninger. Tønder med Stenolie maa ikke blive liggende paa Kajen Natten over. Naar Indladningen er tilendebragt, skal Fartøjet, saafremt Havnepolitiet forlanger det, straks gaa uden for Havnens Grænses.

§ 23. Partier paa indtil 16 Tdr. raffineret Stenolie i Tønder kunne udlosses eller indlades overalt i Havnen, naar Losningen eller Ladningen foregaar umiddelbart efter Skibets Ankomst eller umiddelbart før dets Afgang fra Bolværket, og naar tillige Losningen eller Ladningen sker umiddelbart fra Skib til Vogn eller omvendt, men Havnepolitiet maa forud underrettes derom.

§ 24. Naar Fartøjer skulle losse Partier paa mere end 16 Tdr. raffineret Stenolie, er Brug om Bord af Ild og Lys undtagen i paagældende Dampskibes Maskine saavel som Tobaksrygning forbudt, saa længe Fartøjet befinder sig inden for Havnens Grænses. Ej heller maa man om Bord bære hos sig Tændstikker eller andre Midler til at frembringe Ild, herfra dog undtaget de Tilfælde, hvor Fartøjet efter endt Udlos-

ning er blevet ventileret paa en efter Havnepolitiets Skøn betryggende Maade, eller Fartøjet, hvis det er et Tankskib, har forladt Bassinet ved Stenolieanlægene paa Revshaleøen med sine Beholdere fuldstændig tilkukkede. Forinden paagældende Fartøj indgaar i Havnen, sættes af Havnepolitiet en Brandvagt om Bord. Naar Fartøjer skulle lade Stenolie, er ligeledes Brugen om Bord af Ild og Lys, undtagen paa Maskinen, forbudt, saa længe Indladningen staar paa, og saa længe de derefter med Ladningen om Bord befinde sig inden for Havnens Grænser. I samme Tidsrum er Tobaksrygning forbudt, ligesom ingen om Bord maa bære hos sig Tændstikker eller andre Midler til at frembringe Ild. Forinden Indladningen paabegyndes, sættes af Havnepolitiet en Brandvagt om Bord. Havnepolitiet kan under Omstændigheder, hvor det skønnes fornødent, afbryde Losningen eller Ladningen og træffe de nødvendige Sikkerhedsforanstaltninger, eventuelt paabyde, at paagældende Fartøj gaar til Ankers uden for Havnens Grænser. Betalingen for Brandvagten, der fastsættes af Havnekaptajnen, udredes af Fartøjet.

Saa fremt Fartøjet ikke lossere eller lader ved nysnævnte Anlæg paa Revshaleøen, anvises der derhos af Havnepolitiet Fartøjet i hvert enkelt Tilfælde Ankerplads i Havnen uden for Toldbommen.

§ 25. Naar Indførsel af Stenolie til de i foregaaende Paragraf ommeldte Anlæg paa Revshaleøen finder Sted, hvilken Indførsel kun maa foregaa i Tankskibe, medmindre Havnepolitiet meddeler Tilladelse til Afvigelse herfra, samt naar Udførsel af saadan Stenolie foregaa enten i Tankskibe eller i Tønder, skal det Fartøj, som først har anmeldt for Havneforvaltningen at ville losse eller lade Stenolie, have Ret til Anlæg ved

Bolværket i paagældende Bassin ved Revshaleøen fremfor senere til Losning eller Ladning dersteds anmeldte Fartøjer, dog saaledes, at der ikkun tages Hensyn til Anmeldelse fra Fartøjer, der ere til Stede i Havnen.

Hvor særlige Grunde tale derfor, kan Havnepolitiet dog gøre Undtagelser fra denne Regel.

§ 26. Naar et Fartøj, der skal losse eller lade over 500 Td. Stenolie ved bemeldte Anlæg, er kommet ind i paagældende Bassin ved Revshaleøen, skal dette ganske afspærres fra det tilgrænsende Vandareal, forinden Losning eller Ladning paabegyndes. Ved Indladning eller Udlosning af mindre Partier Stenolie end 500 Td. bestemmer Havnepolitiet, i hvilken Udstrækning Afspærringen skal finde Sted.

Losningen eller Ladningen skal ske hurtigst mulig, efter at Fartøjet er bleven fortøjet ved Bolværket, og fortsættes med fuld Kraft, indtil den er tilendebragt. Tankskibe, der losse eller lade Stenolie, skulle holde Mandehullerne og øvrige Adgange til Beholderne fuldstændig tillukkede, og maa kun have Luftventilerne aabne, men disse skulle i saa Fald være dækkede med tætsluttende, saa vidt muligt paaskruede Hætter af dobbelt Traadvist og af betryggende Konstruktion. Hætterne maa ikke borttages, før umiddelbart forinden Aabningen fuldstændig tillukkes, eller Fartøjet er kommet uden for Havnens Grænses. Pumpning af Stenolie maa foregaa ved Anvendelse af Fartøjets egen Dampkraft, til hvis Udvikling saavel Hovedkedlerne som Donkeykedlen maa benyttes, for saa vidt de befinde sig under Dækket og ved Vandtank ere adskilte fra Fartøjets Stenolielast. Er Donkeykedlen paa Dækket, beror det paa Havnepolitiet, om den maa benyttes, dog skal der i alle Tilfælde anbringes en Gnistfanger paa Skorstenen. Under samme Forhold er det tilladt

at anvende de nævnte Kedler til forskelligt Skibsbrug, blandt andet til Fartøjets eget elektriske Lysanlæg.

Efter endt Udlosning skal Fartøjet enten uden Op- hold ventilere paa en efter Havnepolitiets Skøn betryg- gende Maade eller straks forlade Bassinet og Havnen, hvis det er et Tankskib, med sine Beholdere fuldstæn- dig tillukkede. Efter endt Indladning skal Fartøjet, saa snart Havnepolitiet forlanger det, forlade Bassinet og gaa uden for Havnens Grænser.

For Afspærringens fuldstændige eller delvise Aab- ning og Lukning betaler Fartøjet en Kendelse efter Havneforvaltningens nærmere Bestemmelse.

§ 27. Det er Københavns Havnevæsen tilladt at transportere lukkede Jernbeholdere, fyldte med Sten- olie, fra oftmeldte Anlæg gennem Havnen, uanset at det Kvantum, der transporteres, overstiger 16 Td.; dog maa disse Beholdere ikke henligge fyldte i Havnen inden for Toldbodbommen efter Mørkets Frembrud.

X. Om andre brandfarlige Stoffer end Stenolie.

§ 28. Med Hensyn til Losning eller Ladning af mindre Partier af Benzin, Nafta, Terpentin, Parafin- olie, Tjære og Fuselolier, Petroleumsæter og Petro- leumsaffald samt lignende Vædsker, der give antænde- lige Dampe ved Opvarmning i aabent Kar til en Var- megrad af indtil 90 Grader Celsius, gælde samme For- skrifter som de i §§ 21, 22 og 23 med Hensyn til Sten- olie indeholdte. Indføres disse Vædsker i større Par- tier end 16 Td. eller i hele Ladninger, vil Havnepolitiet for hvert enkelt Tilfælde træffe nærmere Bestemmelse.

XXVIII.

Regulativ af 1. April 1898 for Københavns Brand- væsen.

Ophævet ved Regulativ af 13. Juni 1900.

XXIX.

Bekendtgørelse af 16. April 1898 af Lov af 2. Marts 1861 om Brandpolitiet paa Landet og det nærmest dermed i Forbindelse staaende Bygningsvæsen, saaledes som den i Henhold til Lov af 1. Marts 1889 og Lov af 6. April 1898 bliver at anse som affattet.

Kap. 1.

Regler for Bygningers Opførelse paa Landet.

§ 1. Naar et Sted, hvorved her forstaas en Gaard, et Hus eller en Samling af Bygninger, bestemte til selvstændig Bedrift, af Nyt opføres paa Landet, skal der imellem et saadant Sted og ethvert andet Sted være følgende Mellemrum :

1) 5 Alen, naar begge Steder ere opførte af Mur, stampet Ler eller Mur- og Bindingsværk med ildfast Tag, og Ydervæggene ikke ere beklædte med Brædder eller andet ildfængende Materiale (ikke brandfarlige Bygninger) ; dog kunne saadanne Steder endog bygges umiddelbart op til hinanden, naar de adskilles ved en Brandgavl,

2) 50 Alen, naar begge Steder ere opførte af eller beklædte med brandfarligt Materiale eller ere dækkede med ildfængende Tag (brandfarlige Bygninger), og

3) 20 Alen, naar det ene Sted ikke er brandfarligt og det andet er brandfarligt.

Bestaar et Sted af baade ikke brandfarlige og brandfarlige Bygninger, maa ingen af disse komme Nabostedet eller sammes enkelte Dele nærmere, end det er tilladt efter enhver enkelts Bygningsmaade. Herfra undtages dog saadanne smaa Skure og desl., der med Taget ikke ere over $4\frac{1}{2}$ Alen høje og intet Ildsted indeholde.

Afstanden regnes stedse i lige Linie fra Væg til Væg.

§ 2. Enhver Brandgavl, der adskiller en Bygning fra Nabostedet, skal være Grundmur af mindst en Stens Tykkelse og række 6 Tommer over Taget, samt være udfuget med Kalk eller Cement, for saa vidt den er udsat for Vejrligets umiddelbare Paavirkning. Ingen Drager eller andet Træværk maa lægges dybere ind i en saadan Gavl end Murens halve Tykkelse, og maa der i samme kun anbringes Aabninger med Jerndøre i Jernramme.

En Brandgavl kan iøvrigt være fælles for to til hinanden stødende til forskellige Ejendomme hørende Bygninger, naar den, foruden at opfylde de ovennævnte Betingelser, er forsvarlig forbunden med begge Bygninger, og der ved tinglæste Deklarationer er erhvervet Sikkerhed for, at den ikke kan borttages af nogen af Ejerne, saa længe en af Bygningerne endnu staar.

§ 3. Paa enhver ny til Beboelse for Mennesker eller Opholdssted for Dyr bestemt Bygning, der tækkes med Straa, Rør eller lige saa let antændeligt Materiale, skal, hvor Udgangsdørene ikke ere anbragte i en Spidsgavl eller i eller under en spidsgavlet Kvist, der mindst er $2\frac{1}{4}$ Alen høj fra Sidemurens Overflade til dens egen Tagrygning og mindst $2\frac{1}{4}$ Alen bred, anbringes over hver Udgangsdør et Jernildgitter af 1 Alens Højde og en Bredde lig Dørens Bredde + $1\frac{1}{2}$ Alen til hver Side, eller ogsaa skal Tækkematerialet over Døren i samme Bredde som foran for Ildgitteret bestemt fastgøres til Lægterne helt op til Tagrygningen med galvaniseret Jerntraad ikke tyndere end Nr. 20.

Samme Regel gælder for ældre Bygninger, naar de helt eller delvis omtækkes, og ovennævnte Tækkemateriale anvendes.

Inden for det Omraade, for hvilket denne Lov er

gældende, betragtes Tagfilt (Tagpap) af mindst $1\frac{3}{10}$ Linies Tykkelse som ildfast Tag (jfr. dog § 11, 4. Stk.).

§ 4. Beg-, Tjære-, Fernis og Trankogerier, Tegl- og Kalkovne samt Vindmøller maa ikke opføres nærmere ved anden Mands Grund end 50 Alen, medmindre Naboen dertil giver sit Samtykke.

Ved Vindmøller maa desuden kun Møllerhuset opføres enten i umiddelbar Forbindelse med Møllen eller i en kortere Afstand end den ommeldte.

Stubmøller og lignende lavtstaaende Møller, saavel de nuværende som de fremtidige, skulle være omgivne af et Stakit eller andet forsvarligt Hegn udenom Vin- geslaget.

§ 5. Bygninger, som ere bestemte til Opbevaring eller Tilberedning af Fyrværkerisager, maa ikke fra Nyt af anlægges inden for 100 Alens Afstand fra anden Mands Grund, og ej heller inden for denne Afstand fra nogen Bygning, der benyttes til Beboelse, selv om den henhører til samme Ejendom.

Bygninger, bestemte til Opbevaring eller Tilberedning af Krudt maa ikkun anlægges efter særlig Tilla- delse af Justitsministeren.

§ 6. Naar nogen vil gøre en Tilbygning til sit Sted, komme de samme Forskrifter med Hensyn til Afstanden fra Nabostedet og Bygningsmaaden, som gælde for nye Bygningers Opførelse, til Anvendelse, medmindre Tilbygningen ikke kommer Nabostedet nærmere end selve Bygningen og ikke er af ringere Bygningsmaade med Hensyn til Brandfare end denne.

§ 7. De i det foregaaende indeholdte Bestemmelser om Afstande og Bygningsmaader finde ogsaa Anvendelse paa de Steder, der genopføres efter at være helt afbrændte eller nedbrudte, for saa vidt den til vedkommendes Raadighed staaende Byggegrund tillader

det ; i modsat Fald, eller naar kun en Del af Stedet er afbrændt eller nedbrudt, selv om denne Del udgør en selvstændig Bygning, kan den opføres paa samme Plads og med samme Bygningsmaade som hidtil.

Ved Genopførelse efter Ildebrand eller Nedbrydelse af de i §§ 4 og 5 nævnte Bygninger maa ingen Afvigelse finde Sted fra de i disse Paragrafer fastsatte Afstande.

§ 8. Straatækkede Bygninger maa ikke anbringes nærmere nogen Jernbane end 70 Alen fra sammes Midte.

§ 9. I Beboelseslejligheder, derunder indbefattet Køkken, Bryggers og Bagerovnsrum, skal Loftet, saafremt det ikke pudses med Kalk, bestaa af sammenpløjede Brædder.

I Smedier og Værksteder, hvor der arbejdes med Træ eller lige saa antændelige Genstande, og hvori der findes Ildsted eller overhovedet benyttes Ild, skal Loftet være pudset med Kalk eller bestaa af sammenpløjede Brædder. Saadanne Værksteder skulle være adskilte fra tilstødende Rum ved Væg af Grundmur, Mur og Bindingsværk eller af Planker eller sammenpløjede Brædder. En saadan Trævæg skal paa begge Sider være røret og pudset med Kalk.

Ere de foran nævnte Rum ikke ved Loft skilt fra Taget, skal fornævnte Skillevæg føres helt op til dette, men maa den Del af Skillevæggen fra Bjælkelaget opad sættes af sammenpløjede Brædder, uden at der i dens øvre Del maa anbringes Dør eller anden Aabning, hvorhos Taget, saa langt som Rummene strække sig, skal være belagt med Sten, Metal, Tagfilt (Tagpap) eller Spaan, jfr. dog § 15.

Rum, bestemte til Opbevaring af Foder, Straa eller andre lige saa letfængelige Genstande, skulle være adskilte fra tilstødende Rum, hvori der er Ildsted, ved en

Væg af den forannævnte Beskaffenhed. For saa vidt de nævnte Opbevaringsrum findes i Tagrummet, maa Adgangen dertil ikke være fra Køkken eller Bryggers med aabne Ildsteder eller fra de i 2det Stykke nævnte Værkstedrum.

§ 10. Ildstedet i Køkken og Bryggers kan indrettes enten som aabent eller lukket.

Et aabent Ildsted, hvorved forstaas et saadant, paa hvilket Ilden brænder frit og kan spille op ad Ildstedets Sider, skal bygges paa et uantændeligt Grundlag med grundmuret Bund og Sider af $8\frac{1}{2}$ Tommes Tykkelse, hvorhos Gulvet foran samme i mindst 18 Tommers Afstand skal bestaa af eller være dækket med uantændeligt Materiale. Ildstedet skal være forsynet med en Kappe, der skal være af $4\frac{1}{4}$ Tommes Grundmur, saafremt Skorstenen er en Fortsættelse af Kappen og hviler paa denne, hvorimod den kan være af Metal, naar Skorstenen staar i Ildstedets Side. Skorstenshammeren kan være af Træ, men iøvrigt maa intet Træværk anbringes i aabne Ildsteder eller i Skorstene.

For lukkede Ildsteder (Komfurer og andre Kogeindretninger med lukket Indfyring), Jernovne og Kaminer gælde følgende Regler :

1. Komfurer, Kaminer og Jernovne maa ikke komme Træværk nærmere end 8 Tommer, hvilken Afstand for Ovne af Porcellæn, Ler- eller Murværk dog indskrænkes til 4 Tommer.

2. Rørene fra de nævnte Ildsteder blive altid at holde 8 Tommer fra Træværk, skulle føres ind i en Skorsten og maa ikke passere Rum, hvori Foder eller andre lige saa antændelige Stoffer opbevares.

3. Komfurer kunne sættes paa Bjælkelag, naar deres Bund er fjernet mindst $4\frac{1}{4}$ Tomme fra Gulvet, og dette er gjort uantændeligt under dem.

4. Jernovne skulle staa paa en Fod af Mur eller en Jernfod, der, for saa vidt den ikke er udmuret, skal være aaben ; er der Rist i Ovnens Bundflade, skal der være Askeskuffe i Foden, og denne skal være udmuret samt staa paa en Jernplade eller Zinkplade, der gaar lidt frem for Foden.

5. Kaminer kunne sættes paa Bjælkelag og skulle være undermurede med et dobbelt Lag Mursten, lagte i Forbundt paa Fladen.

6. Foran Komfurer og Kaminer i disses hele Udstrækning skal Gulvet bestaa af eller være belagt med uantændeligt Materiale i en Bredde af 12 Tommer. Foran Kakkellovne skal det uantændelige Materiale strække sig mindst 6 Tommer til hver Side af Døren og kan afrundes mod begge Ender, dog at Bredden foran selve Kakkellovnsdøren skal være 12 Tommer.

Rum, hvori Luft opvarmes til andre Rums Forsyning med varm Luft (Varmekamre), skulle have Gulv af uantændeligt Materiale og Vægge af Mur ; Loftet derover skal være af Mur eller af Jern og Mur.

Rum, hvori Kedler til Varmeledningers Forsyning med Damp eller varmt Vand anbringes, skulle have uantændeligt Gulv og Vægge af Mur ; Loftet derover skal være af Mur eller af Jern og Mur, medmindre Kedlen er fjernet mindst 2 Alen fra Loftet, i hvilket Tilfælde dette kan være af Træ, røret og pudset. Over Fyrpladen skal Loftet, hvis det ikke er af Mur eller af Jern og Mur, og dets Højde over Risten er mindre end 4 Alen, været røret og pudset og derhos beskyttet af en i mindst en Tommes Afstand fra det ophængt Metalplade, der skal gaa mindst 1 Alen til hver Side uden for Fyrdøren og være mindst 3 Alen bred.

Ledninger for opvarmet Luft fra Varmekamre

skulle være af $\frac{1}{2}$ Stens Mur eller $1\frac{1}{2}$ Tomme tyk Monier (Cement og Jern).

Ledningerne for Damp eller varmt Vand skulle være af Metalrør og holdes mindst 2 Tommer fra Træværk ; hvor Rørene passere gennem Træbjælkelag eller Trævæg, skal Rummet imellem Rørene og Træværket udfyldes med fast og uantændeligt Materiale.

§ 11. Skorstene skulle opføres som Grundmur, enten af raa Sten med en Murtykkelse af mindst $8\frac{1}{2}$ Tomme eller af brændte Sten med en Murtykkelse af mindst $4\frac{1}{4}$ Tomme, dog skal enhver Skorsten fra Grundfladen indtil mindst $\frac{1}{2}$ Alen over denne og fra 1 Alen under det Sted, hvor den gaar igennem Tagfladens underste Side, opmures i Kalk af helbrændte Sten, hvilket ogsaa gælder, naar Piben paa en ældre Skorsten omsættes. De skulle, for saa vidt de ikke opføres som snævre, have et indvendigt Gennemsnit af ikke under 16 Tommer i nogen af Siderne. Rensedørene skulle være tætsluttende, af Jern, af samme Lysning som Skorstenen og anbragte i en Jernramme med Fals.

Skorstene i Bygninger med Tag af Rør, Straa eller lige saa let antændeligt Materiale samt Skorstene til Smedeesser og Bagerovne maa ikke have ringere Vidde end foran anført.

I Bygninger, som ere tækkede med ildfast Tag eller med Spaan, er det tilladt at benytte de saakaldte snævre Skorstene, dog kun til Afledning af Røg fra Kaminer og Ildsteder med lukket Indfyring, herunder Ildsteder for Vaskekedler og Bryggekedler til Husholdningsbrug, Bagerovne til Husholdningsbrug, Varmekammerovne med mindre end 150 Kv.-Fods Varmeoverflade og Ildsteder for Kedler til Varmeledningers Forsyning med Damp eller varmt Vand, naar Ildpaavirkningsfladen er

mindre end 30 Kv.-Fod. En snæver Skorsten maa ikke benyttes som fælles Røgrør for mere end 8 Ildsteder med lukket Indfyring, dog saaledes, at en Bagerovn og et Ildsted for Vaske- eller Bryggekedel regnes som 2 Ildsteder. Naar en snæver Skorsten benyttes som Røgrør fra en Varmekammerovn eller fra Ildstedet for en Kedel til Varmeledningers Forsyning med Damp eller varmt Vand, maa den ikke tillige tjene som Ventilationsrør eller som Røgrør for andre Ildsteder end Komfurer. Saadanne snævre Skorstene, der kun maa bygges firkantede eller kredsrunde, skulle helt igennem have det samme Gennemsnit af mindst 9 Tommer i den kvadratiske Side eller i Diameter og tæt ved Bunden være forsynede med forsvarlig Rensedør af Jern, anbragt i Jernramme med Fals, hvorhos lignende Rensedøre, hvis Skorstenens forsvarlige Rensning gør det nødvendigt, skulle anbringes paa passende Steder.

Enhver Skorstens indvendige Side skal holdes $8\frac{1}{2}$ Tomme fjernet fra alt Træværk i Bjælkelag, Skillevægge og Tagværk samt fra ildfængende Tag, og, naar Skorstenen har en mindre Murtykkelse, skal den, hvor den gaar gennem Bjælkelag eller gennem Tag af Spaan, Tagfilt (Tagpap), Rør, Straa eller Lyng, udkrages til denne Murtykkelse. Loftforskaling og Gulvbrædder er det dog tilladt at lægge umiddelbart op til en Skorsten af mindre Murtykkelse end $8\frac{1}{2}$ Tomme; det samme gælder om Taglægter til Stentag.

En Skorsten maa ikke paneles, forskalles eller beklædes med Betræk paa Blindlister; dog kan den forsynes med en Fodliste, naar samme ikke befæstes ved Træpropper.

Skorstenen skal enten være opført fra Grunden af paa tilstrækkeligt Fundament eller hvile paa en Hvel-

ving mellem to Grundmure eller paa et andet brandfrit Underlag, og maa i intet Tilfælde komme til at hvile paa Bjælkerne. Det skal ogsaa være tilladt at udkrage Skorstene fra en Grundmur.

Skorstene af brændte Sten maa kun opmures i stærk Kalk med tætte, overalt helt med Kalk udfyldte Fuger og skulle berappes baade indvendigt og udvendigt ; de maa ikke kalkpudses paa den indvendige Side.

Naar en Skorsten trækkes i skraa Retning, skal den enten hvile paa en Mur eller paa begge dens lodrette Sider være understøttet af en Stol, forsynet med en tør Mursten paa Fladen mellem Stolen og Skorstenen ; dog maa den skraa Retning ikke danne en større Vinkel end 45 Grader med den lodrette Linie. Desuden skulle snævre Skorstene i Bøjningerne indvendigt afrundes i en Bue med mindst 3 Fods Radius.

Skorstenspibens Højde over Tagryggen skal være for vide Skorstene mindst 1 Alen,

- snevre — — — $1\frac{1}{4}$ —, naar Skorstenen ligger 20 Alen eller derover fjernet fra Bygninger med Tag af Rør, Straa eller lige saa let antændeligt Materiale, og
- 2 —, naar denne Afstand er mindre end 20 Alen, eller naar selve Bygningen er tækket med Spaan.

Enhver Skorsten skal rage mindst 1 Alen over Tagryggen af en med Rør, Straa eller lige saa let antændeligt Materiale tækket Bygning, hvis Afstand fra Skorstenen er under 10 Alen.

Naar Piben paa en vid Skorsetn er mindst 2 Alen høj over Tagryggen, er det tilladt at sammentrække de øverste $\frac{3}{4}$ Alen, saaledes at Udgangsaabningen indskrænkes til $1\frac{1}{4}$ Murstenslængde eller 11 Tommer i Kvadrat.

For ethvert Kakkelovnsrør, der indledes i en snæver Skorsten, skal der i denne indmures en Jernbøsning med en indvendig fremspringende Rand, saaledes at Banden forhindrer Enden af Kakkelovnsrøret fra at trænge ind i Skorstenen.

For saa vidt nogen Skorsten gaar igennem Rum, der benyttes til Opbevaring af Foder eller andre lige saa ildfængende Genstande, skal der, naar Skorstenen er lodret, uden om den og i passende Højde anbringes en Ramme eller Tralværk 1 Alen fra Skorstenen for at forhindre de ildfængende Genstande fra at komme i Berøring med den. Er Skorstenen trukken i skraa Retning, skal den Del af Rummet, hvorigennem Skorstenen gaar, være fraskilt ved tætte Vægge og saaledes, at man til enhver Tid kan komme til Skorstenen. Denne Bestemmelse gælder ogsaa for Skorstene, der ere opførte før denne Lovs Træden i Kraft.

Naar Skorstene vise Revner, der ved Eftersynet erklæres for farlige, skulle Revnerne udhugges saa vidt, at Skorstenen kan udbedres forsvarligh.

§ 12. En det Offentliges Tilsyn underkastet Dampkedel maa kun anbringes i en ikke brandfarlig Bygning, og denne skal ved en Afstand af mindst 1 Alen eller en Brandmur af den i § 2 omhandlede Beskaffenhed være adskilt fra enhver brandfarlig Bygning eller Del af en Bygning. Det samme gælder med Hensyn til Fabriksbrug, der ere brandfarlige paa Grund af stærk Anvendelse af Ild eller af Beskaffenheden af det Materiale, som deri forarbejdes eller op-

bevares, derunder indbefattet Brændevinsbrænderi, Bryggeri, Maltgøteri og fabrikmæssigt drevet Bageri samt de i § 4 omhandlede Virksomheder og Lagring af Stenolie.

De Skorstene, som aflede Røgen fra Fyret under Dampkedlen eller fra de til ovennævnte Virksomheder tjenende Ildsteder, skulle, foruden at fyldestgøre de i § 11 givne Forskrifter for vide Skorstene, altid være fjernede 20 Alen fra enhver med Straa, Rør eller lige saa let antændeligt Materiale tækket Bygning og være 10 Alen højere end Taget af enhver med Spaan tækket Bygning inden for 20 Alens Afstand. Paa Skorstene af mindst 20 Alens Højde er det tilladt at indsnævre den øverste Halvdel. Justitsministeriet er bemyndiget til, naar Omstændighederne skulde gøre det fornødent, at give nærmere Regler om disse Skørstenes Konstruktion.

Tørrestuer til Næringsbrug eller andre Rum, hvor der til industrielt Brug anvendes større Varme, skulle have Stengulv ; Ventilationsrør eller Emrør skulle være af $\frac{1}{2}$ Stens Mur muret i Kalk, eller af Jernrør forsynede med Jernramme, hvor de gaa igennem Vægge, Loft eller Gulv, og maa ikke hvile paa Træramme ; varmebringende Rør maa ikke komme Træværk nærmere end $8\frac{1}{2}$ Tomme ; Loftet skal være af Mur eller Jern og Mur ; det kan dog ogsaa være røret og pudset, naar der i mindst 1 Tommes Afstand fra samme og i dets hele Udstrækning er ophængt en Metalplade ; anvendes der en Temperatur af over 30° R., skulle Væggene være af mindst 1 Stens Grundmur ; overstiger Temperaturen ikke 30° R., kunne Væggene være af Mur, Bindingsværk eller af Planke eller dobbelte Brædder, i begge de sidste Tilfælde mindst 2 Tommer tykke og paa begge Sider rørede og pudsede med Kalk.

§ 13. Den Del af en Bagerovn, der ligger under

den plane Ildflade (Herden), kan opføres af raa Sten eller Kampesten; dens øvrige Del skal opføres af brændte Sten og skal bestaa af en mindst $8\frac{1}{2}$ Tomme tyk Hvælving med mindst $4\frac{1}{4}$ Tomme tyk i Kalk muret Murværk udenom Hvælvingen og de ovenpaa samme anbragte Røgkanaler, der ligeledes skulle være murede i Kalk. En Bagerovn skal anbringes saaledes, at den kan efterses baade fra oven og fra Siderne, og maa intet Træværk findes nærmere ved Ovnens indvendige Side end 22 Tommer, hvorhos Ovnens Overkant skal være mindst 18 Tommer fjernet fra det pudse Loft (jfr. § 9). Trækrørene maa ikke udmunde umiddelbart i Skorstenen, men kun igennem et Samlingsrør. Dørene til Bagerovne samt Lukker for Trækrørene skulle være af Jern. Uden for Ovnens skal der være en mindst 12 Tommer bred og 8 Tommer dyb Fyrgrav, medmindre der indenfor Ovnens Dør anbringes en Fordybning, der midlertidig kan optage den udragede Ild og Aske.

Bagerovne til Husbrug kunne dog opføres af raa Sten, naar Murværket udenom Hvælvingen og de ovenpaa samme anbragte Røgkanaler gives en Tykkelse af mindst $8\frac{1}{2}$ Tomme, ligesom og Fyrgraven for saadanne Ovne kan bortfalde, naar hele Gulvet bestaar af uantændeligt Materiale, og der fra det Rum, hvori Bagerovnen er anbragt, ikke findes Opgang til Loftsrummet.

I Bagerier til Næringsbrug skal der over Røgkanalerne være en $4\frac{1}{4}$ Tomme tyk Hvælving; dog er det tilstrækkeligt, at det ovenfor nævnte $4\frac{1}{4}$ Tomme tykke Murværk, der skal være over Røgkanalerne, mures som Hvælving.

Anvendes Rummet over Bagerovne til Tørring eller Opbevaringssted, skal dette saavel ved Ovne til Næ-

ringsbrug som ved Ovne til Husbrug være overhvelvet med en mindst $4\frac{1}{4}$ Tomme tyk Hvælving. Anvendes Rummet over Bagerovnen ikke til Tørring eller Opbevaringssted, skal den udvendige Mur omkring enhver Bagerovn i $4\frac{1}{2}$ Tommes Tykkelse opføres en halv Alen højere end Ovnhvælvingens Overflade, og det derved fremkomne Rum fyldes med Sand. For saa vidt der noget Steds ovenpaa ældre Bagerovne maatte findes afsluttede Rum til Tørring eller Opbevaring, der ikke ere indrettede i Overensstemmelse hermed eller paa anden lige saa betryggende Maade, skulle de inden Forløbet af 5 Aar enten fjernes eller overhvelves.

I Bagerier til Næringsbrug skal Loftet i det Rum, hvor Indfyringen sker, være pudset med Kalk, hvorhos der over Indfyringen skal anbringes en Kappe af Mur eller Metal.

Taget paa en Bygning, hvori der findes Bageri til Næringsbrug, skal over dette og indtil en Afstand af 10 Alen fra Bagerovnsskorstenen paa begge Sider af denne være belagt med ildfast Tag, og naar Bagerovnsskorstenen kommer et Straa-, Rør- eller Spaan-Tag nærmere end 20 Alen, skal den have en Højde over dettes Rygning af henholdsvis 5 eller 10 Alen; eftersom Afstanden er over eller under 10 Alen; alt under Forudsætning af, at Bageriet ikke falder ind under § 12.

§ 14. Køller skulde rundt om være af Grundmur af brændte Sten, mindst $8\frac{1}{2}$ Tomme tyk, og hvælvede. Grisen skal overalt være af den nævnte Tykkelse, og Køllen være forsynet med Flager af Metal efter brændte Køllesten, saa at alt i, ved eller omkring Køllen bliver af Mur eller Metal; og skulle alle i Køller værende Lemme og Døre være Jern og anbragte i Jernramme med Fals og til enhver Tid kunne lukkes forsvarligt.

Enhver Kølleskorsten af Træ skal inden 1 Aar

fjernes og ombyttes med en Skorsten efter § 11. Kølleskorstene af Jern, der noget Steds maatte findes, kunne efter særlig Tilladelse for hvert enkelt Tilfælde indtil videre forblive i Bygninger med Stentag.

Under ovennævnte Kølle skal ikke være indbefattet saadanne Indretninger, der kun anvendes til Husbrug, naar disse ere anbragte i Bygninger, der ere fjernede 50 Alen fra nærmeste Bygninger og ere belagte med ildfast Tag; endvidere saadanne, der til samme Brug anbringes i selve Skorstenen.

§ 15. Enhver Bygning, hvori indrettes Smedie, skal i Byer og ellers indenfor en Afstand af 50 Alen fra anden Mands Bygning være belagt med Sten; i andre Tilfælde er det tilstrækkeligt, at Taget er belagt med Sten, Tagfilt (Tagpap) eller Spaan i en Udstrækning af 10 Alen paa begge Sider af Skorstenen. Ingen Smedieskorsten maa komme nogen som helst Bygning, der er tækket med Rør, Straa eller lige saa let antændeligt Materiale, nærmere end 10 Alen, og ikke anden Mands med saadant Materiale tækkede Bygning nærmere end 20 Alen.

§ 16. Slunke eller Stikskorstene, anlagte paa Træ-Bjælkelag, samt vandrette Skorstensrør, hvilende paa Lofter, saavel som Ildsteder umiddelbart under Stænge, Tag af Straa eller andet ildfængende Materiale forbydes aldeles og skulle, hvor de forefindes, inden 10 Aar være afskaffede.

§ 17. Enhver er pligtig at vedligeholde sine Bygninger og de i samme værende Ildsteder og lignende Indretninger overensstemmende med nærværende Lovs Forskrifter, og maa der, naar et Sted, paa Grund af sin Beliggenhed, er opført efter Forskrifterne i § 1 Nr. 1, ikke senere ved det foretages nogen Forandring, hvorved den saaledes tilsigtede Brandsikkerhed forringes.

§ 18. De i §§ 9—15 foreskrevne Regler komme kun til Anvendelse ved Opførelsen af nye Bygninger, ved Anbringelsen af nye Indretninger af den i de enkelte Paragrafer ommeldte Art i ældre Bygninger og med Hensyn til de Dele af ældre Bygninger eller de deri af den omhandlede Slags værende Indretninger, der efter Ildebrand underkastes Ombygning, medmindre andet udtrykkeligt er udtalt, se § 11, 13de Stykke, § 13, 4de Stykke og § 14, 2det Stykke.

Derimod skulle disse Regler ikke komme til Anvendelse paa Steder, hvis Taksationsværdi er over 1,200 Kroner, naar de ligge 300 Alen fra ethvert andet Sted.

§ 19. Amtmanden kan efter Indstilling af vedkommende Sogneforstanderskab meddele Fritagelse fra de i det foregaaende foreskrevne Bestemmelser, for saa vidt Hensynet til den offentlige Sikkerhed tilsteder det og de stedlige Forhold gøre saadant nødvendigt.

§ 20. Naar nogen efter nærværende Lovs Kundgørelse opfører en ikke tidligere paabegyndt Bygning, eller i en Bygning gør nogen Indretning, som er i Strid med de i det foregaaende indeholdte Bestemmelser, bliver han for saadan Overtrædelse ved Politiretten at ikende en Bøde af 4 til 100 Kroner. Derhos skal han ved Dommen under en daglig Bøde tilpligtes, inden en af Retten bestemt Frist, at foranstalte den ulovlig opførte Bygning nedreven eller den lovstridige Indretning borttagen eller tilbørlig forandret, medmindre han herfor fritages af Justitsministeren efter et derom gennem Retten indgivet Andragende. Desuden bliver han at idømme særlig Straf efter Lovgivningens almindelige Bydende, saafremt han har overtraadt et af Politiet nedlagt Forbud mod den ulovlige Bygnings eller Indretnings midlertidige Afbenyttelse, hvilket Forbuds

Efterlevelse i fornødent Fald kan fremtvinges med Magt.

Har Bygherren overdraget Arbejdet til en eller flere Haandværkere, gaar Ansvaret over paa disse, medmindre han udtrykkelig har paalagt dem at udføre Arbejdet saaledes, som sket er.

Kap. 2.

Om Omgang med Ild og Lys m. m.

§ 21. Enhver er pligtig med tilbørlig Forsigtighed at omgaas med Ild, Lys, Svovlstikker og med alt, hvad der kan fremkalde eller befordre Ildebrand. Saa skal og enhver Husfader eller Husbond paase, at hans Børn, Tyende eller andre Personer, der høre til hans Husstand, eller have Forretninger i hans Tjeneste, i saa Henseende udvise forsvarligt Forhold.

Brugen af Stenolie (Petroleum), Fotogen, Gasolin og lignende let antændelige Stoffer i flydende Tilstand forbydes i Stalde, Loer og Lader samt paa Foderlofter undtagen i forsvarlige Lygter, som ere forsynede med en solid Metalbeholder.

§ 22. Skorstenene maa ikke udbrændes, men skulle flittig renses, hvilket, naar de bruges jævnligt, skal ske mindst 4 Gange om Aaret. Ansvaret herfor paaligger Husejeren, naar denne enten selv beboer Stedet eller dette er overdraget i Brug til flere forskellige Lejere, men Brugeren, dersom denne har hele Stedet i Fæste eller Leje eller paa anden Maade til udelukkende Afbenyttelse.

Ved Rensningen af vide Skorsene skal Glanssoden bortskaffes. Snævre Skorstene skulle renses ved igennem dem at trække en til Skorstenens Lysning afpasset Kost eller Børste, der er forsynet med en tilstrækkelig tung Vægt. Udbrænding af snævre Skorstene er dog tilladt, naar Brandfogden efter Skorstenens Beskaffen-

hed antager, at Udbrændingen kan ske uden Fare. Udbrændingen skal i saa Fald ske under Brandfogdens Tilsyn og under Iagttagelse af de Forsigtighedsregler, han foreskriver. For Tilsynet tilkommer der Brandfogden 2 Kr. for hver Udbrænding. Kan Udbrænding ikke tilstedes ved snævre Skorstene, der ere tilsatte med Glanssod, maa Skorstenen ikke længer benyttes.

Renholdelsen af Kakkelovne og Kakkelovnsrør har hver Husfader at paase for sin Beboelseslejligheds Vedkommende.

§ 23. Amtmanden kan efter Overenskomst med vedkommende Sogneforstanderskaber ansætte faste Skorstensfejere og meddele disse en Instruks om de dem paahvilende Pligter, samt fastsætte den Betaling, for hvilken de ere pligtige til at rense Skorstene af forskellig Beskaffenhed. Enhver kan ved at benytte den fast ansatte Skorstensfejer til Rensning af Skorstene og Kakkelovne befri sig for det i § 22 ommeldte Ansvar.

Sogneforstanderskabet er bemyndiget til, naar i det mindste $\frac{3}{4}$ af en samlet Bys Gaard- og Husbesiddere ønske det, at ansætte en Vægter for hele Byen samt at bestemme hans Løn og efter hvilke Regler den skal udredes.

§ 24. Fyrværkerisager til Salg eller offentlig Afbrænding samt Krudt maa ikke tilberedes i andre end udelukkende dertil bestemte Bygninger, og maa intet Fyrværkeri afbrændes uden hver Gang hos Politimesteren dertil forud indhentet Tilladelse, som af vedkommende forinden skal forevises Brandfogden paa Stedet.

Med Hensyn til Opbevaring af Krudt skulle de i Forordningen af 4. April 1845 for Købstæderne gældende Forskrifter for Fremtiden ogsaa komme til Anvendelse for de Byer eller Pladser, hvis kommunale Forhold ere eller maatte blive ordnede ved særlige

Bestemmelser i Lighed med de for Købstæderne gældende Regler.

§ 25. Den, der gør sig skyldig i Overtrædelse af de ovenfor i §§ 21, 22 og 24 givne Bestemmelser, bliver efter de befundne Omstændigheder at anse med Bøder fra 2 indtil 100 Kr., om der endog ingen Skade derved er afstedkommet, hvilken Straf ej blot den er ifalden, som selv har foretaget den paagældende Handling eller overtraadt det givne Paalæg eller Forbud, men ogsaa den Husbond eller Husfader, hvem saadant paa Grund af grov Uagtsomhed eller uforsvarlig Forsømmelse i Henseende til det ham paahvilende Tilsyn med hans Tyende, Børn eller andre undergivne kan tilskrives.

Opstaar deraf Skade, da komme de i den øvrige Lovgivning givne Forskrifter om Straf og Erstatningspligt i Anledning af Ildsvaade, som er foraarsaget af Uagtsomhed, til Anvendelse.

§ 26. I Tidsrummet fra 1. Juli til 15. September maa der i Heder ingen Sinde afbrændes paa Roden staaende Lyng; ej heller maa i samme Tidsrum afbrændes Hedetørv eller Moseetørv, Hede- og Mosejord, medmindre det, som skal afbrændes, er afsondret fra den tilgrænsende Hede derved, at et Bælte af mindst 30 Alens Bredde forud i samme Aar er afbrændt, afskrælet, eller, hvis Jordskorpen ikke er brændbar, omplojet, samt iøvrigt under Jagttagelse af de nedenfor for saadan Afbrænding foreskrevne Forsigtighedsregler.

Vil nogen til anden Aarstid i sin Hede afbrænde den paa Roden staaende Lyng, da skal saadan Afbrænding stedse foregaa under Brandfogdens Tilsyn og efter dennes Forskrifter, samt efter et i det mindste 3 Dage forudgivet Varsel saavel til Stedets Brandfoged som til de nærmest tilgrænsende Naboer. Hvor der ikke alt findes betryggende kunstig eller naturlig Ad-

skillelse, skal det Areal, hvorpaa Afbrændingen agtes foretagen, forud afsondres fra tilgrænsende Bygninger, Sæd, Hede eller Skov ved Afskrælling eller Ompløjning af et Bælte, hvis Bredde foreskrives af Brandfogden, som ogsaa bestemmer, hvor stort Vagthold der efter Arealets, Terrænets, Bevoksningens og Vejrligets Beskaffenhed er nødvendigt. Det paaligger i Reglen Afbrænderen selv at tilvejebringe det til Vagthold fornødne Mandskab ; men er han i enkelte Tilfælde ude af Stand dertil, skulle Naboerne, paa Tilsigelse af Brandfogden og efter ligelig Omgang, afgive de manglende Folk imod et Vederlag, der svarer til den almindelige Dagløn i Egnen og udredes af Afbrænderen, som derhos er pligtig forud at stille Sikkerhed for bemeldte Vederlag, naar Brandfogden forlanger saadant. Mandskabet bør være forsynet med de fornødne Redskaber, og et tilstrækkeligt Vagthold skal stedse være til Stede, indtil Ilden er aldeles udbrændt og slukket. Ilden maa ikke antændes, forinden Brandfogden dertil har givet Tilladelse ; der skal altid begyndes i Læsiden, og Antændelsen maa slet ikke finde Sted under stærk Blæst. Brandfogden bør saa vidt muligt uafbrudt forblive til Stede og føre Kommandoen, imod derfor hos Afbrænderen at erholde en Betaling af 1 Kr. for hver 6 Timer, Afbrændingen varer. Bliver Afbrændingen paa Grund af Vejrliget afbrudt, maa den ikke paabegyndes igen uden efter forudgivet nyt Varsel til Brandfogden og Naboerne. Naar Afbrænderen nøje har fulgt Brandfogdens Forskrifter, er han i Ulykkestilfælde fri for Ansvar.

Derimod skal den, som i sin Hede ikkun vil afbrænde Hedetørv, Mosetørv eller Hede- og Mosejord, eller som uden for Heden vil foretage lignende Afbrænding i Moser, hvori flere ere lodtagne, saafremt han ikke vil lade det udføre under Brandfogdens Til-

syn med de for staaende Lyngs Afbrænding foran fastsatte Forsigtighedsregler, selv være ansvarlig for, at derved iagttages tilbørlig Forsigtighed, at navnlig Afbrændingen paabegyndes i Læsiden, at den ikke foretages i stærk Blæst, og at Pladsen, hvorpaa den skal foregaa, er omgiven af et i Forvejen afskrællet tilstrækkeligt bredt Bælte. Dog skal Afbrænderen ogsaa i ethvert af de her nævnte Tilfælde, mindst 2 Dage forud, give sine nærmeste Naboer og Brandfogden Underretning om den paatænkte Afbrænding, ligesom han tillige er pligtig til uvægerlig at efterkomme de yderligere Forholdsregler, som Brandfogden maatte finde Anledning til at foreskrive ham, dette sidste under Adgang for ham til, ved Henvendelse til Politimesteren, at søge Brandfogdens Paalæg forandrede. Naar Brandfogden enten i Beskaffenheden og Beliggenheden af den Plads, hvorpaa Afbrændingen skal foregaa, eller i personlige Forhold dertil finder Anledning, bør han ikke undlade, forinden Ilden antændes, ved personligt Eftersyn at overbevise sig om Afsondringens Tilstrækkelighed og at føre Tilsyn med, at der under Afbrændingen vises forsvarlig Omgang.

Ere alle Lodsejerne i en Mose, der antages tilstrækkelig afsondret fra andres Bygninger, Sæd, Hede eller Skov, enige om den Fremgangsmaade, der skal anvendes ved Afbrændingen, og Overenskomsten forevises Brandfogden, uden at denne finder noget at erindre imod Afsondringens Tilstrækkelighed, kan Afbrændingen iværksættes paa den angivne Maade, dog at der gives Naboerne fornøden Underretning med det foran bestemte Varsel.

Enhver — det være sig Afbrænderen, Brandfogden eller andre —, som i fornævnte Henseender gør sig skyldig i uforsvarlig Omgang eller Forsømmelse, eller som paa anden Maade ved Skødesløshed med Ild for-

anlediger Hede- eller Mosebrand, anses med Bøder fra 1 til 200 Kr.

§ 27. Opstaar der Hede-, Mose- eller Skovbrand, skal derom ligesom ved anden Ildløs straks gøres Anskrig. Brandfogden, som ligeledes bliver at underrette om Branden, har uopholdelig at indfinde sig paa Stedet, opbyde, hvad Mandskab, der kan skaffes til Stede, og lede de til Ildens Standsning nødvendige Foretagender.

Ligesom i saa Fald den i § 34 omhandlede almindelige Pligt til i Ildebrandstilfælde at yde Hjælp indtræder, saaledes skulle Straffebestemmelserne i § 44 komme til Anvendelse paa enhver derved udvist Forsømmelse eller Ulydighed.

§ 28. Med Hensyn til Forbrænding paa Marken af Rapssæds- eller anden Halm, Foder og deslige forbliver det ved de hidtil gældende Bestemmelser, hvorefter Forbrændingen under en Bøde af 32 Kr. ikke maa paabegyndes til anden Tid paa Dagen end Kl. 8 til Kl. 10 Formiddag, dog at der for Fremtiden tillige forud skal gives Brandfogden og nærmeste Naboer Underretning om saadanne Forbrændinger.

Kap. 3.

Om Sprøjter og andre Brandredskaber, deres Betjening m. m.

§ 29. Den Hovedgaardsejerne hidtil paahvilende Pligt til at holde Sprøjte bortfalder fra 1. Januar 1865, hvorimod der inden samme Tid bliver i enhver Kommune at anskaffe en eller flere Sprøjter med de fornødne Redskaber, for saa vidt Sogneforstanderskabet maatte anse saadant nødvendigt.

Inden Udgangen af Aaret 1862 har ethvert Sogneforstanderskab at meddele Amtsraadet Underretning om, hvorvidt det anser det nødvendigt at anskaffe nogen Sprøjte, samt, naar Nødvendigheden erkendes,

til hvilken Tid og af hvilken Størrelse en saadan Sprøjte agtes anskaffet. Skulde Amdsraadet da i enkelte Tilfælde finde det urigtigt, at et Sogneforstanderskab har besluttet at unklade Anskaffelsen af Sprøjte med Tilbehør, eller finde den opgivne Størrelse af Sprøjten at være utilstrækkelig, bør det afæske paagældende Sogneforstanderskab en Fremstilling af de Grunde, hvorpaa den tagne Beslutning støttes; og for saa vidt disse Grunde ikke findes fyldestgørende, kan Amdsraadet indstille Sagen til Justitsministeriets Afgørelse.

§ 30. Enhver Kommunesprøjte og de til samme hørende Brandredskaber stilles med Hensyn til deres Beskaffenhed, Vedligeholdelse og Afbenyttelse under offentlig Tilsyn, hvilket bliver nærmere at ordne af Amdsraadet, efter Forslag fra vedkommende Sogneforstanderskaber, ved Regulative, som indsendes til Justitsministeriets Stadfæstelse.

§ 31. Har en Kommune unkladt inden den dertil givne Frist at anskaffe nogen den paalagt Sprøjte, eller har et Sogneforstanderskab unkladt i rette Tid at udføre dets Beslutning om at anskaffe Sprøjte, eller forsømmer en Kommune forsvarligen at vedligeholde sin Sprøjte og øvrige Brandredskaber, eller at afhjælpe Mangler, som derved ere blevne udsatte, er Politimesteren bemyndiget til paa Kommunens Bekostning at anskaffe det manglende eller at lade de udsatte Mangler afhjælpe. Omkostningerne kunne i fornødent Fald forskudsvis afholdes af Amdsrepartitionsfonden.

Foranlediges Skade paa noget Brandredskab ved dets Afbenyttelse uden for Kommunen, da blive Omkostningerne ved dets Istandsættelse ligefuldt at afholde af den Kommune, det tilhører

§ 32. Sogneforstanderskabet har at drage Om-

sorg for, at de Kommunen tilhørende Sprøjter og øvrige Brandredskaber anbringes paa et passende Sted i Kredsen og opbevares i et dertil skikket Lokale.

§ 33. Sprøjten m. v. bør, naar Brandalarm sker, henføres til ethvert Sted, hvor Ildebrand opstaar, ej blot i selve Sognet eller Kredsen, men ogsaa udenfor samme i en Afsand i en Mils Vejlængde fra Opbevaringsstedet. Saa bør og Sprøjten henføres til Steder, der ligger uden for den almindelig bestemte Grænse, naar derom sker udtrykkelig Forlangende fra vedkommende Brandfoged eller Politimester.

Den i nærværende Paragraf omhandlede Forpligtelse gælder ej blot, naar Ildebrand opstaar paa Landet, men ogsaa naar en saadan finder Sted i en Købstad, medens omvendt Købstaden er pligtig i Tilfælde af Ildebrand paa Landet at sende en eller efter Omstændighederne flere Sprøjter med fornødent Mandskab til Hjælp.

§ 34. Det er almindelig Borgerpligt for enhver i Tilfælde af Ildebrand at yde al den Tjeneste, han formaar. Derfor bør i saadant Tilfælde fra ethvert Beboelsessted, inden en i nedennævnte Vedtægt nærmere bestemt Vejlængde fra Brandstedet, uopholdelig gives Møde med saa meget, med Redskaber forsynet arbejdsdygtigt Mandskab, som staar i passende Forhold til det arbejdsdygtige Beboertal, samt fra Gaardene afgives et i Vedtægten nærmere bestemt Antal Heste og Vogne til Brandpolitiets Tjeneste. Yderligere Forstærkning kan paabydes af den kommanderende paa Brandstedet.

Fritagne for Brandpolitiets Tjeneste ere Embeds- og Bestillingsmænd ved Statsbanerne, derunder indbaffattede Formænd, Ledvogtere og faste Banearbejdere.

De nærmere Regler om enhvers Pligter er i Anledning af Sprøjternes Befordring og Betjening, hvilken sidste

især skal paaligge det arbejdsdygtige Mandskab inden en bestemt Omkreds, saa og med Hensyn til Vandtilførsel, Vandøsning, Slukning, Bjærgning, Vagthold paa Brandstedet o. s. v., fastsættes for enhver Kredses Vedkommende ved en Vedtægt, som affattes af Sogneforstanderskabet og stadfæstes af Amtmanden, hvorefter den tilføres Kredsens Brandbog.

Enhver, som i Brandpolitiets Tjeneste yder en Køre- eller Rideægt, faar samme godtgjort i Omgangen af Sogneægter.

Saavel de ved Sprøjten ansatte Folk som enhver, der i Tilfælde af Ildebrand er paalagt nogen særlig Forretning, ere forpligtede til at indfinde sig til Sprøjteøvelser, naar de dertil tilsiges af Brandfogden, hvilket dog ikke kan ske i Sæde- eller Høsttid.

§ 35. Ethvert Sogneforstanderskab har snarest muligt at drage Omsorg for, at der, saa vidt Omstændighederne tillade det, i enhver Landsby, saavel som i andre stærkt bebyggede Dele af Kommunen, haves tilstrækkelig Forraad af tjenligt Vand til Sprøjternes Forsyning. Til den Ende skal Sogneforstanderskabet i Forening med Brandfogden bestemme, hvilke Brønde, Vandsteder, Gadekær o. s. v. der, i fornødent Fald efter Overenskomst med vedkommende Ejer, skulle stilles under offentligt Tilsyn, samt oprenses og vedligeholdes paa offentlig Bekostning. Bestemmelserne i denne Henseende tilføres den i § 45 ommeldte Brandbog.

Skulde det, for at tilvejebringe det fornødne Vandforraad, i noget Tilfælde findes nødvendigt at indrette nye Vandsteder, og det ikke lader sig gøre ved Overenskomst at erholde den dertil tjenlige Plads, kan denne erhverves ved Ekspropriation imod Erstatning efter de almindelige Regler om Afstaaelsen af Ejendom til offentligt Brug.

Opstaar der Spørgsmaal om Omfanget af Kom-

munens Forpligtelse med Hensyn til slige under offentlig Tilsyn stillede Vandbeholdninger, afgøres de af Amtsraadet.

For øvrigt er det Pligt for enhver i Ildebrandstilfælde at tilstede fri og uhindret Adgang til og Afbenyttelsen af det Vand, der findes i nærliggende Brønde og Vandsteder.

§ 36. De Udgifter, som medgaa til den første Anskaffelse af de Kommunerne eller Kredsene tilhørende Sprøjter og øvrige Brandredskaber, samt til Anskaffelse af det fornødne Opbevaringssted og til nye Vandsteders Tilvejebringelse, derunder indbefattet Ekspropriationsomkostninger, dækkes ved Paaligning med $\frac{2}{3}$ paa de paagældende Steder efter disses Taksationsværdi og med $\frac{1}{3}$ paa de vedkommende Beboere efter Formue og Lejlighed. De aarlige Udgifter til Sprøjters og andre Brandredskabers Vedligeholdelse, derunder indbefattet Fornyelse, eller som paa anden Maade medgaa til Kommunens eller Kredsens Brandpoliti, udredes som andre Kommuneudgifter, hvorimod Vandstedernes Oprensning og Vedligeholdelse særligt paahvile Brandfogedkredsen.

Bidraget af Steder, naar disse ere overladte andre til Brug, udredes af Ejeren, dog skal Halvdelen udredes af Brugeren, for saa vidt denne er forpligtet til at udrede Brandkontingent og Brugsrettens Varighed ikke efter Adkomstdokumenternes Indhold er gjort afhængigt af et bestemt Aaremaal, som udløber inden 3 Aar.

Ere Stederne forsikrede i en indenlandsk Brandkasse, lægges deres Taksationsværdi ved deres Forsikring til Grund; i andet Fald bliver den, for saa vidt saadant forlanges, at bestemme af Brandfogden i Forning med tvende uvillige Mænd, af hvilke Sogneforstanderskabet vælger den ene og Ejeren den anden.

De paalignede Bidrag blive i Mangel af Betaling at inddrive ved Udpantning.

Udgifterne optages i Kommunens aarlige Regnskaber.

§ 37. Foruden de Brandredskaber, som i Følge § 29 skulle bekostes af Kommunen eller Kredsen, har Ejeren af ethvert enkelt Sted paa Landet inden den 1. Januar 1890 at anskaffe og enten selv eller ved Brugeren at vedligeholde nedenstaaende Brandredskaber :

a. Ved et Sted, hvis Taksationsværdi er over 40,000 Kr. : 2 større Brandstiger, 2 mindre Dito, 2 større Brandhager, 8 Spande og 2 større med stærke Skafter forsynede Økser. b. Ved et Sted, hvis Taksationsværdi er over 24,000 Kr. : 1 større Brandstige, 1 mindre Dito, 2 Brandhager, 6 Spande og 2 Økser. c. Ved et Sted, hvis Taksationsværdi er over 10,000 Kr. : 1 større Brandstige, 1 mindre Dito, 2 Brandhager, 4 Spande og 1 Økse. d. Ved et Sted, hvis Taksationsværdi er over 1,000 Kr. : 1 Stige, 1 Brandhage, 2 Spande og 1 Økse. e. Ved et Sted, hvis Taksationsværdi er mindre end 1,000, men over 400 Kr. : 1 Brandhage og 1 Spand. For Bygninger, hvis Bestemmelse er at optage en stor Mængde Mennesker, er Amtmanden bemyndiget til at bestemme, hvilke og hvormange Brandredskaber der i ethvert Tilfælde skulle anskaffes og holdes vedlige, samt til at træffe de yderligere Foranstaltninger, der efter Omstændighederne findes fornødne til at forebygge en Ulykke. De ovennævnte Brandredskaber, som skulle være mærkede med Stedets Matr.-Nr., ere Ejerne eller Brugerne pligtige til imellem Brugeren at opbevare paa et hensigtsmæssigt og let tilgængeligt Sted, samt forevise ved de aarlige Brandsyn, og naar Brandfogden ved personligt Eftersyn begærer det. Det samme Eftersyn gælder for Opbevaringsstedet.

§ 38. Naar En eller Flere for egen Regning have

anskaffet og vedligeholde en Sprøjte af passende Størrelse med tilhørende Redskaber, og ere villige til at stille samme under offentligt Tilsyn og til Afbenyttelse efter de om Kommunesprøjter gældende Regler, saa at Anskaffelsen af en Sprøjte for Kommunens Regning derved bliver unødvendig, kan Sogneforstanderskabet med Amtsraadets Samtykke træffe Overenskomst med Sprøjstens Ejer om en billig Godtgørelse for dens Brug som Kommunesprøjte, og bliver denne Bestemmelse tillige anvendelig med Hensyn til de nuværende Hovedgaardssprøjter.

§ 39. Naar i paatrængende Tilfælde den kommanderende ved Ildebrand forlanger en privat Sprøjte, der ikke paa fornævnte Maade er stillet til offentlig Afbenyttelse, til Hjælp, bør Ejeren, naar han ikke behøver den til at afværge Fare for sin egen Ejendom, uvægerlig udlevere samme, imod at der drages Omsorg for dens Befordring til og fra Brandstedet, og at den Skade, den under Afbenyttelsen maatte lide, istandsættes for det vedkommende Amtsrepartitionsfonds Regning.

Kap. 4.

Om Foranstaltninger i Anledning af opkommen Ildebrand.

§ 40. Skønt Enhver, i hvis Hus Ildebrand opkommer, bør stræbe ved alle til hans Raadighed staaende Midler selv i Begyndelsen at dæmpe Ilden, maa han dog ikke fordølge samme, men skal straks gøre Anskrig og snarest muligt sørge for, at Brandfogden og Sognefogden underrettes derom.

Ligeledes skal Enhver, som først bliver Ilden var, straks gøre Anskrig, for at den saa hurtigt som muligt kan komme til almindeligt Kundskab.

§ 41. Kommandoen ved Ildebrands Slukning,

med al deraf flydende Myndighed og det dermed følgende Ansvar, har Brandfogden.

Derimod paaligger det Sognefogden at overholde den tilbørlige Orden paa og omkring Brandstedet, og er han til den Ende berettiget til at fjerne Enhver, som forstyrrer Arbejdet eller under Ildebranden viser et mistænkeligt Forhold.

Kommer Politimesteren til Stede, kan han tage Kommandoen, hvis han dertil finder Anledning.

§ 42. Enhver, hvem nogen særlig Forretning eller noget Arbejde ved Brandstedet paalægges, har ikke blot uvægerlig at efterkomme Befalingen, men maa heller ikke forlade den ham anviste Post uden Tilladelse af den kommanderende, hvorimod denne har at sørge for tilbørlig Afløsning.

Enhver, hvem der ved Ildebrand betroes nogen særlig Forretning, hvis Udførelse udkræver Myndighed, forsynes med et iøjnefaldende Mærke paa sin Bestilling og nyder, saalænge han bærer dette Tegn, den ved Lovgivningen Politiets Betjente tillagte Ukrænkelighed.

§ 43. Enhver er pligtig at tilstede de ved Slukningen eller Bjærgningen anvendte Folk, Vogne og Brandredskaber fri Adgang over sin Grund, og at taale, at efter den kommanderendes Befaling saadan Gennemfart banes ved at nedrive Gærde eller anden Indhegning, bortskaffe Træer o. desl.

Ejheller kan nogen modsætte sig, at en ham tilhørende Bygning nedrives, naar dette af en kommanderende findes nødvendigt for at standse Ildens Udbredelse. Dog maatte dette, naar Politimesteren er tilstede, ikke ske uden efter Tilladelse af denne eller af Amtmanden, hvis han er tilstede.

Den saaledes i Brandpolitiets Tjeneste tilføjede Skade betragtes som Brandskade.

§ 44. Enhver, som fordølger en hos ham op-

staaet Ildebrand, eller som viser sær Vrangvillighed eller uforsvarlig Forsømmelse i Opfyldelse af den Enhver paahvilende Pligt, ogsaa uden særlig Befaling at yde sin Hjælp i Ildebrandstilfælde, eller som, uden lovligt Forfald, udebliver derfra, uagtet han har erholdt særlig Befaling af Brandfogden eller en højere kommanderende til Møde, eller som nægter Lydighed mod et af den kommanderende givet Paalæg eller Forbud, eller uden Tilladelse forlader en ham anvist Post, saa og Enhver, som under en Ildebrand gør sig skyldig i Polituorden, anses med Bøder fra 2 til 10 Kr., og skulle Bøderne kunne forhøjes til 40 Kr., hvis han derved har gjort sig skyldig i grovere Opsætsighed eller har forledet andre til lige Ulydighed, eller ved sin Adfærd har forvoldt Skade, foruden den højere Straf, han efter Lovgivningens almindelige Bydende forøvrigt maatte have forskyldt.

Enhver, som uden lovligt Forfald, uagtet sket Tilsigelse, udebliver fra Sprøjteøvelser eller Mønstringer, anses med en Bøde af 2 Kroner.

Skulde nogen Brandfoged gøre sig skyldig i ulovlig Udeblivelse eller anden grov Forsømmelse, anses han med en Bøde af 10 til 100 Kr.

Kap. 5.

Om Brandsyn.

§ 45. Hvert Foraar og Efteraar skal der afholdes Brandsyn over samtlige Bygninger for at paase, at Skorstene, Kakkellovnsrør, Bagerovne og Ildsteder samt Lygter ere i forsvarlig Stand, tilbørlig vedligeholdte og rensede, og at de befalede Brandredskaber overalt ere til Stede og i forsvarlig Orden samt hensigtsmæssigt opbevarede. Disse Brandsyn afholdes af Brandfogden i Forening med tvende andre af Sogneraadet for 3 Aar valgte Mænd. Befindes der ved Brandsynet nogen

Mangel af umiddelbar brandfarlig Natur, skal Brandfogden forbyde Brugen af den paagældende Skorsten, Kakkellovnsrør, Bagerovn, Ildsted eller Lygte, indtil Manglen er afhjulpen og Brandsynet ved Eftersyn har forvissat sig derom. Befindes der ved Brandsynet i øvrigt nogen Mangel af mindre Betydning, giver Brandfogden Ejeren eller andre vedkommende Paalæg om at afhjælpe samme inden en vis Tidsfrist, og skal han siden, naar Fristen er udløben, efterse, hvor vidt saadant er sket eller ikke. Befindes ved Eftersynet nogen ikke at have efterkommet de givne Forbud, eller ikke at have afhjulpet de ved det første Syn udsatte Mangler, eller bliver Brandfogden ellers opmærksom paa nogen Overtrædelse af Brandanordningerne, indberetter han saadant til Politimesteren, for at de vedkommende kunne blive dragne til Ansvar. Om Brandsynenes Afholdelse, de derved befundne Mangler og givne Paalæg, samt om, hvor vidt disse ved Eftersynet ere befundne afhjulpne, og i hvilke Tilfælde der er gjort Indberetning til Politimesteren, gør han en kort Tilførsel til en af Kommunen anskaffet, af Politimesteren bekræftet Brandbog, som underskrives af Brandfogden og begge Brandsynsvidnerne for de Syn, hvori de have deltaget ; Brandbogen forbliver i Brandfogdens Værge.

§ 46. Undlader nogen at afhjælpe de udsatte Mangler eller at opfylde de givne Paalæg eller overtrædes de givne Forbud, anses han med Bøder fra 5 til 100 Kr. og tilpligtes derhos ved Dommen at udføre det undladte eller efterkomme det givne Forbud under en passende daglig Bøde. Brandbøgerne skulle mindst en Gang om Aaret forevises Politimesteren. Brandfogder og Brandsynsvidner anses med Bøder fra 5 til 100 Kr. for Overtrædelse af de dem efter foregaaende Paragraf paahvilende Pligter, alt for saa vidt ikke For-

holdet efter den almindelige borgerlige Straffelovs Bestemmelser egner sig til højere Straf.

Kap. 6.

Om Forretningsførelsen.

§ 47. Tilsynet med de i denne Lov givne Regler for Bygningers Opførelse paa Landet paahviler Sognefogderne under Politimesterens og Amtmandens Overtilsyn.

Paa samme Maade paahviler Brandfogderne Tilsynet med Overholdelsen af de om Brandpolitiet givne Forskrifter.

Justitsministeriet er bemyndiget til, for saa vidt Overenskomst uden Udgift for Statskassen kan naas med de indenlandske Forsikringsforeninger, at benytte disses Mellemskomst ved Tilsynet med Overholdelsen af de i denne Lov givne Regler.

§ 48. Brandfogedkredsene bestemmes af Amtsraadet, som efter Forslag af vedkommende Sogneforstanderskab kan foretage Forandring i den nu bestaaende Inddeling, hvor Forholdene gøre saadant ønskeligt.

Brandfogderne beskikkes af Amtmanden efter Forslag af vedkommende Sogneforstanderskab og meddeles ved deres Beskikkelse en Instruks om de Pligter, som i denne Egenskab paahvile dem.

De ere forpligtede til at modtage og vedblive deres Bestilling i mindst 3 Aar, medmindre de maatte have gyldig Grund til at begære sig fritagne, hvilket bliver at bedømme af Amtmanden.

Den, der har udtjent sin Tid som Brandfoged, er ikke pligtig at modtage nyt Valg før efter Forløbet af saa langt et Tidsrum, som det, hvori han har gjort Tjeneste.

§ 49. For de Byer eller Pladsers Vedkommende,

hvis kommunale Forhold ere eller blive ordnede ved særlige Bestemmelser i Lighed med de for Købstæderne gældende Regler, saavel som hvor Forholdene ellers maatte tilraade det, er Justitsministeriet bemyndiget til, efter Indstilling fra vedkommende Kommunalbestyrelse eller Sogneforstanderskab, at ordne Forretningsførelsen saavel som Kommandoen ved Ildebrandes Slukning paa anden Maade end den, der er bestemt i §§ 41 og 47.

Kap. 7.

Om Brandsagers Behandling.

§ 50. Alle Sager angaaende Overtrædelser af nærværende Lov blive at behandle som offentlige Politisager. Dogfor saa vidt nogen er justitialiter tiltalt for forsættlig Brandstiftelse eller Meddelagtighed deri, eller for nogen anden Forbrydelse, der efter de almindelige Regler henhører under Justitsforfølgning, men det under Sagen viser sig, at han enten alene eller i Forbindelse med andre Forbrydelser har gjort sig skyldig i Overtrædelse af nærværende Lov, bliver dette hans Forhold at tage under Paakendelse af den Ret, hvorunder Sagen er indkommen.

§ 51. Alle Bøder, der skulle erlægges i Henhold til nærværende Lov, tillægges Jurisdiktionens Politikasse og optages i Regnskabet for denne; men deres Beløb bliver, efter Politimesterens Indstilling til Amtmanden, at anvende til Belønninger for duelige og virksomme Brandfogder, for det ved Sprøjterne fast ansatte Mandskab eller for andre, som under Ildebrand have udvist særdeles Raskhed og Nidkærhed.

§ 52. Brandfogder og Sognefogder skulle ved deres personlige Nærværelse ved Ildebranden være opmærksomme paa, hvad der kan have givet Anledning til Ildens Opkomst, og, hvor der findes mistænkelige Spor, straks give det tilkende for Politimesteren, ifald

han er til Stede, og i modsat Fald ere de berettiget til, saa vidt muligt, at sørge for, at Beviset desangaaende sikres. Om Udfaldet af deres Iagttagelser have de straks efter Branden at afgive Melding til Politimesteren.

§ 53. Straks efter enhver Ildebrand har Politimesteren, uden at anvente den ovenberørte Melding, saa vidt muligt paa Brandstedet, men undtagelsesvis dog altid hos en af de nærmeste Naboer, at afholde Forhør til Oplysning om Ildens Anledning og Opkomst.

Af Forhøret sendes en Udskrift til Amtmanden, som derefter foranstalter det videre fornødne.

Tillægsbestemmelser.

§ 54. Justitsministeren har at træffe de videre fornødne Foranstaltninger til Ordningen af Brandpolitiet paa Landet.

§ 55. Forordningen af 29. Februar 1792, angaaende Brandvæsenet paa Landet, og den sig dertil sluttende

Anordning af 27. Marts 1793 ;

Forordningen af 26. Marts 1800 om Branddirektører paa Landet § 7 A og § 7 B Nr. 8 ;

Pl. 8de Decbr. 1809.	} angaaende Bygningshjælp for Gaard- og Husmænd, som udflytte efter Ildebrand; angaaende frivilligt an- skaffede Sprøjter,
Bek. 22de April 1817,	
Canc. Pl. 12te Juni 1832,	
Pl. 13de Juni 1818 og	
Canc. Pl. 28. Febr. 1833,	

og Pl. af 31. Oktober 1766 om skødesløs Omgang med Ild paa Hederne, samt den 4. Paragraf af Canc. Pl. af 15. April 1828, indeholdende adskillige Bestemmelser, Landbygninger og disses Brandforsikringer angaaende, saavel som alle andre for Tiden gældende Bestemmelser, der ere i Strid med nærværende Lov, sættes ud af Kraft.

§ 56. Et Eksemplar af denne Lov henlægges hos enhver Sogneforstandeskabsformand, Sognefoged og Brandfoged paa Landet.

XXX.

Bekendtgørelse af 21. November 1898 om et Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 angaaende Dampkedler paa Landjorden.

Ophævet ved Bek. af 12. Febr. 1904.

XXXI.

Lov af 7. April 1899 angaaende Sprængstoffer.

§ 1. Tilvirkning og Forhandling af Sprængstoffer maa kun udøves af Personer, der, foruden at fyldestgøre de i saa Henseende i Næringslovgivningen foreskrevne Betingelser, tillige have faaet Justitsministeriets Tilladelse til at tilvirke eller forhandle disse Stoffer.

For Tilvirkningen kan Jusitsministeriet derhos foreskrive de til Forebyggelse af Ulykkestilfælde fornødne Regler i Henseende til Virksomhedens Indretning og Drift.

§ 2. Sprængstoffer maa af Tilvirkeren eller Forhandleren kun afhændes eller overlades, foruden til offentlige Myndigheder (Statsmyndigheder, Amtsraad, Sogneraad og Byraad), enten til andve autoriserede Tilvirkere eller Forhandlere deraf, eller til Personer, der forevise Attest fra Stedets Politi for, at saadant Stof kan betros dem. Hver Gang Attesten benyttes, skal den forsynes med en af Tilvirkeren eller Forhandleren underskreven og dateret Paategning om Udleveringens Art og Mængde.

§ 3. Den i foregaaende Paragraf omhandlede Attest udstedes for 1 Aar ad Gangen og meddeles kun

til Personer, der kunne godtgøre, at de have Brug for det paagældende Stof i deres Bedrift, og desuden ere Politiet bekendte som paalidelige Personer, hvem Stoffet uden Frygt for Misbrug kan betros. Den som paa Grundlag af saadan Attest har faaet det paagældende Stof udleveret, er pligtig at drage Omsorg for, at det omhyggelig opbevares paa saadan Maade, at det ikke kommer ud af hans Værge, og maa ikke uden Politiets Tilladelse enten sælge eller paa anden Maade overlade det til andre.

§ 4. Tilvirkere og Forhandlere af Sprængstoffer ere forpligtede til at føre nøjagtig Bog over Til- og Afgang i deres Bedrift af disse Stoffer. Bøgerne skulle være autoriserede af Stedets Politi og indrettede overensstemmende med dettes nærmere Forskrifter, saaledes at de indeholde Oplysning om Størrelsen af de Partier, der tilvirkes eller modtages til Forhandling, og af de Partier, der afhændes, samt om de Personer, til hvem Afhændelsen sker. De saaledes førte Bøger skulle til enhver Tid være tilgængelige for Stedets Politi, der ogsaa er berettiget til at undersøge Oplagene i et saadant Omfang, at det kan forvise sig om, at Bøgerne ere nøjagtig førte.

Ved Salg af Sprængstoffer skal den handlende altid lade medfølge en af Ministeriet udstedt trykt Anvisning vedrørende de Forsigtighedsregler, der ved Brugen og Opbevaringen nødvendig bør iagttages.

§ 5. Sprængstoffer maa ikkun indføres her i Landet af de som Tilvirkere eller Forhandlere i § 1 omhandlede Personer eller af Personer, som dertil have faaet Justitsministeriets Tilladelse. Sprængstofferne maa derfor af Toldvæsenet ikke udleveres, førend Modtageren har godtgjort sin Berettigelse til at indføre det paagældende Stof. Hver Sending skal derhos være ledsaget af en af Fabrikanten udfærdiget Deklaration,

indeholdende nøjagtig Angivelse af Sprængstoffet, for Dynamits Vedkommende tillige af Procentindholdet af Nitroglycerin, for Skydebomulds Vedkommende af Procentindholdet af Vand. Deklarationen skal desuden være forsynet med Attest af Stedets Øvrighed angaaende Underskriftens Ægthed og Underskriverens Paalidelighed.

§ 6. Bygninger, der ere bestemte til Opbevaring eller Tilvirkning af Sprængstoffer, maa ikke anvendes dertil, forinden Justitsministeriets Tilladelse er erhvervet. Opbevaringen maa ikke finde Sted i Bygninger, der ere indrettede til Beboelse.

Bortset fra Bygninger, der med Justitsministeriets Tilladelse ere bestemte til Opbevaring eller Tilvirkning af saadanne Stoffer, skal det ikke være tilladt i nogen Bygning at have større Forraad deraf end 2 Pund. Dog tillades det at opbevare indtil 10 Pund Dynamit eller Skydebomuld, naar disse Stoffer ere forarbejdede til Miner (Patroner). Naar der paa en Ejendom findes flere Bygninger, skal denne Bestemmelse forstaas saaledes, at der i alle Bygningerne tilsammen ikke maa opbevares større Mængde end anført, medmindre Bygningerne ere adskilte fra hinanden ved Brandmur eller et ubebygget Mellemrum af 5 Alen, i hvilke Tilfælde den nævnte Mængde Sprængstof maa opbevares i hver af dem.

Dynamit og Skydebomuld skal opbevares i tætte Kasser af Træ, beklædte indvendig med Asfaltpap eller andet vandtæt Stof og samlede uden Anvendelse af Jern. Beholderne skulle anbringes enten paa eller i det nederste Gulv i et dertil indrettet og for uvedkommende stedse forsvarligt aflaaet Rum. Dynamit maa ingensinde udsættes for Fugtighed.

Sprængstoffer maa ingensinde opbevares i samme Beholder som Knald- eller Tændsats eller i samme

Rum. Ej heller maa forskellige Slags Sprængstoffer eller forskellige Knald- og Tændsatser opbevares i samme Beholder eller i samme Rum. Hverken Sprængstoffer eller Knald- og Tændsatser maa opbevares i Forbindelse med ætsende Syrer.

§ 7. For saa vidt ikke de særlige for Havnene gældende Bestemmelser komme til Anvendelse, ere Skibe, hvis Ladning for nogen Del bestaar af Sprængstoffer, paa dansk Søterritorium pligtige at underkaste sig de Forskrifter, som Politiet foreskriver med Hensyn til det Sted, hvor det tillades dem at henligge, samt med Hensyn til de Forsigtighedsregler, som blive at iagttage om Bord. De skulle, for saa vidt de uden for Havn henligge paa dansk Søterritorium i større Nærhed af Kysten end 2,000 Alen, hejse Krudtflag, og snarest mulig, senest inden 24 Timer, for Jurisdiktionens Politimester gøre Anmeldelse om Ladningens Art og Størrelse.

§ 8. Ved Anordning kan der udfærdiges almindelige Bestemmelser om de Forsigtighedsregler, som skulle anvendes ved Transport af Sprængstoffer over Land samt ad Kanaler og andre indenlandske Vandveje, saa vel som ved Bjærgning, naar saadanne Stoffer findes om Bord i strandede Skibe. Dersom Politiet i særlige Tilfælde ved større Forsendelser finder Vagthold ved Transporten fornødent, udredes Udgiften derved af Afsenderen.

§ 9. De i §§ 1—8 indeholdte Regler blive ikke at anvende paa :

- a. de udelukkende af Salpeter, Kul og Svovl sammetsatte Krudtsorter.
- b. Patroner, indeholdende røgfrit Jagtkrudt, naar de ere forarbejdede til Brug for Haandvaaben, samt Knald- og Tændsatser, der ere forarbejdede til Knaldhætter eller lignende Antændelsesmidler eller til Fyrtøjer og andre Brugsgenstande.

Bestemmelse om Opbevaring af det i Litra a. omhandlede Krudt og de i Litra b. nævnte Genstande kan tages ved Anordning.

§ 10. Foraarsager nogen forsætlig Ødelæggelse eller Beskadigelse ved Hjælp af Sprængstoffer under saadanne Omstændigheder, at han maatte indse, at andres Liv derved udsattes for aabenbar Fare, eller det sker for at befordre Oprør, Plyndring eller anden saadan Forstyrrelse af Samfundsordenen eller for at forvolde en beydelig Ødelæggelse, straffes den skyldige med Tugthusarbejde, ikke under 8 Aar ; dog kan Straffen, hvis nogen derved omkommer, stige til Livsstraf.

Foraarsager ellers nogen Skade paa andres Person eller Ejendom ved Benyttelse af Sprængstoffer, straffes han, hvis det sker med Forsæt, med Forbedringshusarbejde eller Fængsel, og hvis det er af Uagtsomhed, med Bøder eller Fængsel, alt kun for saa vidt som Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed medfører større Straf.

§ 11. Andre Overtrædelser af denne Lov eller de i Medfør deraf udstedte Anordninger eller Tilladelser straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Bøder fra 50 til 1,000 Kr., eller, navnlig i Tilfælde af gentagen eller med særlig mislige Omstændigheder forbunden Overtrædelse, med simpelt Fængsel. Samme Straf er anvendelig paa den, der findes i Besiddelse af noget af de Sprængstoffer, paa hvilke §§ 1—8 ere anvendelige, uden at have erhvervet dem i Overensstemmelse med §§ 2 eller 5. Saadanne Sager behandles som offentlige Politisager. Varer, som i Strid med denne Lov forsøges indførte her i Landet, konfiskeres.

§ 12. Bestemmelserne i denne Lov finde ikke Anvendelse paa Militæretaterne og ej heller paa den Transport, der sker ved Jernbaner.

§ 13. Denne Lov, der ikke gælder for Færøerne,

træder i Kraft 2 Maaneder efter dens Kundgørelse i Lovtidenden.

Fra samme Tidspunkt ophæves Lov angaaende Sprængstoffer af 1. April 1894.

XXXII.

Anordning af 22. Juni 1899 om de Forsigtighedsregler, der skulle iagttages ved Transport af visse eksploderende Stoffer.

I Medfør af Lov angaaende Sprængstoffer af 7. April d. A. § 8 fastsættes herved følgende:

§ 1. Naar andre Sprængstoffer end:

- a) de udelukkende af Salpeter, Kul og Svovl sammensatte Krudtsorter,
- b) Haandvaaben - Patroner indeholdende røgfrit Jagtkrudt samt Knald- og Tændsatser, der ere forarbejdede til Knaldhætter eller lignende Antændelsesmidler eller til Fyrtpøjer og andre Brugsgenstande,

transporteres over Land samt ad Kanaler og andre indenlandske Vandveje, blive nedenstaaende Forskrifter at iagttage.

§ 2. Faste Sprængstoffer skulle ved Transport af Mængder over 5 Pd. være anbragte i tætsluttende Kasser af Træ, der, naar Sprængstoffet ikke er inde sluttet i Patroner af vandtætte Pergamentshylstre eller Metalhylstre, skulle være beklædte indvendig med Asfaltpap eller et andet vandtæt Stof. Kasserne skulle være samlede uden Anvendelse af Søm eller Stifter, ligesom Laaget skal befæstes ved Skruer med forsænkede Hoveder eller paa anden lige saa betryggende Maade. Hver enkelt Kasse, som ikke maa indeholde mere end 50 Pd. Dynamit, Skydebomuld eller røgfrit Krudt og ikke mere end 10 Pd. af et hvilket som helst andet Sprængstof, skal være tydeligt mærket med Sprængstoffets Navn samt: »farligt Sprængstof«.

§ 3. Flydende Sprængstoffer skulle ved Transport være indesluttede i tætte Kar af smidigt Metal af højst 10 Pds. Indhold, vel tillukkede med Propper, som skulle være ombundne med Blære. Hvert Kar nedpakkes, omgivet paa alle Kanter af Infusoriekisel eller et andet pulverformigt, ikke brændbart Stof, i en Trækasse saa fast, at det ikke kan forskyde sig; Halm, Savspaan, Blaar, Klude eller Papiraffald maa ikke benyttes til Pakningen. Kasserne skulle være samlede uden Anvendelse af Søm og Stifter, ligesom Laaget skal befæstes ved Hjælp af Skruer med forsænkede Hoveder eller paa anden lige saa betryggende Maade. Hver enkelt Kasse skal være forsynet med stærke Haandtag paa to modsatte Sider samt tydelig mærket med Sprængstoffets Navn samt: »farligt Sprængstof«.

§ 4. Karrene eller Kasserne, der indeholde Sprængstofferne, skulle ved Paa- og Aflæsning (Ind- og Udladning) samt under Transporten omgaaes med største Forsigtighed, navnlig saaledes, at de undgaa Stød og holdes fjernede fra Ild og Lys. Under Forsendelser skulle de være anbragte saaledes, at de ikke kunne forskyde sig.

§ 5. I samme Kar eller Emballage maa der ikke findes mere end eet af de paagældende Sprængstoffer og ikke andre Stoffer.

§ 6. De til Sprængning fornødne Tændmidler (Knaldhætter, Stupintraad o. l.) skulle naar de fragtes sammen med Sprængstofferne, holdes adskilte i størst mulige og mindst 8 Fods Afstand fra disse, forvarede i særskilt Emballage, som udvendig er forsynet med Angivelse af Indholdet.

§ 7. Ved enhver Transport have Transportens Ledsagere at rette sig efter de Forskrifter, som Politiet for den almindelige Sikkerheds Skyld maatte give.

§ 8. Transport af andre af de omhandlede Sprængstoffer end Dynamit, Skydebomuld og røgfrit Krudt maa kun finde Sted med Politiets for hvert enkelt Tilfælde meddelte Tilladelse og under Politiets Tilsyn.

§ 9. Enhver Transport skal være ledsaget af en Fragtseddel, som viser Afsendelsestiden, Bestemmelsesstedet, Afsenderens og Modtagerens Navne, Sprængstoffernes Art og Mængde samt Karrenes eller Kasserens Antal; ved Dynamit skal Procentindholdet af Nitroglycerin og ved Skydebomuld Procentindholdet af Vand tillige angives.

§ 10. Dynamit, Skydebomuld eller røgfrit Krudt i Mængder over 25 Pd. samt ethvert andet af de omhandlede Sprængstoffer i Mængder over 10 Pd. maa ikke uden forud sket Meddelelse til Stedets Politi transporteres over de Arealer, for hvilke Bygningsloven for København, Frederiksberg eller Købstæderne og de i Henhold til Lovene af 19. April 1864 eller 11. Februar 1876 udfærdigede Bygningsreglementer ere gældende. Transporterne skulle, for saa vidt ikke foregaaende Aftale er truffen med Politiet, holde i en Afstand af mindst 500 Alen fra Byggegrænsen, indtil Politiets nærmere Bestemmelse er indhentet. For saa vidt Transporten bestaar af flere Vogne eller Fartøjer, skulle disse passere Arealerne i mindst 1,000 Alens indbyrdes Afstand; der maa ikke uden Nødvendighed standses.

§ 11. Saafremt der paa Landeveje skal transporteres større Mængder end 100 Pd. af Dynamit, Skydebomuld og røgfrit Krudt eller 10 Pd. af ethvert andet af de omhandlede Sprængstoffer, bliver herved at iagttage:

- a) Vognen skal være forsynet med en tætsluttende Presenning af ikke antændeligt Stof (til Eksempel imprægneret Lærred), og hver Vogn skal ud-

vendig være forsynet med et Skilt, paamalet i Bogstaver af mindst 5 Tommers Højde »Sprængstof« samt føre et rødt Flag.

- b) Hver enkelt Vogn, som af Dynamit, Skydebomuld eller røgfrit Krudt kun maa føre 500 Pd. og af ethvert andet af de omhandlede Sprængstoffer kun 10 Pd., skal være under Tilsyn af en voksen paalidelig Mand. Ledsageren maa under Paa- og Aflæsningen samt under Transporten ikke røge Tobak eller benytte aaben Ild.
- c) Der maa kun køres i Skridt. Skal Transporten passere over eller under Jernbanelinier, maa den, naar et Tog er i Vente, holde sig i tilbørlig Afstand fra Banen, indtil Toget er passeret.
- d) Ved Transporter, der omfatte mere end 1 Vogn, skal Ledelsen være overdraget til en paalidelig Person, som skal være forsynet med de Transporten vedrørende Papirer. Ved Standsninger skal der holdes i mindst 500 Alen fra beboet Hus, og maa Transporten aldrig være uden Tilsyn. For saa vidt Transporten bestaar af flere Vogne, skulle disse, naar de passere forbi eller igennem større Samlinger af Huse, holde en indbyrdes Afstand af mindst 500 Alen; der maa paa saadanne Steder ikke standses uden Nødvendighed.

§ 12. Ved Forsendelsen ad Vandvej af større Mængder end 200 Pd. af Dynamit, Skydebomuld eller røgfrit Krudt eller 10 Pd. af ethvert andet af de omhandlede Sprængstoffer bliver at iagttage:

- a) Føres Karrene eller Kasserne paa Dæk eller i aabent Fartøj, skulde de være bedækkede med en tætsluttende Presenning af ikke antændeligt Stof (jfr. § 11). Selvantændelige eller let antændelige Stoffer samt ætsende Syrer maa ikke staves i samme Rum som Sprængstofferne.

- b) Skal Fartøjet føres under Jernbanebroer, maa det, naar et Tog er i Vente, holde sig i tilbørlig Afstand fra Broen, indtil Toget er passeret.
- c) Fartøjet skal stedse føre rødt Flag paa Masten eller paa en oprejst Stang af mindst 10 Fods Højde.
- d) Der maa ikke uden Nødvendighed stoppes, lægges bi eller ankres i kortere Afstand fra beboet Hus eller andet Fartøj end 500 Alen. Ved Ankomsten til tættere Bebyggelse skal der standses, indtil Politiets nærmere Bestemmelse er indhentet. Dette skal sørge for, at den videre Passage kan foregaa uhindret og uden videre Standning.

§ 13. Enhver Transport af større Mængder end 500 Pd. af Dynamit, Skydebomuld eller røgfrit Krudt eller 10 Pd. af ethvert andet af de omhandlede Sprængstoffer skal Forsenderen, saafremt Politiet ikke paa Grund af særegne Omstændigheder skulde finde en kortere Anmeldelsesfrist tilstrækkelig, senest 4 Dage før Forsendelsen anmelde for Politiet med Angivelse af Afsendelsestiden, den Vej, som agtes fulgt, Mængden, Vognenes Antal, Bestemmelsesstedet, Afsendernes, Forsendernes og Modtagernes Navne samt, for saa vidt Transporten skal ske ad Vandvej, det eller de til Transporten bestemte Fartøjer. Politiet kan forlange Afsendelsestiden forandret, og for saa vidt der gives flere Veje, bestemme, hvilken af disse Transporten skal følge; det kan fastsætte, paa hvilke Steder der skal tages Nattekvarter, og hvor stort Vagtholdet om Natten skal være; det skal i betimelig Tid meddele Politiet i de Jurisdiktioner, Transporten kommer til at passere, fornøden Underretning.

§ 14. Sprængstoffer, som ikke henhøre til de i §

1 angivne Undtagelser, maa ikke føres med Transportmidler, som samtidig befordre Passagerer.

§ 15. Findes der i et strandet Skib Sprængstoffer, som ikke henhøre til de i § 1 angivne Undtagelser, skal Bjergningen af de nævnte Stoffer foregaa i nærmest mulige Overensstemmelse med de i denne Anordning givne Forskrifter.

§ 16. Bestemmelserne i denne Anordning komme ikke til Anvendelse paa de Transporter af Sprængstoffer, der ske under Militæretaternes eller — til Brug ved Uskadeliggørelsen af de for Rednings- og Fiskerbaade farlige Vrag paa Forstranden — under Indenrigsministeriets Ansvar og Ledelse, og ej heller paa Transporter, der ske ved Jernbaner eller som Postforsendelser.

§ 17. Nærværende Anordning træder i Kraft den 1. Juli d. A., fra hvilket Tidspunkt Anordningen af 21. Juli 1894 bortfalder.

XXXIII.

Anordning af 19. August 1899 angaaende Opbevaring af de i Lov om Sprængstoffer af 7. April 1899 § 9 omhandlede Genstande. Jfr. Ændring af 15. Oktober 1902.

I Medfør af Lov om Sprængstoffer af 7. April d. A. § 9 fastsættes følgende:

1. Med Hensyn til Opbevaring af:
  - a) de udelukkende af Salpeter, Kul og Svovl sammensatte Krudtsorter (almindeligt Krudt) og
  - b) Patroner, indeholdende røgfrit Jagtkrudt, naar de ere forarbejdede til Brug for Haandvaaben, samt Knald- og Tændsatser, der ere forarbejdede til Knaldhætter eller lignende Antændelsesmidler eller til Fyrtojer og andre Brugsgen-

stande, gælde de neden for anførte Bestemmelser.

2. For København, de øvrige Købstæder og Frederiksberg samt Silkeborg og Løgstør Kommuner forbliver det med Hensyn til de under 1 nævnte Genstande ved de nugældende Bestemmelser angaaende Opbevaring af og Anmeldelser om Oplag af almindeligt Krudt, Patroner til Haandvaaben, Salonpatroner, Fænghætter og tomme Patronhylstre, forsynede med Fænghætter, saaledes at de heri om Patroner for Haandvaaben foreskrevne Regler ogsaa komme til Anvendelse paa de under 1 b omhandlede Patroner med røgfrit Jagtkrudt*).

3. Uden for København, de øvrige Købstæder og

*) De herom gældende Bestemmelser ere navnlig følgende:

1. Lov af 15. Maj 1868 om Brandvæsenet i København § 18.
2. Lov af 21. Marts 1873 om Brandvæsenet i Købstæderne med Undtagelse af København §§ 13 og 22.
3. Bekendtgørelse af 10. Januar 1874 for Købstæderne med Undtagelse af København angaaende Tilsynet med Forhandling af Krudt m. m. § 31.
4. Bekendtgørelse af 1. Februar 1877 om et af Justitsministeriet stadfæstet Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn §§ 13 og 22.
5. Bekendtgørelse af 17. August 1877 om en forandret Affattelse af § 18, første Stykke af Lov 15. Maj 1868 om Brandvæsenet i København.
6. Bekendtgørelse af samme Dato for Købstæderne med Undtagelse af København samt for Frederiksberg Sogn angaaende Bestemmelse af de Kvantiteter af Fyrværkerisager, Patroner og deslige, som det er tilladt at have uden for Krudttaarn eller i Butik og Arbejdslokale.
7. Bekendtgørelse af 6. Juni 1878 om et af Justitsministeriet stadfæstet Reglement for Brandvæsenet i Silkeborg Kommune § 22.
8. Bekendtgørelse af 7. April 1888 om en forandret Affattelse af § 13 i det af Justitsministeriet under 6. Juni 1878 stadfæstede Reglement for Brandvæsenet i Silkeborg Kommune.
9. Bekendtgørelse af 8. Januar 1891 om et af Justitsministeriet stadfæstet Reglement for Brandvæsenet i Løgstør Kommune §§ 13 og 22.

Frederiksberg samt Silkeborg og Løgstør Kommuner maa ingen uden særlig dertil af Justitsministeriet i Medfør af Bekendtgørelse af 16. April 1898 § 5 meddelt Tilladelse i sit Hus eller samlet paa et Sted have opbevaret mere end 4 Pd. almindeligt Krudt (jfr. foranstaaende § 1 a). De, som handle med Krudt, maa dog have indtil 10 Pd. almindeligt Krudt, som skal gemmes enten paa eller i det nederste Gulv i et dertil indrettet og for uvedkommende stedse forsvarlig aflaaet Rum, eller i en aflaaet Zink- eller Kobberbeholder, ophængt under Taget over Hanebjælkerne. Hvor der maatte være Trang dertil, kan denne sidste Beholdning med Politimesterens Tilladelse og paa de af ham fastsatte Vilkaar forøges til 16 Pd.

I Stedet for hvert Pd. almindeligt Krudt i de ovennævnte Beholdninger er det tilladt at have enten 2 Pd. Fyrværkerisager (Hylstrenes Vægt iberegnet) eller 300 med almindeligt Krudt eller røgfrit Jagtkrudt ladede Patroner til Geværer eller 1,500 lignende Patroner til Omdrejningspistoler (Revolvere) eller 15,000 Salonpatroner eller 3,000 Fænghætter eller tomme Patronhylstre, forsynede med Fænghætter.

XXXIV.

Forskrifter af December 1899, i Henhold til Magistratens Skrivelse J. No. 478/1899 af 20. November, jfr. Justitsministeriets Skrivelse af 4. s. M., for Indretning og Benyttelse af bestaaende offentlige Forlystelses- og Forsamlingslokaler.

Ophævet ved Bestemmelse af 29. August 1906.

XXXV.

Regulativ af 13. Juni 1900 for Københavns Brandvæsen.

Ophævet ved Regulativ af 1. Marts 1908 (19/3 08.).

XXXVI.

Bekendtgørelse af 15. Marts 1901 angaaende Tillæg til Bekendtgørelse af 28. Februar 1891 og 21. November 1898 angaaende Dampkedler paa Landjorden.

Ophævet ved Bekendtgørelse af 12. Februar 1904.

XXXVII.

Bekendtgørelse af 11. April 1901 om Indretning af Maskiner, der drives ved Dowson Gas eller lignende.

Ophævet ved Bekendtgørelse af 22. Juli 1908.

XXXVIII.

Bekendtgørelse af 30. Juli 1901 om Forandring i Reglement for Ordens Overholdelse m. m. i Københavns Havn.

Under D. D har Ministeriet foretaget følgende Ændringer i det under 8. Maj 1897 udfærdigede Reglement for Ordens Overholdelse m. m. i Københavns Havn:

§ 20 affattes saaledes:

De i dette Kapitel givne Regler komme kun til Anvendelse paa Stenolie, der ved Opvarmning i Abels Apparat først give antændelige Dampe ved en højere Temperatur end 21 Gr Celsius. Anden Stenolie behandles efter Reglerne i § 28.

Til § 23:

»16 Tdr.« ændres til »50 Tdr.«

I Slutningen af Paragraffen udgaa Ordene:

»men Havnepolitiet maa forud underrettes derom«. I Stedet herfor indsættes: »Dog er Havnepoli-

tiet, som i hvert enkelt Tilfælde forud maa underrettes om saadan Losning eller Ladning, berettiget til at forbyde Brug af Ild og Lys om Bord, sætte en Brandvagt om Bord og foreskrive de yderligere Sikkerhedsforanstaltninger, der ville være at træffe«.

Til § 24:

»16 Tdr.« ændres til »50 Tdr.«

§ 28 affattes saaledes:

Med Hensyn til Losning eller Ladning af Partier paa indtil 16 Tdr. af Benzin, Gasolin, Nafta, Fuselolier og Petroleumssæter samt andre brandfarlige Vædsker, der give antændelige Dampe ved Opvarmning i Abels Apparat til en Varmegrad af indtil 40 Grader Celsius, — alle Arter af Spiritus og spiritusholdige Drikkevarer herfra dog undtaget — gælde samme Forskrifter som de i §§ 21, 22 og 23 med Hensyn til Stenolie indeholdte. Indføres disse Vædsker i større Partier end 16 Tdr. eller i hele Ladninger, vil Havnepolitiet for hvert enkelt Tilfælde træffe nærmere Bestemmelse.

Indkommer et Skib med Vædsker om Bord, om hvilke det ikke ved en af Havneforvaltningen godkendt Undersøgelse er godtgjort, hvorvidt de ere brandfarlige efter de i dette og det foregaaende Kapitel indeholdte Bestemmelser, eller agter et i Havnen henliggende Skib at indtage større eller mindre Partier af saadanne Vædsker, bestemmer Havneforvaltningen, for saa vidt Udlosning eller Indladning overhovedet skønnes at kunne tilstedes, hvilke Sikkerhedsforanstaltninger der foreløbig ville være at træffe.

XXXIX.

Ændring af 15. Oktober 1902 i Anordning af 19. August 1899 om Opbevaring af Krudt.

Da Justitsministeriet er blevet opmærksomt paa,

at der ved Bekendtgørelsen i Lovtidenden af de under 19. August 1899 og 1. September 1902 udfærdigede Anordninger angaaende Opbevaring af Krudt m. m. er fremkommet en Trykfejl med Hensyn til Angivelsen af det Antal Fænghætter, som det uden for København og de med Krudttaarn forsynede Købstæder er tilladt at have i sit Hus eller samlet paa eet Sted, har man fundet Anledning til at henlede alle vedkommendes Opmærksomhed paa, at det i anførte Henseende tilladte Antal Fænghætter, jfr. de nævnte Anordningers § 3, vil være at beregne efter Forholdet 30,000 Fænghætter til 1 Pd. almindeligt Krudt.

XL.

Lov af 23. Januar 1903 om Forhandling af Stenolie m. m.

§ 1. Stenolie (Petroleum), som under den i § 2 omhandlede Prøve ved en Barometerstand af 760 Millimetre giver antændelige Dampe ved at opvarmes til en Varmegrad under 23 Gr. Celsius, maa ikke sælges eller udleveres til Forbrug i Partier under 1,400 Pund, og saadant Salg eller Udlevering maa kun ske i Beholdere, der med tydelig og efter Beholderens Størrelse passende Skrift ere mærkede med Ordet: »Brandfarlig«.

§ 2. Stenoliens Antændelsepunkt bestemmes ved Prøve med det saakaldte Abelske Apparat. Justitsministeriet giver nærmere Regler for, hvorledes Prøven skal foretages, og fastsætter, i hvilket Forhold den i § 1 angivne Varmegrad skal sættes højere eller lavere, eftersom Barometerstanden er under eller over 760 Millimetre. Ministeriet kan ligeledes træffe Bestemmelse om, at Prøven med offentlig Troværdighed skal kunne foretages af bestemte Personer eller Instituti-

oner, samt fastsætte de nærmere Regler og Betalingen for saadanne Prøver.

§ 3. Æter, Benzol, Benzin samt Petroleums- og Stenkulsnafta maa kun sælges i Beholdere, der med tydelig og efter Beholderens Størrelse passende Skrift ere mærkede med Ordene: »Brandfarlig. Maa ikke komme i Nærheden af Ild eller aabent Lys«.

Denne Forskrift kan ved Anordning udvides til ogsaa at gælde andre lignende brandfarlige Vædsker.

§ 4. Ved Anordning kan der udfærdiges almindelige Bestemmelser om de Forsigtighedsregler, som skulle anvendes ved Transport af de i denne Lov omhandlede brandfarlige Vædsker over Land samt ad Kanaler og andre indenlandske Vandveje.

§ 5. Overtrædelser af denne Lov og de i Medfør af samme udfærdigede Anordninger anses, for saa vidt ikke større Straf efter Straffeloven er forskyldt, med Bøder fra 50—1,000 Kr. Er Sælgeren i Udlandet, paa hviler Ansaret efter denne Lov den, som her i Landet udléverer den paagældende Vare. Sager desangaaende behandles som offentlige Politisager, i København efter de for Lov af 11. Februar 1863 om Behandlingen af offentlige Politisager i København i saa Henseende gældende Regler. — Den, der sigtes for Overtrædelse, skal, naar Prøve ved Politiets Foranstaltning i den Anledning foretages, varsles med Aftens Varsel til at overvære samme.

§ 6 Denne Lov, der ikke gælder for Færøerne, træder i Kraft 6-Maanedersdagen efter dens Kundgørelse i Lovtidenden. Fra samme Tidspunkt ophæves Lov om Forhandling af Stenolie og andre Belysningsvædsker af 26. November 1870.

XLI.

Bekendtgørelse af 11. Juli 1903 angaaende Fremgangsmaaden ved Bestemmelse af Stenolies Antændelsespunkt m. m.

I Medfør af Bestemmelserne i § 2 i Löv af 23. Januar d. A. om Forhandling af Stenolie m. m., der træder i Kraft den 1. n. M., fastsætter Justitsministeriet herved følgende Regler for Foretagelsen af Prøver med det saakaldte Abelske Apparat af Stenolies (Petroleums) Antændelsespunkt (Flammepunkt), ligesom Ministeriet i Medfør af samme Lovbestemmelse kundgør følgende angaaende Foretagelse af Prøver med offentlig Troværdighed:

A. Apparatet.

§ 1. Til Bestemmelse af Stenolies Antændelsespunkt anvendes det Abelske Apparat i den Form, hvorved Aabningen af Oliebeholderen og Tændingsforsøget udføres automatisk ved Hjælp af et paa Beholderens Laag anbragt Drivværk, samt i øvrigt behørig indrettet og i vel vedligeholdt Stand.

B. Forberedelser til Undersøgelsen.

§ 2. Til Undersøgelsen bør der til Arbejdsrum vælges et trækfrit Sted med almindelig Stuetemperatur, og Apparatet bør deri helst opstilles med mørk Baggrund.

§ 3. Forinden Undersøgelsen foretages, maa man sørge for, at Olieprøven har en Temperatur, der ligger mindst 2 Gr. under den Varmegrad, som den efter § 4 — se i øvrigt § 10 — skal have, naar første Prøve skal foretages.

§ 4. Ved Undersøgelsens Begyndelse aflæses Luft-

trykket i hele Millimeter paa et i Arbejdsrummet anbragt paalideligt Aneroid-Barometer, og derefter finder man ved Hjælp af efterfølgende Tabel den Varmegrad, som Olien skal have, naar Prøven begyndes, idet Skyderen første Gang sættes i Bevægelse.

Ved en Barometerstand

fra 685 til 695 mm. incl. begynder Prøven ved	16. ₀ ° C.
over 695 - 705 — — — — —	16. ₅ ° -
— 705 - 715 — — — — —	17. ₀ ° -
— 715 - 725 — — — — —	17. ₅ ° -
— 725 - 735 — — — — —	18. ₀ ° -
— 735 - 745 — — — — —	18. ₀ ° -
— 745 - 755 — — — — —	18. ₅ ° -
— 755 - 765 — — — — —	19. ₀ ° -
— 765 - 775 — — — — —	19. ₀ ° -
— 775 - 785 — — — — —	19. ₅ ° -

§ 5. Hvis den i Følge § 4 observerede Barometerstand afviger mere end 2.₅ mm. fra den normale (760 mm.), saa maa den til 23 Gr. C. ved 760 mm. svarende Varmegrad udfindes ved Hjælp af Tabellen i Slutningen af denne Bekendtgørelse, og under denne af Tabellen udfundne Varmegrad maa Olien ikke afgive antændelige Dampe, saafremt den skal kunne undgaa at behandles efter Lovens § 1.

Hvis f. Eks. Barometret viser 730 mm., fremgaar det af Tabellen, at 22 Gr. er den Varmegrad, som svarer til 23 Gr. ved 760 mm.s Tryk. Viser Barometret f. Eks. 782 mm., er den til 23 Gr. ved 760 mm.s Tryk svarende Temperatur 23.₈ Gr. C.

§ 6. Efter de i Følge §§ 4 og 5 nødvendige Iagttagelser opstilles det Abelske Apparat uden Petroleumsholderen saaledes, at det røde Mærke paa det i Vandbadet nedsænkede Termometer befinder sig omtrent i Højde med Undersøgereis Øjne. Man giver Apparatet en

saadan Stilling, at det i en Kæde ophængte Lods Spids peger mod Hakket nedenunder.

§ 7. Vandbeholderen paafyldes gennem Tragten med Vand, der er opvarmet til 50—52 Gr. C., indtil Vandet løber ud gennem Afløbsrøret.

Kan man ikke paa anden Maade skaffe sig Vand af den angivne Temperatur, kan Apparatets egen Vandbeholder med tilhørende Spirituslampe eller et Gasblus benyttes dertil. Dog maa man i ethvert Fald undgaa, at Bæringen paa Stativet overhedes.

§ 8. Den med en rund flettet Væge forsynede Tændelampe fyldes med løst Vat, som mættes med Petroleum, indtil Vattet og Vægen har suget sig tilstrækkelig fulde deraf. Det ikke opsugede Overskud af Petroleum fjernes ved Opsugning i et Stykke Tøj eller lignende. Vægemundingen renses for mulig vedhængende Sod.

§ 9. Petroleumsbeholderen og dens Laag med tilhørende Termometer renses derefter omhyggelig hver for sig og aftørres om fornødent med Filtrepapir; især maa ethvert Spor af tidligere undersøgt Petroleum fjernes.

C. Undersøgelsen.

§ 10. Man fremstiller et Kølebad ved i en stor Kumme at afkøle Vand 3 Gr. under den Varmegrad, som Olien efter § 4 skal have til den første Prøve. Heri nedsættes den i en afproppet Flaske anbragte Olieprøve saa længe, at den bliver afkølet mindst 2 Gr. under sidstnævnte Varmegrad. Herefter tændes Spirituslampen under Apparatet og holdes tændt, indtil Vandbadets Temperatur har naaet den ved et rødt Mærke paa Termometret betegnede Varmegrad 55 Gr., og holdes paa denne Temperatur under hele Undersøgelsen.

§ 11. Man dypper en kort Tid Petroleumsbeholderen i Kølebadet og tørrer den derpaa hurtig med et flere Gange sammenlagt Haandklæde, saa at den ikke opvarmes kendelig; derpaa fyldes den forsigtig ved Hjælp af Glaspipetten med Petroleum af Prøven saa vidt, at den øverste Spids netop viser sig i Vædskens Overflade. Man maa altid undgaa at væde Beholderens Vægge ovenfor Mærket; skulde dette trods al Forsigtighed alligevel indtræffe, saa maa Beholderen uopholdelig tømmes, omhyggelig tørres og fyldes paa ny med Petroleum. Blærer, som maatte vise sig paa Overfladen, fjernes ved forsigtig Berøring med den forkullede Spids af en nys slukket Tændstik. Man bør altid lade Olien flyde ud i Beholderens Midte, ikke i Nærheden af Sidevæggene. Pipettens Spids bør under Fyldningen holdes under Vædskens Overflade.

Petroleumsbeholderen bør under Fyldningen opstilles paa et jævnt og horisontalt Bord og saa nær Vandbeholderen som muligt, for at den senere skal kunne hænges ind i denne, uden at Olien rystes. Umiddelbart efter paasættes Laaget.

§ 12. Saa snart Vandet i Beholderen har naaet Varmegraden 55 Gr., formindskes Flammen paa Spritlampen, saa at Temperaturen holder sig konstant; skulde Varmegraden være stegen over 55 Gr., bringes den ned dertil ved Tilsætning af smaa Mængder koldt Vand. Den fyldte tillukkede Petroleumsbeholder anbringes derpaa forsigtig og uden at rystes paa sin Plads i Apparatet.

§ 13. Naar Olien nærmer sig den i § 4 angivne Temperatur, tænder man den lille Tændelampe og regulerer Flammen saaledes med en til Apparatet hørende Naal, at den set forfra bliver omtrent saa stor som den hvide paa Laaget anbragte Knap. Derpaa trækkes Drivværket op, indtil det stopper.

§ 14. Saa snart Olien har naaet den i § 4 nævnte Varmegrad, sætter man Drivværket i Gang ved et kort Tryk paa Udløseren, hvorved Skyderen begynder sin langsomme og regelmæssige Bevægelse i 2 Sekunder. Derunder har man Opmærksomheden nøje henvendt paa Tændflammens Forhold, naar den nærmer sig Oliens Overflade, idet man undgaar enhver forstyrrende Luftbevægelse og navnlig iagttager Apparatet gennem en Glasplade for ikke at aande paa det.

Saa snart Drivværket er kommet til Ro, trækkes det op paa ny, og Forsøget gentages, hver Gang Temperaturen i Olien er stegen en halv Grad, indtil den er naaet 2 Gr. over det af Tabellen udfundne Grænsespunkt.

Tændflammen vil, naar Olien er nær Antændelsepunktet (Flammepunktet), vise sig noget forstørret ved et Slags Lysslør; men først en lynsnar større blaa Flamme, der strækker sig over hele Oliens frie Overflade, betegner Forsøgets Afslutning — ogsaa i det Tilfælde, at Tændflammen, som det jævnlig sker, ikke udslukkes ved Antændelsen af Dampene.

Den Varmegrad, hvorved under de fortsatte Undersøgelser Tændflammen for første Gang bevirker en tydelig Antændelse, betegner Antændelsepunktet (Flammepunktet) for den undersøgte Olie ved den forhaandenværende Barometerstand.

D. Gentagelse og Afslutning.

§ 15. Den udførte Prøve maa gentages med en anden Portion af den samme Petroleum. Man lader det opvarmede Laag afkøles og tømmer Petroleumsbeholderen, samt afkøler den i Vand og fylder den paa ny. Det til Beholderen hørende Termometer og Laag maa før Fyldningen omhyggelig aftørres, i Særdeleshed maa ogsaa Skyderen og Aabningerne renses for mulig ved-

hængende Petroleum. Før Beholderen sættes i Vand-beholderen, opvarmes dennes Indhold atter til 55 Gr. C.

§ 16. Udfindes der ved den fornyede Undersøgelse et Antændelsespunkt (Flammepunkt), som ikke afviger mere end en halv Grad fra det først fundne, tagès deres Middelværdi som det endelige Antændelsespunkt (Flammepunkt), d. v. s. den Varmegrad, hvorved under den givne Barometerstand Antændelsen indtræder.

Viser den anden Prøve et Resultat, der afviger en Grad eller mere fra det forrige, er det nødvendigt at gentage Undersøgelsen endnu en Gang. Hvis der mellem de fremkomne tre Resultater ikke er større Afvigelser end $1\frac{1}{2}$ Gr. betegner deres Gennemsnitstal Antændelsespunktet (Flammepunktet).

Skulde der fremkomme større Afvigelser, saa maa hele Undersøgelsen gøres om igen, saafremt den ikke angaar en meget flygtig, allerede ved den første Aabning af Skyderen tændende Olie, hvis Antændelsespunkt (Flammepunkt) utvivlsomt ligger under Grænsepunktet. Forinden den fornyede Undersøgelse foretages, maa imidlertid Apparatet og dets Virkemaade undergives en grundig Revision, særlig med Hensyn til Laagets rigtige Paasætning, Termometrets Anbringelse i Petroleumsbeholderen og Tændelampens Ophængning, hvorhos det tillige maa paaagtes, at alle Apparatets Dele ere tilstrækkelig rengjorte.

§ 17. Er det som Resultat af de forskellige efter § 15 foretagne Prøver fundne Antændelsespunkt (Flammepunkt) lavere end det til 760 mm. Barometerstand svarende lovbestemte Minimum af 23 Gr. C., bliver den undersøgte Petroleum at behandle efter Lovens § 1. Dette afgøres ved Benyttelse af nedenstaaende Tabel, der er beregnet for hver 5 mm.s Forskel i Barometerstand; de mellemliggende Barometerangivelser henføres til det nærmeste i Tabellen angivne Tal.

Hvis f. Eks. Barometerstanden var 727 mm., og man ved første Prøve har fundet Antændelsepunktet (Flammepunktet) 19.0° , ved andet Forsøg 20.5° og ved tredje 19.5° , bliver Gennemsnittet's Tallet 19.7° . Følges nu i Tabellen Rækken under 725 ned ad, saa finder man 19.8 som det 19.7 nærmest liggende Tal, og gaar man i den horisontale Række fra 19.8 indtil Rækken under Normalbarometerstanden 760, saa fremgaar som Resultat af Undersøgelsen, at den undersøgte Olie under normal Barometerstand vilde tændes ved 21° C.

E. Udførelsen af Prøver med offentlig Troværdighed.

§ 18. Justitsministeriet har autoriseret Laboratorieførstander, Professor V. Stein i København og Laboratorieførstander, cand. pharm. A. E. Qvist i Aarhus til med offentlig Troværdighed paa de dem tilhørende Laboratorier at foretage de i nærværende Bekendtgørelse omhandlede Prøver, førstnævnte for Østifternes Vedkommende og sidstnævnte for Jyllands Vedkommende. Betalingen er 4 Kr. for een Undersøgelse, og for flere Undersøgelser, der efter Begæring af samme Person udføres umiddelbart efter hverandre, 4 Kr. for den første og 2 Kr. for hver af de følgende Undersøgelser.

(Se Tabellen Side 95).

XLII.

Raadstueplakat af 1. December 1903 om større Oplag af Tømmer og Brænde udenfor Hus.

I Henhold til § 17 i Loven af 15. Maj 1868 om Brandvæsenet i København og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 27. Juli 1882 fastsættes herved følgende Bestemmelser for større Oplag udenfor Hus af de deri omhandlede Træmaterialier.

TABEL

til

at udfinde den Temperatur, som ved en Barometerstand, der afviger fra den normale, 760 mm., svarer til den ved normal Barometerstand for Stenolieprøven fastsatte Antændelsestemperatur, 23° C.

Barometerstand i mm.

685	690	695	700	705	710	715	720	725	730	735	740	745	750	755	760	765	770	775	780	785
16.4	16.6	16.7	16.9	17.1	17.3	17.4	17.6	17.8	18.0	18.1	18.3	18.5	18.7	18.8	19.0	19.2	19.4	19.5	19.7	19.9
16.9	17.1	17.2	17.4	17.6	17.8	17.9	18.1	18.3	18.5	18.6	18.8	19.0	19.2	19.3	19.5	19.7	19.9	20.0	20.2	20.4
17.4	17.6	17.7	17.9	18.1	18.3	18.4	18.6	18.8	19.0	19.1	19.3	19.5	19.7	19.8	20.0	20.2	20.4	20.5	20.7	20.9
17.9	18.1	18.2	18.4	18.6	18.8	18.9	19.1	19.3	19.5	19.6	19.8	20.0	20.2	20.3	20.5	20.7	20.9	21.0	21.2	21.4
18.4	18.6	18.7	18.9	19.1	19.3	19.4	19.6	19.8	20.0	20.1	20.3	20.5	20.7	20.8	21.0	21.2	21.4	21.5	21.7	21.9
18.9	19.1	19.2	19.4	19.6	19.8	19.9	20.1	20.3	20.5	20.6	20.8	21.0	21.2	21.3	21.5	21.7	21.9	22.0	22.2	22.4
19.4	19.6	19.7	19.9	20.1	20.3	20.4	20.6	20.8	21.0	21.1	21.3	21.5	21.7	21.8	22.0	22.2	22.4	22.5	22.7	22.9
19.9	20.1	20.2	20.4	20.6	20.8	20.9	21.1	21.3	21.5	21.6	21.8	22.0	22.2	22.3	22.5	22.7	22.9	23.0	23.2	23.4
20.4	20.6	20.7	20.9	21.1	21.3	21.4	21.6	21.8	22.0	22.1	22.3	22.5	22.7	22.8	23.0	23.2	23.4	23.5	23.7	23.9
20.9	21.1	21.2	21.4	21.6	21.8	21.9	22.1	22.3	22.5	22.6	22.8	23.0	23.2	23.3	23.5	23.7	23.9	24.0	24.2	24.4
21.4	21.6	21.7	21.9	22.1	22.3	22.4	22.6	22.8	23.0	23.1	23.3	23.5	23.7	23.8	24.0	24.2	24.4	24.5	24.7	24.9
21.9	22.1	22.2	22.4	22.6	22.8	22.9	23.1	23.3	23.5	23.6	23.8	24.0	24.2	24.3	24.5	24.7	24.9	25.0	25.2	25.4
22.4	22.6	22.7	22.9	23.1	23.3	23.4	23.6	23.8	24.0	24.1	24.3	24.5	24.7	24.8	25.0	25.2	25.4	25.5	25.7	25.9

Antændelsestemperatur i Grader Celsius.

19.9	20.4	20.9	21.4	21.9	22.4	22.9	23.4	23.9	24.4	24.9	25.4	25.9	26.4	26.9	27.4	27.9	28.4	28.9	29.4	29.9
19.7	20.2	20.7	21.2	21.7	22.2	22.7	23.2	23.7	24.2	24.7	25.2	25.7	26.2	26.7	27.2	27.7	28.2	28.7	29.2	29.7
19.5	20.0	20.5	21.0	21.5	22.0	22.5	23.0	23.5	24.0	24.5	25.0	25.5	26.0	26.5	27.0	27.5	28.0	28.5	29.0	29.5
19.3	19.8	20.3	20.8	21.3	21.8	22.3	22.8	23.3	23.8	24.3	24.8	25.3	25.8	26.3	26.8	27.3	27.8	28.3	28.8	29.3
19.1	19.6	20.1	20.6	21.1	21.6	22.1	22.6	23.1	23.6	24.1	24.6	25.1	25.6	26.1	26.6	27.1	27.6	28.1	28.6	29.1
18.9	19.4	19.9	20.4	20.9	21.4	21.9	22.4	22.9	23.4	23.9	24.4	24.9	25.4	25.9	26.4	26.9	27.4	27.9	28.4	28.9
18.7	19.2	19.7	20.2	20.7	21.2	21.7	22.2	22.7	23.2	23.7	24.2	24.7	25.2	25.7	26.2	26.7	27.2	27.7	28.2	28.7
18.5	19.0	19.5	20.0	20.5	21.0	21.5	22.0	22.5	23.0	23.5	24.0	24.5	25.0	25.5	26.0	26.5	27.0	27.5	28.0	28.5
18.3	18.8	19.3	19.8	20.3	20.8	21.3	21.8	22.3	22.8	23.3	23.8	24.3	24.8	25.3	25.8	26.3	26.8	27.3	27.8	28.3
18.1	18.6	19.1	19.6	20.1	20.6	21.1	21.6	22.1	22.6	23.1	23.6	24.1	24.6	25.1	25.6	26.1	26.6	27.1	27.6	28.1
17.9	18.4	18.9	19.4	19.9	20.4	20.9	21.4	21.9	22.4	22.9	23.4	23.9	24.4	24.9	25.4	25.9	26.4	26.9	27.4	27.9
17.7	18.2	18.7	19.2	19.7	20.2	20.7	21.2	21.7	22.2	22.7	23.2	23.7	24.2	24.7	25.2	25.7	26.2	26.7	27.2	27.7
17.5	18.0	18.5	19.0	19.5	20.0	20.5	21.0	21.5	22.0	22.5	23.0	23.5	24.0	24.5	25.0	25.5	26.0	26.5	27.0	27.5
17.3	17.8	18.3	18.8	19.3	19.8	20.3	20.8	21.3	21.8	22.3	22.8	23.3	23.8	24.3	24.8	25.3	25.8	26.3	26.8	27.3
17.1	17.6	18.1	18.6	19.1	19.6	20.1	20.6	21.1	21.6	22.1	22.6	23.1	23.6	24.1	24.6	25.1	25.6	26.1	26.6	27.1
16.9	17.4	17.9	18.4	18.9	19.4	19.9	20.4	20.9	21.4	21.9	22.4	22.9	23.4	23.9	24.4	24.9	25.4	25.9	26.4	26.9
16.7	17.2	17.7	18.2	18.7	19.2	19.7	20.2	20.7	21.2	21.7	22.2	22.7	23.2	23.7	24.2	24.7	25.2	25.7	26.2	26.7
16.5	17.0	17.5	18.0	18.5	19.0	19.5	20.0	20.5	21.0	21.5	22.0	22.5	23.0	23.5	24.0	24.5	25.0	25.5	26.0	26.5
16.3	16.8	17.3	17.8	18.3	18.8	19.3	19.8	20.3	20.8	21.3	21.8	22.3	22.8	23.3	23.8	24.3	24.8	25.3	25.8	26.3
16.1	16.6	17.1	17.6	18.1	18.6	19.1	19.6	20.1	20.6	21.1	21.6	22.1	22.6	23.1	23.6	24.1	24.6	25.1	25.6	26.1
15.9	16.4	16.9	17.4	17.9	18.4	18.9	19.4	19.9	20.4	20.9	21.4	21.9	22.4	22.9	23.4	23.9	24.4	24.9	25.4	25.9

A. *Egentlige Oplagspladser.*

1. Ved Opstabling af Brædder og Planker af indtil 3 Tommers (7,75 Centimeters Tykkelse i krydsvis lagte eller oppindede Stabler, herunder indbefattet Pakkasser, Foustager, Kurve o. lign., maa den sammenhængende Belægning ikke gives en Grundflade over 500 Kv. Alen (200 Kv. Meter) og Højde over 9 Alen (5,65 Meter), eksklusive Taget. Den indbyrdes Afstand imellem hver belagt 500 Kv. Alen og Afstand fra Bygning paa egen Grund (herfra undtagen Kontorbygning paa ikke over 100 Kv. Alen) skal i Belægningens hele Højde være mindst 5 Alen (3,15 Meter); Afstanden fra Nabogrænse, naar Naboparcellen støder til med Brandgavl, skal være mindst 3 Alen (1,90 Meter), fra Vinduer i ubeboet Naboejendom med 2 Etager mindst 10 Alen (6,3 Meter), fra Vinduer i ubeboet Naboejendom med flere end 2 Etager og fra Vinduer i beboet Naboejendom med 2 Etager mindst 15 Alen (9,4 Meter) og, naar Naboejendommen har flere Etager, mindst 25 Alen (15,7 Meter). Som Naboejendom betragtes ogsaa overfor liggende Ejendom. Ved ubeboet Ejendom forstaas Ejendom uden Natteophold.

2. Ved Stabler af Brædder og Planker af indtil 3 Tommers (7,75 Centimeters) Tykkelse, tæt sammenlagte eller stillede paa Enden (altsaa uden Luftrum imellem de enkelte Brædder eller Planker), herunder indbefattet Smaabrænde (Splitved), maa den sammenhængende Belægning ligeledes ikke gives større Grundflade end 500 Kv. Alen (200 Kv. Meter). Kubikindhold ikke over 4500 Kubikalen (1100 Kubikmeter), dog saaledes at Højden for sammenlagte Stabler og Splitved ikke overstiger 9 Alen (5,65 Meter).

Den indbyrdes Afstand imellem hver belagt 500 Kv. Alen og fra Vindu i Bygning med Ildsted paa

egen Grund skal være mindst 3 Alen (1,90 Meter), Afstand fra Vindu i Bygning paa Nabogrund mindst 7 Alen (4,4 Meter).

3. Ved Tømmer, Rundstammer, Brænde ikke under 3 Tommer (10,25 Centimeter) i mindste Dimension maa den sammenhængende Belægning ligeledes ikke gives større Grundflade end 500 Kv. Alen (200 Kv. Meter), Højde ikke over 9 Alen (5,65 Meter); den indbyrdes Afstand imellem hver belagt 500 Kv. Alen og Afstand fra Vindu i Bygning med Ildsted paa egen Grund eller Nabogrund som under 2.

4. I foranstaaende Bestemmelser regnes Skure af Træ, saavel lukkede som aabne, i hvilke Lagring finder Sted, som Belægninger af det Materiale, der lagres i dem; Afstand fra dem for udenfor lagret Materiale og Bygning paa egen eller Nabogrund skal derfor være den samme som angivet for aaben Stabel af tilsvarende Materialier.

5. Hvor Brandvæsenet skønner det tilstedeligt, kunne sammenstødende Lagre af fornævnte Materialier behandles som udgørende et sammenhørende Lager, dog at de herom givne Bestemmelser for Grundflader, Højder, Afstande m. m. for Stabler iagttages. Ligeledes kan Brandvæsenet ved eksisterende Lagerpladser give saadanne Dispensationer fra foranstaaende Bestemmelser, som skønnes tilstedelige overfor brandvæsenlige Hensyn, dog kun saa længe Lagerpladsen forbliver i den nuværende Besidders Eje eller Lejers Brug.

B. Industrielle Virksomheder og mindre Lagere i tættere bebyggede Dele af Staden.

De herunder faldende Lagere uden for Hus ere underkastede Brandvæsenets Skøn i hvert enkelt Tilfælde.

XLIII.

Anordning af 30. December 1903 angaaende Indladning af Sprængstoffer m. m. i Skibe.

IV. Ladnings- og Losningsregler.

§ 30. I de danske Havne, hvor der ikke ved Reglement er givet særlige Bestemmelser for Ladning og Losning af Sprængstoffer, ildsfarlige og ætsende Varer, gælde de i §§ 31—33 fastsatte Regler.

§ 31. Indladning og Losning af Sprængstoffer maa kun finde Sted paa dertil af Politiet anviste Pladser, der skulle være fjernede saa meget som muligt fra beboede Bygninger. Ved Ladning eller Losning maa uvedkommende ikke være til Stede. Indladningen eller Losningen skal foregaa ved Dagslys; dog skal Politiet være berettiget til undtagelsesvis at tillade Indladning og Losning ogsaa efter Mørkets Frembrud, men kun paa Betingelse af, at Arbejdspladsen oplyses ved Hjælp af faste, højt anbragte lukkede Belysningsmidler.

§ 32. Hvis Indladning eller Losning af ildsfarlige Varer foretages efter Mørkets Frembrud, skal Arbejdspladsen oplyses ved Hjælp af faste, højt anbragte, lukkede Belysningsmidler.

§ 33. Under Indladning eller Losning af Sprængstoffer eller ildsfarlige Varer skal der, saafremt der nogetsteds om Bord fyres, træffes virksomme Foranstaltninger til at holde Gnister borte fra Arbejdspladsen og Fartøjet. Al Tobaksrygning om Bord og paa Arbejdspladsen er forbudt.

Under Indladning og Losning af Sprængstoffer, ildsfarlige og ætsende Varer maa Beholderne behandles med fornøden Forsigtighed.

XLIV.

Bekendtgørelse af 12. Februar 1904 angaaende Indretning og Benyttelsen af Dampkedler paa Landjorden m. m. Jvfr. Bekendtgørelse af 29. Juni 1908.

F. Om Brugen af Lokomobiler i Nærheden af Bygninger og let antændelige Genstande.

§ 26. Enhver kan modsætte sig, at et Lokomobil benyttes inden for 50 Alen fra hans med Straa, Rør, Spaan eller lignende let antændeligt Tag belagte Bygning, Stak, Stakhjelm eller Mødding. Brugeren af en Ejendom har i saa Henseende samme Ret som Ejeren.

§ 27. Naar et Lokomobil benyttes i *mindre end 50 Alens Afstand* fra Bygninger, belagte med Straa, Rør, Spaan eller lignende let antændeligt Tag, Stak, Stakhjelm, Mødding eller andre større Oplag af lige saa brændbare Sager uden for Hus eller i aaben Ladeport, skal Pladsen, hvorpaa Lokomobilet opstilles, forinden frigøres og under Brugen i en Omkreds af 10 Alen fra Lokomobilet stedse holdes ryddelig for Halm og lignende brændbare Stoffer, hvorhos der under Brugen i Lokomobilets umiddelbare Nærhed altid skal have et større Kar med Vand og Brandspande samt en Brandstige paa rede Haand.

Lokomobiler maa *ikke benyttes i nærmere Afstand end 10 Alen* fra Bygninger, belagte med Straa, Rør, Spaan eller lignende let antændeligt Tag, Stak, Stakhjelm, Mødding eller andre større Oplag af lige saa brandbare Stoffer uden for Hus eller i aaben Ladeport og *naar de benyttes i nærmere Afstand fra de nævnte Genstande end 20 Alen, skal der:*

A. ved *Damplokomobiler*

- a) Omkring Lokomobilets fire Sider, dog med passende Indgangsaa bning ved Fyrenden, anbrin-

ges en til Jorden sluttende *Skærm* af Jernblik eller af Træ, 2 Alen høj og i en saadan Afstand fra Lokomobilet, at en Mand kan gaa mellem dette og Skærmen.

- b) Under Risten være anbragt en tætsluttende lukket *Askekasse* af støbt Jern eller af forsvarligt tykke Smedejernsplader med en hensigtsmæssigt indrettet Forplade under Indfyringsstedet.
- c) Til *Opfyring* maa der ikke benyttes Halm eller Lyng, og til Brændsel ikke Tørv af løs Beskaffenhed.
- d) Endelig skal Lokomobilet være forsynet med en forsvarlig *Gnistfanger*, e n t e n den saakaldte luthemannske, bestaaende af to Systemer af skrueformige, inden i Skorstenen fast anbragte Jernvinger, e l l e r Marshalls, bestaaende af en inden i en dobbelt konisk Udvidelse af Skorstenen fast anbragt omvendt, med Krave forsynet konisk Skærm, e l l e r endelig en over Skorstenens Munding anbragt, til Skorstenens øverste Rand nøje sluttende dobbelt Gnistfanger af Jerntraad, hvis Traade ikke ere fjernede over $\frac{1}{4}$ Tomme fra hinanden og med en Afstand af mindst 2 Tommer mellem Nettene.

Gnistfangere, overdækkede med en bevægelig Plade, ere ikke tilladte.

B. Ved Lokomobiler, drevne ved Petroleum og lignende,

skal der omkring Lokomobilet være anbragt en til Jorden sluttende *Skærm* af 2 Alens Højde.

Udblæsningsrørets Munding skal være ført mindst 3 Tommer lodret ned i den paa Lokomobilet anbragte Svalevandsbeholder, ligesom

Spildebakker skulle være anbragte, hvor den brændbare Vædske drypper.

Paafyldning af den brændbare Vædske maa ikke foretages, medens Motoren er i Gang, og kun ved Dagslys, ligesom *Rensning* af Motoren kun maa ske om Dagen. *Pudsemateriale* skal henlægges i Jernbeholdere.

Efter Brugen skal den Plads, hvor Lokomobilet har været opstillet, frigøres for spildt brændbar Vædske og dækkes med et Lag Sand.

Betjeningen af Motoren maa kun ske ved en dermed fuldt fortrolig, paalidelig Mand.

Paa selve Motoren skal *Fabrikkens Mærke* med Fabrikationsaar og Løbenummer være tydeligt angivet paa en fast anbragt Metalplade.

Den i Lov af 12. April 1889 § 17 omhandlede Maskinbeskyttelses*protokol* skal medfølge Lokomobilet.

§ 28. Ved Benyttelsen af Lokomobiler i Byer kan det af Politiet forlanges, at der skal drages Omsorg for, at Røgen fra Lokomobilet ikke bliver til Ulempe for de omboende.

§ 29. Et Eksemplar af de om Brugen af Lokomobiler i Nærheden af Bygninger og let antændelige Genstande til enhver Tid gældende Bestemmelser skal stedse medfølge ethvert Lokomobil, der udlejes til Brug; tillige skal Fyrbøderen ved Damplokomobiler være i Besiddelse af et Eksemplar af de i ovenstaaende Afsnit E. indeholdte Bestemmelser for Pasning af Dampkedler.

Saadanne Eksemplarer kunne forlanges udleverede uden Betaling hos enhver af Fabrikinspektørerne.

G. Om Ophævelse af ældre Bestemmelser.

§ 30. Bekendtgørelse angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden af 28.

Februar 1891 samt Tillægene til samme af 2. September 1892, 27. November 1894, 21. November 1898 og 15. Marts 1901 ophæves.

XLV .

Bekendtgørelse af 29. Februar 1904 angaaende Udvidelse af Københavns Brandvæsen til Sundby og Nathanaels Sogne.

I Henhold til § 6 i Lov af 3. April 1900 om Indlemmelse under Staden København af Sundby og Nathanaels Sogne paa Amager og i Følge Indstilling fra Københavns Kommunalbestyrelse har Justitsministeriet bestemt, at Københavns Brandvæsens Virksomhed fra April Flyttedag d. A. at regne, til hvilket Tidspunkt Brandstationen ved Kløvermarksvej vil være færdig til at tages i Brug, udvides til at omfatte Sundby og Nathanaels Sogne, samt at de for København gældende Brandpolitibestemmelser fra det nævnte Tidspunkt komme til Anvendelse for disse Sogne, ogsaa med Hensyn til Forpligtelsen til at yde Bidrag til Dækning af Udgifterne ved Brandvæsenet, jfr. Lov af 15. Maj 1868 § 9.

XLVI.

Lov af 16. December 1904 om en forandret Affattelse af § 3, 2det Stykke, i Lov om Pasningen af Dampkedler paa Landjorden af 1. April 1896.

§ 3, 2det Stykke, i Lov om Pasningen af Dampkedler paa Landjorden af 1. April 1896 affattes saaledes:

For at kunne stedes til Prøven skal vedkommende have fyldt 20 Aar og derhos *enten* i mindst 1 Aar have arbejdet i et Maskinværksted, i hvilket der forfærdiges Dampkedler eller Dampmaskiner, *eller* i mindst 1 Aar

selvstændig og ulastelig (jfr. § 4) have passet en Dampkedel *eller* i mindst 2 Aar ulastelig have deltaget i Pasningen af Kedler eller Kedelanlæg af de i § 2 a. og b. angivne Arter under Forhold, der af Direktøren for Arbejds- og Fabriktilsynet skønnes at afgive en betryggende Uddannelse.

XLVII.

Justitsministeriets Skrivelse af 22. April 1905 at Brandvæsenets Pligt til at føre Tilsyn ved Sammenkomster i offentlige Lokaler, hvor en betydelig Mennekemasse er til Stede, ogsaa gælder i Tilfælde af, at det er sluttede Foreninger, der benytte de paagældende Lokaler.

Justitsministeriets Skrivelse af 22. April 1905 til Amtmanden over Københavns Amt.

I det med Hr. Kammerherrens Skrivelse af 5. ds. hertil indsendte Andragende har Formanden for N. N. Forening forespurgt, om Foreningen er pligtig til ved sine private selskabelige Sammenkomster at modtage tilsynsførende Brandmandskab og yde Betaling for dettes Tilstedeværelse.

Foranlediget heraf skal man til behagelig Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at den Hjemmel, som Lov af 21. Marts 1873 § 23 *) indeholder for Krav fra Brandkommissionens Side om Tilstedeværelse af Brandvagt paa Ejerens Bekostning i Lokaler, der anvendes til Forlystelser eller andre Sammenkomster af en betydelig Mennekemasse, maa anses for at gælde ogsaa i saadanne Tilfælde, hvor det er sluttede Foreninger, der benytte de paagældende Lokaler.

---

*) Jfr. Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868 § 28.

XLVIII.

Bekendtgørelse af 16. Maj 1905 om Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt Brugen af Lokomobiler.

Ophævet ved Bekendtgørelse af 29. Juni 1908.

XLIX

Bekendtgørelse af 7. Juli 1905 om Udvidelse af Københavns Brandvæsens Virksomhed til at omfatte Valby Distriktet.

I Henhold til § 6 i Lov af 3. April 1900 om Indlemmelse under Staden København af en Del af Hvidovre Sogn og i Følge Indstilling fra Københavns Kommunalbestyrelse har Justitsministeriet bestemt, at Københavns Brandvæsens Virksomhed fra 1. September d. A. at regne, til hvilket Tidspunkt Brandvagten i Valby vil være færdig til Brug, udvides til at omfatte Valbydistriktet, samt at de for København gældende Brandpolitibestemmelser fra det nævnte Tidspunkt komme til Anvendelse for det i bemeldte Lov omhandlede Valby Distrikt, ogsaa med Hensyn til Forpligtelsen til at yde Bidrag til Dækning af Udgifterne ved Brandvæsenet, jfr. Lov af 15. Maj 1868 § 9.

L.

Bestemmelse af 29. August 1906 for Indretningen og Benyttelsen af offentlige Forsamlings og Forlystelseslokaler, for hvilke der ikke er udfærdiget særlige Bestemmelser.

Ophævet ved Bestemmelse af 7. Januar 1908.

LI.

Bekendtgørelse af 19. Juni 1907 om Udvidelse af Københavns Brandvæsens Virksomhed til at omfatte Brønshøj Sogn.

I Henhold til § 6 i Lov Nr. 52 af 3. April 1900 om Indlemmelse under Staden København af Brønshøj Sogn og i Følge Indstilling fra Københavns Kommunalbestyrelse har Justitsministeriet bestemt, at Københavns Brandvæsens Virksomhed fra den 1. Juli d. A., til hvilken Tid Brandstationen for nævnte Sogn vil være færdig til Brug, udvides til at omfatte Brønshøj, samt at de for København gældende Brandpolitibestemmelser fra det nævnte Tidspunkt komme til Anvendelse for det i bemeldte Lov omhandlede Brønshøj Sogn, ogsaa med Hensyn til Forpligtelsen til at yde Bidrag til Dækning af Udgifterne ved Brandvæsenet, jrf. Lov af 15. Maj 1868 § 9.

LII.

Foreløbigt Reglement af 26. Juli 1907 for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg.

Ophævet ved Bekendtgørelse af 24. August 1908.

LIII.

Bestemmelser af 7. Januar 1908 for Indretningen og Benyttelsen af de i Lov af 15. Maj 1868 § 28 omhandlede offentlige Forsamlings- og Forlystelseslokaler, for hvilke der ikke er udfærdiget særlige Bestemmelser.

§ 1. I Forsamlingsrum uden Siddepladser (herfra dog faste Bænke eller Stole langs Væggene undtagne) maa højst gives Adgang til 20 Personer pr. 10 m² Gulvreal, saavel paa Salens Gulv som paa Gallerier eller Balkoner.

§ 2. I Forsamlingsrum med Siddepladser skal:

- a. alle Siddepladser være forsynede med Ryg og nummererede;
- b. Afstanden mellem Rækkerne regnet fra Ryg til

- Ryg, være mindst 70 cm., og naar Hylder til Anvendelse ved Bespisning ere anbragte paa Rækkerne Ryg, mindst 81 cm.;
- c. de enkelte Sæders Bredde være mindst 45 cm.;
  - d. Antallet af Sæder i uafbrudt Række fra fri Gang højst være 12;
  - e. løse Siddepladser være indbyrdes forbundne paa en af Brandvæsenet godkendt Maade i Grupper paa mindst 4;
  - f. imellem eller ved Siderne af Sæderækkerne udlægges frie Gange af mindst 93 cm. Bredde, iøvrigt beregnede efter 31 cm. for hver 40 Personer eller derunder, der skulde passere dem; disse Gange maa ikke benyttes til Staapladser.

Anm. Plan over Pladsfordeling og Gange skal, forinden Lokalet tages i Brug, indsendes til Brandvæsenets Godkendelse in duplo; den ene saaledes godkendte Plan skal paa let tilgængeligt og synligt Sted være op-hængt i Lokalet.

§ 3. Samtidig Anvendelse af saavel Sidde- som Staapladser maa kun finde Sted med Brandvæsenets særlige Tilladelse.

§ 4. *Udgangsdøre* fra Lokalet skulle forefindes i et saadant Forhold, at deres samlede Bredde svarer til 31 cm. for hver 40 Personer, der rummes i Lokalet; dog maa i Reglen ingen Udgangsdør være smallere end 83 cm. De skulle være betegnede som saadanne med tydelig Skrift og skulle aabne udad uden at indskrænke Korridorer eller Trapper. Dørfløjene maa ikke være forsynede med Kantrigler.

§ 5. Naar Personantallet, beregnet efter §§ 1—4, bliver forskelligt, skal *det mindste* Tal være at benytte.

§ 6. *Bredden* af Korridorer, Trapper, Forstuer eller Udgange maa ikke være mindre end 93 cm. og be-

regnes efter 31 cm. for hver 40 Personer, dog ved bestaaende Lokaler efter 31 cm. for hver 80 Personer, der skulle passere dem. Denne Bredde maa ikke indskrænkes ved Opstilling af Garderobes, Borde, Stole eller andre løse Genstande.

§ 7. Gardiner, Drapperier eller Forhæng af *Jute* el. lign. let antændelige og stærkt røgfrembringende Stoffer maa ikke benyttes i Lokalet.

§ 8. *Belysning* af Forsamlingsrum med tilhørende Korridorer og Trapper, samt af eventuelle Omklædningsrum (jfv. § 10) maa kun ske ved Gas eller Elektricitet.

En tilstrækkelig *Reservebelysning*, hvortil ikke maa benyttes Mineralolier, skal indrettes efter Brandvæsenets nærmere Bestemmelse.

Tillægsbestemmelser ved Opstilling af Teater eller Indretning af Scene.

§ 9. I Forsamlingsrum maa ikke opstilles *Teater* eller indrettes *Scene* uden forud indhentet Tilladelse fra Brandvæsenet. Til en saadan Tilladelse vil blive knyttet Fordring om at:

- a. Dekorationerne ere af Asbestlærred;
- b. Belysningen indskrænkes til Rampe og Proscenium;
- c. en Brandhane med paaskruet Slange eller en fyldt Haandsprøjte findes anbragt paa eller ved Scenen og at
- d. der efter Omstændighederne afgives Brandvagt under Forestillingerne.

§ 10. *Omklædningsrum* for Skuespillere eller Artister maa kun indrettes paa dertil af Brandvæsenet godkendte Steder.

§ 11. *Tobaksrygning* i Omklædningsrum er for-

budt; i Lokalet maa der under Forestillingen kun ryges Tobak med Brandvæsenets særlige Tilladelse.

*Tillægsbestemmelser for offentlige Lokaler,
i hvilke forevises levende Billeder.*

Foruden de i §§ 1—11 givne Bestemmelser, der kunne finde Anvendelse paa disse Lokaler, fastsættes yderligere:

§ 12. Der maa kun indrettes faste Siddepladser. Staa-pladser ere forbudte.

§ 13. Forevisningssalen, heri indbefattet dens Ventosal, maa ikke ved Døre staa i Forbindelse med Bygningens Trapper eller Forstuer til dem. Sker Adgangen til Salen gennem Ventosal, eller er Lysapparatet anbragt ved Indgangen, skal der i begge Tilfælde udlægges Reserveudgange, hvis Bredde beregnes efter hele Personantallet (jvf. §§ 2 og 4), i sidstnævnte Tilfælde skulle Reserveudgangene tillige anbringes saa fjernt som muligt fra Indgangen.

§ 14. a. *Lysapparaturmet og Opgangen* til det skal paa alle Sider være omgivet af Grundmur eller af mindst 8 cm. Monier. Døren til Opgangen og Indgangsdøren fra den til Apparaturmet skulle være brandsikre, selvlukkende og indrettede til at aabne udad.

I selve Apparaturmet tilstedes forøvrigt kun de nødvendige Lysaabninger og Kighuller; de førstnævnte skulle være dækkede med 5 mm. tykt, i Metalrammer indsat Glas; Kighullerne maa højst gives en Størrelse af 100 cm.² og være dækkede med lignende Glas som Lyshullerne eller med Glimmerplade.

Endvidere skal Rummet være ventileret til det Fri ved Lufttilførsel og Luftaftræk paa mindst 200

cm.², Aabningerne dertil dækkede med dobbelt Davy's Sikkerhedsnet.

- b. *Den elektriske Installation i Lysapparatrummet.*
De faste Ledninger skulle være anbragte i Metalrør, Afbrydere og Modstande paa uforbrændeligt Underlag og Modstandene dækkede med gennemhullede Metalplader.

Glødelamper i Rummet skulle anbringes under lukkede Glasklokker.

- c. *Lysapparatet m. m.* Lysapparatet skal være indesluttet i en til alle Sider lukket Metalkasse og være fastgjort til Bordet, hvorpaa det er stillet. Bordpladen skal være af uforbrændeligt Materiale (ikke Metal), og Bordet fastgjort til Gulvet.

Hvis Motor anvendes, skal den være tæt indkapslet.

Filmen skal være anbragt paa Metalspole og under Forevisningen oprulles paa en anden Spole; begge Spoler skulle, hver for sig, være indesluttede i tætte Metalkapsler, gennem hvis Ydervægge Filmen føres paa saadan Maade (f. Eks. mellem tæt-sluttende Valser), at Ild i den frie Del af Filmen ikke kan forplante sig til Spolerne.

Den belyste Del af Filmen skal ved Indeslutning mellem Glasplader eller paa anden lignende Maade være sikret saaledes, at Antændelse fra Lyskilden begrænses. Endvidere skal der mellem Lyskilden og Filmen være indskudt en bevægelig Skærm til Blending af Lysstraalen, naar Filmen ikke bevæges.

- d. *Betjening og Slukningsmidler.* I Lysapparatrummet skal under Fremvisningen til enhver Tid være to voksne Mænd (fyldt 20 Aar) tilstede, hvoraf mindst den ene skal være faglært Elektriker.

Aabent Lys maa ikke anvendes, og Benyttelse af Tændstikker samt Tobaksrygning er forbudt.

I Apparatrummet maa kun have Spoler med Films til én Forestilling; de Spoler, der ikke ere paa Apparatet eller under Omspoling, skulde opbevares i en Jernkasse af mindst 2 mm. Plade og med tætsluttende Laag.

Borde til Omspoling af Filmen eller til andet Brug, skulle have Plade af brandsikkert Materiale (ikke Metal).

I Lysapparatrummet skal til enhver Tid findes et Kar med mindst 30 l Vand, hvori et Tæppe af ca. 2 m.² Størrelse.

§ 15. Salens Belysning skal være indrettet saaledes, at den kan iværksættes saavel fra Lysapparatrummet som fra Salens Hovedindgang.

§ 16. Bestemmelserne i § 14 gælde ogsaa for saadanne offentlige Forlystelseslokaler, for hvis Indretning og Drift der foreligger særlige Bestemmelser.

§ 17. Overholdelsen af de i denne Bekendtgørelse indeholdte Bestemmelser paahviler Ejeren af Lokalet, og Overtrædelser ville blive paatalte efter Brandlovens § 40.

§ 18. Disse Bestemmelser træde i Kraft straks og samtidigt hæves Bestemmelserne af 29. August 1906.

De Forandringer, som der herved ville være at foretage ved bestaaende Lokaler for at bringe dem i Overensstemmelse med ovenstaaende Bestemmelser, skulle dog først være bragte til Udførelse 3 Maaneder fra Dato.

LIV.

Bekendtgørelse af 31. Januar 1908 om et Tillæg til foreløbigt Reglement af 26. Juli 1907 for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg.

Ophævet ved Bekendtgørelse af 24. August 1908.

LV.

Regulativ af 1. Marts 1908 (19. Marts 1908) for Københavns Brandvæsen. Oph. ved Reg. af 14. Juli 1909.

§ 1. Slukning af Ildebrande i Staden København med deri ved Love af 3. April 1900 indlemmede Distrikter udføres, forsaavidt ikke ekstraordinære Foranstaltninger udkræves, ved Mandskab fra faste Brandstationer, af hvilke der for Tiden er 1 Hovedstation med Bolig for den højstkommanderende og nogle af Brandvæsenets Over- og Underbefalingsmænd, 5 andre større Stationer og 2 Vagter.

Til Magasinerung af Brandvæsenets Reservemateriel bibeholdes Depothusene i Gothersgade og Langebrogade indtil videre.

Alle Stationer og Vagter skulle være indbyrdes forbundne ved Telegrafledninger, ligeledes skal Hovedstationen være forbunden med Stadens Vandværk.

§ 2. Ved Brandvæsenet ansættes 1 Brandchef i 1ste vedtægtsmæssige Lønningsklasse, 1 Vicebrandchef i 2den vedtægtsmæssige Lønningsklase, 5 Brandinspektører i 5te vedtægtsmæssige Lønningsklasse, 2 Reservebrandinspektører, 1 Læge, 1 Dyrlæge, 1 Regnskabsfører og Bogholder, 2 Sprøjtemestre, 10 Maskinassistenter, 38 Sprøjteførere, 1 Staldmester, 6 Telegrafarbejdere, 193 Brandfolk, 4 Hornblæsere og 60 Kuske, desuden som lejet Mandskab 8 Brandfolk og 2 Kuske.

§ 3. Brandchefen vælges og afskediges af Borgerrepræsentationen efter den samlede Magistrats Indstilling og med Forbehold af Kongens Samtykke.

Vicebrandchefen antages og afskediges af den samlede Magistrat.

Brandinspektørerne antages og afskediges af den samlede Magistrat.

De i denne § nævnte Embedsmænd maa ikke be-

klæde noget andet Embede, drive borgerlig Næring eller uden Magistratens Tilladelse udøve nogen anden Erhvervsvirksomhed.

Lægen, Dyrlægen, Reservebrandinspektørerne, Regnskabsføreren, Sprøjtemestrene, Maskinassistenterne, Sprøjteførerne, Staldmesteren og Telegrafarbejderne antages og afskediges af Magistraten.

Lægens og Dyrlægens Løn bestemmes ved Stadens aarlige Budget.

Reservebrandinspektørerne lønnes med en aarlig Løn af 600 Kr. Desuden erholde de for hvert Døgn, de gøre Vagttjeneste i de faste Inspektørers Forfald, et Honorar af 3 Kr.

Regnskabsføreren lønnes med 1800 Kr. stigende hvert 3die Aar med 300 Kr. til 3000 Kr.

Sprøjtemestrene og Maskinassistenterne lønnes med 1700 Kr., stigende hvert 4de Aar med 100 Kr. til 2000 Kr.

Sprøjteførerne, Staldmesteren og Telegrafarbejderne lønnes med 1400 Kr., stigende hvert 4de Aar med 100 Kr. til 1700 Kr.

§ 5. Brandfolk, Hornblæsere og Kuske antages af Brandchefen til Tjeneste paa Prøve i indtil 1 Aar og kunne i dette Aar fratræde denne Tjeneste eller afskediges af Brandchefen med 1 Maanedes Varsel.

De, som paa tilfredsstillende Maade have bestaaet Prøven, kunne efter Brandchefens Indstilling erholde fast Ansættelse af Magistraten med Aldersorden fra Prøveaarets Begyndelse ; efter saadan Ansættelse kunne de kun afskediges af Magistraten, dog at Nægtelse af Lydighed eller anden grov Forseelse eller Forsømmelse af Tjenesteplichter kan medføre øjeblikkelig Afsked.

Brandfolkene, Hornblæserne og Kuskene lønnes med 1100 Kr., stigende hvert 4de Aar med 100 Kr. indtil 1400 Kr., hvorhos der tilstaas de Brandfolk, der fun-

gere som Reserveførere, og de Kuske, der fungere som Forkuske, et Tjenestetillæg af 60 Kr. aarlig.

§ 6. De Embeds- og Bestillingsmænd, der anvises Tjenestebolig paa Brandstationerne, lide som Vederlag herfor et Afdrag i deres Løn af $\frac{1}{6}$ af Embedets eller Bestillingens Begyndelsesløn. Følger med Boligen Varme og Lys, lides herfor et yderligere Afdrag som vedtaget af Kommunalbestyrelsen.

§ 7. Sprøjtemestre, Maskinassistenter, Sprøjteførere, Staldmesteren, Telegrafarbejdere, Brandfolk og dermed ligestillede forsynes af Kommunen med Uniformsgenstande i det Omfang, som bestemmes ved Stadsens aarlige Budget.

§ 8. De i § 3 nævnte Embedsmænd ere pensionsberettigede fra deres Ansættelse at regne, Regnskabsføreren efter 15 Aars Tjeneste. De øvrige ved Brandvæsenet ansatte opnaa først Pensionsret efter 25 Aars Ansættelse i Kommunens Tjeneste, afskediges de forinden, er Magistraten dog, saafremt de have tjent i Brandvæsenet i 15 Aar, berettiget til at tillægge dem Pension, naar dertil findes Anledning.

Ved Afskedigelse med Pension saavel som ved Tilstaaelse af Pension til Enker efter Brandvæsenets Embedsmænd og Funktionærer komme iøvrigt de for Pensionering af Kommunens Embedsmænd og disses Enker gældende Betingelser og Regler til Anvendelse.

Den, der ved Udførelsen af sin Tjeneste i Brandvæsenet kommer saaledes til Skade, at han maa afskediges, erholder i Pension $\frac{2}{3}$ af det Beløb, som hans Indtægt i Brandvæsenets Tjeneste efter Gennemsnit af de forudgaaende 5 Aar eller af hele hans Tjenestetid, saafremt denne ikke har varet i 5 Aar, har udgjort; dog har Magistraten Valget imellem at afskedige ham med Pension eller at ansætte ham i anden passende Stilling i Kommunens Tjeneste, som han Trods sin Invaliditet

maatte være skikket til, og med mindst samme Løn, som han oppebar i Brandvæsenets Tjeneste.

Kommer nogen af det lejede Mandskab til Skade i Tjenesten, bestemmes i hvert enkelt Tilfælde den ham tilkommende Understøttelse efter Ulykkesforsikringsloven.

§ 9. Det Materiel, som Brandvæsenet for Fremtiden skal være i Besiddelse af, fastsættes til 6 større Dampsprøjter med Tendere, 10 Sprøjter, der foreløbig blive Haandkraftssprøjter, 7 mekaniske Stiger, 2 Personvogne og 1 Automobil samt et passende Antal Haandsprøjter, Stiger, Krybestiger, Brandspande, Lygter, Brandhager og øvrige Brandrekvisiter og Beskyttelsesmidler. Til Fremføring af Sprøjter, Stiger, Mandskab m. m. holder Brandvæsenet det fornødne Antal Heste.

§ 10. Enhver Ejendom skal, forsaavidt der ikke med Hensyn til dennes Indretning og Benyttelse efter Loven af 15. Maj 1868 gælder særegne Forskrifter i saa Henseende, naar der er Plads dertil, være forsynet med en 12 Alen lang Brandstige og en 10 Alen lang Brandhage. Dog behøver Stigen aldrig at være længere, end at den kan naa til Vinduerne i Ejendommens øverste beboede Etage. Brandredskaberne skulde stedse holdes i brugbar Stand, være mærkede med Ejendommens Matr. Nr. og opbevares paa Steder, der ere let tilgængelige for alle Ejendommens Beboere.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan Magistraten fritage for Forpligtelsen til at være forsynet med Brandredskaber.

§ 11. Efter Dæmpning af stedfunden Ildebrand paahviler det Brandvæsenet at anbringe Brandvagt ved Ildstedet samt, saavidt fornødent, at foranledige fritstaaende Mure, Skorstene og deslige straks indstyrtede paa Brandstedet.

Al Rydning, som er nødvendig for den hurtigst mulige fuldstændige Slukning af Ild i Brandruiner eller Tomter, foretages af Brandvæsenet for Kommunens Regning.

§ 12. Ved nærværende Regulativ, der har Gyldighed fra den 1. Marts 1908 bortfalder Regulativ for Københavns Brandvæsen af 1. Marts 1900.

LVI.

Regulativ af 21. Maj 1908 i Henhold til Lov Nr. 71 af 11. April 1901 § 8 for Snedkerier og andre Virksomheder til Forarbejdelse af Træ.

2. Højden mellem Gulv og Loft maa i Arbejdsrum, hvor den frie Loftshøjde er indskrænket ved Ak-selledninger med Remskiver (paa mere end 300 Millimeter i Diameter) under Loftet, være mindst $4\frac{3}{4}$ Alen (3 Meter) og i andre Arbejdsrum mindst 4 Alen ($2\frac{1}{2}$ Meter). Hvor Hængelad eller lignende Indretning til Opbevaring af Materiel anbringes under Loftet, maa saadant højst optage en Trediedel af Loftspanens Fladeindhold og skal holdes i en Afstand fra Gulvet af mindst $3\frac{1}{4}$ Alen (2^{02} Meter). Gulvet maa ikke ligge lavere, end at det har betryggende Afløb for Spildevand, og Vinduerne skulle have en Lysning af mindst 2 Alen (1,25 Meter) over Gade- eller Gaardlinie eller over den tilstødende Grund. Naar Kvist- eller Loftsrums benyttes til Arbejdsrum, skulle disse være forsynede med røret og pudset Forskalning eller med anden tæt Beklædning. Alle egentlige Arbejdsrum skulle indeholde mindst 256 Kubikfod (8 Kubikmeter) Luftrum for hver samtidig deri beskæftiget Arbejder.
3. Fra ethvert Arbejdsrum, som ikke til det frie har Dør, Vindu eller Luge, hvis nederste Rand ligger

3 Meter ($4\frac{3}{4}$ Alen) eller derunder fra Jordlinien, skal der være Udgang ad mindst to af hinanden uafhængige Trapper, dog at Arbejds- og Fabriktilsynet ved Bedrifter, indrettede før Regulativets Ikrafttræden, kan tilstede saadanne Læmpelser fra denne Regel, som skønnes at kunne forenes med Hensynet til Arbejdernes Sikkerhed.

§ 3. De til Færdsel bestemte Trapper eller Gange maa ikke benyttes til Oplag af Materiale eller af helt eller delvis færdiggjort Arbejde. Hvor der i Bedrifter, indrettede før Regulativets Ikrafttræden, ikkun findes en enkelt Adgang, skal Arbejds- og Fabriktilsynet være bemyndiget til — uanset den 10-aarige Frist for Udførelsen af det i § 2, Punkt 3, givne Paabud — at kræve saadanne Foranstaltninger udførte, som maa anses for nødvendige til Arbejdernes Redning ved pludselig opstaaet Ildsvaade.

§ 4. Hvor Kraftmaskiner, der forurene Luften, anvendes i de paagældende Virksomheder, skulle saadanne Maskiner have Plads i særskilt, ventileret Rum.

Tobaksrygning er forbudt i Arbejdsrum.

§ 6. Ethvert til Virksomheden hørende Rum skal tilbørlig renholdes. Limøvnen skal jævnlig renses. Ved Arbejdstidens Ophør skal enhver Arbejder opsætte sit Værktøj, renses sin Bænk samt skrabe Spaaner og Affald frem paa Gulvet. I Spiserum skal daglig Rengøring finde Sted.

I Rum, hvor der findes mere end 1280 Kubikfod (40 Kubikmeter) Luft for hver normalt beskæftiget Arbejder, skal Tilsynet, hvor Renholdelsen ikke findes tilstrækkelig, give nærmere Paabud i saa Henseende.

I andre lukkede Rum gælder med Hensyn til Renholdelsen følgende Regler:

1. Gulvet skal daglig befries for Affald og Spaaner samt omhyggelig renses mindst 1 Gang om Ugen.

2. Vinduer skulle renholdes.
3. Mindst 1 Gang aarlig skal der foretages en større Rengøring af Gulv og Vægge samt Rensning af Lofter og de paa Hængelad henliggende Materialier. Denne Rengøring maa ikke foretages i den Tid, der arbejdes.

LVII.

Bekendtgørelse af 29. Juni 1908 om et Tillæg til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 12. Februar 1904 angaaende Indretningen af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden samt om Brugen af Lokomobiler i Nærheden af Bygninger og let antændelige Genstande.

I Afsnit F om Brugen af Lokomobiler i Nærheden af Bygninger og let antændelige Genstande ændres § 27 A Ltr. d til følgende Affattelse:

Endelig skal Lokomotivet være forsynet med en forsvarlig Gnistfanger:

» e n t e n — som ved de af Ruston Proctors Maskinfabrik i Lincoln eller af Lanzas Maskinfabrik i Mannheim forfærdigede Lokomobiler — en saakaldt Vand-Gnistfanger, bestaaende af en i den nederste Ende af Skorstenen anbragt ringformet Vandbeholder, der stedse skal holdes vandfyldt, og i hvilken Gnister tvinges ned ved en om Spildedamprøret anbragt Plade,

e l l e r Munktells Patentgnistfanger, bestaaende af et i Skorstenens nederste Del om Spildedamprøret anbragt System af skrueformede Vinger i Forbindelse med nogle ovenfor paa Skorstensrørets Inderside anbragte koniske Ringe,

e l l e r den saakaldte luthemannske, bestaaende af to Systemer af skrueformede, inden i Skorstenen fast anbragte Jærnvinger,

e l l e r Marshalls, bestaaende af en inden i en

dobbelt konisk Udvidelse af Skorstenen fast anbragt omvendt, med Krave forsynet konisk Skærm, eller endelig en over Skorstenens Munding anbragt, til Skorstenens øverste Rand nøje sluttende dobbelt Gnistfanger af Jerntraad, hvis Traade ikke er fjernede over $\frac{1}{4}$ Tomme fra hinanden og med en Afstand af mindst 2 Tommer mellem Nettene. Gnistfangere, overdækkede med en bevægelig Plade, er ikke tilladte.«

hvorhos 2det Stykke i § 27 B ændres til:

»Udblæsningsrørets Munding skal enten være ført mindst 3 Tommer lodret ned i en paa Lokomobilet anbragt Beholder, indeholdende Vand, eller der skal, før Forbrændingsprodukterne udblæses i Luften, ved passende Apparater, anbragte i Lydpotten eller over Udblæsningsrørets Munding, være sørget for, at den udstødte Luft og Damp afkøles tilstrækkeligt og ikke medriver Sodpartikler.«

Det under 16. Maj 1905 udstedte Tillæg til Bekendtgørelse angaaende Indretning af og Tilsynet med Dampkedler paa Landjorden m. m. af 12. Februar 1904 ophæves.

LVIII.

Bekendtgørelse af 22. Juli 1908 angaaende Indretningen og Driften af Generatorgas-Anlæg til Motorbrug.

I Medfør af Lov Nr. 56 af 12. April 1889 § 7 fastsættes herved følgende Bestemmelser til Sikring af Arbejderne ved Betjeningen af Anlæg til Udvikling af Sugagas, Dowsongas, Vandgas o. l. meget kulilteholdige Gasarter til Motordrift.

§ 1. *Gasfremstillings-Apparatet* (Generatoren med tilhørende Renseapparater) skal være opstillet i Rum,

hvor der paa passende Maade (ved Vinduer til at aabne eller ved Ryttertag) er sørget for rigelig Luftfornyelse.

Disse Rum maa ikke benyttes som almindelige Arbejdsrum eller til Ophold for andre end Maskinpasseren, der dog ikke maa indtage sine Maaltider i samme.

Aabninger, hvorved Rummene staa i Forbindelse med andre Lokaler i Bygningen eller med Gange, som føre til Arbejds- eller Beboelsesrum, skulle være forsynede med tætsluttende Døre, der skulle holdes lukkede, medens Gasværket er i Drift.

Afledningsrøret fra Generatoren skal være ført umiddelbart ud i det frie i passende Højde over Bygningen og maa ikke udmunde i selve Rummet, selv om der over Aabningen anbringes en Tragt til det frie.

Ved fremtidige Ny anlæg skulle derhos følgende Bestemmelser iagttages:

Rummene, hvori Gasfremstillings-Apparaterne ere anbragte, skulle være forsynede med rigeligt Dagslys og have direkte Udgang til det frie ved Dør til at aabne udad. De skulle have en Højde af mindst 3 m., hvorhos Afstanden mellem Loftet og Generatorens Ifyldningsaabning skal være mindst 1,5 m.

Generatorens Ifyldningsaabning skal være forsynet med et tæt, dobbelt Lukke, ligesom der ved passende Foranstaltning skal være sørget for, at Gas fra Generatoren ikke kan trænge ud i Rummet eller strømme ind i Svale- og Renseapparaterne, naar Motoren ikke er i Gang.

§ 2. Renseapparaterne skulle være indrettede saaledes, at de kunne udluftes, førend de aabnes til Rensning. Denne maa ikke foretages, førend Apparatet er fuldstændig udluftet, og maa kun foregaa ved Dagslys.

Paa Renseapparaterne samt Ledningen fra disse til

Maskinen skal der findes Apparat, der angiver Trykket i samme.

§ 3. *Gasbeholdere*, som ikke ere opstillede i fri Luft, skulle være anbragte under Forhold, som sikre en rigelig Luftfornyelse, og være afsondrede fra Rum, i hvilke Arbejdere færdes eller opholde sig, eller i hvilke der findes aabne Blus eller Fyrsteder.

§ 4. *Rørledningerne* skulle, før de tages i Brug, underkastes en omhyggelig Undersøgelse for Tæthed, som jævnlig bør gentages, hvor Ledningen føres gennem eller under Rum, der tjene til Ophold for Mennesker.

Vandlaase skulle jævnlig efterses.

§ 5. *Gasposer* forfærdigede helt eller delvis af Kautsjuk eller lignende Materiale skulle, for saa vidt de ere anbragte i Rum, i hvilke Arbejdere færdes eller opholde sig, være indesluttede i Metalkasser, der skulle holdes lufttæt lukkede og være forsynede med Aftræk til det frie, hvis Lysningsareal er mindst lige saa stort som Gastilførselrørets. Ere Gasposerne anbragte i andre Rum, skulle disse være vel ventilerede.

§ 6. *Motoren* skal være anbragt i et lyst Rum, som paa passende Maade kan udluftes og ikke maa benyttes til Ophold for andre end Maskinpasseren. Den maa holdes vel vedlige, saaledes at Utæthed, ved hvilken Gassen træder ud i Rummet, forebygges, hvorhos den skal være indrettet saaledes, at Eksplosioner ved Fejl-tænding eller anden uregelmæssig Funktion ikke kunne forplante sig til Gasledningen.

Udblæsningsrøret fra Maskinen skal føres ud i det frie.

Ved Ny anlæg skulle derhos Motorer paa under 15 HK. til Igangsætningen være forsynede med Haand-sving, som ikke maa følge med, naar Maskinen gaar i Gang. Ved Motorer paa 15 HK. og derover skal Igang-

sætningen finde Sted ved komprimeret Luft eller ad anden betryggende mekanisk Vej, hvorhos Maskiner paa 30 HK. eller derover tillige skulle være forsynede med Indretning til at dreje Svinghjulet over Dødpunktet.

§ 7. Gasfremstillings-Apparatet og Motoren maa kun passes af en med hele Anlæggets Indretning og Betjening fortrolig Mand.

§ 8. Ved ethvert af de omhandlede Anlæg skal der i Generator- eller Maskinrummet findes ophængt et Eksemplar af nærværende B e k e n d t g ø r e l s e, der kan faas udleveret hos Fabrikinspektørerne.

Tillige skal en af den paagældende Fabrik udfærdiget, paa Dansk affattet Vejledning til Betjening af saavel Gasværket som Motorerne være ophængt i Maskinrummet.

§ 9. Justitsministeriets B e k e n d t g ø r e l s e af 11. April 1901 om Indretning af Maskiner, der drives ved Dowsongas eller lignende, ophæves.

LIX.

Bekendtgørelse af 24. August 1908 om Reglement for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg.

Regler for Tilsyn af elektriske Anlæg i Teatre og andre Bygninger, hvor mange Mennesker samles, udfærdigede af Elektricitetskommissionen i Henhold til Lov Nr. 77 af 19. April 1907.

§ 1. Tegninger af Anlægene eller Ændringer af disse skal indsendes til Kommissionens Approbation. Intet nyt Anlæg maa tages i Brug og ingen Forandring maa foretages uden at være approberet.

§ 2. Elektriske Lysanlæg maa kun passes af Folk, som kan godtgøre, at de er i Besiddelse af fornødent Kendskab til Pasning af et elektrisk Lysanlæg.

§ 3. Teaterdirektøren eller en anden er ansvarlig for, at Fordringerne opfyldes.

§ 4. Ved Eftersyn og Prøver skal de paagældende være pligtige til i enhver Henseende at rette sig efter de Fordringer, som maatte stilles fra Elektricitetskommissionen, for at Eftersyn og Prøver kan udføres paa fyldestgørende Maade. Elektricitetskommissionen og hvem den maatte overdrage Tilsynet skal derfor til enhver Tid have Adgang til Anlægget og de enkelte Dele af Installationen.

§ 5. Hvis Mangler eller Fejl skønnes at medføre Fare, kan Brandvæsenet eventuelt forbyde Anlæggets Benyttelse, indtil det er bragt i Orden.

Forholdsregler, som anbefales iagttagne ved Ildebrande paa Steder, hvor der findes elektriske Installationer.

I. Under Branden.

A. Elektricitetsværker, Transformatorstationer o. lign.

1. Ved Ild i et Elektricitetsværk og naar et saadant er truet af Ild, maa den elektriske Drift kun i yderste Nødstilfælde standses og saa vidt muligt kun af det ved Værket ansatte Personale.

2. Det skal saa vidt muligt undgaas, at der ved Slukningen kommer Vand paa elektriske Maskiner og Apparater.

Som Slukningsmidler benyttes bedst tørt Sand, Kulsyre og lignende ikke elektrisk ledende Stoffer.

B. Elektriske Installationer i Bygninger.

1. I Rum, der er i Brand eller som er truede af Ild, skal de elektriske Lamper altid tændes selv om Dagen, idet de i Modsætning til anden Belysning ogsaa

lyser i Rum, der er fyldte med Røg, hvorved Redningsarbejdet i høj Grad kan lettes. De elektriske Ledninger maa derfor ikke afbrydes.

2. Trues Virksomheder, der anvender elektrisk Drivkraft, af Ild, skal — hvis det er nødvendigt — kyndige Folk udskyde Elektromotorerne af Strømkredsen, hvorimod Personer, der ikke er fortrolige med Driften, saa vidt mulig ikke bør gribe ind.

3. Brandvæsenets Sluknings- og Redningsarbejder maa i øvrigt foretages uden Hensyn til de elektriske Installationer; kun skal man saa vidt mulig undgaa at sprøjte Vand paa elektriske Apparater, Fordelingstavler og Sikringer, og ingen elektrisk Ledning maa hugges over uden tvingende Grund.

4. Fordelingstavler, Elektricitetsmaalere, Transformatorer o. lign. maa Brandvæsenet saa vidt muligt ikke berøre, ligesom det bør undgaaes at sprøjte **Vand** paa dem.

Som Slukningsmidler anbefales som ovenfor anført tørt Sand, Kulsyre og lignende ikke elektrisk ledende Stoffer.

5. De ved det paagældende Elektricitetsværk ansatte Personer, der legitimere sig som saadanne, maa have Adgang til Brandstedet, for om nødvendigt — i Forstaaelse med det tilstedeværende Brandvæsen — at sætte Transformatorer og andre til Elektricitetsværket knyttede Installationer ud af Drift.

Hvis der paa et Brandsted er Fare for Beskadigelse af en Transformator eller dennes Tilledninger, bør Brandvæsenet hurtigst give Elektricitetsværket Meddelelse derom.

C. Luftledninger.

Findes der paa eller ved Brandstedet Luftledninger og navnlig Højspændingsledninger — ved disse sidste

er Masterne mærkede med en rød Zigzagpil — bør af Hensyn til Livsfare den yderste Forsigtighed iagttages overfor disse; t. Eks. bør Vandstraalen ikke rettes paa Ledningerne. Der bør i saadanne Tilfælde straks sendes Bud efter en elektrisk kyndig, hvis en saadan ikke allerede er til Stede. Findes der paa eller ved Brandstedet Telefon, bør der indhentes telefonisk Instruks fra Elektricitetsværket.

II. *Efter Branden.*

Efter at Slukningsarbejderne er tilendebragte, skal de Dele af det elektriske Anlæg, som har været berørte af Branden, fuldstændig afbrydes helst af kyndige Folk.

De maa ikke paany tages i stadig Brug, førend de tilfredsstillende foreskrevne Regler for Udførelse af elektriske Stærkstrømsanlæg.

LX.

Regulativ af 31. August 1908 i Henhold til Lov af 11. April 1901 § 8 for private Krudtværker.

Under Dags Dato har Indenrigsministeriet i Henhold til § 8 i Lov Nr. 71 af 11. April 1901 om Arbejde i Fabrikker og dermed ligestillede Virksomheder samt det offentlige Tilsyn dermed fastsat efterfølgende Regulativ for private Krudtværker, saaledes at Regulativet træder i Kraft den 1. Januar 1910:

§ 1. Fabrikkens Grund skal paa alle Sider beskyttes paa fyldestgørende Maade mod, at Uvedkommende kan komme ind paa den. Ved alle Adgange skal der i passende Afstande fra Indgangen til Værket anbringes iøjnefaldende Tavler, der betegne Fabrikken som Krudtværk og forbyde al Rygning og Uvedkommendes Adgang. Til Uvedkommende henregnes saavel Medlemmer af Funktionærernes og Arbejdernes Hus-

stand (Hustruer, Børn m. m.) som fremmede Personer. Der maa kun gives saadanne Adgang med Bestyrerens Samtykke og under Ledsagelse af en af Værkets Funktionærer.

Ved Bygninger med Eksplosionsfare (Krudthuse) forstaaes saadanne, hvori der fremstilles, forarbejdes eller opbevares Krudtsatser, samt de, hvori det færdige Krudt opbevares.

§ 2. Alle Krudthuse skulle hver for sig være omgivne af en beskyttende Jordvold eller Jordvæg, hvis Højde skal være en Meter højere end vedkommende Bygnings lodrette Væg.

Jordvolde skulle have en Krone af mindst $\frac{1}{2}$ Meters Bredde og beklædes omhyggeligt med græsbesaaet Muldjord eller Græstørv.

Jordvæggene skulle bestaa af to lodrette, parallelt opstillede og indbyrdes forankrede Bølgebliksvægge, hvis indbyrdes Afstand er mindst 1 m.; Mellemrummene mellem Væggene udfyldes med Jord.

Jordvolde og Jordvægge kunne ved Bygninger, hvori der højst findes 500 Kg. Krudt, erstattes med Mure, hvis Kronebredde er mindst 0,75 m. og Basis mindst 1 m.

Dækvægge og Dækmure skulle være mindst 1 m. fjernede fra vedkommende Bygning.

I intet Krudthus maa der samtidig arbejde mere end 4 Arbejdere.

Opstilling af flere Maskiner til Krudtfabrikation i et Rum er kun tilladelig, naar der til samtlige Maskiners Betjening kun behøves 2 Mand. Skulde Arbejdets Natur dog være af en saadan Beskaffenhed, at det fordrer en samtidig Arbejden af Maskinerne, saafremt Arbejdet ikke skal besværliggøres for meget, kan det tillades, at der samtidig arbejder 4 Mand i samme Rum.

§ 3. I Nærheden af Krudtarbejdshusene og skær-

mede mod disse skal der om fornødent anlægges Haandmagasiner til foreløbig Opbevaring af Satserne ved disses Overbringelse fra et Fabriksrum til et andet.

§ 4. Fabrikkens Grund beplantes med Løvtræer og Buskadser; desuden skal der særlig i Krudthusenes nærmeste Omgivelser sørges for en god Græsvækst, der holdes kort.

§ 5. Samtlige Krudthuse skulle være forsynede med en Forstue. Døre og Vinduer skulle være saa store, som mulig; Dørene skulle aabnes udad. Til Vinduerne maa kun anvendes blærefrit Glas; de mod Solsiden vendende Vinduer skulle enten have mat Glas eller være forsynede med Rullegardiner.

Indvendig skulle Vægge og Lofter paa Nybygninger være malede med en lys Oliefarve, saa at de kunne vaskes. Træværk skal saavidt mulig præpareres mod Antændelse.

Gulvene skulle være af Træ uden Jernsøm, af Asfalt eller andet elastisk Materiale. De skulle holdes glatte og tætte uden aabne Fuger.

Alle Beslag paa Døre og Vinduer skulle være af en saadan Beskaffenhed, at en Gnidning af Jern paa Jern er udelukket. Jern maa kun benyttes i gnidende Forbindelse med Kobber, Bronze, hvidt Metal eller Messing.

Krudthuse skulle, naar de stedlige Forhold fordre det, være forsynede med Lynafleder, anlagt efter de af »Ingeniørforeningen« givne Regler. Lynaflederen holdes under stadigt Tilsyn og undersøges særlig efter et Uvejr nøjagtigt.

Alle Transportveje for Krudt skulle ligge saa langt fra Bygninger med Ildsteder, at enhver Fare for Gni-ster fra disse er udelukket.

§ 6. Belysning i Krudthusene maa kun ske udefra ved Lamper eller Lys i stærke Lygter, som er forsy-

nede med tykke tætsluttende Glas. Til Lamper maa kun benyttes Roolie eller andre explosionsfri Olier. Lampernes Fyldning og Tænding maa kun foretages i et særlig dertil bestemt Rum af særlige Folk, der bringe den tændte Lygte til det Sted, hvor den skal anvendes. De Folk, som tænde Lygterne, er det forbudt at betræde Krudtrummen.

§ 7. Opvarmning kan ske ved Damp, varmt Vand eller varm Luft. Varmelegemerne skulle holdes i tilstrækkelig Afstand fra Træ og andre brandbare Materialier og være hvidmalede.

Ildstederne til Opvarmning skulle anbringes i passende Afstande fra Krudthusene; Skorstenene skulle være forsynede med Gnistfangere. Ildstederne betjenes af særlige Folk, som ikke maa betræde Krudtrummen. Som Brændsel maa ikke benyttes Halm, Høvspaaner eller andre særligt gnistgivende Materialier.

Varmelegemerne skulle saavidt mulig beskyttes mod Krudtstøv og renses hyppigt og regelmæssigt ved gentagne Aftørringer.

I Tørrerummene skal der anbringes Termometre, saaledes at Varmegraden kan aflæses udefra; den maa ingen Sinde overskride 75 Grader C.

§ 8. I Krudtrum maa der ikke opstilles Kraftmaskiner og ikke anbringes Transmissioner og Forlag, medmindre det er absolut nødvendigt; er dette Tilfældet, skal der drages Omsorg for, at der paa Tandhjul og andre til Drivværket hørende Dele ikke samler sig større Aflejringer af Krudtstøv. Aabninger i Vægge for Remme eller andre Transmissioner skulle tættes.

Krudtforarbejdningsmaskiner, som fordre en stadig Betjening, saasom Kornemøller, Presser, Sortermaskiner etc. maa kunne udrykkes saavel i selve Arbejdsrummet som udefra. Maskiner, der ikke fordre stadig Betjening, saasom Inkorporationsmøllen, Stampemøl-

len, Blandings- og Polermøllen, behøve kun at kunne udtrykkes udefra.

Alle Krudtbearbejdningsmaskiner maa være saaledes konstruerede, at al Gnidning af Jern paa Jern undgaas; der maa ikke anvendes Materialier, der kunne give Anledning til stærk Opvarmning eller Gnistdannelse, og Maskinerne skulle være lette at smøre og holde rene.

§ 9. De ved Fabrikationen samt til Opbevaring og Transport af Krudt og Krudtsatsen benyttede Beholdere maa ikke være af Jern. De skulle være holdbare og tætte. Der maa ikke anvendes Stifter eller Skruer af Jern, hverken til Bund eller Laag.

§ 10. *a.* Det maa ved alt Arbejde paa Krudtværket haves for Øje, at Uforsigtighed kan medføre Livsfare ikke alene for Vedkommende selv, men ogsaa for hans Arbejdskammerater og andre ved Krudtværket ansatte. Det er derfor enhvers Pligt at udføre sit Arbejde med den størst mulige Samvittighedsfuldhed og at vaage over, at de nedenfor angivne Forskrifter nøje opfyldes ikke alene af ham selv, men ogsaa af hans Arbejdskammerater.

b. Nydelse af Spiritus maa ikke finde Sted paa Værkets Grund før eller i Arbejdstiden.

I Krudtrum er al Nydelse af Spisevarer forbudt.

Tobaksrygning er strengt forbudt: Piber, Cigarer og Tændstikker maa ikke indbringes paa Krudtværket, men skulde anbringes i Skabet i Portnerhuset. Knive, Nøgler og andre Jerngenstande anbringes i Folkestuen i Skabe, der holdes aflaaede.

I Krudtmagasiner og Arbejdsstuer skulle Arbejderne altid bære Krudtsko eller Sivsko, hvilke leveres af Krudtværket. Det er strengt forbudt at gaa i fri Luft med denne Fodbeklædning. Under Arbejdet skulle Arbejderne tillige være iført de af Krudtværket udleverede Arbejdsbluser.

Ingen Arbejder maa uden lovligt Ærinde færdes paa andre Steder, end hvor han har sin Arbejdsplads. Har en Arbejder opholdt sig i et Rum, hvor der er Ildsted, eller har han røget Tobak i Hviletiden udenfor Krudtværket, skal han, før han gaar ind i Arbejdsstuerne forvise sig om, at der ikke er Gnister i hans Klæder; Fyrbødere maa ikke uden yderste Nødvendighed gaa ind i Lokaler, hvor der arbejdes med Krudt.

c. Før Maskinerne i Arbejdsstuerne sættes i Gang, maa det nøje efterses af den Mand, der passer Maskinen, at der er tilstrækkelig Olie i Smørekopperne, og om Maskinen iøvrigt er i Orden. I Løbet af Dagen holdes stadigt Øje med Smørekopperne, og de efterfyldes om fornødent; hvor der arbejder flere Mand med samme Maskine, skal Formanden udsætte en Mand til at føre Tilsyn med Maskinens Smøring. Løber et Leje varmt eller forekommer der andre Uregelmæssigheder under Maskinens Gang, standses den straks, og Formanden hidkaldes; denne tilkalder om fornødent Maskinmesteren.

Naar der foretages Reparationer eller Rensning af en Maskine, maa der iagttages den største Forsigtighed; saaledes fjernes brandbare Stoffer som Krudtstøv fra Reparationsstedet, og dette fugtes om fornødent med Vand, ligesom Vand holdes i Beredskab til eventuel Slukning af Ild.

d. Alt Arbejde skal udføres med Ro og Orden og paa den Maade, der bliver anvist; ingen Kasten med Værktøj eller Skuren med Beholdere eller lignende henad Gulvet maa finde Sted. Værktøjet skal lægges roligt hen, og Beholderne skulle løftes og bæres, hvis de skulle flyttes, om fornødent ved 2 eller flere Mand.

Al Gniden eller Slag med Metal mod Metal, som kan frembringe Gnister, maa undgaas; særlig paa Tør-

restuen maa iagttages stor Forsigtighed, og kun kraftige Folk maa anvendes her.

Al Spilden af Materialier og Krudt paa Gulvene og andetsteds skal saavidt mulig undgaas; har det ikke været muligt, skal det saasomt som muligt optages eller opfejes; er det blevet forurennet, anbringes det i en særlig Spand, som indeholder Vand. Indholdet af disse Spande underkastes senere en Rensning eller tilintetgøres efter nærmere Ordre.

I Arbejdslokalerne maa der kun være lige den til Arbejdets rolige Fortsættelse nødvendige Mængde af Raamaterialier og Krudt; I Inkorporationsmøllen højst 50 Kg.; i Korne- og Blandingsmøllen højst 200 Kg.; saasomt ske kan, bringes det i et Lokale færdiggjorte Krudt eller Krudtsats ind i Haandmagasinerne eller i de Rum, hvor Fabrikationen skal fortsættes.

Ved Arbejde i Krudtmagasinerne maa der paa Grund af de dér ophobede store Mængder af Krudt og Materialier om muligt arbejdes med en endnu større Forsigtighed end paa Krudtværket. Op- og I-Skruning af Kasser samt Pakning af Krudt maa ikke finde Sted i Lagerrummet, men skal foregaa i Forstuen (eller et særligt Lokale), og der maa intet unødvendigt Krudt være blottet her, saalænge Arbejdet rødføres. I Tilfælde af Tordenvejr forlades Krudtmagasinet, efter at Luger og Døre er lukkede.

Rullegardinerne maa kun være oprullede, naar der arbejdes i Lokalet, og Solen ikke skinner; ellers skal de altid være nedrullede.

e. I alle Lokaler skal der herske den største Renlighed og Orden. Saa ofte Lejlighed gives og mindst en Gang daglig, skulle Gulvene overalt, hvor der arbejdes, fejes. En Gang ugentlig, ordentligvis Lørdag, afstøves Varmeovnene, hvor saadanne findes, Vindu-

erne pudses, Spindelvæv og Støv fjernes, Maatter og Tæpper udbankes, og Gulvene tørres over med vaade Klude. Tørrestuerne skulle efter hver Tømning eller Paasætning omhyggelig fejes, eventuelt vaskes, og navnlig Varmeluftskanalen gøres omhyggelig ren.

Brugt Tvist og Pudselapper skulle om Dagen opbevares i Arbejdsrummet i særlige Beholdere og om Aftenen fjernes fra Arbejdsrummet.

Spytning er af Sundhedshensyn strængt forbudt, undtagen i de opstillede Spyttebakker, som rengøres af en dertil udset bestemt Mand mindst 1 Gang ugentlig.

f. Skulde trods al anvendt Forsigtighed Ild opstaa i et Krudthus, skulle Arbejderne hurtigst mulig fjerne sig og ikke gøre Forsøg paa Slukning. Ved Ild i andre Lokaler er der næppe Fare for Eksplosion og Arbejderne maa derfor gøre alt for med de forhaandenværende Ildslukningsapparater at faa Ilden kvalt i Fødselen. — Saa snart det er gørligt, sendes der Melding om Ilden til Krudtværksbestyreren, Krudtmesteren og Maskinmesteren, der straks giver 9 lange Stød i Dampfløjten og standser Dampmaskinen. Naar Brandsignalet lyder, standses iøvrigt alle Maskiner og alt Arbejde, og alle Folkene begive sig hurtigst mulig til Sprøjtehuset. Den Formand, under hvem det Arbejdslokale, hvor Ilden er brudt ud, hører, tager straks Kommandoen og træffer Foranstaltninger til Ildens Slukning og Begrænsning, indtil en af Funktionærerne kommer til Stede.

I Tilfælde af Tordenvejr vil der blive givet 3 Stød i Dampfløjten, hvorefter alle Maskiner standses, og Arbejderne forlade Værkets Grund.

§ 11. Til samtlige Funktionærer og Arbejdere udleveres et trykt Eksemplar af de i § 10 nævnte For-

skrifter, som det paalægges dem nøjagtig at følge. I hvert Arbejdslokale ophænges en Advarselsplakat, saalydende:

HUSK

1. At her arbejdes med Krudt.
2. Undgaa Stød, Slag og Gnidning med Metal paa Metal.
3. Solen maa ikke skinne paa Krudtet. Rul Gardinerne ned.
4. Bring bort, hvad der er færdigt.
5. Hold Maskinerne og Aksellejerne smurte.
6. Hold Lokalet rent.

LXI.

Forskrifter for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg udgivne af Elektricitetskommissionen.

§ 10. Følgende Stærkstrømsanlæg kan efter Elektricitetskommissionens Bestemmelse underkastes Tilsyn, nemlig:

- a. Højspændingsanlæg.
- b. Anlæg i saadanne Rum, i hvilke der kan opstaa Eksplosionsfare, eller hvor stærk eller godt ledende Fugtighed eller andre Grunde besværliggør Vedligeholdelsen af Isolationen og formindsker Modstanden i de dersteds beskæftigede Personers Legemer.
- c. Anlæg, der skønnes at kunne medføre Tiltetgørelse af større Værdier, f. Eks. fordi de helt eller delvis er anbragt i Bygninger, hvor der drives Virksomheder, der er undergivne Arbejds- og Fabriktilsyn i Henhold til Lov af 11. April 1901.
- d. Anlæg i Teatre og andre Bygninger, hvori mange Mennesker samles.

§ 11. Tilsynet kan omfatte:

a. Under Udførelsen: Godkendelse af Planerne til Anlægget og dets Materiel. Tilsyn med Arbejdets Udførelse og Foretagelse af Prøver, forinden Driften paabegyndes. Driften maa ikke paabegyndes uden Kommissionens Tilladelse.

b. Under Driften: Tilsyn saavel med hele Anlægget og dets Vedligeholdelse som med Driftsmaaden.

§ 55. I Rum, hvori der fremstilles og opbevares eksplosive Stoffer, bliver følgende særlige Forskrifter at iagttage:

a. Elektriske Maskiner og Apparater, hvorved der driftsmæssig forekommer Gnistdannelse, skal være konstruerede med særligt Hensyn til Eksplosionsfare.

b. Ledningerne skal have vandtæt Isolation, hvis Beskaffenhed svarer til den anvendte Spænding, og skal være anbragte i lufttæt lukkede Rør eller lagte som Blykabler. Dobbeltledninger er forbudte.

c. Kun Vakuumlødelamper er tilladte. De skal forsynes med tæt sluttende Klokke, som ogsaa omslutter Fatningen.

d. Højspænding er forbudt.

§ 56. I Rum, hvori der findes let antændelige Stoffer i større Mængde, bliver følgende særlige Forskrifter at iagttage:

a. Fast oplagte Ledninger skal, hvis de er udsatte for at komme i Berøring med let antændelige Stoffer, beskyttes fuldstændigt af Rør.

b. Flyttelige Belysningslegemer og andre strømforbrugende Genstande skal tilsluttes enten ved Ledning med Metalhylster eller ved anden særlig beskyttet Ledning. I første Tilfælde skal Metalhylstret foruden at være jordforbundet forbindes ledende med Genstandens Metalfatning. I andet Tilfælde tillades kun bøj-

lig Ledning med vandtæt Isolation, som til Beskyttelse mod mekanisk Beskadigelse er forsynet med et Overtræk af modstandsdygtigt Materiale, t. Eks. Sejldug, Læder, Hampesnorfletning.

c. Samtlige Strømbrydere, Forgreningsdaaser og Sikringer skal omgives med solide Beskyttelseskasser og anbringes fast paa saadanne Steder, at de ikke kommer i Berøring med let antændelige Stoffe.

d. Højspænding er forbudt.

e. Blanke Ledninger er forbudte.

§ 57. I Teatre, Variétéer og lign. bliver følgende særlige Forskrifter at iagttage:

a. Højspænding er forbudt.

b. De elektriske Ledningsanlæg skal fra Hovedfordelingstavlen deles i Grupper.

1. Trelederanlæg bør saa vidt muligt deles i Toledergrene bestaaende af Nul- og Yderleder.

2. Paa Tilskuerplads og Trappegange, i Korridorer og Udgange samt som Regel i Rum, der indeholder mere end 3 Lamper, skal disse fordeles paa mindst 2 særskilt sikrede Grupper, saafremt der ikke forefindes tilstrækkelig Reservebelysning.

3. Hvis der findes elektrisk Reservebelysning, skal dens Lamper sluttes til en Strømkilde, der i elektrisk Henseende er uafhængig af Hovedanlægget og er brandsikkert skilt fra dette.

c. Strømbrydere, Strømskifttere og Sikringer skal centraliseres i Grupper og maa ikke være tilgængelige for Publikum.

d. Hullister er forbudte.

For Installationer i de til Scenen hørende Lokaler, der ikke er brandsikkert skilte fra Scenen, (Scene, Kældermaskineri, Arbejdsgallerier og Snorelofter samt Garderober og lignende Sidelokaler) gælder desuden følgende Bestemmelser:

e. Ved Belysningslegemer med vekslende Farver skal Tværsnittet af den fælles Ledning dimensioneres saaledes, at alle Lamper med alle Farver forudsættes at brænde samtidig med fuld Lysstyrke.

f. Driftsmæssig strømførende blanke Ledninger er forbudte. Dog tillades Anvendelsen af blanke strømførende Kontaktplader paa Scenen, naar de bevogtes og straks afbrydes efter Brugen.

g. Flyve-, Bæretraade o. lign. maa ikke anvendes som Stærkstrømsledere.

h. Fast oplagte Ledninger skal installeres saaledes, at de ere beskyttede mod mekanisk Beskadigelse.

i. Dobbeltledninger til Forbindelse med bevægelige Scenebelysningslegemer skal have bøjelig Kobberkerne med vandtæt Isolation og beskyttes mod mekanisk Beskadigelse ved stærke, bøjelige, umetalliske Beskyttelseshylstre.

4. Bøjelige Ledninger bør befæstes saaledes, at der selv ved grov Behandling ikke kan frygtes Brud paa Befæstelsesstedet.

k. Stikkontaktpropper skal forbindes saaledes med Ledningens Beskyttelseshylster, at Kobberkernen er aflastet for Træk paa Tilslutningsstedet.

5. Stikkontakter skal ligge inden i stærke, ikke strømførende Hylstre og anordnes saaledes, at tilfældig Berøring af strømførende Dele, som ikke er jordforbundne, er forhindret.

l. Ved midlertidige Sceneinstallationer kan der undtagelsesvis ses bort fra Opfyldelsen af de almindelige Forskrifter for Installation af Ledninger; dog skal der i saa Fald anvendes Ledninger med vandtæt Isolation, Installationsmaaden skal udelukke enhver Beskadigelse af Isolationen, og Anlægget skal under Brugen staa under særlig Opsigt.

m. Sikringer for Ledninger til Scenebelysningslegemer (Ovenlys, Kulisse-, Rampe-, Sætstykke- og Effektbelysning) skal anbringes i den fast installerede Del af Ledningen. I dette Tilfælde er én Sikring tilstrækkelig for alle Lamper af samme Farve i hvert Belysningslegeme. I selve Belysningslegemerne er Sikringer forbudte.

n. Kontakter til Sceneregulatorer skal anbringes umiddelbart ved selve Reguleringsmodstandene; dog kan disse betjenes ved Transmission. Angaaende Afbrydelse af Sceneregulatorer se § 24 a.

o. De fast anbragte Glødelamper paa Scenen skal forsynes med Beskyttelsesnet eller -Glas, som ikke maa befæstes paa Fatningen.

p. Scenebelysningslegemer og deres Tilslutninger (Ovenlys, Kulisse-, Rampe-, Sætstykke- og Effektbelysning) skal opfylde følgende Betingelser:

Spændingen mellem to vilkaarlige Ledninger i et Belysningslegeme maa ikke overstige 250 Volt.

Det er forbudt at anvende Træ som Isolationsmateriale.

Belysningslegemerne skal forsynes med et Beskyttelsesgitter foran Glødelamperne.

Hængende Belysningslegemer skal, selv om de er jordforbundne, isoleres fra deres Bæretov.

Lyskastere, Projektionsapparater, Lynlamper og lignende skal forsynes med Foranstaltninger, som hindrer glødende Kuldele eller lignende i at falde ud.

LXII.

Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære af 22. Februar 1909 til Patronaterne for Sognekirkerne i København.

I Medfør af Bestemmelserne i Meterloven af 4. Maj

1907 vil der i Ministeriets Cirkulære af 23. December 1880 angaaende Foranstaltninger til Forhindring af Ildsvaade i Kirkebygninger i København være at foretage følgende Ændringer:

I Cirkulærets 1. Stykke ændres »halvanden Alen« og »2 Tønder« til henholdsvis »1 m.« og »3 hl«.

Det tilføjes, at de Kar, der nu findes i Kirkerne, og som holde det i ovennævnte Cirkulære foreskrevne Maal, ikke vil kunne kræves fornyede, saafremt de iøvrigt ere brugelige.

Regulativ af 14. Juli 1909 (27. Juli 1909) for Københavns Brandvæsen.

§ 1. Slukning af Ildebrande i Staden København med deri ved Love af 3. April 1900 indlemmede Distrikter udføres, forsaavidt ikke ekstraordinære Foranstaltninger udkræves, ved Mandskab fra faste Brandstationer, af hvilke der for Tiden er 1 Hovedstation med Bolig for den Højstkommanderende og nogle af Brandvæsenets Over- og Underbefalingsmænd, 5 andre større Stationer og 2 Vagter.

Til Magasinering af Brandvæsenets Reservemateriel bibeholdes Depothuset i Langebrogade.

Alle Stationer og Vagter skulle være indbyrdes forbundne ved Telegrafledninger, ligeledes skal Hovedstationen være forbunden med Stadens Vandværk.

§ 2. Ved Brandvæsenet ansættes 1 Brandchef i 1. vedtægtsmæssige Lønklasse, 1 Vicebrandchef i 2. vedtægtsmæssige Lønklasse, 5 Brandinspektører i 4. vedtægtsmæssige Lønklasse, — 2 Reservebrandinspektører, 1 Læge og 1 Dyr læge udenfor de sædvanlige Lønklasser (se § 4) — 1 Regnskabsfører og Bogholder i 4. vedtægtsmæssige Lønklasse, 2 Kontorassistenter i 6. ved-

tægtsmæssige Lønklasse a, 2 Sprøjtemestre i 6. vedtægtsmæssige Lønklasse b, 1 Skriver i 7. vedtægtsmæssige Lønklasse, 10 Maskinassistenter, 38 Sprøjteførere, 1 Staldmester og 1 Formand for Telegrafarbejderne i 1. budgetmæssige Lønklasse, 5 Telegrafarbejdere og 3 Depotarbejdere i 2. budgetmæssige Lønklasse, 188 Brandfolk, 4 Hornblæsere og 60 Kuske i 3. budgetmæssige Lønklasse, hvorhos der tiltaas de Brandfolk, der fungere som Reserveførere, og de Kuske, der fungere som Forkuske, et Tjenestetillæg af 100 Kr. aarlig.

Desuden ansættes som lejet Mandskab 8 Brandfolk og 2 Kuske.

§ 3. Brandchefen vælges og afskediges af Borgerrepræsentationen efter den samlede Magistrats Indstilling og med Forbehold af Kongens Samtykke.

Vicebrandchefen, Brandinspektørerne og Regnskabsføreren antages og afskediges af den samlede Magistrat.

De i denne § nævnte Tjenestemænd maa ikke beklæde noget andet Embede, drive borgerlig Næring eller uden Magistratens Tilladelse udøve anden Erhvervsvirksomhed.

§ 4. Lægen, Dyrlægen, Reservebrandinspektørerne, Kontorassistenterne, Skriveren, Sprøjtemestrene, Maskinassistenterne, Sprøjteførerne, Staldmesteren, Formanden for Telegrafarbejderne og Telegraf- og Depotarbejderne antages og afskediges af Magistraten.

Lægens og Dyrlægens Løn bestemmes ved Stadens aarlige Budget.

Reservebrandinspektørerne lønnes med 900 Kr. aarlig, desuden erholder de for hvert Døgn, de gøre Vagttjeneste i de faste Inspektørs Forfald, et Honorar af 3 Kroner.

§ 5. Brandfolk, Hornblæsere og Kuske antages af Brandchefen til Tjeneste paa Prøve i indtil 1 Aar og kunne i dette Aar fratræde denne Tjeneste eller afskediges af Brandchefen med 1 Maanedes Varsel.

De, som paa tilfredsstillende Maade have bestaaet Prøven, kunne efter Brandchefens Indstilling erholde fast Ansættelse af Magistraten med Aldersorden fra Prøveaarets Begyndelse; efter saadan Ansættelse kunne de kun afskediges af Magistraten. Nægtelse af Lydighed eller anden grov Forseelse eller Forsømmelse af Tjenestepligter kan medføre øjeblikkelig Afsked.

§ 6. De Tjenestemænd, der faar anvist Tjenestebolig paa Brandstationerne, lide som Vederlag herfor et Afdrag i deres Løn af $\frac{1}{6}$ af Embedets eller Bestillingens Begyndelsesløn. Følger med Boligen Varme og Lys, lides herfor et yderligere Afdrag som vedtaget af Kommunalbestyrelsen.

§ 7. Sprøjtemestre, Maskinassistenter, Sprøjteførere, Staldmesteren, Formanden for Telegrafarbejderne, Telegrafarbejdere, Depotarbejdere, Brandfolk og dermed ligestillede forsynes af Kommunen med Uniformsgenstande i det Omfang, som bestemmes ved Stadens aarlige Budget.

§ 8. For samtlige ved Brandvæsenet ansatte gælder Pensionsvedtægten og Enkeforsørgelsesvedtægten af $\frac{21}{12}$ 1908 ($\frac{20}{2}$ 1909).

§ 9. Det Materiel, som Brandvæsenet for Fremtiden skal være i Besiddelse af, fastsættes til 6 større Dampsprøjter med Tendere, 10 Sprøjter, der foreløbig blive Haandkraftsprøjter, 7 mekaniske Stiger, 2 Personvogne og 1 Automobil samt et passende Antal Haandsprøjter, Stiger, Krybestiger, Brandspande, Lygter, Brandhager

og øvrige Brandrekvisiter og Beskyttelsesmidler. Til Fremføring af Sprøjter, Stiger, Mandskab m. m. holder Brandvæsenet det fornødne Antal Heste.

§ 10. Enhver Ejendom skal, forsaavidt der ikke med Hensyn til dennes Indretning og Benyttelse efter Loven af 15. Maj 1868 gælder særegne Forskrifter i saa Henseende, naar der er Plads dertil, være forsynet med en 12 Alen lang Brandstige og en 10 Alen lang Brandhage. Dog behøver Stigen aldrig at være længere end at den kan naa til Vinduerne i Ejendommens øverste beboede Etage. Brandredskaberne skal stedse holdes i brugbar Stand, være mærkede med Ejendommens Matr. Nr. og opbevares paa Steder, der er let tilgængelige for alle Ejendommens Beboere.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan Magistraten fritage for Forpligtelsen til at være forsynet med Brandredskaber.

§ 11. Efter Dæmpning af stedfunden Ildebrand paahviler det Brandvæsenet at anbringe Brandvagt ved Ildstedet samt, saavidt fornødent, at foranledige fritstaaende Mure, Skorstene og deslige straks indstyrtede paa Brandstedet.

Al Rydning, som er nødvendig for den hurtigst mulige fuldstændige Slukning af Ild i Brandruiner eller Tomter, foretages af Brandvæsenet for Kommunnens Regning.

§ 12. Ved nærværende Regulativ, der har Gyldighed fra Dags Dato, bortfalder Regulativ for Københavns Brandvæsen af 1. Marts 1908.

Københavnske
Brandsikringsbestemmelser

vedrørende

Teatre m. m.

Trykt som Manuskript
til Brug for
Københavns Magistrats 4. Afdelings Kontor.

København.
Trykt hos J. H. Schultz.
1908.

Indhold.

	Side.
Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14. December 1881 om Forandring i § 28 af Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868 og § 23 i Lov om Brandvæsenet i Købstæderne med Undtagelse af København af 21. Marts 1873	1
Skrivelse af 14. December 1881 fra Justitsministeriet ang. Bekendtgørelse af 14/12 81	2
Bestemmelser af 21. December 1881 for Indretningen og Benyttelsen af Teatre i København	4
Skrivelse af 12. Juni 1882 fra Magistraten ang. det kgl. Teaters, Kasinos, Folketeatrets og Dagmarteatrets Forsyning med Vandleddinger, Vandbeholdere og Slukningsredskaber	9
Skrivelse af 29. Juni 1887 fra Magistraten til Folketeatret ang. Omordning af Udgangsforholdene	10
Skrivelse af 6. Juli 1887 fra Magistraten til Chefen for det kgl. Teater ang. Foranstaltninger til Sikring af Skuespillerne i Paaklædningsværelserne og Tillæg til Bestemmelserne af 21/12 1881	12
Skrivelse af 6. Juli 1887 fra Magistraten til Kasino ang. Omordning af Udgangsforholdene og Tillæg til Bestemmelserne af 21/12 1881	14
Skrivelse af 6. Juli 1887 fra Magistraten til Folketeatret ang. Tillæg til Bestemmelserne af 21/12 1881	16
Skrivelse af 6. Juli 1887 fra Magistraten til Dagmarteatret ang. Omordning af Udgangsforholdene og Tillæg til Bestemmelserne af 21/12 1881	18
Skrivelse af 18. Juli 1887 fra Justitsministeriet om, at Ministeriet ikke anser Magistratens Paalæg om Brandkam paa Prosceniumsmuren paa det kgl. Theater for hjemlet ved Bekendtgørelse af 14/12 1881	20

	Side.
Skrivelse af 10. September 1887 fra Justitsministeriet om, at der ikke kan tilstaas det kgl. Teater Fritagelse for Ventilationsklapper i Scenens Tag.....	21
Skrivelse af 16. September 1887 fra Magistraten ang. Staa- pladser paa forskellige Steder i Tilskuerrummet i Kasino	22
Skrivelse af 17. Oktober 1887 fra Magistraten til Politidirek- tøren ang. Reservebelysningen i Teatrene.....	23
Skrivelse af 6. Oktober 1888 fra Magistraten ang. Fritagelse for at anbringe den i Pkt. 2 i Magistratens Skrivelse af $\frac{6}{7}$ 87 til Dagmarteatret paabudte Trappe i Lysgaarden mod Hotellet.....	27
Skrivelse af 24. Marts 1892 fra Magistraten til det kgl. Teater ang. foreløbig Suspension af Paabudet om Im- prægnering af Dekorationer og ang. Indførelsen af elek- trisk Lys.....	28
Skrivelse af 29. Marts 1892 til Kasino, Folketeatret og Dagmarteatret ang. foreløbig Suspension af Paabudet om Im- prægnering af nye Dekorationer m. m.....	29
Skrivelse af 7. September 1894 til Brandinspektøren ang. Ændringer i Punkt B 2 og Punkt B 5 i Bestemmelserne af $\frac{21}{12}$ 1881 (Glaskupler om Gasflammer i samtlige Paa- klædningsrum og Stearinlys i Stedet for Olielamper)...	30
Skrivelse af 17. Januar 1896 til det kgl. Teater, Kasino, Folketeatret, Dagmarteatret og Nørrebro's Teater ang. Meddelelse til Brandvæsenet om Sæsonens Begyndelse og Ophør m. m.....	31
Skrivelse af 17. December 1900 fra Magistraten til Direk- tøren for Brandvæsenet om at nedlægge Forbud hos Teaterbestyrelserne mod, at der tilstedes Adgang for mere end én Person paa hver Plads.....	32
Skrivelse af 5. August 1904 fra Justitsministeriet ang. Om- fanget af den Brandvæsenet ved Bekendtgørelse af $\frac{14}{12}$ 1881 tildelte Bemyndigelse til at give Forskrifter overfor Brandfare med Hensyn til Teatres Indretning og Be- nyttelse.....	33
Skrivelse af 2. September 1904 fra Magistraten til det kgl. Teater og Kapel ang. Tillæg til Bestemmelserne af $\frac{21}{12}$ 1881..	34
Skrivelse af 2. September 1904 fra Magistraten til Kasino ang. Tillæg til Bestemmelserne af $\frac{21}{12}$ 1881.....	36
Skrivelse af 2. September 1904 fra Magistraten til Folke- teatret ang. Tillæg til Bestemmelserne af $\frac{21}{12}$ 1881....	38

	Side.
Skrivelse af 2. September 1904 fra Magistraten til Dag- marteatret ang. Tillæg til Bestemmelserne af 21/12 1881.	40
Skrivelse af 13. September 1904 fra Chefen for det konge- lige Teater og Kapel angaaende de ved Magistratens Skr. af 2. Septbr. s. A. paabudte Foranstaltninger	42
Skrivelse af 18. November 1904 fra Magistraten til Justits- ministeriet i Anledning af Skr. af 13. Septbr. 1904 fra Chefen for det kgl. Teater	45
Skrivelse af 22. December 1904 fra Magistraten til Chefen for det kgl. Teater og Kapel ang. foreløbig Tilladelse til Anvendelsen af uimprægneret Lærred til Lufttæpper og Transparentmaleri	47
Skrivelse af 23. Februar 1905 fra Magistraten om, at Paa- budet om en Midtergang i Dagmarteatret paa visse Be- tingelser frafaldes	48
Skrivelse af 2. Juni 1905 fra Magistraten til Aktieselskabet Casino Etablissementet ang. Godkendelse af Anlægget af de paabudte udvendige Jerngallerier og Trapper og om Ombygningen af Bazargangen med brandsikkert Materiale	49
Skrivelse af 10. Juni 1905 fra Justitsministeriet om at For- dringen om en Midtergang i det kgl. Teater frafaldes..	50
Skrivelse af 13. Februar 1907 fra Direktøren for Brand- væsenet til Magistraten med Skrivelse af 4. September 1906 fra Justitsministeriet til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ang. Imprægnering af de paa det kgl. Teaters Scene anvendte Dekorationer	51
Skrivelser af 8. April 1907 fra Magistraten til Direktørerne for Folketeatret, Dagmarteatret og Casino om, at Paa- lægget om Imprægnering af Dekorationer m. m. ikke kan frafaldes.	53
Skrivelser af 9. Juli 1906 fra Magistraten til Justitsministe- riet med Beretning fra Teaterkommissionen ang. Forslag til Forbedring af Forholdene i Nørrebros Teater	54
Skrivelse af 20. Juli 1906 fra Justitsministeriet til Teater- direktør Petersen om at iværksætte de af Teaterkommis- sionen foreslaaede Forandringer i Nørrebros Teater.	57
Skrivelse af 5. September 1907 fra Magistraten til Teater- ejer L. Larsen (Nørrebros Teater) om Tilvejebringelsen af den store Trappe fra Vestibulen til Gaden og ang. Pladsinddelingen	58

	Side.
Skrivelse af 24. Maj 1907 fra Magistraten til Sønderbro Teater ang. Sikkerhedsforanstaltninger.....	59
—————	
Bestemmelser af 10. November 1892 for Indretningen og Benyttelsen af Cirkusbygningen i København	61
Bestemmelser af 5. Maj 1894 for Indretningen og Benyttel- sen af Arenateatret i Tivoli	66
Skrivelse af 17. Januar 1896 fra Magistraten til Cirkusetab- blissementet, Etablissement National, Arenateatret og Københavns Koncertpalæ om Meddelelse til Brandvæ- senet om Dagen for Forestillingernes Begyndelse, Af- vigelse fra disse m. m.....	71
Skrivelse af 13. Juni 1906 fra Magistraten til »Scala« ang. Sikkerhedsforanstaltninger	73
Skrivelse af 13. Juni 1906 fra Magistraten til Cirkus- etablissementet ang. Sikkerhedsforanstaltninger.....	75
—————	
Bestemmelser af 16. Februar 1891 for Indretningen og Be- nyttelsen af Koncertpalæet i København	77
Skrivelse af 20. November 1905 til Aktieselskabet Casino Etablissementet ang. Pladsfordeling for Casinos lille Sal	81
—————	
Bestemmelser af 7. Januar 1908 for Indretningen og Be- nyttelsen af de i Lov af 15. Maj 1868 § 28 omhandlede offentlige Forsamlings- og Forlystelseslokaler, for hvilke der ikke er udfærdiget særlige Bestemmelser.....	83
—————	
Bestemmelser af 25. Maj 1897 om Kontrol ved Etablering og Benyttelse af elektriske Anlæg i Teatre, store Kon- certlokaler og lignende Etablissementser i København ..	89
—————	
Skrivelse af 4. November 1899 fra Justitsministeriet ang. Politiets Forpligtelse m. H. t. Overholdelsen af de Be- stemmelser, som ere truffene af Brandvæsenet om Per- sonantallet i Lokaler, hvor offentlige Forlystelser af- holdes.....	92

Continuation

Enrollment of ...
List of ...

...

...

...

...

...

Brandv. J. N. 334/1881.

Bekendtgørelse

om

Forandring i § 28 af Lov om Brandvæsenet i København af 15de Maj 1868 og § 23 i Lov om Brandvæsenet i Købstæderne med Undtagelse af København af 21de Marts 1873.

I Medfør af § 42, sidste Stykke, i Lov om Brandvæsenet i København af 15de Maj 1868 og af § 37, sidste Stykke, i Lov om Brandvæsenet i Købstæderne med Undtagelse af København af 21de Marts 1873, fastsættes herved følgende:

Teatre og lignende offentlige Forlystelseslokaler, saavel de nuværende som de, der herefter indrettes, skulle, foruden som hidtil at være undergivne Brandvæsenets særegne Tilsyn, endvidere med Hensyn til deres Indretning og Benyttelse være underkastede de Forskrifter, som Brandvæsenet finder det fornødent at foreskrive for at forhindre Udbrud af Ild, for at sikre en hurtig Slukning af udbrydende Ild og, i Tilfælde af Ildsvaade, for at sikre og lette Redning af de i Bygningen værende Personer.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Justitsministeriet, den 14de December 1881.

J. Nellemann.

A. Grüner.

JUSTITSMINISTERIET.

København, den 14de December 1881.

Bekendtgørelse

Brandv. J. Nr. 325/1881.

Forordning i § 28 af Lov om Brandvæsenet i Køben-
havn af 15de Maj 1868 og § 23 i Lov om Brand-
væsenet i København med Tilføjelse af Køben-

For at fjerne enhver Tvivl om Brandvæsenets Kompe-
tence med Hensyn til at kunne give Teatre og lignende
offentlige Forlystelsessteder de fornødne Paalæg, sigtende til
at beskytte Publikum mod opstaaende Brand i slige Etablissem-
enter, er der under Dags Dato herigennem i Medfør af
§ 42 i Lov af 15te Maj 1868 udfærdiget en Bekendtgørelse,
hvorved det fastsættes, at Teatre og lignende offentlige For-
lystelseslokaler, saavel de nuværende som de, der herefter
indrettes, skulle foruden som hidtil at være undergivne Brand-
væsenets særegne Tilsyn, endvidere med Hensyn til deres
Indretning og Benyttelse være underkastede de Forskrifter,
som Brandvæsenet finder det fornødent at foreskrive for at
forhindre Udbrud af Ild, for at sikre en hurtig Slukning af
udbrydende Ild og i Tilfælde af Ildebrand for at sikre og
lette Redningen af de i Bygningen værende Personer.

Ved at meddele foranstaaende, og idet man vedlægger
en fra Politidirektøren i København modtagen Afskrift af
de for Teatrene i Berlin i saa Henseende udfærdigede Politi-
bestemmelser, skal man tjenstligst anmode Københavns Ma-
gistrat om snarest muligt at ville gøre det til Genstand for
Overvejelse, hvilke Bestemmelser der i de nævnte Henseen-
der maatte være at træffe med Hensyn til de her i Hoved-
staden værende Etablissementer af den nævnte Art, samt
derefter foranledige det fornødne til saadanne Bestemmelser
Gennemførelse, dels straks, dels i alt Fald inden en rime-

lig og under Hensyn til den stedfindende Virksomhed af-
passet Frist.

Om de Bestemmelser, der i saa Henseende maatte blive
truffet samt om den Kontrol, der maatte blive anordnet, i
fornødent Fald ved Politiets Medvirkning, til at paase Over-
holdelsen af de givne Paalæg, imødeser Ministeriet derefter
en nærmere Meddelelse.

J. Nellemann.

A. Grüner.

Til
Københavns Magistrat.

Bestemmelser

for

Indretningen og Benyttelsen af Teatre i København.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. Teatre skulle være forsynede med de Vandledninger, Vandbeholdere og Slukningsredskaber, som Brandvæsenet maatte foreskrive. Disse skulle altid være let tilgængelige, rede til øjeblikkelig Benyttelse og vedligeholdes i fuldkommen god Stand. Betjeningen af Slukningsredskaberne paa-hviler det Vagtmandskab, som sendes af Brandvæsenet, i fornødent Fald ved Medvirkning af Teatrets Maskinfolk, der skulle være kendte med Brugen af de forskellige Slukningsredskaber.

2. Fra hvert Teater skal gennem elektrisk Ledning kunne sendes Melding om Ildløs til nærmeste Brandstation. I Forhold til Teatrets Størrelse skal denne Melding efter Brandvæsenets Skøn kunne afsendes fra 1, 2 eller flere Steder af Teatret.

3. Forstanderen for Teatret skal paase, at der før og efter enhver Forestilling ved bestemte af Teatrets Personale foretages et nøjagtigt Eftersyn af alle Rum i Teaterbygningen.

4. Det forbydes at ryge Tobak samt at tænde Cigarer eller Tobakspiber i Teaterbygningen, dog med Undtagelse af de Rum, der benyttes som egentlige Beboelseslejligheder,

eller i hvilke Brandvæsenets særlige Tilladelse hertil erhverves.

5. Stenolie, Benzin og andre lignende brandfarlige Vædsker maa ikke benyttes eller haves i Teaterbygningen.

6. Enhver, selv den ubetydeligste Ildløs, skal strax meldes til den tilstedeværende Brandvagt.

7. Ingen Vinduer maa være tilgittrede.

8. Brandvæsenets Inspektører og Assistenten skulle til enhver Tid have uhindret Adgang til samtlige Rum i Teatret, og skal der ved hver Forestilling staa en bestemt Siddeplads til deres Disposition yderst paa en af de forreste Rækker paa Gulvet af Tilskuerspladsen.

B. Belysning og Opvarmning.

1. I Teaterbygningen maa kun anvendes faste Gasarme 3: saadanne, som ikke kunne drejes i horizontal Retning.

2. Over alle Flammer, som ikke ere fjernede mindst 3 Fod fra overliggende antændeligt Loft eller Træværk, skal anbringes en tilstrækkelig stor Metalskærm i mindst 6 Tommers Afstand fra dette, og de maa under ingen Omstændigheder anbringes nærmere ved saadant Loft eller Træværk end 18 Tommer. Træ, som i horizontal Retning er nærmere ved Flammer end 12 Tommer, skal beskyttes mod Antændelse ved Metalskærme, anbragte saaledes, at Luften frit kan cirkulære mellem Træet og Skærmen. Alle Flammer i Scenerummet, Magasiner, Garderober og Værksteder skulle være omgivne med et betryggende Net af Metaltraad.

3. De nederste Flammer af Coulissebelysningen skulle ligge mindst 4 Fod over Scenegulvet.

4. Flammerne i Soffiterne skulle være beskyttede foroven ved Skærme af Metalplader, fornedet og til Siderne ved Net af Metaltraade anbragte saaledes, at Ydersiderne af disse Skærme og Net aldrig ophedes saa stærkt, at de kunne foranledige Antændelse.

5. Paa samtlige Gange og Trapper, der skulle passeres af Tilskuerne, Teatrets Personale eller Brandvagten, skal

foruden den sædvanlige Gasbelysning anbringes Olielamper i saadant Antal, at disse Gange og Trapper, selv om Gassen skulde slukkes, blive tilstrækkelig oplyste. Disse Lamper skulle holdes tændte fra den Tid Teatret aabnes og til Tilskuerne og Teaterpersonalet have forladt Teatret.

6. At benytte Tændstikker samt at gaa omkring i Teaterbygningen med aabent Lys eller Ild forbydes. Flammer og Lamper maa i Scenerummet kun tændes ved Lys anbragte i sikre Lygter. Forinden Flammerne i Soffiterne tændes, skulle disse være sænkede til en Afstand af mindst 5 Fod fra Loftsdekorationerne.

7. Alle Gasflammer paa Tilskuerpladsen, paa Gange, Trapper og andre Rum udenom denne skulle forsynes fra en særlig Stikledning, uafhængig af de Ledninger, som forsyne Flammerne i den øvrige Del af Teaterbygningen.

Gasledningerne skulle holdes tætte og mindst hver 3die Maaned prøves, og Gastabet i Ledningerne pr. Time bestemmes, idet Brænderhanerne lukkes og Hovedhanen aabnes.

8. Udfor Fyrdøren af Kakkellovne skal anbringes en Metalkasse af 18 Tommers Højde, der er saaledes fastgjort til Ovnens, at Ild fra Fyrdøren maa falde i Kassen. I Magasinrum maa ikke findes Kakkellovne eller andre Ildsteder.

C. Scenen.

1. Hele Scenerummet skal ved Grundmur være adskilt fra den øvrige Del af Teaterbygningen.

2. Prosceniumsaabningen i denne Mur skal kunne lukkes med et tæt Tæppe af Metalplader, som kun maa løftes under Forestillinger og Prøver saa meget som nødvendigt. Dette Tæppe skal let og hurtig kunne sænkes, saavel fra Scenerummet som fra et let tilgængeligt Sted udenfor Scenemuren.

3. Alle andre Aabninger i Scenemuren skulle forsynes med tætsluttende Jerndøre med Lukkeindretning. Forsaa vidt Dørene tjene til Passage for Mennesker, skulle de være selvlukkende og indrettede til at aabne fra begge Sider uden Nøgle eller andet løst Redskab. Dørene, som tjene

til Passage for Skuespillerne ind til Scenegulvet, behøve dog ikke at være selvlukkende. Dørene skulle holdes lukkede, naar de ikke benyttes.

4. Paa Scenen maa samtidig kun findes saa mange Tæpper, Coulisser, Sætstykker og andre Dekorationssager eller Rekvisitter, som ere fornødne til højst 2 Forestillinger. I øvrigt maa hverken Scenen eller Rum over eller under denne eller Tilskuerrummene benyttes til Oplag af Dekorationer, Teaterrekvisitter eller andre brændbare Sager.

5. Kontravægtene paa Tæpper og andre Dekorationer maa være anbragte saaledes, at Folk saa vidt muligt ere sikrede mod at komme til Skade, dersom de skulde styrte ned.

6. Raketter og andet Fyrværkeri maa kun benyttes med Brandvæsenets særlige Tilladelse og naar samtlige Dekorationsgenstande ved Maling, Imprægnering eller paa anden Maade ere gjorte vanskelig antændelige. Ved Brug af Skydevaaben maa anvendes den største Forsigtighed og til Forladning kun benyttes uantændeligt Materiale.

7. Tæpper og Forhæng af Flor og andet let Stof skulle være saaledes ophængte og styrede, at der ikke er Fare for, at de ved Lufttræk eller under Ophejsning eller Nedfiring skulle føres for nær henimod Flammer. Tæpper og Forhæng af Yute og lignende Stoffer, som ere let antændelige og tillige udvikle meget stærk Ild under Forbrændingen, maa ikke benyttes.

8. Naar Hø, Halm og lignende let antændelige Stoffer anvendes, skulle de straks efter Benyttelsen ved Prøve eller Forestilling fjernes fra Scenen og bringes ud af Bygningen eller til særlig brandsikre Rum.

9. Alt Affald, særlig Høvlspaaner, paa Værksteder, i Garderobes og Magasiner skal daglig, forinden Teatret aabnes for Tilskuerne, fjernes fra Teaterbygningen, eller bringes til særlig brandsikre Rum.

D. Tilskuerrummene.

1. Under enhver Forestilling og indtil Tilskuerne have forladt Teatret skulle alle Udgange, ogsaa Reserveudgangene, være uafsaasede.

2. Alle Korridorer, Gange, Trapper, Døre og andre Passager, der benyttes af Tilskuerne, naar de forlade Teatret, skulle holdes fri og ryddelige, saa at Intet der er i Vejen for en uhindret Passage. Der maa derfor kun udstedes Billetter til bestemte Siddepladser.

3. Trapperne skulle være forsynede med Haandlister paa begge Sider. Trapper, hvis Brede er 3 Alen eller derover, skulle desuden langs Midten af dem være forsynede med et fast Rækværk med Haandlister.

4. Alle Døre skulle være indrettede til at aabne udad.

5. Reserveudgange skulle paa en iøjnefaldende Maade være betegnede som saadanne. De maa under Forestillingen kun holdes tillukkede ved en enkelt Skyderigel, anbragt paa deres Inderside i bekvem Højde og som let kan aabnes.

6. Ophængning af Tilskuernes Garderobe maa kun finde Sted paa særskilte dertil bestemte Pladser og saaledes, at den frie Passage ikke hæmmes derved.

Kjøbenhavns Magistrat, den 21de December 1881.

Ehlers.

(L. S.)

F. Plesner.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 12te Juni 1882.

Brandv. J. Nr. 190/1882.

Til

- 1) Chefen for det kongelige Teater.
- 2) Bestyrelsen for Københavns Kasino.
- 3) Bestyrelsen for Københavns Hippodrom.
- 4) Hr. Snedkermester Hansen (Dagmarteatret).

I Henhold til Teaterbestemmelsernes Post A 1 skal jeg opfordre til, inden Forestillingerne atter begynde, at lade Teatret forsyne med de fornødne Vandledning, Vandbeholdere og Slukningsredskaber, alt efter forudgaaende Forhandling med Brandinspektøren. Da de sædvanlige Slukningsredskaber, saasom Brandhaner med paaskruede Slinger, Haandsprøjter m. v., ved den nuværende Indretning af større Teaterscener maa anses utilstrækkelige til nogenlunde sikkert at hindre en Ild i hurtig at gribe om sig paa Scenen, maa Magistraten derhos af Hensyn til Publikums Sikkerhed særlig forlange et Overrislingsapparat anbragt tæt oppe ved Snoreloftet, hvorved alle i Scenerummet anbragte Dekorationer øjeblikkelig kunne overgydes med Vand i en tæt Regn, og dette Apparat indrettet til at sætte i Virksomhed fra Scenegulvet.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 29de Juni 1887.

Mag.s 4de Afd. 366/1887.

Til

Direktionen for Folketeatret.

Adr.: Hr. Overretssagfører F. Larsen.

Efter Indstilling af Brandinspektøren, som har gjort Udgangsforholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en omhyggelig gentagen Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15de Maj 1868 om Brandvæsenet i København og Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 14de December 1881 meddele nogle Forskrifter, som det er anseet nødvendigt at foreskrive for Folketeatrets Vedkommende:

1. Pladserne paa Gulvet maa omordnes saaledes, at Sidegangene faa efterhaanden tiltagende Brede og at to af de tre Udgangsdøre i Salens Baggrund udvides.

2. Bunden for Parketlogerne udfor Reservedøren til Ejendommen Nr. 37 i Nørregade maa nedskæres, og en Trappe maa lægges fra Gulvet til denne Reserveudgang.

3. Der maa anbringes to nye Udgange ud til Nørregade, 1 paa hver Side af Hovedtrappen i Forhuset.

4. Pladserne i Balkonen maa omordnes, saaledes at der udlægges Gange mellem Rækkerne.

5. Fra Scenen maa tilvejebringes endnu en Udgang paa den modsatte Side af den, hvor den nuværende findes, f. Eks. til Baggaarden i Ejendommen Nr. 37, og ligeledes maa skaffes en Udgang fra Maskingalleriet for den der posterede Brandvagt.

6. Alle under 1—5 angivne Arbejder, som ere antydede paa medfølgende Skitse, skulle udføres efter nærmere Anvisning af Brandinspektøren, som er bemyndiget til at foretage mindre Ændringer, som han finder ikke ville hindre at naa de tilsigtede Maal.

7. Magistraten maa endelig fordre, at den ærede Direktion fremsender til samme en Attest fra Brandinspektøren for, at de oven omtalte Arbejder ere foretagne inden Bebyggelsen af næste Spillesæson.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 6te Juli 1887.

Mag.s 4de Afd. 366/1887.

Til

Chefen for det kgl. Teater,

Hr. Kammerherre Oberst Fallesen.

R. af D., Dbmd. pp.

Efter Indstilling af Brandinspektøren, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en omhyggelig gentagen Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15de Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881 meddele nogle Forskrifter, som det er anset nødvendigt at udstede for det kgl. Teater.

1. Der maa foretages de fornødne Sikringsforanstaltninger til Sikring af Skuespillerne i Paaklædningsværelserne efter nærmere Bestemmelse af Brandvæsenet.

2. I Scenens Tag maa anbringes Klapper, som kunne aabnes fra sikre Punkter ved et eneste Greb og i Tilfælde af en Brand paa Scenen aabne sig automatisk.

Det samlede Areal af disse Klapper, som maa anbringes saa nær Tagryggen som muligt, skal udgøre c. 2 pCt. af Scenegulvets Areal.

3. Træværket i Udbygningerne paa Scenen (Maskin-gallerier, Snorelofter m. m.) maa i den Udstrækning, Brandvæsenet fordrer, overstryges med en af Brandvæsenet anerkendt Farve, som gør Træ vanskelig antændelig.

4. Ved Anskaffelse af nye Dekorationer, Tæpper, Sof-
fiter m. m. maa kun benyttes Materiale, som i Forvejen ved
Imprægnering er gjort flammesikkert; Kontrollen hermed
udøves af Brandvæsenet.

Alle under 1—4 anførte Arbejder skulle udføres efter
nærmere Anvisning af Brandinspektøren, for hvem Planerne
til Udførelsen af de i det foregaaende antydede Arbejder
maa forelægges inden Udførelsen, og som er bemyndiget til
at foretage Ændringer i Forskrifterne, naar Formaalet med
dem derved kan naas paa en bedre Maade.

Med Hensyn til Tiden for Arbejdets Udførelse da maatte
Magistraten anmode den ærede Direktion om at udføre Ar-
bejderne 1—3 inden Begyndelsen af næste Spillesæson og
inden samme Termin at indsende til Magistraten en Attest
fra Brandinspektøren om, at Arbejderne ere udførte.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 6te Juli 1887.

Mag.s 4de Afd. 366/1887.

Til

Direktionen for »Kasino«.

Adr.: Hr. Kammerassessor, Inspektør Johansen. Dbmd.

Efter Indstilling af Brandinspektøren, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en omhyggelig gentagen Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15de Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881 meddele nogle Forskrifter, som det er anset nødvendigt at udstede for Kasinos Vedkommende:

A. Med Hensyn til Udgangsforholdene.

1. Udgangsforholdene for Gulvet maa omordnes saaledes, at hver Afdeling (1ste Parket A og B o. s. v.) hver faar to Udgange, Parterret dog kun en med Udlægning af 2 Stykker 4 Alen brede Sideudgange med Trappeforbindelse til de under Parketlogerne værende Øludskækningslokaler, som saa udlægges til Korridorer.

2. Stolerækkerne i Galleriet maa omordnes med Udlægning af systematiske Forbindelsesgange mellem Rækkerne.

3. De to bagerste Udgange fra Galleriet maa udvides og nye Trapper maa bygges fra dem til Korridoren bag 1ste Etages Loger uden Vindeltrin.

4. Der maa anbringes to nye Døre, en paa hver Side, eller de forhaandenværende Døre fra Korridoren bag Parketlogerne til Pergolaen maa gøres bredere.

5. Udgangene fra den lille Sal maa gøres bredere, maaske i Forbindelse med nogen Omfordeling af Pladserne.

B. Tillæg til Bestemmelser for Indretningen og Benyttelsen af Teatre af 21de December 1881.

6. I Scenens Tag maa anbringes Klapper, som kunne aabnes fra sikre Punkter ved et eneste Greb og i Tilfælde af en Brand paa Scenen aabne sig automatisk.

Det samlede Areal af disse Klapper, som maa anbringes saa nær Tagryggen som muligt, skal udgøre c. 2 pCt. af Scenegulvets Areal.

7. Træværket i Udbygningerne paa Scenen (Maskin-gallerier, Snorelofter m. m.) maa i den Udstrækning, Brandvæsenet fordrer, overstryges med en af Brandvæsenet anerkendt Farve, som gør Træ vanskelig antændelig.

8. Ved Anskaffelse af nye Dekorationer, Tæpper, Sof-fiter m. m. maa kun benyttes Materiale, som i Forvejen ved Imprægnering er gjort flammesikkert; Kontrollen hermed udøves af Brandvæsenet.

Alle under 1—8 anførte Arbejder skulle udføres efter nærmere Anvisning af Brandinspektøren, for hvem Planerne til Udførelsen af de i det foregaaende antydede Arbejder maa forelægges inden Udførelsen, og som er bemyndiget til at foretage Ændringer i Forskrifterne, naar Formaålet med dem derved kan naas paa en bedre Maade.

Med Hensyn til Tiden for Arbejdets Udførelse da maatte Magistraten anmode den ærede Direktion om at udføre Arbejderne 1—7 inden Begyndelsen af næste Spillesæson og inden samme Termin at indsende til Magistraten en Attest fra Brandinspektøren om, at Arbejderne ere udførte.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 6te Juli 1887.

Mag.s 4de Afd. 366/1887.

Til

Direktionen for Folketeatret.

Adr.: Hr. Overretssagfører F. Larsen.

I Kontinuation af Skrivelse af 29de f. M. skal Magistraten herved meddele nogle Bestemmelser, som Magistraten har fundet det nødvendigt at tilføje til de under 21de December 1881 udstedte Bestemmelser for Indretningen og Benyttelsen af Teatre i København.

1. I Scenens Tag maa anbringes Klapper, som kunne aabnes fra sikre Punkter ved et eneste Greb og i Tilfælde af en Brand paa Scenen aabne sig automatisk.

Det samlede Areal af disse Klapper, som maa anbringes saa nær Tagryggen som muligt, skal udgøre ca. 2⁰/₀ af Scenegulvets Areal.

2. Træværket i Udbygningerne paa Scenen (Maskin-gallerier, Snorelofter m. m.) maa i den Udstrækning, Brandvæsenet fordrer, overstryges med en af Brandvæsenet anerkendt Farve, som gør Træ vanskelig antændelig.

3. Ved Anskaffelse af nye Dekorationer, Tæpper, Soffiter m. m. maa kun benyttes Materiale, som i Forvejen ved Imprægnering er gjort flammesikkert; Kontrollen hermed udøves af Brandvæsenet.

Alle under 1—3 anførte Arbejder skulle udføres efter nærmere Anvisning af Brandinspektøren, for hvem Planerne

til Udførelsen af de i det Foregaaende antydede Arbejder maa forelægges inden Udførelsen, og som er bemyndiget til at foretage Ændringer i Forskrifterne, naar Formaalet med dem herved kan naas paa en bedre Maade.

Med Hensyn til Tiden for Arbejdets Udførelse, da maatte Magistraten amode den ærede Direktion om at udføre Arbejderne 1—2 inden Begyndelsen af næste Spillesæson og inden samme Termin at indsende til Magistraten en Attest fra Brandinspektøren om, at Arbejderne ere udførte.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 6te Juli 1887.

Mag.s 4de Afd. 366/1887.

Til

Direktionen for Dagmarteatret.

Efter Indstilling af Brandinspektøren, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en omhyggelig gentagen Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15de Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881 meddele nogle Forskrifter, som det er anset nødvendigt at udstede for Dagmarteatrets Vedkommende:

A. Med Hensyn til Udgangsforholdene.

1. Pladserne paa Gulvet maa omordnes, saa at 1 Række lægges fra 1ste Parket til 2det Do.

2. To nye Trapper maa opføres for 1ste Etage, 1 i hver af Lysgaardene paa begge Sider af Scenen med Udgang til Podesterne paa 1ste Parkets Trapper.

3. Korridorerne bag Logerne maa udvides, Pladserne i Galleriet delvist omordnes, og Forbindelsestrapper med nysnævnte Korridor fra Restaurationerne ved Galleriet maa tilvejebringes.

4. Der maa sikres Udgange for Skuespillerne fra Paa-klædningsrummene paa en af Brandinspektøren som fyldestgørende anerkendt Maade.

B. Tillæg til Bestemmelser for Indretningen og Benyttelsen af Teatre af 21de December 1881.

5. I Scenes Tag maa anbringes Klapper, som kunne aabnes fra sikre Punkter ved et eneste Greb og i Tilfælde af en Brand paa Scenen aabne sig automatisk.

Det samlede Areal af disse Klapper, som maa anbringes saa nær Tagryggen som muligt, skal udgøre ca. 2⁰/₀ af Scenegulvets Areal.

6. Træværket i Udbygningerne paa Scenen (Maskin-gallerier, Snorelofter m. m.) maa i den Udstrækning, Brandvæsenet fordrer, overstryges med en af Brandvæsenet anerkendt Farve, som gør Træ vanskelig antændelig.

7. Ved Anskaffelse af nye Dekorationer, Tæpper, Soffiter m. m. maa kun benyttes Materiale, som i Forvejen ved Imprægnering er gjort flammesikkert; Kontrollen hermed udøves af Brandvæsenet.

Alle under 1—7 anførte Arbejder skulle udføres efter nærmere Anvisning af Brandinspektøren, for hvem Planerne til Udførelsen af de i det foregaaende antydede Arbejder maa forelægges inden Udførelsen, og som er bemyndiget til at foretage Ændringer i Forskrifterne, naar Formaålet med dem derved kan naas paa en bedre Maade.

Med Hensyn til Tiden for Arbejdets Udførelse da maatte Magistraten anmode den ærede Direktion om at udføre Arbejderne 1—6 inden Begyndelsen af næste Spillesæson og inden samme Termin at indsende til Magistraten en Attest fra Brandinspektøren om, at Arbejderne ere udførte.

JUSTITSMINISTERIET.

København, den 18de Juli 1887.

Mag.s 4de Afd. 366/1887.

Efter at have modtaget den med Københavns Magistrats behagelige Skrivelse af 1ste dennes fulgte Erklæring fra Brandinspektøren, skal man ikke undlade til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning at meddele, at Ministeriet herefter ikke kan anse det af den ærede Magistrat givne Paalæg om at forsyne Prosceniumsmuren paa det kgl. Teater med en Brandkam for hjemlet ved Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881.

J. Nellemann.

A. Grüner.

Til

Københavns Magistrat.

JUSTITSMINISTERIET.

København, den 10de September 1887.

Mag.s 4de Afd. 706/1887.

Efter Modtagelsen af Magistratens behagelige Skrivelse af 31te f. M. angaaende det dermed tilbagesendte Andragende, hvori Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Anledning af et Chefen for det kongelige Teater af Brandinspektøren i Henhold til Bekendtgørelse af 14de December 1881 givet Paalæg, henstiller, om ikke Justitsministeriet maatte finde Anledning til at fritage det kongelige Teater for Anbringelsen af de paabudte automatiske Lemme eller i alt Fald at tillade, at denne Foranstaltning først foretages næste Aar, for saa vidt der ikke til den Tid er truffet Forholdsregler, der gøre den overflødig, har Ministeriet ved Skrivelse af Dags Dato meddelt Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at Ministeriet hverken kan tilstaa nogen Fritagelse eller tilstaa nogen Udsættelse med Foranstaltningens Udførelse.

Hvilket herved tjenstligst meddeles til behagelig Efterretning.

J. Nellemann.

A. Grüner.

Til

Kjøbenhavns Magistrat.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 16de September 1887.

Mag.s 4de Afd. 706/1887.

Til

Hr. Teaterdirektør Hunderup.

Efter Deres under 12te ds. indgivne Andragende om Tilladelse til i Teatret Casino at maatte anvende Staapladser paa forskellige Steder i Tilskuerrummet, undlader Magistraten ikke at meddele, at den ansøgte Tilladelse indtil videre kan indrømmes saaledes, at der ved Udgangene fra 1ste Parket I maa findes de paa den indsendte Plan med 1—6 mærkede Pladser ved Udgangene fra 1ste Parket II. og 2det Parket I. de 8 paa Planen viste Pladser ved Udgangene fra de 2 forreste Loger de 4 paa Planen viste Pladser ved Udgangene i hver af de øvrige 8 Loger 3 eller ialt 24 Pladser.

Samtlige de angivne Staaplads, tilsammen 42, skulle forsynes med tydelig anbragte Nummere efter Brandinspektørens nærmere Anvisning.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 17de Oktober 1887.

Mag.s 4de Afd. 706/1887.

Til

Hr. Politidirektøren.

De ovenfor omtalte Forandringer have imidlertid medført Nødvendigheden af en Omfordeling af Reservebelysningen i Teatrene og man tillader sig nu, efter derom fra Brandinspektøren modtagen Indberetning, at meddele, at der i de forskellige Teatre er anbragt Lamper og Olielygter paa følgende Steder:

I det kongelige Teater:

Indgangen til 1ste Parket 1 alm. Lygte paa hver Side.....	2 alm.
Indgangen til 2det Parket 1 alm. Lygte paa hver Side.....	2 —
Balkonen: 1 alm. Lygte i inderste og 1 i yderste Gang paa hver Side, samt 1 rød Lygte i yderste Gang og 1 rød Lygte i Foyeren paa hver Side.....	4 røde og 4 —
1ste Etage: 1 alm. Lygte i inderste og 1 i yderste Gang samt 1 rød Lygte i yderste Gang paa hver Side.....	2 — — 4 —
2den Etage: 1 alm. Lygte i inderste og 1 i yderste Gang samt 2 røde i yderste Gang paa hver Side.....	4 — — 4 —
Galleriet: 1 alm. Lygte i Midten samt 2 røde.....	2 — — 1 —

At overføre... 12 røde og 17 alm.

	Overført...	12 røde og 17 alm.
2 forreste Trapper fra Gulvet til Galleriet	}	8 — — 10 —
5 alm. Lygter samt 4 røde Lygter paa hver Side.....		
2 trekantede Trapper fra Gulvet til 1ste Etage	}	2 — — 6 —
3 alm. Lygter samt 1 rød Lygte paa hver Side.....		
2 ligeløbende Trapper fra Gulvet til 1ste Etage		» — — 10 —
5 alm. paa hver Side.....		» — — 4 —
Parkettrappen		» — — 5 —
2 alm. Lygter paa hver Side		» — — 2 —
Parterretrappen ialt		» — — » —
Orkestertrappen: 1 alm. Lygte paa hver Side.....		
Kongetrappen: ingen		
	Ialt...	22 røde og 54 alm.

Paa Tilskuerpladsen er endvidere af Teatret selv anbragt 1 Lygte paa hver Side i Balkon, 1ste og 2den Etage samt 2 i Galleriet.

I Casino:

Forhallen.....	2	Lamper
Bazargangen.....	2	—
Forhallen mod Ny Toldbodgade.....	1	—
Pergolaen	4	—
Konditoriet med den store Sal	1	—
Trappen til højre i Bazargangen	3	—
Trappen til venstre i Bazargangen.....	3	—
Trappen til højre ved Pergolaomgangen	2	—
Trappen til venstre ved Pergolaomgangen....	2	—
Galleritrappen til højre.....	1	—
Galleritrappen til venstre.....	1	—
Midterudgangen til højre fra Gulvet.....	1	—
Midterudgangen til venstre fra Gulvet.....	1	—
Endvidere er kommet til i Salen	4	—

Ialt... 28 Lamper.

I Folketeatret.

Paa selve Tilskuerpladsen:			
Gulvet:	1 Lygte over hver af de 5 ordi- nære Udgange	5	Olielygter.
	1 Lygte over hver af de 4 Re- serveudgange	4	—
Balkonen:	1 Lygte over hver af de 2 Ud- gange	2	—
I de ydre Rum:			
Stueetagen:	1 Lygte over hver af Tilskuer- foyerens 3 Udgange	3	—
	1 Lygte over Forrummets 3 Ud- gange	3	—
	1 Lygte over Midtergangen i Garderoben	1	—
Iste Sal:	1 Lygte ved hver af de 2 fra Trappe til Punschesal førende Døre ..	2	—
	1 Lygte ved den fra Punschesalen førende Reservedør	1	—
	1 Lygte over hver af de 2 Galleri- trapper	2	—
			23 Olielygter.

Ovennævnte 23 Lygter ere forsynede med rødt Glas.

Paa Forhusets Hovedtrappe er endvidere anbragt 3 Olielygter med hvidt Glas . . . . . 3 —

Ialt... 26 Olielygter.

I Dagmarteatret:

Paa hver Side.

Parketgangen	1 Stk. hvide	» Stk. røde.
Parketkorridoren	» - —	2 - —
Parkettet	» - —	3 - —
Trappen: Parket—Balkon	1 - —	» - —
Balkonkorridoren	1 - —	1 - —
Balkonetagen	» - —	2 - —

At overføre... 3 Stk. hvide 8 Stk. røde.

	Overført...	3 Stk. hvide	8 Stk. røde.
Trappen: Balkon—1ste Etage	1	—	» - —
1ste Etages Korridor	1	—	1 - —
1ste Etage	»	—	2 - —
Trappen: 1ste Etage—Galleri	1	—	» - —
Gallerietagen	»	—	3 - —
Gallerikorridoren	1	—	1 - —
Restaurationslokalet	1	—	» - —
Galleritrappen	2	—	» - —

Ialt... 10 Stk. hvide 15 Stk. røde.

Endvidere i Tunnelen 1 rød og 2 hvide, og paa Orkestertrappen 1 hvid.

Ialt i Teatrets Tilskuerrum 23 hvide og 31 røde Olie-lamper.

Hvad Reserveudgange angaar, er der ikke indtraadt i det hidtil Bestaaende.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 6te Oktober 1888.

Mag.s 4de Afd. 276/1888.

Til

Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank.
 Adr.: Hypothekafdelingen.

Efter at den ærede Landmandsbank nu har ladet Reserveudgangene til Dagmarhotellet indrette paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade, er Magistraten villig til efter Bankens derom udtalte Ønske i Skrivelse af 25de f. M., at frafalde yderligere Krav i Hensende til de i Punkt 2 af Magistratens Skrivelse af 6te Juli f. A. opstillede Fordringer paa Betingelse af, at Banken udfører nogle mindre Foranstaltninger, som Brandinspektøren endnu maa ønske gennemført, og hvorom Banken af ham vil erholde Meddelelse.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 24de Marts 1892.

Mag.s 4de Afd. 196/1892.

Til

Chefen for det kongelige Teater og Kapel.
 Hr. Kammerherre, Oberst M. E. v. Fallesen.
 K. & Dbmd. p. p.

Efter at Magistraten i Anledning af Hr. Kammerherrens behagelige Skrivelse af 11te September f. A. har taget Spørgsmaalet om Imprægnering af det kongelige Teaters Dekorationer under fornyet nøje Overvejelse, tillader man sig at meddele, at man foreløbig kan frafalde det i saa Henseende under 6te Juli 1887 givne Paabud, men Magistraten maa da samtidig henlede Opmærksomheden paa sin Skrivelse af 15de Oktober 1888, hvori man udtalte, at de af Magistraten stillede Fordringer i Retning af Brandforanstaltninger ved Teatret ikke indeholdt Alt, hvad Magistraten kunde anse for ønskeligt for det teatersøgende Publikums og Scenepersonales Betyggelse, men at de meget mere maatte betragtes som det Minimum, under hvilket Magistraten ansaa det for uforsvarligt at gaa.

Som saadanne Foranstaltninger til Sikring mod Brandfare, som Magistraten maa anse for saare ønskelige, naar Imprægnering ikke finder Sted, og som man derfor tillader sig at forvente ville blive indførte i Teatret, skal man særlig henlede Opmærksomheden paa de i Hr. Kammerherrens Skrivelse af 15de Marts 1888 omtalte, nemlig Indførelsen af elektrisk Belysning, at Fortæpper og Prosceniumstæpper gøres uforbrændelige, idet der anvendes Jerntraadstæpper eller Asbesttæpper, og at Fuge og Støvere gøres af Jern.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 29de Marts 1892.

Mag.s 4de Afd. 196/1892.

Til

1) Direktionen for »Casino«.

Adr.: Hr. Kammerassessor J. Johansen, Dbmd.

2) Direktionen for Folketeatret.

Adr.: Hr. Overretssagfører H. F. Larsen.

3) Bestyrelsen for Aktieselskabet »Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank«.

Magistraten undlader ikke herved at meddele den ærede

1) Direktion

2) —

3) Bestyrelse,

at man har fundet sig foranlediget til »foreløbig« at suspendere det ved Skrivelse af 6te Juli 1887 givne Paabud om, at der ved Anskaffelse af nye Dekorationer, Tæpper, Soffiter m. m. til

1) Casino

2) Folketeatret

3) Dagmarteatret

kun maa benyttes Materialer, som i Forvejen ved Imprægnering ere gjorte flammesikre.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 7de September 1894.

Mag.s 4de Afd. 614/1894.

Til

Brandinspektøren.

I Skrivelse af 25de August d. A. har Hr. Oberstlieutenanten indstillet, at der i Punkt B. 2. i »Bestemmelser for Indretningen og Benyttelsen af Teatre i København« af 21de December 1881 foretages den Ændring, at det for Fremtiden tillades i samtlige Paaklædningsrum at anvende Glas-kupler om Gasflammer under Forhold, hvor Brandvæsenet finder det tilstedeligt, samt at Punkt B. 5. forandres derhen, at det fremtidig tillades som Reservebelysning at benytte Stearinlys (Kerter) i Stedet for Olielamper.

Foranlediget heraf undlader Magistraten ikke til behagelig Efterretning at meddele, at man kan billige de af Dem saaledes foreslaaede Ændringer i de omhandlede Bestemmelser.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 17de Januar 1896.

Mag.s 4de Afd. 123/1896.

Til

Det kongelige Teater og Kapel.
 Casino.
 Folketeatret.
 Dagmar-teatret.
 Nørrebro's Teater.

For at Brandvæsenet skal kunne være i Stand til paa ret Maade at udsætte de i Brandlovens § 28 (jfr. Punkt 1 i Bestemmelser for Indretningen og Benyttelsen af Teatre i Kjøbenhavn af $21/_{12}$ 81) omhandlede Brandvagter i Teatrene, er det nødvendigt, at det, i Stedet for som hidtil at være henvist til i Dagbladene at søge Oplysning om Sæsonernes Begyndelse og Afslutning, om Forestillingernes Begyndelsestid, om deres Bortfalden eller om Afholdelsen af Ekstraforestillinger m. m., tilstilles disse Oplysninger direkte fra vedkommende Teater-Administration.

Magistraten skal derfor i Tilslutning til ovennævnte Bestemmelser af $21/_{12}$ 81 anmode . . . . . om, at der fremtidig senest Kl. 12 Middag Dagen forud sendes Meddelelse til Brandvæsenet om:

Dagen for Sæsonens Begyndelse med Angivelse af de ordinære Spilleaftener og Klokkeslet for Forestillingernes Begyndelse;

enhver Afvigelse fra disse ordinære Forestillinger (Bortfalden af Forestillinger, Ekstraforestillinger, forandret Benyttelse af Teatret med Angivelse af denne Benyttelses Art, forandret Tid for Forestillingernes Begyndelse o. lign.), samt

Dagen for Sæsonens Ophør.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 17de December 1900.

Mag.s 4de Afd. 947/1900.

Til

Direktøren for Brandvæsenet.

I Anledning af Hr. Oberstens Skrivelse af 4de December d. A. betræffende Udstedelse af Billetter til de henværende Teatre, saaledes at der tilstedes Adgang for mere end én Person paa hver Plads, undlader man ikke at meddele, at Magistraten deler Deres Anskuelse om, at et saadant Forhold ikke er overensstemmende med Bestemmelserne af 21de December 1881 for Indretningen og Benyttelsen af Teatre i Kjøbenhavn og bemyndiger Dem til for de vedkommende Teaterbestyrelser at nedlægge fornødent Forbud i saa Henseende.

JUSTITSMINISTERIET.

København den 5te August 1904.

Mag.s 4de Afd. 652/1904.

I Skrivelse af 4de f. M. (J. Nr. 480/1904) har Københavns Magistrat udbedt sig en Udtalelse fra Justitsministeriet om, hvorvidt den ved sammes Bekendtgørelse af 14de December 1881 Brandvæsenet tildelte Bemyndigelse ogsaa omfatter de Fordringer og Paabud, der indeholdes i det hoslagte, af et Udvalg til Undersøgelse af Brandfare i Teatrene heri Staden udarbejdede Udkast.

I den Anledning skal man til behagelig Efterretning meddele, at Bekendtgørelsen af 14de December 1881 indeholder en staaende Bemyndigelse for Brandvæsenet til at give Forskrifter overfor Brandfare med Hensyn til Teatres Indretning og Benyttelse.

P. M. V.

E. B.

K. Hammerich.

Til

Københavns Magistrat.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 2den September 1904.

Mag.s 4de Afd. 652/1904.

Til

Chefen for det kgl. Teater og Kapel.

Efter Indstilling af en af Magistraten nedsat Kommission, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en fornyet Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15de Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881 meddele, at man har anset det for nødvendigt som Tillæg til Bestemmelserne for Indretningen og Benyttelsen af Teatre af 21de December 1881 at foreskrive følgende Foranstaltninger for det kongelige Teaters Vedkommende:

1. Forandring af Pladser i Tilskuerrummene, hvor den fri Passage eller Udgang forhindres, efter Brandvæsenets Bestemmelse.

2. Udlægning af en Midtergang igennem Parketterne og Parterret med Nedgang ad en Trappe fra Midten af Parterret til Hovedvestibulen imod Kongens Nytorv.

3. Behandling af Scenens Træværk og de til Forestillingerne benyttede Dekorationer, Tæpper, Forhæng, Soffitter m. m. paa saadan Maade, at de nævnte Genstande blive flammesikre og derfor ved en mulig Antændelse kun kunne forkulle uden at afgive Flamme. Samme Fordring stilles til alle ved Paaklædningen af det agerende Personale benyttede Florstoffer.

4. Afløsning af al Gasbelysning med elektrisk Belysning, denne indrettet saaledes, at Scenen med dertil hørende Udenomsrum og Tilskuerspladsen med dennes Udenomsrum hver for sig faa deres særlige Tilledning og gives særskilt Centralbrædt af uantændeligt Materiale, fra hvilket Belysningen for begge Grupper kan manipuleres uafhængig af hinanden, dog at selve Tilskuerrummene med tilhørende Korridorer og Trapper danne en Gruppe for sig.

5. Jernkæderne til Manipulering af Jerntæppet ombyttes med Jerntraadstove.

6. Arbejde i Malersalen og Snedkerværkstedet samt i Skrædersalen maa ikke foretages i Tiden fra Teatrets Aabning for Publikum til dets Lukning.

Af fornævnte Bestemmelser skulle de under Punkterne 1, 3 og 6 straks bringes til Udførelse, hvorimod de under Punkterne 2, 4 og 5 skulle gennemføres snarest muligt, i hvert Fald forinden Begyndelsen af Sæsonen 1905—06.

Det er overdraget Brandvæsenet at paase Efterkommelsen af samtlige Bestemmelser.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 2den September 1904

Mag.s 4de Afd. 652/1904.

Til

Direktionen for Casino.

Efter Indstilling af en af Magistraten nedsat Kommission, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en fornyet Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15de Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881 meddele, at man har anset det for nødvendigt som Tillæg til Bestemmelserne for Indretningen og Benyttelsen af Teatre af 21de December 1881 at foreskrive følgende Foranstaltninger for Casinos Vedkommende:

1. Forandring af Pladser i Tilskuerrummene, hvor den fri Passage eller Udgang forhindres, herunder Afpasning eller Afrunding af de skarpe Hjørner af Parketlogerne nærmest Scenen, efter Brandvæsenets Bestemmelse.
2. Ombygning af Bazargangen med tilstødende Rum med brandsikkert Materiale.
3. Anbringelse af udvendige Jerngallerier og Trapper paa begge Sider af Teaterbygningen med Reserveudgange fra de forskellige Etager og Udgang til Ny Toldbodgade.
4. Komfuret i Restaurationen ved Bazargangen ombyttes med et Gaskomfur.
5. Behandling af Scenens Træværk og de til Forestillingerne benyttede Dekorationer, Tæpper, Forhæng, Soffitter m. m. paa saadan Maade, at de nævnte Genstande

blive flammesikre og derfor ved en mulig Antændelse kun kunne forkulle uden at afgive Flamme. Samme Fordring stilles til alle ved Paaklædningen af det agerende Personale benyttede Florstoffer.

6. Afløsning af al Gasbelysning med elektrisk Belysning, denne indrettet saaledes, at Scenen med dertil hørende Udenomsrum og Tilskuerspladsen med dennes Udenomsrum hver for sig faa deres særlige Tilledning og gives særskilt Centralbrædt af uantændeligt Materiale, fra hvilket Belysningen for begge Grupper kan manipuleres uafhængig af hinanden, dog at selve Tilskuerrummene med tilhørende Korridorer og Trapper danne en Gruppe for sig.

7. Jernkæderne til Manipulering af Jerntæppet ombyttes med Jerntraadstove.

8. Arbejde i Malersalen og i Snedkerværkstedet samt i Skrædersalen maa ikke foretages i Tiden fra Teatrets Aabning for Publikum til dets Lukning.

9. Benyttelsen af Petroleum eller andre brandfarlige Vædsker til Belysning eller i andet Øjemed forbydes i Beboelseslejlighederne.

Endelig tilkendegives det Direktionen, at Tilladelsen til at benytte en Del af Loftet over Tilskuerrummene ufravigelig ophører ved Slutningen af Sæsonen 1904—05, hvorfor Direktionen henvises til at tilvejebringe andre Magasineringsrum, i hvilken Anledning bemærkes, at Magasineringsrum i selve Bygningen ikke ville blive tilladte, med mindre de paa fuldkommen brandsikker Maade ere adskilte fra den øvrige Del af Bygningen. Af fornævnte Bestemmelser skulle de under Punkterne 1, 4, 5, 8 og 9 straks bringes til Udførelse, hvorimod de under Punkterne 2, 3, 6 og 7 skulle gennemføres snarest muligt, i hvert Fald forinden Begyndelsen af Sæsonen 1905—06.

Det er overdraget Brandvæsenet at paase Efterkommelsen af samtlige Bestemmelser.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 2den September 1904.

Mag.s 4de Afd. 652/1904.

Til

Direktionen for Folketeatret.

Efter Indstilling af en af Magistraten nedsat Kommission, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en fornyet Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15de Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881 meddele, at man har anset det for nødvendigt som Tillæg til Bestemmelserne for Indretningen og Benyttelsen af Teatre af 21de December 1881 at foreskrive følgende Foranstaltninger for Folketeatrets Vedkommende.

1. Forandring af Pladser i Tilskuerrummene, hvor den fri Passage eller Udgang forhindres, efter Brandvæsenets Bestemmelse.

2. Udlægning af en Opgang igennem Parketlogerne til venstre fra Gulvet til Reserveudgangen til Nørregade 37 i Lighed med Opgangen til højre til Nørrevoldgade 52.

3. Tilvejebringelse af en Reserveudgang fra Balkonen til Forhuset imod Nørregade, for saa vidt konstruktive Hensyn tillade det.

4. Behandling af Scenens Træværk og de til Forestillingerne benyttede Dekorationer, Tæpper, Forhæng, Soffitter m. m. paa saadan Maade, at de nævnte Genstande blive flammesikre og derfor ved en mulig Antændelse kun

kunne forkulle uden at afgive Flamme. Samme Fordring stilles til alle ved Paaklædningen af det agerende Personale benyttede Florstoffer.

5. Afløsning af al Gasbelysning med elektrisk Belysning, denne indrettet saaledes, at Scenen med dertil hørende Udenomsrum og Tilskuerspladsen med dennes Udenomsrum hver for sig faa deres særlige Tilledning og gives særskilt Centralbrædt af uantændeligt Materiale, fra hvilket Belysningen for begge Grupper kan manipuleres uafhængig af hinanden, dog at selve Tilskuerrummene med tilhørende Korridorer og Trapper danne en Gruppe for sig.

6. Jernkæderne til Manipulering af Jerntæppet ombyttes med Jerntraadstouge.

7. Arbejde i Malersalen og Snedkerværkstedet samt i Skrædersal maa ikke foretages i Tiden fra Teatrets Aabning for Publikum til dets Lukning.

Af fornævnte Bestemmelser skulle de under Punkterne, 1, 2, 4 og 7 strax bringes til Udførelse, hvorimod de under Punkterne 3, 5 og 6 skulle gennemføres snarest muligt, i hvert Fald forinden Begyndelsen af Sæsonen 1905/96.

Det er overdraget Brandvæsenet at paase Efterkommelsen af samtlige Bestemmelser.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 2den September 1904.

Mag.s 4de Afd. 652/1904.

Til

Direktionen for Dagmarteatret.

Efter Indstilling af en af Magistraten nedsat Kommission, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en fornyet Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15de Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881, meddele, at man har anset det for nødvendigt som Tillæg til Bestemmelserne for Indretningen og Benyttelsen af Teatre af 21de December 1881 at foreskrive følgende Foranstaltninger for Dagmarteatrets Vedkommende:

1. Nedlægning af Garderoberne ved Mellemreposerne af Parkettrapperne.

2. Tilvejebringelse af Udgange uden Optrin fra Parketterne enten ved Sænkning af den uden om liggende halv-runde Gang eller paa anden Maade, desuden Flytning af Parkettrapperne nederste Løb for at skaffe en Udvidelse af deres Mellemrepose.

3. Udlægning af en Midtergang igennem Parketterne og Parterret og Tilvejebringelse af en Ud- og Nedgang fra dette.

4. Forandring eller Nedlægning af Pladser i samtlige Tilskuerrum, hvor den fri Passage eller Udgang forhindres, efter Brandvæsenets Bestemmelse.

5. Forandring af Pladsforhøjningerne i de forskellige Etagers Loger, saa at de blive passable og Stolene i Logerne at fastgøre til Gulvene.

6. Nedlægning af Tilskuerpladserne paa saadanne Dele af de under 5 nævnte Forhøjninger, hvor Passage kun kan ske i bukket Stilling.

7. Behandling af Scenens Træværk og de til Forestillingerne benyttede Dekorationer, Tæpper, Forhæng, Soffitter m. m. paa saadan Maade, at de nævnte Genstande blive flammesikre og derfor ved en mulig Antændelse kun kunne forkulle uden at afgive Flamme. Samme Fordring stilles til alle ved Paaklædningen af det agerende Personale benyttede Florstoffer.

8. Afløsning af al Gasbelysning med elektrisk Belysning, denne indrettet saaledes, at Scenen med dertil hørende Udenomsrum og Tilskuerpladsen med dennes Udenomsrum hver for sig faa deres særlige Tilledning og gives særskilt Centralbrædt af uantændeligt Materiale, fra hvilket Belysningen for begge Grupper kan manipuleres uafhængig af hinanden, dog at selve Tilskuerrummene med tilhørende Korridorer og Trapper danne en Gruppe for sig.

9. Jernkæderne til Manipulering af Jerntæppet ombyttes med Jerntraadstouge.

10. Arbejde i Malersalen og i Snedkerværkstedet samt i Skrædersalen maa ikke foretages i Tiden fra Teatrets Aabning for Publikum til dets Lukning.

Af fornævnte Bestemmelser skulle de under Punkterne 1, 4, 6, 7 og 10 straks bringes til Udførelse, hvorimod de under Punkterne 2, 3, 5, 8 og 9 skulle gennemføres snarest muligt, i hvert Fald forinden Begyndelsen af Sæsonen 1905/06.

Det er overdraget Brandvæsenet at paase Efterkommelsen af samtlige Bestemmelser.

CHEFEN FOR
DET KONGELIGE TEATER OG KAPEL.

København, den 13. September 1904.

Foranlediget ved Teaterbranden i Chicago blev der af Magistraten nedsat en Kommission, som skulde gøre Forholdene ved de københavnske Teatre til Genstand for en fornyet Overvejelse. Resultatet af denne Kommissions Arbejder foreligger nu og er for det kgl. Teaters Vedkommende meddelt Teaterbestyrelsen ved medfølgende Skrivelse.

I Anledning af de deri indeholdte Paalæg skal jeg tillade mig at bemærke følgende:

ad 1. »Forandring af Pladser i Tilskuerrummene, hvor den fri Passage eller Udgang forhindres, efter Brandvæsenets Bestemmelse«.

Det antages ikke, at Brandvæsenet vil forlange i det mindste større Forandringer, da der i det kgl. Teater formentlig er tilstrækkelig fri Passage og Udgange.

ad 2. »Udlægning af en Midtergang igennem Parketterne og Parterret med Nedgang ad en Trappe fra Midten af Parterret til Hovedvestibulen imod Kongens Nytorv«.

Skal der udlægges en saadan Midtergang, kan det kun ske ved Borttagning af 3 à 4 Stole i hver Række i de 2 Parketter og i Parterret, hvilket vil nødvendiggøre en Omflytning af alle Pladserne paa Gulvet, da Stolene i de forskellige Rækker ikke staar lige bagved hverandre. Denne Foranstaltning vil foruden en betydelig øjeblikkelig Udgift medføre et aarligt Tab i Indtægter, der kan anslaaes til ca. 35,000 Kr.

ad 3. »Behandling af Scenens Træværk og de til Forestillingerne benyttede Dekorationer, Tæpper, Forhæng, Soffitter m. m. paa saadan Maade, at de nævnte Genstande bliver flammesikre og derfor ved en mulig Antændelse kun kunne forkulle uden at afgive Flamme. Samme Fordring stilles til alle ved Paaklædningen af det agerende Personale benyttede Florstoffer«.

Imprægnering eller Beklædning med Asbest af alle de her nævnte Genstande er bekostelig, og de hidtil kendte Behandlinger gør Dekorationerne uholdbare. Dertil kommer, at det vil forvolde et stort Tab af Tid og som Følge deraf Repertoirevanskeligheder, naar alle ældre Dekorationer, der tages frem fra Magasinerne, skulle imprægneres før Brugen.

ad 4. »Afløsning af al Gasbelysning med elektrisk Belysning, denne indrettet saaledes, at Scenen med dertil hørende Udenomsrum og Tilskuérpladsen med dennes Udenomsrum hver for sig faa deres særlige Tilledning og gives særskilt Centralbrædt af uantændeligt Materiale, fra hvilket Belysningen for begge Grupper kan manipuleres uafhængig af hinanden, dog at selve Tilskuerrummene med tilhørende Korridorer og Trapper danner en Gruppe for sig«.

Gasbelysning med Auerske Brændere findes kun i Tilskuérfoyeren og i Tilskuérpladsens Korridorer. Den er formentlig ufarlig og i hvert Fald betydelig billigere end elektrisk Belysning. Elektriciteten til Lysekronen og til Balkonetagens Balloner manipuleres fra Scenen, hvilket antages at give større Sikkerhed, da det er mere under Belysningsmesterens og Brandvæsenets umiddelbare Kontrol.

ad 5. »Jernkæderne til Manipulering af Jerntæppet ombyttes med Jerntraadstouge«.

Dette er sket.

ad 6. »Arbejde i Malersalen og Snedkerværkstedet samt i Skrædersalen maa ikke foretages i Tiden fra Teatrets Aabning for Publikum til dets Lukning«.

At denne Bestemmelse er kommen ind, er formentlig begrundet i Forholdene ved de private Teatre, hvor Malersal, Skrædersal og Snedkerværksted er i samme Bygning som

Scenen og Tilskuerpladsen. Men da dette ikke er Tilfældet paa det kgl. Teater, hvor de er afsondrede og Adgangen til dem afspærret med Jerndøre, der altid under Forestillingen er lukkede, hvilket paases af Brandvæsenet, er Faren næppe stor. Gennemførelsen af denne Foranstaltning vil derimod medføre store Vanskeligheder for Arbejdet. Teatermaleren er nødt til at arbejde om Aftenen for at kunne bedømme Virkningen af Farverne ved Lys; skulde derfor Malersalen lukkes under Forestillingen, maatte der skaffes ham et andet Lokale.

Af det her anførte vil det fremgaa, at disse Foranstaltninger vil kræve saa betydelige Udgifter og foranledige saa stort Tab i Indtægter, at det til Teatrets Drift bevilgede Tilskud ikke vil kunne strække til. Da de derhos i det mindste for største Delen formentlig er unødvendige, maa jeg anbefale, at der af Ministeriet indledes Forhandlinger med Magistraten angaaende de givne Paalæg.

C. Danneskjold Samsøe.

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 18. November 1904.

Mag.s 4de Afd. 754/1904.

Til Justitsministeriet.

Ved hoslagt at tilbagesende den med det høje Ministeriums Skrivelse af 6. Oktober d. A. fulgte Skrivelse af 13. September d. A. fra Chefen for det kongelige Teater og Kapel til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet angaaende de ved Magistratens hermed tilbagefølgende Skrivelse af 2. September d. A. paabudte Foranstaltninger til Sikring imod Faren ved en eventuel Ild i bemeldte Teater tillader man sig, efter at have indhentet en Betænkning fra den i Magistratens fornævnte Skrivelse af 2. September d. A. omhandlede Kommission over de af Chefen fremsatte Bemærkninger, at udtale følgende:

ad 1. Der vil, saa vidt det for Tiden kan overses, ikke fremkomme flere Fordringer om Forandring af Pladser i Tilskuerrummene end allerede bekendt for Teatret.

ad 2. I Parketterne og Parterret findes for Tiden fra 13 indtil 35 Pladser i uafbrudt Række, medens der ifølge Politiforordning af 31. Oktober 1889 for Berlin ved Opførelsen af ny Teatre kun tilstedes 14 Sæder og ifølge Tillæg af 18. Marts 1891 ved bestaaende Teatre 15 Sæder i uafbrudt Række ved Siden af en Side- eller Mellemgang. Man maa derfor fastholde Nødvendigheden af den forlangte Midtergang, der dog med en Brede af 2 Alen kun vil medtage 11 Pladser i 1. Parket, 19 i 2. Parket og 17 i Parterret, ikke som anført 3 à 4 Stole i hver Række.

ad 3. Fordringen om Flammesikkerhed af Dekorationer m. m. stilles overalt i Udlandet og maa anses som et af de virksomste Midler til at sikre Publikum og Skuespillere; den bør derfor opretholdes. Ved Gennemførelsen af denne Foranstaltning vil der fra Brandvæsenets Side saavidt muligt blive taget saadanne Hensyn, at der ikke lægges større Hindringer i Vejen for Forestillingsplanen end nødvendigt.

ad 4. Det har ved Teaterbrande som ogsaa ved andre Ildebrande vist sig, at Gasflammerne slukkes ved Udviklingen af Forbrændingsprodukterne, tillige ved det under en Brand opstaaende forøgede Lufttryk; Gasbelysning svigter derfor under en Ildebrand. Dette er Grunden til, at Gasbelysning bør forlanges afløst af elektrisk Belysning.

Man maa fremdeles hævde, at Belysningen i Tilskuer-rummet med tilhørende Korridorer bør kunne manipuleres ogsaa fra Tilskuerpladsen.

ad 6. Det maa erkendes, at Forholdene i det kgl. Teater, hvor Maler- og Skrædersalen samt Snedkerværkstedet ligge i Magasinbygningen, ere bedre end i Privatteatrene. Forbudet imod Arbejde i disse Lokaler under Foretillingerne kan derfor hæves, dog saaledes, at Pressearbejde under Forestillinger ikke foretages i Skræddersalen og heller ikke i den i Scenebygningen liggende Dameskræddersal.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 22. December 1904.

Mag.s 4de Afd. 754/1904.

Til Chefen for det kgl. Teater og Kapel.

I Anledning af Skrivelse af 7. December d. A. tillader man sig at meddele, at Magistraten efter Omstændighederne foreløbig vil kunne indgaa paa, at der i det kgl. Teater til Lufttæpper og Transparentmaleri anvendes uimprægneret Lærred.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 23. Februar 1905.

Mag.s 4de Afd. 262/1905.

Hr. Arkitekt Mandrup-Poulsen.

I Anledning af Skrivelser af 29. December f. A. og 13. Januar d. A. vedrørende de af Magistraten paabudte Foranstaltninger i Dagmarteatret undlader man ikke at meddele, at Magistraten efter Omstændighederne kan imødekomme det sidstnævnte Andragende, paa Betingelse af at de tilbudte Sidegange paa intet Sted bliver smallere end 3 Fod, og at samtidig ingen Række kommer til at indeholde flere Pladser end det Antal, der nu haves.

Angaaende de øvrige i Hr. Arkitektens førstnævnte Skrivelse foreslaaede Foranstaltninger maa Brandvæsenets Afgørelse forbeholdes.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

J. Nr. 262/1905.

København, den 2. Juni 1905.

Aktieselskabet Casino Etablissementet.

I Anledning af Aktieselskabets Skrivelse af 4. Maj d. A. angaaende de i Magistratens Skrivelse af 2. Septbr. f. A. paabudte Foranstaltninger mod Brandfare i Casino undlader man ikke, efter at have indhentet en Betænkning fra den i Magistratens nævnte Skrivelse omhandlede Kommission, at meddele, at Magistraten vil kunne godkende det paa de indsendte Tegninger viste Anlæg af de paabudte udvendige Jerngallerier og Trapper, naar selve Trappeløbene foruden Sidehaandlister ogsaa forsynes med Midtehaandlister, hvorimod man ikke kan tillade, at Tidsfristen for Udførelsen af Trapperne udsættes.

Hvad angaar Ombygningen af Bazargangen med brandsikkert Materiale, hvorom intet bestemt foreligger, men som efter Tegningerne maa formodes paaagtet udført med Monier, vil Magistraten kunne tillade en saadan Ombygning paa Betingelse af, at Træsøjlerne omslutes med en Beklædning af mindst 2 Tommers Tykkelse, og at Sidevæggene gives mindst 3 Tommers Tykkelse, hvorhos samtlige Dekorationer i Restaurationslokalerne maa gøres flammesikre.

JUSTITSMINISTERIET.

Brev Nr. 13762.

Journ. E. 7513.

København, den 10. Juni 1905.

Efter at Justitsministeriet havde gjort Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bekendt med Københavns Magistrats Skrivelse af 18. Novbr. f. A. (J. Nr. 754/1904) angaaende forskellige af Magistraten foreskrevne Foranstaltninger vedrørende Indretningen og Benyttelsen af det kgl. Teater har nævnte Ministerium i en hertil oversendt Skrivelse under Henvisning til en om Sagen indhentet Erklæring fra Bestyrelsen for det kgl. Teater og Kapel samt en Skrivelse fra Bygningsinspektør Martin Borch henstillet, at Fordringen om en Midtergang i Teatret frafaldes paa følgende Vilkaar:

- at* der bliver 6 Udgange paa hver Side i Stedet for som na 4,
- at* de yderste Pladser i 1ste og 2det Parkets bageste Række fjernes,
- at* Skillerrummene i den ydre Sidegang borttages og
- at* Gasbelysningen i Korridorer og Tilskuerfoyer ombyttes med elektrisk Belysning.

I denne Anledning har Justitsministeriet efter Omstændighederne ment at kunne indgaa paa, at den her omhandlede Fordring frafaldes paa de anførte Vilkaar, hvorfor man under D. D. har tilskrevet Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Overensstemmelse hermed.

Hvilket man herved skal meddele Københavns Magistrat til behagelig Efterretning.

Alberti.

Holst.

Til
Københavns Magistrat.

KØBENHAVNS BRANDVÆSEN.

Direktøren.

København, den 13. Februar 1907.

Hermed 1 Bilag.

Magistratens 4de Afdeling.

Efter i Anledning af Magistratens Skrivelse J. Nr. 228/1907 af 31. f. M. at have henvendt mig i Justitsministeriet, har jeg fra dette modtaget den hermed i Afskrift følgende Skrivelse af 4. Septbr. f. A. fra Justitsministeriet til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, af hvilken fremgaar, at Justitsministeriet ganske har henholdt sig til Magistratens Skrivelse J. Nr. 411/1906 af 27. Juli f. A.

Det bemærkes, at Justitsministeriet har udtalt at være af den Formening, at Magistraten skulde have haft Underretning fra Kultusministeriet.

Meyer.

(Afskriften næste Side).

Afskrift.

JUSTITSMINISTERIET.

Brev Nr. 12812.

Journ. Nr. G. 733.

København, den 4. Septbr. 1906.

Hermed 1 Bilag.

Efter at Københavns Magistrat som i Justitsministeriets Skrivelse af 9. Juni d. A. meddelt efter Ministeriets Henstilling i Anledning af den med Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenets Skrivelse af 17. April d. A. (^{56/1906}) hertil indsendte Skrivelse fra Chefen for det kgl. Teater og Kapel vedrørende Fritagelse for bemeldte Teater for at efterkomme den af Magistraten stillede Fordring om Imprægnering af de paa Teatrets Scene anvendte Dekorationer m. v. havde ladet den til Undersøgelse af Sikkerhedsforanstaltninger mod Brandfare i Teatrene nedsatte Kommission træde i Forbindelse med Delegerede fra Teaterbestyrelsen til Forhandling om det nævnte Spørgsmaal, har man fra Magistraten modtaget Meddelelse om, at den af Hensyn til Publikum ikke mener at kunne frafalde Fordringen om Imprægnering, særlig ved Anskaffelse af nye Dekorationer, men at derimod Imprægneringen af de havende Dekorationer vil kunne foretages efterhaanden som de skulle anvendes ved Forestillingerne.

Hvilket man herved ikke undlader at meddele til behagelig Efterretning, idet man vedlægger en Genpart af Teaterkommissionens Skrivelse til Magistraten af 9. f. M.

Alberti.*Rønnekamp-Holst.*

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

J. Nr. 228/1907.

København, den 8. April 1907.

Direktøren for Folketeatret,
 Direktøren for Dagmar-teatret,
 Direktøren for Casino.

I Anledning af Deres i Forening med Direktørerne for Casino og Dagmar-teatret
 Casino og Folketeatret } hertil i Marts 1906 ind-
 Folketeatret og Dagmar-teatret } sendte Andragende om, at det i Magistratens Skrivelse af 2. Septbr. 1904 givne Paabud angaaende Imprægnering af Dekorationer m. m. foreløbig maatte blive ophævet, undlader man ikke at meddele, at Magistraten af Hensyn til Publikum ikke mener at kunne frafalde Paalæget om Imprægnering, særligt ved Anskaffelsen af nye Dekorationer, hvorimod Imprægneringen af de havende Dekorationer vil kunne foretages, efterhaanden som de skulle anvendes ved Forestillingerne.

Ligelydende Skrivelser ere tilsendte Direktørerne for Casino og Dagmar-teatret.
 Casino og Folketeatret.
 Folketeatret og Dagmar-teatret.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 9. Juli 1906.

Til Justitsministeriet.

Foranlediget ved det høje Ministeriums Skrivelse af 27. April d. A. (Journal Nr. G. 1266) betr. Forlystelsesstedet »Store Ravensborg«, (Nørrebros Theater) tillader man sig, efter at den af Magistraten til Undersøgelse af Sikkerhedsforanstaltninger mod Brandfare i Teatre nedsatte Kommission har gjort Forholdene i bemeldte Forlystelsesetablisserment til Genstand for en Undersøgelse, hoslagt at sende Genpart af den af Kommissiounen under 28de Juni d. A. afgivne Beretning tilligemed de i samme omhandlede Planer.

TEATERKOMMISSIONEN.

Genpart.

København, den 28. Juni 1906.

Hermed 3 Bilag.

Magistratens 4de Afdeling.

Paa den ved den hermed tilbagefølgende Skrivelse af 27. April d. A. fra Justitsministeriet givne Foranledning har Kommissionen undersøgt Forholdene i Forlystelsesetablissementet »Store Ravensborg« og skal herefter udtale:

Teatret rummer med den nuværende Pladsfordeling 368 Personer paa Gulvet og 251 Personer i Balkonetagen (heraf 60 Staaplads), ialt 619 Mennesker; det maa saaledes henregnes til de smaa Teatre.

Efter den Maade, hvorpaa Teatret har udviklet sig, er Bespisning af Publikum og Tobaksrygning paa Tilskuerpladsen tilladt.

Scenen er ved Prosceniumsmur og Jerntæppe skilt fra Tilskuerrummet.

Udgangene fra selve Gulvet ere for saa vidt tilstrækkelige, men den videre Udgang fra Teatret og Stigningsforholdene i de hertil hørende Trapper ere ikke saa gode som ønskeligt; en absolut væsentlig Mangel er, at Nedgangen fra Balkon er ført til Gulvet, og at derfor Strømmene fra Gulv og Balkon støde sammen.

Til Forbedring af Forholdene i Retning af større Sikkerhed for Publikum, skal Kommissionen foreslaa:

- at Stolerækkerne paa Salens Gulv flyttes saaledes, at der bliver en Midtergang paa 36 Tommers Bredde og 2 Sidegange, hver paa 24 Tommers Bredde;
- at de 6 saakaldte Orkesterpladser bortfalder;
- at den brede Trappe, der fra Gulvets Baggrund fører til Forsalen ombygges med Stigningsforhold ca. $6\frac{1}{2} : 11$,

og at Hovedudgangen fra Gulvet forlægges i Fortsættelse af denne Trappe, idet der foruden den alt tilstedeværende direkte Udgang til Ravnsborggade endnu tilvejebringes 2 nye Udgange, hver med 2 Alens Bredde. Imellem de Trin, der føre fra Forsalen til Udgangsdørene og disse bør udlægges en mindst 2 Alen bred Repos;

at de nuværende Trapper, der tjene til Nedgang fra Balkonetagen og udmunde paa Salens Gulv, fjernes, og at derfor Balkonen faar nye særlige Nedgange ved Gennembrydning af Døre ved D med mindst 2 Alens Bredde, venstre Halvdel videre ad Trappen T, højre ad Trappen T¹, der maa ombygges uden Vindeltrind, med Trinstigning ca. $6\frac{1}{2} : 11$ og gives direkte Udgang til det Fri;

at Reservetrappen R omdannes med Repos i Højde med Salens Gulv;

at Staaapladsene i Balkonen bortfalde og efter nærmere Forslag erstattes med Siddepladser, forøvrigt

at enkelte Døre vendes og spærrede Døraabninger genaabnes efter Brandvæsenets Anordning.

Alt som antydet paa medfølgende Planer.

Fremdeles bemærkes, at Garderobeforholdene, der tildels paavirkes ved foranstaaende Forandringer, bør ordnes efter nærmere Forslag, og at Kommissionen forudsætter, at Belysningsforholdene ordnes og Dekorationerne gøres flammesikre som paabudt ved de 4 store Teatre, samt at de paa Altanen imod Gaarden anbragte Træopbygninger, der tildels benyttes til Oplag af Dekorationsgenstande, fjernes.

Sluttelig skal Kommissionen oplyse, at Sæsonen 1906—07 begynder den 1. Oktober, hvorfor Forbedringerne bør være udførte forinden.

From-Petersen. Meyer. J. J. Voigt.

JUSTITSMINISTERIET.

København, den 20. Juli 1906.

Hermed 3 Bilag.

Efter at Justitsministeriet i Skrivelse af 4. April d. A. ved Fremsendelsen af den for Dem under s. D. udfærdigede Bevilling til i et Aar fra den 1. Juli d. A. at regne at give dramatiske Forestillinger i Forlystelsesstedet »Store Ravnsborg« havde udtalt, at Ministeriet ansaa det før ønskeligt, at der i højere Grad, end det hidtil har været Tilfældet, skredes til at sikre det Teatret besøgende Publikum imod Brandfare — i hvilken Henseende særlig Manglerne ved den regelmæssige Ind- og Udgang formentes at fortjene Opmærksomhed, hvorfor man anmodede Dem om snarest at ville fremsætte Forslag for Ministeriet i saa Henseende, har De i et Andragende af 18. s. M. anholdt om, at Sagen maatte blive stillet i Bero, indtil den af Københavns Magistrat nedsatte Kommission til Undersøgelse af Sikkerhedsforanstaltninger mod Brandfare i Teatre maatte have efterset Nørrebro Teater og derom afgivet Erklæring.

Da Ministeriet nu fra Københavns Magistrat har modtaget hoslagte Indberetning fra nævnte Kommission med tilhørende Bilag, skal man anmode Dem om snarest at ville iværksætte de deri ommeldte Forandringer af Teatret, idet man skal tilføje, at den for Dem udfærdigede Bevilling til at give dramatiske Forestillinger ikke vil kunne forventes fornyet, medmindre de nævnte Forandringer blive foretagne.

Det indesluttede forventes i sin Tid tilbagesendt hertil.

Alberti.

Holst.

Til

Hr. Teaterdirektør Andreas Vilhelm Petersen,
Nørrebro Teater.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 5. September 1907.

Hr. Teaterejer L. Larsen,
kuv. Hr. Arkitekt A. O. Leffland.

I Anledning af Deres ved Hr. Arkitekt Leffland indsendte Andragende af 12. August d. A. vedrørende Omordning af Trapper m. v. i Etablisementet »Store Ravensborg« (Nørrebros Teater) undlader man ikke at meddele, at Magistraten kan imødekomme Andragendet, dog at Tilvebringelsen af den store Trappe fra Vestibulen til Gaden ikke udsættes længere end fornødent. Angaaende Pladsinddelingen maa de paa den hoslagte tilbagefølgende Plan med P betegnede 4 Pladser paa Gulvet i 2. Parket bortfalde.

Med Hensyn til Tidsfristen for Gennemførelsen af de ommeldte Foranstaltninger henviser man Dem til Forhandling med Direktøren for Brandvæsenet.

Alberti.

Hr. Teaterejer L. Larsen
kuv. Hr. Arkitekt A. O. Leffland

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

J. Nr. 228/1907.

København, den 24. Maj 1907.

Sønderbro Teater,

Hr. Restauratør A. Henriksen.

Efter Indstilling af Direktøren for Brandvæsenet skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15. Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14. December 1881 meddele, at man har anset det for nødvendigt som Tillæg til Bestemmelserne for Indretningen og Benyttelsen af Teatre af 21. December 1881 at foreskrive følgende Foranstaltninger for Sønderbros Teaters Vedkommende:

1. Scenens Træværk og de til Forestillingerne benyttede Dekorationer, Tæpper, Forhæng, Sofitter m. m. skal behandles paa saadan Maade, at de nævnte Genstande blive flammesikre og derfor ved en mulig Antændelse kun kunne forkulle uden at afgive Flamme.

Samme Fordring stilles til alle ved Paaklædningen af det agerende Personale benyttede Florstoffer.

2. Al Gasbelysning afløses med elektrisk Belysning, denne indrettes saaledes, at Scenen med dertil hørende Udenomsrum og Tilskuerrummene med disses Udenomsrum hver for sig faa deres særlige Tilledning og gives særligt Centralbrædt af nantændeligt Materiale, fra hvilket Belysningen fra begge Grupper kan manipuleres uafhængigt af hinanden, dog at selve Tilskuerrummene

med tilhørende Korridorer og Trapper danne en Gruppe for sig.

3. Ophængning af Sofitterne skal ske ved Staaltraadstouge.

Alle de nævnte Bestemmelser skulle gennemføres inden Sæsonen 1907—08.

Det er overdraget Brandvæsenet at passe Efterkommelsen af samtlige Bestemmelser.

Mag.s 4de Afd. 464/1895.

Bestemmelser

for

Indretningen og Benyttelsen af Cirkusbygningen i København.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. Cirkusbygningen skal være forsynet med de Vandledninger, Vandbeholdere og Slukningsredskaber, som Brandvæsenet maatte foreskrive. Disse skulle altid være let tilgængelige, rede til øjeblikkelig Benyttelse og vedligeholdes i fuldkommen god Stand. Betjeningen af Slukningsredskaberne paahviler det Vagtmandskab, som sendes af Brandvæsenet, i fornødent Fald ved Medvirkning af Opsynspersonalet, der skal være kendt med Brugen af de forskellige Slukningsredskaber.

2. Cirkusbygningen skal gennem elektrisk Ledning kunne sende Melding om Ildløs til nærmeste Brandstation. Denne Melding skal efter Brandvæsenets Skøn kunne afsendes fra 1, 2 eller flere Steder af Bygningen.

3. Brugeren af Bygningen skal paase, at der før og efter enhver Forestilling ved bestemte af Opsynets Personale foretages et nøjagtigt Eftersyn af alle Rum i Bygningen.

4. Det forbydes at ryge Tobak samt at tænde Cigarer eller Tobakspiber i Bygningen, dog med Undtagelse af de Rum, der benyttes som egentlige Beboelseslejligheder, eller i hvilke Brandvæsenets særlige Tilladelse hertil erhverves.

5. Stenolie, Benzin og andre lignende brandfarlige Vædsker maa ikke benyttes eller haves i Bygningen.

6. Enhver, selv den ubetydeligste Ildløs, skal straks meldes til den tilstedeværende Brandvagt.

7. Ingen Vinduer maa være tilgittrede.

8. Brandvæsenets Inspektører og Fuldmægtige skulle til enhver Tid have uhindret Adgang til samtlige Rum i Teatret, og skal der ved hver Forestilling staa en bestemt Siddeplads til deres Disposition yderst paa en af de forreste Rækker paa Gulvet af Tilskuerpladsen.

B. Belysning og Opvarmning.

1. I Cirkusbygningen maa kun anvendes faste Gasarme c: saadanne, som ikke kunne drejes i horizontal Retning; for den elektriske Belysning, naar den anvendes, gælde de af Magistraten givne Bestemmelser.

2. Over alle Gas-Flammer, som ikke ere fjernede mindst 3 Fod fra overliggende antændeligt Loft eller Træværk, skal anbringes en tilstrækkelig stor Metalskjærm i mindst 6 Tommers Afstand fra dette, og de maa under ingen Omstændigheder anbringes nærmere ved saadant Loft eller Træværk end 18 Tommer. Træ, som i horizontal Retning er nærmere ved Flammer end 12 Tommer, skal beskyttes mod Antændelse ved Metalskjærme, anbragte saaledes, at Luften frit kan cirkulere mellem Træet og Skærmen. Alle Flammer i Scenerum, Magasiner, Paaklædningsrum, Garderober og Værksteder skulle være omgivne med et betryggende Net af Metaltraad.

3. De nederste Flammer af Coulissebygningen skulle ligge mindst 4 Fod over Scenegulvet.

4. Flammerne i Soffiterne skulle være beskyttede foroven ved Skærme af Metalplader, forneden og til Siderne ved Net af Metaltraade anbragte saaledes, at Ydersiderne af disse Skærme og Net aldrig ophedes saa stærkt, at de kunne foranledige Antændelse.

5. Paa samtlige Gange og Trapper, der skulle passeres af Tilskuerne, Cirkus Personale eller Brandvagten, skal for-

uden den sædvanlige Gasbelysning anbringes Olielamper i et saadant Antal, at disse Gange og Trapper, selv om Gassen skulde slukkes, blive tilstrækkelig oplyste. Disse Lamper skulle holdes tændte fra den Tid, Cirkus aabnes, og til Tilskuerne og Cirkuspersonalet have forladt Bygningen.

6. At benytte Tændstikker i Rum, hvor Tobaksrygning ikke er tilladt, samt at gaa omkring i Cirkusbygningen med aabent Lys eller Ild forbydes. Flammer og Lamper maa i Scenerummet kun tændes ved Lys, anbragte i sikre Lygter. Forinden Flammerne i Soffiterne tændes, skulle disse være sænkede til en Afstand af mindst 5 Fod fra Loftsdekorationerne.

7. Gasledningerne skulle holdes tætte og mindst hver 3die Maaned prøves, og Gastabet i Ledningerne pr. Time bestemmes, idet Brænderhanerne lukkes og Hovedhanen aabnes.

8. Udfor Fyrdøren af Kakkelovne skal anbringes en Metalkasse af 18 Tommers Højde, der er saaledes fastgjort til Ovnens, at Ild fra Fyrdøren maa falde i Kassen. I Magasinrum maa ikke findes Kakkelovne eller andre Ildsteder.

C. Scenen.

1. Hverken Scenen eller Rum over eller under denne eller Tilskuerrummene maa benyttes til Oplag af Dekorationer, Teaterrekvisitter eller andre brændbare Sager uden særlig dertil erhvervet Samtykke af Brandvæsenet.

2. Kontravægte paa Tæpper og andre Dekorationer maa være anbragte saaledes, at Folk saa vidt muligt ere sikrede mod at komme til Skade, dersom de skulde styrte ned.

3. Raketter og andet Fyrværkeri maa kun benyttes med Brandvæsenets særlige Tilladelse. Ved Brug af Skydevaaben maa anvendes den største Forsigtighed og til Forladning kun benyttes uantændeligt Materiale.

4. Tæpper og Forhæng af Flor og andet let Stof skulle være saaledes ophængte og styrede, at der ikke er Fare for, at de ved Lufttræk eller under Opheisning eller Nedfiring

skulle føres for nær henimod Flammer. Tæpper og Forhæng af Yute og lignende Stoffer, som ere let antændelige og tillige udvikle meget stærk Røg under Forbrændingen, maa ikke benyttes.

5. Naar Hø, Halm og lignende let antændelige Stoffer anvendes, skulle de straks efter Benyttelsen ved Prøve eller Forestilling fjernes fra Scenen og bringes til brandsikkert Sted.

6. Alt Affald, særlig Høvlspaaner, paa Værksteder, i Garderober og Magasiner skal daglig, forinden Cirkus aabnes for Tilskuerne, fjernes fra Bygningen, eller bringes til særlig brandsikre Rum.

D. Tilskuerrummene.

1. Under enhver Forestilling og indtil Tilskuerne have forladt Cirkus skulle alle Udgange, ogsaa Reserveudgangene være uafaaede.

2. Alle Korridorer, Gange, Trapper, Døre og andre Passager, der benyttes af Tilskuerne, naar de forlade Cirkus, skulle holdes fri og ryddelige, saa at Intet der er i Vejen for en uhindret Passage. Der maa derfor kun udstedes Billetter til bestemte Siddepladser og indtil 300 Staaplads i Galleriet.

3. Trapperne skulle være forsynede med Haandlister paa begge Sider. Trapper, hvis Brede er 3 Alen eller derover, skulle desuden langs Midten af dem være forsynede med et fast Rækværk med Haandlister.

4. Alle Døre skulle være indrettede til at aabne udad.

5. Reserveudgange skulle paa en iøjnefaldende Maade være betegnede som saadanne. De maa under Forestillingen kun holdes tillukkede ved en enkelt Skudrigel, anbragt paa deres Inderside i bekvem Højde og som let kan aabnes.

6. Ophængning af Tilskuernes Garderobe maa kun finde Sted paa særskilte dertil bestemte Pladser og saaledes, at den frie Passage ikke hæmmes derved.

7. Ved Overgangen fra Cirkusbygningens Benyttelse til Variété-Forestillinger fra Beriderforestillinger og omvendt skal Cirkus-Bestyrelsen mindst 48 Timer før Begyndelsen af de nye Forestillinger skriftlig underrette Brandvæsenet om den forandrede Benyttelse.

Københavns Magistrat, den 10de November 1892.

Øllgaard.

L. S.

Nielsen.

Mag.s 4de Afd. 387/1894.

Bestemmelser

for

Indretningen og Benyttelsen af Arenateatret i Tivoli.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. Arenateatret skal være forsynet med de Vandledninger, Vandbeholdere og Slukningsredskaber, som Brandvæsenet maatte foreskrive. Disse skulle altid være let tilgængelige, rede til øjeblikkelig Benyttelse og vedligeholdes i fuldkommen god Stand. Betjeningen af Slukningsredskaberne paahviler Teatrets Maskinfolk, der skulle være kendt med Brugen af de forskellige Slukningsredskaber eller, hvis Brandvagt er sendt, denne med Bistand af Maskinfolkene.

2. Arenateatret skal, naar Fordring herom stilles af Brandvæsenet, gennem elektrisk Ledning kunne sende Melding om Ildløs til nærmeste Brandstation. Denne Melding skal efter Brandvæsenets Skøn kunne afsendes fra 1, 2 eller flere Steder af Bygningen.

3. Brugeren af Bygningen skal paase, at der før og efter enhver Forestilling ved bestemte af Opsynets Personale foretages et nøjagtigt Eftersyn af alle Rum i Bygningen.

4. Det forbydes at ryge Tobak samt at tænde Cigarer eller Tobakspiber i Bygningen, dog med Undtagelse af de Rum, der benyttes som egentlige Beboelseslejligheder, eller i hvilke Brandvæsenets særlige Tilladelse hertil erhverves.

5. Stenolie, Benzin og andre lignende brandfarlige Vædsker maa ikke benyttes eller have i Bygningen.

6. Enhver, selv den ubetydeligste Ildløs, skal straks meldes til den tilstedeværende Brandvagt, hvis en saadan haves, ellers til nærmeste Brandstation.

7. Ingen Vinøuer maa være tilgitrede.

8. Brandvæsenets Inspektører og Fuldmægtige skulle til enhver Tid have uhindret Adgang til samtlige Rum i Teatret, og skal der ved hver Forestilling staa en bestemt af Brandvæsenet godkendt Siddeplads til deres Disposition.

B. Belysning og Opvarmning.

1. I Arenateatret maa kun anvendes faste Gasarme: saadanne, som ikke kunne drejes i horizontal Retning; for den elektriske Belysning, naar den anvendes, gælde de af Magistraten givne Bestemmelser.

2. Over alle Gas-Flammer, som ikke ere fjernede mindst 3 Fod fra overliggende antændeligt Loft eller Træværk, skal anbringes en tilstrækkelig stor Metalskærm i mindst 6 Tommers Afstand fra dette, og de maa under ingen Omstændigheder anbringes nærmere ved saadant Loft eller Træværk end 18 Tommer. Træ, som i horizontal Retning er nærmere ved Flammer end 12 Tommer, skal beskyttes mod Antændelse ved Metalskærme, anbragte saaledes, at Luften frit kan cirkulere mellem Træet og Skærmen. Alle Flammer i Scenerum, Magasiner, Paaklædningsrum, Garderobes og Værksteder skulle være omgivne med et betryggende Net af Metaltraad.

3. De nederste Flammer af Kulissebelysningen skulle ligge mindst 4 Fod over Scenegulvet.

4. Flammerne i Soffitterne skulle være beskyttede foroven ved Skærme af Metalplader, forneden og til Siderne ved Net af Metaltraade anbragte saaledes, at Ydersiderne af disse Skærme og Net aldrig ophedes saa stærkt, at de kunne foranledige Antændelse.

5. Paa samtlige Gange og Trapper, der skulle passeres af Tilskuerne, Arenateatrets Personale eller Brandvagten, skal foruden den sædvanlige Gasbelysning anbringes Olie-lamper i et saadant Antal, at disse Gange og Trapper, selv

om Gassen skulde slukkes, blive tilstrækkelig oplyste. Disse Lamper skulle holdes tændte fra den Tid, Teatret aabnes, og til Tilskuerne og Teaterpersonalet have forladt Bygningen.

6. At benytte Tændstikker i Rum, hvor Tobaksrygning ikke er tilladt, samt at gaa omkring i Teaterbygningen med aabent Lys eller Ild forbydes. Flammer og Lamper maa i Scenerummet kun tændes ved Lys, anbragte i sikre Lygter. Forinden Flammerne i Soffitterne tændes, skulle disse være sænkede til en Afstand af mindst 5 Fod fra Loftsdekorationerne.

7. Gasledningerne skulle holdes tætte og mindst hver 3die Maaned prøves, og Gastabet i Ledningerne pr. Time bestemmes, idet Brænderhanerne lukkes og Hovedhanen aabnes. Beretning om Resultatet af Prøverne indsendes til Brandinspektøren.

8. Ud for Fyrdøren af Kakkelovne skal anbringes en Metalkasse af 18 Tommers Højde, der er saaledes fastgjort til Ovnens, at Ild fra Fyrdøren maa falde i Kassen. I Magasinrum maa ikke findes Kakkelovne eller andre Ildsteder.

C. Scenen.

1. Hele Scenerummet skal ved Grundmur være adskilt fra den øvrige Del af Teaterbygningen.

2. Prosceniumsaabningen i denne Mur skal kunne lukkes hurtigt og let med et tæt Tæppe af Metalplader.

3. Hverken Scenen eller Rum over eller under denne eller Tilskuerrummene maa benyttes til Oplag af Dekorationer, Teaterrekvisitter eller andre brændbare Sager uden særlig dertil erhvervet Samtykke af Brandvæsenet.

4. Kontravægte paa Tæpper og andre Dekorationer maa være anbragte saaledes, at Folk saa vidt muligt ere sikrede mod at komme til Skade, dersom de skulde styrte ned.

5. Raketter og andet Fyrværkeri maa kun benyttes med Brandvæsenets særlige Tilladelse. Ved Brug af Skydevaaben maa anvendes den største Forsigtighed og til Forladning kun benyttes uantændeligt Materiale.

6. Tæpper og Forhæng af Flor og andet let Stof skulle

være saaledes ophængte og styrede, at der ikke er Fare for, at de ved Lufttræk eller under Ophejsning eller Nedfiring skulle føres for nær henimod Flammer. Tæpper og Forhæng af Yute og lignende Stoffer, som ere let antændelige og tillige udvikle meget stærk Røg under Forbrændingen, maa ikke benyttes.

7. Naar Hø, Halm og lignende let antændelige Stoffer anvendes, skulle de straks efter Benyttelsen ved Prøve eller Forestilling fjernes fra Scenen og bringes til brandsikkert Sted.

8. Alt Affald, særlig Hovlspaaner, paa Værksteder, i Garderobes og Magasiner skal daglig, forinden Arenateatret aabnes for Tilskuerne, fjernes fra Bygningen eller bringes til særlig brandsikre Rum.

D. Tilskuerrummene.

1. Under enhver Forestilling og indtil Tilskuerne have forladt Teatret skulle alle Udgange, ogsaa Reserveudgangene, være uafsaasede.

2. Alle Korridorer, Gange, Trapper, Døre og andre Passager, der benyttes af Tilskuerne, naar de forlade Teatret, skulle holdes fri og ryddelige, saa at intet der er i Vejen for uhindret Passage. Der maa derfor kun udstedes Billetter til bestemte Siddepladser.

3. Trapperne skulle være forsynede med Haandlister paa begge Sider. Trapper, hvis Brede er 3 Alen eller derover, skulle desuden langs Midten af dem være forsynede med et fast Rækværk med Haandlister.

4. Alle Døre skulle være indrettede til at aabne udad.

5. Reserveudgange skulle paa en iøjnefaldende Maade være betegnede som saadanne. De maa under Forestillingen kun holdes tillukkede ved en enkelt Skudrigel, anbragt paa deres Inderside i bekvem Højde og som let kan aabnes.

6. Ophængning af Tilskuernes Garderobe maa kun finde Sted paa særskilte dertil bestemte Pladser og saaledes, at den frie Passage ikke hæmmes derved.

7. Ved Overgangen fra Teatrets Benyttelse til Variété-

Forestillinger til Berider- eller anden Art Forestillinger og omvendt, samt naar Teatret, efter at have været ubenyttet i kortere eller længere Tid, paany tages i Brug, skal Teater-Bestyrelsen mindst 48 Timer før Begyndelsen af de nye Forestillinger skriftlig underrette Brandvæsenet om den forandrede Benyttelse.

Københavns Magistrat, den 5te Maj 1894.

Øllgaard.

L. S.

Monrad.

Fm.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

København, den 17de Januar 1896.

Mag.s 4de Afd. 123/1896.

Til

Aktieselskabet Københavns Cirkusetablisement.

Etablisementet National.

Arenateatret.

Bestyrelsen for Københavns Koncertpalæ.

For at Brandvæsenet skal kunne være i Stand til paa ret Maade at udsætte de i Brandlovens § 28 (jfr. Punkt 1 i Bestemmelsen af

10/11 92

21/12 81

21/12 81

16/2 91

for Indretningen og Benyttelsen af

Cirkusbygningen

Teatre

Teatre

Koncertpalæet

i København) omhandlede Brandvagter, er det nødvendigt, at det, i Stedet for som hidtil at være henvist til i Dagbladene at søge Oplysning om den forskellige Benyttelse af Etablisementet med deraf følgende vekslende Forestillinger, tilstilles disse Oplysninger fra Direktionen for Etablisementet.

Magistraten skal derfor i Tilslutning til ovennævnte Bestemmelse af

10/11 92

21/12 81

21/12 81

16/2 91

anmode

Aktieselskabet Københavns Cirkusetablisement

Etablisementet National

Arenateatret

Bestyrelsen for Københavns Koncertpalæ

om, at der fremtidig senest Kl. 12 Middag Dagen forud sendes Meddelelse til Brandvæsenet om

Dagen for Begyndelsen af hver Række af ensartede Forestillinger med Angivelse af Ugedage og Klokkeslet for de ordinære Forestillinger;

enhver Afvigelse fra disse ordinære Forestillinger (Bortfalden af Forestillinger, Ekstraforestillinger, forandret Benyttelse af Etablisementet med Angivelse af denne Benyttelses Art, forandret Tid for Forestillingernes Begyndelse o. lign.), samt

Dagen for Ophøret af Etablisementets fortsatte Benyttelse.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

J. Nr. 411/1906

København, den 13. Juni 1906.

Scala.

Efter Indstilling af en af Magistraten nedsat Kommission, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre og Varieté Etablissements m. v. til Genstand for en fornyet Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15. Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14. December 1881 meddele, at man har anset det for nødvendigt som Tillæg til Bestemmelserne for Indretningen og Benyttelsen af Teatre af 21. Decbr. 1881 at foreskrive følgende Foranstaltninger for Scalas Vedkommende.

1. Prosceniets Sider maa brandsikkert skilles fra Tilskuerpladsen.
2. De nuværende Paaklædningsrum umiddelbart bag Scenen skal flyttes op i den overliggende Etage og blive brandsikkert adskilte fra den øvrige Del af Bygningen.
3. Begrænsningen mellem Tilskuerpladserne og Udgangene i øverste Etages Bagside, skal forhøjes saaledes, at Publikum under en eventuel Panik ikke kan klatre over den, og derved udsættes for Kvæstelser ved Nedstyrtning.
4. Samtlige Dekorationer skulle udføres af Asbestlærred.
5. Borde, eventuelt tillige Stole skulle anbringes fast efter Brandvæsenets Bestemmelser.
6. Den elektriske Belysning indrettes saaledes, at Scenen med dertil hørende Udenomsrum og Tilskuerpladsen

med dennes Udenomsrum hver for sig faa deres særlige Tilledning og gives særskilt Centralbrædt af uantændeligt Materiale, fra hvilket Belysningen for begge Grupper kan manipuleres uafhængig af hinanden, dog at selve Tilskuerrummene med tilhørende Korridorer og Trapper danne en Gruppe for sig.

De fornævnte Bestemmelser skulle gennemføres inden 1. Juli d. A.

Det er overdraget Brandvæsenet at paase Efterkommelsen af samtlige Bestemmelser.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

J. Nr. 411/1906.

København, den 13. Juni 1906.

Cirkusetablisementet.

Efter Indstilling af en af Magistraten nedsat Kommission, som har gjort Forholdene ved de københavnske Teatre og Varieté Etablissements m. v. til Genstand for en fornyet Overvejelse, skal Københavns Magistrat herved i Henhold til Lov af 15. Maj 1868 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14. Decbr. 1881 meddele, at man har anset det for nødvendigt som Tillæg til Bestemmelserne for Indretningen og Benyttelsen af Cirkusbygningen i København af 10. Novbr. 1892 at foreskrive følgende Foranstaltninger for Cirkusetablisementets Benyttelse til Varietéforestillinger:

1. Scenen maa henflyttes til den Del af Tilskuerpladsen, bag hvilken Sadelplassen er beliggende.
2. De til Anvendelse under Beriderforestillingerne i Baghuset udlagte Lokaler skulle ogsaa benyttes til Paaklædningsrum under Etablissementsets Benyttelse til Varietéforestillinger.
3. Samtlige Dekorationer skulle udføres af Asbestlærred.
4. Borde, eventuelt tillige Stole skulle anbringes fast efter Brandvæsenets Bestemmelser.
5. Den elektriske Belysning indrettes saaledes, at Scenen med dertil hørende Udenomsrum og Tilskuerpladsen med dennes Udenomsrum hver for sig faa deres særlige Tilledning og gives særskilt Centralbrædt af uantændeligt Materiale, fra hvilket Belysningen for begge

Grupper kan manipuleres uafhængig af hinanden, dog at selve Tilskuerrummene med tilhørende Korridorer og Trapper danne en Gruppe for sig.

De fornævnte Bestemmelser skulle bringes til Udførelse i indeværende Aar i Tiden imellem Cirkusforestillingernes Ophør og Varietéforestillingernes Begyndelse.

Det er overdraget Brandvæsenet at paase Efterkommelsen af samtlige Bestemmelser.

Mag.s 4de Afd. 175/1891.

Bestemmelser

for

Indretningen og Benyttelsen af Koncertpalæet i København.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. Koncertpalæet skal være forsynet med de Vandledninger, Vandbeholdere og Slukningsredskaber, som Brandvæsenet maatte foreskrive. Disse skulle altid være let tilgængelige, rede til øjeblikkelig Benyttelse og vedligeholdes i fuldkommen god Stand. Betjeningen af Slukningsredskaberne paahviler det Vagtmandskab, som sendes af Brandvæsenet, i fornødent Fald ved Medvirkning af Koncertpalæets Opsynspersonale, der skal være kendt med Brugen af de forskellige Slukningsredskaber.
2. Koncertpalæet skal ved et elektrisk Alarmapparat være forbundet med Brandstationen i Adelgade, og Alarmingeringen skal kunne ske fra et eller, hvis det af Brandvæsenet maatte anses nødvendigt, flere Steder i Bygningen.
3. Inspektøren for Koncertpalæet skal paase, at der før og efter enhver Forestilling ved bestemte af Palæets Personale foretages et nøjagtigt Eftersyn af alle Rum i Bygningen.
4. Det forbydes at ryge Tobak samt at tænde Cigarer eller Tobakspiber i Bygningen, dog med Undtagelse af de

Rum, der benyttes som egentlige Beboelseslejligheder, eller i hvilke Brandvæsenets særlige Tilladelse hertil erhverves.

5. Stenolie, Benzin og andre lignende brandfarlige Vædsker maa ikke benyttes eller have i Bygningen.

6. Enhver, selv den ubetydeligste Ildløs skal strax meldes til den tilstedeværende Brandvagt.

7. Ingen Vinduer maa være tilgitterede.

8. Brandvæsenets Inspektører og Fuldmægtige skulle til enhver Tid have uhindret Adgang til samtlige Rum i Bygningen, og skal der ved hver Forestilling staa en bestemt Siddeplads til deres Disposition yderst paa en af de forreste Rækker paa Gulvet af Tilhørerpladsen.

B. Belysning.

1. I Koncertpalæets store og lille Sal samt Lokaler bag Orkesterplads skal elektrisk Lys benyttes som den ordinære Belysning, og til Reserve skal findes Indretning til Gasbelysning.

2. For den elektriske Belysning gælde de almindelige af Magistraten udfærdigede Bestemmelser. For Gasbelysningens Vedkommende maa kun anvendes faste Gasarme saadanne, som ikke kunne drejes i horizontal Retning. Over alle Flammer, som ikke ere fjernede mindst 3 Fod fra overliggende antændeligt Loft eller Træværk, skal anbringes en tilstrækkelig stor Metalskærm i mindst 6 Tommers Afstand fra dette, og de maa under ingen Omstændigheder anbringes nærmere ved saadant Loft eller Træværk end 18 Tommer. Træ, som i horizontal Retning er nærmere ved Flammer end 12 Tommer, skal beskyttes mod Antændelse ved Metalskærme, anbragte saaledes, at Luften frit kan cirkulere mellem Træet og Skærmen. Alle Flammer i Magaziner, Garderober og Værksteder skulle være omgivne med et betryggende Net af Metaltraad.

3. Paa samtlige Trapper og Gange, som skulle passeres af Tilhørerne, medvirkende Personale eller Brandvagten, skal anbringes Olielamper, som selvstændig kunne afgive tilstrækkelig Belysning, nemlig:

Ved Benyttelsen af den store Sal:	
Stueetage: Forsal.....	8 Stk.
Korridor til højre.....	7 —
do. til venstre.....	7 —
	————— 22 Stk.
Balkon- og Logeetagen:	
Trapper og Gange til højre.....	4 Stk.
do. og do. til venstre.....	4 —
	————— 8 —
	————— 30 Stk.

Ved Benyttelsen af den lille Sal:	
Opgangen til den lille Sal (fælles med den store Sal).....	1 Stk.
Kongetrappen (fælles med den store Sal) .	2 —
Trappen til Balkon til venstre.....	2 —
I Korridoren udenfor den lille Sal.....	3 —
Ved Orkestret	2 —
	————— 10 —

Disse Lamper skulle holdes tændte fra den Tid, Indgangen aabnes, og til Tilhørerne og det medvirkende Personale have forladt Bygningen.

4. At benytte Tændstikker samt at gaa omkring i Koncertbygningen med aabent Lys eller Ild forbydes.

5. Gasledningerne skulle holdes tætte og bør mindst hver 3die Maaned prøves.

C. Tilhørerrummene.

1. Under enhver Forestilling og indtil Tilhørerne have forladt Bygningen, skulle alle Udgange, ogsaa Reserveudgangene, være uafaaede.

2. Alle Korridorer, Gange, Trapper, Døre og andre Passager, der benyttes af Tilhørerne, naar de forlade Bygningen, skulle holdes fri og ryddelige, saa at intet er i Vejen for en ubindret Passage. Der maa derfor kun udstedes Billetter til bestemte Siddepladser.

3. Trapperne skulle være forsynede med Haandlister paa begge Sider. Trapper, hvis Bredde er 3 Alen eller

derover, skulle desuden langs Midten være forsynede med et fast Rækværk med Haandlister.

4. Alle Døre skulle være indrettede til at aabne udad.

5. Reserveudgange skulle paa en iøjnefaldende Maade være betegnede som saadanne. De maa under Forestillingen kun holdes tillukkede ved en enkelt Skyderigel, anbragt paa deres Inderside i bekvem Højde, og som let kan aabnes.

6. Ophængning af Tilhørernes Garderobe maa kun finde Sted paa særskilte, dertil bestemte Pladser og saaledes, at den fri Passage ikke hæmmes derved.

Københavns Magistrat, den 16de Februar 1891.

Øllgaard.

(L. S.)

A. Therkelsen.

KØBENHAVNS MAGISTRAT.

J. Nr. 262/1905.

København, den 20. Novbr. 1905.

Aktieselskabet Casino Etablissement.

I Anledning af Aktieselskabets ved Direktør Fritz Petersen indgivne Andragende af 9. Oktober d. A. angaaende en forandret Pladsfordeling for Casinos lille Sal undlader man ikke at meddele, at Magistraten approberer den ansøgte Pladsfordeling, saaledes som den nærmere angives paa den hermed tilbagefølgende Plan med paaskrevne Breder af Gange.

Det samlede Antal Besøgende bliver herved:

Gulvet 4 Rækker à 15 Personer =	60	Personer,	
— 9 — - 16 — =	144	—	
— 10 — - 17 — =	170	—	
— 1 — - 21 — =	21	—	
I Vinduesnicherne.....	23	—	og
Balkon som hidtil.....	110	—	
	<u>528</u>	Personer.	

Approbationen gives kun paa følgende Betingelser:

1. Der indsættes en 4 Fod bred Dør omtrent ved A for at forbedre Udgangsf forholdene for de mellemste Rækker.
2. Der opsættes ved B et Skillerum med aflaaet Dør for at forhindre, at Publikum under en Panik skal søge ned ad Trappen, der fører til en Gang, der i sin Tid udmundede i den saakaldte »Varme Restauration«. Ved at dette Lokale nu er indrettet til Rekvisitrum, er

Gangens Udmunding deri blevet tilmuret, saaledes at Gangen altsaa er bleven en »cul de sac«.

3. Der indsættes en Dør i Skillerummet til Gangen udfor Pergolatrappens Repos, saaledes at Brandvæsenet, f. Eks. ved Ildløs kan sættes i Stand til at komme ind i Gangen.

Disse Bygningsforanstaltninger skulle udføres senest inden næste Sæsons Begyndelse.

I Anledning af Arbejdsforholdene ved Dørtætning af
 Tøpæren indvandt Arbejdsgangene af 8. Oktober d. A. angående
 en forandret Pladsforordning for Casinets Løbe og angående
 mangsdele at ændre de af Mærskerten angivne den an-
 sætte Pladsforordning, saaledes som den nærmere angives
 her den fornævnte Tilførselsplan med påskrevne Betingelser
 af Gangen.

Der samlede Antal Besættede bliver herved:

Gulvet & Bænkene	12	Personer	=	80	Personer
—	9	—	=	144	—
—	10	—	=	170	—
—	1	—	=	21	—
I Vinduesnicjerne	33	—	=	33	—
Balken som hidtil	110	—	=	110	—
			<hr/>		
			628 Personer		

Approbationer gives for den følgende Betingelser:

1. Der indstilles en 4 Fod bred Løbe omkreds ved A for at forhindre Udgangshindringer for de nærmeste Bænkene.
2. Der oprettes ved B et Skillerum med skraaet Loft for at forhindre at Fodløjserne under en Løbe skal støde ned ad Trappen, der fører til en Gang der i sin Tid umiddelbart i den næstnævnte - Varms Besættelse. Ved at dette forholdsvis nu er indrettet til Bænkene.

Bestemmelser

for

Indretningen og Benyttelsen af de i Lov af 15de Maj 1868 § 28 omhandlede offentlige Forsamlings- og Forlystelseslokaler, for hvilke der ikke er udfærdiget særlige Bestemmelser.

§ 1.

I Forsamlingsrum *uden* Siddepladser (herfra dog faste Bænke eller Stole langs Væggene undtagne) maa højst gives Adgang til 20 Personer pr. 10 m² Gulvareal, saavel paa Salens Gulv som paa Gallerier eller Balkoner.

§ 2.

I Forsamlingsrum *med* Siddepladser skal:

- a. alle Siddepladser være forsynede med Ryg og numere-rede;
- b. Afstanden mellem Rækkerne, regnet fra Ryg til Ryg, være mindst 70 cm, og naar Hylder til Anvendelse ved Bispising ere anbragte paa Rækkernes Ryg, mindst 81 cm;
- c. de enkelte Sæders Bredde være mindst 45 cm;
- d. Antallet af Sæder i uafbrudt Række fra fri Gang højst være 12;
- e. løse Siddepladser være indbyrdes forbundne paa en af Brandvæsenet godkendt Maade i Grupper paa mindst 4;

f. imellem eller ved Siderne af Sæderækkerne udlægges frie Gange af mindst 93 cm Bredde, iøvrigt beregnede efter 31 cm for hver 40 Personer eller derunder, der skulle passere dem; disse Gange maa ikke benyttes til Staapladsler.

Anm. Plan over Pladsfordeling og Gange skal, forinden Lokalet tages i Brug, indsendes til Brandvæsenets Godkendelse in duplo; den ene saaledes godkendte Plan skal paa let tilgængeligt og synligt Sted være ophængt i Lokalet.

§ 3.

Samtidig Anvendelse af saavel Sidde- som Staapladsler maa kun finde Sted med Brandvæsenets særlige Tilladelse.

§ 4.

Udgangsdøre fra Lokalet skulle forefindes i et saadant Forhold, at deres samlede Bredde svarer til 31 cm for hver 40 Personer, der rummes i Lokalet; dog maa i Reglen ingen Udgangsdør være smallere end 83 cm. De skulle være betegnede som saadanne med tydelig Skrift og skulle aabne udad uden at indskrænke Korridorer eller Trapper. Dørfløjene maa ikke være forsynede med Kantrigler.

§ 5.

Naar Personantallet, beregnet efter §§ 1—4, bliver forskelligt, skal *det mindste* Tal være at benytte.

§ 6.

Bredden af Korridorer, Trapper, Forstuer eller Udgange maa ikke være mindre end 93 cm og beregnes iøvrigt efter 31 cm for hver 40 Personer, dog ved bestaaende Lokaler efter 31 cm for hver 80 Personer, der skulle passere dem. Denne Bredde maa ikke indskrænkes ved Opstilling af Garderober, Borde, Stole eller andre løse Genstande.

§ 7.

Gardiner, Drapperier eller Forhæng af *Jute* el. lign. let antændelige og stærkt røgfrembringende Stoffer maa ikke benyttes i Lokalet.

§ 8.

Belysning af Forsamlingsrum med tilhørende Korridorer og Trapper, samt af eventuelle Omklædningsrum (jvf. § 10) maa kun ske ved Gas eller Elektricitet.

En tilstrækkelig *Reservebelysning*, hvortil ikke maa benyttes Mineralolier, skal indrettes efter Brandvæsenets nærmere Bestemmelse.

Tillægsbestemmelser ved Opstilling af Teater eller Indretning af Scene.

§ 9.

I Forsamlingsrum maa ikke opstilles *Teater* eller indrettes *Scene* uden forud indhentet Tilladelse fra Brandvæsenet. Til saadan Tilladelse vil blive knyttet Fordring om at:

- a. Dekorationerne ere af Asbestlærred;
- b. Belysningen indskrænkes til Rampe og Proscenium;
- c. en Brandhane med paaskruet Slange eller en fyldt Haandsprøjte findes anbragt paa eller ved Scenen og at
- d. der efter Omstændighederne afgives Brandvagt under Forestillingerne.

§ 10.

Omklædningsrum for Skuespillere eller Artister maa kun indrettes paa dertil af Brandvæsenet godkendte Steder.

§ 11.

Tobaksrygning i Omklædningsrum er forbudt; i Lokalet maa der under Forestillingen kun ryges Tobak med Brandvæsenets særlige Tilladelse.

Tillægsbestemmelser for offentlige Lokaler, i hvilke forevises levende Billeder.

Foruden de i §§ 1—11 givne Bestemmelser, der kunne finde Anvendelse paa disse Lokaler, fastsættes yderligere:

§ 12.

Der maa kun indrettes faste Siddepladser. Staa-pladser ere forbudte.

§ 13.

Forevisningssalen, heri indbefattet dens Ventesaal, maa ikke ved Døre staa i Forbindelse med Bygningens Trapper eller Forstuer til dem. Sker Adgangen til Salen gennem Ventesaal, eller er Lysapparatet anbragt ved Indgangen, skal der i begge Tilfælde udlægges Reserveudgange, hvis Bredde beregnes efter hele Personantallet (jvf. §§ 2 og 4), i sidstnævnte Tilfælde skulle Reserveudgangene tillige anbringes saa fjernt som muligt fra Indgangen.

§ 14.

- a. *Lysapparattrummet* og *Opgangen* til det skal paa alle Sider være omgivet af Grundmur eller af mindst 8 cm Monier. Døren til Opgangen og Indgangsdøren fra den til Apparattrummet skulle være brandsikre, selvlukkende og indrettede til at aabne udad.

I selve Apparattrummet tilstedes forøvrigt kun de nødvendige Lysaabninger og Kighuller; de førstnævnte skulle være dækkede med 5 mm. tykt, i Metalrammer indsat Glas; Kighullerne maa højst gives en Størrelse af 100 cm.² og være dækkede med lignende Glas som Lyshullerne eller med Glimmerplade.

Endvidere skal Rummet være ventileret til det Fri ved Lufttilførsel og Luftaftræk paa mindst 200 cm.², Aabningerne dertil dækkede med dobbelt Davy's Sikkerhedsnet.

- b. *Den elektriske Installation i Lysapparattrummet.* De faste Ledninger skulle være anbragte i Metalrør, Afbrydere og Modstande paa uforbrændeligt Underlag og Modstandene dækkede med gennembullede Metalplader.

Glødelamper i Rummet skulle anbringes under lukkede Glasklokker.

- c. *Lysapparatet m. m.* Lysapparatet skal være indesluttet i en til alle Sider lukket Metalkasse og være fastgjort til Bordet, hvorpaa det er stillet. Bordpladen ska være af uforbrændeligt Materiale (ikke Metal), og Bordet fastgjort til Gulvet.

Hvis Motor anvendes, skal den være tæt indkapslet. Filmen skal være anbragt paa Metalspole og under Forevisningen oprulles paa en anden Spole; begge Spoler skulle, hver for sig, være indesluttede i tætte Metalkapsler, gennem hvis Ydervægge Filmen føres paa saadan Maade (f. Eks. mellem tætsluttende Valser), at Ild i den fri Del af Filmen ikke kan forplante sig til Spolerne.

Den belyste Del af Filmen skal ved Indeslutning mellem Glasplader eller paa anden lignende Maade være sikret saaledes, at Antændelse fra Lyskilden begrænses. Endvidere skal der mellem Lyskilden og Filmen være indskudt en bevægelig Skærm til Blending af Lysstraalen, naar Filmen ikke bevæges.

- d. *Betjening og Slukningsmidler.* I Lysapparatrummet skal under Fremvisningen til enhver Tid være to voksne Mænd (fyldt 20 Aar) tilstede, hvoraf mindst den ene skal være faglært Elektriker.

Aabent Lys maa ikke anvendes, og Benyttelse af Tændstikker samt Tobaksrygning er forbudt.

I Apparatrummet maa kun have Spoler med Films til én Forestilling; de Spoler, der ikke ere paa Apparatet eller under Omspoling, skulle opbevares i en Jernkasse af mindst 2 mm. Plade og med tætsluttende Laag.

Borde til Omspoling af Filmen eller til andet Brug, skulle have Plade af brandsikkert Materiale (ikke Metal).

I Lysapparatrummet skal til enhver Tid findes et Kar med mindst 30 l Vand, hvori et Tæppe af ca. 2 m.² Størrelse.

§ 15.

Salens Belysning skal være indrettet saaledes, at den kan iværksættes saavel fra Lysapparatrummet som fra Salens Hovedindgang.

§ 16.

Bestemmelserne i § 14 gælde ogsaa for saadanne offentlige Forlystelseslokaler, for hvis Indretning og Drift der foreligger særlige Bestemmelser.

§ 17.

Overholdelsen af de i denne Bekendtgørelse indeholdte Bestemmelser paahviler Ejeren af Lokalet, og Overtrædelser ville blive paatalte efter Brandlovens § 40.

§ 18.

Disse Bestemmelser træde i Kraft straks og samtidigt hæves Bestemmelserne af 29. August 1906.

De Forandringer, som der herved ville være at foretage ved bestaaende Lokaler for at bringe dem i Overensstemmelse med ovenstaaende Bestemmelser, skulle dog først være bragte til Udførelse 3 Maaneder fra Dato.

Københavns Magistrat, den 7. Januar 1908.

Marstrand.

Møller

Eskpskr.

Bestemmelser

om

Kontrol ved Etablering og Benyttelse af elektriske Anlæg i Teatre, store Koncertlokaler og lignende Etablissementer i København,

fastsatte af Københavns Magistrat i Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 3die Oktober 1887.

§ 1.

De for elektriske Anlæg, der staa i Forbindelse med en kommunal elektrisk Station, gældende Bestemmelser, skulle ogsaa være gældende for de nævnte Etablissementer, selv om de ikke staa i Forbindelse med en kommunal elektrisk Station, men have egne Anlæg. Saavel nye Anlæg som Forandringer i disse skulle derfor udføres af en af de af Magistraten autoriserede Installatører, og der skal til Belysningsvæsenets Approbation indsendes Tegninger af Anlægene eller Ændringer af disse. Intet nyt Anlæg maa tages i Brug, og ingen Forandring i et ældre Anlæg maa foretages uden at være approberet af Belysningsvæsenet.

§ 1.

Til Pasningen af et elektrisk Lysanlæg i de nævnte Lokaler maa kun anvendes Folk, som kunne godtgøre, at de ere i Besiddelse af fornøden Kendskab til Pasning af et elektrisk Lysanlæg.

§ 3.

Teaterdirektøren eller den, der har den øverste Ledelse af de disse Bestemmelser vedrørende Etablissementer, er ansvarlig for, at de i §§ 1 og 2 opstillede Fordringer opfyldes

§ 4.

Efter Magistratens nærmere Bestemmelse vil der igennem Belysningsvæsenet jævnlige blive foretaget Eftersyn og Prøve af de elektriske Lysanlæg i de nævnte Lokaler, og skulle de Paagældende være pligtige til i enhver Henseende at rette sig efter de Fordringer, som maatte stilles fra Belysningsdirektøren, for at Eftersynet og Prøverne kunne udføres paa fyldestgørende Maade.

Belysningsdirektøren og hvem han maatte overdrage Tilsynet skulle derfor til enhver Tid have Adgang til de disse Bestemmelser vedrørende Etablissementer.

§ 5.

I Tilfælde af, at der ved et Eftersyn forefindes saadanne Mangler eller Fejl i Anlægget, at det skønnes, at der vil være Fare ved at benytte det, saa længe Fejlene ikke ere rettede, kan Brandvæsenet træffe de fornødne Foranstaltninger og eventuelt forbyde Anlæggets Benyttelse, indtil det er bragt i forsvarlig Stand.

Københavns Magistrat, den 25de Maj 1897,

Øllgaard.

Møller,
kst. Ekspkr.

Justitsministeriets Bekendtgørelse af 3die Oktober 1887 er saalydende:

I Medfør af § 42, sidste Stykke, i Lov om Brandvæsenet i København af 15de Maj 1868 fastsættes herved følgende:

Elektriske Anlæg, der tilsigte Belysning eller Kraftoverførelse, ere med Hensyn til deres Indretning og Benyttelse underkastede de Forskrifter, som Brandvæsenet finder det

nødvendigt at foreskrive for at forebygge Brandfare og sikre Brandmandskabet under Udøvelsen af deres Hverv mod Ulykkestilfælde ved elektriske Strømme.

Udtog af Loven af 15de Maj 1868 om Brandvæsenet i København.

§ 40. Overtrædelser af denne Lov, der ikke falde ind under den almindelige Straffelov, saavel som Overtrædelser af de af Brandvæsenet givne Paalæg eller Forbud paatales som offentlige Politiforseelser og straffes med Bøder indtil 400 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 2 Maaneder. Bøderne tilfalde Kommunens Kasse.

JUSTITSMINISTERIET.

København, den 4de November 1899.

Mag.s 4de Afd. 478/1899.

Af den med Københavns Magistrats Skrivelse af 29de Juni d. A. hertil indsendte Sag fremgaar, at Direktøren for Københavns Brandvæsen i Anledning af et til den 23de Februar f. A. i Larsens Restaurations- og Selskabslokaler, St. Annæplads 13, berammet Kunstnerkarneval havde udtalt nogen Tvivl om, hvorvidt det var Politiet eller Brandvæsenet, hvem det paahviler at holde Kontrol med, at Lokalerne ved saadanne Lejligheder ikke overfyldes med Mennesker, og at Politidirektøren i den Anledning udtalte, at det er Brandvæsenet, hvem det paahviler saavel at fastsætte Personantallet i Lokaler, hvor offentlige Forlystelser afholdes, som at paase, at disse Bestemmelser overholdes, medens Politiet i Henhold til Lov om Brandvæsenet i København af 15de Maj 1868 § 37 ikkun har at understøtte Brandvæsenet i dettes Tilsyn. I Forbindelse hermed stillede Politidirektøren Tilbud om, at de Tilladelser, der i Henhold til Politivedtægtens §§ 71 og 72 udfærdiges af Politiet, knyttes til den Betingelse, at Vedkommende holder sig de Regler efterrettelig, der gives ham af Brandvæsenet, samt at den, hvem Tilladelsen er givet, skal, forinden den benyttes, henvende sig til Brandvæsenet.

Ved at forelægge Justitsministeriet denne Sag, har Københavns Magistrat udtalt, at det under Hensyn til Brandfarebestemmelserne i Justitsministeriets Bekendtgørelse af 14de December 1881 vel paahviler Brandvæsenet at be-

stemme Persontallet i offentlige Forlystelseslokaler, men at det, naar dette er sket, først og fremmest maa blive Politiet, der maa vaage over Overholdelsen.

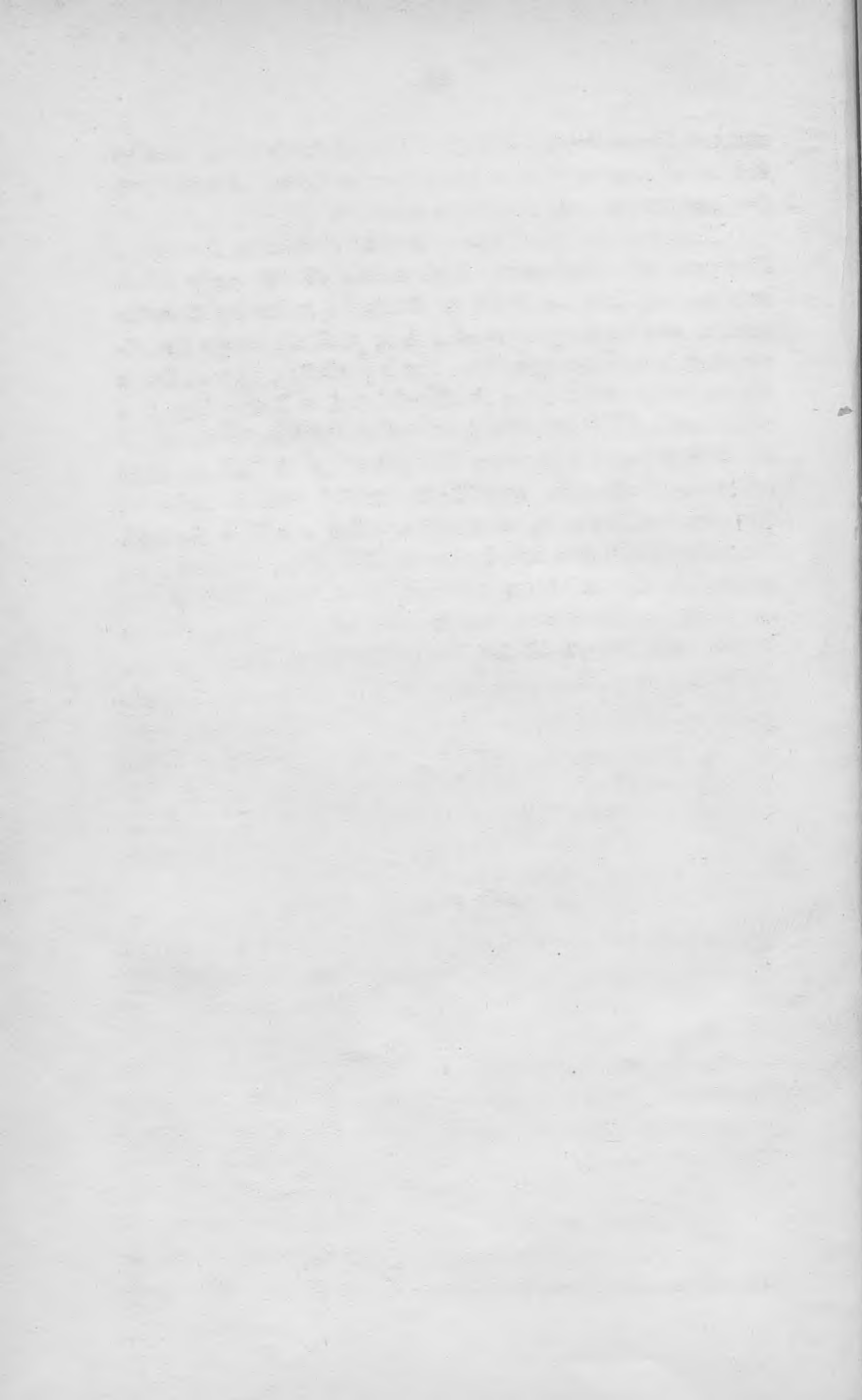
Foranlediget heraf skal man efter stedfunden Brevveksling med Politidirektøren i Kjøbenhavn til behagelig Efterretning meddele, at Politiets Stilling i fornævnte Tilfælde ganske vist maa opfattes som kun understøttende Brandvæsenet, hvem det egentlige Ansvar paahviler, men at denne Understøttelsespligt efter Justitsministeriets Formening, foruden som af Politiet tilbudt at underrette Brandvæsenet om Meddelelsen af de fornødne Tilladelser og at betinge disse af, at de Forskrifter, som Brandvæsenet maatte finde det fornødent at fastsætte, overholdes, efter samtlige Forhold, derunder det til Raadighed staaende Personale, maa medføre, at det derefter endvidere nærmest maa være Politiets Sag at paase, at de Bestemmelser, som af Brandvæsenet ere trufne med Hensyn til Antallet af Personer, hvem der tilstedes Adgang, blive overholdte.

P. M. V.
Ricard.

V. Krarup.

Til
Københavns Magistrat.

Sagregister.*)

- Abels Apparat II. 33, 85 flg.
Acetylen, flydende II. 29.
— Gasværker II. 24, 25.
— Lamper II. 29.
Adgang til privat Grund for Brandvæsenet I. K. 44, 45, F. 124.
Afspærring ved Brandvæsenet I. K. 44, F. 123.
Altaner I. F. 3, 27, K. 56, 64.
Ammunition I. K. 52, 53. II. 81 flg.
Amtmand II. 54, 68, 70.
Ankere i Bjælker I. F. 5, K. 58.
Anmeldelse om Benyttelse af Dampkedler I. 95.
— om brandfarlig Last i Skibe I. K. 171, 172.
II. 31, 84.
— om Bygningers Opførelse eller Forandring I.
F. 20, 22, K. 74, 75.
— om Flytning af brandfarlige Næringsbrug og
Fabriker I. K. 42, 43, F. 120.
— om Ildløs I. K. 44, 50, F. 122.
— om Ildløs i Teatre I. K. 163.
— om Oplag af brandfarlige Genstande I. K. 43,
F. 119. II. 12.
— om Sprængstoffer I. K. 40, F. 119. II. 31, 74.
— om Tændstikfabrikers Drift I. 130.
— om Værksteders Benyttelse I. K. 144.
Anlæg, elektriske I. K. 177. II. 2, 9, 22.
Antændelsepunkt, brandfarlige Vædskers II. 33, 85 flg.
Arbejdets Ophør i Fabriker, Eftersyn herefter I. K. 80.
Arbejdsborde i Tændstikfabriker I. 129.
Asbestlærred II. 107.
Askekasse i Lokomobiler I. 157. II. 100.
Askeskuffe I. K. 66, F. 121.
Askes Opbevaring I. K. 38, 80, F. 115.
Assistance, Pligt til, i Ildebrandstilfælde I. K. 44, F. 123.

*) I. henviser til den af Forsikringsforeningen i 1889 udgivne Samling.

II. — - nærværende Samling.

- Bagerier I. K. 59, 78, F. 121. II. 48, 50.
Bagerovne I. F. 14. II. 44 flg., 66, 67.
Bassinvogne, Tømning af, II. 12.
Bæg maa ikke koges i Skibe i Københavns Havn I. 171. II. 31.
Begnagerier I. K. 41, 79, F. 119, K. 162. II. 40.
Begnager I. K. 38, F. 115.
Beitsers Tilvirkning i Værksteder I. K. 168.
Belastning af Ventiler I. 139, 149, 160.
Belysning i Teatre I. K. 163. II. 23, 121, 134 flg.
Belysningsvædsker, Benyttelse af, i Værksteder I. K. 168.
— Oplag af, I. K. 40, 81, 110, F. 118. II. 6.
Benzin, se under brandfarlige Vædsker I. K. 40, 110, 112, 131, 133, 163, 171, 172. II. 12, 37, 85, 87.
Benzol II. 87.
Bidrag til Brandvæsenet I. K. 36.
Bindingsværk I. F. 10, K. 64, 71, 72. II. 38, 41, 48.
Biografteatre II. 108.
Bjælkelag skulle belægges med et Lerlag I. F. 5, K. 58.
Bjælkers Beskaffenhed, Afstand m. m. I. F. 4, 5, K. 58.
Blændinger I. F. 4, K. 57.
Bomuld, eksploderende II. 11.
Brandfarlige Stoffer i Skibe I. 87, 109, 110, K. 171, 172. II. 30 flg., 85.
Brandfoged II. 53 flg.
Brandgavle og Brandmure I. F. 8, 9, K. 62, 63. II. 38, 39, 73, 96.
Brandhage, se Brandredskaber.
Brandinspektør, se Brandkommission og Brandvæsenets Organisation.
Brandkommissionen paa Frederiksberg I. F. 114.
Brandpoliti og Bygningsvæsen sorterer under Justitsministeriet I. K. 54, F. 124.
Brandpoliti paa Landet II. 38.
Brandredskaber I. K. 35, 36, 42, 49, 50, 79, 80, F. 113, 120, 121, 142, 162. II. 24, 58 flg., 114, 140.
Brandslange paa Dampskibe I. 85.
Brandspande i Værksteder I. K. 42, 137.
Brandstige, se Brandredskaber.
Brandsyn II. 66.
Brandvæsenets Organisation i København I. K. 34. II. 111, 137.
Brædder, Oplag af, I. K. 39, F. 117, K. 167, 182. II. 94 flg.

Bræddeskure, se Skure.

Brækjern hos Kirkeopsynet I. K. 173, 174.

Brænde, se Brændsel.

Brænderier I. F. 5, K. 43, 59, 78, F. 121, K. 162. II. 48.

Brændsel, Anvendelse af, i Lokomobiler I. 157. II. 100.

— Oplag af, I. K. 39, F. 117, K. 182. II. 94 flg.

Bryggerier I. F. 5, 13, K. 43, 59, 78, F. 121, K. 162. II. 48.

Buelamper, elektriske I. K. 178. II. 4.

Bygningsdispensationer I. F. 18, K. 73, 100. II. 52.

Bygningshøjde I. F. 7, 19, K. 61, 99.

— sammes Angivelse, I. F. 7, K. 61.

Bygningsinspektørerne I. F. 28, K. 45, 75.

Bygningskommissionen I. F. 28, K. 75.

Camfin, se Kamfin.

Concertlokaler, se Koncertlokaler.

Corridorer i Teatre I. K. 166. II. 106, 107.

Coulisser I. K. 164, 165. II. 107.

Dampbrænderier I. F. 13.

Dampkedler, Indretningen og Benyttelsen af, paa Landjorden II. 99 flg.

— Pasningen af, paa Landjorden II. 18.

— paa 6 Hestes Kraft i Fabriker I. K. 43, 78.

— Syn og Prøve af, paa Landjorden I. 93 flg., 145. II. 5, 47, 71, 84, 117.

— tilhørende Marinen I. 138.

— i Skibe I. 88 flg., 103.

Dampledninger II. 44.

Dowson, Gas II. 84, 118.

— Gasværker II. 13.

Dynamit I. K. 77, 109, F. 118, K. 136, 171. II. 11, 31, 73 flg.

Dynamomaskiner I. K. 177. II. 2.

Eksploderende Bomuld II. 11.

— Stoffer i Skibe II. 31.

Ekspropriation I. F. 26.

Elektriske Anlæg I. K. 177. II. 2, 9.

— Anlæg i Teatre m. m. II. 22, 121, 132, 134.

— Ledninger i Gader II. 9.

— Reservebelysning II. 134.

— Stærkstrømsanlæg II. 110, 121, 132.

Elektricitetsværker II. 122.

Emrør II. 48.

Etagenhøjde I. F. 17.

Fabriker I. F. 5, 13, K. 59. II. 40.

— til Brug for brandfarlige Næringsveje eller hvori
fabrikeres brandfarlige Stoffer I. K. 41, 78 flg.,
F. 119 flg., K. 162. II. 124.

Fabrikinspektører II. 101.

Fakler I. K. 38, F. 115.

Fajancefabriker I. K. 78 flg., F. 121, K. 162.

Farverier I. K. 78 flg., F. 121, K. 162.

Ferniskogerier I. K. 41, F. 119, K. 162. II. 40.

Films II. 109.

Flag, rødt paa Skibe, I. K. 134, 172. II. 32, 33.

Flammer til Belysning i Fabriker I. K. 80.

— i Teatre I. K. 163, 164.

Flytning af Fabriker I. K. 42, 43, F. 120, 122.

Foderlofter II. 53.

Foderrum II. 41.

Fotogen II. 53.

Forgylderværksteder I. K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.

Forhøjelse af Bygning I. K. 101.

Forlystelses- og Forsamlingslokaler I. F. 6, K. 43, 59, F. 122,
K. 162. II. 105 flg.

Fortepianofabriker I. K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.

Fosfor i Tændstikfabriker I. 82.

Foustager II. 96.

Frictionsfyrestikkers Benyttelse i Værksteder I. K. 168.

Fundament til Bygninger I. F. 3, K. 57.

Fuselolies Indladning og Udlosning, se under brandfarlige
Vædsker.

Fyrestikfabriker I. K. 41, F. 119, K. 162.

Fyrværkerifabriker I. K. 41, F. 119, K. 162.

Fyrværkerisager I. K. 38, 39, 77, 78, F. 115, 117, K. 136,
F. 137, K. 170. II. 40, 54, 82.

— i Skibe I. 110, K. 172. II. 32.

— i Teatre I. K. 165.

Fæng- og Knaldhætter. I. F. 137. II. 77, 82, 83, 86.

Fænghættefabriker I. K. 41, F. 119, K. 162.

Fødeapparater til Dampkedler I. 104, 139, 148.

Gaardsrum I. F. 27, K. 101.

- Gaders Bredde I. F. 6, 26, K. 60, 99.
 Garderobe i Teatre I. K. 166.
 Gas, se Acetylen-, Dowson-, Generator-, Suge-, Vandgas.
 Gasbeholder II. 120.
 Gasindlægning, Regler for, I. K. 30, 34, 174, 179.
 Gas i Kirker I. K. 173.
 Gas i Teatre I. K. 163, 164.
 Gasolin II. 53, 85.
 Gasposer II. 120.
 Gasværker I. K. 41, F. 119, K. 162. II. 13, 24, 25.
 Gavle I. F. 4, K. 57.
 Generatorgas II. 118.
 Gennemkørsler, Gennemgange I. F. 14, K. 68.
 Gesimser I. F. 3, 27, K. 56, 64.
 Geværpatroner, se Patroner II. 83.
 Glødelamper, elektriske I. K. 179. II. 4.
 Gløders Opbevaring I. K. 38, 80, F. 115.
 Gnistfanger i Lokomobiler I. 157. II. 100, 117, 118.
 Grisen I. F. 13. II. 50.
 Grunden, hvormeget af samme der maa bebygges I. F. 27,
 K. 68, 99, 100.
 Gummi og Gummiharpiks, Oplag af, I. K. 111, 175. II. 6.
 Haandlygte I. K. 49.
 Haandsprøjte i Kirker I. K. 174.
 Halm, Hø i Skibe I. 110.
 Halmdyngers Antændelse I. K. 38.
 Halmstakke I. F. 117.
 Halvtage I. F. 8.
 Harpikser, Oplag af, I. K. 111, 175. II. 6.
 Havnen I. K. 49, 133, 170, 172. II. 30 flg., 84.
 Hedebrand II. 58.
 Hjørnebygningers Højde I. F. 7, K. 61.
 Høvlspaaner i Kirker I. K. 173.
 — i Teatre I. K. 166.
 — i Værksteder I. K. 168. II. 116.
 Hør, Hamp, Hø, Halm, Forsigtighed ved Benyttelse af, I. K.
 37, 82, 110, F. 115, K. 166.
 Ildgryders Benyttelse I. K. 173, 175.
 Ild og Lys, Forsigtighed med, I. K. 37, F. 114, 115.
 — i Skibe I. K. 135, 170. II. 30 flg., 85.
 Ildpaavirkningsflade, Dampkedlers I. 103, 138.

- Ildsteder I. K. 38, 66. II. 42.
— aabne i Værksteder, I. K. 42.
Inderrheden I. K. 49, 133, 170, 172.
Indkørsler I. F. 14, K. 67.
- Jernbøjning I. F. 12, K. 65.
Jerndøre i Brandmure I. F. 9, K. 63.
— i Teatre I. K. 165.
Jernildgitter II. 39.
Jernovne II. 42, 43.
Jernstøberier, se under Fabriker I. K. 78, 79, F. 121, K. 162.
Jerntæppe i Teatre I. K. 165.
Jute II. 107.
- Kakkelovne I. F. 13, K. 66, 74, F. 117, 120. II. 42, 54.
— i Fabriker og Værksteder I. K. 42, F. 120.
— i Teatre I. K. 164.
Kakkelovnsfodder I. F. 13, K. 66, F. 117.
Kakkelovnsrør, sammes Vedligeholdelse I. F. 12, 13, K. 38, 65, F. 116, 117.
Kalciumkulfstof II. 29.
Kali, klorsurt, i Tændstikfabriker I. K. 82.
Kalkovne I. K. 78, 79, F. 119, 120, 121, K. 162. II. 40.
Kalk, ulæsket, Oplag af, I. F. 119.
Kamfin, I. K. 40, 81, 110, 112, F. 118, K. 175. II. 6.
Kaminer, se Kakkelovne.
Karnapper I. F. 3, K. 56.
Kedelpassere II. 19.
Kedelrensning I. 155.
Kirker, Foranstaltninger mod Brandfare i, I. F. 6, K. 43, F. 122, K. 158, 173. II. 137.
— Udgangene fra, I. K. 174 a.
Klokkestøberier I. K. 78, F. 121, K. 162.
Knald- og Fænghætter II. 77, 82, 86.
Knaldkviksølv I. K. 77, 109, F. 118, K. 136, 171.
Knaldsølvfabriker I. K. 41, F. 119, K. 162.
Kogeindretninger I. F. 13, K. 66.
Komfurer I. K. 66. II. 43.
Koncertlokaler, elektriske Anlæg i II. 22.
Kornmøller I. K. 161.
Korridorer i Teatre o. lign. I. K. 166. II. 106, 107.

Krudt I. K. 39, 40, 77, F. 117, K. 136, F. 137. II. 40, 54,
74, 76 flg., 124 flg.

— i Hærens Bygninger I. 52, 53.

— i Marinens Bygninger I. 52.

— i Skibe I. 110, K. 171, 172. II. 31, 32.

Krudtværker II. 124.

Kul, se Brændsel.

Kulbrinter, flydende I. K. 110, 175. II. 6.

Kurve, Oplag af, II. 96.

Kviste til Varers Ophejsning I. F. 7, K. 61, 99.

Kældervinduer mod Gaden I. F. 3, K. 56.

Køkkenildsteder I. F. 12, K. 66.

Køkkenrender I. F. 16.

Køkkenvaske I. F. 16.

Køller I. F. 13. II. 50, 51.

Labøtorier I. F. 5, K. 59.

Lader II. 53.

Lanterne, rød paa Skibe, II. 32, 33.

Ledninger, elektriske, I. K. 178. II. 123.

— i Gader II. 9.

Levendé Billeder II. 108.

Limovne I. K. 42, F. 121, 155. II. 116.

Limpottes Benyttelse i Værksteder I. K. 168, 169.

Loddeovne I. K. 173.

Loer II. 53.

Lofter I. F. 14, K. 67.

Lokalers Indretning til Tændstikfabriker I. 120 flg.

Lokomobiler I. 93, 95, 148, 157. II. 99, 101, 117.

Lokomotiver I. 95, 98, 148. II. 19.

Luger I. F. 10, K. 64.

Lygter til Brug i Kirker I. K. 172.

Lynafledere II. 126

Lygestøberier I. K. 78, 79, F. 121, K. 162.

Lys og Ild, Forsigtighed ved Benyttelse af, I. K. 37, F.

114, 115.

— i Kirker I. K. 173.

— i Skibe I. K. 135, 170. II. 30 flg., 85.

— i Teatre I. K. 164.

— i Værksteder I. K. 168, 169.

— ved Petroleumsoplag I. K. 81.

- Malings Afbrænding paa Skibe i Havnen I. K. 171.
Maltgørier I. K. 78 flg., F. 121, K. 162. II. 48.
Malkøller I. K. 59.
Maskinfabriker I. K. 78 flg., F. 121, K. 162.
Materialier til Bygninger I. F. 6, K. 59.
Metalstøberier I. K. 78., F. 121, K. 162.
Mosebrand II. 58.
Mures Beskaffenhed I. F. 3, 4, 17, 25, 26, K. 57, 71.
Murtykkelsens Beregning I. F. 6, K. 60.
- Nafta (se brandfarlige Vædsker) I. K. 40, 110, 112, 131, 133, 163, 171, 172. II. 37, 85.
Nedrivning ved Brandvæsenet I. K. 44. II. 114, 140.
Nitroglycerin I. K. 39, 77, 109, F. 118, K. 136, 171. II. 11, 31, 73, 78.
Nitroglycerinfabriker I. K. 41, 78 flg., F. 119 flg., K. 162.
Næringsveje, brandfarlige, I. K. 41, 78, 79, F. 119, K. 162.
- Olie, Kogning af, paa Skibe i Havnen I. K. 171. II. 31.
Olielamper i Teatre I. K. 164.
Olieraffinaderier I. K. 78, F. 121, K. 162.
Ombygning af Fabriker og Værksteder I. K. 42, F. 120.
Omlædningsrum II. 107.
Oplag af brandfarlige Stoffer i Skibe I. K. 43, 52, 53, 77, 109, 110, 112, 171.
Oplagspladser II. 96.
Opvarmning i Teatre I. K. 163.
Oversyn betræffende Dampkedler I. 91, 95, 97.
Ovnes Indretning i Tændstikfabriker I. 126, 127.
- Pakhuse I. F. 5, K. 59.
Pakhusluger I. K. 64.
Pakkasser II. 96.
Parafinolie II. 37.
Parafinoliefabriker I. K. 41, 78 flg., F. 119, 120, 121, K. 162.
Patroner I. K. 53, 136, F. 137. II. 31, 82, 83.
Petroleum, se Stenolie.
Petroleumsaffald I. K. 40, 111, 112, 133, 163, 172.
Petroleums Af- eller Omtapning I. K. 81. II. 8, 12.
Petroleumsdok I. K. 131.
Petroleumsmotorer II. 100.
Petroleumsnafta I. K. 40, 110, 112, 133, 163, 172. II. 6, 87.

- Petroleumsæther I. K. 40, 110, 112, 133, 163, 172. II. 85.
Piller, se Mure.
Pladesamlinger svejsede i Dampkedler I. 147, 159.
Planker II. 96.
Politimesteren II. 57, 65 flg.
Politurs Tilvirkning i Værksteder I. K. 168.
Porcelainsfabriker I. K. 78 flg., F. 121, K. 162.
Porcellainsovne II. 42.
Porte og Døre, hvilken Vej de skulle aabnes, I. F. 3, K. 56, 166, 174 a.
Pottemagerier, se Fabriker, I. K. 78 flg., F. 121, K. 162.
Prøvehaner i Dampkedler paa Landjorden I. 148, 153.
— i Dampskibe I. 104.
— i Marinens Dampkedler I. 138.
Pumper paa Dampskibe I. 85.
- Raketter i Teatre I. K. 165.
Remskiver II. 115.
Rensedøre I. F. 11, K. 64, 65.
Reoler til satsede Stikker I. 128.
Reservebelysning, elektrisk II. 134.
Reserveudgange I. K. 168.
Revolverpatroner, se Patroner II. 83.
Revshaleøen II. 35, 36.
Ringetoug i Kirker I. K. 174.
Rundstammer II. 97.
- Salonpatroner (se Patroner) II. 82.
Salpetersyres Medførsel paa Dampskibe I. 110.
Scene, Indretning af, II. 107.
Scenen paa Teatre I. K. 165.
Sikkerhedstraade I. K. 178.
Sikkerhedsventiler i Dampskibe I. 104, 105, 160.
— i Dampkedler paa Landjorden I. 145, 149, 155.
— i Marinens Dampkedler I. 139.
Skillerum I. F. 5, K. 58, 59.
Skorstene i Krudtværker II. 127.
Skorstensankere I. F. 12, K. 66.
Skorstensfejning I. F. 12, K. 38, 39, F. 116. II. 53.
Skorstenes Højde I. F. 13, K. 67. II. 46.
— Omstyrtning II. 114, 140.

- Skorstenes Opførelse II. 44 flg.
 — Udbrænding I. K. 38, F. 116. II. 53.
 Skorstensrør I. F. 11, 12, K. 64 flg.
 Skorstenes Vedligeholdelse I. K. 38. II. 66, 67.
 Skovbrand II. 58.
 Skure I. F. 11, K. 64.
 Skydebomuld I. K. 39, 77, F. 109, 118, 119, K. 136, 171.
 II. 31, 73 flg.
 Skydebomuldsfabriker I. K. 41, 78 flg., F. 119 flg., K. 162.
 Skydevaabens Affyrelse I. K. 38, F. 115, K. 165, 170.
 Slukning, Hjælp til, I. K. 44.
 Slukningsredskaber i Teatre I. K. 163.
 — i Tændstikfabriker I. F. 130.
 — i Biografteatre II. 109, 110.
 Slunke I. F. 13. II. 51.
 Smedesse i Skibe I. K. 171. II. 31.
 Smedier II. 41, 51.
 Snedkerværksteder I. K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168. II.
 41, 115.
 Soffitterne i Teatre I. K. 164.
 Sognefoged II. 64 flg.
 Sogneforstanderskab II. 54 flg.
 Spaaner af Træ I. K. 166, 169, 173. II. 116.
 Spir I. F. 27.
 Spirituosa II. 85, 128.
 — Oplag af, I. K. 41, 111, F. 119, 131, 133, 163, 172.
 Spjeld I. F. 13, K. 153, 154.
 Spritfabriker I. K. 41, 78 flg., F. 119 flg., K. 162.
 Sprængstoffer I. K. 39, 77, 109, F. 118, K. 136, F. 137, K.
 171. II. 71 flg., 98.
 Sprøjter og deres Betjening m. m. II. 58 flg.
 Sprøjters Adgang til Ejendomme I. K. 67.
 — Udsendelse I. K. 36.
 — Vedligeholdelse I. K. 35.
 Sprøjter ved Fabriker I. K. 41, 80.
 Sprøjteskure I. K. 35.
 Staa- og Siddepladser II. 105, 106.
 Stadsbygmesteren, se Bygningskommissionen.
 Stalde II. 53.
 Stenkulsnafta II. 87.
 Stenolie, Benyttelse af, i Stalde m. m. II. 53.
 — Dok for, i Tuborg Havn I. K. 131 flg. II. 34.

- Stenolie, Forhandling af, II. 86, 87.
- Oplag af, I. K. 40, 81, 110, 112, F. 118, K. 175. II. 6, 48.
- Stenolies Benyttelse i Teatre I. K. 163.
- Medtagelse i Skibe I. 110, K. 172. II. 33, 35.
  - Indladning og Udlosning I. K. 133, 171, 172. II. 33, 84.
- Stenolie, Tømning af Bassinvogne med, II. 12.
- Stolemagerværksted I. K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168.
- Straatage I. F. 19, K. 72. II. 44, 46, 99.
- Straatækkede Bygninger II. 41.
- Strømafbrydere ved elektriske Ledninger I. K. 178.
- Stærkstrømsanlæg, elektriske II. 110, 121, 132.
- Sugegas II. 118.
- Sukkerraffinaderier I. K. 78, F. 121, K. 162.
- Svaler, se Altaner.
- Svovlsyres Medførsel paa Dampskibe I. 110.
- »Svømmeren« I. 154.
- Sæbesyderier I. K. 78, F. 121, K. 162.
- Sætstykker i Teatre I. K. 164.
-
- Tagbedækning I. F. 9, K. 58, 63.
- Tages Vinkel med Horisontalplanet I. F. 8, K. 62.
- Tagfilt og Tagpap I. K. 54, 63. II. 40, 41, 45, 51.
- Tag, ildfast, II. 38, 44.
- ildfængende II. 38, 45.
- Tagkviste I. F. 8, K. 62, 99.
- Tagrender I. F. 15, 27, K. 64, 68.
- Tagrygning I. F. 8, K. 62.
- Talgsmelterier, se Fabriker.
- Tankskibe for Stenolie II. 33, 35.
- Tankvogne, Tømning af, II. 12.
- Teater, Opstilling af, II. 107.
- Teatre, elektriske Anlæg i, II. 22, 121, 132, 134.
- Indretning og Benyttelse af, I. K. 162 flg.
  - Tilskuerrum i, I. K. 166.
  - Tilsyn med, I. F. 6, K. 43, F. 122.
- Teglovne, se Fabriker.
- Terpentins. Indladning og Udlosning m. m. I. K. 112, 133, 171, 172. II. 37, 85.
- Medførsel paa Dampskibe I. 110.

- Terpentin, Oplag af, I. K. 40, 81, 110, 112, F. 118, K. 133, 175. II. 6.
- Tjære, Indladning og Udlosning af, I. K. 112, 133, 171, 172. II. 37.
- Tjærekogerier I. K. 41, 78, F. 119, K. 162. II. 40.
- Tjære, Kogning af, i Skibe I. K. 171. II. 31.
- Oplag af, I. K. 41, 111, F. 119.
- Tobaksrygning i Skibe I. K. 135. II. 32.
- i Stalde I. K. 37, F. 115.
- i Teatre I. K. 163. II. 107, 108, 110.
- i Værksteder I. K. 168. II. 116, 128.
- Trankogerier I. K. 41, 79, F. 119 flg., K. 162. II. 40.
- Trapper I. F. 10, 27, K. 63, 64. II. 106, 108.
- Trykmaaler i Dampkedler I. 106, 140, 151, 155.
- Trykprøve af Dampkedler I. 90, 94, 107 flg., 141 flg., 152.
- Træarbejderværksteder I. K. 42, 54, F. 120, K. 144, 168. II. 41, 115.
- Træluger I. F. 10 flg.
- Træ, Oplag af, I. K. 167, 169. II. 94 flg.
- til Tørring i Værksteder I. K. 169.
- Tuborg Havn I. K. 131 flg. II. 34.
- Tændstikker I. 82, K. 111, 126 flg. II. 32, 34, 53.
- i Teatre o. lign. I. K. 164. II. 110.
- i Værksteder I. K. 168. II. 128.
- Tæpper i Teatre I. K. 165.
- Tømmeroplag I. K. 39, F. 117, K. 167, 182. II. 94 flg.
- Tønder, Oplag af, I. K. 167. II. 96.
- Tørrestuer I. F. 14, K. 43, 59, 78. II. 48.
- i Krudtværker II. 131.
- i Tændstikfabriker I. 126, 127.
- Tørv, se Brændsel.
- Udgange fra Kirker I. K. 174 a.
- fra Tændstikfabriker I. 128.
- Udgangsdøre II. 106.
- Udhuse I. F. 19, K. 72.
- Udkastning af Gods I. K. 45, F. 123.
- Udlæggere til Varers Ophejsning I. F. 9.
- Udstillingslokaler I. F. 6, K. 44, 59, F. 122.
- Udstykning I. K. 73.
- Underretning om Bygningers Opførelse, Forandring eller Nedrivning I. F. 17, K. 70.

- Vandforsyningsapparater I. 104, 148, 155.
Vandforsyning i Fabriker og Værksteder I. K. 41, 42, 79,
130, 137, 155.
Vandgas II. 118.
Vandhane i Værksteder I. F. 121, K. 137.
Vandledder I. F. 6, K. 162.
Vandstand, Kedlens normale, Dampkedler paa Landjorden
I. 147.
— i Dampskibe I. 103, 104.
— i Marinens Dampkedler I. 147.
Vandstandsglasset I. 154.
Varmeapparater I. K. 66, 67.
Varmekamre II. 43.
Varmeledninger II 43 flg.
Vaskekedler II. 44, 45.
Vejes Bredde I. F. 26, 27, K. 60, 61.
Ventilationsrør II. 48.
Ventiler, se Sikkerhedsventiler.
Verandaer I. F. 27.
Vindmøller I. F. 19, K. 72. II. 40.
Vinduer I. F. 4, K. 57, 100, 101.
— i Teatre I. K. 163.
Værksteder for Bearbejdelse af Træ I. K. 42, 54, F. 120, K.
144, 168. II. 41, 115.
Værksteders Indretning I. F. 5, K. 42, 54, 55, F. 120 flg.,
K. 137, 168, 169. II. 41, 115.
Vædsker, brandfarlige, Forhandling af, II. 87.
— Indladning og Udlosning af, I. K. 112, 133, 171,
172. II. 37, 85.
— i Teatre I. K. 163.
— i Tuborg Havn, Dok for, I. K. 131 flg. II. 34.
— Oplag af, I. K. 110, 112, 175. II. 6.
— Tømning af Bassinvoerne med, II. 12.
Vædskers, brandfarlige, Antændelsepunkt II. 33, 85 flg.
Yuteforhæng i Teatre o. lign. I. K. 165. II. 107.
Æther, Forhandling af, II. 87.
— Oplag af, I. K. 110, 112, 174. II. 6.
-